

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av statens regionförvaltning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av statens regionförvaltning (RP 13/2025 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, kommunikationsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet, kulturutskottet, social- och hälsovårdsutskottet, ekonomiutskottet, arbetslivs- och jämställdhetsutskottet och miljöutskottet för utlåtande.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

- åtgärdsmotion AM 17/2024 rd Kaisa Garede om Åtgärdsmotion om utvidgning av regionförvaltningsverkens tillsyn på eget initiativ till att gälla skolor.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 17/2025 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 3/2025 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 7/2025 rd
- kulturutskottet KuUU 2/2025 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 4/2025 rd
- ekonomiutskottet EkUU 11/2025 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 4/2025 rd
- miljöutskottet MiUU 4/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- finansråd, enhetschef Janne Öberg, finansministeriet
- regeringsråd Toni Tuomainen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Tarja Reivonen-Kavonius, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Riikka Ristinen, arbets- och näringsministeriet
- direktör Jaska Siikavirta, social- och hälsovårdsministeriet

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- lagstiftningsdirektör Johanna Korpi, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Annika Parsons, inrikesministeriet
- överdomare Riikka Mäki, Vasa förvaltningsdomstol
- överdirektör Merja Ekqvist, regionförvaltningsverken
- överdirektör Jukka Lehtinen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland
- överdirektör Ari Niiranen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen
- chef för landsbygdsenheten och förändringskoordinator Timo Pukkila, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta
- strategidirektör Jouko Nieminen, UF-centret
- förvaltningsdirektör Jussi Luomajarvi, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- utvecklingschef Mari Kuparinen, Finlands Kommunförbund
- ledande jurist Marko Nurmikolu, Finlands Kommunförbund
- kontaktchef Maggie Keskinen, Tammerfors stad
- stadsdirektör Mila Segervall, Kristinestad
- utvecklingschef Vesa-Pekka Tervo, Velfärdsområdesbolaget Hyvil Ab
- sektordirektör Erkki Penttinen, Österbottens velfärdsområde
- kontaktchef Jarno Turunen, Norra Karelen landskapsförbund
- förvaltningsdirektör Toni Saranpää, Norra Österbottens förbund
- livskraftschef Outi Ervasti, Nylands förbund
- sakkunnig Kristina Beijar, Svenska Finlands folkting
- folktingssekreterare Christina Gestrin, Svenska Finlands folkting
- ansvarig branschombudsman Sari Jokikallas, Fackförbundet Pro rf
- ersättare i styrelsen Esa Arvo, Förbundet för den offentliga sektorn och velfärdsområdena JHL rf
- huvudförtroendeman Michael Vanamo, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
- ledande expert Minna Ojanperä, Finlands näringsliv rf
- expert Tuomas Ylitalo, Finlands näringsliv rf
- direktör Simo Tiainen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- vice verkställande direktör Johanna Sipola, Centralhandelskammaren
- förv.dr Jenni Airaksinen
- vicehäradshövding Freja Häggblom
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- riksdagens justitieombudsmans kansli
- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- finansministeriet
- undervisnings- och kulturministeriet
- jord- och skogsbruksministeriet
- kommunikationsministeriet
- högsta förvaltningsdomstolen
- Polisstyrelsen
- Statens ämbetsverk på Åland

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- Livsmedelsverket
- Transport- och kommunikationsverket
- Konkurrens- och konsumentverket
- Business Finland Oy
- Finnvera Abp
- Åbo stad
- Mellersta Finlands välfärdsområde
- Kajanalands förbund
- Mellersta Österbottens förbund
- Mellersta Finlands förbund
- Päijät-Häme förbund
- Ålands landskapsregering
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Propositionen

Propositionen innehåller förslag till lagstiftning om en reform av statens regionförvaltning. I propositionen finns förslag till lag om Tillstånds- och tillsynsverket, lag om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och lag om Statens ämbetsverk på Åland. I lagförslagen finns bestämmelser om ämbetsverkens organisation, ledning, resultatstyrning och ordnandet av deras förvaltning. Inrättandet av Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna innebär att bestämmelserna om styrningsbehörighet och myndighetssamarbete behöver preciseras. Enligt förslaget ska de uppgifter som sköts av regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården samt vissa uppgifter inom närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljön och naturresurserna skötas av Tillstånds- och tillsynsverket. Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter ska skötas av livskraftscentralerna till den del uppgifterna inte överförs till Tillstånds- och tillsynsverket. I samband med reformen överförs regionförvaltningsverkens uppgifter i fråga om förvaltning och styrning av spaning efter skogsbränder till inrikesministeriet, uppgifterna inom konkurrens- och konsumentförvaltningen till Konkurrens- och konsumentverket, de uppgifter som gäller djurs hälsa och välbefinnande samt livsmedel till Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter inom offentlig persontrafik till Transport- och kommunikationsverket. Ställningen och uppgifterna för Statens ämbetsverk på Åland förblir desamma. Lagförslaget innehåller bestämmelser om verksamhetsstället för Statens ämbetsverk på Åland, om ledningen och resultatstyrningen av ämbetsverket, om ämbetsverkets uppgifter och om ordnandet av ämbetsverkets förvaltning. Dessutom innehåller propositionen förslag till ändring av lagar med anknytning till reformen av statens regionförvaltning. Det föreslås att lagen om regionförvaltningsverken, lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt om närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter upphävs.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2026.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotion AM 17/2024 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att utvidga regionförvaltningsverkens behörighet till tillsyn på eget initiativ av den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänna utgångspunkter

Med den lagstiftning som föreslås i propositionen genomförs den reform av statens regionförvaltning som avses i regeringsprogrammet. Reformen är den största strukturella reformen av statsförvaltningen under innevarande valperiod. Det centrala syftet med reformen är att underbygga en enhetlig tillstånds- och tillsynspraxis som är oberoende av region, samt att göra tillståndsprocesserna smidigare. I och med reformen inrättas ett rikstäckande Tillstånds- och tillsynsverk och tio regionala livskraftscentraler. Samtidigt upphör verksamheten vid de nuvarande sex regionförvaltningsverken, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och de femton närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna). Statens ämbetsverk på Åland fortsätter sin verksamhet i landskapet Åland. Reformen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

Propositionen innehåller förslag till tre nya lagar: lag om Tillstånds- och tillsynsverket, lag om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och lag om Statens ämbetsverk på Åland. Lagförslagen innehåller bestämmelser om ämbetsverkens organisation, ledning och resultatstyrning samt om ordnandet av deras förvaltning. När Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna inrättas måste också bestämmelserna om styrningsbehörighet och myndighetssamarbete preciseras. Sammantaget innehåller propositionen 290 lagförslag, av vilka merparten består av sådana ändringar av teknisk natur som är nödvändiga med tanke på reformen, såsom namn på ämbetsverk. Förberedelser för ikraftträdandet av den föreslagna lagstiftningen görs genom omfattande övergångsbestämmelser som bland annat säkerställer att ärendena i fortsättningen styrs till rätt myndighet.

Det föreslås inga innehållsmässiga ändringar i den materialrättsliga lagstiftningen om ämbetsverkens uppgifter. Utskottet betonar dock att det i samband med regionförvaltningsreformen är möjligt att fortsätta avveckla normer och minska företagens administrativa börda samtidigt som det säkerställs att tillståndsprocesserna i den nya strukturen är smidiga och förutsägbara.

Till Tillstånds- och tillsynsverket samlas uppgifter från regionförvaltningsverken, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljön och naturresurserna. Livskraftscentralerna kommer att sköta de nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter till den del de inte överförs till Tillstånds- och tillsynsverket. Dessutom görs mindre uppgiftsöverföringar, vilket innebär att regionförvaltningsverkens uppgifter i fråga om förvaltning och styrning av spaning efter skogsbränder överförs till inrikesministeriet, konkurrens- och konsumentförvaltningens uppgifter till Konkurrens- och konsumentverket samt de uppgifter som gäller djurs hälsa och välbefinnande samt livsmedel till Livsmedelsverket. Närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter inom den offentliga

Betänkande FvUB 15/2025 rd

persontrafiken överförs till Transport- och kommunikationsverket. Ställningen och uppgifterna för Statens ämbetsverk på Åland förblir desamma.

Förvaltningsutskottet stöder reformens syften. Utskottet påpekar att reformen begränsar sig till omorganiseringen av statens uppgifter och betonar att uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunerna, landskapen och välfärdsområdena inte ändras i detta sammanhang. En utgångspunkt för reformen är att bevara ämbetsverkens nuvarande nätverk av verksamhetsställen eftersom det bidrar till att säkerställa den kunskap om regionala särdrag som uppgifterna förutsätter. Avsikten med reformen är således inte att ändra ämbetsverkens nätverk av verksamhetsställen. I regel kommer tjänstemännens arbetsställen inte heller att ändras.

Utskottet betonar vikten av regional sakkunskap i Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet i hela landet. Vidare ser utskottet det som viktigt att reformen även i fortsättningen tryggar ett tillräckligt täckande nätverk av verksamhetsställen, eftersom en del av verkets uppgifter förutsätter regional närvaro. Därför anser utskottet att det är motiverat att det för verket på det sätt som föreslås tillsätts en lagstadgad styrgrupp vars uppgift är att följa verkets regionala växelverkan och samarbete, placeringen av funktioner och tillgången till tjänster i hela landet.

Enligt propositionen är syftet med reformen inte att uppnå inbesparingar och således inte heller att minska personalen. Reformen genomförs dock i ett läge där statsförvaltningen är föremål för sparåtgärder. De inbesparingar som följer av produktivitetsprogrammet och de ämbetsverksspecifika tilläggsanpassningar som preciseras senare i samband med reformen kommer att överföras i förhållande till anslagen för de överförda uppgifterna till omkostnadsmomenten för de nya ämbetsverk som inrättas.

Omkostnaderna för de myndigheter som omorganiseringen gäller uppgick 2024 till sammanlagt cirka 330 miljoner euro. Enligt uppgift minskar dessa anslag till cirka 322 miljoner euro 2028. De momentspecifika effekterna preciseras i samband med beredningen av statsbudgeten för 2026. Effekten av tidigare produktivitetsbesparingar är cirka 15 miljoner euro 2028. Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att den föreslagna regleringen gör det lättare än för närvarande att anpassa verksamheten enligt de besparingar som redan beslutats och eventuella framtida besparingar. Då sparbesluten genomförts fullt ut 2027 är omkostnadsanslagen för de nya ämbetsverken cirka 9 procent mindre än 2024. Den största delen av besparingarna kommer att gälla ämbetsverkens personalutgifter.

Det har inte reservats några tilläggsresurser för startfasen för den nya organisationen eller för utvecklingen av verksamheten i det nya läget. Regionförvaltningsreformen förutsätter bland annat ändringar i flera av myndigheternas informationssystem. Utskottet anser att man vid reformen bör säkerställa tillräckliga resurser och att omställningsprocesserna och överföringen av uppgifter genomförs smidigt i synnerhet vid Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna som inleder verksamheten. Myndigheterna bör särskilt i övergångsskedet erbjuda rådgivning och handledning för att säkerställa en smidig övergång. Förvaltningsutskottet påpekar att fungerande informationssystem är också en väsentlig del av god förvaltning. Utskottet framhäver också vikten av kommunikation särskilt i början av den ändring som planeras.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Utskottet betonar att de skyldigheter som språklagstiftningen medför för ämbetsverken inte ändras till följd av den föreslagna omorganiseringen av myndighetsstrukturen. Enligt utredning till utskottet har det rikstäckande Tillstånds- och tillsynsverket och de regionala livskraftscentralerna jämfört med nuläget bättre förutsättningar att tillhandahålla tjänster på ett sätt som tryggar de språkliga rättigheterna. Till skillnad från en del av de nuvarande regionförvaltningsverken är det rikstäckande Tillstånds- och tillsynsverket tvåspråkigt. Utskottet anser det vara viktigt att man fäster uppmärksamhet vid att trygga de språkliga rättigheterna när den praktiska verksamheten vid ämbetsverken organiseras.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 17/2025 rd) kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men *lagförslag 43 och 288* bara om utskottets konstitutionella anmärkningar om definitionen av ett annat vägande allmänt intresse beaktas på behörigt sätt. Förvaltningsutskottet föreslår med anledning av dessa anmärkningar ändringar i lagförslagen om ändring av vattenlagen och miljöskyddslagen på det sätt som framgår av detaljmotiveringen. Utskottet behandlar även anmärkningarna i grundlagsutskottets utlåtande till övriga delar nedan.

Förvaltningsutskottet har även fått utlåtande av kommunikationsutskottet: (KoUU 3/2025 rd), jord- och skogsbruksutskottet (JsUU 7/2025 rd), kulturutskottet (KuUU 2/2025 rd), social- och hälsovårdsutskottet (ShUU 4/2025 rd), ekonomiutskottet (EkUU 11/2025 rd), arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjUU 4/2025 rd) och miljöutskottet (MiUU 4/2025 rd). Utskottet hänvisar i fråga om varje utskotts ansvarsområde på det allmänna planet till deras utlåtanden.

Förvaltningsutskottet anser att den föreslagna reformen av statens regionförvaltning är viktig samt att de föreslagna ändringarna behövs och är ändamålsenliga. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de synpunkter och ändringsförslag som framgår nedan. De ändringar som utskottet föreslår hänför sig huvudsakligen till den tekniska samordningen av lagförslagen med de ändringar som gjorts efter det att propositionen lämnades.

Statsrådet har för avsikt att för riksdagen sammanställa en utredning om reformen senast den 31 december 2028. Enligt motiveringarna i propositionen bedöms i utredningen hur de centrala målen för reformen har uppnåtts samt ämbetsverksstrukturens och verksamhetens resultat. Dessutom bedöms behoven av fortsatt utveckling med koppling till reformen. Förvaltningsutskottet anser det vara nödvändigt att följa hur de centrala målen för reformen uppnås, hur resurserna för att genomföra reformen räcker till och vilka effekter reformen har. Det är särskilt viktigt att följa hur reformen påverkar snabbheten, smidigheten och förutsägbarheten i tillståndsprocesserna, användningen av myndighetens besvärsmått när det gäller allmänintresset samt tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. De utvecklingsbehov som framkommer vid uppföljningen bör beaktas i den fortsatta utvecklingen. Förvaltningsutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta. (*Utskottets förslag till uttalande*)

Tillstånds- och tillsynsverkets ställning, verksamhetsområde och uppgifter

Det Tillstånds- och tillsynsverk som ska inrättas är enligt den föreslagna lagen (*lagförslag 1*) en rikstäckande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som genom växelverkan i regionerna ska trygga de grundläggande fri- och rättigheterna och rättssäkerheten. Verkets verksamhetsidé är kundorientering, sektorsövergripande verksamhet och ut-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

nyttjande av multiprofessionell sakkunskap. Verket sköter uppgifter inom följande ansvarsområden: social- och hälsovård, småbarnspedagogik, utbildning och kultur, miljö, arbetarskydd samt räddningsväsende och beredskap.

Utskottet konstaterar att överföringen av uppgifterna till ett rikstäckande ämbetsverk innebär att statens ämbetsverksstruktur väsentligt intensifieras, koncentreras och förenhetligas. På längre sikt är målet med reformen att producera tjänsterna med större genomslag, likvärdigare, effektivare, mer högkvalitativt och med bättre tillgänglighet.

Verket har hela landet som verksamhetsområde, om inte något annat särskilt föreskrivs. Verket är för skötseln av sina uppgifter indelat i avdelningar i enlighet med de ovan nämnda ansvarsområdena. Avdelningarna och de verksamhetsenheter som inte hör till någon avdelning kan ha funktionella och regionala enheter enligt vad som bestäms i deras arbetsordning. Enligt motiveringen är avdelningarna och verksamhetsenheterna uppbyggda för att i hela landet sköta uppgiftshelheter och det ska alltså inte finnas några andra separata strukturer på regionnivå eller enligt någon annan indelning som anges på författningsnivå. Det geografiska ansvarsområde som tilldelats en intern enhet vid någon av verkets avdelningar ger inte någon regional behörighet för enheten. Utskottet påpekar att eventuella regionala enheter har arbetsledning och riksomfattande behörighet. Förvaltningsutskottet behandlar frågan närmare i detaljmotiveringen nedan.

Ämbetsverksstrukturen förtydligas särskilt i tillsynen över social- och hälsovården och i miljöfrågor. Social- och hälsovårdsutskottet ser det som ändamålsenligt att myndighetsstrukturen inom tillsynen över social- och hälsovården förtydligas när sex regionförvaltningsverk och ett ämbetsverk (Valvira) ersätts av en rikstäckande myndighet. Det är inte möjligt att lösa de överlappningar eller oklarheter i arbetsfördelningen eller styrrelationerna som har att göra med skötseln av tillsynsuppgifterna vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken enbart genom ändringar i uppgiftsfördelningen i den nuvarande strukturen, utan det krävs också att strukturerna ändras. En harmonisering av verksamhetssätten, beslutsförfarandena och servicenivån i hela landet tryggar enligt utskottets uppfattning bättre än i nuläget likabehandlingen av klienterna på olika håll i landet. Förvaltningsutskottet instämmer i de här synpunkterna.

Behandlingen av miljötillstånd (tillstånds-, tillsyns- och styrningsuppgifter) samlas enligt regeringsprogrammet juridiskt till en riksomfattande helhet som fungerar som en enda myndighet, där man utnyttjar möjligheterna till arbete på flera orter. För att främja investeringar går man vidare mot en samservicemodell, där ärenden kan skötas och tillstånd sökas centraliserat och digitalt genom en enda välfungerande användarorienterad tillståndsprocess. En enda myndighet ansvarar för att tillståndsprocessen framskrider och för samordningen av den samt för behövliga utredningar.

Enligt miljöutskottets utlåtande ger sammanslagningen av de nuvarande tretton närings-, trafik- och miljöcentralernas och de fyra regionförvaltningsverkens uppgifter vid det enda riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverket betydande synergieffekter när det gäller miljöuppgifterna. Verket expertis inom olika delområden av miljösektorn kan utnyttjas i hela landet i både tillståndsärenden och tillsynsärenden och tillåter att kunden uträttar sina miljötjänstärenden vid ett enda serviceställe. I och med att de funktioner som hänför sig till behandlingen av miljötillstånd samlas,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

minskar också behovet av samordning mellan myndigheterna och det blir enklare att utveckla processerna. Inrättandet av Tillstånds- och tillsynsverket, genomförandeprojektet för verket, utvecklingen av ett elektroniskt tillståndssystem och regeringens proposition om möjligheten att uträtta ärenden vid ett enda serviceställe i miljöärenden (RP 41/2025 rd) utgör en betydande totalreform som förenhetligar och gör behandlingen av miljötillstånd smidigare. Förvaltningsutskottet betonar i likhet med miljöutskottet att behandlingen av miljötillstånd är ett krävande arbete som kräver omfattande kompetens. Därför kan man genom att centralisera kompetensen utnyttja de tillgängliga resurserna och på så sätt också förbättra kvaliteten och enhetligheten i tillståndsbesluten.

Förvaltningsutskottet hänvisar i fråga om verkets uppgifter till övriga delar till det som sägs i de övriga utskottens utlåtanden.

Förvaltningsutskottet anser det vara viktigt att Tillstånds- och tillsynsverket i fortsättningen utöver sin uppgift som tillståndsmyndighet också är en rådgivningsorganisation, vilket för sin del gör det möjligt att ha så få brister som möjligt i ansökningarna. Förfaranden med förhandsbeslut kan också bidra till att skapa en förutsägbar verksamhetsmiljö för företagen. Reformen bidrar till att tillsynen över tillståndsbeslut och tillstånd håller jämnare kvalitet i hela landet.

Utskottet anser det vara viktigt att det vid bedömningen av avgiftsgrunderna för miljötillstånd beaktas att avgiften är skäligen i förhållande till de miljötillståndsskyldigas mycket varierande betalningsförmåga. Till exempel har en stor industrianläggning både verksamhet och betalningsförmåga i helt annan skala än en miljötillståndsskyldig jordbruksföretagare som ofta kan jämföras med en privatperson.

Bevakningen av allmänintresset och rätten att söka ändring

Med allmänintresset i miljöärenden avses enligt propositionen sådana ur samhällets synvinkel viktiga skyddsintressen som inte direkt återgår på enskilda medborgares eller andra aktörers enskilda intresse. Det kan handla om till exempel ett visst tillstånd i miljön, bevarandet av naturvärden, tryggheten av förutsättningarna för rekreationsanvändning eller bevarandet av ett kulturhistoriskt betydande landskap. I synnerhet stora projekt påverkar ofta samtidigt flera intressen som ses som allmänna.

De statliga myndigheterna bevakar allmänintresset inom sina ansvarsområden. I miljöärenden hör bevakningen av det allmänna intresset till myndigheternas uppgifter uttryckligen enligt miljöskyddslagen, naturvårdslagen, vattenlagen och lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna. Genom att de miljötillstånds- och tillsynsuppgifter som avses i dessa lagar samlas vid ett nytt ämbetsverk kan resurserna utnyttjas effektivare och smidigare än för närvarande. Samtidigt måste emellertid bevakningen av allmänintresset ordnas på behörigt sätt också i den nya förvaltningsstrukturen. Allmänna intressen som övervakas av olika myndigheter kan i typiska fall stå i konflikt med varandra. Vid bevakning av det allmänna intresset är det därför fråga om att den myndighet som fattar beslutet eller fullföljdsdomstolen måste kunna göra en mångsidig bedömning av ärendet utifrån de ståndpunkter som intas av de myndigheter som hävdar olika allmänna intressen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

I 4 § 4 mom. i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket föreslås det att det vid miljöavdelningen finns en enhet för bevakning av allmänintresset, som bevakar allmänintresset vid beslutsfattande och ändringssökande som gäller miljön. Enheten har självständig beslutanderätt vid sin bevakning av allmänintresset. Dessutom ska enhetens verksamhet organiseras så att dess oberoende och opartiskhet i dessa uppgifter tryggas, och enheten får inte ges sådana andra uppgifter som kan äventyra en behörig och oberoende skötsel av uppgifterna. I propositionen föreslås det att det i speciallagar (vattenlagen, miljöskyddslagen och naturvårdslagen) föreskrivs om besvär rätt för enheten för bevakning av allmänintresset. Förvaltningsutskottet föreslår i detaljmotiveringen sådana preciseringar i regleringen som grundlagsutskottet förutsätter i fråga om begreppet vägande allmänt intresse och tryggandet av oberoendet hos enheten för bevakning av allmänintresset.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande har bestämmelserna om besvär rätt för enheten för bevakning av allmänintresset samband med ett nytt sätt att organisera förvaltningen. Enligt huvudregeln i 7 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 50/2018 rd), får en myndighet anförda besvär över ett förvaltningsbeslut om överklagandet är behövligt med anledning av det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka. En myndighets besvär rätt hänför sig enligt den allmänna bestämmelsen endast till situationer där myndigheten enligt lag har en särskild, uttrycklig tillsynsuppgift och besvär rätten är nödvändig för skötseln av denna uppgift (RP 29/2018 rd, s. 77).

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Enligt grundlagens 20 § 2 mom. ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Bestämmelsen är avsedd att först och främst påverka lagstiftarens och andra normgivares verksamhet (RP 309/1993 rd, s. 70/II). Grundlagsutskottet har betonat att miljöansvaret enligt 20 § i grundlagen konkretiseras i den gällande miljölagstiftningen (GrUU 69/2018 rd, s. 3).

Enligt grundlagsutskottet har lagstiftaren omfattande prövningsrätt till den del det gäller hur kraven enligt 20 § i grundlagen tryggas i lagstiftningen. Exempelvis skyldigheten för det allmänna enligt 20 § 2 mom. i grundlagen eller grundlagens 11 kap. om ordnande av förvaltningen innebär inte en förpliktelse att organisera myndighetsstrukturerna på ett visst sätt. Detta gäller också organiseringen av tillgodoseendet av allmänintresset.

Ordnandet av bevakningen av allmänintresset i samband med reformen av den statliga regionförvaltningen har enligt propositionsmotiven (s. 555) ett särskilt samband med frågan om vilken rätt den myndighet som bevakar allmänintresset har att söka ändring i tillståndsmyndigheternas eller andra myndigheters beslut. I avsnittet om lagstiftningsordningen (RP, s. 557) har det ansetts att tryggandet av de grundläggande miljö rättigheterna förutsätter besvär rätt grundad på ett allmänintresse även över Tillstånds- och tillsynsverkets egna beslut. Grundlagsutskottet påpekar dock att det varken av grundlagen eller av grundlagsutskottets utlåtandepraxis kan härledas någon skyldighet till besvär rätt i myndigheters avgöranden som gäller bevakning av allmänintresset. Förvaltningsutskottet fäster statsrådets uppmärksamhet vid att lagberedningen inte får sträva efter att genom tolkningar av grundlagen begränsa lagstiftarens prövningsrätt utan grund.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Grundlagsutskottet har ansett att en myndighets besvärsmätt är exceptionell i förvaltningsprocesssystemet. Framför allt kan en myndighets allmänna besvärsmätt bli ett problem med tanke på kravet på behörigt förfarande i grundlagens 21 § 1 mom., eftersom myndigheten då kan betraktas som en parts formella motpart. Å andra sidan har utskottet ansett att en myndighets besvärsmätt är möjlig, om den genom lag har begränsats till exempel till ambitionen att bevara en enhetlig rättspraxis (se GrUU 48/2017 rd s. 5—6, GrUU 4/2005 rd s. 3, och GrUU 4/2004 rd, s. 10). Miljölagstiftningen som gäller myndigheternas rätt att söka ändring har dessutom stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 67/2022 rd, GrUU 10/2014 rd och GrUU 61/2010 rd), vilket det också hänvisas till i propositionen (s. 555).

Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan en bättre lösning med tanke på god förvaltning vara om rätten att överklaga utövas av en enhet som organisatoriskt sett är fristående från Tillstånds- och tillsynsverket. Grundlagsutskottet anser att såväl den bevakning av allmänintresset som föreskrivs i speciallagarna som den besvärsmätt som nu föreslås för enheten för bevakning av allmänintresset med fog kan ordnas också på något annat sätt än det som nu föreslås. Utskottet anser å andra sidan inte heller att den nu föreslagna regleringen är problematisk på ett sätt som skulle påverka lagstiftningsordningen, utöver det som konstaterats om definitionen av ett vägende allmänt intresse.

Förvaltningsutskottet påpekar att rätten att söka ändring i ärenden som gäller allmänt intresse begränsas genom den föreslagna lagstiftningen jämfört med nuläget så att den har samband med ett vägende allmänt intresse eller situationer som är särskilt viktiga med tanke på rättspraxis. Denna begränsade rätt att söka ändring i Tillstånds- och tillsynsverkets miljöavdelnings beslut garanterar ytterst att allmänintresset i miljöärenden beaktas i beslutsfattandet även i fortsättningen.

Utskottet betonar att frågor som gäller allmänt intresse ska lösas som en del av Tillstånds- och tillsynsverkets beslutsförfarande genom att beakta verkets omfattande sakkunskap. Utskottet anser det vara viktigt att verkets interna synpunkter i detta förfarande verifieras skriftligen. Avsikten är att allmänintresset och sakkunskapen lyfts fram på ett smidigare och mångsidigare sätt i beredningen före och under beslutsfattandet. Detta bedöms avsevärt minska myndigheternas behov av att bevaka allmänintresset genom ändringssökande. Det föreslagna arrangemanget bedöms inte heller ha någon inverkan på behandlingstiden vid Tillstånds- och tillsynsverket.

Enligt utredning till utskottet meddelade regionförvaltningsverken 2019—2022 sammanlagt 4 200 beslut enligt miljöskyddslagen och vattenlagen. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har ansökt om ändring i endast något mer än en procent av fallen. Behovet av att söka ändring väntas minska ytterligare till följd av reformen.

Livskraftscentralerna

Målet med reformen är starka livskraftscentraler som stöder livskraften i regionerna. Avsikten är att skapa en sektorsövergripande och starkare statlig regionförvaltning som fokuserar på regionernas och kundernas behov. Tjänsternas resultat, genomslag och kostnadseffektivitet förväntas bli bättre.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Med livskraft avses i lagförslaget en helhet som i fråga om regionen och dess näringsverksamhet beskriver hållbar tillväxt och ren omställning, förnyelse och konkurrenskraft samt verksamhetsförutsättningar för företagande, lönsamhet inom matproduktion och annan näringsverksamhet, fungerande trafikförbindelser, hållbar användning av naturresurser, biologisk mångfald och god miljöstatus, försörjningsberedskap och säkerhet, arbetskraftens kompetens, sysselsättning och invånarnas välbefinnande samt andra faktorer som ökar regionens dragningskraft.

Livskraftscentralerna är sektorsövergripande myndigheter inom statens regionförvaltning och de hör till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. De främjar regionernas livskraft genom att sköta de utvecklings-, finansierings- och verkställighetsuppgifter som föreskrivits för dem. Utskottet framhäver att livskraftscentralerna måste vara kundorienterade, utnyttja digitaliseringen och samarbeta med andra aktörer. Livskraftscentralernas verksamhetsområden bildas utifrån de nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralerna med fullständigt serviceutbud. Livskraftscentralerna kan också i fortsättningen specialisera sig.

Ekonomiutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att det grundläggande innehållet i företagsservicen inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde inte ändras när uppgifterna överförs till livskraftscentralerna. Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att de befintliga strukturerna och förvaltningsnivåerna och de strukturer och nivåer som nu skapas bildar en väl fungerande helhet. Det är av central betydelse att servicekedjan inom företagsservicen fungerar och att man undviker överlappande funktioner. Också förvaltningsutskottet framhäver betydelsen av att livskraftscentralen med kommunerna i sin region skapar sådana samarbetsförfaranden i fråga om företagsservicen som säkerställer att kommunernas uppgift att se till att utbudet av kompetent arbetskraft svarar mot företagets behov genomförs på bästa möjliga sätt och att de tjänster som olika aktörer tillhandahåller bildar en effektiv helhet av tjänster inom respektive region. Utskottet framhäver också betydelsen av regional kännedom, lokalkännedom och samarbete med intressegrupper samt kvaliteten på och jämlikheten mellan de tjänster som produceras för företagen vid de nya livskraftscentralerna.

Utskottet påpekar att reformen, om den genomförs på rätt sätt, möjliggör en servicehelhet som effektivt främjar internationalisering för att hjälpa företagen från landskapen till världen. Livskraftscentralerna har en viktig roll i att erbjuda företagen verktyg för tillväxt och internationalisering. Förvaltningsutskottet fäster uppmärksamhet vid att det i Finland för närvarande pågår tre stora förvaltningsreformer som alla berör tjänster som erbjuds företag: reformen av det exportfrämjande nätverket Team Finland, statens regionförvaltningsreform och arbets- och näringssevicereformen. Utskottet anser det vara viktigt att man i reformerna fäster större vikt vid innehållet i tjänsterna än vid förvaltningsstrukturerna. Tjänsterna ska tillhandahållas kundorienterat så att tjänsterna för olika aktörer bildar en effektiv funktionell helhet.

Livskraftscentralernas roll i utvecklingen av regionerna motsvarar de nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralernas roll i utvecklingen av regionerna. Livskraftscentralerna har till uppgift att utveckla regionerna inom det egna verksamhetsområdet i de verkställighets- och utvecklingsuppgifter som staten ansvarar för. I lagförslaget om livskraftscentralerna har man strävat efter att förtydliga centralernas roll i regionutvecklingen och beskriva uppgiften att främja regionens livskraft, vilket bidrar till utvecklingen i regionen. Propositionen ändrar inte heller den roll som land-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

skapsförbunden har i regionutvecklingen enligt lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (756/2021).

Regional beredskap

Förvaltningsutskottet har vid flera tillfällen betonat vikten av beredskap och beredskapsplanering i den nuvarande säkerhetspolitiska miljön. Dessutom har utskottet framhållit vikten av en gemensam lägesbild för myndigheterna och olika förvaltningsnivåer i en omvärld som ständigt förändras och är svår att förutse.

I 13 § i den föreslagna lagen om Tillstånds- och tillsynsverket finns det bestämmelser om hur det regionala beredskapssamarbetet ska ordnas och om uppgifter i anslutning till det. Utskottet påpekar att uppgiftshelheten beskrivs tydligare än tidigare i bestämmelsen och att förändringen möjliggör en mer enhetlig verksamhet inom alla områden än för närvarande. Det är emellertid viktigt att ändringarna genomförs i nära samarbete med aktörerna som har hand om den regionala beredskapen. Förvaltningsutskottet inskräpper liksom ekonomiutskottet att näringslivet i enlighet med säkerhetsstrategin för samhället har en väsentlig roll när det gäller att trygga samhällets vitala funktioner också på regional nivå.

Förvaltningsutskottet påpekar att organiseringen av det regionala beredskapssamarbetet inom samarbetsområdena för beredskapen möjliggör samarbete med regionala myndigheter och aktörer. I den föreslagna lagen föreskrivs det om de regionala beredskapskommittéer som tillsätts för samarbetsområdena för beredskapen. Närmare bestämmelser om tillsättning av kommittéerna, deras sammansättning och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. De regionala beredskapskommittéerna biträder verket vid planering, utveckling och bevakning av det regionala beredskapssamarbetet. Enligt uppgift gör den föreslagna regleringen det möjligt att bevara de nuvarande samarbetsstrukturerna på landskapsnivå.

Utskottet anser det motiverat att utvecklingen av den regionala beredskapen fortsätter inom ramen för det projekt för utveckling av det regionala beredskapssamarbetet och lägesbildsverksamheten vars mandatperiod löper ut den 30 augusti 2025. I projektet utreds och beskrivs nuläget och ansvaren i fråga om kommunernas, städernas, välfärdsområdenas och statens regionala aktörer samt kyrkans och den försörjningssäkerhetskritiska tredje sektorns och företagens beredskap. Dessutom ska projektet utreda olika alternativa sätt att ordna de regionala samarbetsstrukturerna och lägga fram ett förslag om den mest ändamålsenliga handlingsmodellen och ledningen av den.

Personalens ställning

Reformen av statens regionförvaltning omfattar cirka 4 600 anställda. Det är alltså också ur denna synvinkel fråga om en omfattande reform. Enligt propositionen kommer Tillstånds- och tillsynsverket att ha cirka 2 150 årsverken och livskraftscentralerna cirka 2 000 årsverken. Antalet anställda som överförs preciseras senare. Som utskottet konstaterat ovan är syftet med reformen inte att minska personalen. Utskottet konstaterar att den långa beredningen av reformen och även tidigare planer på att reformera statens regionförvaltning har sysselsatt personalen vid de ämbetsverk som reformen gäller i betydande grad. Vidare anser utskottet det vara viktigt att ämbetsverkens personal efter reformen i stället för ständiga organisationsförändringar kan koncentrera sig

Betänkande FvUB 15/2025 rd

på att sköta ämbetsverkens uppgifter på ett resultatrikt sätt. Utskottet betonar också på det allmänna planet långsiktigheten i de strukturreformer som genomförs.

Reformen av statens regionförvaltning handlar om en omstrukturering av statsförvaltningens funktioner som omfattas av bestämmelserna i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994). Tjänsterna och de tjänstemän som utnämnts till tjänsterna ska överföras till samma ämbetsverk som arbetsuppgifterna. Detta har beaktats i övergångsbestämmelserna i de föreslagna lagarna om Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna (33 § i *lagförslag 1* och 29 § i *lagförslag 2*). Utskottet anser att dessa bestämmelser är tydliga och förutsägbara vid en så här omfattande omorganisering.

Avsikten är att personalen vid det kommande Tillstånds- och tillsynsverket ska fortsätta arbeta i regionerna och att man ska försöka undvika att förflytta personal från en ort till en annan. Verkets uppgifter ska skötas på flera ställen i olika delar av Finland. Också i livskraftscentralerna antas personalens tjänsteställen i regel kvarstå oförändrade. Förvaltningsutskottet betonar också i detta sammanhang vikten att resurserna är tillräckliga och ändamålsenligt allokerade. De regionala resurserna för Tillstånds- och tillsynsverkets och livskraftscentralernas verksamhetsställen ska stå i proportion till varje regions behov. Utskottet anser det vara viktigt att reformen också skapar möjligheter att utnyttja personalens kunskaper på nya sätt och på riksnivå samt att utveckla kunskaperna och. välbefinnandet på arbetsplatsen.

Andra synpunkter

Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid vissa synpunkter som gäller landskapet Åland. Till exempel har grundlagsutskottet fått en utredning om situationen i landskapet Åland när det gäller utövandet av vissa befogenheter enligt mentalvårdslagen efter välfärdsområdesreformen. Utskottet betonar att man i samband med ändringar bör se till att regleringen är heltäckande, så att myndigheternas befogenheter är tydliga och så att det inte uppstår luckor i regleringen (GrUU 72/2022 rd, stycke 9, och GrUU 18/2022 rd, stycke 9). Utskottet upprepar dessutom att det är viktigt att skriva in de behövliga ändringarna i självstyrelselagen (GrUU 72/2022 rd, stycke 8, och GrUU 18/2022 rd, stycke 9). Enligt utredning till förvaltningsutskottet är en anknytande ändring av självstyrelselagen under beredning i fråga om mentalvårdslagen.

Grundlagsutskottet har också fått en utredning om digitaliseringen av statens tjänster i landskapet Åland. Utskottet framhåller att förvaltningens tjänster ska tillhandahållas på lika villkor också på Åland. Utskottet har tidigare ansett det vara väsentligt att se till att båda nationalspråken får tillräckligt stor synlighet i de digitala tjänsterna och att även andra språkliga rättigheter tillgodoses (GrUB 11/2021 rd, stycke 10). Utskottet har påpekat att de skyldigheter som följer av språklagen, samiska språklagen och teckenspråkslagen måste beaktas när nya digitala tjänster och system skapas. Utskottet anser det viktigt att de grundläggande språkliga rättigheterna beaktas redan i den inledande fasen av utvecklingen av tjänsterna och att de digitala tjänsterna utvecklas parallellt i olika språkversioner (GrUB 5/2022 rd, stycke 5). Utskottet påpekar också att landskapet Åland är enspråkigt svenskspråkigt.

Förvaltningsutskottet lägger stor vikt vid det som utskottet konstaterat ovan. Utskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att utvecklingen av flera informationssystem står inför stora ut-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

maningar som bör lösas med beaktande av den gällande rikslagstiftningen och självstyrelselagen för Åland. Ett exempel som nämnts vid utskottets sakkunnigutfrågning är att det för närvarande inte har reserverats tillräcklig finansiering för anslutningen av Statens ämbetsverk på Åland till det nationella ärendehanteringssystemet för folkbokföringstjänster.

Förvaltningsutskottet påpekar att regeringens proposition med förslag om ett nytt penningspelssystem (RP 16/2025 rd) är under behandling i riksdagen. Propositionen har ett direkt samband med propositionen om reformen av statens regionförvaltning. Enligt den föreslagna penningspelslagen ska Tillstånds- och tillsynsverket från ingången av 2027 svara för de tillstånds- och tillsynsuppgifter som föreskrivs i lagen. Enligt uppgift har det vid beredningen av genomförandet av tillstånds- och tillsynsverksamheten för penningspelssystemet preliminärt ansetts vara mest ändamålsenligt att licens- och tillsynsfunktionen i penningspelsbranschen placeras i verkets organisationsstruktur vid en verksamhetsenhet, om vilken det föreskrivs genom förordning av statsrådet. Enligt 3 § 2 mom. i den föreslagna lagen om Tillstånds- och tillsynsverket sköter verket också andra uppgifter som ankommer på det enligt särskilda bestämmelser. Detta gör det möjligt att sköta också denna uppgift.

Sakkunniga har lyft fram vissa uppgifter som det är ändamålsenligt att sköta hos andra myndigheter i än de ämbetsverk som inrättas. Ett exempel är tillståndsärenden som gäller skytteföreningar som i fortsättningen sköts av polisen. Utskottet anser det motiverat att det kontinuerligt utvärderas vilket sätt som är mest ändamålsenligt när det gäller att tillhandahålla statsförvaltningens tjänster.

Förvaltningsutskottet understryker att man vid genomförandet av reformen måste se till att statens regionförvaltning bildar en fungerande helhet i enlighet med dess mål. I fortsättningen måste man utöver den strukturella reform som nu genomförs granska kontaktytorna mellan olika aktörer och vid behov ändra de strukturer som inte fungerar. Utskottet påpekar att kommunerna till exempel i miljöfrågor fortfarande styrs av flera myndigheter. Avregleringen bör fortsätta också till denna del.

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotion AM 17/2024 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att utvidga regionförvaltningsverkens behörighet till tillsyn på eget initiativ av den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet. Enligt motiveringen till åtgärdsmotionen skulle det i samband med den aktuella reformen av statens regionförvaltning också vara möjligt att fastställa nya uppgifter för ämbetsverken.

Utgångspunkten för regionförvaltningsreformen har varit att genomföra en reform av ämbetsverksstrukturerna och att i samband med reformen göra endast sådana ändringar i bestämmelserna om ämbetsverkens uppgifter som är nödvändiga för att ämbetsverksstrukturerna ska kunna ändras. Förvaltningsutskottet konstaterar dock att lagen om grundläggande utbildning nyligen har ändrats så att regionförvaltningsverket av grundad anledning på eget initiativ kan undersöka om utbildningen har ordnats enligt det som föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den (RSv 42/2025 rd — RP 212/2024 rd, KuUB 3/2025 rd). Verket kan till dessa delar i fortsättningen utöva tillsyn på eget initiativ. Utskottet föreslår i

Betänkande FvUB 15/2025 rd

detta betänkande att lagförslag 95 samordnas med denna ändring. Utskottet föreslår följaktligen att åtgärdsmotionen förkastas.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om Tillstånds- och tillsynsverket

4 §. Organisationen. Enligt det föreslagna 4 § 1 mom. är Tillstånds- och tillsynsverket indelat i avdelningar för skötseln av sina uppgifter. Vid verket kan det också finnas verksamhetsenheter som inte hör till någon avdelning. Enligt lagförslaget kan dessa avdelningar och verksamhetsenheter ha funktionella och regionala enheter enligt vad som bestäms i deras arbetsordning. Enligt motiveringen till bestämmelsen är avdelningarna och verksamhetsenheterna uppbyggda för att i hela landet sköta uppgiftshelheter och det ska alltså inte finnas några andra separata strukturer på regionnivå eller enligt någon annan indelning som anges på författningsnivå.

Grundlagsutskottet noterar i sitt utlåtande att fastställandet av grunderna för statens regionförvaltning i fråga om funktionella och regionala enheter till centrala delar enbart grundar sig på administrativt fastställda arbetsordningar eller eventuellt på bestämmelser på förordningsnivå. I förslaget förblir de funktionella och regionala enheternas roll och uppgifter samt grunderna för deras befogenheter i viss mån oklara. Förvaltningsutskottet bör ytterligare försäkra sig om huruvida avsikten med propositionen är att inrätta också sådana regionalt behöriga organ som avses i 119 § 2 mom. i grundlagen. Om så är fallet är det nödvändigt att komplettera och förtydliga lagstiftningen till dessa delar.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande är ställningen för de regionala enheter som föreslås bli inrättade vid Tillstånds- och tillsynsverket genom en bestämmelse i arbetsordningen eller genom förordning av statsrådet i viss mån oklar med avseende på tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna. Om avsikten är att inrätta sådana behöriga regionala organ som avses i 119 § 2 mom. i grundlagen, ska också kraven i 122 § i grundlagen beaktas när bestämmelser om områdesindelningen utfärdas. Ur denna synvinkel är det också av betydelse att det i det föreslagna 4 § 8 mom. anges att de regionala enheterna ska grunda sig på landskapsindelningen och att man ska sträva efter att samordna områdesindelningen med andra myndigheter som är centrala för skötseln av uppgifterna. Förvaltningsutskottet bör ta detta i betraktande.

Förvaltningsutskottet påpekar att det Tillstånds- och tillsynsverk som inrättas genom den föreslagna lagstiftningen är en sådan rikstäckande centralförvaltningsmyndighet som avses i detaljmotiveringen till 119 § i grundlagen (RP 1/1998 rd). Enligt grundlagsutskottets betänkande (GrUB 10/1998 rd) ska landet delas in i sinsemellan förenliga områden endast när det gäller den statliga region- och lokalförvaltningen. En rikstäckande centralförvaltningsmyndighet har bättre förutsättningar än för närvarande att säkerställa att de språkliga rättigheterna tillgodoses på riksnivå. Såsom tidigare nämnts kan Tillstånds- och tillsynsverket inrätta regionala enheter genom en bestämmelse i arbetsordningen. De regionala enheterna har arbetsledning och även riksomfattande behörighet. De är inte en del av statens regionförvaltningsstruktur på det sätt som avses i 119 § i grundlagen och de har inte regional behörighet. Förvaltningsutskottet föreslår inga ändringar i bestämmelserna till följd av grundlagsutskottets anmärkningar, eftersom avsikten med de före-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

slagna bestämmelserna inte är att inrätta regionalt behöriga organ. De funktionella och regionala enheter som avses i 1 mom. är enheter med arbetsledning och de har riksomfattande behörighet.

Det föreslås att det vid Tillstånds- och tillsynsverkets miljöavdelning inrättas en enhet för bevakning av allmänintresset vid beslut och ändringssökande som gäller miljön. Förvaltningsutskottet har i sina överväganden ovan behandlat bevakningen av allmänintresset, enheten för bevakning av allmänintresset och den besvärsmätt som föreskrivs för den. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att det är konstitutionellt nödvändigt att de bestämmelser om befogenheterna för enheten för bevakning av allmänintresset som föreslås i propositionen förtydligas och preciseras i fråga om definitionen av ett annat vägande allmänt intresse. Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan regleringen göras mindre problematisk exempelvis genom att innehållet i det allmänna intresse som ingår i de föreslagna bestämmelserna preciseras med hjälp av materiella kriterier och genom att förhållandet förtydligas mellan det allmänna intresse som bevakas av enheten för bevakning av allmänintresset och de allmänna intressen som ska beaktas enligt sektorlagarna.

Förvaltningsutskottet föreslår nedan precisering av bestämmelserna om besvärsmätt för enheten för bevakning av allmänintresset i vattenlagen (*lagförslag 43*) och miljöskyddslagen (*lagförslag 288*). Utskottet föreslår för tydlighetens skull också att 4 § 4 mom. i lagförslag 1 ändras så att det tydligare framgår av bestämmelsen att det är fråga om en bestämmelse om organiseringen av verket. Detta bidrar till att minska det problem med regleringen som konstateras i grundlagsutskottets utlåtande. Bestämmelsen i 4 § 4 mom. i lagförslag 1 ger inte enheten materiell behörighet, utan bestämmelser om detta utfärdas separat i den materialrättsliga lagstiftningen. Utskottet föreslår att den första meningen i 4 mom. får följande lydelse: *"Vid miljöavdelningen finns enheten för bevakning av allmänintresset, som bevakar allmänintresset i verkets miljörelaterade beslutsfattande och ändringssökande på det sätt som föreskrivs någon annanstans i lag."* Den ändring som förvaltningsutskottet föreslår förtydligar förhållandet mellan det allmänna intresse som övervakas av enheten för bevakning av allmänintresset och sektorlagarna.

6 §. Beslutanderätt. Utskottet gör en teknisk precisering i ordalydelsen i 4 mom.

8 §. Arbetsordning. Enligt grundlagsutskottets utlåtande bör förvaltningsutskottet försäkra sig om att enheten för bevakning av allmänintresset både formellt och i praktiken är självständig och oberoende och att kraven i 21 § 1 mom. i grundlagen och artikel 6.1 i Europakonventionen tryggas på tillbörligt sätt vid skötseln av dess uppgifter. Grundlagsutskottet noterar till denna del också att bestämmelserna på lagnivå om enheten för bevakning av allmänintresset är tämligen begränsade och organiseringen av enhetens verksamhet i stor utsträckning bestäms i arbetsordningen.

Förvaltningsutskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom., där det föreskrivs att enheten för bevakning av allmänintresset har en arbetsordning som fastställs av dess chef och som kan innehålla närmare bestämmelser om ordnandet av enhetens uppgifter samt om beredning och avgörande av ärenden vid enheten samt om tjänstemännens uppgifter och placeringsort. Syftet med bestämmelsen är att betona att enheten för bevakning av allmänintresset är oberoende i förhållande till Tillstånds- och tillsynsverket och dess miljöavdelning. Enligt det föreslagna 8 § 3 mom. fattar generaldirektören beslut om verkets arbetsordning och avdelningschefen om avdelningens arbetsordning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

13 §. Regionalt beredskapssamarbete. Förvaltningsutskottet har i sina överväganden ovan behandlat det regionala samarbetet kring beredskapen. Utskottet föreslår preciseringar som förtydligar det regionala beredskapssamarbetet i den föreslagna 13 §. Först och främst föreslår utskottet att det i 1 mom. uttryckligen konstateras att Tillstånds- och tillsynsverket har till uppgift att organisera det regionala beredskapssamarbetet inom samarbetsområdena för beredskapen. Samarbetsområdena för beredskapen sammanfaller geografiskt med de samarbetsområden för social- och hälsovården som anges i 35 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Det finns således fem samarbetsområden.

Ekonomiutskottet har påpekat att innehållet i de uppgifter som hänför sig till organiseringen av det regionala beredskapssamarbetet är rätt oklart i propositionen. Förvaltningsutskottet föreslår att 2 mom. 2 punkten preciseras så att Tillstånds- och tillsynsverket svarar för det regionala beredskapssamarbetet genom att utveckla de regionala riskbedömningarna, delta i utarbetandet av dem och samordna dem samt genom att följa utvecklingen av de hotmodeller som bedömts i de regionala riskbedömningarna. Dessutom föreslår förvaltningsutskottet att 2 mom. 6 punkten omformuleras så att verket som en del av sin uppgift i anslutning till det regionala beredskapssamarbetet ska bevaka läget för de regionala förberedelserna och den regionala beredskapen. Ändringarna förtydligar Tillstånds- och tillsynsverkets roll i organiseringen av det regionala beredskapssamarbetet.

20 §. Avgörande av ärenden som gäller förordnande till uppdraget som direktör för en verksamhetsenhet samt tillsättning av övriga tjänster vid verksamhetsenheterna och anställning av övrig personal. I den föreslagna paragrafen i propositionen finns bestämmelser om förordnande till uppdraget som direktör för en verksamhetsenhet som inte hör till någon avdelning vid Tillstånds- och tillsynsverket. Enligt förslaget ska finansministeriet avgöra ärenden som gäller förordnande till uppdraget som direktör för en verksamhetsenhet efter föredragning av verkets generaldirektör eller den som generaldirektören förordnat. Sakkunniga har påpekat att det inte till alla delar är motiverat att använda förordnanden till uppdrag när det gäller ledningen av enheter.

Förvaltningsutskottet anser utifrån inkommen utredning att bestämmelsen bör ändras så att också direktörerna för verksamhetsenheter utanför avdelningarna utnämns till tjänster. Direktören för en verksamhetsenhet ska utnämnas av verkets generaldirektör. Eftersom både avdelningarna och verksamhetsenheterna är direkt underställda generaldirektören, är det motiverat att en direktör för en verksamhetsenhet utnämns till uppdraget för en tid av högst fem år. Utskottet föreslår också att rubriken ändras så att den motsvarar det ändade innehållet i bestämmelsen.

Enligt uppgift har det i samband med lagstiftningsprojektet om reformen av statens regionförvaltning ansetts nödvändigt att föreskriva om särskilda behörighetsvillkor för direktören för en verksamhetsenhet. De särskilda behörighetsvillkoren för tjänsten som direktör för en verksamhetsenhet föreslås vara högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga. Dessa särskilda behörighetsvillkor bedöms på samma sätt som de behörighetsvillkor som föreskrivs för tjänsten som enhetschef. Generaldirektören utnämner tjänstemännen och anställer övrig personal vid en verksamhetsenhet. Såsom det påpekas i detaljmotiveringen till paragrafen kan generaldirektörens behörighet att utnämna tjänstemän och anställa

Betänkande FvUB 15/2025 rd

personal i arbetsavtalsförhållande delegeras till någon annan tjänsteman vid verket på samma sätt som i 19 § 2 mom.

22 §. Avgörande av förvaltningsklagan över verket eller dess tjänstemän. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om avgörande av förvaltningsklagan som gäller verket eller dess tjänstemän. I 2 mom. finns en särskild bestämmelse om tillvägagångssättet i fråga om förvaltningsklagan till verket över arbetarskyddsavdelningens eller dess tjänstemäns verksamhet. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid tryggheten av oberoendet för enheten för bevakning av allmänintresset enligt 4 § 4 mom. i lagförslaget. Eftersom det i den föreslagna 22 § inte nämns något om avgörande av förvaltningsklagan som gäller enheten för bevakning av allmänintresset, kan det tolkas som att en klagan som gäller verket avgörs av generaldirektören, om inte något annat följer av arbetsordningen. Grundlagsutskottet har tidigare ansett att rätten att avgöra en förvaltningsklagan som anförts över en rättsbevakningsuppgift rimmar illa med enhetens oberoende (GrUU 5/2008 rd). Grundlagsutskottet anser att det av grundlagsskäl är motiverat att förvaltningsutskottet särskilt föreskriver om behandling av en förvaltningsklagan som gäller enheten för bevakning av allmänintresset.

Förvaltningsutskottet föreslår med hänvisning till det som sägs ovan att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom. där det föreskrivs att en förvaltningsklagan till verket över verksamheten vid den enhet för bevakning av allmänintresset som avses i 4 § 4 mom. eller dess tjänstemäns verksamhet avgörs av det ministerium till vars ansvarsområde det ärende hör som förvaltningsklagan avser. Genom ändringen betonas att enheten för bevakning av allmänintresset är oberoende.

32 §. Övergångsbestämmelser som gäller avtal, förbindelser och anhängiga ärenden. Paragrafens 1 och 2 mom. innehåller övergångsbestämmelser om överföringen till verket av de anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser samt om rättigheter och skyldigheter som följer av dem. De ärenden, ingångna avtal och förbindelser samt rättigheter och skyldigheter som följer av dem och som är anhängiga vid regionförvaltningsverken, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och ansvarsområdet för miljön och naturresurserna vid närings-, trafik- och miljöcentralen övergår till Tillstånds- och tillsynsverket när lagen träder i kraft. Avsikten är att anläggningstillgångar och lösöre överförs enligt samma principer. Utskottet föreslår för tydlighetens skull att bestämmelsen i 2 mom. preciseras så att där också nämns anläggningstillgångar och lösöre. Samtidigt föreslår utskottet en teknisk korrigering i formuleringen av ämbetsverkens namn.

33 §. Övergångsbestämmelser som gäller personalens ställning. Utskottet hänvisar till det som ovan konstaterats i fråga om 20 § och föreslår preciseringar i 33 § 3 mom. Samtidigt föreslår utskottet att det i 3 mom. också föreskrivs om förordnande till uppdrag som så kallade gruppchefer. Enligt uppgifter till utskottet har organiseringen av ämbetsverkens avdelningar preciserats efter det att propositionen lämnades. Avdelningarna ska indelas i enheter med grupper. För att verksamheten vid verket ska kunna inledas så störningsfritt som möjligt är det nödvändigt att också gruppchefer kan förordnas till uppdrag. Enligt den bestämmelse som utskottet föreslår kan finansministeriet och det sektorstyrande ministerium till vars ansvarsområde avdelningens uppgifter huvudsakligen hör, med avvikelse från 45 § i förvaltningslagen, innan lagen träder i kraft förordna en chef som är underställd enhetschefen till uppdraget för högst ett år från lagens ikraftträdande, dock högst till dess att uppdraget har tillsatts.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Utskottet konstaterar att utgångspunkten för bestämmelserna i statstjänstemannalagen är att tjänster är ordinarie och att tjänstemän utnämns till tjänster tills vidare. Staten har också tjänster som tillsätts för viss tid, såsom tjänster inom statsförvaltningens högsta ledning samt exempelvis cheferna för de nuvarande regionförvaltningsverkens och närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområden. Utöver dessa finns det tjänsteförhållanden för viss tid.

Enligt uppgifter till förvaltningsutskottet har det vid beredningen av genomförandet av reformen kommit fram att de allmänna bestämmelserna om omstrukturering av funktioner inom statsförvaltningen i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen inte till alla delar täcker situationer där en tjänsteman vid det ämbetsverk som i och med reformen avslutar sin verksamhet har utnämnts till en tjänst som tillsätts för viss tid. Den som har utnämnts till en tjänst som tillsätts för viss tid förflyttas med stöd av 5 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen med tjänsten till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till. På tjänster som tillsätts för viss tid kan man dock inte tillämpa 5 b § i statstjänstemannalagen eftersom den endast gäller den högsta tjänstemannaledning för statsförvaltningen som avses i paragrafen. Inte heller bestämmelserna i 5 c § kan tillämpas, eftersom de gäller tjänstemän som utnämns tills vidare och syftet med bestämmelserna inte är att de som utnämns till tjänster för viss tid ska få ordinarie tjänster. I de allmänna bestämmelserna i statstjänstemannalagen finns således en lucka i fråga om tjänster som tillsätts för viss tid.

Utskottet föreslår därför att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom. med bestämmelser om ställningen för tjänstemän som utnämns till tjänster för viss tid. De föreslagna bestämmelserna tryggar kontinuiteten i anställningsförhållandet för de tjänstemän som utnämns till tjänster för viss tid för den tid som visstidsanställningen varar. På detta sätt genomförs en god statlig personalpolitik.

De tjänstemän som utnämns till tjänster för viss tid och dessa tjänster förflyttas till samma ämbetsverk som uppgifterna överförs till för den tid visstidsanställningen varar. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar utgångspunkterna för 5 a § 1 och 2 mom. i statstjänstemannalagen. Till exempel om en tjänsteman vid en närings-, trafik- och miljöcentral har lett ändamålsenliga uppgifter inom ansvarsområdet Y, och uppgifterna överförs till Tillstånds- och tillsynsverket, så förflyttas tjänstemannen tillsammans med uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket för den tid visstidsanställningen varar. Enligt de föreslagna bestämmelserna ändras benämningen på och uppgifterna som hör till en tjänst som tillsätts för viss tid enligt det mottagande ämbetsverkets behov, och tjänsten som tillsätts för viss tid ändras till ett tjänsteförhållande för viss tid för den tid som visstidsanställningen varar. Det är också möjligt att väsentligt ändra de uppgifter som hör till en tjänst eller ett tjänsteförhållande. Ett tjänsteförhållande för viss tid varar högst så länge som tjänstemannen är utnämnd till den tjänst som tillsätts för viss tid. Det är möjligt att göra ändringar i de uppgifter som hör till en tjänst också efter det att lagarna om ämbetsverk har trätt i kraft. Behörigheten att göra de ändringar som föreskrivs i momentet har det ämbetsverk till vilket en tjänsteman som utnämns till en tjänst för viss tid förflyttas när omstruktureringen genomförs. Den föreslagna regleringen motsvarar delvis bestämmelserna i 5 b § 2 mom. i statstjänstemannalagen om ändring av benämningen på och uppgifterna som hör till en tjänst och delvis bestämmelserna i 35 § om ändring av en tjänst till tjänsteförhållande för viss tid.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2. Lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

29 §. Övergångsbestämmelser som gäller personalens ställning. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 5 mom. med bestämmelser om ställningen för tjänstemän som utnämns till tjänster för viss tid. Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 33 § i lagförslag 1.

41. Lagen om ändring av vallagen

Ingressen. 11 §. Valkretsämnd. 99 §. Förvaring av handlingar och tillbehör. Utskottet har samordnat de nu föreslagna ändringarna med tidigare ändringar (GrUB 3/2025 rd — RP 190/2024 rd).

43. Lagen om ändring av vattenlagen

14 kap. Tillsyn och förvaltningstvång

9 §. Anläggningar utan ägare. Utskottet föreslår en teknisk korrigerings av 1 mom. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

15 kap. Sökande av ändring och verkställande av beslut

2 §. Besvärsmått. Förvaltningsutskottet har i sina överväganden ovan ingående behandlat frågor som gäller den föreslagna placeringen av enheten för bevakning av allmänintresset vid Tillstånds- och tillsynsverkets miljöavdelning och enhetens besvärsmått. I propositionen ingår förslag till ändring av vattenlagen, miljöskyddslagen och naturvårdslagen genom att det till lagarna fogas specialbestämmelser om omfattningen av myndigheternas rätt att söka ändring. Enligt det föreslagna 15 kap. 2 § 2 mom. i vattenlagen (*lagförslag 43*) får enheten för bevakning av allmänintresset söka ändring i ett beslut, om det behövs för att trygga ett miljöskydds- eller naturvårdsintresse eller annat därmed jämförbart allmänt intresse, eller för att säkerställa en enhetlig praxis i fråga om lagens tillämpning. Enligt det föreslagna nya 191 § 2 mom. i miljöskyddslagen (*lagförslag 288*) har Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset rätt att anförda besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, om det behövs för att trygga ett miljöskydds- eller naturvårdsintresse eller annat därmed jämförbart välgående allmänt intresse, för att avgöra viktiga rättsfrågor i anslutning till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis för tillämpning av lagen. I det föreslagna 135 § 2 mom. i naturvårdslagen (*lagförslag 273*) föreslås det att om ett beslut som avses i 1 mom. har fattats av Tillstånds- och tillsynsverket, iaktas vad som föreskrivs i 191 § 2 mom. i miljöskyddslagen och 15 kap. 2 § 2 mom. i vattenlagen.

Enligt uppgifter i samband med sakkunnigutfrågningen har avsikten med avvikelser från det som sägs ovan varit att det också i 15 kap. 2 § 2 mom. i vattenlagen ska användas samma ordalydelse som i det föreslagna 191 § 2 mom. i miljöskyddslagen. En enhetlig besvärsmått behövs, eftersom tillståndsansökningar enligt vattenlagen respektive miljöskyddslagen i vissa situationer behandlas tillsammans och avgörs genom ett och samma beslut. Systemet för ändringssökande är inte

Betänkande FvUB 15/2025 rd

konsekvent om rätten att anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket för den enhet som bevakar allmänintresset bestäms på olika grunder i dessa lagar.

Grundlagsutskottet noterar i sitt utlåtande att de föreslagna bestämmelserna om besvärsmöjlighet för enheten för bevakning av allmänintresset verkar innehålla en ny definition av allmänintresset som avviker från definitionen av allmänintresset i sektorlagarna. Begreppet ”annat därmed jämförbart allmänt intresse”, som används i de nämnda bestämmelserna i vattenlagen och miljöskyddslagen, har inte definierats närmare. Grundlagsutskottet anser att det nya begreppet allmänt intresse som ingår i förslaget ter sig vagt jämfört med det som används i den gällande regleringen.

Grundlagsutskottet konstaterar att innehållet i ordalydelsen ”annat därmed jämförbart vägande allmänt intresse” i lagförslaget inte har begränsats till att beakta vissa aspekter, såsom specifika intressen eller rättsliga aspekter, utan begrepps innehållet i det allmänna intresse som den nya enheten föreslås bevakas har lämnats nästan helt öppet. Innehållet i den uppgift som åläggs enheten för bevakning av allmänintresset lämnar rum för tolkning på författningsnivå och dess tillämpningsområde har inte heller preciserats på ett heltäckande sätt i propositionsmotiven. Grundlagsutskottet har i och för sig i samband med miljölagstiftningen godkänt en i någon mån mer allmänt hållen reglering på lagnivå (se t.ex. GrUU 67/2022 rd, stycke 16, och GrUU 10/2014 rd, s. 4). Innehållet i det allmänna intresset förblir alltför vagt i den föreslagna regleringen och kan till och med vara beroende av uppskattning vid tillämpningen av regleringen. Förhållandet mellan det vagt definierade allmänna intresse som bevakas av den föreslagna enheten och de allmänna intressen som avses i sektorlagarna förblir också oklart. Enligt grundlagsutskottet gäller problemen bevakningsenhetens roll mer allmänt som en del av Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet, och i synnerhet den besvärsmöjlighet som föreskrivs för enheten. Förvaltningsutskottet hänvisar på denna punkt till det som anförts ovan i utskottets överväganden.

Av grundlagsutskottets utlåtande framgår det att det av orsaker som hänför sig till 2 § 3 mom. i grundlagen är konstitutionellt nödvändigt att de bestämmelser om befogenheterna för enheten för bevakning av allmänintresset som föreslås i propositionen förtydligas och preciseras i fråga om definitionen av ett annat vägande allmänt intresse. Det är ett villkor för att *lagförslag 43 och 288* ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Enligt grundlagsutskottets uppfattning kan regleringen göras mindre problematisk exempelvis genom att innehållet i det allmänna intresse som ingår i de föreslagna bestämmelserna preciseras med hjälp av materiella kriterier och genom att förhållandet mellan det allmänna intresse som bevakas av enheten för bevakning av allmänintresset och de allmänna intressen som ska beaktas enligt sektorlagarna förtydligas.

För att grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning ska beaktas föreslår förvaltningsutskottet att 15 kap. 2 § 2 mom. kompletteras som följer: *”Ändring i ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket får sökas också av verkets enhet för bevakning av allmänintresset, om det behövs för att trygga ett vägande allmänt intresse inom miljöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över, för att avgöra viktiga rättsfrågor som anknyter till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis i fråga om lagens tillämpning.”* Utskottet stryker omnämmandet av annat därmed jämförbart allmänt intresse och preciserar också bestämmelsen till övriga delar på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 kap. Särskilda bestämmelser

3 a §. Redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på ett avrinningsområde.

Utskottet föreslår tekniska ändringar i 1 och 2 mom. så att de språkligt stämmer överens med 2 § i *lagförslag 2* och andra bestämmelser i den föreslagna vattenlagen. I de nämnda bestämmelserna talas det om livskraftscentraler som sköter uppgifter inom vattenhushållning.

53. Lagen om ändring av utlänningslagen

72 b §. Regionala riktlinjer för anlitandet av utländsk arbetskraft. 72 c §. Riksomfattande förteckning över branscher med brist på arbetskraft. Utskottet har samordnat de nu föreslagna ändringarna med tidigare ändringar genom lag 255/2025 (RSv 33/2025 rd — RP 179/2024 rd, FvUB 8/2025 rd). Ändringarna påverkar också ingressen.

54. Lag om ändring av 6 § i lagen om hälsovården inom försvarsmakten

6 §. Förvaltningsutskottet föreslår utifrån social- och hälsovårdsutskottets utlåtande att bestämmelserna i lagen om hälsovården inom försvarsmakten förtydligas genom att i lagen ta in bestämmelser som motsvarar de bestämmelser i 6 § 2 och 3 mom. som upphävdes när lagen om tillsyn över social- och hälsovården trädde i kraft.

Då de nämnda bestämmelserna upphävdes blev det i lagstiftningen oklart vilken myndighet som övervakar den hälso- och sjukvård som Försvarsmakten ordnar eller producerar utanför Finlands territorium och den hälso- och sjukvård som Försvarsmakten själv tillhandahåller under försvarstillstånd och under undantagsförhållanden. Tillämpningen av lagen förtydligas dessutom genom att det av lagen direkt av lagen om hälsovården inom försvarsmakten framgår att det är Försvarsmaktens logistikverk som är den militära inrättning som lyder under huvudstaben som svarar för ordnandet av hälso- och sjukvården, även om det i 27 b § i lagen om försvarsmakten föreskrivs om Försvarsmaktens logistikverks uppgift.

95. Lagen om ändring av lagen om grundläggande utbildning

41 a §. Tillsyn. 41 b §. Rätt att få uppgifter. 41 c §. Anmärkning och uppmärksamgörande. 41 d §. Föreläggande. Riksdagen har nyligen godkänt ändringar i lagen om grundläggande utbildning. Det innebär att lagen fått nya 41 a—41 d § (245/2025, RSv 42/2025 rd — RP 212/2024 rd). Förvaltningsutskottet har samordnat dessa ändringar med de ändringar som nu föreslås.

42 d §. Besvärsförbud. Utskottet har samordnat den föreslagna ändringen av paragrafen med den tidigare ändringen i lag 245/2025 (RSv 42/2025 rd — RP 212/2024 rd). På grund av tidigare ändringar hänför sig den nu föreslagna ändringen till 1 mom., vilket också måste beaktas i ingressen.

97. Lagen om ändring av lagen om småbarnspedagogik

51 §. Statligt styrsystem. Förvaltningsutskottet föreslår med hänvisning till kulturutskottets utlåtande att 5 mom. upphävs som obehövligt. Bakgrunden till den nuvarande bestämmelsen har varit behovet av att föreskriva om undervisnings- och kulturministeriets deltagande i styrningen av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. I 4 kap. i lagförslaget om Tillstånds- och tillsynsverket (*lagförslag 1*) finns bestämmelser om styrning. Eftersom alla uppgifter inom småbarnspedagogiken i fortsättningen sköts vid Tillstånds- och tillsynsverkets avdelning för småbarnspedagogik, utbildning och kultur under ledning av undervisnings- och kulturministeriet, behöver det inte föreskrivas särskilt om undervisnings- och kulturministeriets deltagande i styrningen i 5 mom. i den aktuella paragrafen. Ändringen påverkar också ingressen.

99. Lagen om ändring av livsmedelslagen

24 §. Livsmedelsverkets uppgifter. Förvaltningsutskottet föreslår utifrån inkommen utredning att Livsmedelsverkets uppgifter i 24 § 1 mom. i livsmedelslagen (297/2021) (*lagförslag 99*), 71 § 1 mom. i lagen om djurvelfärd (693/2023) (*lagförslag 110*) och 3 § 1 mom. i veterinärvårdslagen (285/2023) (*lagförslag 101*) preciseras genom att till dem foga en med tanke på överföringen av uppgifter nödvändig bestämmelse om att Livsmedelsverket har behörighet att med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit respektive lag. Den föreslagna ändringen gör regleringen mer noggrant avgränsad.

101. Lagen om ändring av veterinärvårdslagen

3 §. Myndigheter. Förvaltningsutskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 24 § i *lagförslag 99*.

110. Lagen om ändring av lagen om djurvelfärd

71 §. Livsmedelsverket. Förvaltningsutskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 24 § i *lagförslag 99*.

200. Lagen om ändring av 10 och 12 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft

10 §. Påförande av försummelseavgift. Utskottet har samordnat den nu föreslagna ändringen med en tidigare ändring (RSv 52/2025 rd — RP 5/2025 rd, LaUB 6/2025 rd).

207. Lagen om ändring av lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028

20 §. Utlämnande av uppgifter. Utskottet stryker omnämmandet av arbets- och näringsbyråerna i paragrafen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

235. Lagen om ändring av lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården

90 §. Underrättelse om avvikelser från de väsentliga kraven på ett informationssystem eller en välbefinnandeapplikation samt om störningar i informationssäkerheten avseende informationsnät. Utskottet har samordnat den föreslagna ändringen av paragrafen med den tidigare ändringen i lag 132/2025.

237. Lagen om ändring av lagen om tillsynen över social- och hälsovården

45 §. Rätt till information. Utskottet stryker omnämmandet av arbets- och näringsbyråer i 1 mom.

243. Lagen om ändring av 2 § i lagen om barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd

Rubriken och ingressen. Utskottet föreslår tekniska korrigeringar av lagens rubrik och ingress. Ändringarna påverkar inte den svenska språkdräkten.

253. Lagen om ändring av lagen om laddare

Ingressen. Utskottet har beaktat den ändring som tidigare gjorts genom lag 217/2025 (RSv 30/2025 — RP 200/2024 rd) i ingressen till lagförslaget.

262. Lagen om ändring av tobakslagen

29 a §. Anmälningar om rökfria nikotinprodukter. 29 b §. Försäljningsvolymerna för rökfria nikotinprodukter. I regeringens proposition RP 221/2024 rd föreslås det att nya 29 a och 29 b § fogas till tobakslagen. Riksdagen har godkänt lagförslaget (251/2025, RSv 48/2025 rd — RP 221/2024 rd, ShUB 9/2025 rd). Förvaltningsutskottet föreslår att dessa paragrafer också ändras genom att Valvira i dem ändras till Tillstånds- och tillsynsverket.

91 §. Avgifter för övervakningen enligt tobakslagen. 94 §. Registrering och offentliggörande av uppgifter om produkttillsyn. 100 §. Försäljningsförbud. Utskottet har samordnat de föreslagna ändringarna av paragraferna med de tidigare ändringarna i lag 251/2025 (RSv 48/2025 rd — RP 221/2024 rd).

288. Lagen om ändring av miljöskyddslagen.

23 c §. Livskraftscentralen. Utskottet föreslår en teknisk korrigering av 1 mom.

191 §. Besvärsmått. Utskottet föreslår preciseringar i 2 mom. för att beakta grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning. Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i detaljmotiveringen till 15 kap. 2 § i lagförslag 43. Utskottet föreslår att 2 mom. ändras enligt följande: *"Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset har rätt att anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, om det behövs för att trygga ett välgående allmänt intresse inom mil-*

Betänkande FvUB 15/2025 rd

jöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över, för att avgöra viktiga rättsfrågor som anknyter till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis för tillämpning av lagen.”. Utskottet stryker omnämnandet av annat därmed jämförbart allmänt intresse och preciserar också bestämmelsen till övriga delar på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter.

291. Lagen om ändring av 19 § i lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (Ny)

19 §. Tillsynsmyndigheter. Riksdagen har nyligen antagit en lag om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft. Genom lagen genomförs det så kallade CER-direktivet om kritiska entiteters motståndskraft, som antogs 2022 (RSv 47/2025 rd — RP 205/2024 rd, FvUB 11/2025 rd). I 19 § i den lagen föreskrivs det om tillsynsmyndigheter, bland annat om närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax i 2 punkten, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken i 7 punkten och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i 8 punkten. Förvaltningsutskottet föreslår att paragrafen ändras på grund av reformen av regionförvaltningen så att livskraftscentralen är tillsynsmyndighet enligt 2 punkten och Tillstånds- och tillsynsverket enligt 7 och 8 punkten. Avsikten är att tillsynsuppgiften enligt 2 punkten senare kommer att överföras till en viss livskraftscentral genom förordning av statsrådet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3—40, 42, 44—52, 55—94, 96, 98, 100, 102—109, 111—199, 201—206, 208—234, 236, 238—242, 244—252, 254—261, 263—287, 289 och 290 i proposition RP 13/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 2, 41, 43, 53, 54, 95, 97, 99, 101, 110, 200, 207, 235, 237, 243, 253, 262 och 288 i proposition RP 13/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 291. (Utskottets nya lagförslag)

Riksdagen forkastar åtgärdsmotion AM 17/2024 rd.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om Tillstånds- och tillsynsverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Ställning och verksamhetsidé

För skötseln av särskilt föreskrivna tillstånds-, tillsyns-, registrerings-, verkställighets- och styrningsuppgifter och för bevakning av allmänintresset finns det statliga Tillstånds- och tillsynsverket, nedan *verket*. Verket är en rikstäckande och sektorsövergripande myndighet som hör till statens centralförvaltning och som genom växelverkan i regionerna ska trygga de grundläggande fri- och rättigheterna och rättssäkerheten. Verket arbetar kundorienterat och tväradministrativt och utnyttjar multiprofessionell sakkunskap i arbetet. Verket hör till finansministeriets förvaltningsområde.

2 §

Verksamhetsområde

Verkets verksamhetsområde är hela landet, om inte något annat föreskrivs särskilt.

3 §

Ansvarsområden och uppgifter

Verket sköter de uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ankommer på verket inom följande ansvarsområden:

1) ansvarsområdet för social- och hälsovård, vilket inbegriper tillstånds-, registrerings-, styrnings-, tillsyns-, och finansieringsuppgifter och uppgifter som den myndighet där ändring söks

Betänkande FvUB 15/2025 rd

inom social- och hälsovård, inklusive främjande av hälsa och välfärd, hälsoskydd, alkohol- och tobaksförvaltning och förvaltning av adoptionsärenden,

2) ansvarsområdet för småbarnspedagogik, utbildning och kultur, vilket inbegriper tillstånds-, tillsyns-, styrnings- och finansieringsuppgifter och uppgifter som den myndighet där ändring söks inom småbarnspedagogik, undervisning, utbildning, bibliotek, idrott, ungdomar och gravsättning,

3) ansvarsområdet för miljö, vilket inbegriper tillstånds-, styrnings-, planerings- och tillsynsuppgifter inom miljöskydd, naturvård, byggande, vattenvård och havsvård, tillstånds-, och tillsynsuppgifter i vattenhushållningsärenden, stöd- och tillsynsuppgifter inom områdesanvändning samt uppgifter i anslutning till miljökonsekvensbedömning och andra uppgifter som gäller användning och skydd av miljön,

4) ansvarsområdet för arbetarskydd, vilket inbegriper tillstånds-, tillsyns- och styrningsuppgifter inom arbetarskyddsförvaltning samt produkttillsyn över tekniska anordningar som i väsentlig omfattning är avsedda för arbetsbruk,

5) ansvarsområdet för räddningsväsende och beredskap, vilket inbegriper tillsyn över räddningsväsendet, tillsyn över och utvärdering av kvalitet, tillgång och nivå på tjänster inom räddningsväsendet, tillsyn över genomförandet av externa räddningsplaner och övningar för objekt som medför särskild risk, uppgifter i anslutning till statsunderstöd för räddningsväsendet, organisering av det regionala beredskapssamarbetet och främjande av säkerhetsplaneringen inom region- och lokalförvaltningen.

Verket sköter också andra uppgifter som ankommer på det enligt särskilda bestämmelser.

2 kap.

Organisation

4 §

Organisationen

Verket är för skötseln av sina uppgifter indelat i avdelningar. Vid verket kan det också finnas verksamhetsenheter som inte hör till någon avdelning. Avdelningarna och de verksamhetsenheter som inte hör till någon avdelning kan ha funktionella och regionala enheter enligt vad som bestäms i deras arbetsordning.

Verket har följande avdelningar:

- 1) avdelningen för social- och hälsovård, som sköter uppgifter enligt 3 § 1 mom. 1 punkten,
- 2) avdelningen för småbarnspedagogik, utbildning och kultur, som sköter uppgifter enligt 3 § 1 mom. 2 punkten,
- 3) miljöavdelningen, som sköter uppgifter enligt 3 § 1 mom. 3 punkten,
- 4) arbetarskyddsavdelningen, som sköter uppgifter enligt 3 § 1 mom. 4 punkten,
- 5) avdelningen för räddningsväsende och beredskap, som sköter uppgifter enligt 3 § 1 mom. 5 punkten, och
- 6) allmänna avdelningen, som sköter uppgifter i anslutning till verkets interna förvaltning och andra uppgifter som på grund av sin natur inte ankommer på någon annan avdelning eller verksamhetsenhet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

På organiseringen av verksamheten och uppgifterna vid verkets arbetarskyddsavdelning tillämpas, om inte något annat föreskrivs i denna lag, lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/1993). Arbetarskyddsavdelningen är oberoende vid skötseln av arbetarskyddsuppgifter. Miljöavdelningen är oberoende vid skötseln av tillstånds-, ansöknings-, anmälnings- och tillsynsuppgifter. Verksamheten vid dessa avdelningar ska organiseras så att oberoendet och opartiskheten i dessa uppgifter tryggas, och avdelningarna får inte ges sådana andra uppgifter som kan äventyra en behörig och oberoende skötsel av uppgifterna.

Vid miljöavdelningen finns enheten för bevakning av allmänintresset, som bevakar allmänintresset i verkets miljörelaterade beslutsfattande och ändringssökande som gäller miljön på det sätt som föreskrivs någon annanstans i lag. Enheten har självständig beslutanderätt vid sin bevakning av allmänintresset. Verksamheten vid enheten ska organiseras så att dess oberoende och opartiskhet i dessa uppgifter tryggas, och enheten får inte ges sådana andra uppgifter som kan äventyra en behörig och oberoende skötsel av uppgifterna.

Vid avdelningen för småbarnspedagogik, utbildning och kultur finns en svensk enhet. Bestämmelser om enhetens placering och uppgifter och om särskilda behörighetsvillkor för tjänsterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vid verket ordnas intern revision.

Bestämmelser om de verksamhetsenheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om avdelningarnas, verksamhetsenheter och de andra enheternas huvudsakliga uppgifter och om grunderna för verkets organisation i övrigt får utfärdas genom förordning av statsrådet. Vilka uppgifter som ska skötas av avdelningarna, verksamhetsenheter och de andra enheterna kan bestämmas närmare i verkets arbetsordning.

Verket har sitt huvudsakliga verksamhetsställe i Tammerfors och ett verksamhetsställe i Tavastehus. Dessutom har verket minst ett verksamhetsställe i varje samarbetsområde för social- och hälsovården. Dessutom kan verket ha andra arbetsställen. Om verksamheten vid verket organiseras i regionala enheter enligt 1 mom., ska de, om inte något annat följer av särskilda skäl, grunda sig på landskapsindelningen, och man ska sträva efter att samordna områdesindelningen med andra myndigheter som är centrala för skötseln av uppgifterna. När verksamheten vid verket organiseras ska det ses till att de språkliga rättigheterna tillgodoses. Bestämmelser om målen för ordnandet av tillgången till verkets tjänster och för placeringen av verkets enheter och funktioner finns i lagen om grunderna för tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner (728/2021). Servicen vid verkets kundtjänstställen ska säkerställas inom varje samarbetsområde för social- och hälsovården.

3 kap.

Ledning

5 §

Ledningen

Verket leds av en generaldirektör. Generaldirektören svarar gentemot finansministeriet och de sektorstyrande ministerier som avses i 9 § för att verksamheten vid verket leder till resultat och för att resultatmålen nås.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Varje avdelning inom verket leds av en avdelningschef, som är direkt underställd generaldirektören. Avdelningschefen svarar gentemot generaldirektören för att avdelningens verksamhet ger resultat och resultatmålen nås som en del av verkets resultat. Avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen svarar gentemot social- och hälsovårdsministeriet för avdelningens resultat och resultatmål. Beslut om skriftlig varning till avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen fattas av social- och hälsovårdsministeriet.

Varje verksamhetsenhet inom verket leds av en direktör för verksamhetsenheten. Direktören för verksamhetsenheten svarar gentemot generaldirektören för att verksamhetsenhetens verksamhet ger resultat och för att resultatmålen nås som en del av verkets resultat.

Varje chef för en enhet vid en avdelning eller verksamhetsenhet svarar för att enhetens verksamhet ger resultat och för att resultatmålen nås som en del av avdelningens eller verksamhetsenhetens och verkets resultat.

Verket har en ledningsgrupp som ska stödja generaldirektören vid arbetet för att uppnå verkets resultatmål och vid samordningen av funktionerna och ledningen av verket i övrigt. Generaldirektören är ordförande för ledningsgruppen. Ledningsgruppens övriga sammansättning och närmare uppgifter bestäms i verkets arbetsordning.

6 §

Beslutanderätt

Generaldirektören avgör ärenden som inte hör till de avdelningar som avses i 4 § 2 mom. 1—5 punkten eller de nämnder och organ som avses i 15 §, om inte något annat föreskrivs. Generaldirektören avgör ärenden som hör till allmänna avdelningen och verksamhetsenheterna, om det inte i arbetsordningen har bestämts att någon annan tjänsteman har beslutanderätt.

Generaldirektören kan överta avgörandet av ärenden som en tjänsteman vid verket enligt verkets, allmänna avdelningens eller en verksamhetsenhetens arbetsordning får avgöra, med undantag för ärenden som ska avgöras vid de avdelningar som avses i 4 § 2 mom. 1—5 punkten.

Om inte något annat föreskrivs, ska ärenden som hör till en i 4 § 2 mom. 1—5 punkten avsedd avdelning avgöras av avdelningschefen eller av en annan tjänsteman, i enlighet med vad som anges i avdelningens arbetsordning. Avdelningschefen kan överta avgörandet av ärenden som en tjänsteman vid avdelningen enligt avdelningens arbetsordning får avgöra, om inte något annat föreskrivs, med undantag för ärenden som ska avgöras vid den enhet som avses i 4 § 4 mom.

Avdelningschefen för miljöavdelningen kan inte överta avgörandet av ärenden som gäller förvaltningstvång, anmälningsärenden eller sådana tillstånd till undantag som avses i naturvårdslagen (9/2023) och inte heller ärenden som gäller avhjälpande av skador som hör till tillämpningsområdet för lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009).

7 §

Gemensamma ärenden

Om ett ärende hör till två eller flera avdelningar eller verksamhetsenheter, ska ärendena beredas gemensamt och avgöras samtidigt, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna eller andra bestämmelser och om det inte medför menligt dröjsmål.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Arbetsordning

Verket har en arbetsordning som innehåller närmare bestämmelser om verkets organisation, om ordnande av förvaltningen och gemensamma funktioner, om verkets verksamhetsställen och arbetsställen, om grunderna för tillgången till verkets tjänster samt om beredning och avgörande av ärenden, till den del inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, eller det inte ska bestämmas om ärendena i arbetsordningen för en avdelning eller verksamhetsenhet. I verkets arbetsordning kan det bestämmas om enheter som är underställda generaldirektören. För dessa enheter kan det bestämmas uppgifter som inte sköts av de avdelningar som avses i 4 § 2 mom. 1—5 punkten. Verkets arbetsordning publiceras i Finlands författningssamling.

Avdelningarnas och verksamhetsenheternas arbetsordningar kan innehålla närmare bestämmelser om respektive avdelnings och verksamhetsenhets funktionella och regionala enheter och övriga interna organisation och om ordnande av deras uppgifter enligt 3 § samt om beredning och avgörande av ärenden och om tjänstemännens uppgifter och placeringsort.

Beslut om verkets arbetsordning fattas av generaldirektören. Beslut om en avdelnings arbetsordning fattas av avdelningschefen. Beslut om allmänna avdelningens och verksamhetsenheternas arbetsordningar fattas dock av generaldirektören. Innan ett beslut om en arbetsordning fattas ska ärendet behandlas i verkets ledningsgrupp.

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan har den enhet för bevakning av allmänintresset som avses i 4 § 4 mom. en arbetsordning som fastställs av dess chef och som kan innehålla närmare bestämmelser om ordnande av enhetens uppgifter, om beredning och avgörande av ärenden och om tjänstemännens uppgifter och placeringsort. (Nytt 4 mom.)

4 kap.

Styrning

9 §

Styrningen

Den allmänna administrativa styrningen av verket ankommer på finansministeriet, som också sköter styrningen av verkets förvaltning och andra gemensamma funktioner samt av andra åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet vid verket.

Verkets verksamhet styrs av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet inom deras egna ansvarsområden (*sektorstyrande ministerium*).

Bestämmelser om förfarandena för sektorstyrning av verket får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Samordning av styrningen

Finansministeriet svarar för koordineringen och samordningen av styrningen och för de gemensamma administrativa uppgifter som ingår i styrningen.

För samordningen av planeringen och styrningen tillsätter finansministeriet för fyra år i sänder en styrgrupp, där de sektorstyrande ministerierna är företrädade. Styrgruppen har till uppgift att behandla ärenden som gäller ramförslag och budgetförslag och ärenden som gäller resultatavtal och ställningstagande till bokslut samt att behandla övriga strategiska riktlinjer och omfattande utvecklingsprojekt som gäller två eller flera avdelningar. Dessutom har styrgruppen till uppgift att följa verkets regionala växelverkan och samarbete, placeringen av funktioner och tillgången till tjänster i hela landet.

Finansministeriet kan också tillsätta andra grupper för att bereda och dra upp riktlinjer för de sektorstyrande ministeriernas gemensamma ståndpunkter i frågor som hör till styrningen. I grupperna kan ingå representanter också från andra ministerier än de sektorstyrande ministerierna.

Närmare bestämmelser om de grupper som tillsätts för samordning av styrningen och om deras uppgifter och förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Ekonomiplanering

Verkets budgetförslag och ramförslag, med undantag för tilläggsbudgetförslag och kompletterande budgetförslag, ska behandlas i den styrgrupp som avses i 10 § innan de sänds till finansministeriet och de sektorstyrande ministerierna. Ett sektorstyrande ministerium kan för finansministeriet lägga fram förslag till sådana ändringar i budgetförslaget och ramförslaget som gäller det sektorstyrande ministeriets ansvarsområde för uppgörandet av förslaget för finansministeriets förvaltningsområde. Budgetförslaget och ramförslaget för finansministeriets förvaltningsområde och andra förslag som därefter görs upp för beredningen av budgetpropositionen ska innehålla uppgifter om de sektorstyrande ministeriernas förslag till ändringar, om de inte har tagits in i förslagen för förvaltningsområdet. På beredningen av budgetförslaget och ramförslaget tillämpas i övrigt lagen om statsbudgeten (423/1988) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Social- och hälsovårdsministeriet svarar för beredningen av budgetförslaget och ramförslaget när det gäller ansvarsområdet för arbetarskydd.

12 §

Resultatstyrning

De sektorstyrande ministerierna ska i samarbete med verket upprätta ett resultatavtal för verket.

Finansministeriet svarar för samordningen och beredningen av verkets resultatmål och för samordningen av resultatstyrningen.

Varje sektorstyrande ministerium svarar i fråga om sitt ansvarsområde för att för finansministeriet lägga fram förslag till innehåll i resultatavtalet. Finansministeriet svarar för att lägga fram

Betänkande FvUB 15/2025 rd

förslag i fråga om verkets organisation, förvaltning och andra gemensamma frågor. På yrkande av ett sektorstyrande ministerium ska det i resultatavtalet tas in ett separat avsnitt som gäller ansvarsområdet i fråga. Social- och hälsovårdsministeriet ska upprätta ett separat avsnitt om ansvarsområdet för arbetarskydd i verkets resultatavtal.

Om ministerierna inte kan enas om förslag som gäller olika ansvarsområden, ska finansministeriet ta in det sektorstyrande ministeriets förslag i resultatavtalet.

De sektorstyrande ministerierna ska upprätta ett ställningstagande till verkets bokslut. Finansministeriet svarar för samordningen av de sektorstyrande ministeriernas förslag till ställningstagande och för beredningen av ställningstagandet. Finansministeriet ska i ställningstagandet ta in ett separat avsnitt om ett ansvarsområde, om det sektorstyrande ministeriet yrkar på det eller om ministerierna inte kan enas om innehållet i ställningstagandet när det gäller olika ansvarsområden.

5 kap.

Verkets särskilda uppgifter

13 §

Regionalt beredskapssamarbete

Verket ska organisera det regionala beredskapssamarbetet inom samarbetsområdena för beredskapen. Med samarbetsområden för beredskapen avses områden som geografiskt stämmer överens med de samarbetsområden som avses i 35 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021).

Verket svarar för det regionala beredskapssamarbetet genom att

- 1) organisera det regionala prognostiseringsarbetet till stöd för beredskapen,
- 2) utveckla de regionala riskbedömningarna, delta i utarbetandet av dem och samordna dem samt följa hur de hotmodeller som bedömts i de regionala riskbedömningarna utvecklas,
- 3) främja beredskapsplaneringen hos aktörerna i områdena,
- 4) ordna beredskapsövningar till stöd för den regionala beredskapen,
- 5) ordna regionala försvarskurser,
- 6) bevaka läget för de regionala förberedelserna och den regionala beredskapen,
- 7) ordna annan regional samverkan.

Verket biträds av regionala beredskapskommittéer som tillsätts av verket. Beredskapskommittéerna arbetar med planering, utveckling och bevakning av det regionala beredskapssamarbetet. Närmare bestämmelser om tillsättning av beredskapskommittéerna och om deras sammansättning och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

När myndigheter samt enskilda som sköter en offentlig förvaltningsuppgift deltar i det regionala beredskapssamarbetet får de, oberoende av vad som föreskrivs i 24 § 1 mom. 5 och 7—10 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), till verket och de regionala beredskapskommittéerna lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av verkets och kommittéernas uppgifter enligt denna lag inom det regionala beredskapssamarbetet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Bedömning av tillgången till grundläggande tjänster samt stöd till beredskapsplaneringen

Verkets avdelning för småbarnspedagogik, utbildning och kultur har till uppgift att bedöma tillgången till grundläggande tjänster och stödja beredskapsplaneringen inom sitt ansvarsområde.

15 §

Nämnder och andra organ

Vid avdelningen för social- och hälsovård finns en nämnd för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och en nämnd för abort- och steriliseringsärenden.

I anslutning till avdelningen för social- och hälsovård finns en självständig adoptionsnämnd och en självständig nationell kommitté för medicinsk forskningsetik.

Bestämmelser om adoptionsnämnden finns i adoptionslagen (22/2012). Bestämmelser om den nationella kommittén för medicinsk forskningsetik finns i lagen om klinisk prövning av läkemedel (983/2021), och bestämmelser om dess fristående sektion för ändringssökande för medicinsk forskningsetik finns i lagen om medicinsk forskning (488/1999).

Nämnden för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården behandlar och avgör, i fråga om yrkesutbildade personer inom socialvården och hälso- och sjukvården som verket enligt lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) ska utöva tillsyn över, ärenden som gäller begränsning och förverkande av en yrkesutbildad persons rätt att utöva social- och hälsovårdsyrken, återkallande av tillstånd att utöva social- och hälsovårdsyrken och förbud att använda en yrkesbeteckning för en yrkesutbildad person, när ärendet inte har inletts på ansökan av den yrkesutbildade personen själv, samt ärenden som gäller återfående av rätt att utöva social- och hälsovårdsyrken, av tillstånd att utöva social- och hälsovårdsyrken och av rätt att använda en yrkesbeteckning samt disciplinära ärenden. Nämnden för abort- och steriliseringsärenden behandlar och avgör de ansökningsärenden om avbrytande av havandeskap och sterilisering som verket enligt lagen om avbrytande av havandeskap (239/1970) och steriliseringslagen (283/1970) ska sköta.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter, på föredragning av verkets avdelning för social- och hälsovård, nämnden för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och nämnden för abort- och steriliseringsärenden för fyra år åt gången. Varje medlem i nämnderna ska ha minst en personlig suppleant. Föredragande och sekreterare vid nämnderna är tjänstemän förordnade av avdelningen för social- och hälsovård.

Nämnden för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården ska ha en ordförande som är tjänsteman vid verket samt ett behövligt antal övriga medlemmar. Av medlemmarna ska en företräda medicinsk sakkunskap, en juridisk sakkunskap och en sakkunskap i socialvård. Dessutom ska det i nämnden finnas företrädare för sakkunskap inom varje bransch där de yrkesutövare vilkas ärenden behandlas i nämnden är verksamma. Nämnden avgör ärenden i en sammansättning med ordföranden och minst fyra medlemmar. Vid avgörande av ett ärende ska en av medlemmarna företräda medicinsk sakkunskap, en juridisk sakkunskap och en sakkunskap i socialvård samt en den bransch som ärendet i fråga gäller.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Nämnden för abort- och steriliseringsärenden ska ha en ordförande som är tjänsteman vid verket samt tre övriga medlemmar. Av medlemmarna ska en företräda juridisk sakkunskap, en medicinsk sakkunskap och en sakkunskap i socialvård. Nämnden är beslutsför när den är fulltalig. Nämnden ska vid behov höra sakkunniga i psykiatri, obstetrik och medicinsk genetik.

Nämndernas och organens medlemmar har rätt till skäligt arvode och ersättning för resekostnader. Om inte något annat föreskrivs någon annanstans fastställer finansministeriet grunderna för arvoden. Närmare bestämmelser om fastställandet av grunderna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Nämndernas elektroniska sammanträden

Nämnderna enligt 15 § kan fatta beslut i och annars behandla de ärenden som hör till dem vid ett sammanträde som helt eller delvis hålls i en elektronisk miljö. Vid ett elektroniskt sammanträde ska nämnden sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

En förutsättning för ett elektroniskt sammanträde är att sammanträdet ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet och att den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

6 kap.

Tillsättning av tjänster samt särskilda behörighetsvillkor

17 §

Tillsättning av tjänsten som generaldirektör

Statsrådet utnämner verkets generaldirektör på framställning av finansministeriet.

18 §

Tillsättning av tjänsterna som avdelningschef

Avdelningscheferna utnämns av statsrådet på framställning av det ministerium till vars ansvarsområde den aktuella avdelningens uppgifter huvudsakligen hör. Det ministerium som gör framställningen ska före beslutsfattandet höra verkets generaldirektör och de andra ministerier till vars ansvarsområde avdelningens uppgifter hör. Avdelningscheferna, med undantag för avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen, ska utnämnas för den tid som avses i 9 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994). Särskilda behörighetsvillkor för tjänsterna som avdelningschef är de särskilda behörighetsvillkor som föreskrivs i 8 § 2 mom. i statstjänstemannalagen. Det ministerium som gör framställningen ska före utnämningen begära utlåtande av finansministeriet om avdelningschefens lön.

Bestämmelser om avdelningschefens titel får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

19 §

Tillsättning av tjänsterna som enhetschef och av övriga tjänster vid avdelningarna samt anställning av övrig personal

Cheferna för de i 4 § 1 mom. avsedda enheter som är direkt underställda en avdelningschef utnämns av verkets generaldirektör efter föredragning av avdelningschefen eller den som avdelningschefen förordnat. Särskilda behörighetsvillkor för tjänsterna som chef för en enhet som är direkt underställd en avdelningschef är högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga. Avdelningschefen utnämner de övriga tjänstemännen inom sin avdelning och anställer övrig personal, med undantag för allmänna avdelningen, vars tjänstemän utnämns och övriga personal anställs av generaldirektören. Avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen utnämner enhetscheferna och de övriga tjänstemännen inom sin avdelning och anställer övrig personal.

Verkets arbetsordning kan innehålla bestämmelser om att en annan tjänsteman vid verket ska avgöra ett ärende som omfattas av generaldirektörens behörighet att utnämna tjänstemän och som gäller utnämning av en tjänsteman eller anställning av övrig personal, med undantag för utnämning till en tjänst som chef för en enhet som direkt lyder under en avdelningschef. Arbetsordningen för en avdelning kan innehålla bestämmelser om att en annan tjänsteman vid verket ska avgöra ett ärende som omfattas av en avdelningschefs behörighet att utnämna tjänstemän och som gäller utnämning av en tjänsteman eller anställning av övrig personal, med undantag för utnämning till en tjänst som direkt lyder under den tjänsteman som med stöd av en bestämmelse i arbetsordningen utövar behörighet att utnämna tjänstemän, eller utnämning till en tjänst i vilken medarbetarledning ingår.

Bestämmelser om särskilda ytterligare behörighetsvillkor för tjänsterna som enhetschef får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Utnämning till tjänsten som direktör för en verksamhetsenhet samt tillsättning av övriga tjänster vid verksamhetsenheterna och anställning av övrig personal

Verkets generaldirektör beslutar om utnämning till tjänsten som direktör för en verksamhetsenhet. Direktören för en verksamhetsenhet utnämns till tjänsten för en tid av fem år, om det inte av särskilda skäl finns grund för ett förordnande för en kortare tid. Särskilda behörighetsvillkor för tjänsten som direktör för en verksamhetsenhet är högre högskoleexamen, förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga. Generaldirektören utnämner de övriga tjänstemännen inom verksamhetsenheterna och anställer övrig personal. Verkets arbetsordning kan innehålla bestämmelser om att en annan tjänsteman vid verket ska avgöra ett ärende som omfattas av generaldirektörens behörighet att utnämna tjänstemän och som gäller utnämning av en tjänsteman eller anställning av övrig personal vid en verksamhetsenhet, med undantag för utnämning till en tjänst som direkt lyder under den tjänsteman som med stöd av en bestämmelse i arbetsordningen utövar behörighet att utnämna tjänstemän, eller utnämning till en tjänst i vilken medarbetarledning ingår.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

21 §

Andra särskilda behörighetsvillkor, behörighet att utnämna tjänstemän som inte hör till en avdelning eller verksamhetsenhet samt anställning av övrig personal

Bestämmelser om särskilda behörighetsvillkor för och benämningar på övriga tjänster vid verket får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Generaldirektören utnämner de tjänstemän som inte hör till en avdelning eller verksamhetsenhet och anställer övrig personal, om inte något annat bestäms i verkets arbetsordning.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Avgörande av förvaltningsklagan över verket eller dess tjänstemän

Bestämmelser om förvaltningsklagan finns i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). En förvaltningsklagan till verket över verkets eller dess tjänstemäns verksamhet avgörs av generaldirektören. I verkets arbetsordning kan det bestämmas att en förvaltningsklagan som gäller någon av verkets avdelningar eller verksamhetsenheter, eller en tjänsteman vid en sådan avdelning eller enhet, dock ska avgöras av avdelningschefen eller direktören för verksamhetsenheten i fråga. En förvaltningsklagan som gäller en avdelningschef eller en direktör för en verksamhetsenhet ska dock avgöras av generaldirektören. En förvaltningsklagan till verket över generaldirektörens verksamhet avgörs av finansministeriet.

En förvaltningsklagan till verket över arbetarskyddsavdelningens eller dess tjänstemäns verksamhet avgörs av avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen. En förvaltningsklagan till verket som gäller avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen ska avgöras av social- och hälsovårdsministeriet.

En förvaltningsklagan till ministerierna över verkets eller dess tjänstemäns verksamhet ska behandlas och avgöras av det ministerium till vars ansvarsområde det ärende hör som förvaltningsklagan avser. Ministeriet kan överföra en förvaltningsklagan som inte gäller verkets generaldirektör eller avdelningschefen för arbetarskyddsavdelningen till verket för behandling och avgörande.

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan avgörs en förvaltningsklagan till verket över verksamheten vid den enhet för bevakning av allmänintresset som avses i 4 § 4 mom. eller dess tjänstemäns verksamhet av det ministerium till vars ansvarsområde det ärende hör som förvaltningsklagan avser. (Nytt 4 mom.)

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 §

Utomstående experter

Verket kan för en viss tid, högst fyra år, utse utomstående experter som företräder den sakkunskap som behövs för skötseln av de tillstånds-, registrerings-, styrnings- och tillsynsuppgifter som ankommer på verket enligt lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023) samt dessutom ingå förvaltningsavtal enligt 3 § i förvaltningslagen med sammanslutningar och enskilda personer. Utsedda permanenta experter och med stöd av förvaltningsavtal andra utomstående experter är förpliktade att lämna verket expertutlåtanden. De utomstående experterna ska vara erkänt skickliga och erfarna personer som har vetenskaplig eller annan sakkunskap som är relevant för uppgifterna.

I fråga om utomstående experters medverkan i inspektioner och i andra uppgifter än de som avses i 1 mom. föreskrivs särskilt.

Verket kan oberoende av sekretessbestämmelserna lämna de utomstående experter som avses i 1 mom. de uppgifter som är nödvändiga för utförandet av deras uppdrag enligt det momentet. De som utför expertuppdrag i enlighet med 1 mom. står under verkets tillsyn och är personuppgiftsbiträden för verkets räkning.

På den som är verksam som expert tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar vid utförandet av expertuppdrag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Utomstående experter har rätt till skäligt arvode och ersättning för resekostnader, för vilka finansministeriet fastställer grunderna efter utlåtande från social- och hälsovårdsministeriet.

24 §

Företrädande av staten

Verket kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till verkets ansvarsområde samt annanstans än i landskapet Åland även i sådana ärenden för vilka ingen behörig myndighet särskilt har angetts i lag, om inte ärendet sköts av en företrädare för det sektorstyrande ministeriet.

25 §

Tillsynen över arbetarskyddet

Social- och hälsovårdsministeriet utövar tillsyn över efterlevnaden av arbetarskyddsbestämmelserna vid verket.

Social- och hälsovårdsministeriet kan för att verkställa tillsynen enligt 1 mom. förordna en inspektör vid verkets arbetarskyddsavdelning att utföra ett tillsyns- och inspektionsuppdrag inom verket. På den inspektör vid verket som förordnats att utföra tillsyns- och inspektionsuppdrag tillämpas inte 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen.

Social- och hälsovårdsministeriet är oberoende vid skötseln av tillsynsuppgifter som avses i 1 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Vad som någon annanstans i lag föreskrivs om verkets uppgifter som arbetarskyddsmyndighet ska tillämpas på social- och hälsovårdsministeriet i situationer där verket är part i ett ärende eller som annars gäller verket självt.

26 §

Överföring av uppgifter av biträdande art till privata aktörer

Verket kan genom förvaltningsavtal enligt 3 § i förvaltningslagen överföra sådana uppgifter av biträdande art inom ärendehantering som hänför sig till verkets uppgifter enligt 3 § i denna lag till privata aktörer som har tillräckliga tekniska förutsättningar och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Uppgifter av biträdande art är mottagning och sortering av anmälningar och andra handlingar som ges in till verket samt elektronisk lagring av handlingar och registrering av uppgifter som ingår i dem i arbetsköen till ärendehantering. De som utför uppgifter av biträdande art står under verkets tillsyn och är personuppgiftsbiträden för verkets räkning.

Bestämmelser om den offentliga förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster finns i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016).

På en person som sköter uppgifter av biträdande art tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personen sköter dessa uppgifter. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

27 §

Produktion av informationssystemtjänster och andra tjänster

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan med stöd av avtal producera informationssystemtjänster för verket och sköta uppgifter som främjar digitaliseringen av tjänsterna samt producera tjänster för behandling och arkivering av handlingar och datamaterial för verket.

Verket kan för livskraftscentralerna med stöd av avtal producera kundservice och sådan rådgivning som avses i 8 § i förvaltningslagen inom uppgifter inom miljöområdet.

28 §

Avgiftsbelagda prestationer

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelser om avgifterna för verkets prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om avgifterna för prestationer som tillhandahålls av den nationella kommittén för medicinsk forskningsetik utfärdas dock genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

29 §

Ändringssökande

Verkets beslut får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

30 §

Handräckning

I fråga om verkets skyldighet att ge andra myndigheter handräckning och i fråga om verkets rätt att av andra myndigheter få handräckning föreskrivs särskilt.

8 kap.

Ikraftträdande

31 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008).

En hänvisning i någon annan lag eller förordning till regionförvaltningsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, närings-, trafik- och miljöcentralen, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral eller Rättsskyddscentralen för hälsovården avser efter ikraftträdandet av denna lag verket, om de uppgifter som hänvisningen avser gäller uppgifter som avses i 3 § i denna lag eller som ankommer på verket enligt bestämmelser i någon annan lag. Uppgifter enligt 3 § i denna lag som i någon annan lag eller förordning ålagts länsstyrelsen, den regionala miljöcentralen, miljötillståndsverket, arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå eller arbetarskyddsmyndigheten ska skötas av verket.

32 §

Övergångsbestämmelser som gäller avtal, förbindelser och anhängiga ärenden

Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, övergår ärenden som är anhängiga vid regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården samt ingångna avtal och förbindelser liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem till verket vid ikraftträdandet av denna lag.

De anhängiga ärenden och de ingångna avtal och förbindelser ~~liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem~~ som krävs för skötseln av de uppgifter som överförs till verket från an-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

svarsområdet för miljön och naturresurserna vid närings-, trafik- och miljöcentralen och från närings-, trafik- och miljöcentralernas ~~samt arbets- och näringsbyråernas~~ utvecklings- och förvaltningscenter **liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem** övergår **jämte anläggnings-tillgångar och lösöre** till verket vid ikraftträdandet av denna lag.

De arkiv, register och datamaterial som uppkommit före ikraftträdandet av denna lag och som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. övergår till verket, om det inte med stöd av denna lag eller någon annan lag föreskrivs särskilt eller avtalas något annat i fråga om ansvar och skyldigheter som gäller dem.

De avtal och förbindelser som avses i 1 och 2 mom. övergår dock till verket endast om inte något annat följer av deras innehåll.

33 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalens ställning

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a–5 c § i statstjänstemannalagen. De paragraferna tillämpas även på anställda i arbetsavtalsförhållande.

Finansministeriet kan före ikraftträdandet av denna lag vid ministeriet inrätta tjänsten som verkets generaldirektör under benämningen förändringsöverdirektör och tjänsten som avdelningschef för allmänna avdelningen under benämningen förändringsdirektör. Dessa tjänster överförs till verket vid ikraftträdandet av denna lag. Finansministeriet kan före ikraftträdandet av denna lag vid behov dessutom inrätta sådana tjänster som är nödvändiga för att verket ska kunna inleda sin verksamhet och som överförs till verket vid ikraftträdandet av denna lag samt utnämna tjänstemännen när tjänsterna första gången tillsätts. Det sektorstyrande ministerium till vars ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör kan vid ministeriet inrätta tjänsten som avdelningschef vid verket under benämningen förändringsdirektör. Tjänsterna överförs till verket vid ikraftträdandet av denna lag. Benämningen på den tjänst som förändringsöverdirektör som inrättats vid ministeriet blir generaldirektör och benämningen på de tjänster som förändringsdirektör som inrättats vid ministerier blir avdelningschef när tjänsterna överförs till verket.

Den förändringsöverdirektör och de förändringsdirektörer som utnämnts till tjänster eller tjänsteförhållanden som inrättats vid ministerier på det sätt som avses i 2 mom. kan före ikraftträdandet av denna lag avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av verkets verksamhet. Dessutom kan finansministeriet och de sektorstyrande ministerier till vilkas ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av verkets verksamhet innan de tjänster eller tjänsteförhållanden som avses i 2 mom. har tillsatts. Om förändringsöverdirektören eller en förändringsdirektör är jävig att avgöra ärenden och utnämningar som är nödvändiga för inledandet av verkets verksamhet, avgörs de ärenden som ankommer på förändringsöverdirektören av finansministeriet och de ärenden som ankommer på förändringsdirektören av det sektorstyrande ministerium till vars ansvarsområde den aktuella avdelningens uppgifter huvudsakligen hör. Besluten ska anses vara fattade av verket, och de rättigheter och skyldigheter som följer av dem ska vid ikraftträdandet av denna lag övergå till verket. Finansministeriet och de sektorstyrande ministerier till vilkas ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör kan före ikraftträdandet av denna lag med avvikelse från 19 § 1 mom., med undantag för de särskilda behörighetsvillkoren för tjänsten, och med avvikelse från 45 § i förvaltningslagen förordna cheferna för en enhet vid en avdelning vid verket till uppdraget för högst ett år från ikraftträdandet av denna lag, dock högst till dess att verket efter lagens ikraftträdande har

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tillsatt tjänsterna som enhetschef. Finansministeriet kan före ikraftträdandet av denna lag med avvikelse från 20 § i denna lag, med undantag för de särskilda behörighetsvillkoren för tjänsten, och med avvikelse från 45 § i förvaltningslagen förordna en direktör för en verksamhetsenhet till uppdraget för högst ett år från ikraftträdandet av denna lag, dock högst till dess att tjänsten som direktör för verksamhetsenheten har tillsatts. Finansministeriet och det sektorstyrande ministerium till vars ansvarsområde avdelningens uppgifter huvudsakligen hör kan före ikraftträdandet av denna lag med avvikelse från 45 § i förvaltningslagen förordna en chef som är underställd enhetschefen till uppdraget för högst ett år från ikraftträdandet av denna lag, dock högst till dess att uppdraget har tillsatts. Förordnande till uppdraget som enhetschef, direktör för en verksamhetsenhet och gruppchef förutsätter tjänstemannens samtycke. Ärenden som gäller tillsättande av en tjänst eller uppgift vid verket eller annars är nödvändiga för inledandet av verkets verksamhet och som inlett av ett ministerium och är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag övergår vid ikraftträdandet av denna lag till verket för behandling. Verket kan första gången efter ikraftträdandet av denna lag tillsätta tjänsterna som enhetschef på det sätt som föreskrivs i 5 c § 1 mom. i statstjänstemannalagen.

En tjänsteman som utnämns till en tjänst som tillsatts för viss tid och denna tjänst överförs till det ämbetsverk som tjänstens uppgifter överförs till för den tid visstidsanställningen varar. Vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs ändras benämningen på den tjänst som överförs och de uppgifter som hör till tjänsten enligt det mottagande ämbetsverkets behov till ett tjänsteförhållande för viss tid. De uppgifter som hör till tjänsten eller tjänsteförhållandet kan ändras väsentligt. Behörighet att ändra en ovan avsedd tjänst och de uppgifter som hör till den har det ämbetsverk till vilket den tjänsteman som utnämns till tjänsten som tillsatts för viss tid förflyttas vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs. (Nytt 4 mom.)

34 §

Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande

Ändring i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På behandlingen vid ändringssökande av ärenden som är anhängiga vid en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en domstol upphäver ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag och återförvisar ärendet att i dess helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

35 §

Övergångsbestämmelse som gäller vissa nämnders och organs mandatperiod

Den nämnd för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården samt den nämnd för abort- och steriliseringsärenden som tillsatts med stöd av den bestämmelse i 4 § 1 mom. i statsrådets förordning om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (676/2008) som gällde vid ikraftträdandet av denna lag får fortsätta till utgången av sin mandatperiod med den sammansättning som gällde vid ikraftträdandet. Också adoptionsnämnden och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

den nationella kommittén för medicinsk forskningsetik får fortsätta till utgången av sin mandatperiod med den sammansättning som gällde vid ikraftträdandet.

36 §

Tillämpning av en upphävd lags bestämmelse om utlämnande av uppgifter i vissa av uppgifterna vid avdelningen för social- och hälsovård och tillämpning av en bestämmelse om handräckning

I de uppgifter för tillsyn över yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården som verkets avdelning för social- och hälsovård sköter tillämpas 6 § i den upphävda lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, sådan paragrafen lyder i lagarna 292/2018 och 593/2022.

På verkets verksamhet tillämpas med avvikelse från bestämmelserna i 30 § i denna lag vad som i 19 § i den upphävda lagen om regionförvaltningsverken föreskrivs om handräckning.

Denna paragraf gäller till och med den 31 december 2028.

37 §

Produktion av vissa tjänster för verket

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är med avvikelse från bestämmelserna i 27 § skyldigt att för verket producera de tjänster som avses i den paragrafen och andra nödvändiga tjänster som centret vid ikraftträdandet av denna lag producerade för regionförvaltningsverken samt för ansvarsområdet för miljön och naturresurserna vid närings-, trafik- och miljöcentralerna i fråga om de uppgifter som överförs till verket. Detta moment tillämpas till och med den 31 december 2028, varefter bestämmelserna i 27 § tillämpas på produktionen av tjänsterna.

2.

Lag

om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

I enlighet med riksdagens föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om livskraftscentralerna

1 §

Livskraftscentralernas ställning och verksamhetsidé

För sektorsövergripande särskilt föreskrivna utvecklings-, finansierings- och verkställighetsuppgifter finns det livskraftscentraler som hör till statens regionförvaltning. Livskraftscentralerna hör till arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Livskraftscentralerna främjar livskraften. Med *livskraft* avses i denna lag en helhet som i fråga om regionen och dess näringsverksamhet beskriver hållbar tillväxt och ren omställning, förnyelse och konkurrenskraft samt verksamhetsförutsättningar för företagande, lönsamhet inom matproduktion och annan näringsverksamhet, fungerande trafikförbindelser, hållbar användning av naturresurser, biologisk mångfald och god miljöstatus, försörjningsberedskap och säkerhet, arbetskraftens kompetens, sysselsättning och invånarnas välbefinnande samt andra faktorer som ökar regionens dragningskraft.

Livskraftscentralerna är kundorienterade, utnyttjar digitaliseringen och samarbetar med andra aktörer.

2 §

Livskraftscentralernas uppgiftsgrupper och uppgifter

Livskraftscentralerna sköter inom följande uppgiftsgrupper de uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ankommer på dem:

- 1) främjande av regional sysselsättning, av tillgång till kunnig arbetskraft samt av kultur,
- 2) jordbruk och trädgårdsodling, landsbygdsutveckling, fiskerihushållning och renhushållning, livsmedel, säkerhet och kvalitet hos jordbrukets insatsvaror, ekologisk produktion, djurens hälsa och välbefinnande, växthälsa samt vattenhushållning,
- 3) trafiksystemets funktion och hållbarhet, trafiksäkerhet, väg- och trafikförhållanden samt landsväghushållning,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4) hållbar tillväxt inom företagsverksamhet, forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet, internationalisering och konkurrenskraft samt energiproduktion,

5) arbetskraftsinvandring, främjande av invandrares integration och av goda relationer mellan befolkningsgrupperna,

6) främjande av en god status för den biologiska mångfalden samt vård av kulturmiljön, främjande av en god status i vattendrag och hav, främjande av områdesanvändning och klimatarbete samt miljöfostran,

7) vissa uppgifter för det förmedlande organet för genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program i anknytning till de uppgiftsgrupper som nämns i detta moment samt uppgifter för genomförande av stöd från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i anknytning till de uppgiftsgrupper som nämns i 2 punkten, samt delegerade uppgifter som utbetalande organ.

Till livskraftscentralernas uppgifter hör dessutom

1) regionutveckling, främjande av företagande och näringsverksamhet, rådgivning som främjar företagsverksamhet, servicehandledning och nätverksarbete samt främjande av arbetslivets kvalitet,

2) produktion och distribution av miljöinformation, förbättrande av miljömedvetenheten samt främjande av genomförandet av miljöprojekt och genomförande av miljöprojekt,

3) bevakning av allmänt intresse i fiskeriärenden och i de vattenhushållningsärenden som enligt lag ska skötas av centralen, skötsel av statens vattenrättsliga tillstånd och privaträttsliga avtal och av statens vattenkonstruktioner samt främjande av vattenhanteringen inom jord- och skogsbruket.

Om livskraftscentralernas andra än i 1 mom. nämnda uppgifter föreskrivs särskilt.

Närmare bestämmelser om livskraftscentralernas i 2 mom. avsedda uppgifter, med undantag för de uppgifter som gäller bevakning av allmänt intresse, får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Livskraftscentralernas organisation

Bestämmelser om antalet livskraftscentraler, deras verksamhetsområden, namn och avdelningsstruktur samt om deras huvudsakliga verksamhetsställen och verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet. I livskraftscentralernas arbetsordningar bestäms närmare om livskraftscentralernas filialer och avdelningar.

Varje livskraftscentral är indelad i avdelningar för skötseln av de uppgifter som hör till centralen. En centrals avdelningsstruktur ska

1) bygga på verksamhetens behov,

2) stödja verksamhetens samhälleliga genomslag, kundorientering och en effektiv skötsel av uppgifterna,

3) främja den nytta som kan uppnås genom en sammanslagning av organiseringen av uppgifter inom olika förvaltningsområden.

En livskraftscentrals avdelningsstruktur och skötseln av uppgifterna vid centralen ska ordnas så att de krav som i Europeiska unionens lagstiftning ställs på ordnandet av uppgifterna iakttas, så att lagstiftningen tillämpas nationellt på ett enhetligt sätt och så att ärendena avgörs enligt enhetliga principer.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Skötseln av en livskraftscentralers bevakningsuppgifter enligt 2 § 2 mom. 3 punkten ska ordnas så att en opartisk behandling av ärendena säkerställs inom de båda uppgiftsområdena.

Livskraftscentralerna ska ha en gemensam intern revision som ordnas på det sätt som avses i 13 § 1 mom.

4 §

Livskraftscentralernas behörighet samt deras verksamhetsområden och utvidgning av dem

En livskraftscentral sörjer inom sitt verksamhetsområde för skötseln av de uppgifter som enligt gällande bestämmelser ankommer på centralen och utövar sin behörighet enligt vad som föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag.

En livskraftscentral kan dock sköta uppgifter också inom verksamhetsområdet för fler än en central, om en utvidgning av verksamhetsområdet kan

- 1) förbättra tillgången på service och säkerställa likabehandling av kunderna,
- 2) effektivisera centralernas verksamhet och användningen av statens personalresurser och andra resurser,
- 3) främja tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna för regionens finsk- och svenskspråkiga minoritet, och inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen (974/1995) de språkliga rättigheterna för den samiska minoriteten,
- 4) säkra tillgången till den särskilda sakkunskap som behövs för uppgifterna,
- 5) trygga kritiska funktioner enligt säkerhetsstrategin för samhället, eller
- 6) säkra skötseln av en uppgift av regional karaktär eller skötseln av en uppgift som kräver oavhängighet eller opartiskhet.

Bestämmelser om utvidgning av livskraftscentralernas verksamhetsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Förordnande att under en bestämd tid sköta en annan livskraftscentralers uppgifter

En tjänsteman vid en livskraftscentral kan på begäran av en annan livskraftscentral för en bestämd tid, högst tre år, och utan att tjänstemannens tjänsteställe ändras, ställas till förfogande för den central som framställt begäran. Beslut om saken fattas av den utnämmande myndigheten. Om livskraftscentralerna inte når samförstånd i saken fattas beslutet av arbets- och näringsministeriet. I beslutet ska det anges i vilken omfattning tjänstemannen står till den andra livskraftscentralens förfogande.

Den livskraftscentral som tar emot tjänstemannen kan förordna tjänstemannen att i den omfattning som anges i det beslut som avses i 1 mom. utföra uppgifter som hör till den mottagande livskraftscentralen och som motsvarar tjänstemannens tjänst. Förordnandet ges av centralens överdirektör.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 kap.

Styrning och ledning av livskraftscentralerna

6 §

Styrning av livskraftscentralerna

Den allmänna administrativa styrningen av livskraftscentralerna ankommer på arbets- och näringsministeriet, som också sköter styrningen av centralernas förvaltning och av andra gemensamma funktioner samt styrningen av andra åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet vid centralerna.

Livskraftscentralernas verksamhet styrs inom respektive ministeriums eget ansvarsområde av undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet eller av den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen (*sektorstyrning*).

Närmare bestämmelser om förfarandena för sektorstyrningen av livskraftscentralerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Strategisk planering och resultatstyrning i fråga om livskraftscentralerna

För uppnående av de allmänna målen för livskraftscentralernas verksamhet och för beaktande av regionernas synpunkter utarbetas för centralerna ett gemensamt strategidokument med tanke på den allmänna planeringen, styrningen och ordnandet av verksamheten (*strategisk planering*). För varje livskraftscentral utarbetas dessutom ett strategiskt resultatavtal (*resultatstyrning*). Strategidokumentet och resultatavtalen utarbetas för regeringens mandatperiod och deras innehåll ses vid behov över årligen med beaktande av ramarna för statsfinanserna och statsbudgeten.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar strategidokumentet tillsammans med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet, samt i samarbete med livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och till behövliga delar i samarbete med landskapsförbunden. Om ministerierna inte når enhällighet om strategidokumentets innehåll, avgörs ärendet av statsrådets allmänna sammanträde.

Arbets- och näringsministeriet utarbetar resultatavtalen för livskraftscentralerna tillsammans med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen samt i samarbete med livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och landskapsförbunden.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för den strategiska planeringen och resultatstyrningen i fråga om livskraftscentralernas verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Samordning av styrningen av livskraftscentralerna

Arbets- och näringsministeriet svarar för koordineringen och samordningen av styrningen av livskraftscentralerna samt för de gemensamma administrativa uppgifterna som ingår i styrningen.

För samordningen av planeringen och styrningen tillsätter arbets- och näringsministeriet för fyra år i sänder en samordningsgrupp, i vilken de sektorstyrande ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet, livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är företrädade. Samordningsgruppen har till uppgift att behandla livskraftscentralernas och i tillämpliga delar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets ramförslag och budgetförslag och ärenden som gäller resultatavtal och ställningstagande till bokslut, samt att behandla det strategidokument som avses i 7 § 1 mom., andra strategiska riktlinjer och omfattande utvecklingsprojekt som gäller två eller flera centraler. Dessutom har samordningsgruppen till uppgift att följa livskraftscentralernas regionala växelverkan och samarbete, placeringen av funktioner och tillgången till tjänster i hela landet.

Arbets- och näringsministeriet kan också tillsätta andra grupper för att bereda och dra upp riktlinjer för de i 6 § 2 mom. nämnda sektorstyrande ministeriernas och i det momentet avsedda centralförvaltningens myndigheters gemensamma ståndpunkter i frågor som hör till styrningen.

Närmare bestämmelser om de grupper som tillsätts för samordning av styrningen och den strategiska planeringen samt om deras uppgifter och förfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Ledning av livskraftscentralerna

En livskraftscentral leds av en överdirektör. Överdirektören svarar för att centralens verksamhet leder till resultat och för att centralens gemensamma resultatmål nås inför arbets- och näringsministeriet och de övriga ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och inför de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet.

Statsrådet utnämner centralens överdirektör på framställning av arbets- och näringsministeriet. Arbets- och näringsministeriet bereder ärendet i samarbete med de ministerier som nämns i 6 § 2 mom. och de myndigheter inom centralförvaltningen som avses i det momentet samt begär utlåtanden i ärendet innan framställningen görs, eller hör annars ovan avsedda ministerier och myndigheter inom centralförvaltningen.

En avdelning vid en livskraftscentral leds av en avdelningschef. Avdelningschefen svarar inför centralens överdirektör för att avdelningens verksamhet leder till resultat och för att resultatmålen nås som en del av centralens resultat.

En livskraftscentral ska ha en konsultativ ledningsgrupp som stöder centralens överdirektör i uppnåendet av centralens resultatmål och i samordningen av funktionerna samt i ledningen av ämbetsverket i övrigt. Centralens överdirektör är ordförande i ledningsgruppen. Ledningsgruppens övriga sammansättning anges i centralens arbetsordning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Avgörande av ärenden vid livskraftscentralerna

Överdirektören för en livskraftscentral avgör de ärenden som omfattas av centralens behörighet, om det inte föreskrivs eller i arbetsordningen bestäms att någon annan tjänsteman vid centralen ska avgöra dem eller om något annat inte följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Centralens överdirektör får överta avgörandet av ett ärende som en tjänsteman vid centralen enligt centralens arbetsordning får avgöra. Centralens överdirektör får dock inte överta avgörandet av ett ärende som hör till centralens uppgifter enligt 2 § 2 mom. 3 punkten eller till de uppgifter för genomförande av stöd från Europeiska garantifonden för jordbruket eller Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten eller till delegerade uppgifter som utbetalande organ.

11 §

Livskraftscentralens arbetsordning

En livskraftscentral ska ha en arbetsordning med bestämmelser om hur förvaltningen och funktionerna ska ordnas och hur ärenden ska beredas och avgöras. Centralens överdirektör beslutar om livskraftscentralens arbetsordning.

En avdelning vid en livskraftscentral kan vid behov ha en arbetsordning, i vilken organiseringen av avdelningens funktioner och personalens uppgifter kan anges närmare. Beslut om avdelningens arbetsordning fattas av avdelningschefen. Innan ett beslut om en arbetsordning fattas ska ärendet behandlas i centralens ledningsgrupp.

12 §

Tillsättande av tjänster vid livskraftscentralen

En avdelningschef vid en livskraftscentral ska utnämnas till tjänsten för den tid som avses i 9 a § 1 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994). Avdelningscheferna utnämns av centralens överdirektör. Utnämningen av en avdelningschef bereds i samarbete med det ministerium som styr avdelningens huvudsakliga uppgiftsgrupp och vid behov med de andra ministerier som styr avdelningens uppgifter. Centralens överdirektör ska före beslutsfattandet begära utlåtanden i ärendet av eller annars höra de ministerier eller myndigheter inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen av avdelningen.

Centralens överdirektör utnämner dem som är direkt underställda en avdelningschef och förordnar enhetscheferna till uppgiften på framställning av avdelningschefen. Den övriga personalen vid en avdelning vid livskraftscentralen utnämns av avdelningschefen.

Centralens övriga personal utnämns av centralens överdirektör, om inget annat bestäms i centralens arbetsordning.

Den regionala närvaron och karaktären hos de uppgifter som ska skötas ska beaktas vid placeringen av tjänsterna.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid livskraftscentralerna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 kap.

Bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

13 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

För skötseln av livskraftscentralernas gemensamma personalförvaltnings- och ekonomiförvaltningsuppgifter samt uppgifter inom intern revision och andra motsvarande serviceuppgifter, allmänna förvaltningsuppgifter och uppgifter inom informationsförvaltning, samt för meddelande av allmänna administrativa anvisningar och styrning av deras tillämpning finns Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter också uppgifter enligt 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) i fråga om utbetalning och återkrav av statsunderstöd som beviljats direkt med stöd av den lagen, samt vid sidan av livskraftscentralerna tillsynsuppgifter enligt 15 § i den lagen. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan sköta uppgifter som gäller utbetalning, övervakning av användningen och återkrav av understöd som beviljats av livskraftscentralerna med stöd av någon annan lag, samt uppgifter som gäller statens ersättningar på det sätt som särskilt föreskrivs om uppgifterna.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har dessutom i uppgift

- 1) att svara för de riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservicen,
- 2) att följa upp och utvärdera arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar samt producera information om den,
- 3) att sköta de nationella tjänster genom vilka invandring av kompetent arbetskraft samt arbetskraftens rörlighet främjas (*tjänster för internationell rekrytering*),
- 4) att sköta de uppgifter avseende verkställighet av lönegaranti som föreskrivs i lönegarantilagen (866/1998) och i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000),
- 5) att sköta de uppgifter som centret ska sköta enligt 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 6) att sköta riksomfattande information och rådgivning som hänför sig till offentlig arbetskraftsservice, utkomstskydd för arbetslösa och inledande och utveckling av företagsverksamhet,
- 7) att ge arbetskraftsmyndigheterna stöd när det gäller att utveckla systemet med arbetskraftsservice och ge dem juridisk rådgivning med avseende på verkställigheten av lagen om ordnande arbetskraftsservice (380/2023), lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om främjande av integration (681/2023), samt
- 8) att sköta sådana andra än i 1—7 punkten avsedda uppgifter som enligt särskilda bestämmelser ska skötas av centret eller som åläggs centret av arbets- och näringsministeriet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. sköter Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret de uppgifter enligt 12 § i statsunderstödslagen som gäller utbetalning av statsunderstöd som arbets- och näringsministeriet beviljat kommuner, välfärdsområden och arbetskraftsmyndigheter för skötseln av i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen avsedda uppgifter.

En tjänsteman vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska för livskraftscentralen föredra för avgörande förvaltningsärenden som gäller centralens ekonomi och personalför-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

valtning. Närmare bestämmelser om dessa förvaltningsärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom kan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret med stöd av avtal producera informationssystemtjänster för Konkurrens- och konsumentverket och Säkerhets- och kemikalieverket samt sköta uppgifter som främjar digitalisering av tjänster.

Närmare bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhetsställe och organisation

Bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhetsställe utfärdas genom förordning av statsrådet. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har ansvarssektorer, som bestäms i centrets arbetsordning. Skötseln av tillsynen över Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter enligt 13 § 2 mom. 4 punkten ska ordnas så att en opartisk behandling av ärendena säkerställs.

15 §

Styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Den allmänna administrativa styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ankommer på arbets- och näringsministeriet.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet tjänar livskraftscentralernas strategiska mål samt de riksomfattande målen för främjande av sysselsättningen.

Arbets- och näringsministeriet fastställer de allmänna administrativa resultatmålen för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet, samt den myndighet inom centralförvaltningen som särskilt har ålagts att sköta styrningen, styr Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet inom sina egna ansvarsområden. I den strategiska styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret deltar dessutom i tillämpliga delar den samordningsgrupp för styrningen som avses i 8 § 2 mom.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriet styr tillsammans Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets informationsförvaltningstjänster och fastställer resultatmålen för dem.

Närmare bestämmelser om innehållet i och förfarandena för styrningen av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Ledning av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret leds av en direktör, som svarar för att centrets verksamhet ger resultat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Som stöd för ledningen har Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret en ledningsgrupp som bistår direktören vid beslutsfattandet i vittsyftande och principiellt viktiga ärenden. Ledningsgruppens sammansättning bestäms i Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets arbetsordning.

17 §

Avgörande av ärenden vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Direktören för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret avgör ärenden som hör till centrets behörighet, om inte något annat föreskrivs eller i centrets arbetsordning bestäms om dem.

Direktören får överta avgörandet av ett ärende som hör till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet.

18 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets arbetsordning

I arbetsordningen för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret bestäms det hur centrets funktioner ska ordnas samt om beredningen och avgörandet av ärenden. Beslut om arbetsordningen fattas av centrets direktör.

19 §

Tillsättande av tjänster vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Direktören för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utnämns av arbets- och näringsministeriet. Centrets direktör utnämner de övriga tjänstemännen vid centret och anställer den övriga personalen, om inte något annat bestäms i arbetsordningen. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för tjänsterna vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Avgörande av ärenden i vissa fall

Om det finns uppenbar risk för att en opartisk behandling av ett förvaltningsärende som omfattas av en livskraftscentrals behörighet och som gäller tillsyn, åläggande av skyldigheter eller beviljande av rättigheter äventyras därför att centralen också är eller har varit part i ärendet, ska centralen begära att det ministerium som avses i 6 § 2 mom. utser en annan livskraftscentral att

Betänkande FvUB 15/2025 rd

behandla och avgöra ärendet, om en opartisk behandling inte går att ordna genom centralens interna åtgärder. Ministeriets beslut får inte överklagas genom besvär.

21 §

Samarbete med olika aktörer

I anslutning till sina uppgifter samarbetar livskraftscentralen med och främjar samarbetet med lokala, regionala, riksomfattande och internationella myndigheter och andra aktörer inom sitt verksamhetsområde.

22 §

Handräckning

I fråga om livskraftscentralernas skyldighet att ge andra myndigheter handräckning och i fråga om livskraftscentralernas rätt att få handräckning av andra myndigheter föreskrivs särskilt.

23 §

Serviceenhet för den språkliga minoriteten

En livskraftscentral kan för skötseln av uppgifter som hör till dess verksamhetsområde ha en särskild enhet som betjänar regionens finsk- eller svenskspråkiga minoritet eller, inom samernas hembygdsområde enligt sametingslagen, dess samiska minoritet. En serviceenhet kan också inrättas vid Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, samt som en gemensam enhet för flera livskraftscentraler. En serviceenhet kan dessutom inrättas som en gemensam enhet för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och en eller flera livskraftscentraler.

Bestämmelser om inrättandet av en serviceenhet för den språkliga minoriteten och om dess uppgifter, namn, verksamhetsområde och verksamhetsställe samt om behörighetsvillkor för tjänsterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Företrädande av staten

En livskraftscentral kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till dess ansvarsområde, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det. I fråga om livskraftscentralens rätt att föra målsägandens talan på statens vägnar föreskrivs särskilt.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som enligt gällande bestämmelser ska handläggas av centret, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för sektorstyrningen gör det.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om ett ärende som omfattas av en livskraftscentralers behörighet har avsevärda konsekvenser för två eller flera livskraftscentralers verksamhetsområde, ska det ministerium som svarar för sektorstyrningen besluta vilken livskraftscentral som ska vara statens representant i ärendet. Ministeriets beslut får inte överklagas genom besvär.

25 §

Avgiftsbelagda prestationer

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Bestämmelser om avgifterna för livskraftscentralernas och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets prestationer utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som meddelats av en livskraftscentral eller av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

27 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 13 § 3 mom. gäller till och med den 30 juni 2027.

Genom denna lag upphävs lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna samt om närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter (897/2009).

Med en hänvisning i någon annan lag eller förordning till närings-, trafik- och miljöcentralen, arbets- och näringscentralen, den regionala miljöcentralen, vägdistrikten eller Sjöfartsverkets förbindelsefartygstrafikenhet avses efter ikraftträdandet av denna lag livskraftscentralen, om uppgifterna hänför sig till de uppgifter som avses i 2 § eller som ankommer på livskraftscentralen enligt bestämmelser någon annanstans i lag. En hänvisning i någon annan lag eller förordning till närings-, trafik- och miljöcentralens utvecklings- och förvaltningscenter avser efter ikraftträdandet av denna lag Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till sådana uppgifter som hör till de uppgifter som avses i 2 § eller som ankommer på livskraftscentralen enligt bestämmelser någon annanstans i lag, avser en hänvisning

- 1) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland Livskraftscentralen i Nyland,
- 2) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta Livskraftscentralen i Sydvästra Finland,
- 3) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland eller till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland i fråga om landskapet Egentliga Tavastland Livskraftscentralen i Inre Finland,
- 4) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland eller till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland i fråga om landskapet Päijänne-Tavastland Livskraftscentralen i Sydöstra Finland,
- 5) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen Livskraftscentralen i Östra Finland,
- 6) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland Livskraftscentralen i Mellersta Finland,
- 7) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Livskraftscentralen i Södra Österbotten,
- 8) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten Livskraftscentralen i Österbotten,
- 9) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten eller Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajanaland Livskraftscentralen i Norra Finland,
- 10) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland Livskraftscentralen i Lappland.

28 §

Övergångsbestämmelser som gäller avtal, förbindelser och anhängiga ärenden

Om inte något annat föreskrivs i någon annan lag övergår arkiven, registren och datamaterialet för de uppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralen till en livskraftscentral och som avses i 2 § eller som ankommer på en livskraftscentral enligt bestämmelser någon annanstans i lag, samt överförs anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser, liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dem, vid ikraftträdandet av denna lag till motsvarande regionalt behöriga livskraftscentral.

Om inte något annat föreskrivs i någon annan lag överförs arkiven, registren och datamaterialet för de uppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, samt överförs anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser, liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dem, till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret vid ikraftträdandet av denna lag.

De avtal och förbindelser som avses i 1 och 2 mom. övergår dock till livskraftscentralen eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret endast om inget annat följer av deras innehåll.

29 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalens ställning

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen. De bestämmelserna tillämpas även på anställda i arbetsavtalsförhållande.

Arbets- och näringsministeriet kan före ikraftträdandet av denna lag inrätta tjänsterna som överdirektör för livskraftscentralerna vid arbets- och näringsministeriet, varifrån tjänsterna överförs till livskraftscentralerna vid ikraftträdandet av denna lag.

En överdirektör som har utnämnts till en tjänst som inrättats vid arbets- och näringsministeriet på det sätt som avses i 2 mom. får före ikraftträdandet av denna lag avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av livskraftscentralens verksamhet. Dessutom kan arbets- och näringsministeriet och det ministerium till vars ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör avgöra de ärenden som är nödvändiga för inledandet av en livskraftscentrals verksamhet innan de tjänster som avses i 2 mom. har tillsatts. Besluten ska anses vara fattade av livskraftscentralen, och de rättigheter och skyldigheter som följer av dem ska vid ikraftträdandet av denna lag övergå till centralen. Ärenden som gäller tillsättande av en tjänst eller uppgift vid en livskraftscentral eller som annars är nödvändiga för inledandet av centralens verksamhet och som inletts av ett ministerium och är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag övergår vid ikraftträdandet av denna lag till centralen för behandling.

Om överdirektören för en livskraftscentral inte har utnämnts före ikraftträdandet av lagen ska det ministerium till vars ansvarsområde en avdelnings uppgifter huvudsakligen hör i samarbete med de övriga ministerier som styr avdelningens uppgifter utnämna avdelningschefen och förordna enhetscheferna till uppgiften för högst sex månaders tid från och med ikraftträdandet av lagen, dock högst till dess att centralen efter ikraftträdandet av lagen har tillsatt tjänsterna som avdelningschef och förordnat enhetscheferna till uppgiften.

En tjänsteman som utnämnts till en tjänst som tillsatts för viss tid och denna tjänst överförs till det ämbetsverk som tjänstens uppgifter överförs till för den tid visstidsanställningen varar. Vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs ändras benämningen på den tjänst som överförs och de uppgifter som hör till tjänsten enligt det mottagande ämbetsverkets behov till ett tjänsteförhållande för viss tid. De uppgifter som hör till tjänsten eller tjänsteförhållandet kan ändras väsentligt. Behörighet att ändra en ovan avsedd tjänst och de uppgifter som hör till den har det ämbetsverk till vilket den tjänsteman som utnämnts till tjänsten som tillsatts för viss tid förflyttas vid den tidpunkt då omstruktureringen genomförs. (Nytt 5 mom.)

30 §

Övergångsbestämmelser som gäller ändringssökande

Ändring i ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag söks enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På behandlingen av ändringssökande av ärenden som är anhängiga vid en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en domstol upphäver ett beslut som har fattats före ikraftträdandet av denna lag och återförvisar ärendet att i dess helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med denna lag.

3.

Lag

om Statens ämbetsverk på Åland

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Ställning och verksamhetsidé

I landskapet Åland finns Statens ämbetsverk på Åland. Ämbetsverket sköter i landskapet Åland de verkställighets- och tillsynsuppgifter som föreskrivits för ämbetsverket och tryggar tillgången till de statliga tjänster som anknyter till uppgifterna.

Ämbetsverket hör till finansministeriets förvaltningsområde.

2 §

Verksamhetsställe

Statens ämbetsverk på Åland har sitt verksamhetsställe i Mariehamn.

3 §

Ansvarsområde och uppgifter

Inom följande ansvarsområden sköter Statens ämbetsverk på Åland de uppgifter som särskilt föreskrivits för ämbetsverket i rikslagstiftningen:

- 1) folkbokföring,
- 2) notarius publicus uppgifter,
- 3) förmyndarverksamhet,
- 4) skatteuppbörd,
- 5) alkoholförvaltning,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 6) trafikförvaltning,
- 7) lantbruksförvaltning,
- 8) konkurrens- och konsumentskyddsförvaltning.

Statens ämbetsverk på Åland svarar för vissa särskilt föreskrivna rättsskyddsuppgifter.

Statens ämbetsverk på Åland sköter inom ramen för sin behörighet i landskapet Åland beredskaps- och beredskapsplaneringsuppgifter. Om samordningen av dessa uppgifter med Ålands självstyrelsemyndigheter föreskrivs särskilt. Om landshövdingens och Statens ämbetsverks befolkningsskyddsuppgifter föreskrivs särskilt.

Statens ämbetsverk på Åland är sekretariat för Ålandsdelegationen och kan även ha andra särskilt föreskrivna uppgifter.

4 §

Företrädande av staten

Statens ämbetsverk på Åland kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som hör till ämbetsverkets ansvarsområde och i sådana ärenden för vilka ingen behörig myndighet särskilt har föreskrivits i lag, om inte en företrädare för det ministerium eller den myndighet inom centralförvaltningen som svarar för den funktionella styrningen gör det.

2 kap.

Styrning av Statens ämbetsverk på Åland

5 §

Styrning

Den allmänna administrativa styrningen av Statens ämbetsverk på Åland ankommer på finansministeriet.

Statens ämbetsverk på Åland styrs inom respektive ansvarsområde av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och de ämbetsverk inom centralförvaltningen som enligt vad som föreskrivs eller bestäms särskilt ska sköta styrningen.

De styrande ministerierna svarar inom sina ansvarsområden för att samarbetet mellan Statens ämbetsverk på Åland och riksmyndigheterna stöder ordnandet av och tillgången till statlig service på lika villkor inom riket och inom landskapet Åland.

Finansministeriet har hand om den funktionella styrningen av ämbetsverkets gemensamma funktioner och övriga åtgärder som behövs med tanke på en enhetlig verksamhet vid ämbetsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 §

Resultatavtal

För uppnåendet av de allmänna målen för verksamheten vid Statens ämbetsverk på Åland utarbetas ett resultatavtal för den allmänna planeringen, styrningen och organiseringen av ämbetsverket.

Finansministeriet ska utarbeta resultatavtalet för Statens ämbetsverk på Åland tillsammans med de i 5 § nämnda ministerier och de i den paragrafen avsedda ämbetsverk inom centralförvaltningen som funktionellt styr ämbetsverket och i samarbete med ämbetsverket.

3 kap.

Ledning

7 §

Ledning

Statens ämbetsverk på Åland leds av landshövdingen. Landshövdingen svarar inför finansministeriet och de övriga i 5 § nämnda styrande ministerierna för att verksamheten vid ämbetsverket utvecklas och leder till resultat och för att ämbetsverkets resultatmål nås.

8 §

Beslutanderätt och tillsättning av tjänster

Landshövdingen avgör de ärenden som hör till ämbetsverkets behörighet, om det inte föreskrivs eller i arbetsordningen bestäms att de ska avgöras av någon annan tjänsteman vid ämbetsverket. Landshövdingen kan överta avgörandet av ett ärende som en tjänsteman vid ämbetsverket enligt arbetsordningen får avgöra.

Tjänstemännen vid Statens ämbetsverk på Åland utnämns och den övriga personalen anställs av landshövdingen.

9 §

Arbetsordning

I arbetsordningen för Statens ämbetsverk på Åland finns bestämmelser om ämbetsverkets organisation, ordnande av förvaltning och funktioner samt beredning och avgörande av ärenden. Beslut om arbetsordningen fattas av landshövdingen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Ordnande av förvaltningstjänster

Statens ämbetsverk på Åland har rätt att få stöd av de i 5 § nämnda ministerierna och de ämbetsverk inom centralförvaltningen som avses i den paragrafen i enlighet med vad som särskilt anges i resultatavtalet eller enligt vad som vid behov föreskrivs särskilt.

Statens ämbetsverk på Åland har vid behov rätt att av Tillstånds- och tillsynsverket få stöd vid ordnandet av förvaltningstjänster.

11 §

Särskilda behörighetsvillkor för förvaltningschefen

Särskilda behörighetsvillkor för tjänsten som förvaltningschef är annan högre högskoleexamen i juridik än juris magisterexamen i internationell och komparativ rätt samt förtrogenhet med tjänstens uppgiftsområde och i praktiken visad ledarförmåga.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

12 §

Handräckning

I fråga om skyldigheten för Statens ämbetsverk på Åland att ge andra riksmyndigheter handräckning och i fråga om ämbetsverkets rätt att få handräckning av dem föreskrivs särskilt.

13 §

Avgiftsbelagda prestationer

Bestämmelser om de allmänna grunderna för avgiftsbelagda prestationer vid Statens ämbetsverk på Åland och för storleken på avgifterna för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, utfärdas bestämmelser om de avgifter som Statens ämbetsverk på Åland tar ut för prestationer genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om avgifterna för prestationer inom kommunikationsministeriets ansvarsområde utfärdas dock genom förordning av kommunikationsministeriet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Ändringssökande

Ändring i beslut av Statens ämbetsverk på Åland får sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i och tillämpning av konventionen om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring (346/1997) 12 §, sådan den lyder i lag 1384/2009, som följer:

12 §

Vite

Tillsynsmyndigheten kan förena ett förbud eller åläggande enligt 11 § med vite. Vitet döms ut av Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om Finlands ekonomiska zon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) 18 §, sådan den lyder i lag 1385/2009, som följer:

18 §

Behörig myndighet när det gäller lagstiftning som tillämpas på miljöskydd och vattenbyggande

I den ekonomiska zonen är Tillstånds- och tillsynsverket kontaktmyndighet enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, tillsynsmyndighet enligt naturvårdslagen, miljöskyddslagen, vattenlagen och avfallslagen samt tillståndsmyndighet enligt miljöskyddslagen och vattenlagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

6.

Lag

om ändring av adoptionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i adoptionslagen (22/2012) 21 §, 22 § 1 mom., 86 § 1 mom., 87 § 1 mom., 89 §, 91 § 1 och 3 mom. samt 92 § 3 mom., av dem 21 §, 22 § 1 mom., 87 § 1 mom. och 92 § 3 mom. sådana de lyder i lag 622/2022, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

21 §

Begäran om adoptionsrådgivning

En förälder som tänker lämna sitt minderåriga barn för adoption och den som vill adoptera ett minderårigt barn ska begära adoptionsrådgivning hos det välfärdsområde inom vilket hans eller hennes hemkommun finns eller hos en adoptionsbyrå som har beviljats tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket.

22 §

Tillhandahållare av adoptionsrådgivning

Adoptionsrådgivning får tillhandahållas av välfärdsområden samt av adoptionsbyråer som av Tillstånds- och tillsynsverket har beviljats tillstånd att tillhandahålla adoptionsrådgivning (*tillhandahållare av adoptionsrådgivning*).

86 §

Adoptionsnämnden

Särskild sakkunnig-, tillstånds- och tillsynsmyndighet i adoptionsärenden är adoptionsnämnden, som finns vid Tillstånds- och tillsynsverket.

87 §

Tillstånd att driva adoptionsbyrå och att tillhandahålla internationell adoptionstjänst

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja ett välfärdsområde, en förening som är registrerad i Finland samt en förening och annan motsvarande sammanslutning som är registrerad i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillstånd att driva en adoptionsbyrå.

89 §

Återkallelse av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket eller adoptionsnämnden kan återkalla ett tillstånd som verket eller nämnden beviljat med stöd av 87 §, om gällande bestämmelser eller föreskrifter inte följs vid adoptionsrådgivningen eller den internationella adoptionstjänsten, eller om det uppdagas brister eller missförhållanden i verksamheten och de inte har avhjälpits eller undanröjts inom den tid som verket eller nämnden utsatt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

91 §

Lämnande av uppgifter

Tillhandahållarna av adoptionsrådgivning och adoptionstjänstorganen är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att avgiftsfritt lämna social- och hälsovårdsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och adoptionsnämnden de uppgifter och utredningar som dessa begär och som behövs för tillsynen eller skötseln av de övriga uppgifter som anges i denna lag.

Social- och hälsovårdsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och adoptionsnämnden har trots sekretessbestämmelserna rätt att till varandra lämna ut de uppgifter och utredningar som behövs för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 mom.

92 §

Bevarande och överlämnande av handlingar

Om en adoptionsbyrå eller ett adoptionstjänstorgan lägger ner sin verksamhet enligt denna lag, ska de handlingar som avses i 1 mom. överlämnas för bevarande till det välfärdsområde som Tillstånds- och tillsynsverket ger i uppgift att ta emot handlingarna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

7.

Lag

om ändring av 2 kap. i lagen om bostadsköp

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om bostadsköp (843/1994) 2 kap. 4 § 1 mom., 4 a § 3 mom. och 20 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1401/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 kap.

Köparens skydd under byggnadsfasen

4 §

Deponering av skyddsdokument

Om ett aktiebolag hos en depositionsbank eller något annat kreditinstitut tar upp en kredit som helt eller delvis ska betalas med medel som tas ut hos aktieägarna efter byggnadsfasen, ska det kreditinstitut som beviljat krediten förvara skyddsdokumenten. Om aktiebolaget inte tar upp en sådan kredit, ska dokumenten förvaras av Tillstånds- och tillsynsmyndigheten. Om bolagets byggnader är belägna i landskapet Åland, ska dock dokumenten förvaras av Statens ämbetsverk på Åland. Också i de senare fallen kan dokumenten förvaras av ett kreditinstitut som samtycker till det. Det kreditinstitut som fått i uppgift att förvara skyddsdokumenten ska hålla dem i förvar i Finland och, om möjligt, på den ort där aktiebolagets byggnader är belägna.

4 a §

Granskning av skyddsdokumenten och överlämnande av dem efter byggnadsfasen

Den som förvarar skyddsdokumenten ska också övervaka de köpeavtal som delgetts denne enligt 11 §. När förvararen delgetts köpeavtal för en fjärdedel av bostadslägenheterna och förvararen inte inom en månad efter detta fått del av en i 20 § 1 mom. avsedd kallelse till aktieköparstämma, ska förvararen utan dröjsmål upplysa aktieköparna om köparens rätt att hos Tillstånds- och tillsynsverket ansöka om ett bemyndigande att sammankalla aktieköparstämma på bolagets bekostnad. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland, ska bemyndigandet dock ansökas hos Statens ämbetsverk på Åland.

20 §

Aktieköparstämma

Om aktieköparstämman inte har sammankallats i föreskriven ordning, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en medlem i bolagets styrelse, en revisor, aktieägare eller aktieköpare bemyndiga sökanden att sammankalla stämman på bolagets bekostnad. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland, meddelas bemyndigandet dock av Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

8.

Lag

om ändring av 6 kap. 18 och 45 § samt 9 kap. 6 och 13 § i lagen om bostadsaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) 6 kap. 18 § 2 mom. och 45 § 2 mom. samt 9 kap. 6 § 4 mom. och 13 § 1 och 3 mom., av dem 6 kap. 45 § 2 mom. sådant det lyder i lag 183/2019, som följer:

6 kap.

Bolagsstämma

18 §

Sammankallande

Om bolagsstämma inte sammankallas trots att en kallelse ska utfärdas enligt lag, bolagsordningen eller bolagsstämmans beslut eller om gällande bestämmelser och föreskrifter om stämмокallelse har överträtts i något väsentligt avseende, ska Tillstånds- och tillsynsverket, på ansökan av en styrelseledamot, disponenten, en revisor, en verksamhetsgranskare eller en aktieägare berättiga sökanden att sammankalla stämman på bolagets bekostnad. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som beslutar om berättigandet. Tillstånds- och tillsynsverkets eller Statens ämbetsverk på Ålands beslut kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft.

45 §

Ställande av säkerhet för lösenbeloppet och deponering av lösenbeloppet

Lösenbeloppet kan erläggas genom deponering hos Tillstånds- och tillsynsverket så som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931), om de förutsättningar som avses i 1 § i den lagen är uppfyllda. Inlösaren får i så fall inte förbehålla sig rätt att återfå det deponerade. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland görs deponeringen dock hos Statens ämbetsverk på Åland.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

9 kap.

Revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning

Verksamhetsgranskning

6 §

Val av verksamhetsgranskare och dennes mandattid

Om en verksamhetsgranskare inte har valts enligt denna lag eller bolagsordningen, ska Tillstånds- och tillsynsverket förordna en verksamhetsgranskare på det sätt som i 5 § 2 mom. föreskrivs om förordnande av revisor. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland ska verksamhetsgranskaren dock förordnas av Statens ämbetsverk på Åland.

13 §

Beslut om särskild granskning

En aktieägare kan hos Tillstånds- och tillsynsverket ansöka om särskild granskning av bolagets förvaltning och bokföring under en viss förfluten tid eller om särskild granskning av vissa åtgärder eller omständigheter. En förutsättning är att förslaget har behandlats på bolagsstämman och biträtts så som avses i 2 mom. Ansökan ska göras inom en månad från bolagsstämman. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland ska ansökan om särskild granskning dock göras hos Statens ämbetsverk på Åland.

Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland ska höra bolagets styrelse och, om granskningen enligt ansökan gäller en viss persons åtgärder, denna person. Ansökan ska bifallas, om det anses att det finns vägande skäl för granskningen. Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland kan förordna en eller flera särskilda granskare. Ett sådant förordnande kan verkställas trots att det inte har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den

20 .

9.

Lag

om ändring av 22 och 23 § i äktenskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i äktenskapslagen (234/1929) 22 § och 23 § 3 mom., sådana de lyder, 22 § i lagarna 101/1991, 1387/2009 och 623/2022 och 23 § 3 mom. i lag 1387/2009, som följer:

22 §

Den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av medlingen i familjefrågor ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket.

Välfärdsområdet ska ombesörja anordnandet av medling i familjefrågor. Medling kan dessutom handhas av sådana samfund, sammanslutningar och stiftelser samt enskilda som av Tillstånds- och tillsynsverket har beviljats tillstånd att bedriva dylik verksamhet.

23 §

Då Tillstånds- och tillsynsverket beviljar tillståndet kan det samtidigt utfärda närmare föreskrifter om verksamhetsområdet och uppgifterna samt om skyldigheten att till Tillstånds- och tillsynsverket lämna sådana uppgifter som behövs för övervakningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

10.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om europaandelslag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om europaandelslag (906/2006) 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1416/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Andelsstämma

Tillstånds- och tillsynsverket är behörig myndighet att behandla en ansökan om sammankallande av en andelsstämma som ska hållas enligt europaandelslagsförordningen och som inte har sammankallats inom föreskriven tid. Om europaandelslaget har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som är behörig myndighet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

11.

Lag

om ändring av 8§ i lagen om europabolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om europabolag (742/2004) 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1410/2009, som följer:

8 §

Bolagsstämma

Tillstånds- och tillsynsverket är behörig myndighet att behandla en ansökan om sammankallande av en bolagsstämma som ska hållas enligt europabolagsförordningen och som inte har sammankallats i föreskriven ordning. Om europabolaget har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som är behörig myndighet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

12.

Lag

om ändring av 58§ i förvaltningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förvaltningslagen (434/2003) 58 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1408/2009, som följer:

58 §

Delgivning med myndigheter

Delgivning sker med den myndighet som för talan i ärendet. Om det är oklart vilken myndighet som för statens talan, sker delgivningen med Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

13.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konsumentskyddslagen (38/1978) 2 kap. 18 § och 20 § 2 mom., 7 kap. 51 § 1 mom. och 7 a kap. 33 § 1 mom., sådana de lyder, 2 kap. 18 § och 20 § 2 mom. i lag 1395/2009 samt 7 kap. 51 § 1 mom. och 7 a kap. 33 § 1 mom. i lag 899/2017, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 kap.

Marknadsföring samt förfaranden i kundrelationer

18 §

Förbud som meddelas av Statens ämbetsverk på Åland i vissa ärenden

Statens ämbetsverk på Åland kan meddela förbud enligt 16 § i ärenden som gäller förfaranden som strider mot bestämmelserna om prisinformation om bostäder och andra konsumtionsnyttigheter i landskapet Åland, om lagstridigheten är uppenbar och praxis vid tillämpningen av bestämmelserna är vedertagen i ärenden av denna typ. Ämbetsverkets beslut får inte överklagas genom besvär.

Näringsidkaren får föra ett i 1 mom. avsett beslut om förbud till marknadsdomstolen för prövning inom fjorton dagar efter det att näringsidkaren har fått del av beslutet. I annat fall står beslutet fast.

Statens ämbetsverk på Åland kan förena sitt förbud med vite. Vitet döms ut av marknadsdomstolen.

Innan Statens ämbetsverk på Åland meddelar förbud enligt 1 mom. ska det ge näringsidkaren tillfälle att bli hörd.

Vid meddelande av förbud enligt 1 mom. ska Statens ämbetsverk på Åland fatta ett skriftligt beslut och se till att det delges parterna.

20 §

Tillsyn

Prisinformationen vid marknadsföring av konsumtionsnyttigheter övervakas av konsumentombudsmannen och i landskapet Åland dessutom av Statens ämbetsverk på Åland.

7 kap.

Konsumentkrediter

51 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel utövas av konsumentombudsmannen samt av Finansinspektionen när kreditgivaren är ett i 4 § 2–5 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmark-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

nadsaktör. I landskapet Åland utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel även av Statens ämbetsverk på Åland.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

33 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel utövas av konsumentombudsmannen samt av Finansinspektionen när kreditgivaren eller kreditförmedlaren är ett i 4 § 2—5 mom. i lagen om Finansinspektionen avsett tillsynsobjekt eller en i 5 § i den lagen avsedd annan finansmarknadsaktör. I landskapet Åland utövas tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel även av Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

14.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om advokater

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om advokater (496/1958) 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 469/2017, som följer:

6 §

Advokatföreningens styrelse ska se till att advokaterna när de uppträder inför domstol eller någon annan myndighet samt även i sin övriga verksamhet uppfyller sina förpliktelser. Advokatföreningens styrelse ska för Tillstånds- och tillsynsverket göra framställning om ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift enligt 8 kap 10 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017). En advokat är skyldig att ge styrelsen de uppgifter som

Betänkande FvUB 15/2025 rd

behövs för denna tillsyn. En advokat ska även tillåta en person som har förordnats av styrelsen att göra inspektioner i hans eller hennes byrå, om styrelsen finner att det är nödvändigt för tillsynen, och härvid visa de handlingar som ska granskas vid inspektionen. En styrelsemedlem och den som genomför en inspektion får inte obehörigen röja sekretessbelagda uppgifter som de har fått kännedom om i samband med tillsynen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

15.

Lag

om ändring av lagen om bostadsrättsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsrättsföreningar (1072/1994) 19 §, 51 a § 3 mom., 54 § 1 och 2 mom. samt 66 § 3 mom.,
sådana de lyder, 19 § och 51 a § 3 mom. i lag 1607/2009 samt 54 § 1 och 2 mom. och 66 § 3 mom. i lag 1402/2009, som följer:

19 §

Samman kallande av föreningsmöte

Föreningsmötet sammankallas av styrelsen. I det fall som avses i 32 § 3 mom. har en styrelsemedlem rätt att sammankalla mötet. Om ett möte som ska hållas enligt denna lag, stadgarna eller ett beslut av föreningsmötet inte har blivit sammankallat i stadgad ordning, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en styrelsemedlem, disponenten, en revisor, en verksamhetsgranskare eller en föreningsmedlem berättiga sökanden att sammankalla mötet på föreningens bekostnad. Om föreningen har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som beslutar om berättigandet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

51 a §

Val av verksamhetsgranskare samt mandattid och suppleant för verksamhetsgranskare

Om en verksamhetsgranskare inte har valts enligt denna lag eller stadgarna, ska Tillstånds- och tillsynsverket förordna en verksamhetsgranskare i den ordning som föreskrivs i 53 § 2 mom. om förordnande av revisor. Om bostadsrättsföreningen har sin hemort i landskapet Åland förordnas verksamhetsgranskaren dock av Statens ämbetsverk på Åland.

54 §

Särskild granskning

En medlem i en bostadsrättsförening kan yrka särskild granskning av föreningens förvaltning och bokföring under en viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller omständigheter. Förslag om detta ska läggas fram vid det ordinarie föreningsmötet eller vid det föreningsmöte där ärendet enligt kallelsen till möte ska behandlas. Om förslaget har biträts av minst en tiondel av samtliga medlemmar eller en tredjedel av de vid mötet närvarande medlemmarna, kan en medlem inom en månad från mötet hos Tillstånds- och tillsynsverket anhålla om att en granskare förordnas. Om föreningen har sin hemort i landskapet Åland görs anhållan om förordnade av granskare dock hos Statens ämbetsverk på Åland.

Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland ska ge föreningens styrelse tillfälle att bli hörd. Om ansökan gäller åtgärder av en viss person, ska även denne ges tillfälle att bli hörd. Ansökan ska bifallas om vägande skäl för en granskning anses föreligga. Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland kan förordna en eller flera granskare. En granskare har rätt till arvode av föreningen.

66 §

Tillsyn över inlösningsgarantifonden

Finner Statskontoret att garantifondens styrelse har förfarit i strid med lag eller fondens stadgar eller åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, kan Statskontoret ålägga styrelsen att vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse eller förbjuda att ett felaktigt beslut verkställs. Statskontoret kan förena åläggandet eller förbudet med vite för styrelsemedlemmarna. Vitet döms ut av Tillstånds- och tillsynsverket. Om föreningen har sin hemort i landskapet Åland döms vitet dock ut av Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

16.

Lag

om ändring av 5 kap. 7 § i lagen om öppna bolag och kommanditbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om öppna bolag och kommanditbolag (389/1988) 5 kap. 7 § 1 mom., sådant det
lyder i lag 1444/2015, som följer:

5 kap.

Likvidation av öppna bolag

7 §

Inlösningstvister

Har ett inlösningsanbud avvisats, men vill den som erbjudit lösen alltså lösa in bolagsandelen, ska han inom 30 dagar från det anbudet avvisades deponera den erbjudna lösensumman hos Tillstånds- och tillsynsverket så som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931) samt inom 60 dagar från det anbudet avvisades hänskjuta frågan om inlösningsrätten till domstol genom att väcka talan mot den som fått anbudet, annars förfaller inlösningsrätten. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland deponeras lösensumman dock hos Statens ämbetsverk på Åland. Domstolen ska på yrkande av den som erbjudit lösen fastställa inlösningsrätten, lösensumman och övriga villkor.

Denna lag träder i kraft den

20 .

17.

Lag

om ändring av 4 a § i lagen om inlösningsstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inlösningsstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön (768/2004) det inledande stycket i 4 a § 1 mom. samt 4 a § 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag 1238/2023, som följer:

4 a §

Tillsyn och förvaltningsvång

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar efterlevnaden av denna lag och de tillståndsvillkor som meddelats med stöd av den i syfte att trygga miljön. Tillsynsmyndigheten eller en tjänsteman som den förordnat har för tillsynen rätt att

Om denna lag eller de tillståndsvillkor som meddelats med stöd av den inte har iakttagits, ska Tillstånds- och tillsynsverket med hänsyn till sakens natur uppmäna den som gjort sig skyldig till överträdelsen att upphöra med det förfarande som strider mot lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om någon bryter mot denna lag eller mot en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, kan Tillstånds- och tillsynsverket

- 1) förbjuda honom eller henne att fortsätta med eller upprepa det förfarande som strider mot lagen eller ett tillståndsvillkor som meddelats med stöd av den,
- 2) ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet, eller
- 3) ålägga honom eller henne att rätta till det som har gjorts i strid med lagen eller tillståndsvillkor som meddelats med stöd av den.

Tillstånds- och tillsynsverket ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett föreläggande som den har meddelat med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts. Bestämmelser om vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den

20 .

18.

Lag

om ändring av lagen om assisterad befruktning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om assisterad befruktning (1237/2006) 6 § 4 mom., 22 och 24 §, 26 § 2 mom.,
27 § 1 mom. och 28 § 1 och 2 mom.,
sådana de lyder, 6 § 4 mom., 22 och 24 §, 26 § 2 mom. och 27 § 1 mom. i lag 254/2018 och 28 §
1 och 2 mom. i lag 1415/2009, som följer:

6 §

Förintande av könsceller och embryon

Om en tjänstetillhandahållare vet att en bestämd donators könsceller inte har använts för assisterad befruktning innan de förintats, ska tjänstetillhandahållaren meddela detta till Tillstånds- och tillsynsverket.

22 §

Donationsregistret

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över donationer av könsceller och embryon för assisterad befruktning (*donations registret*). På anmälan av en tjänstetillhandahållare införs i registret donatorns identifieringsuppgifter samt uppgifter om donatorskoden, eventuellt i 16 § 2 mom. avsett samtycke till fastställande av faderskap och återkallelse av ett sådant samtycke samt huruvida det är fråga om donation av spermier, äggceller eller embryon.

24 §

Tillstånd

Lagring av könsceller och embryon samt utförande av assisterad befruktning förutsätter tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånd kan beviljas sådana verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och specialistläkare som har den särskilda sakkunskap och personal som verksamheten kräver samt för verksamheten ändamålsenliga lokaler och apparater och som visar att de har ordnat med den rådgivning som avses i 9 § på behörigt sätt. Tillstånd kan också beviljas så att det bara gäller en viss lagrings- eller befruktningsmetod.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

26 §

Uppgifter om och inspektion av verksamheten

Tillstånds- och tillsynsverket kan bestämma att verksamheten ska inspekteras.

27 §

Återkallande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett i 24 § avsett tillstånd, om bestämmelserna om lagring av könsceller eller embryon eller assisterad befruktning väsentligt har överträtts i verksamheten. Förekommer det brister eller missförhållanden i verksamheten, kan Tillstånds- och tillsynsverket bestämma att verksamheten ska avbrytas tills bristerna eller missförhållandena har avhjälpits, eller återkalla tillståndet om bristerna eller missförhållandena inte avhjälpits inom en av verket utsatt skälig tid.

28 §

Upphörande med verksamheten

När en tjänstetillhandahållare upphör med sin verksamhet ska de handlingar som gäller lagringen av könsceller och embryon överföras för förvaring till en sådan offentlig tjänstetillhandahållare som Tillsyns- och tillståndsverket har bestämt eller till en privat tjänstetillhandahållare som samtycker till detta. Även det återstående lagret av könsceller eller embryon ska överföras till tjänstetillhandahållaren i fråga, om denne samtycker till detta. Annars ska lagret förintas.

När en tjänstetillhandahållare upphör med sin verksamhet, ska de behandlingssamtycken som getts inom den offentliga hälso- och sjukvården överföras till arkivet hos tjänstetillhandahållarens huvudman och de behandlingssamtycken som getts inom den privata hälso- och sjukvården till Tillstånds- och tillsynsverkets arkiv.

Denna lag träder i kraft den

20 .

19.

Lag

om ändring av lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) 5 § 2 mom., 7 § 3 mom. och 21 § 2 mom., sådana de lyder i lag 418/2009, som följer:

5 §

Innan justitieministeriet beslutar om verkställighet i Finland av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat ska ministeriet inhämta yttrande av Tillstånds- och tillsynsverket. Om Tillstånds- och tillsynsverket anser att verkställighet av en sådan vårdpåföljd i Finland inte är motiverad med hänsyn till vårdens syfte, får det inte bestämmas att verkställigheten ska ske i Finland.

7 §

När justitieministeriet beslutar om fortsatt verkställighet av en vårdpåföljd som har bestämts i en främmande stat ska ministeriet bestämma att påföljden ska verkställas som psykiatrisk sjukhusvård oberoende av patientens vilja, i enlighet med det yttrande som Tillstånds- och tillsynsverket lämnat. En person som har överförs till Finland får inte på grund av en vårdpåföljd som bestämts i en främmande stat mot sin vilja hållas kvar för vård under en längre tid än vad som har bestämts i den främmande staten. När den sammanlagda vårdtiden räknas ska den tid räknas av som personen har varit frihetsberövad med anledning av det brott som utgjort grund för överföringen av verkställigheten. Bestämmelser om utredning av om det finns förutsättningar för vård oberoende av patientens vilja enligt finsk lag och när utredningen ska inledas finns i 4 b kap. 22 o § i mentalvårdslagen.

21 §

Beslut enligt 1 mom. om verkställigheten av en vårdpåföljd fattas av justitieministeriet på förslag av Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

20.

Lag

om ändring av lagen om grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande (1101/2022) 5 § 1 mom.,
6 § 1 mom. och 9 § som följer:

5 §

Godkända enheter för inhemsk grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och dataombudsmannen får i egenskap av godkända enheter väcka inhemsk grupptalan i ärenden som omfattas av deras tillsynsbehörighet.

6 §

Godkända enheter för gränsöverskridande grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och dataombudsmannen får i egenskap av godkända enheter i ärenden som omfattas av deras tillsynsbehörighet väcka gränsöverskridande grupptalan i en annan EES-stat, om en näringsidkares handlade kränker konsumenternas kollektiva intressen i Finland på det sätt som avses i 4 §.

9 §

Information om grupptalan

Konsumentombudsmannen, Konkurrens- och konsumentverket, Finansinspektionen, Transport- och kommunikationsverket, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och dataombudsmannen samt en organisation som utsetts till godkänd enhet ska på sin webbplats informera allmänheten om varje grupptalan som myndigheten eller organisationen har väckt och om skedet i handläggningen av talan och avgöranden som fattats med anledning av talan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

21.

Lag

om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 9, 52 och 68 § samt 79 § 2 mom.,

sådana de lyder, 9 § i lag 762/2022, 52 § i lagarna 1394/2009, 908/2013 och 992/2021, 68 § i lag 1394/2009 och 79 § 2 mom. i lag 992/2021, som följer:

9 §

Tillståndsmyndigheten ska ge den kommun inom vars område projektet genomförs eller till vars område dess verkningar utsträcker sig tillfälle att lämna utlåtande i saken. Om projektet har regional betydelse ska också landskapsförbundet och Tillstånds- och tillsynsverket ges tillfälle att lämna utlåtande. Tillstånds- och tillsynsverket ska också ges tillfälle att lämna utlåtande om projektet har avsevärd betydelse med tanke på miljöskyddet.

52 §

Sökanden ska betala ersättning i ett för allt eller, om förskottsersättning har betalats, betala återstoden av ersättningen inom tre månader från den tidpunkt då förrättningen avslutades genom att betala ersättningen till ersättningstagaren eller till en av denne angiven penninginrättning eller, om det har bestämts att ersättningen ska deponeras, till Tillstånds- och tillsynsverket.

Har sökanden anfört besvär över inlösningsbeslutet, får den omtvistade delen av ersättningen deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket. Angående rätt att betala ersättning genom deponeering gäller även lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931), nedan *deponeringslagen*. Bestämmelser om lyftande av en deponerad ersättning finns i 70 §.

När en ersättning deponeras ska sökanden ge Tillstånds- och tillsynsverket en kopia av behövliga delar av inlösningsbeslutet.

Sökanden ska utan dröjsmål underrätta Lantmäteriverket om att ersättning har betalats och samtidigt framlägga utredning om detta.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

68 §

Har en ersättning deponerats med stöd av 49 §, ska Tillstånds- och tillsynsverket meddela om deponeringen genom offentlig delgivning, vilken ska publiceras i Officiella tidningen, samt dessutom genom enskild delgivning till varje rättsinnehavare vars adress är känd.

Om en rättsinnehavare önskar utnyttja sin rätt, ska han yrka ersättning inom tre månader från det att han fått kännedom om deponeringen och samtidigt lägga fram en behövlig utredning om sin rätt. Den i yrkandet avsedda ersättningen ska fördelas med iakttagande i tillämpliga delar av vad utskökningsbalken (705/2007) föreskriver om försäljning av utmätt fast egendom samt om redovisning och fördelning av därvid inbetalda medel. Har fördelning av medel inte yrkats inom föreskriven tid, ska Tillstånds- och tillsynsverket ofördröjligen betala dem till ersättningstagaren.

Har det bestämts att en förskottersättning ska deponeras så som avses i 64 § för säkerställande av ett snabbt verkställande av tillträdessyn, ska Tillstånds- och tillsynsverket, innan de åtgärder som föreskrivs i 1 och 2 mom. vidtas, ge ägaren till den egendom som har tagits i besittning tillfälle att lyfta förskottersättningen. Ägaren har rätt att lyfta ersättningen om han visar att utbetalandet till honom inte kränker fordringsägarnas rätt med beaktande av 49 § 2 mom.

79 §

När Tillstånds- och tillsynsverkets meddelande om fördelningen av ersättningen har inkommit ska inskrivningsmyndigheten utan dröjsmål vidta åtgärder för att göra behövliga anteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret.

Denna lag träder i kraft den

20 .

22.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 2 §
2 mom. 5 punkten samt
ändras 2 § 2 mom. 6 punkten som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 §

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen

Behöriga myndigheter enligt samarbetsförordningen är utöver konsumentombudsmannen

6) Tillstånds- och tillsynsverket till den del det övervakar efterlevnaden av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och efterlevnaden av artiklarna 9—11 och 9—26 i direktivet om audiovisuella medietjänster, sådana de har genomförts nationellt genom de lagar som blir tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den

20 .

23.

Lag

om ändring av 17 c § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) 17 c §, sådan den lyder i lag 293/2016, som följer:

17 c §

Kompetenskrav för sakkunnigbiträden

Ett sakkunnigbiträde ska ha sådan rätt att utöva psykolog- eller barnpsykiateryrket som legitimerad yrkesutbildad person som beviljats av Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) eller sådan rätt att utöva socialarbetaryrket som legitimerad yrkesutbildad person som beviljats av Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) eller ha annan lämplig högre högskoleexamen. Dessutom ska sakkunnigbiträdet ha genomgått en sådan kompletterande utbildning eller tilläggsutbildning som krävs för skötseln av uppgiften samt ha erfarenhet av arbete med skilsmässofamiljer.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag

om ändring av 5 kap. 8 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 5 kap. 8 § 2 mom. som följer:

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

8 §

Delgivning av en ansökan i vissa andra fall

Marknadsdomstolen ska delge konsumentombudsmannen, Tillstånds- och tillsynsverket eller Kommunikationsverket en ansökan av en utländsk organisation eller myndighet som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten i ärenden som hör till respektive tillsynsmyndighet. Myndigheten i fråga ska ges tillfälle att bli hörd, om inte detta i onödan fördröjer avgörandet av ärendet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag

om ändring av om ändring av 28 och 29 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) 28 och 29 §, av dem 28 §
sådan den lyder delvis ändrad i lag 189/2023, som följer:

28 §

Tillsynsmyndigheter och uppmaning

Uppfyllandet av anmälningssplikten enligt 16, 19 och 20 § och fullgörandet av anmälningsskyldigheten enligt 18 § övervakas av Finansinspektionen. När det gäller i 3 § i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) avsedda aktörer som bedriver indrivningsverksamhet övervakas uppfyllandet av anmälningssplikten och fullgörandet av anmälningsskyldigheten dock av Tillstånds- och tillsynsverket.

Om Inkomstregisterenheten upptäcker brister i uppfyllandet av den anmälningssplikt som avses i 16, 19 och 20 § eller i fullgörandet av den anmälningsskyldighet som avses i 18 §, kan enheten uppmana den anmälningsskyldige i fråga att avhjälpa bristerna inom utsatt tid. Om den anmälningsskyldige trots uppmaning inte avhjälper bristerna, kan Inkomstregisterenheten lämna över ärendet till Finansinspektionen eller Tillstånds- och tillsynsverket för inledande av tillsynsåtgärder.

29 §

Tillsynsmyndighetens och Inkomstregisterenhetens rätt att få uppgifter

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av anmälningsskyldiga och Inkomstregisterenheten få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över att anmälningssplikten enligt 16, 19 och 20 § uppfylls och anmälningsskyldigheten enligt 18 § fullgörs. Inkomstregisterenheten har rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ eller på begäran.

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att till Inkomstregisterenheten på eget initiativ eller på begäran lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för att utreda ett tillsynsärende som hänför sig till uppfyllandet av den anmälningssplikt som avses i 16, 19 och 20 § och till fullgörandet av den anmälningsskyldighet som avses i 18 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

26.

Lag

om ändring av 10 och 11 § i lagen om parkeringsövervakning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om parkeringsövervakning (727/2011) 10 § 3 mom. och 11 § 1 och 3 mom. som följer:

10 §

Behöriga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket kan på framställning av en kommuns fullmäktige eller med dess samtycke och efter att ha fått utlåtande av chefen för den berörda polisinrättningen bevilja ett tillstånd enligt 11 § till att kommunen på sitt område eller en viss del av det vid sidan av polisen ska ha hand om övervakningen av att förbuden och begränsningarna beträffande parkering, stannande och tomgång iakttas samt om påförande av felparkeringsavgifter och bestämmande av andra påföljder som föreskrivs i denna lag.

11 §

Tillstånd för kommunal parkeringsövervakning

När Tillstånds- och tillsynsverket prövar beviljande av tillstånd för kommunal parkeringsövervakning ska verket beakta trafiktätheten, behovet av övervakning och andra lokala omständigheter samt kommunens förutsättningar att på ett behörigt sätt ha hand om övervakningsverksamheten.

Tillstånds- och tillsynsverket kan efter att ha hört kommunens fullmäktige och fått ett utlåtande av chefen för den berörda polisinrättningen återkalla tillståndet eller ändra dess villkor, om det har skett en väsentlig förändring i omständigheterna eller de uppställda villkoren inte har uppfyllts eller övervakningsverksamheten inte i övrigt har skötts på behörigt sätt. Innan tillståndet återkallas ska Tillstånds- och tillsynsverket dock uppmana kommunen att inom en skälig tid rätta till de uppdagade bristerna. Kommunens fullmäktige kan göra en framställning för att återkalla tillståndet eller ändra dess villkor.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

27.

Lag

om ändring av lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931) 1—4, 6 och 7 §, sådana de lyder i lag 1389/2009, som följer:

1 §

Om den som hos någon annan har en fordran på pengar, värdepapper eller handlingar vägrar att ta emot prestationen eller om han till följd av bortavaro eller sjukdom eller av något annat sådant skäl är förhindrad därtill, har gäldenären rätt att hos Tillstånds- och tillsynsverket deponera det han har att erlægga och därigenom fullgöra sin förpliktelse. Om betalningsorten är i landskapet Åland, görs deponeringen dock hos Statens ämbetsverk på Åland.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas även om gäldenären inte vet och inte heller borde veta till vem fullgörelsen ska verkställas eller vem av två eller flera som gör anspråk på fullgörelsen som är berättigad till den.

Om en betalningsskyldighet som avses i 1 eller 2 mom. gäller en värdeandel, görs deponeringen genom att det i värdeandelsregistret öppnas ett värdeandelskonto på vilket värdeandelarna i fråga noteras. Som kontoinnehavare ska antecknas borgenären, om han är känd, eller "okänd borgenär", och på kontot ska också antecknas den betalningsort som avses i 2 § 1 mom. samt ett omnämnande av att det är fråga om en betalning som gjorts till befrielse från betalningsskyldighet. Den som för värdeandelsregistret ska genast efter att kontot har öppnats tillställa det ämbetsverk som avses i 1 mom. ett meddelande om depositionen.

Vad som nedan föreskrivs om det ämbetsverk som mottagit depositionen tillämpas på det ämbetsverk till vilket det i 3 mom. avsedda meddelandet har sänts. I fråga om avförande av en värdeandel från kontot, meddelande till borgenären och befrielse från fullgörelseskyldighet tillämpas vad som föreskrivs nedan.

2 §

Den som så som nämns i 1 § önskar deponera en betalning ska skriftligen anmäla detta till Tillstånds- och tillsynsverket. Om betalningsorten är i landskapet Åland, görs anmälan dock till Sta-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tens ämbetsverk på Åland. I anmälan ska nämnas orsaken till yrkandet att fullgöra betalningsskyldigheten genom en deponering samt alla de omständigheter som bör vara kända när deponeringen överläts till den som är berättigad till den.

Gäldenären ska, om det är möjligt, utan dröjsmål lämna meddelande om deponeringen till den som är berättigad till det deponerade eller, om flera gör anspråk på det deponerade, till var och en av dem.

3 §

Gäldenären kan när han gör deponeringen förbehålla sig rätten att få tillbaka deponeringen. Om någon hos det ämbetsverk som mottagit deponeringen har gjort anspråk på deponeringen, får den dock inte utan dennes samtycke överlämnas till gäldenären, om inte anspråket har avslagits med laga kraft.

4 §

Om orsaken till deponeringen har varit att två eller flera har gjort anspråk på det deponerade, får det ämbetsverk som mottagit deponeringen inte överlämna det åt någon av dem förrän de har kommit överens om saken eller saken har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom.

6 §

Medel som med stöd av denna lag har deponerats hos Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland ska utan dröjsmål deponeras i ett kreditinstitut. Räntan på de i kreditinstitutet deponerade medlen tillfaller den som får lyfta depositionen. Om det vid Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland inte finns något säkert förvaringsställe, ska även värdepapper och handlingar förvaras i ett kreditinstitut.

Den avgift som eventuellt tas ut för förvaringen ska betalas av deponenten. Om deponenten försummar betalningen, får det deponerade eller en nödvändig del av det säljas för att avgiften ska kunna betalas.

7 §

Om det deponerade inte har getts ut inom tio år från det att deponeringen gjordes, ska deponenten få det tillbaka även om deponenten inte skulle ha förbehållit sig den rätt som nämns i 3 §. Deponenten ska dock inom ett år efter utgången av denna tidsperiod av det ämbetsverk som mottagit deponeringen kräva att få det deponerade. I annat fall tillfaller deponeringen staten.

Om frågan om rätten till deponeringen är föremål för prövning i domstol eller hos skiljemän när tio år har förflutit från deponeringen, räknas tiden på ett år från det att saken har avgjorts med laga kraft.

Denna lag träder i kraft den

20 .

28.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974) 7 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1175/2009, som följer:

7 §

Statens fördel och rätt i ersättningsmål bevakas av Statskontoret, på vars begäran Tillstånds- och tillsynsverket ska förordna ett ombud att föra statens talan.

Denna lag träder i kraft den

20 .

29.

Lag

om ändring av 10 och 71 § i lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om företagssanering (47/1993) 10 § 4 mom. och 71 § 3 mom., sådana de lyder, 10 § 4 mom. i lag 794/1998 och 71 § 3 mom. i lag 365/2017, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Borgenärsdelegation

Om gäldenären i sin tjänst regelbundet har minst 50 personer i arbetsförhållande, har sysselsättningsområdet på gäldenärens hemort rätt att till borgenärsdelegationen utse en företrädare för Arbetskraftsmyndigheten, som får delta i delegationens arbete utan rösträtt.

71 §

Beslut om att inleda förfarandet

Utredaren ska utan dröjsmål delge beslutet de borgenärer som framgår av gäldenärens ansökan eller utredning samt borgensmän, medgäldenärer och ställare av säkerhet. Om det är fråga om en gäldenär som avses i 10 § 4 mom., ska beslutet även delges det berörda sysselsättningsområdet. De utländska borgenärer som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 om insolvensförfaranden ska underrättas på det sätt som förordningen förutsätter.

Denna lag träder i kraft den

20 .

30.

Lag

om ändring av hittegodslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hittegodslagen (778/1988) 21 a § 1 mom., 25 och 25 a § samt 25 b § 1 mom., sådana de lyder i lag 1397/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

21 a §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket ska bevilja en sökande tillstånd att hålla en hittegodsbyrå för hantering av hittegods som avses i 5 §, om

- 1) den sökande har rätt att utöva näring i Finland,
 - 2) den sökande inte har försatts i konkurs och, om sökanden är en fysisk person, han eller hon är myndig och har en handlingsbehörighet som inte har begränsats,
 - 3) den sökande har anmält en ansvarig föreståndare som uppfyller de krav som uppställs i 21 § 2 mom.
- — — — —

25 §

Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket har tillsyn över hittegodsbyråernas verksamhet.

Trots sekretessbestämmelserna ska en hittegodsbyrå på begäran ge Tillstånds- och tillsynsverket de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att en ansvarig föreståndares tillförlitlighet ska kunna utredas. I fråga om rätten att få uppgifter ur straffregistret föreskrivs särskilt.

25 a §

Tvångsmedel

Tillstånds- och tillsynsverket ska förbjuda en hittegodsbyrå, om den hålls utan tillstånd i strid med denna lag. Om det finns särskilda skäl till detta, kan förbudet också meddelas så att det gäller en person som är anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller gäller någon annan som verkar för dennes räkning.

Om hittegodsbyrån eller ansvariga föreståndaren försummar en skyldighet som följer av denna lag, får Tillstånds- och tillsynsverket uppmana hittegodsbyrån eller ansvariga föreståndaren att uppfylla sin skyldighet inom en viss tid. Om försummelseerna är allvarliga eller om de upprepas trots uppmaning, får Tillstånds- och tillsynsverket förbjuda hittegodsbyråns verksamhet helt eller delvis för viss tid, dock för högst sex månader.

Tillstånds- och tillsynsverket får förena ett förbud eller en uppmaning som avses i denna paragraf med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska förenas med vite, om inte detta av något särskilt skäl är onödigt. I fråga om vite gäller i övrigt vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

25 b §

Återkallande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket ska återkalla ett tillstånd att hålla en hittegodsbyrå, om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 1) hittegodsbyrån har upphört med sin verksamhet,
 - 2) de förutsättningar för tillståndet som anges i 21 a § inte längre uppfylls,
 - 3) hittegodsbyrån inte längre har en ansvarig föreståndare som uppfyller de krav som anges i 21 § 2 mom. och hittegodsbyrån inte inom den tidsfrist som Tillstånds- och tillsynsverket har ställt i sin uppmaning har anmält en ny ansvarig föreståndare, eller
 - 4) det i hittegodsbyråns eller den ansvariga föreståndarens verksamhet förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och byrån redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för en viss tid.
- — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

31.

Lag

om ändring av 11 kap. 12 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i rättegångsbalken 11 kap. 12 §, sådan den lyder i lag 1386/2009, som följer:

11 kap.

Om delgivning i rättegång

12 §

Delgivning med staten ska riktas till Tillstånds- och tillsynsverket eller den myndighet som för statens talan i målet. Om den handling som ska delges har tillställts Tillstånds- och tillsynsverket, ska det sända en kopia av den delgivna handlingen till den myndighet som för statens talan.

Denna lag träder i kraft den

20 .

32.

Lag

om ändring av aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aktiebolagslagen (624/2006) 5 kap. 17 § 2 mom., 7 kap. 7 § 1 och 3 mom. och 18 kap. 11 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1413/2009, som följer:

5 kap.

Bolagsstämma

17 §

Sammankallande

Om bolagsstämma inte sammankallas trots att en kallelse borde utfärdas enligt lag, bolagsordningen eller bolagsstämman beslut eller om de gällande bestämmelserna och föreskrifterna om stämmokallelse har överträtts i något väsentligt avseende, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en styrelse- eller förvaltningsrådsledamot, verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare berättiga sökanden att sammankalla stämman på bolagets bekostnad. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som beslutar om berättigandet. Tillstånds- och tillsynsverkets eller Statens ämbetsverk på Ålands beslut kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft.

7 kap.

Revision och särskild granskning

7 §

Beslut om särskild granskning

En aktieägare kan hos Tillstånds- och tillsynsverket ansöka om särskild granskning av bolagets förvaltning och bokföring under en viss förfluten tid eller om särskild granskning av vissa åtgärder eller omständigheter. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland ska ansökan dock göras hos Statens ämbetsverk på Åland. En förutsättning är att förslaget har behandlats på bolags-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

stämman och biträts så som avses i 2 mom. Ansökan ska göras inom en månad från bolagsstämman.

Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland ska höra bolagets styrelse och, om granskningen enligt ansökan gäller en viss persons åtgärder, denna person. Ansökan ska bifallas, om det anses föreligga vägande skäl för granskningen. Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland kan förordna en eller flera särskilda granskare. Ett sådant förordnande kan verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

18 kap.

Inlösen av minoritetsaktier

11 §

Betalning av lösenbelopp och övergång av rättigheter

Lösenbeloppet kan erläggas genom deponering hos Tillstånds- och tillsynsverket så som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931), om de förutsättningar som avses i 1 § i den lagen är uppfyllda. Inlösaren får i så fall inte förbehålla sig rätt att återfå det deponerade. Om bolaget har sin hemort i landskapet Åland görs deponeringen dock hos Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

33.

Lag

om ändring av lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om andelslag (421/2013) 5 kap. 18 § 2 mom. och 40 §, 7 kap. 7 § 4 mom. och 15 § 1 och 3 mom. samt 26 kap. 9 § 2 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 kap.

Andelsstämman och fullmäktige

18 §

Sammanställande av stämma

Om andelsstämma inte sammankallas trots att en kallelse ska utfärdas enligt lag, stadgarna eller andelsstämmans beslut eller om gällande bestämmelser och föreskrifter om stämmokallelse har överträtts i något väsentligt avseende, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en styrelse- eller förvaltningsrådsledamot, verkställande direktören, en revisor, en verksamhetsgranskare eller en andelslagsmedlem berättiga sökanden att sammankalla stämman på andelslagets bekostnad. Om andelslaget har sin hemort i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som beslutar om berättigandet. Tillstånds- och tillsynsverkets eller Statens ämbetsverk på Ålands beslut kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft.

40 §

Försummelse att förrätta val

Om valet av fullmäktigeledamöter försummas iakttas vad som i 18 § 2 mom. föreskrivs om Tillstånds- och tillsynsverkets och Statens ämbetsverk på Ålands rätt att berättiga sökanden att sammankalla behövlig stämma. En sådan ansökan om förrättande av val av fullmäktige som avses där kan göras också av en andelslagsmedlem.

7 kap.

Revision, verksamhetsgranskning, medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning

7 §

Val av verksamhetsgranskare och dennes mandattid

Om en verksamhetsgranskare inte har valts enligt denna lag eller stadgarna, ska Tillstånds- och tillsynsverket förordna en verksamhetsgranskare med iakttagande av bestämmelserna om förordnande av revisor i 5 §. Om andelslaget har sin hemort i landskapet Åland ska verksamhetsgranskaren dock förordnas av Statens ämbetsverk på Åland.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Föreläggande om särskild granskning

En medlem kan hos Tillstånds- och tillsynsverket ansöka om särskild granskning av andelslagets förvaltning och bokföring under en viss förfluten tid eller om särskild granskning av vissa åtgärder eller omständigheter. Om andelslaget har sin hemort i landskapet Åland ska ansökan dock göras hos Statens ämbetsverk på Åland. En förutsättning är att förslaget har behandlats på andelsstämman och biträtts så som avses i 2 mom. Ansökan ska göras inom en månad från andelsstämman.

Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland ska höra andelslagets styrelse och, om granskningen enligt ansökan gäller en viss persons åtgärder, denna person. Ansökan ska bifallas, om det anses att det finns vägande skäl för granskningen. Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland kan förordna en eller flera särskilda granskare. Ett sådant förordnande kan verkställas trots att det inte har vunnit laga kraft.

26 kap.

Avgörande av tvister

9 §

Betalning av lösenbelopp och övergång av rättigheter

Lösenbeloppet kan betalas genom deponering hos Tillstånds- och tillsynsverket så som beskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931), om de förutsättningar som avses i 1 § i den lagen är uppfyllda. Inlösaren får i så fall inte förbehålla sig rätt att återfå lösenbeloppet. Om andelslaget har sin hemort i landskapet Åland görs deponeringen dock hos Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

34.

Lag

om ändring av 22 kap. 7 § och 25 kap. 8 § i ärvdabalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ärvdabalken (40/1965) 22 kap. 7 § 2 mom., det inledande stycket i 25 kap. 8 § 1 mom.
samt 25 kap. 8 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1392/2009, som följer:

22 kap.

Om verkställighet av legat och ändamålsbestämmelse

7 §

Då det är fråga om en bestämmelse för ett allmännyttigt ändamål kan Tillstånds- och tillsynsverket förordna en lämplig person att föra talan.

25 kap.

Om skifte av gårdsbruksenhet som hör till kvarlåtenskap

8 §

Innan ett slutligt arvskifte enligt detta kapitel förrättas ska skiftesmannen, vid behov eller då en delägare i dödsboet yrkar det, inhämta utlåtande av den livskraftscentral inom vars område driftscentret för den gårdsbruksenhet som helt eller delvis hör till kvarlåtenskapen är beläget. Utlåtandet ska gälla följande frågor:

Om delägaren inte godkänner livskraftscentralens utlåtande, kan han inom en månad från det han bevisligen fick del av detta begära utlåtande av Livsmedelsverket om de omständigheter som nämns i 1 mom. Livsmedelsverket ska sända utlåtandet till den som har begärt det och till skiftesmannen.

Livskraftscentralen och Livsmedelsverket ska avge utlåtandena i brådskande ordning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

35.

Lag

om ändring av 22 kap. 5 § och 30 kap. 12 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 22 kap. 5 § 4 punkten och 30 kap. 12 § 1 mom.,
sådana de lyder, 22 kap. 5 § 4 punkten i lag 373/2009 och 30 kap. 12 § 1 mom. i lag 411/2011,
som följer:

22 kap.

Om kränkning av foster, embryo och genom

5 §

Olaglig användning av könsceller

Den som

4) lagrar könsceller eller embryon eller utför assisterad befruktning utan ett sådant tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i 24 § i lagen om assisterad befruktning eller i strid med den tidsgräns som anges i 6 § 3 mom. i lagen om assisterad befruktning, eller

ska för *olaglig användning av könsceller* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

30 kap.

Om näringsbrott

12 §

Åtalsrätt

Åklagaren ska innan åtal väcks för ett marknadsföringsbrott bereda konsumentombudsmanen tillfälle att ge utlåtande i saken och innan åtal väcks för ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker bereda Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att ge utlåtande i saken. När domstolen behandlar ärenden som gäller marknadsföringsbrott eller konkurrensbrott ska den ge konsumenten

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tombudsmannen tillfälle att bli hörd, och när domstolen behandlar ett brott vid marknadsföring av alkoholdrycker ska den ge Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att bli hört.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

— — — — —

36.

Lag

om ändring av 4 § i straffregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i straffregisterlagen (770/1993) 4 § 1 mom. 3 a-punkten, sådan den lyder i lag 733/
2014, som följer:

4 §

Ur straffregistret kan oberoende av den sekretessplikt som föreskrivs i 3 § eller i någon annan lag lämnas ut uppgifter om personer

— — — — —

3 a) till Tillstånds- och tillsynsverket för utredning av vilken bakgrund ansvarspersonerna vid de företag har som är rapporteringsskyldiga enligt lagstiftningen om förhindrande av penningtvätt,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

— — — — —

37.

Lag

om ändring av 23 och 27 § i lagen om gruppbyggande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gruppbyggande (190/2015) 23 § 2 mom. och 27 § som följer:

23 §

Handlingar om gruppbyggande

Om ett bostadsaktiebolag under byggnadsfasen tar upp en kredit hos ett kreditinstitut, ska det kreditinstitut som beviljat krediten förvara handlingarna om gruppbyggande. Om bostadsaktiebolaget inte tar upp en sådan kredit, ska Tillstånds- och tillsynsmyndigheten förvara handlingarna. Om bolagets byggnader är belägna i landskapet Åland, ska dock Statens ämbetsverk på Åland förvara handlingarna. Också i de senare fallen kan handlingarna förvaras av ett kreditinstitut som samtycker till det. Det kreditinstitut som fått i uppgift att förvara handlingarna ska hålla dem i förvar i Finland och, om möjligt, i den kommun där bolagets byggnader är belägna.

27 §

Arvoden för förvararens uppdrag

Ett kreditinstitut som förvarar handlingar om gruppbyggande har rätt att ta ut ett skäligt arvode för tryckning av aktiebrev, för förvaring av handlingar om gruppbyggande och aktiebrev samt för utförande av de övriga uppgifter som föreskrivs i lag. Arvodet tas ut hos bostadsaktiebolaget samt när det gäller utfärdande av intyg och kopior hos dem som begär sådana. Bestämmelser om avgifter som myndigheter som förvarar handlingar om gruppbyggande tar ut för att sköta dessa uppgifter finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestämmelser om avgifter som Statens ämbetsverk på Åland tar ut för skötseln av sina uppgifter finns dessutom i lagen om Statens ämbetsverk på Åland (/).

Denna lag träder i kraft den

20 .

38.

Lag

om ändring av 2 och 27 § i samiska språklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i samiska språklagen (1086/2003) 2 § 1 mom. 3 och 7 punkten samt 27 §, sådana de lyder, 2 § 1 mom. 3 punkten i lag 647/2021, 2 § 1 mom. 7 punkten i lag 1136/2023 och 27 § i lag 1137/2019, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

De myndigheter som denna lag tillämpas på är

3) de livskraftscentraler vilkas verksamhetsområde helt eller delvis omfattar de ovannämnda kommunerna, och organ som är verksamma vid dem,

7) Rättstjänstverket, Utsökningsverket, Skatteförvaltningen, Folkpensionsanstalten, Lantmäteriverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Tillstånds- och tillsynsverket,

27 §

Biträden för samiskspråkiga

Vid Tillstånds- och tillsynsverket, vid livskraftscentralen, vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och vid en statlig myndighet inom distrikts- och lokalförvaltningen inom samernas hembygdsområde kan det finnas ett biträde för samiskspråkiga. Bitrådets tjänster är avgiftsfria för kunden.

Denna lag träder i kraft den

20 .

39.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhetsutredning av olyckor och vissa andra händelser (525/2011) 16 §
2 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 439/2023, som följer:

16 §

Anmälningssplikt

Anmälningsspliktiga är även

3) Tillstånds- och tillsynsverket och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland,

Denna lag träder i kraft den

20 .

40.

Lag

om ändring av 2 kap. 2 § i utsökningsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 2 kap. 2 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 1161/
2013, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 kap.

Utsökningsgrunder

2 §

Förteckning över utsökningsgrunder

Följande handlingar utgör utsökningsgrunder:

6) beslut av statsrådet, ett ministerium eller ett ämbetsverk som hör till statens centralförvaltning samt andra förvaltningsbeslut, om beslutet i fråga enligt någon annan lag ska verkställas i den ordning som anges i denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

41.

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vallagen (714/1998) 11 § 1 mom., 99 § 2 mom. och 192 §, sådana de lyder, 11 § 1 mom. i lag 271/2013, och 99 § 2 mom. i lag / och 192 § i lag 1132/2019, som följer:

11 §

Valkrets nämnd

Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska inom sina verksamhetsområden i god tid före riksdagsval i varje valkrets som avses i 5 § tillsätta en valkrets nämnd. Dess mandatperiod varar till dess att en ny nämnd är vald. ~~Valkrets nämnden tillsätts av Tillstånds- och tillsynsverket. Landskapet Ålands valkrets nämnd tillsätts dock av Statens ämbetsverk på Åland.~~

Betänkande FvUB 15/2025 rd

99 §

Förvaring av handlingar ~~och tillhör~~

Efter det att valresultatet har fastställts ska röstsedlarna och ett exemplar av sammanställningen av kandidatlistorna eller av kandidatförteckningen för presidentvalet läggas in i ett omslag som förseglas på det sätt som justitieministeriet bestämmer. De ska förvaras tills närmast följande motsvarande val har förrättats. ~~Uträkningarna ska förvaras som bilaga till protokollet. Valkrets- nämnden ska överlämna de handlingar och valtillhör som den har i sin besittning till Till- stånds- och Tillsynsverket för förvaring.~~ Valkrets-nämnden överlämnar handlingarna till Till- stånds- och tillsynsverket för förvaring, valkrets-nämnden i landskapet Åland dock till Statens äm- betsverk på Åland.

192 §

Statens ämbetsverk på Ålands behörighet

I landskapet Åland sköter Statens ämbetsverk på Åland de uppgifter som enligt 18 § 5 mom., 23 § 2 mom., 24 § 1 och 3 mom., 25 §, 26 § 1—4 mom., 27 § och 29 § 1 mom. ankommer på Myn- digheten för digitalisering och befolkningsdata vid riksdagsval, presidentval och Europaparla- mentsval, samt de uppgifter som föreskrivs för verket i 11 och 99 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

42.

Lag

om ändring av beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i beredskapslagen (1552/2011) 29 § 1 mom., 32 § 2 mom., 33 § 2 mom., 34 § 2 mom., 38 § 2 och 3 mom., 41 § 2 och 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 45 §, 49 § 1 mom., 66 § 1 mom., 69 § 1 mom., 70 § 2 och 3 mom., 73 § 2 mom., 74 §, det inledande stycket i 86 §, 91 § 1 mom., 97 § 2 mom. samt 103, 103 a och 126 §,
av dem 29 § 1 mom., 32 § 2 mom., 33 § 2 mom., 34 § 2 mom., 41 § 2 och 4 mom., 42 § 2 och 3 mom., 45 §, 66 § 1 mom., 74 § samt det inledande stycket i 86 § sådana de lyder i lag 706/2022,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

70 § 2 mom. sådant det lyder i lag 631/2022, 91 § 1 mom., 97 § 2 mom. samt 103 och 103 a § sådana de lyder i lag 1099/2024 och 126 § sådan den lyder i lag 1188/2022, som följer:

29 §

Övervaknings- och upplysningsskyldighet

För tryggande av befolkningens försörjning under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten är en näringsidkare skyldig att på begäran underrätta arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket samt Tillstånds- och tillsynsverket om situationen beträffande en sådan konsumtionsnyttighets efterfrågan och utbud som omfattas av dagligvaruförsörjningen och som är av avsevärd betydelse för befolkningens försörjning och folkhälsan. Näringsidkaren ska dessutom, om detta är nödvändigt med tanke på prisövervakningen, i begärd omfattning uppge en nyttighets pris eller prissättningsgrund och förändringar i dem.

32 §

Reglering av detaljhandeln

Styrningen och verkställigheten av regleringen ankommer på arbets- och näringsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och kommunerna. Kommunerna beviljar inköpstillstånd, svarar inom sina områden för administreringen av inköpstillstånd och informerar om inköpstillståndsförfarandet.

33 §

Reglering av annan handel

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de nyttigheter som regleras och om förfarandet vid regleringen. Arbets- och näringsministeriet svarar för regleringen och övervakningen av regleringen i fråga om den handel som avses i denna paragraf. Livskraftscentralen beviljar inom sitt verksamhetsområde inköpstillstånd som avses i 1 mom.

34 §

Reglering av industriproduktionen

Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen svarar för regleringen och övervakningen av industriproduktionen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

38 §

Överskridningsavgift vid elförbrukning

I fråga om debitering av överskridningsavgift gäller vad som föreskrivs om debitering av skatter och avgifter. Överskridningsavgiften uppbärs av minutförsäljaren av el. Uppbörderna av överskridningsavgifter övervakas av livskraftscentralerna.

Livskraftscentralen kan på ansökan bevilja tillstånd att utan överskridningsavgift köpa el utöver förbrukningskvoten för ändamål som är nödvändiga med tanke på befolkningens försörjning eller försvaret.

41 §

Reglering av brännolja för uppvärmning

Livskraftscentralen kan på ansökan bevilja tillstånd att överskrida kvoten, om det är nödvändigt för att garantera befolkningens hälsa eller säkerhet. Närmare bestämmelser om på vilka villkor kvoten får överskridas utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Närmare bestämmelser om hur regleringen av brännolja för uppvärmning ska verkställas utfärdas genom förordning av statsrådet. Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen svarar för övervakningen av regleringen.

42 §

Begränsning av användningen av naturgas

Livskraftscentralen bestämmer inom sitt verksamhetsområde de ändamål för vilka naturgas får användas med stöd av 1 mom.

Efterlevnaden av begränsningen övervakas i enlighet med arbets- och näringsministeriets anvisningar av Energimyndigheten och av nätinnehavare som avses i naturgasmarknadslagen (587/2017) samt av livskraftscentralen inom sitt verksamhetsområde.

45 §

Tryggande av virkes- och torvtillgången

För tryggande av landets näringsliv, energiförsörjningen och nödvändigt byggande under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten kan livskraftscentralen genom sitt beslut förplikta markägare, ägare av trävaror eller torv eller innehavare av avverkningsrätt eller torvtäktsrätt att överlåta virke, trävaror och torv till livskraftscentralen samt till Försvarsmakten.

En skogscentral är på begäran skyldig att lämna behövlig handräckning till livskraftscentralen samt till Försvarsmakten för fattande och verkställande av ett beslut enligt 1 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

49 §

Beviljande av inlednings- och fortsättningstillstånd samt inköpstillstånd

Kommunens byggnadsinspektör beviljar tillstånd att inleda och fortsätta byggprojekt. Tillstånds- och tillsynsverket beviljar dock inlednings- och fortsättningstillstånd för regionalt betydande projekt och miljöministeriet för projekt som är betydande på riksnivå. Genom förordning av statsrådet bestäms vilka projekt som är betydande regionalt eller på riksnivå.

66 §

Beredskapsenheten för datasystemsbranschen samt dess uppgifter

För att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet, avvärja datasäkerhetshot mot dem och trygga samhällets vitala funktioner kan arbets- och näringsministeriet under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten på förslag från kommunikationsministeriet inrätta regionala beredskapsenheter för datasystemsbranschen vid livskraftscentralerna. Beredskapsenheterna för datasystemsbranschen leds och övervakas av Transport- och kommunikationsverket.

69 §

Regleringsmyndigheter för flytande vägtrafikbränslen

Regleringsmyndigheter för flytande vägtrafikbränslen är kommunikationsministeriet samt de trafikbränsleenheter som inrättas vid livskraftscentraler och polisinrättningar. Trafikbränsleenheterna arbetar under kommunikationsministeriets ledning och tillsyn.

70 §

Användningstillstånd för flytande bränsle

Statliga myndigheter och statliga affärsverk beviljas användningstillstånd av kommunikationsministeriet. Livskraftscentralen beviljar användningstillstånd till välfärdsområdenas och välfärdssammanslutningarnas myndigheter, kommunala myndigheter samt till trafikidkare och andra företag och sammanslutningar.

Motorfordon som avses i 1 mom. 2 punkten ska antecknas i livskraftscentralens förteckning över reservering av fordon för undantagsförhållanden.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

73 §

Övriga uppgifter för regleringsmyndigheterna för flytande vägtrafikbränslen

Utöver vad som föreskrivs i 70 § har livskraftscentralen till uppgift att

- 1) verkställa regleringen inom sitt verksamhetsområde,
- 2) leda och övervaka verksamheten vid polisinsrättningarnas trafikbränsleenheter,
- 3) informera om regleringen inom sitt verksamhetsområde,
- 4) övervaka regleringen inom sitt verksamhetsområde.

74 §

Vägtransportmyndigheterna

I detta kapitel avsedda vägtransportmyndigheter är kommunikationsministeriet och livskraftscentralerna. Vägtransporterna leds och övervakas under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten av kommunikationsministeriet på riksplanet och av livskraftscentralen inom sitt verksamhetsområde. Vägtransportmyndigheterna kan också begränsa vägtransporter så som föreskrivs i 75 §.

Livskraftscentralerna kan under sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1—3 och 6 punkten inrätta transportledningsenheter, vilka arbetar under kommunikationsministeriets ledning och tillsyn.

86 §

Social- och hälsovårdsenheternas verksamhet

För tryggnad av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten kan social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket ålägga en verksamhetsenhet för social- och hälsovården att

91 §

Arbetsförmedlingstvång

För tryggnad av tillgången på arbetskraft för branscher som är särskilt viktiga med tanke på försvaret, skyddandet av befolkningen, dess hälsovård eller försörjning eller försörjningsberedskapen under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten får andra än i dessa branscher verksamma arbetsgivare endast anställa arbetssökande som anvisas av i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) avsedda arbetskraftsmyndigheter (*arbetskraftsmyndighet*) vid anställning av nya arbetstagare (*arbetsförmedlingstvång*). I landskapet Åland är Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret som svarar för arbetsförmedlingstvånget.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

97 §

Arbetsförordnande

I landskapet Åland ger Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret det arbetsförordnande som avses i 1 mom.

103 §

Arbetspliktsregistret

Arbets- och näringsministeriet fattar beslut om inrättande av arbetspliktsregister under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 2 och 4—6 punkten för verkställighet av arbetsplikten och styrning av arbetskraften. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för inrättandet av registret.

Arbetspliktsregistret innehåller uppgifter om de arbetspliktiga och om arbetsgivarna. I registret införs den arbetspliktiges identifikationsuppgifter. I registret kan det dessutom föras in uppgifter om den arbetspliktiges yrke, utbildning och sysselsättning samt försörjningsplikt, arbetsförmåga och anlitbarhet. I registret förs det dessutom in uppgifter om namnen på arbetsgivarna och om produktions- eller servicebranscher samt om var verksamhetsställena finns. Uppgifter som gäller hälsotillstånd eller funktionsnedsättning och som hänför sig till arbetsförmågan får registreras om det är nödvändigt att behandla uppgifterna för att de ska kunna beaktas på det sätt som avses i 99 § 1 mom. De uppgifter som införs i registret är sekretessbelagda.

Arbets- och näringsministeriet, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscenter samt arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för arbetspliktsregistret. Arbetskraftsmyndigheterna svarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) till den del de behandlar registeruppgifter för skötseln av uppgifter enligt denna lag. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar utöver det som föreskrivs i 1 mom. för registrets allmänna funktion och användbarhet, för uppgifternas integritet och för skyddet och bevarandet av uppgifterna samt för det tekniska genomförandet av tjänster i anslutning till registret. Respektive arbetskraftsmyndighet svarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter när det gäller de uppgifter som myndigheten ansvarar för att behandla. Arbets- och näringsministeriet svarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen, till den del ministeriet beslutar om inrättande av registret. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar därutöver för utlämnandet av uppgifter ur arbetspliktsregistret till sådana aktörer som enligt lag och oberoende av sekretessbestämmelserna har rätt att få uppgifter om arbetspliktiga. registret. Den registrerade får dock utöva sina rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga.

Uppgifterna avförs ur arbetspliktsregistret sex månader efter det att tillämpningen av II avdelningen i denna lag har upphört. De avförda uppgifterna arkiveras. I fråga om arkivväsendets uppgifter och om handlingar som ska arkiveras gäller vad som föreskrivs i arkivlagen (831/1994) eller bestäms eller föreskrivs med stöd av den.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

103 a §

Rätt att få uppgifter samt utlämnande av uppgifter

Arbets- och näringsministeriet samt Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att få i 103 § 2 mom. avsedda uppgifter förutom av den registrerade ur befolknings- och pensionsskyddsregistren samt uppgifter om personer som arbetar inom medicinalvården samt hälso- och sjukvården ur de register som förs av Tillstånds- och tillsynsverket om uppgifterna behövs för skötseln av de uppgifter de har enligt denna lag.

Arbets- och näringsministeriet, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt Arbetskraftsmyndigheterna har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få uppgifter om företags eller andra sammanslutningars betydelse för landets försvar eller för tryggheten av kontinuiteten i landets näringsliv om uppgifterna behövs för en ändamålsenlig verkställighet av arbetsplikten.

Ur arbetspliktsregistret kan utan hinder av bestämmelserna om helighållande av uppgifter lämnas ut uppgifter om personer som avses i 95 § 2 mom. till social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket för planering och organisering av arbetsplikt enligt 95 § 2 mom.

126 §

Skyldighet att offentliggöra meddelanden

Utgivare och utövare av programverksamhet är skyldiga att utan ersättning publicera eller sända statsrådets, ministeriernas, Tillstånds- och tillsynsverkets, livskraftscentralernas, välfärdsområdesstyrelsernas, kommunstyrelsernas, polisens, Gränsbevakningsväsendets, de militära myndigheternas och räddningsmyndigheternas meddelanden om tillämpningen eller iakttagandet av denna lag, vilka snabbt måste nå hela befolkningen eller befolkningen inom ett visst område för att syftet med denna lag ska nås. Sådana meddelanden ska utan dröjsmål i oförändrad form publiceras i ifrågavarande periodiska publikation, nätpublikation eller program.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

43.

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i vattenlagen (587/2011) 1 kap. 6 § 3 mom. och 7 §, 2 kap. 5 a § 2 mom., 6 § 2 och 3 mom., 9 § 2 mom., 11 § 2 mom., 14 § 1 och 3 mom., 14 a § 2 mom. samt 15 § 1 och 2 mom., 3 kap. 2 § 1—3 mom., 3 § 1 mom., 4 a §, 8 § 3 mom., 11 § 1—3 mom., 14 § 1 och 4 mom., 15 §, 16 § 1 och 3 mom., 17 § 2 mom., 18 §, 19 § 2 mom., 20 § 2 och 3 mom., 21 § 1 och 4 mom., 22 och 23 § samt 24 § 1 mom., 4 kap. 2 § 1 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 6 § 3 mom., 9 och 10 §, 11 § 1 mom., 12 § 2 mom. samt 13 §, 5 kap. 3, 4 och 6 §, 9 § 2 och 3 mom., 15 § 1 och 3 mom., 22 §, 24 § 1 mom., 30 § 2 mom., 31 § 1 mom., rubriken för 32 §, 32 § 1 mom., 33 § 2 mom., 35 § 1 mom., 36 § 2 och 3 mom., 37 § samt 39 § 2 mom., 6 kap. 7 § 3 mom., 8 § och 9 § 1 mom., 7 kap. 4 § 1, 3 och 4 mom., 5 och 6 §, 7 § 1 mom. samt 10 § 1 och 3 mom., 8 kap. 8 § 1 mom., 9 § 1 mom. och 10 § 1 mom., 9 kap. 4 § 1 mom., 5 § 2 mom., 7 § 1 mom., 8 § 2 mom., 10 §, 12 § 2 och 3 mom., 16 § 1 mom., 17 § 2 mom., 19 § 1 mom. samt 20 och 21 §, 10 kap. 2 § 1 och 2 mom., 3 §, 4 § 2 mom., 5 § 2 och 3 mom., 7 §, 8 § 2 och 3 mom., 9 § 2 mom. samt 10 § 1 och 2 mom., 11 kap. 1 § 1 mom., 2 och 6 §, 7 § 1 mom., 9 §, 10 § 1 och 2 mom., 11 a §, 12 § 3 mom., 13 och 14 §, 15 § 1 mom., 16 §, 18 § 1 och 3 mom., 19 §, 20 § 2 och 3 mom., 22 § 1 och 2 mom., 23 § 1 och 3 mom. samt 24 §, 12 kap. 5 § 1 mom., 8 och 9 §, 10 § 2 mom., 11 § 4 mom., 17 § 2 och 3 mom., 18 § 1 mom. samt 19 § 1, 3 och 4 mom., 13 kap. 6 § 1 och 3 mom., 7 § 3 mom., 8 § 1 mom., 15 §, 16 § 1 och 3 mom., 18 §, 19 § 1 mom. samt 22 §, 14 kap. 1 § 1 mom., 2 och 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1 mom., 6 § 1 mom., 7 §, 8 § 1 mom., 9 § 1 mom. samt 10, 11, 13 och 14 §, 15 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom., 4 a §, 7 § 2 mom., 8 § 1 mom. och 9 § 1 mom., 16 kap. 2, 3 och 5 §, 17 kap. 1 §, 4 § 2 mom., 5 § 1 och 5 mom., 6 § 1 mom., 7 § 3 mom., 8 § 1 och 2 mom. samt 11 § 1 mom., 18 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2 § 1 och 2 mom., 3, 3 a, 4 och 5 §, 7 § 1 mom., 8, 9 och 10 §, 12 § 1, 3 och 4 mom., 17 och 18 § samt 19 § 1 mom., 19 kap. 5 § 2 mom., 7 § 1—3 mom., 9, 10 och 12 §, 16 § 1 och 3 mom. samt 19 § 2 mom.,

av dem 2 kap. 5 a § 2 mom., 6 § 3 mom. och 15 § 2 mom., 5 kap. 31 § 1 mom. och 35 § 1 mom., 7 kap. 4 § 1, 3 och 4 mom., 8 kap. 8 § 1 mom. och 9 § 1 mom., 11 kap. 10 § 1 och 2 mom. samt 22 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 505/2019, 2 kap. 14 § 1 och 3 mom., 14 a § 2 mom. och 15 § 1 mom., 3 kap. 3 § 1 mom. och 11 § 1 mom., 4 kap. 3 och 13 §, 10 kap. 7 §, 16 kap. 3 §, 17 kap. 8 § 1 och 2 mom. samt 18 kap. 12 § 1 mom. sådana de lyder i lag 611/2017, 3 kap. 4 a § sådan den lyder i lag 998/2024, 3 kap. 15 §, 5 kap. 6 och 37 § samt 14 kap. 13 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 505/2019, 3 kap. 21 § 1 och 4 mom. samt 18 kap. 3 a § sådana de lyder i lag 1193/2013, 4 kap. 12 § 2 mom. sådant det lyder i lag 531/2014, 5 kap. 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 531/2014, 5 kap. 4 § och 18 kap. 4 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1193/2013, 5 kap. 9 § 3 mom. sådant det lyder i lag 774/2023, 11 kap. 2 § sådan den lyder i lagarna 505/2019 och 491/2022, 11 kap. 11 a § sådan den lyder i lag 766/2019, 11 kap. 15 § 1 mom. sådant det lyder i lag 803/2015, 13 kap. 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag 975/2017, 14 kap. 6 § 1 mom. samt 18 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 1 mom. sådana de lyder i lag 34/2023, 15 kap. 1 § sådan den lyder i lagarna 975/

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2017, 505/2019 och 822/2019, 15 kap. 4 a § sådant det lyder i lag 1145/2022, 17 kap. 6 § 1 mom. och 11 § 1 mom. sådana de lyder i lag 910/2013 samt 18 kap. 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag 907/2020, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Kungsådra

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan fastställa kungsådrans bredd och läge. Om viktiga skäl så kräver, kan det beslutas att kungsådran ska vara bredare eller smalare eller att den ska vara belägen någon annanstans än vad som anges i 1 och 2 mom.

7 §

Myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket avgör de tillståndsärenden som avses i denna lag, utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag och sköter övriga uppgifter som verket har enligt denna lag.

Livskraftscentralen sköter de uppgifter inom vattenhushållning och fiskerihushållning som ankommer på centralen, på det sätt som föreskrivs i denna lag och i annan lag.

I 5 kap. föreskrivs om den kommunala miljövårdsmyndighetens och dikningsförrättningens behörighet i dikningsärenden. Den kommunala miljövårdsmyndigheten utövar dessutom tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

2 kap.

Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar

5 a §

Placering av en ledning på annans vattenområde

Den projektansvarige ska underrätta ägaren till vattenområdet om en i 1 mom. avsedd åtgärd minst 60 dygn innan åtgärden genomförs. Trots vad som föreskrivs i 26 § i lagen om samfälligheter, kan ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område underrättas om åtgärden genom att med iakttagande av 62 § i förvaltningslagen (434/2003) publicera information om underrättelsen på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats. Information om underrättelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen (410/2015) publiceras på webbplatsen för den kom-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

mun inom vars område ledningen placeras. Bestämmelser om skyldigheten att göra anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket finns i 15 § i detta kapitel.

6 §

Undanröjande av olägenhet och placering av muddermassa

Placering av muddermassa på någon annans markområde förutsätter markägarens samtycke. Tillstånds- och tillsynsverket kan emellertid bevilja rätt att placera muddermassa, om placeringen inte medför nämnvärd olägenhet för användningen av området och om miljötillstånd enligt miljöskyddslagen inte behöver sökas för placeringen.

Minst 30 dygn innan en åtgärd som avses i 1 mom. genomförs ska ägaren till vattenområdet underrättas om åtgärden och hur arbetet kommer att utföras. Trots vad som föreskrivs i 26 § i lagen om samfälligheter, kan ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område underrättas om åtgärden och hur arbetet kommer att utföras genom att med iakttagande av 62 § i förvaltningslagen publicera information om underrättelsen på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats. Information om underrättelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras på webbplatsen för den kommun inom vars område projektet genomförs eller till vilket dess verkningar utsträcker sig. Bestämmelser om skyldigheten att göra anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket finns i 15 § i detta kapitel.

9 §

Underhåll och avlägsnande av anläggningar

Anläggningar som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp får inte avlägsnas utan tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att allmänna eller enskilda intressen inte kränks i nämnvärd grad om anläggningen avlägsnas.

11 §

Skydd av vissa typer av vattennatur

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet enligt 1 mom., om målen för skyddet av de typer av vattennatur som nämns i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. I fråga om undantag gäller det som föreskrivs om tillstånd som Tillstånds- och tillsynsverket beviljat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14§

Rätt till annans anläggning

Om genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt hindras av en byggnad, inrättning eller annan anläggning som tillhör någon annan och avlägsnandet av den inte ingår i en rätt som har beviljats med stöd av 13 eller 13 a §, kan Tillstånds- och tillsynsverket under de förutsättningar som anges i de paragraferna bevilja sökanden rätt att avlägsna, ändra eller utnyttja anläggningen.

Om ägaren vill avlägsna en anläggning som någon annan har beviljats tillstånd att använda och som användaren fortfarande behöver, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan bevilja användaren rätt att lösa in anläggningen. Lösenbeloppet ska fastställas enligt anläggningens dåvarande värde, med beaktande av det som redan har betalats till ägaren för anläggningskostnaderna och av den olägenhet som orsakas av att anläggningen kommer att finnas kvar på någon annans område.

14 a §

Beviljande av rätt

Ärenden som gäller beviljande av rätt till annans område eller anläggning avgörs av Tillstånds- och tillsynsverket i samband med tillståndsärendet eller på särskild ansökan. Bestämmelser om ersättning av förlust av förmån till följd av att sådan rätt beviljas finns i 13 kap.

15§

Anmälningsskyldighet

Den projektansvarige ska göra en skriftlig anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om

- 1) en åtgärd som avses i 5 a § och 6 § 1 mom.,
- 2) upptagning av marksubstanser från botten av ett vattendrag, om åtgärden inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §,
- 3) uttag av ytvatten eller grundvatten, om den mängd som tas överstiger 100 kubikmeter per dygn och tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § inte krävs för uttaget.

En anmälan ska göras senast 30 dygn innan en åtgärd påbörjas. I fråga om projekt som avses i 5 a § ska anmälan dock göras senast 60 dygn innan en åtgärd påbörjas. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska anmälan göras elektroniskt. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl godkänna att anmälan lämnas in på papper.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 kap.

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

2 §

Allmän tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt

För ett vattenhushållningsprojekt krävs tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket, om projektet kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd och om förändringen

- 1) medför risk för översvämning eller allmän vattenbrist,
- 2) medför en skadlig förändring av naturen och dess funktion eller försämrar tillståndet i ett vattendrag eller en grundvattenförekomst,
- 3) avsevärt minskar naturskönheten, trivseln eller kulturvärdena i omgivningen eller vattendragets lämplighet för rekreatiönsändamål,
- 4) medför fara för hälsan,
- 5) leder till att en viktig eller annan för vattenförsörjningen lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre riklig eller att möjligheterna att utnyttja den annars försämrats eller på något annat sätt orsakar skada eller olägenhet för uttag av vatten eller för användningen av vatten som hushållsvatten,
- 6) orsakar skada eller olägenhet för fisket eller fiskbeståndet,
- 7) orsakar skada eller olägenhet för sjötrafiken eller timmerflottningen,
- 8) äventyrar bevarandet av de naturliga förhållandena i en bäckfåra, eller
- 9) på något annat sätt som är jämförbart med vad som anges i 1–8 punkten kränker ett allmänt intresse.

Ett vattenhushållningsprojekt kräver också tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket, om en ändring som avses i 1 mom. orsakar förlust av förmån för någon annans vattenområde, fiske, vattentillgång, mark, fastighet eller övriga egendom. Inget tillstånd behövs dock om förlusten av förmånen endast avser en enskild förmån och innehavaren av den skriftligen har samtyckt till projektet.

Tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket behövs också för

- 1) att ändra rännilar eller diken eller vattnets lopp i dem på ett sätt som orsakar skada på någon annans mark, när markägaren inte har gett sitt samtycke till sådana ändringar och det inte är fråga om dikning som avses i 5 kap.,
- 2) att använda en anläggning som ska uppföras i ett vattenområde, när användningen av anläggningen stör användningen av någon annans fastighet och ägaren till fastigheten inte har gett sitt samtycke till sådan användning.

3 §

Vattenhushållningsprojekt som alltid är tillståndspliktiga

Oavsett de följder som avses i 2 § krävs det alltid tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för följande vattenhushållningsprojekt:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 1) stängning eller inskränkning av en kungsådra eller en allmän far- eller flottled eller utplacering av en anordning eller något annat hinder som försvårar användningen av en led,
 - 2) uttag av vatten för ett vattentjänstverks behov eller för någon annans behov, om denna levererar vatten till ett vattentjänstverk, eller för att föras bort för användning någon annanstans, samt annat uttag av grundvatten när det överstiger 250 kubikmeter per dygn, och andra åtgärder som medför att grundvattenförekomsten annat än tillfälligt minskar med minst 250 kubikmeter grundvatten per dygn,
 - 3) infiltration av vatten i marken för konstgjord grundvattenbildning eller förbättring av grundvattnets kvalitet,
 - 4) uppförande av en bro eller transportanordning över en allmän farled eller kungsådra,
 - 5) anläggande av en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller någon annan ledning under en allmän farled,
 - 6) permanent ändring av ett markområde till vattenområde genom höjning av vattenståndet i ett vattendrag,
 - 7) byggande av vattenkraftverk,
 - 8) muddring av ett vattenområde, om mängden muddermassa överstiger 500 kubikmeter och det inte är fråga om underhåll av en offentlig farled,
 - 9) placering av muddermassa på Finlands territorialvatten i bortskaffningssyfte, om mängden inte är så liten att den saknar betydelse,
 - 10) upptagning av marksubstanser från botten av ett vattenområde för annat än sedvanligt bruk till husbehov,
 - 11) inrättande av ett varaktigt verksamhetsställe för flottning.
-

4 a §

Undantag från miljömålen för vattenvården

Tillstånds- och tillsynsverket beviljar i samband med ett tillståndsärende efter ansökan ett undantag från kraven i 20 a och 20 b § i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen när förutsättningarna enligt 20 c § i den lagen uppfylls.

8 §

Tillstånds giltighetstid

Av särskilda skäl får Tillstånds- och tillsynsverket förlänga den tid som föreskrivs i 2 mom. om ansökan görs före utgången av den tiden. I förlängningsbeslutet kan villkoren i tillståndet ses över eller kompletteras.

11 §

Kontrollskyldighet

I tillståndet ska tillståndshavaren vid behov åläggas att kontrollera hur projektet genomförs och vilka konsekvenser det har. Tillstånds- och tillsynsverket eller, på dess förordnande, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning kan ålägga flera tillståndshavare att gemensamt kontrollera konsekvenserna av sina verksamheter (*samordnad recipientkontroll*) eller för kontrollen av verksamheten godkänna deltagande i övervakningen inom området. Den samordnade recipientkontrollen kan även gälla kontroll som grundar sig på miljöskyddslagen och denna lag. I beslut om kontroll kan en tillståndshavare beviljas rätt att utföra kontroll och placera anordningar och anläggningar som kontrollen kräver på annans område. Bestämmelser om ersättning av förlust av förmån till följd av kontrollen finns i 13 kap.

I tillståndet kan tillståndshavaren åläggas att för godkännande förelägga Tillstånds- och tillsynsverket eller en av verket förordnad myndighet en kontrollplan för en närmare organisering av den kontroll som avses i 1 mom. i så god tid att kontrollen kan inledas samtidigt som verksamheten inleds eller vid någon annan tidpunkt som är ändamålsenlig med tanke på konsekvenserna av verksamheten.

Den myndighet som fattat ett beslut om samordnad recipientkontroll eller om godkännande av kontrollplanen kan ändra beslutet trots att tillståndet är i kraft. Ärendet kan inledas på initiativ av den myndighet som beslutat om kontrollen eller på yrkande av tillståndshavaren, Tillstånds- och tillsynsverket, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, en myndighet som bevakar allmänintresset, kommunen eller en part som orsakas olägenhet. Beslut om samordnad recipientkontroll ska alltid ändras, om en ny tillståndshavare har ålagts att delta i den samordnade recipientkontrollen.

14 §

Fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

Om ett vattenhushållningsprojekt orsakar skada på fiskbeståndet eller fisket, ska den projektansvarige åläggas att vidta åtgärder för att förebygga eller minska skadan (*fiskevårdsskyldighet*) eller att betala den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning en avgift som motsvarar de skäliga kostnaderna för dessa åtgärder (*fiskerihushållningsavgift*).

Fiskerihushållningsavgiften ska användas till planering och genomförande av åtgärder enligt 1 mom. och till uppföljning av resultatet av dem inom det vattenområde där projektet har skadliga verkningar. Tillstånds- och tillsynsverket kan meddela den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning föreskrifter om hur avgiften ska användas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och plan för användning av fiskerihushållningsavgift

Den projektansvarige ska göra upp en detaljerad plan för hur den fiskevårdsskyldighet som anges i tillståndet ska fullgöras (*plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet*). Planen godkänns av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning. Ingen plan behöver dock göras upp, om fiskevårdsskyldigheten är ringa och dess innehåll anges i detalj i tillståndet.

Den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning ska fastställa en plan som specificerar de åtgärder som ska bekostas med fiskerihushållningsavgiften (*plan för användning av fiskerihushållningsavgift*). Om flera fiskerihushållningsavgifter har påförts för förebyggande av olägenheter på samma vattenområde, kan det göras upp en gemensam plan för användningen av avgifterna.

Beslut om godkännande av en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och fastställande av en plan för användning av fiskerihushållningsavgift ska fattas i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Beslutet delges och information om beslutet ges med iakttagande av vad som föreskrivs i 11 kap. 22 § i denna lag om delgivning av och information om beslut om ett ansökningsärende. Bestämmelser om begäran om omprövning av beslut finns i 15 kap. 1 § 3 mom. Beslutet kan ändras på tjänstens vägnar eller på yrkande av den projektansvarige, Tillstånds- och tillsynsverket, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänintresset i ärendet, kommunen, fiskeriområdet eller en part som orsakas olägenhet.

16 §

Tillstånd till förberedelser

Av grundad anledning kan Tillstånds- och tillsynsverket i sitt tillståndsbeslut ge sökanden rätt att redan innan beslutet vunnit laga kraft vidta förberedande åtgärder för genomförande av projektet (*tillstånd till förberedelser*). Åtgärderna ska till behövliga delar specificeras i tillståndsbeslutet. Någon annans område får utnyttjas för ovan avsedda åtgärder endast om en sådan rätt fastställs i tillståndet eller om rättsinnehavarna i övrigt samtycker till det.

Tillstånd till förberedelser kan under samma förutsättningar beviljas på separat ansökan som görs under besvärstidens gång eller inom 14 dagar efter besvärstidens utgång. Livskraftscentralen, om frågan är av relevans för skötseln av centralens uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och de som sökt ändring i ett tillståndsbeslut, ska höras om ansökan. Därefter ska beslut fattas utan dröjsmål. Förvaltningsdomstolen och de som sökt ändring ska omedelbart underrättas om att tillstånd till förberedelser har beviljats. Den som har anfört besvär över ett beslut som fattats i huvudsaken får hos förvaltningsdomstolen yrka på upphävande eller ändring av ett avgörande som gäller tillstånd till förberedelser utan att behöva anföra särskilda besvär över det.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

17 §

Beslut om tillstånd till förberedelser

Tillstånds- och tillsynsverket ska besluta om de ersättningar som har fastställts i tillståndsbeslutet eller en del av dem ska betalas innan de åtgärder som tillståndet till förberedelser avser inleds. Ersättningen får lyftas mot godtagbar säkerhet. Ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i detta moment får inte överklagas.

18 §

Anmälan om slutförande

Den projektansvarige ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om att ett vattenhushållningsprojekt har slutförts eller att en anläggning som hör till projektet har tagits i bruk (*anmälan om slutförande*).

19 §

Avbrytande av projekt

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja tillstånd att avbryta ett projekt som avses i 1 mom. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att allmänna eller enskilda intressen inte kränks i nämnvärd grad om projektet avbryts.

20 §

Översyn av tillståndsvillkoren inom en viss tid

I tillståndsbeslutet ska det i ett sådant fall anges när tillståndshavaren senast ska föra frågan om uppdatering av specificerade tillståndsvillkor till Tillstånds- och tillsynsverket för prövning och vilka utredningar som då ska läggas fram.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan. Om tillståndshavaren inte har gjort ansökan inom utsatt tid, kan Tillstånds- och tillsynsverket på eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller av någon som lider skada eller olägenhet bestämma att tillståndet ska upphöra att gälla och i samband med detta meddela behövliga bestämmelser.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

21 §

Annan översyn av tillståndsvillkoren och meddelande av nya villkor

Tillstånds- och tillsynsverket kan på eget initiativ eller på ansökan se över tillståndsvillkoren och meddela nya villkor, om

1) genomförandet av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren har skadliga verkningar som inte har förutsetts när tillståndsvillkoren meddelades och som inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning,

2) genomförandet av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren till följd av ändrade förhållanden har skadliga verkningar som inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning,

3) det krävs av säkerhetsskäl, eller

4) översvämning eller torka kan orsaka allmän fara för människors liv, säkerhet eller hälsa, stor skada för allmänna intressen eller stor och omfattande skada för enskilda intressen, och dessa verkningar inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning.

En ansökan om att tillståndsvillkoren ska ses över eller nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 1—3 punkten kan göras av en innehavare av en enskild förmån som drabbas av skadliga verkningar, kommunen, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den myndighet som bevakar ett allmänt intresse i ärendet. En ansökan med stöd av 1 mom. 4 punkten kan göras av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning med beaktande av vad som föreskrivs i 18 kap. 3 a §. Tillstånds- och tillsynsverket ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

22 §

Översyn av villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan ändra villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller en fiskerihushållningsavgift, om förhållandena har förändrats väsentligt. En skyldighet som har visat sig oändamålsenlig med tanke på fiskerinäringen kan dessutom ses över, om resultatet med tanke på denna näring kan förbättras utan att kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten avsevärt ökar.

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som avgiften baserades på har förändrats, ska den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning ta ut avgiften justerad enligt den stegrade kostnadsnivån. Justeringen görs i hela tiotal procent och i övrigt enligt de grunder som Tillstånds- och tillsynsverket anger.

Vid oenighet om justeringen av avgiften kan ärendet genom ansökan hänskjutas till Tillstånds- och tillsynsverket. Den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning ska utan dröjsmål restituera den del av fiskerihushållningsavgiften som överstiger den avgift som senare har påförts genom beslut av Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 §

Ändring av tillståndsvillkor på ansökan av tillståndshavaren

Om det vid genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt visar sig ändamålsenligt att ändra tillståndsvillkoren, kan Tillstånds- och tillsynsverket ändra villkoren på ansökan av tillståndshavaren. Detta förutsätter att ändringen är av ringa betydelse och inte nämnvärt kränker någon annans rätt eller fördel. Tillstånds- och tillsynsverket ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

24 §

Ansökan om att ett tillstånd ska upphöra att gälla

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan besluta att ett tillstånd ska upphöra att gälla, om

- 1) tillståndshavaren inte längre finns eller det inte utan svårighet kan redas ut vem som är tillståndshavare,
- 2) projektet har mist sin ursprungliga betydelse, eller
- 3) tillståndshavaren begär det.

4 kap.

Uttag av vatten

2 §

Uttag av vatten från eget område

Trots vad som föreskrivs i 3 kap. 2 § 2 mom. får ägaren till eller innehavaren av ett vattenområde utan Tillstånds- och tillsynsverkets tillstånd ta ytvatten för sedvanlig förbrukning på sin fastighet.

3 §

Uttag av ytvatten från annans vattenområde

Ägaren till eller innehavaren av en fastighet får ta ytvatten från annans vattenområde för sedvanlig förbrukning på sin fastighet samt på vattenområdet placera en anordning eller en ledning som krävs för uttaget, förutsatt att uttaget inte får följder som avses i 3 kap. 2 §. Dessutom förutsätts det att uttaget inte medför olägenheter för dem som tar vatten från samma vattenområde med stöd av tillstånd från Tillstånds- och tillsynsverket eller med stöd av ägande eller innehav av vattenområdet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja rätt till annat uttag av ytvatten än vad som avses i 1 mom. och rätt att på annans område placera anordningar som behövs för det ändamålet.

4 §

Uttag av grundvatten från annans område

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja rätt att ta grundvatten på annans område och att där placera anordningar som behövs för detta ändamål, om uttaget inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §.

6 §

Beslut om uttag av vatten

Om behovet av att ta vatten har upphört annat än tillfälligt eller har minskat väsentligt och någon annan behöver beviljas rätt att ta vatten ur samma vattenförekomst, kan Tillstånds- och tillsynsverket se över bestämmelserna i beslutet om uttag av vatten. Ärendet ska behandlas med iakttagande av det som i 11 kap. föreskrivs om ansökningsförfarandet.

9 §

Avvikelse från tillstånd att ta vatten

Den som har tillstånd att ta vatten får i speciella situationer inom vattenförsörjningen utan tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket tillfälligt leverera vatten också för sådan användning som inte avses i tillståndet att ta vatten, om detta är nödvändigt för att säkerställa att ett samhälles vattentjänster kan fungera störningsfritt eller av något annat jämförbart vägande skäl.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrättas om åtgärder som avses i 1 mom.

10 §

Begränsning av vattenuttaget

Om långvarig torka eller någon annan jämförbar orsak leder till en avsevärd minskning av tillgången på vatten, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan ålägga ägaren till en vattentäkt att för viss tid begränsa den vattenmängd som får tas ur den för att trygga tillgången till vatten för sedvanlig förbrukning på en fastighet eller vattentjänsterna i ett samhälle.

Om begränsningen orsakar ägaren till vattentäkten eller tillståndshavaren oskälig förlust av förmån, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan bestämma att förlusten ska ersättas av den som har ansökt om begränsningen och av andra som får avsevärd nytta av den.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Skyddsområde för en vattentäkt

Tillstånds- och tillsynsverket kan i sitt beslut om uttag av vatten eller separat förordna att ett område kring en grundvattentäkt ska vara skyddsområde. Ett skyddsområde kan fastställas, om det är nödvändigt att begränsa användningen av området för att trygga vattenkvaliteten eller grundvattenförekomstens avkastningsförmåga. Skyddsområdet får inte göras större än nödvändigt. Om ärendet inte har inletts på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ, kan ett yrkande eller en ansökan om att ett skyddsområde ska fastställas göras av den projektansvarige, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller en part.

12 §

Skyddsområdesbestämmelser

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesbestämmelserna i enskilda fall. I 47 § 4 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om beviljande av undantag i samband med miljötillståndsärenden.

13 §

Lösningrätt på skyddsområde

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan ge ägaren till eller innehavaren av en vattentäkt som tjänar ordnandet av ett samhälles vattentjänster eller tillgodoser något annat allmänt behov rätt att lösa in ett område som är beläget inom ett skyddsområde, om området behövs för anordningar eller anläggningar som tjänar uttaget av vatten.

5 kap.

Dikning

3 §

Tillståndsplikt för dikning

För dikning och för användning och underhåll av dike krävs tillstånd enligt denna lag av Tillstånds- och tillsynsverket, om dikningen, användningen eller underhållet kan leda till

1) förorening enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde, eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2) följer som avses i 3 kap. 2 §, med undantag för ändrad vattenföring i en bäck på grund av dikning som endast utförs på området ovanför bäcken.

4 §

Behovet av dikningsförrättning

Ett dikningsärende som enligt 3 § inte kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket ska behandlas vid en dikningsförrättning, om

1) dikningen leder till att ett översvåmningsområde försvinner eller minskas eller till att vattens avrinningsriktning avsevärt förändras,

2) diket måste anläggas under en landsväg, järnväg, kabel, gasledning, vattenledning, värmeledning eller ett avlopp och väghållaren, banhållaren eller ägaren till kabeln, gasledningen, vattenledningen, värmeledningen eller avloppet inte har gett sitt samtycke till åtgärden,

3) ingen överenskommelse kan nås om samfällad dikning och det finns minst tre nyttotagare, eller

4) det är fråga om att ändra en plan som har beslutats tidigare vid en dikningsförrättning eller att bilda eller upplösa en dikningssammanslutning eller om medlemmarnas rättigheter och skyldigheter i sammanslutningen.

Det som i 1 mom. 2 punkten föreskrivs om att anlägga ett nytt dike gäller också utvidgning av en befintlig bädd.

6 §

Anmälan om dikning

Den projektansvarige ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om annan än otydlig dikning minst 60 dygn innan dikningen inleds. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska anmälan göras elektroniskt. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl godkänna att anmälan lämnas in på papper. Anmälan behöver dock inte göras om det har förordnats om dikningen i ett beslut enligt 3—5 §, en vägplan enligt lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) eller en järnvägsplan enligt banlagen (110/2007). Anmälan ska innehålla uppgifter om den projektansvarige och en beskrivning av projektet, dess miljökonsekvenser och dess influensområde. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska vid behov uppmana den projektansvarige att ansöka om tillstånd enligt 3 § eller om dikningsförrättning enligt 4 §.

9 §

Rätt till dikning på annans område

En rätt som avses i 1 mom. kan beviljas, om den behövs för en ändamålsenlig torrläggning av marken eller för förebyggande av en konsekvens som avses i 7 § 1 mom. Rätt att leda in vatten i annans rördike kan beviljas endast om det inte annars är möjligt att avleda vattnet utan oskäligen

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kostnader. Den kommunala miljöförvaldsmyndigheten beslutar om huruvida denna rätt ska beviljas, om inte dikningen kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket eller beslut vid en dikningsförrättning.

I ärenden som gäller beviljande av sådan rätt som avses i 1 mom. 2 punkten på detaljplaneområden tillämpas 132 § 2 och 3 mom. i bygglagen, om inte

1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. i lagen om områdesanvändning,

2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i detaljplanen,

3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområdet,

4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man, eller

5) dikningen kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket eller beslut vid en dikningsförrättning.

15 §

Uppgörande av dikningsplan

Om dikningen kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket eller beslut vid en dikningsförrättning eller om ärendets art eller omfattning i övrigt kräver det, ska det göras upp en dikningsplan.

Sökanden eller någon annan nyttotagare ansvarar för att det görs upp en dikningsplan. Innan dikningsplanen fastställs ska Tillstånds- och tillsynsverket eller förrättningsmannen göra de ändringar i och tillägg till planen som behövs enligt denna lag. Om det enligt 1 mom. ska göras upp en dikningsplan och ingen plan har lagts fram, ska förrättningsmannen eller Tillstånds- och tillsynsverket se till att en dikningsplan inhämtas.

22 §

Dikningssammanslutning

För samfälld dikning ska det bildas en dikningssammanslutning, om nyttotagarna är minst tre och

1) det krävs tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för dikningen,

2) inget avtal kan nås om samfälld dikning, eller

3) någon av nyttotagarna yrkar att en sammanslutning ska bildas och en sammanslutning ska anses nödvändig för genomförandet av dikningen, underhållet av dikena eller skötseln av andra angelägenheter som beror på dikningen.

En dikningssammanslutning kan under de förutsättningar som anges i 1 mom. bildas också på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ eller på yrkande av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller av den kommunala miljöförvaldsmyndigheten, om nyttotagarna inte har vidtagit åtgärder för att bilda en sammanslutning och en sådan fortfarande ska anses nödvändig för skötseln av angelägenheter som beror på dikningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

24 §

Bildande av dikningssammanslutning och sammanslutningens stadgar

En dikningssammanslutning ska bildas när ett dikningsärende behandlas av Tillstånds- och tillsynsverket eller vid en dikningsförrättning, om inte nyttotagarna avtalar något annat om bildandet. Om en dikningssammanslutning med stöd av 22 § 2 mom. bildas på Tillstånds- och tillsynsverkets initiativ eller på yrkande av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, avgörs ärendet vid en dikningsförrättning.

30 §

Fastighetspant

När ett beslut om ett dikningsärende har meddelats ska Tillstånds- och tillsynsverket anmäla de betalningsandelar som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten och räntan på dem till inskrivningsmyndigheten för införande i lagfarts- och inteckningsregistret. Om ändring söks i ett beslut som gäller en betalningsandel, ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om detta. Tillstånds- och tillsynsverket ska också underrätta inskrivningsmyndigheten om ett avgörande i ärendet, sedan avgörandet har vunnit laga kraft. Om ärendet har avgjorts vid en dikningsförrättning, ska anmälningarna till inskrivningsmyndigheten göras av Tillstånds- och tillsynsverket.

31 §

Hur en dikningsförrättning inleds

Dikningsförrättning ska sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska ansökan göras elektroniskt. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl godkänna att ansökan lämnas in på papper. Den projektansvarige ska på Tillstånds- och tillsynsverkets begäran lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet. Tillstånds- och tillsynsverket ska förordna en anställd vid livskraftscentralen som handlar under tjänsteansvar och har tillräcklig sakkunskap (*förrättningsman*) att hålla dikningsförrättningen. Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för förrättningsmän får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

32 §

Dikning som ska behandlas av Tillstånds- och tillsynsverket

Om en förrättningsman märker att dikningen eller en åtgärd som ska vidtas i samband med den kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket, ska förrättningsmannen uppmana den som har ansökt om förrättning att ansöka om tillståndet.

33 §

Förrättningssammanträde

Förrättningsmannen ska kalla dem till förrättningssammanträdet vars rätt eller fördel dikningsärendet kan gälla. Förrättningsmannen ska ge Tillstånds- och tillsynsverket, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten tillfälle att ge ett utlåtande om dikningsprojektet.

35 §

Tillkännagivande om sammanträde

Förrättningssammanträdet och slutsammanträdet vid en dikningsförrättning ska minst 14 dagar före sammanträdet kungöras offentligt på Tillstånds- och tillsynsverket webbplats med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras på webbplatserna för de kommuner vars område dikningen påverkar. Inom samma tid ska dikningsplanen ges in till de myndigheter som nämns i 33 § 2 mom. i detta kapitel och hållas offentligt tillgänglig på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats. Dessutom ska de markägare som dikningen gäller underrättas om förrättningssammanträdet och slutsammanträdet per brev. Brevet sänds under känd postadress. Om dikningen gäller en sådan bäck på någon annans mark där det finns ett kraftverk eller någon annan anläggning, ska också kraftverkets eller anläggningens ägare underrättas om förrättningssammanträdet och slutsammanträdet.

36 §

Beslut i dikningsärenden

Om det för dikningen krävs ett undantag som avses i 2 kap. 11 § 2 mom., får inget beslut meddelas vid en dikningsförrättning förrän Tillstånds- och tillsynsverket har avgjort frågan om beviljande av undantag.

På beslut som Tillstånds- och tillsynsverket meddelar i dikningsärenden ska bestämmelserna i 1 mom. om innehållet i beslut vid dikningsförrättningar tillämpas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

37 §

Delgivning av beslut vid en dikningsförrättning

Beslutet vid en dikningsförrättning ska delges på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Beslutet ska meddelas inom 30 dagar från förrättningssammanträdet eller slutsammanträdet, om inte Tillstånds- och tillsynsverket förlänger tiden av särskilda skäl.

De som saken gäller ska dessutom underrättas om beslutet under känd postadress. Beslutet ska lämnas till sökanden och en kopia av beslutet till andra parter som begärt det. En kopia av beslutet ska också sändas till miljöförvaltningsmyndigheterna i de berörda kommunerna samt till den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning.

39 §

Kostnader för dikningsförrättningar

Om Tillstånds- och tillsynsverket eller förrättningsmannen vid dikningsförrättningen inhämtar en dikningsplan eller om den plan som sökanden eller någon annan nyttotagare lägger fram fördrar betydande kompletteringar, ska sökanden betala de kostnader som dessa orsakat staten. Bestämmelser om beloppet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

6 kap.

Bestående ändring av medelvattenståndet

7 §

Deltagande i kostnaderna för sänkning av medelvattenståndet

Om sänkningen av medelvattenståndet i ett fall som avses i 1 mom. förutom enskild nytta även medför annan betydande förmån, kan Tillstånds- och tillsynsverket i samband med att det beviljar tillstånd på ansökan ålägga den som får en sådan förmån att delta i kostnaderna för projektet. Det belopp förmånstagaren ska svara för ska vara skäligt och utgöra högst det belopp som motsvarar den förmån som tillkommer förmånstagaren.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Deltagande i kostnaderna för höjning av medelvattenståndet

Tillstånds- och tillsynsverket kan i sitt tillståndsbeslut på ansökan ålägga den som har enskild nytta av ett projekt som syftar till att höja medelvattenståndet att delta i kostnaderna för genomförande av projektet. Det belopp som nyttotagaren åläggs att betala ska motsvara nyttotagarens andel av den totala nyttan av projektet. Beloppet får dock inte överstiga den enskilda nytta som nyttotagaren har av projektet.

9 §

Sammanslutning som bildas för höjning av medelvattenståndet

Om tillstånd till höjning medelvattenståndet söks av fler än en sökande, ska det bildas en sammanslutning i enlighet med 12 kap. för att genomföra höjningen. Tillstånds- och tillsynsverket ska fastställa sammanslutningens stadgar med ett tillståndsbeslut på det sätt som föreskrivs i 12 kap. 5 §.

7 kap.

Vattenreglering

4 §

Förslag till deltagande i vattenreglering

Om en reglering uppenbart medför nytta även för andra, ska den som ansöker om tillstånd till regleringen genom att lämna ett förslag om saken till Tillstånds- och tillsynsverket inbjuda övriga nyttotagare att delta i regleringen. Om tillståndssökanden är en statlig myndighet, behöver inget förslag till deltagande i regleringen läggas fram.

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge förslaget genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Tillstånds- och tillsynsverket ska uppmana nyttotagarna att anmäla sitt deltagande i projektet till Tillstånds- och tillsynsverket. Förslaget kungörs inte om det utifrån den plan som har fogats till förslaget är uppenbart att tillstånd inte kan beviljas för ett projekt som motsvarar planen.

Om förslaget till deltagande i regleringen har gjorts vid ett annat tillfälle än i samband med en tillståndsansökan, ska en ansökan om tillstånd för projektet göras inom ett år från kungörelsetidens utgång, förutsatt att Tillstånds- och tillsynsverket inte har förlängt tiden på ansökan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Deltagande i ett regleringsprojekt

Den som har betydande nytta av ett regleringsprojekt som någon annan har startat har rätt att delta i regleringsprojektet. Nyttotagaren ska göra en skriftlig anmälan om deltagande till Tillstånds- och tillsynsverket inom den tid som anges i kungörelsen.

Om en nyttotagare som enligt 1 mom. har rätt att delta i projektet har anmält sin avsikt att delta i dess genomförande, ska Tillstånds- och tillsynsverket, efter det att vattenregleringsärendet har inletts, anvisa sökanden att vidta åtgärder enligt 12 kap. för att bilda en regleringssammanslutning.

6 §

Regleringssammanslutning

Om tillstånd till ett regleringsprojekt söks av fler än en sökande eller om en nyttotagare i enlighet med 5 § 1 mom. anmäler sin avsikt att delta i ett projekt som har startats av någon annan, ska det bildas en regleringssammanslutning för projektet. Sammanslutningen ska bildas på det sätt som föreskrivs i 12 kap. Tillstånds- och tillsynsverket fastställer sammanslutningens stadgar genom tillståndsbeslutet i enlighet med 12 kap. 5 §.

7 §

Regleringssammanslutningens medlemmar

Medlemmar i regleringssammanslutningen är tillståndssökandena, de som i enlighet med 5 § har anmält att de deltar i regleringen och de nyttotagare som sammanslutningen senare har antagit som medlemmar. Även en dikningssammanslutning eller en annan vattenrättslig sammanslutning kan vara medlem i en regleringssammanslutning, om Tillstånds- och tillsynsverket finner att det är ändamålsenligt.

10 §

En utomstående nyttotagares ansvar för regleringskostnaderna

Tillstånds- och tillsynsverket kan i sitt tillståndsbeslut på ansökan ålägga en nyttotagare som inte vill delta i ett regleringsprojekt att delta i kostnaderna för projektet. Staten betraktas inte som nyttotagare, om inte regleringen medför omedelbar nytta för statens egendom eller för ett statligt regleringsprojekt.

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan ålägga den projektansvarige att lämna en redogörelse för hur det belopp som avses i 1 mom. har använts. Tillstånds- och tillsynsverket ska lämna redogörelsen till den som har yrkat utredning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 kap.

Tillgodogörande av vattenkraft

8 §

Inbjudan till deltagande

Initiativtagaren ska inbjuda andra som enligt 5 § har rätt att delta i byggandet av kraftverket denna möjlighet. Förslaget om saken ska lämnas in till Tillstånds- och tillsynsverket.

9 §

Offentlig kungörelse om deltagande i byggande av vattenkraftverk

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge ett i 8 § avsett förslag genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Tillstånds- och tillsynsverket ska uppmana dem som har rätt att delta i projektet att senast den dag som anges i kungörelsen skriftligen anmäla sitt deltagande i projektet till Tillstånds- och tillsynsverket och att visa upp ett behövligt bevis på rätten att delta. Förslaget kungörs inte om det enligt den redogörelse som fogats till det är uppenbart att tillstånd för projektet inte kan beviljas.

10 §

Tillståndsansökan

Tillstånd till projektet ska sökas inom ett år från utgången av den tid som har angetts i den kungörelse som avses i 9 §. I annat fall ska initiativet anses ha förfallit. Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan förlänga tidsfristen.

9 kap.

Timmerflottning

4 §

Ändring av användningsändamålet för ett verksamhetsställe för flottning

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av flottaren tillåta att ett verksamhetsställe för flottning även används för annan transport av virke vattenvägen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Flottarens rättigheter

En flottare får tillfälligt för flottning lagra virke på isen, om ägaren till vattenområdet eller till en strand som har tagits i särskilt bruk har gett sitt samtycke till det. Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan tillåta åtgärder som avses i detta moment.

7 §

Samfälld flottning

Flottning för virkesägares gemensamma räkning ska utföras som samfälld flottning. Tillstånds- och tillsynsverket kan dock på ansökan tillåta enskild flottning på ett bestämt område, om enskild flottning med hänsyn till kostnaderna för transport av det virke som ska flottas i vattendraget är förmånligare än samfälld flottning och flottning av virket som enskild flottning inte orsakar olägenhet för ordnandet av flottningen i allmänhet eller för annan användning av vattendraget.

8 §

Ersättning för flottningsskada

Ett krav på ersättning för flottningsskada ska framställas skriftligen till den ersättningsskyldige senast under kalenderåret efter det år då skadan uppstod. Om parterna inte kan komma överens om en ersättning för flottningsskadan, får ärendet inledas hos Tillstånds- och tillsynsverket som ett separat ersättningsärende.

10 §

Avlägsnande av sjunkvirke som orsakar olägenheter

Tillstånds- och tillsynsverket kan rensa eller ålägga en flottare att rensa vattendraget från virke som blivit kvar efter flottningen och som sjunkit eller håller på att sjunka eller från flottningsförmåigheter, om virket eller förmåigheterna orsakar olägenhet vid användningen av vattendraget. Om flottaren inte längre finns, kan föreläggandet riktas till den som senast har bedrivit flottning i vattendraget. Om ärendet inte har inletts på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ, kan den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller någon som har olägenhet av förhållandena ansöka om att flottaren ska åläggas att rensa vattendraget. Vid behandlingen av ärendet ska 14 kap. iakttas i tillämpliga delar.

Om flottningen har upphört och det inte längre finns någon fungerande flottningssammanslutning, kan den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning oberoende av vad

Betänkande FvUB 15/2025 rd

som föreskrivs i 1 mom. rensa vattendraget från sjunkvirke och andra flottningsrester som orsakar fara eller olägenhet, förutsatt att åtgärden inte ger upphov till sådana förändringar eller har sådana följder som avses i 3 kap. 2 §.

Om Tillstånds- och tillsynsverket eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning har rensat vattendraget med stöd av 1 eller 2 mom., övergår det virke som lyfts upp ur vattendraget i statens ägo.

12 §

Flottningssammanslutningens medlemmar

Skogsägarna har rätt till en gemensam företrädare i flottningssammanslutningen. Sammanslutningen ska be varje skogscentral som sänder virke från sitt verksamhetsområde för flottning till sammanslutningen att utse sin kandidat för uppdraget som företrädare för skogsägarna. Till företrädare för skogsägarna ska Tillstånds- och tillsynsverket förordna den av kandidaterna som bäst företräder skogsägarna på sammanslutningens verksamhetsområde.

Den som företräder skogsägarna i flottningssammanslutningen har rätt att få skälig ersättning för sitt uppdrag av den skogscentral som utsett honom eller henne som kandidat. Om flottgodset härstammar från flera skogscentralers verksamhetsområden, ska skogscentralerna betala ersättning i proportion till hur det område från vilket flottgodset kommer fördelar sig på skogscentralernas verksamhetsområden. Om det uppkommer meningsskiljaktigheter om ersättningens storlek eller om fördelningen av ersättningen mellan skogscentralerna, kan ärendet inledas hos Tillstånds- och tillsynsverket på det sätt som föreskrivs i 11 kap.

16 §

Överlåtelse och utmätning av fast egendom

En flottningssammanslutning får överlåta eller som säkerhet för en skuld inteckna fast egendom som tillhör den, om Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan har gett tillstånd till det. Ansökan ska avslås, om det är nödvändigt att flottningssammanslutningen fortsätter att inneha egendomen med tanke på fortsatt flottning.

17 §

Fonder

Flottningssammanslutningen ska ansöka om Tillstånds- och tillsynsverkets fastställelse av stämmans beslut om att inrätta en fond och om att anta stadgar för fonden. Tillstånds- och tillsynsverket får göra sådana ändringar i stadgarna som är nödvändiga för att sammanslutningsmedlemmarnas intressen ska tryggas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

19 §

Upplösning av en flottningssammanslutning

En flottningssammanslutning ska upplösas när det inte längre bedrivs samfällad flottning i ett vattendrag eller en viss del av ett vattendrag. Om sammanslutningens styrelse inte inom fem år efter det att flottningen upphört har vidtagit åtgärder som är nödvändiga för att upplösa sammanslutningen, ska Tillstånds- och tillsynsverket på eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning vidta åtgärder för att upplösa flottningssammanslutningen och ålägga styrelsen att vidta behövliga åtgärder eller för att utse likvidatorer. Även den styrelse som är verksam eller senast varit verksam för flottningssammanslutningen kan framställa ansökan om att sammanslutningen ska upplösas och likvidatorer utses. Likvidatorerna kan vara en eller flera beroende på hur omfattande uppgiften är. I sin uppgift har likvidatorerna samma befogenheter som styrelsen för flottningssammanslutningen.

— — — — —

20 §

Likvidationsåtgärder

Lös och fast egendom som hör till en flottningssammanslutning och som inte behöver förvaras på vattendragsområdet med tanke på fortgående flottning ska realiseras. Den som ansvarar för likvidationsåtgärderna ska lägga fram ett förslag om realisering av flottningssammanslutningens fasta egendom och lämna in en ansökan om detta till Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånds- och tillsynsverket ska bestämma vilken del av den fasta egendomen som ska realiseras. Resten av den fasta egendomen ska överföras till staten.

De medel som försäljningen av flottningssammanslutningens egendom ger ska användas till att betala sammanslutningens skulder. De resterande medlen ska användas till eftervården av flottningen på berörda vattendragsområde. Tillstånds- och tillsynsverket kan på eget initiativ eller på ansökan av den som ansvarar för likvidationsåtgärderna eller av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning bestämma att medlen ska överföras till den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning, om denna åtar sig att sörja för den eftervård som avses i 21 §.

Likvidatorernas uppdrag upphör när alla flottningssammanslutningens tillgångar och åligganden har utretts eller när medlen i enlighet med 2 mom. har överförts till den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning.

21 §

Eftervård

Om flottningen i ett vattendrag eller en viss del av ett vattendrag har upphört och det inte längre finns någon fungerande flottningssammanslutning på området, kan Tillstånds- och tillsynsverket på eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning besluta att de tillstånd som beviljats för verksamhetsställen för flottning ska upphöra att gälla.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket ska, eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning ska på förordnande av Tillstånds- och tillsynsverket, vidta åtgärder för att avlägsna eller ändra anordningar och anläggningar som har anlagts för flottning som har bedrivits tidigare och som kan vålla fara eller olägenhet vid användning av vattendraget samt åtgärder för att återställa förhållandena i en bädd sådana de var före rensningen. Om åtgärderna ger upphov till en sådan förändring eller följd som avses i 3 kap. 2 §, ska tillstånd för åtgärderna sökas. Ärendet kan behandlas samtidigt som det ärende som avses i 1 mom. eller separat.

10 kap.

Farleder och andra sjötrafikområden

2 §

Inrättande av allmän farled

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av Trafikledsverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik ska vara en offentlig farled.

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bestämma att en sådan del av ett vattendrag som inte hör till en offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik, ska vara en allmän lokal farled. Till allmän båttrafik hänförs också trafik med fritidsbåtar.

— — — — —

3 §

Förutsättningar för inrättande av allmän farled

Den del av ett vattendrag som inrättas som allmän farled ska uppfylla de krav som med beaktande av trafiken i vattendraget skäligen kan ställas på en allmän farled. I Tillstånds- och tillsynsverkets beslut ska den allmänna farledens sträckning anges. Om farledens sträckning i något avseende bestäms så att den avviker från det som anges i ansökan, ska sökanden ges tillfälle att bemöta detta innan beslutet fattas.

Ett beslut om att inrätta en farled ska också innehålla bestämmelser om muddring och placering av muddringsmassa i vattenområdet och om andra åtgärder som behövs för byggandet av farleden. Tillstånds- och tillsynsverket kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak meddela ett särskilt beslut om farleden innan beslut om ovan nämnda åtgärder fattas.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i beslutet om inrättande av farled bestämma när den ska tas i bruk, om det är fråga om en allmän lokal farled. Trafikledsverket beslutar när offentliga farleder tas i bruk.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Ändring av beslut om allmän farled

Den som är huvudman för en offentlig farled kan trots vad som föreskrivs i 1 mom. ändra farledens sträckning eller dimensioner i mindre omfattning i syfte att upprätthålla sjösäkerheten eller av andra viktiga orsaker, om ändringen inte kränker allmänna eller enskilda intressen. Huvudmannen ska göra en anmälan om ändringen till Tillstånds- och tillsynsverket.

5 §

Placering av säkerhetsanordningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan ge huvudmannen för en allmän farled tillstånd att i ett vattendrag eller på dess strand placera andra säkerhetsanordningar för sjöfarten än sådana som avses i 1 mom. och att avlägsna hinder som skymmer säkerhetsanordningarna, om avtal inte har träffats om saken med ägaren till området. På ett område som tagits i särskilt bruk får tillstånd inte beviljas utan tvingande behov.

Trafikledsverket har under de förutsättningar som anges i 1 och 2 mom. rätt att utanför en allmän farled placera ut säkerhetsanordningar som behövs för att märka ut grund eller skär eller av annan motsvarande orsak.

7 §

Rätt till annans vattenområde i vissa fall

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja sökanden nyttjanderätt eller lösningsrätt till annans vattenområde för ett allmänt lastnings- eller ankringsområde eller en allmän hamn i samband med en farled, om

- 1) projektet uppfyller de förutsättningar som anges i 3 kap. 4 § 1 mom.,
- 2) projektet tryggar tillgången till hamntjänster eller trafik eller näringsverksamhet som ska anses viktig eller tillgodoser något annat motsvarande allmänt intresse, och
- 3) projektet kan anses vara påkallat av ett allmänt behov.

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja sökanden nyttjanderätt till annans vattenområde för ett enskilt ankringsområde i samband med en farled, om de förutsättningar som anges i 3 kap. 4 § 1 mom. är uppfyllda. En strandägare kan beviljas nyttjanderätt till annans vattenområde för en enskild lastningsplats eller hamn, om de förutsättningar som anges i 1 mom. i denna paragraf uppfylls.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Vissa rättigheter som är nödvändiga med tanke på försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets åligganden

Tillstånds- och tillsynsverket kan också i andra än de fall som avses i 7 § 1 mom. bevilja Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet en sådan nyttjanderätt eller lösningsrätt för ett lastnings- eller ankringsområde eller en hamn som behövs för deras åligganden.

Sökanden ska lämna Tillstånds- och tillsynsverket tillräcklig utredning om behovet av den rättighet eller åtgärd som ansökan gäller.

9 §

Ersättning för förlust av förmån

Huvudmannen för en farled är skyldig att reparera eller ersätta en förlust av förmån som orsakas av att en farled inrättas eller av sedvanlig användning av farleden, om det inte ska anses skäligt att skadan ska tålas. I beslut om att inrätta farleden ska det finnas bestämmelser om reparation eller ersättning för sådana förluster av förmån som kan uppskattas på förhand. Tillstånds- och tillsynsverket kan också bestämma att bestämmelserna om reparation eller betalning av ersättning ska ses över separat vid en tidpunkt som bestäms i beslutet. Om förlusterna av förmån inte kan beräknas på förhand, kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga farledens huvudman att inom en viss tid inleda ett ansökningsärende för fastställande av ersättningen för de förluster av förmån som uppstår.

10 §

Avgift för användning av farled

Det får inte tas ut någon avgift för användningen av en farled i ett vattendrag. Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja huvudmannen för en enskild farled, och kommunikationsministeriet huvudmannen för en allmän lokal farled, rätt att av dem som använder farleden ta ut en avgift som ersättning för byggkostnaderna, om dessa kostnader är mycket höga. I beslutet ska avgiftens storlek och avgiftsgrunderna anges, likaså den tid som rätten att ta ut avgifter gäller.

Ägaren till en sluss eller en annan anordning som hör till en enskild farled har rätt att ta ut en skälig avgift för tjänster i samband med att anordningen används. Ägaren eller den vars rätt eller fördel frågan kan gälla får ansöka om att Tillstånds- och tillsynsverket ska fastställa avgiftens storlek och avgiftsgrunderna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 kap.

Ansökningsförfarande

1 §

Tillämpningsområde

På behandlingen av ansökningsärenden hos Tillstånds- och tillsynsverket tillämpas förvaltningslagen och bestämmelserna i detta kapitel.

2 §

Anhängiggörande av ett ansökningsärende

Ett ärende inleds hos Tillstånds- och tillsynsverket genom en ansökan. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska ansökan göras elektroniskt. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl godkänna att ansökan lämnas in på papper. Den projektansvarige ska på Tillstånds- och tillsynsverkets begäran lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i den informationstjänst för vattenhushållningsärenden som avses i 18 kap. 19 § göra en anteckning om varje ärende som blivit anhängigt. Av anteckningen ska utöver ärendet framgå datum när ärendet blev anhängigt, den projektansvariges namn och den kommun där projektet är placerat. När uppgifterna offentliggörs iakttas det som i 2 mom. i den paragrafen föreskrivs om offentliggörande av uppgifter som ingår i ett beslut och om radering av personuppgifter.

6 §

Utlåtanden

Utlåtande om ansökan ska begäras av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning och av behöriga myndigheter som bevakar allmänintresset, om det inte är uppenbart onödigt att begära utlåtande av dem. När det är fråga om sådana samhällselikt viktiga projekt av nationell betydelse som kan ha avsevärda eller omfattande skadliga verkningar ska utlåtande av statsrådet inhämtas. Tillstånds- och tillsynsverket ska ge enheten för bevakning av allmänintresset tillfälle att bli hörd i fråga om samhällselikt viktiga projekt eller projekt som kan ha avsevärda eller omfattande verkningar för vattenmiljön eller användningen av vattnen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska dessutom begära utlåtande av den kommunala miljöförhållanden myndigheten i de kommuner där det i ansökan avsedda projektets verkningar kan framträda, av den kommun där projektet ska placeras och vid behov av kommunerna inom projektets influensområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om ett projekt genomförs inom eller dess verkningar utsträcker sig till samernas hembygdsområde och detta kan påverka samernas rättigheter som urfolk, ska Tillstånds- och tillsynsverket ge sametinget tillfälle att yttra sig.

Tillstånds- och tillsynsverket kan även inhämta andra behövliga utlåtanden och utredningar i ärendet.

7 §

Anmärkningar och åsikter

Innan Tillstånds- och tillsynsverket avgör ett ärende ska den ge dem vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet kan beröra (*parterna*) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet.

9 §

Myndigheternas rätt att föra talan

Tillstånds- och tillsynsverket bevakar allmänintresset i tillstånds- och tillsynsuppgifter.

I ansökningsärenden förs parts talan av statliga myndigheter som i fråga om de uppgifter som ankommer på dem bevakar allmänintresset och av de kommunala miljöförvaltningsmyndigheter till vars område verkningarna av det projekt som avses i ansökan kan komma att utsträcka sig.

10 §

Delgivning av och information om ansökan

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge ansökan genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Av kungörelsen ska det framgå vad som ska iakttagas när anmärkningar görs och åsikter läggs fram. Närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll och offentliggörande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga i 30 dagar på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats. Tillstånds- och tillsynsverket kan dock med hänsyn till ärendets art besluta att kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga längre än 30 dagar, dock högst 45 dagar.

11 a §

Hörande om tillståndsansökan och om komplettering av en miljökonsekvensbeskrivning

Om en tillståndsansökan och en sådan komplettering av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 27 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning som gäller samma projekt är anhängiga samtidigt, kan Tillstånds- och tillsynsverket i samband med ett hörande om tillståndsansökan

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ordna ett hörande om miljökonsekvensbeskrivningen med iakttagande av 20 § i den lagen. Åsikter och utlåtanden om miljökonsekvensbeskrivningen samt anmärkningar och åsikter om tillståndsansökan ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket minst 45 och högst 60 dagar efter ett datum som bestäms av Tillstånds- och tillsynsverket.

12 §

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt denna lag visar sig att projektet också kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, ska Tillstånds- och tillsynsverket ålägga sökanden att inom rimlig tid lämna in en miljötillståndsansökan. I annat fall kan den tillståndsansökan som är anhängig lämnas utan prövning.

13 §

Gemensam handläggning

Om flera ansökningar har ett nära samband, kan Tillstånds- och tillsynsverket behandla ansökningarna samtidigt, förutsatt att detta ska anses ändamålsenligt och gemensam handläggning inte vållar oskäligt dröjsmål i handläggningen av ärendet eller orsakar annan olägenhet.

14 §

Inspektion

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som är anställd vid verket kan förrätta inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska fogas till handlingarna.

15 §

Muntlig bevisning

Tillstånds- och tillsynsverket kan höra ett vittne muntligen under försäkran samt en part muntligen i samband med förrättning av syn enligt 38 § i förvaltningslagen eller annars vid behov.

16 §

Inhämtande av särskild utredning

Efter delgivning får Tillstånds- och tillsynsverket besluta att särskild utredning som behövs för att avgöra ärendet ska inhämtas, om inte utredningen annars kan fås utan svårighet. Vid inhämtandet av utredningen ska parterna vid behov ges tillfälle att bli hörda.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Utredningen ska tas fram av en tillräckligt sakkunnig person. Om utredningen tas fram av någon som inte är anställd hos Tillstånds- och tillsynsverket, ska han eller hon för uppdraget förordnas till föredragande i bisyssla vid Tillstånds- och tillsynsverket.

Utredningen utformas som ett utlåtande. Utlåtandet och övriga handlingar ska skickas till Tillstånds- och tillsynsverket inom tre månader efter det att Tillstånds- och tillsynsverket meddelat att ett utredningsförfarande påbörjas. Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas när särskild utredning inhämtas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Avgörande av en viss del av ett ärende

Av särskilda skäl kan Tillstånds- och tillsynsverket i ett ansökningsärende meddela ett beslut om en viss sakfråga, innan ärendet avgörs till övriga delar. På ersättning tillämpas då 13 kap.

Av särskilda skäl kan Tillstånds- och tillsynsverket bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss i ansökan avsedd åtgärd ska avgöras senare. När Tillstånds- och tillsynsverket avgör ärendet ska det ålägga den projektansvarige att inhämta utredning som behövs för avgörandet av ersättningsfrågan och att inom utsatt tid inleda ansökan om komplettering av ersättningsbeslutet. Ett beslut om att ersättningsfrågan ska avgöras separat hindrar inte den skadelidande att ansöka om ersättning i enlighet med denna lag.

19 §

Ändring av tidigare beslut

När Tillstånds- och tillsynsverket senare meddelar sitt beslut i ärendet till den del det ännu inte har avgjorts, kan verket ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga villkor.

Om Tillstånds- och tillsynsverket har fått nya upplysningar om grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som påförts genom ett beslut enligt 18 § 2 mom., kan verket på tjänstens vägnar behandla ett ärende som gäller justering och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan i detta fall ses över så att det stämmer överens med 3 kap. 14 §, trots vad som i övrigt föreskrivs i denna lag om översyn av tillståndsvillkor.

20 §

Säkerhet

Säkerheten ställs hos Tillstånds- och tillsynsverket, som ska bevaka ersättningstagarens intressen vid ställandet av säkerheten och som vid behov ska vidta åtgärder i syfte att realisera säkerheten eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet ska vid behov justeras.

Säkerheten ska friges när ersättningsskyldigheten har fullgjorts, eller när ersättningsbeslutet har vunnit laga kraft och verksamheten inte har inletts före det. Om det bestäms att ersättningarna ska betalas periodiskt, ska säkerheten dock friges när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förut-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

satt att alla dittills förfallna poster har blivit betalda eller har deponerats med stöd av någon annan bestämmelse. Tillstånds- och tillsynsverkets beslut om att frige en säkerhet får inte överklagas genom besvär.

22 §

Delgivning av och information om beslut

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge ett beslut om ett ansökningsärende genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen.

Beslutet ska skickas till sökanden. En kopia av beslutet ska skickas till dem som har begärt det, till den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, till den kommunala miljövårdsmyndigheten och till de myndigheter som bevakar allmänna intressen i ärendet. Information om meddelande av beslutet ska skickas elektroniskt under känd adress till de parter som avses i 11 §, till de myndigheter som avses i 9 § och till dem som framställt anmärkningar och åsikter i ärendet.

— — — — —

23 §

Ersättning för intressebevakningskostnader

Parterna svarar för sina egna kostnader hos Tillstånds- och tillsynsverket.

— — — — —

Om det på ansökan av den som lidit skada bestäms att den som vållat skadan ska betala ersättning eller vidta någon åtgärd, kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga den som vållat skadan att ersätta den skadelidande för kostnader som uppstått i samband med att ärendet utretts. Om en part har beviljats rättshjälp enligt rättshjälpslagen (257/2002), ska Tillstånds- och tillsynsverket i samband med att ersättningsärendet avgörs fastställa biträdets arvode och rättshjälpstagarens självriskandel samt ålägga rättshjälpstagaren att betala denna självriskandel till sitt biträde i enlighet med det som föreskrivs i den lagen.

24 §

Behandlingen av ärenden vid den kommunala miljövårdsmyndigheten

På behandlingen av ett ärende hos den kommunala miljövårdsmyndigheten tillämpas det som i 1—11, 13, 14, 17 och 21—23 § föreskrivs om behandlingen av ärenden hos Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 kap.

Vattenrättslig sammanslutning

5 §

Fastställande av stadgarna

Stadgarna för en vattenrättslig sammanslutning fastställs av Tillstånds- och tillsynsverket, om inte annat följer av 5 kap. 24 §. Stadgarna ska fastställas, om de överensstämmer med lag och inte medför skada för någon medlem. Små ändringar kan göras i stadgarna, om det behövs för att stadgarna ska kunna fastställas.

8 §

Registrering av en sammanslutning

En sammanslutning som bildats förs in i registret över vattenrättsliga sammanslutningar av Tillstånds- och tillsynsverket. Om sammanslutningen har bildats och dess stadgar har fastställts vid en dikningsförrättning, svarar Tillstånds- och tillsynsverket för att uppgifterna förs in i registret.

9 §

Införande av uppgifter

En vattenrättslig sammanslutning ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. Tillstånds- och tillsynsverket för in ändringarna i registret över vattenrättsliga sammanslutningar.

Anteckningar som har sin grund i beslut som meddelats av Vasa förvaltningsdomstol eller högsta förvaltningsdomstolen förs in i registret över vattenrättsliga sammanslutningar av Tillstånds- och tillsynsverket.

10 §

Rätt att få upplysningar

Tillstånds- och tillsynsverket, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning och den kommunala miljövårdsmyndigheten har rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter ur registret som de behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Sammanslutningens stämma

Om sammanslutningen har upphört med sin verksamhet, kan en sammanslutningsmedlem, Tillstånds- och tillsynsverket, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller den kommunala miljöförvaldigheten kalla till stämma för att besluta om tillsättande av styrelse eller en eller flera ombudsmän för att sköta sammanslutningens åligganden.

17 §

Klanderbara beslut

Ett i 1 mom. avsett ärende ska anhängiggöras genom ansökan hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 60 dagar efter det att beslutet fattades. Om rättelseyrkande enligt 18 § har framställts med anledning av beslutet, har medlemmen dock rätt att anhängiggöra ärendet inom 30 dagar från delfäendet av det beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkandet.

Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl samtycka till att beslutet verkställs innan ärendet avgörs slutligt, om verkställigheten inte gör det meningslöst att söka ändring.

18 §

Rättelseyrkande

En medlem vars rättigheter berörs av ett beslut som sammanslutningens stämma, styrelse eller ombudsman har fattat kan oberoende av 17 § yrka på rättelse av beslutet i sammanslutningens stämma. Rättelseyrkandet kan framställas på den grunden att beslutet inte har tillkommit på föreskrivet sätt, att det strider mot lag eller sammanslutningens stadgar eller att det kränker medlemmens rättigheter. Om fastställelse för beslutet ska sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket, får rättelseyrkande inte framställas.

19 §

Upplösning av sammanslutning

En sammanslutning kan inte upplösas, om den har skyldigheter eller ansvar som har sin grund i ett tillstånd eller en rättighet som beviljats för ett vattenhushållningsprojekt. En sammanslutning som är tillståndshavare i ett projekt som avses i 3 kap. 19 § kan upplösas, om Tillstånds- och tillsynsverket har gett tillstånd till att projektet avbryts.

En sammanslutning som har beslutat att upplösa sig ska betala sina skulder och fullgöra de skyldigheter som Tillstånds- och tillsynsverket har ålagt sammanslutningen. Om sammanslutningens alla borgenärer inte är kända, ska sammanslutningen låta utfärda en offentlig stämning på

Betänkande FvUB 15/2025 rd

de okända borgenärerna. Om sammanslutningens tillgångar är större än skulderna och inte något annat följer av rättsförhållandena mellan medlemmarna i sammanslutningen, ska överskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till röstetalen.

Den som ansvarar för likvidationsåtgärderna enligt 2 mom. eller någon av sammanslutningens medlemmar ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om att sammanslutningen har upplösts inom 45 dagar efter det att likvidationsåtgärderna har slutförts. Till meddelandet ska fogas en slutrapport där det ska framgå att de åligganden som avses i 3 mom. har fullgjorts. Tillstånds- och tillsynsverket ska granska meddelandet. Om likvidationsåtgärderna vid upplösning av sammanslutningen har vidtagits så som föreskrivs i 3 mom., ska Tillstånds- och tillsynsverket konstatera att sammanslutningen har upplösts och registrera detta i datasystemet för miljövardsinformation.

13 kap.

Ersättningar

6 §

Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden

I detta kapitel avsedda ärenden som gäller ersättning för förlust av förmån avgörs av Tillstånds- och tillsynsverket, om inte något annat följer av 2 och 3 mom.

Tingsrätten behandlar

- 1) ärenden som gäller ersättning för personskada,
- 2) ärenden som avses i 3 § 1 mom., om inte ärendet med stöd av 130 § i miljöskyddslagen ska behandlas av Tillstånds- och tillsynsverket,
- 3) ärenden som avses i 4 §, om inte något annat följer av sjölagen och
- 4) ärenden som avses i 5 §, om inte något annat följer av 7 § 2 mom. eller ett förvaltningsstängsförfarande som avses i 14 kap. 4 § har inletts.

7 §

Ersättningar i samband med ansökningsärenden

Myndigheten ska behandla det yrkande som avses i 2 mom., om inte detta medför betydande dröjsmål. Om yrkandet inte kan behandlas i samband med tillståndsärendet, ska ersättning yrkas genom en separat ansökan hos Tillstånds- och tillsynsverket. Ett avgörande om separat behandling av ett ersättningsyrkande får inte överklagas genom besvär.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Separata ersättningsärenden

Oberoende av ett tidigare avgörande kan ersättning för sådana förluster av förmåner som inte förutsågs när tillståndet beviljades yrkas genom ansökan hos Tillstånds- och tillsynsverket. Om förlusten av förmån beror på ett ärende som behandlats vid en dikningsförrättning eller av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, ska ärendet avgöras av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

— — — — —

15 §

Säkerställande av tillgången till vatten

Om ett tillståndspliktigt vattenhushållningsprojekt förhindrar eller avsevärt försvårar uttaget av vatten, ska Tillstånds- och tillsynsverket på yrkande av den som har rätt till ersättning bestämma att den ersättningsskyldige i stället för att betala ersättning ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgången till vatten.

För underhållet av anordningar och anläggningar som uppförts med stöd av 1 mom. svarar den som har rätt till ersättning, om inte Tillstånds- och tillsynsverket med beaktande av förhållandena bestämmer något annat.

Om förlusten av förmån enligt 1 mom. beror på att en vattentäkt anläggs eller nyttjas, kan Tillstånds- och tillsynsverket i stället för ersättning bevilja den som har rätt till ersättning rätt att från vattentäkten få en vattenmängd som högst motsvarar hans eller hennes tidigare förbrukning. Detta får inte föranleda oskäligen kostnader och inte heller äventyra vattentäktens användningsändamål. Rätten gäller så länge vattentäkten används. För det vatten rättsinnehavaren får ska rättsinnehavaren betala ett pris som motsvarar vattnets andel av vattentäktens driftskostnader. För anläggandet och underhållet av den vattenledning som behövs svarar den ersättningsskyldige.

Om nyttan med en åtgärd som avses i denna paragraf är större än den förlust av förmån som avses i 1 mom., kan Tillstånds- och tillsynsverket när det beslutar om åtgärden ålägga den som har rätt till ersättning att efter vad som anses skäligt bidra till kostnaderna för åtgärden med högst en andel som motsvarar den nytta som åtgärden medför för honom eller henne.

16 §

Betalning av ersättning

I ett beslut om ersättningsskyldighet ska det anges när och hur ersättningen ska betalas och att fastställd ersättning ska betalas i ett för allt, om inte särskilda skäl kräver att ersättningen betalas periodiskt. På yrkande av ersättningstagaren kan det bestämmas att en av Tillstånds- och tillsynsverket godkänd säkerhet ska ställas för ersättning som betalas periodiskt.

— — — — —

Det ska bestämmas att en engångsersättning ska betalas eller behörigen deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket inom den tid som anges i beslutet innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om inte parterna avtalar något annat eller något annat följer av 3 kap. 17 §

Betänkande FvUB 15/2025 rd

eller 11 kap. 18 § 2 mom. Ersättningen ska dock betalas senast ett år efter det att beslutet har vunnit laga kraft. Ersättningen ska betalas inom 30 dagar från det att beslutet om ersättning meddelats i situationer som avses i 1 § 3 punkten och i fall som avses i 11 kap. 18 § 2 mom., om den verksamhet som avses i tillståndet har påbörjats.

— — — — —

18 §

Återbetalning av ersättning

Om ersättning har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, har betalaren rätt att yrka på återbetalning genom en ansökan som riktas till Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånds- och tillsynsverket eller fullföljdsdomstolen kan med hänsyn till ersättningens belopp och omständigheterna bestämma att ersättningen inte behöver återbetalas.

19 §

Ersättning som ska betalas för intecknad egendom

Om det bestäms att en engångsersättning ska betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett område som hör till en fastighet, för nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs till fast egendom och om inteckning har fastställts i egendomen, ska Tillstånds- och tillsynsverket samtidigt förordna att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, ska deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket och fördelas så som det föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Innehavaren av panträtt har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som denne hade till den pantsatta egendomen.

— — — — —

22 §

Upphävande av ersättningsskyldighet

Om tillståndshavaren ska betala ersättning enligt 16 § 3 mom. eller en del av ersättningen innan åtgärden vidtas och tillståndshavaren sedan meddelar sig avstå från ett projekt som inte har påbörjats, kan Tillstånds- och tillsynsverket när det beslutar att tillståndet inte längre ska gälla, på ansökan av tillståndshavaren upphäva den ersättningsskyldighet som ålagts i tillståndet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

1 §

Tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten utövar tillsyn över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den efterlevs.

— — — — —

2 §

Myndighetsåtgärder vid lagstridiga förfaranden

Om denna lag eller villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av denna lag inte har iakttagits, ska Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten med hänsyn till sakens natur

- 1) uppmana den som bryter mot villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden att upphöra med förfarandet,
- 2) hos Tillstånds- och tillsynsverket väcka ett förvaltningstvångsärende som avses i 4 §,
- 3) anmäla saken till polisen för förundersökning, om inte gärningen med beaktande av förhållandena ska anses vara ringa.

3 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och av dem förordnade tjänstemän eller tjänsteinnehavare har rätt att i tillsynssyfte

- 1) trots tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet få nödvändiga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) göra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover,
- 4) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 5) kontrollera en verksamhets konsekvenser.

I 1 mom. avsedd rätt har också personer som biträder Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i dess uppdrag.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten får vidta i 1 mom. avsedda åtgärder i hemfridsskyddade utrymmen bara om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön eller om det finns grundad anledning att misstänka ett brott enligt 16 kap. 1 §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Om någon bryter mot denna lag eller mot villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av den, kan Tillstånds- och tillsynsverket

- 1) förbjuda honom eller henne att fortsätta eller upprepa överträdelsen,
- 2) ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet,
- 3) ålägga honom eller henne att rätta till det som har gjorts i strid med villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden.

Om någon vid dikning eller användningen av ett dike har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller försummat dikesunderhållet, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddela ett förbud eller ett åläggande enligt 1 mom. I det fall att det när ett förbud eller åläggande meddelas blir nödvändigt att avgöra om det behövs ett tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket eller om ett tillstånd iakttas, är det dock Tillstånds- och tillsynsverket som ska meddela förbudet eller åläggandet. Framgår det under behandlingen av ett ärende att det är fråga om ett projekt som kräver tillstånd eller om iakttagandet av ett tillstånd, ska ärendet överföras till Tillstånds- och tillsynsverket för avgörande.

5 §

Förfarandet i förvaltningstvångsärenden

Innan ett förbud eller åläggande meddelas ska den som förbudet eller åläggandet gäller ges tillfälle att bli hörd. Vid behov ska också andra parter, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och myndigheter som bevakar allmänintresset höras.

6 §

Avhjälpan av naturskador

Om en sådan åtgärd i anslutning till uppdämning eller vattenuttag som strider mot denna lag eller om en försummelse av skyldigheter förorsakar eller innebär ett överhängande hot om en betydande negativ förändring i vattendrag eller grundvatten eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen ska Tillstånds- och tillsynsverket, utöver vad som föreskrivs i 4 § i detta kapitel, ålägga den som orsakat olägenheten att vidta behövliga åtgärder för att förhindra negativa konsekvenser eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpan av vissa miljöskador (383/2009). Ärendet ska behandlas på det sätt som föreskrivs i 5 § i detta kapitel.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Underrättelse om naturskador

Den som orsakat olägenheter eller skador som avses i 6 § eller överhängande hot om sådana ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om detta och vidta behövliga åtgärder för att förhindra olägenheterna eller skadorna eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

8 §

Vite samt hot om tvångsutförande eller avbrytande

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av 4 eller 6 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden genomförs på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan ges rätt att utföra den behövliga åtgärden.

— — — — —

9 §

Anläggningar utan ägare

Om det underhåll av en anläggning som avses i 2 kap. 9 § 1 mom. försummas och det inte är känt eller utan svårighet kan redas ut vem som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får Tillstånds- och tillsynsverket på eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning vidta eller ge den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning rätt att på statens bekostnad vidta behövliga åtgärder för att undanröja olägenheten eller faran. Tillstånds- och tillsynsverket kan på eget initiativ eller på ansökan av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning bestämma att de kostnader som staten orsakats av åtgärderna helt eller delvis ska drivas in hos den som försummat underhållet, om det senare framgår vem denne är.

— — — — —

10 §

Tillsynsmyndighetens omedelbara åtgärder

Om en åtgärd eller försummelse i strid med denna lag eller i strid med villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av den kan medföra omedelbar olägenhet eller fara för säkerhet, hälsa eller något annat viktigt allmänt intresse eller avsevärd fara för annans egendom, får Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten vidta behövliga åtgärder för att undanröja olägenheten eller faran.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska efter en åtgärd som avses i 1 mom. utan dröjsmål inleda ett sådant ärende om förvaltningsstvång som avses i 4 § 1 mom., om inte detta är onödigt.

11 §

Avbrytande av verksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan avbryta verksamhet som avses i 2 kap. 15 §, om verksamheten är uppenbart lagstridig. Efter avbrytandet ska Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten utan dröjsmål inleda ett sådant ärende om förvaltningsstvång som avses i 4 § 1 mom. i detta kapitel, om inte detta är onödigt.

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan besluta att en tjänsteman eller tjänsteinnehavare i dess tjänst meddelar det förordnande som avses i 1 mom.

13 §

Åtgärder med anledning av anmälan om slutförande

Tillstånds- och tillsynsverket ska genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen delge den anmälan om slutförande som lämnats in till verket, om projektet i fråga har betydande eller vittgående miljökonsekvenser. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen.

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan med anledning av anmälan förrätta en inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen eller vidta andra åtgärder som avses i 3 § i detta kapitel för att utreda huruvida projektet har genomförts enligt tillståndsvillkoren.

14 §

Rätt att inleda ärenden

Om ett ärende som avses i 4 eller 6 § inte har inletts på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ eller på ansökan av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, kan ärendet väckas skriftligen av

- 1) en part,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivselen i boendemiljön och inom vars stadgeenliga verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga uppträder,
- 3) den kommun där vattenhushållningsprojektet är placerat eller av en annan kommun inom vars område projektets miljökonsekvenser uppträder,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4) den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning eller någon annan myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

15 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

1 §

Sökande av ändring

Ändring i beslut som Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövårdsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag och i beslut som har meddelats vid en dikningsförrättning får sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Besvär över den avgift som tas ut för behandlingen av ett ärende anförs på samma sätt som besvär över huvudsaken.

Omprövning av beslut om godkännande eller ändring av samordnad recipientkontroll eller av en kontrollplan som Tillstånds- och tillsynsverket eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning har meddelat enligt 3 kap. 11 § eller av beslut om godkännande av en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och fastställande av en plan för användning av fiskerihushållningsavgift som den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning har meddelat enligt 3 kap. 15 § samt omprövning av beslutet om den avgift som tas ut för dessa beslut får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Tillstånds- och tillsynsverket ska delge det beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning och informera om det med iakttagande av 11 kap. 22 §. Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom.

2 §

Besvärsrätt

Ändring i beslut som meddelats med stöd av denna lag får sökas av

- 1) en part,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars stadgeenliga verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga uppträder,
- 3) den kommun där vattenhushållningsprojektet är placerat eller av en annan kommun inom vars område projektets miljökonsekvenser uppträder,
- 4) den kommunala miljövårdsmyndigheten i den kommun där projektet är placerat och kommunerna inom projektets influensområde,
- 5) den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, om det behövs för att sköta sådana uppgifter som hör till centralen, eller någon annan i 11 kap. 9 § avsedd myndighet som bevakar allmänintresset,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6) sametinget, om ett vattenhushållningsprojekt genomförs inom samernas hembygdsområde eller dess verkningar utsträcker sig till det och om projektet kan påverka samernas rättigheter som urfolk.

Ändring i ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket får sökas också av verkets enhet för bevakning av allmänintresset, om det behövs för att trygga ett vägande allmänt intresse inom miljöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över, för att avgöra viktiga rättsfrågor som anknyter till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis i fråga om lagens tillämpning.

4 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Vasa förvaltningsdomstol kan vid behov ge Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövårdsmyndigheten tillfälle att ge ett utlåtande om besvären.

4 a §

Skyndsamt behandling av vissa besvärssärenden

Ett ärende som gäller en sådan tillståndsansökan som avses i 11 § i lagen om behandling av vissa miljöärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket (/) ska vid fullföljdsdomstolen behandlas skyndsamt i förhållande till andra tillståndsärenden enligt denna lag.

7 §

Verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft

Vasa förvaltningsdomstol kan på sökandens begäran fastställa att projektet får inledas enligt tillståndsbeslutet trots att besvär anförts. Det kan förordnas att beslutet ska verkställas helt eller delvis eller vid en viss tidpunkt, om det visas att det finns grundad anledning att inleda verksamheten, verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt och sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättning av de förluster av förmåner och de kostnader som en upphävning av beslutet eller en ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Säkerheten ställs hos Tillstånds- och tillsynsverket. Kravet på ställande av säkerhet gäller inte staten och dess inrättningar och inte heller kommuner och samkommuner.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Verkställighet av beslut som gäller förvaltningstvång

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövårdsmyndigheten kan på grund av ärendets brådskande natur eller av andra särskilda orsaker bestämma att ett beslut som avses i 14 kap. 4 § ska iakttas trots att ändring har sökts.

9 §

Verkställighet av beslut som gäller kontroll

När Tillstånds- och tillsynsverket eller den livskraftscentral som sköter uppgifter inom fiskerihushållning godkänner en kontrollplan som förelagts verket eller centralen kan verket eller centralen bestämma att beslutet ska iakttas trots att omprövning har begärts eller ändring sökts.

16 kap.

Straffbestämmelser

2 §

Tillståndsförseelse enligt vattenlagen

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) påbörjar ett projekt som avses i 3 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 3 § utan tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket,

2) genomför ett projekt i strid med tillståndet eller försummar att iaktta tillståndsvillkoren,

3) äventyrar de naturliga förhållandena i de typer av vattennatur som avses i 2 kap. 11 § 1 mom. utan undantag som beviljats av Tillstånds- och tillsynsverket,

4) försummar att slutföra ett tillståndspliktigt projekt på ett sätt som kan medföra olägenhet eller fara för någon annan eller för någon annans egendom,

5) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla en damm, anläggning, anordning eller vall i eller utanför ett vattendrag,

6) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla ett dike, en vattenledning eller ett avlopp,

7) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla en farled, eller

8) påbörjar ett projekt som avses i 5 kap. 4 § utan något beslut som meddelats vid en dikningsförrättning eller genomför ett projekt i strid med ett beslut som meddelats vid en dikningsförrättning,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *tillståndsförseelse enligt vattenlagen* dömas till böter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 §

Brott mot vattenlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) i strid med 2 kap. 10 § hindrar vattnets fria lopp i en rännil eller ett dike så att gärningen kränker ett enskilt intresse mer än i ringa mån,

2) i strid med 4 kap. 3 § tar ytvatten från någon annans vattenområde eller i strid med 4 kap. 4 § tar grundvatten från någon annans område,

3) utan laglig rätt hindrar samfärdsel i ett vattendrag, flottning av virke eller annan sådan användning av ett vatten- eller markområde som har sin grund i denna lag eller i ett tillstånd eller en rätt som meddelats med stöd av den,

4) missbrukar de rättigheter flottaren har enligt 9 kap. 5 och 6 § eller handlar i strid med bestämmelserna i flottningsstadgan,

5) handlar i strid med ett beslut som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddelat med stöd av 4 kap. 2 § eller 5 kap. 5 eller 9 §,

6) i strid med 2 kap. 3—5, 5 a eller 6—8 § färdas i ett vattendrag, tar vatten, placerar en anläggning eller en ledning på någon annans vattenområde eller vidtar en åtgärd som avses i 2 kap. 6 §, eller

7) i strid med 2 kap. 15 § eller 5 kap. 6 § underlåter att underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om en åtgärd,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot vattenlagen* dömas till böter.

5 §

Tillstånds- och tillsynsverkets rätt att föra talan i brottmål

I ett brottmål som gäller en gärning som är straffbar enligt detta kapitel förs målsägandens talan av Tillstånds- och tillsynsverket, om ett allmänt intresse har kränkts.

17 kap.

Fastighetsrättsliga bestämmelser

1 §

Anmälan om inlösen

Ett beslut genom vilket det har beviljats rätt eller förelagts skyldighet att lösa in en fastighet eller ett outbrutet område av en fastighet, ett för flera fastigheter samfällt område eller ett outbrutet område av ett sådant område eller ett biområde som avses i 2 § 3 mom. i fastighetsregisterlagen (392/1985) ska av Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål anmälas till inskrivningsmyndigheten för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

När inlösenbeslutet har vunnit laga kraft och den ersättning som fastställts i beslutet har betalats till ägaren eller deponerats på behörigt sätt, ska Tillstånds- och tillsynsverket underrätta inskrivningsmyndigheten om detta.

4 §

Panträtt och andra rättigheter

Om någon annan rättighet som avser en fastighet inte kan bibehållas till följd av att ett projekt genomförs eller om utnyttjandet av rättigheten avsevärt försvåras och rättighetens innehavare yrkar att den ska lösas in, ska Tillstånds- och tillsynsverket i inlösenbeslutet fastställa att rättigheten ska upphöra att gälla vid den tidpunkt då beslutet vunnit laga kraft och ersättningen för förlusten av rättigheten betalats eller behörigen deponerats.

5 §

Införande av uppgifter i fastighetsdatasystemet

Tillstånds- och tillsynsverket ska se till att en anteckning görs i fastighetsdatasystemet i fråga om ett sådant lagakraftvunnet beslut genom vilket det har beviljats rätt att

- 1) anlägga bädd eller uppföra annan anläggning på annans mark,
- 2) sätta annans område varaktigt under vatten,
- 3) använda vattenkraft som tillhör annans fastighet eller samfällt område,
- 4) fortgående utnyttja annans fasta egendom på något annat sätt än vad som avses i 1—3 punkten.

I fastighetsdatasystemet kan det även antecknas beslut som den kommunala miljöförvaldigheten fattat och beslut som fattats vid en dikningsförrättning. Tillstånds- och tillsynsverket ser till att det beslut som fattats vid dikningsförrättningen antecknas i fastighetsdatasystemet.

6 §

Fastighetsförrättning

Om de uppgifter som avses i 5 § inte kan antecknas i fastighetsdatasystemet utan särskild utredning, ska Lantmäteriverket på ansökan av Tillstånds- och tillsynsverket förordna att fastighetsförrättning ska verkställas. På förrättningen tillämpas bestämmelserna om fastighetsbestämning i fastighetsbildningslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Rättigheter och skyldigheter vid ägarbyten

Om ett tillstånd eller en rätt till vattenreglering eller uttag av vatten överförs till någon annan, ska förvärvaren underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om överföringen. En anmälan om överföringen ska också göras om tillståndet innehåller en fiskevårdsskyldighet.

8 §

Beviljande av nyttjanderätt

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja sökanden en sådan rätt som avses i 2 kap. 12, 13, 13 a och 14 §, om

- 1) sökanden har beviljats tillstånd enligt denna lag,
- 2) sökanden på annat sätt än med stöd av denna lag har fått rätt till det område som projektet förutsätter, men området med anledning av tvist, konkurs eller utsökning eller av annan orsak frångått den som området ansågs tillhöra när tillståndet beviljades, och
- 3) nyttjanderätten anses behövlig med beaktande av projektets art och betydelse.

Om en rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett kraftverk har gått förlorad på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan bevilja kraftverkets ägare en i 8 kap. 5 § avsedd ständig nyttjanderätt till vattenkraften. Ett tillstånd att bygga kraftverk förblir gällande trots att rätten till vattenkraften eller till ett område som ska tas i bruk för kraftverket helt eller delvis gått förlorad på ovan avsett sätt.

11 §

Ägoreglering

Tillstånds- och tillsynsverket ska sända ett lagakraftvunnet tillståndsbeslut till Lantmäteriverket, om

- 1) en nyttjanderätt som avses i 6 kap. 6 § beviljas genom beslutet, eller
- 2) genomförandet av det projekt som beslutet avser innebär att ägorna splittras eller blir mindre, att förbindelser avbryts eller försvåras eller att någon annan motsvarande olägenhet orsakas enligt vad som avses i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation och datasystemet för naturvården

I datasystemet för miljövärdsinformation ska uppgifter antecknas om beslut som Tillstånds- och tillsynsverket, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag. I datasystemet för naturvården ska uppgifter antecknas om de i 2 kap. 11 § 2 mom. avsedda beslut som meddelats av och undantag som beviljats av Tillstånds- och tillsynsverket, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen.

I datasystemet för miljövärdsinformation kan dessutom uppgifter antecknas om

- 1) beslut som den kommunala miljövrdsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag,
- 2) beslut som har meddelats vid dikningsförrättningar,
- 3) anmälningar till Tillstånds- och tillsynsverket,
- 4) myndighetsbeslut som meddelats med stöd av motsvarande äldre lagstiftning.

2 §

Införande av uppgifter

Anteckningen i datasystemet för miljövärdsinformation och datasystemet för naturvården görs av den myndighet som avgjort ärendet. Om ett ärende har avgjorts vid en dikningsförrättning, görs anteckningen av Tillstånds- och tillsynsverket.

Tillstånds- och tillsynsverket ska också göra anteckning om sådan ändring av en offentlig farled som avses i 10 kap. 4 § 2 mom. i datasystemet för miljövärdsinformation.

3 §

En myndighets rätt att få uppgifter avgiftsfritt

Tillstånds- och tillsynsverket, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning och den kommunala miljövrdsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövärdsinformation som de behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

Trafikledsverket har rätt att av huvudmannen för en allmän lokal farled avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter för sjökort.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 a §

Redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på ett avrinningsområde

Den livskraftscentral som sköter **uppgifter inom vattenhushållning** ska vid behov sammanställa en redogörelse för åtgärder genom vilka skadliga verkningar av översvämning eller torka kan minskas (*redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på ett avrinningsområde*). Redogörelsen ska omfatta åtgärder som påverkar vattenstånd och vattenföring och som den projektansvarige kan utföra när ett vattenhushållningsprojekt genomförs. I redogörelsen ska också undersökas möjligheterna att samordna åtgärderna med övriga vattenhushållningsprojekt på avrinningsområdet på så sätt att de skadliga följderna av översvämning eller torka enligt en helhetsbedömning blir så små som möjligt. Redogörelsen ska sammanställas i tillräckligt samarbete med de projektansvariga, de berörda kommunerna, Tillstånds- och tillsynsverket och andra myndigheter.

Utifrån redogörelsen för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på avrinningsområdet kan den livskraftscentral som sköter **uppgifter inom vattenhushållning** lämna in en ansökan till Tillstånds- och tillsynsverket om översyn av tillståndsvillkoren eller meddelande av nya villkor för ett vattenhushållningsprojekt med stöd av 3 kap. 21 § 1 mom. 4 punkten.

4 §

Åtgärder för avvärjande av fara

Om exceptionella naturförhållanden eller någon annan övermäktig händelse leder till översvämning eller någon annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan orsaka allmän fara för människors liv, säkerhet eller hälsa, stor skada för allmänintresset eller stor och omfattande skada för enskilda intressen, ska Tillstånds- och tillsynsverket vidta, eller ålägga den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller den som ansvarar för vattenhushållningsprojektet att vidta, nödvändiga temporära åtgärder för att avvärja faran eller begränsa skadorna. Åläggandet kan meddelas oberoende av vad som föreskrivs i denna lag eller bestäms i tillstånd eller beslut som meddelats med stöd av den.

Om det för att genomföra ett vattenhushållningsprojekt för vilket det har beviljats tillstånd krävs brådskande temporära åtgärder på grund av att torka, översvämning, ras, is eller någon annan exceptionell omständighet hotar projektet, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan ge den som ansvarar för vattenhushållningsprojektet rätt att vidta de åtgärder som behövs för att hindra negativa följder.

Ett ärende som avses i 1 mom. inleds på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning. Om ärendets brådskande natur eller andra vägande omständigheter så kräver, kan ett ärende som avses i 1 och 2 mom. behandlas utan att bestämmelserna om behandling av ansökningsärenden i 11 kap. iaktas. Ett sådant beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i 1 och 2 mom. får verkställas även om det överklagas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Förhindrande av skada som orsakas av is

Ägare till inrättningar eller anläggningar, flottare och den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning har i syfte att förhindra skada eller olägenhet som orsakas av isbildning eller is rätt att spränga is, uppställa tillfälliga bommar och vidta andra nödvändiga åtgärder.

Vid sprängning av ishinder ska nödvändig försiktighet iakttas. Sprängningen ska utföras så att allmänna eller allmänt använda vintervägar inte utan tvingande skäl avskärs eller fiskbeståndet inte nämnvärt skadas. Polisen och Tillstånds- och tillsynsverket ska underrättas om sprängningen.

7 §

Undersökningstillstånd

Om det inte avtalas om saken, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan bevilja rätt att på annans område utföra sådana undersökningar av jordmånen, vattenmängden och andra förhållanden som behövs för att utreda konsekvenserna av eller möjligheterna att genomföra ett i denna lag avsett projekt eller för att utröna grundvattentillgångarna (*undersökningstillstånd*). Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsansökan och de utredningar som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Meningsskiljaktigheter som ska avgöras av Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket avgör på ansökan meningsskiljaktigheter som gäller behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsvillkoren, genomförandet av ett projekt, underhållsskyldigheten, avlägsnandet av en inrättning eller en anläggning eller återställandet av förhållandena, om avgörandet uppenbarligen kommer att påverka även andras än kärandens eller svarandens rätt eller fördel. Ett ärende inleds genom en ansökan.

Om ett ärende som avses i 1 mom. har väckts vid tingsrätten, ska tingsrätten överföra ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket till den del som avses i 1 mom. Ett ersättningsyrkande får inte avgöras av tingsrätten förrän en meningsskiljaktighet som avses i 1 mom. har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

9 §

Meningsskiljaktigheter som gäller nyttjande eller äganderätt

Om parterna blir oense om den nyttjande- eller äganderätt som beviljandet av ett tillstånd eller en rätt kräver, ska Tillstånds- och tillsynsverket, om det inte kan avgöra frågan såsom en prejudiciell fråga i samband med behandlingen av ansökan, genom sitt beslut anvisa parterna att inom

Betänkande FvUB 15/2025 rd

utsatt tid väcka talan vid tingsrätt eller, om ärendet med stöd av 281 § i fastighetsbildningslagen ska avgöras vid en fastighetsförrättning, ansöka om en sådan förrättning.

Ett i 1 mom. avsett beslut hindrar inte fortsatt behandling av ansökan och avgörande av tillståndsärendet, om inte Tillstånds- och tillsynsverket anser att det föreligger vägande skäl för att skjuta upp behandlingen tills meningsskiljaktigheten är avgjord.

10 §

Utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket

Om en allmän domstol handlägger ett tviste- eller brottmål som inte kan avgöras utan särskilda insikter i vattenhushållningsärenden, ska domstolen inhämta utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket.

12 §

Avgifter för behandlingen av ett ärende

För behandlingen hos Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljövårdsmyndigheten av ett ärende som avses i denna lag får det tas ut en avgift. Ingen avgift tas ut för behandling av ett ärende som har inletts på initiativ av en myndighet eller på initiativ av en part som orsakats olägenhet. För behandling av ett ärende som har inletts på yrkande av någon annan får det tas ut en avgift, om det ska anses uppenbart att ärendet har väckts utan grund.

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att en förskottsavgift ska betalas för handläggningskostnader som avses i 1 mom. och samtidigt bestämma att behandlingen av ärendet inte fortsätter förrän betalning skett eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. Förskottsavgiften ska grunda sig på en uträkning som gjorts av Tillstånds- och tillsynsverket.

Avgift för beslut enligt 3 kap. 11 § 3 mom. och 3 kap. 15 § som en av Tillstånds- och tillsynsverket förordnad myndighet meddelar kan tas ut i enlighet med det som föreskrivs i 1 mom.

17 §

Utbyte av information mellan myndigheterna

När Tillstånds- och tillsynsverket får en anmälan som avses i 2 kap. 15 § ska verket underrätta den kommunala miljövårdsmyndighet inom vars område åtgärden vidtas eller till vars område åtgärdens verkningar sträcker sig.

18 §

Fastställande av gränserna för ett vattenområde

Om den i 1 kap. 5 § avsedda gränsen mot land för ett vattenområde är svår att fastställa till följd av sådana växlingar i vattenståndet som orsakats av reglering av vattendraget, kan Tillstånds- och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tillsynsverket i sitt tillståndsbeslut eller på särskild ansökan vid behov bestämma var gränsen ska anses löpa.

Om det är tillåtet att hålla vattnet på en bestämd högsta nivå under en betydande del av växtperioden, kan vattenområdets gräns mot land fastställas i enlighet med denna nivå. I annat fall ska Tillstånds- och tillsynsverket, när det fastställer gränsen, på behörigt sätt beakta tidpunkten för och varaktigheten av de högsta tillåtna vattenstånden under regleringsperioden.

19 §

Informationstjänst för vattenhushållningsärenden

Tillstånds- och tillsynsverket ska efter det att den föreskrivna tiden för sökande av ändring har löpt ut på sin webbplats publicera sitt beslut om ett vattenhushållningsärende, om publicering inte med beaktande av ärendets betydelse ska anses vara onödigt (*informationstjänst för vattenhushållningsärenden*). I beslutet får namnet på den projektansvarige samt namnen och fastighetsbeteckningarna på fastigheterna inom projektets influensområde offentliggöras.

19 kap.

Ikraftträdande

5 §

Översyn av tillståndsvillkoren

Om inte något annat följer av detta kapitel, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan se över villkoren i ett tillstånd som beviljats innan denna lag har trätt i kraft eller meddela nya villkor med iakttagande i tillämpliga delar av det som föreskrivs i 3 kap. 21 §. Det som i detta moment föreskrivs om tillstånd gäller också andra myndighetsbeslut som kan jämföras med tillstånd.

7 §

Vattenreglering

Om ett vattenregleringsprojekt som grundar sig på ett tillstånd som har beviljats före den 1 maj 1991 har betydande skadeverkningar för vattenmiljön eller dess användning, ska den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning utreda möjligheterna att minska regleringens skadeverkningar. Utredningen ska göras i tillräckligt samarbete med tillståndshavaren, dem som drar nytta av regleringen, kommunerna inom influensområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och de berörda myndigheterna. När utredningen görs ska vid behov också andra parter höras.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

När en utredning som avses i 1 mom. har gjorts kan den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning eller kommunen ansöka om att tillståndsvillkoren ses över eller att nya villkor ställs, om skadeverkningarna inte annars i tillräcklig mån kan minskas, och om ärendet inte har inletts på Tillstånds- och tillsynsverkets eget initiativ.

En förutsättning för översynen är att den med hänsyn till omständigheterna medför avsevärd nytta för allmänintresset. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, om inte den redan förlorat sitt ursprungliga syfte. Om det är uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan Tillstånds- och tillsynsverket, om ansökningshandlingarna inte innehåller tillräckliga upplysningar, också ålägga tillståndshavaren att lämna behövliga kompletterande upplysningar till verket. I ett sådant beslut av Tillstånds- och tillsynsverket får ändring inte sökas separat. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid lämnar kompletterande upplysningar till Tillstånds- och tillsynsverket, kan upplysningarna inhämtas på tillståndshavarens bekostnad. För översynen gäller det som föreskrivs i 3 kap. 21 §.

— — — — —

9 §

Kontrollskyldighet

Tillstånds- och tillsynsverket kan på eget initiativ eller på ansökan av den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning ålägga kontrollskyldighet enligt 3 kap. 11 § även när det gäller ett projekt som beviljats tillstånd i enlighet med bestämmelser som gällde före ikraftträdande av denna lag. I fråga om åläggande och ändring av kontrollskyldighet gäller i tillämpliga delar 3 kap. 11 §.

10 §

Fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enlighet med 3 kap. 22 § på ansökan eller på eget initiativ ändra också sådana villkor i fråga om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som har meddelats med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag.

Ändringen kan ske under förutsättning att den anses behövlig med hänsyn till ett allmänt intresse eller ett viktigt enskilt intresse. Tillstånds- och tillsynsverket ska i sitt beslut beakta hur lång tid som har förflutit sedan fiskerihushållningsavgiften påfördes och övriga synpunkter som påverkar saken.

12 §

Tidigare byggda anläggningar

Om ett tillstånd att bygga i vattendrag har beviljats med stöd av bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av den gamla vattenlagen, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan ålägga ägaren till en anläggning som uppförts med stöd av tillståndet att tillåta byggande av behövliga anordningar för bevarande av fiskbeståndet, säkerställande av trafiken, bedrivande av flottning

Betänkande FvUB 15/2025 rd

eller säkerställande av vattendragets tillstånd och att avstå för deras nyttjande behövlig vattenmängd.

Förlust av förmån som till följd av åläggandet enligt 1 mom. har orsakats anläggningens ägare ska ersättas, om den inte är ringa. Om ägaren av anläggningen dock enligt den lagstiftning som avses i 1 mom. varit skyldig att utan ersättning avlägsna den och inte vill avlägsna den, kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga ägaren att på egen bekostnad uppföra behövliga anordningar och anläggningar.

16 §

Förtydligande av tidigare beslut

Om det för ett vattenhushållningsprojekt med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag genom beslut av en myndighet har beviljats ett tillstånd eller en rättighet och oklarhet råder beträffande tillståndets eller rättighetens innehåll eller tillstånds- eller rättshavarna, kan Tillstånds- och tillsynsverket förtydliga beslutet eller ersätta det med ett beslut enligt denna lag.

Ansökan i ett ärende som avses i 1 mom. kan göras av tillstånds- eller rättshavaren, tillsynsmyndigheten, den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, den som äger ett område som omedelbart är föremål för projektet eller innehavaren av någon annan rättighet som hänför sig området. Tillstånds- och tillsynsverket kan ta upp ärendet till behandling också på eget initiativ.

19 §

Nyttjande av vattenkraft som tillhör någon annan

Den som kan visa sin rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett i 1 mom. avsett kraftverk kan genom ansökan begära att Tillstånds- och tillsynsverket ska utsätta en tid inom vilken kraftverksägaren ska inleda det förfarande som anges i 8 kap. 5 §. I fråga om behandlingen av ärendet gäller i tillämpliga delar det som i 14 kap. föreskrivs om förvaltningstvång.

Denna lag träder i kraft den

20 .

44.

Lag

om ändring av föreningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i föreningslagen (503/1989) 4 §, 20 § 3 mom., 22 § och 38 a § 3 mom., sådana de lyder, 4 § och 20 § 3 mom. i lag 1398/2009, 22 § i lag 135/2023 och 38 a § 3 mom. i lag 1210/2015, som följer:

4 §

Tillståndsplikt

Föreningar vars verksamhet omfattar övning i bruk av skjutvapen och som inte ska finnas endast för jakt får inte bildas utan tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket. Tillståndsmyndighet i landskapet Åland är dock Statens ämbetsverk på Åland.

20 §

Föreningsmöte

Krav på att möte ska hållas ska framställas skriftligen till föreningens styrelse. När styrelsen har tagit emot framställningen ska den utan dröjsmål sammankalla mötet. Om mötet inte har sammankallats eller kravet inte har kunnat framställas till styrelsen, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en medlem som krävt att möte ska hållas berättiga medlemmen att sammankalla mötet på föreningens bekostnad eller vid vite ålägga styrelsen att göra det. Om föreningen har sin hemort i landskapet Åland, är det dock Statens ämbetsverk på Åland som berättigar medlemmen eller ålägger styrelsen.

22 §

Andra sätt att fatta beslut

Om en i stadgarna nämnd fråga ska avgöras i föreningen vid en viss tidpunkt på det sätt som avses i 17 § 6 mom. eller 19 § och detta inte har skett, har en föreningsmedlem rätt att skriftligen kräva att styrelsen ska sköta om att beslutsfattandet ordnas. Har styrelsen trots kravet inte ordnat beslutsfattandet eller har kravet inte kunnat framställas till styrelsen, ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av den medlem som krävt att beslutsfattande ska ordnas berättiga medlemmen att ordna omröstningstillfälle, poströstning eller omröstning med något tekniskt hjälpmedel på föreningens bekostnad eller vid vite ålägga styrelsen att göra det. Om föreningen har sin hemort i

Betänkande FvUB 15/2025 rd

landskapet Åland, är det dock Statens ämbetsverk på Åland som berättigar medlemmen eller ålägger styrelsen.

38 a §

Verksamhetsgranskning

Om det inte har valts någon verksamhetsgranskare i enlighet med denna lag eller föreningens stadgar, ska Tillstånds- och tillsynsverket på anmälan förordna en verksamhetsgranskare med iakttagande på motsvarande sätt av det som i 2 kap. 8 § 3 och 4 mom. i revisionslagen föreskrivs om förordnande av revisor. Om föreningen har sin hemort i landskapet Åland, är det dock Statens ämbetsverk på Åland som förordnar en verksamhetsgranskare.

Denna lag träder i kraft den

20 .

45.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) 3 § 2 mom. 10 punkten, 11 § 1 mom. 1—3, 7 och 8 punkten samt 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag 228/2024, som följer:

3 §

Personuppgiftsansvariga och ansvarsfördelningen i fråga om ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden

För att utföra sina lagstadgade uppgifter får varje myndighet behandla de uppgifter den registrerat på följande sätt:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10) livskraftscentralen för behandlingsändamål som anges i 1 § 1 mom. 1 och 5 punkten,

11 §

Rätt att få uppgifter mellan de personuppgiftsansvariga för ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden

Vid behandlingen av uppgifter i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden har

1) Migrationsverket rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. av polisen, skyddspolisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, flyktingslussar, förvarsenheter, utrikesministeriet, beskickningar, livskraftscentraler samt välfärdsområdenas myndigheter och Helsingfors stad få uppgifter som är nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna sköta sina uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen (359/2003), lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017), nedan *säsongsarbetslagen*, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017), nedan *ICT-lagen*, lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018), nedan *forskar- och studerandelagen*, lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (224/2024), nedan *lagen om högkvalificerad anställning*, lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011), nedan *mottagningslagen*, lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002), nedan *förvarslagen* och lagen om främjande av integration (681/2023), nedan *integrationslagen*,

2) en förläggning rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 3 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, andra förläggningar, flyktingslussar, förvarsenheter och livskraftscentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av förläggningens uppgifter enligt mottagningslagen,

3) en flyktingsluss rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, andra flyktingslussar, förvarsenheter och livskraftscentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av flyktingslussens uppgifter enligt utlänningslagen och mottagningslagen,

7) en livskraftscentral rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 5 punkten av Migrationsverket, polisen, Gränsbevakningsväsendet, förläggningar, flyktingslussar, beskickningar samt välfärdsområdenas myndigheter och Helsingfors stad få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av centralens uppgifter enligt utlänningslagen och integrationslagen,

8) en myndighet i ett välfärdsområde och Helsingfors stad rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten av Migrationsverket, förläggningar och livskraftscentraler få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av välfärdsområdets uppgifter enligt integrationslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

13 §

Annan rätt att få uppgifter

Migrationsverket har för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom., förläggningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 3 punkten, flyktingslussar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 och 3 punkten, förvarsenheter för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 4 punkten, livskraftscentralerna, utrikesministeriet och beskickningar för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 1 punkten samt välfärdsområdenas myndigheter och Helsingfors stad för behandlingsändamål enligt 1 § 1 mom. 5 punkten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt för skötseln av uppgifter enligt utlänningslagen, medborgarskapslagen, säsongarbetslagen, ICT-lagen, forskar- och studerandelagen, lagen om högkvalificerad anställning, mottagningslagen, förvarslagen och integrationslagen få nödvändiga uppgifter om fysiska och juridiska personer av de aktörer som anges i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt av privata tjänsteproducenter och av företrädare som förordnats för barn utan vårdnadshavare.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

46.

Lag

om ändring av 20 § i lagen om nödcentralsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) 20 § 2 mom., sådant det lyder i lag 438/2023, som följer:

20 §

Myndigheters rätt att få uppgifter ur nödcentralsdatasystemet

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur nödcentralsdatasystemet avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter för verkets övervakningsuppgifter inom räddningsväsendet samt social- och hälsovårdsväsendet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

47.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av räddningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) 6 § 3 och 4 mom., 7 § 3 och 4 mom., 13 § 2 och 3 mom., 14 och 15 §, 17 § 2 mom., 18 § 1 och 2 mom. och 19 §, av dem 15 § sådana lyder i lag 470/2024, som följer:

6 §

Beslut om räddningsväsendets servicenivå

Innan beslutet om servicenivån godkänns ska välfärdsområdet be Tillstånds- och tillsynsverket yttra sig om det. Det av välfärdsområdesfullmäktige godkända beslutet om servicenivån ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket.

Närmare bestämmelser om grunderna för innehållet i besluten om servicenivån, om strukturen för och uppföljningen av besluten och om den bedömning som utförs av Tillstånds- och tillsynsverket får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

7 §

Allmän styrning, planering och utveckling av räddningsväsendet

Tillstånds- och tillsynsverket stödjer inrikesministeriet i de uppgifter som anges i 1 och 2 mom.

Närmare bestämmelser om inrikesministeriets och Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter och om det riksomfattande samarbetet mellan olika ministerier och sektorer när det gäller räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

13 §

Välfärdsområdets uppföljnings- och bedömningsskyldighet

Välfärdsområdet ska årligen utarbeta en redogörelse för hur räddningsväsendets tjänster genomförts och för det ekonomiska läget inom sitt område. I redogörelsen ska det beskrivas och bedömas hur räddningsväsendets riksomfattande mål samt inrikesministeriets eventuella åtgärdsrekommendationer har beaktats inom välfärdsområdet. Dessutom ska redogörelsen innehålla välfärdsområdets preliminära förslag till den i 11 § avsedda delplanen för räddningsväsendet som utgör en del av investeringsplanen. Redogörelsen ska lämnas till inrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket.

Genom förordning av inrikesministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om minimiinformationsinnehållet i den uppföljning som avses i 1 mom., om uppgifterna i den redogörelse som avses i 2 mom. och om den tidpunkt då redogörelsen ska lämnas till inrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket.

14 §

Tillstånds- och tillsynsverkets expertbedömning

Tillstånds- och tillsynsverket bereder årligen en expertbedömning för att välfärdsområdesvis bedöma tillräckligheten av räddningsväsendets servicenivå och finansieringsnivå. I expertbedömningen granskas och bedöms räddningsväsendets servicenivå enligt uppgift, behovet av räddningsväsendets tjänster, hur tillgången till och kvaliteten på tjänsterna utvecklats och den uppskattade framtida utvecklingen när det gäller detta samt behovet och inverkan av investeringar. Expertbedömningarna lämnas till inrikesministeriet och offentliggörs i det allmänna datanätet.

Av de expertbedömningar som Tillstånds- och tillsynsverket utarbetat välfärdsområdesvis ska verket sammanställs en riksomfattande expertbedömning för inrikesministeriet. Vid sammanställandet av den riksomfattande expertbedömningen utnyttjar Tillstånds- och tillsynsverket dessutom välfärdsområdenas i 13 § 2 mom. avsedda redogörelser. Bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets rätt att få information av välfärdsområdena finns i 19 §.

Genom förordning av inrikesministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i Tillstånds- och tillsynsverkets i 1 och 2 mom. avsedda expertbedömningar och om den tidpunkt då bedömningarna ska lämnas till inrikesministeriet.

15 §

Inrikesministeriets årliga redogörelse

Inrikesministeriet upprättar årligen en riksomfattande redogörelse för bedömning av genomförandet av ett räddningsväsende som motsvarar behoven och riskerna samt för bedömning av finansieringens tillräcklighet. I redogörelsen utnyttjas välfärdsområdenas redogörelser enligt 13 § och Tillstånds- och tillsynsverkets riksomfattande expertbedömningar enligt 14 §. Redogörelsen ska innehålla ett förslag om behövliga åtgärder med tanke på utarbetandet av planen för de of-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

fentliga finanserna, statsbudgeten och de riksomfattande målen för välfärdsområdenas uppgifter räddningsväsendet enligt 12 a § i lagen om välfärdsområden samt annan riksomfattande styrning.

17 §

Tillsynen över räddningsväsendet och styrningen i anknytning till tillsynen

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på räddningsväsendets tjänster inom sitt verksamhetsområde.

18 §

Tillsynen över räddningsväsendets servicenivå

Tillstånds- och tillsynsverket har till uppgift att övervaka att servicenivån för ett välfärdsområdes räddningsväsende är tillräcklig.

Om servicenivån enligt Tillstånds- och tillsynsverkets bedömning uppvisar avsevärda brister eller missförhållanden och dessa inte avhjälpas inom en tid som Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer, kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga välfärdsområdet att inom utsatt tid rätta till det som har gjorts eller försumrats.

19 §

Rätt till information

Välfärdsområdet ska till inrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket lämna de nödvändiga uppgifter och redogörelser som de begär för genomförandet av sina uppgifter enligt denna lag. Uppgifterna och redogörelserna ska lämnas avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

48.

Lag

om ändring av 29 § i lagen om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021—2027

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021—2027 (1125/2021) 29 § 3 mom. som följer:

29 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter om anslag enligt artiklarna 19 och 20 i förordningen om Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Trots de sekretessbestämmelser som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har arbets- och näringsministeriet, livskraftscentralen och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret rätt att för användning av det anslag som avses i 28 § 1 mom. i denna lag av Migrationsverket avgiftsfritt ur ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden få sådan information som behövs för identifiering av en person och för fastställande av tidpunkten för personens placering i en kommun och av personens hemkommun, samt information om grunderna för ett uppehållstillstånd som beviljats personen med stöd av utlänningslagen (301/2004). Sådan information är klientnummer från Migrationsverket, ärendenummer från Förenta Nationernas flyktingorganisation, tidpunkten för personens ankomst till Finland, personens placeringskommun, år för kvotuttagning, uttagning för mottagande, personens födelsetid och medborgarskap samt uppgift om barn som efter kvotuttagsbeslutet har fötts före ankomsten till Finland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

49.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Finlands flagga

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands flagga (380/1978) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1418/2009,
som följer:

5 §

Den rektangulära statsflaggan används av riksdagen, ministerierna, centralförvaltningens ämbetsverk som lyder under ministerierna och med dem jämförbara ämbetsverk och inrättningar, högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen, hovrätterna, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralerna, Finlands diplomatiska eller med dem jämförbara beskickningar i utlandet och av utsänd konsul ledda konsulat, Finlands Bank, Folkpensionsanstalten, Finlands Akademi, offentlighetsrättsliga universitet, Gränsbevakningsväsendet och statens fartyg.

Denna lag träder i kraft den

20 .

50.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om varningsmeddelanden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om varningsmeddelanden (466/2012) 3 § 12 punkten, sådant det lyder i lag 1210/2020, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 §

Behöriga myndigheter

Varningsmeddelanden får utfärdas av

12) Tillstånds- och tillsynsverket,

Denna lag träder i kraft den

20 .

51.

Lag

om ändring av lagen om brandskyddsfonden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om brandskyddsfonden (306/2003) 4–7 §, sådana de lyder, 4 och 6 § i lag 1422/2009, 5 § i lag 1355/2018 och 7 § i lag 1389/2019, som följer:

4 §

Debitering av brandskyddsavgift

Debiteringen verkställs och betalningsdagen fastställs kalenderårsvis av Tillstånds- och tillsynsverket.

Finansinspektionen ska för fastställande av brandskyddsavgiften årligen senast den 15 juli tillställa Tillstånds- och tillsynsverket uppgifter om de betalningsskyldiga samt andra behövliga uppgifter och utredningar. Tillstånds- och tillsynsverket ska före utgången av juli till de betalningsskyldiga sända en uppmaning att lämna de uppgifter som behövs för debiteringen. Försäkringsgivarna och ombudet för ett utländskt EES-försäkringsbolag som fritt tillhandahåller försäkringstjänster i Finland ska skriftligen senast den 15 september varje år lämna Tillstånds- och tillsynsverket de uppgifter som behövs för debiteringen.

Om uppgifterna inte lämnas inom föreskriven tid, har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att vid vite förplikta den som saken gäller att lämna uppgifterna inom en ny utsatt tid eller rätt att verkställa debiteringen med stöd av någon annan utredning som kan erhållas. I ett ärende som gäller vite tillämpas vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

De betalningsskyldiga ska betala brandskyddsavgiften på förfallodagen till det betalningsställe som Tillstånds- och tillsynsverket angivit i sitt beslut. På det belopp av brandskyddsavgiften som förfallit till betalning ska betalas dröjsmålsränta enligt vad som föreskrivs i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Belopp som understiger 10 euro debiteras inte.

5 §

Redovisning av brandskyddsavgifter

Tillstånds- och tillsynsverket ska betala in brandskyddsavgifterna till brandskyddsfonden före utgången av det kalenderår då debiteringen verkställdes. En försäkringsmäklare som avses i 2 § 2 mom. ska på eget initiativ senast den 15 september betala brandskyddsavgiften till det betalningsställe som inrikesministeriet bestämmer.

6 §

Preskription

Skyldigheten att betala brandskyddsavgift preskriberas fem år från utgången av det kalenderår då Tillstånds- och tillsynsverket borde ha verkställt debiteringen.

7 §

Sökande av ändring i debiteringen av brandskyddsavgift

Omprövning får begäras av Tillstånds- och tillsynsverkets beslut som gäller debitering av brandskyddsavgift. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

I det beslut som meddelas med anledning av en begäran om omprövning får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

En brandskyddsavgift som debiterats ska trots ändringssökande betalas inom utsatt tid. Brandskyddsavgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivningen av den finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om avgiften avlyfts eller sänks, ska Tillstånds- och tillsynsverket eller brandskyddsfonden på grundval av ett lagakraftvunnet beslut som fattats till följd av ändringssökande återbetala det överbetalda beloppet. På det belopp som återbetalas ska betalas ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

52.

Lag

om ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i räddningslagen (379/2011) 22 b § 1 mom., 22 c § 1 mom., rubriken för 23 § och 23 § 2 och 3 mom., 26 § 1 mom., 31 § 1 mom., 31 a § 3 mom., 48 § 3 mom., 67 §, 79 § 3 mom., 87 § 1 mom., 91 § 5 mom. 2 punkten, det inledande stycket i 105 § 1 mom. och 111 a § 3 mom., sådana de lyder, 22 b § 1 mom., 22 c § 1 mom., den finska språkräkten i 26 § 1 mom. samt 31 § 1 mom. och 111 a § 3 mom. i lag 1353/2018, rubriken för 23 §, 23 § 2 och 3 mom., 67 §, 79 § 3 mom. och 87 § 1 mom. i lag 616/2022, 31 a § 3 mom. i lag 436/2023, 48 § 3 mom. i lag 563/2023, 91 § 5 mom. 2 punkten i lag 1171/2016 och det inledande stycket i 105 § 1 mom. i lag 754/2023, som följer:

22 b §

Skyldighet för innehavare av stora oljelager att sörja för bekämpningsberedskapen

Om oljemängden på ett lagerområde som är beläget någon annanstans än vid kusten uppgår till en miljon liter eller mer, är upplagraren skyldig att göra upp en plan för oljeskador i området. Upplagraren ska också anskaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och se till att personal som är förtrogen med användningen av materielen finns tillgänglig. Planen ska delges Tillstånds- och tillsynsverket.

— — — — —

22 c §

Skyldighet för hamninnehavare och verksamhetsidkare i kustområdet att sörja för bekämpningsberedskapen

Innehavaren av en hamn som i huvudsak är avsedd för handelssjöfart och verksamhetsidkaren vid någon annan inrättning som i ett kustområde lagrar en miljon liter eller mer olja eller andra skadliga ämnen ska göra upp en plan för oljeskador och fartygskemikalieolyckor i området. Hamninnehavaren och verksamhetsidkaren ska skaffa materiel som behövs för att förebygga och begränsa oljeskador och fartygskemikalieolyckor. Verksamhetsidkaren ska också se till att utbildad personal finns tillgänglig för att använda bekämpningsmaterielen. Planen ska delges Tillstånds- och tillsynsverket.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 §

Inrikesministeriets och Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket ska stödja inrikesministeriet i de uppgifter som föreskrivs i 1 mom. och sköta även andra uppgifter som i denna lag åläggs Tillstånds- och tillsynsverket.

Närmare bestämmelser om inrikesministeriets och Tillstånds- och tillsynsverkets i denna lag avsedda uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Räddningsmyndigheter

Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är inrikesministeriets räddningsöverdirektör och de tjänstemän vid inrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket som denne förordnat.

31 §

Ansvar för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för terrängbrand

Inrikesministeriet ska ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar.

31 a §

Lägesbildsverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket stöder inrikesministeriet i den uppgift som föreskrivs i 2 mom.

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar genomförandet av den externa räddningsplanen och övningarna. Om en olycka inträffat ska anteckningar göras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

67 §

Skyldighet att delta i befolkningsskyddsutbildning

Inrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket kan på framställning av det behöriga ministeriet eller välfärdsområdets räddningsmyndighet förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar. I landskapet Åland görs framställningen av Statens ämbetsverk på Åland.

79 §

Tillsynsplan

Tillsynsplanen ska basera sig på välfärdsområdets räddningsväsendes servicenivåbeslut. Tillsynsplanen ska ses över årligen och när det finns särskild orsak till översyn. Tillsynsplanen ska delges Tillstånds- och tillsynsverket.

87 §

Skyldighet att lämna statistiska uppgifter

Välfärdsområdets räddningsmyndighet ska avgiftsfritt lämna inrikesministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och Räddningsinstitutet sådana uppgifter om räddningsväsendets prestationer, resurser, arrangemang och andra beredskapsåtgärder samt uppgifter ur åtgärdsregistret som behövs för statistik. Uppgifterna kan vid behov lämnas ut genom teknisk anslutning, och de kan även innehålla sekretessbelagd information.

91 §

Åtgärdsregister

När det är nödvändigt får uppgifterna i registret trots sekretessbestämmelserna utlämnas till

2) Finlands miljöcentral, Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralen för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieskador och beredskap för sådana samt för vattenlägestjänsten och för hantering av översvämningsrisker,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Välståndsområdets räddningsmyndighet eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 8 punkten, Tillstånds- och tillsynsverket eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 9 punkten, den myndighet som beviljar bygglov, kan bestämma att det som har gjorts i strid med denna lag eller försumrats ska rättas till inom en viss tid. Ett sådant föreläggande kan meddelas den som

— — — — —

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Efterbehandlingen leds av den myndighet som den berörda kommunen bestämt. Tillstånds- och tillsynsverket styr och samordnar efterbehandlingsarbetet, om bekämpningen omfattar flera kommuner.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

53.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 72 b, 72 c, 79 och 79 a §, 83 § 1, 2 och 4 mom., 84 § 2 mom. samt rubriken för 190 § och 190 § 1 mom., sådana de lyder, 72 b och 72 c i lag 255/2025, 79 och 79 a § samt rubriken för 190 § i lag 216/2023 samt 83 § 1, 2 och 4 mom., 84 § 2 mom. och 190 § 1 mom. i lag 389/2023, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

72 b §

Regionala riktlinjer för anlitandet av utländsk arbetskraft

Livskraftscentralen följer i samråd med arbetsmarknadsparterna arbetsmarknadsläget inom sitt verksamhetsområde och fattar ett beslut i vilket det utfärdas riktlinjer för de allmänna villkoren för anlitandet av utländsk arbetskraft inom centralens verksamhetsområde.

72 c § (Ny)

Riksomfattande förteckning över branscher med brist på arbetskraft

Arbets- och näringsministeriet fastställer i samarbete med Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och livskraftscentralerna de branscher med brist på arbetskraft där tillgången på arbetskraft är problematisk i hela landet. De branscher där det råder brist på arbetskraft fastställs utifrån arbetsförvaltningens och Statistikcentralens statistiska material om antalet sysselsatta och arbetslösa samt lediga arbetsplatser och med beaktande av de regionala riktlinjer som avses i 72 b §.

Bestämmelser om de branscher med brist på arbetskraft som fastställts med stöd av 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

79 §

Uppehållstillstånd för företagare

En utlänning som avser att i ledande ställning utöva företagsverksamhet och på vars ansökan livskraftscentralen har fattat ett positivt delbeslut beviljas på ansökan uppehållstillstånd för företagare.

79 a §

Livskraftcentralens delbeslut på ansökan om uppehållstillstånd för företagare

Beviljandet av uppehållstillstånd för företagare baserar sig på en prövning där man ska säkerställa att

- 1) företagsverksamheten sker i ett företag som är registrerat i Finland,
- 2) företaget bedöms ha förutsättningar för en lönsam affärsverksamhet,
- 3) företaget har tillräckliga resurser för att bedriva affärsverksamheten,
- 4) skyldigheten att betala lagstadgade skatter och avgifter inte väsentligen har åsidosatts i företagsverksamheten.

Utlänningen ska lämna uppgifter om de förutsättningar som föreskrivs i 1 mom. Livskraftscentralen får begära att utlänningen lämnar sådana andra uppgifter om företaget eller företagsverksamheten som är nödvändiga för att ansökan ska kunna avgöras och till den del uppgifterna inte fås ur någon annan myndighets informationsresurs.

När livskraftscentralen fattar ett delbeslut ska den säkerställa att utlänningens försörjning är tryggad genom inkomster från företagsverksamheten under den tid som uppehållstillståndet gäl-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ler. I företagsverksamhetens initialskede kan försörjningen vara tryggad genom inkomster från förvärvsarbete, startfinansiering som företaget har tillgång till eller sökandens egna tillgängliga penningmedel.

Om delbeslutet är positivt, anges det i beslutet för vilken tid uppehållstillstånd för företagare får beviljas och om uppehållstillståndet är tidsbegränsat eller kontinuerligt.

Bestämmelser om den behöriga livskraftscentralen utfärdas genom förordning av statsrådet.

83 §

Migrationsverkets behörighet

Migrationsverket beviljar efter ett positivt delbeslut som avses i 79 a § eller ett utlåtande som avses i 80 a § uppehållstillstånd för företagare och uppehållstillstånd för tillväxtföretagare, om inte något annat följer av 36, 36 a, 36 b eller 36 d §. I fråga om uppehållstillstånd för tillväxtföretagare bedömer Migrationsverket om utlänningens försörjning är tryggad enligt 39 §.

Migrationsverket beviljar övriga uppehållstillstånd som avses i detta kapitel, om förutsättningarna för beviljande av uppehållstillstånd uppfylls och något annat inte följer av 36, 36 a, 36 b eller 36 d §. Migrationsverket avgör när det är ogrundat enligt 49 § 1 mom. 3 punkten att vägra uppehållstillstånd.

Om sökanden inte uppfyller villkoren för inresa enligt 11 § 1 mom. 1, 4 eller 5 punkten eller kravet på resedokumentets giltighet enligt 35 § eller om uppehållstillstånd inte beviljas på en i 36, 36 a, 36 b eller 36 d § föreskriven grund, kan Migrationsverket förkasta en ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare eller företagare utan prövning enligt 72 § 1 mom. 1 och 2 punkten och delbeslutsprövning från livskraftscentralen.

84 §

Behandlingstider

Livskraftscentralen ska fatta ett delbeslut senast inom en månad efter det i 1 mom. avsedda mottagandet av ansökan. Innovationsfinansieringsverket Business Finland ska ge ett utlåtande som gäller fortsatt tillstånd för tillväxtföretagare senast inom en månad efter Migrationsverkets begäran som gjorts med stöd av 80 b § 2 mom. Migrationsverket ska fatta ett beslut om ansökan senast inom en månad efter att ha mottagit ett delbeslut eller utlåtande.

190 §

Ändringssökande

I beslut som fattats av Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten, livskraftscentralen, en finsk beskickning eller undervisnings- och kulturministeriet och som avses i denna lag samt i utlåtande som lämnats av Innovationsfinansieringsverket Business Finland får ändring sö-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kas genom besvär. Bestämmelser om ändringssökande i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I livskraftscentralens delbeslut och Innovationsfinansieringsverket Business Finlands utlåtanden söks ändring dock först i samband med huvudsaken.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

— — — — —

54.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om hälsovården inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) 6 §, sådan den lyder i lagarna 1447/2015 och 741/2023, som följer:

6 §

Den allmänna planeringen och styrningen av samt tillsynen över hälsovården inom Försvarsmakten ska skötas av Huvudstaben.

För ordnandet av hälsovård inom försvarsmakten svarar Försvarsmaktens logistikverk. (Nytt 2 mom.)

Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka lagenligheten i den hälsovård ~~inom Försvarsmakten som avses i 1 § 1 mom.~~ som försvarsmakten enligt denna eller någon annan lag ordnar eller producerar och ge handledning i samband med det. Hälsovård som försvarsmakten ordnar eller producerar utanför Finlands territorium övervakas dock av Huvudstaben. Huvudstaben övervakar dessutom den hälsovård som försvarsmakten själv tillhandahåller under försvarstillstånd enligt lagen om försvarstillstånd (1083/1991) och vid tillämpning av bestämmelserna i II avdelningen i beredskapslagen (1552/2011) under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1 och 2 punkten i den lagen. (2 mom. i RP)

Denna lag träder i kraft den 20 .

— — — — —

55.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om försvarstillstånd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarstillstånd (1083/1991) 12 §, sådan den lyder i lag 1429/2009, som följer:

12 §

Tillstånds- och tillsynsverket kan begränsa rätten att avlägsna sig från en bestämd ort samt förbjuda vistelse utomhus utan polisens tillstånd under vissa tider eller på vissa platser, om befolkningens säkerhet eller ett viktigt militärt försvarsintresse kräver det.

I brådskande fall kan ett förbud enligt 1 mom. utfärdas av chefen för polisinrättningen. Beslutet ska omedelbart underställas Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

56.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 3 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (304/2019) ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Myndighetens uppgifter

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata svarar tillsammans med Statens ämbetsverk på Åland för att tillgången till den statliga service som avses i 1 mom. 4 punkten ordnas på ett

Betänkande FvUB 15/2025 rd

resultatrikt sätt i landskapet Åland. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska särskilt svara för funktionen och utvecklingen av de informationssystem som används vid produktionen av tjänsterna och för funktionen och utvecklingen av e-tjänster och tjänster för ärendehantering och arkivering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

57.

Lag

om ändring av 10 § i kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen (410/2015) 10 § 2 mom. som följer:

10 §

Uppföljning och laglighetsövervakning

Tillstånds- och tillsynsverket kan med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit gällande lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

58.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om accis på vissa dryckesförpackningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om accis på vissa dryckesförpackningar (1037/2004) 7 §, sådan den lyder i lag 771/2020, som följer:

7 §

Godkännande av anteckning i producentregistret

Den som i en skattedeklaration enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) anmäler att dryckesförpackningar ingår i ett fungerande retursystem ska visa att den som är ansvarig för retursystemet för dryckesförpackningar har godkänts av Tillstånds- och tillsynsverket för anteckning i producentregistret på det sätt som anges i 103 § i avfallslagen eller att dryckesförpackningarna har godkänts för anteckning i motsvarande register enligt lagstiftningen i landskapet Åland. Miljömyndigheterna ska omedelbart underrätta Skatteförvaltningen om ändringar i registret. Om producentregisteruppgifter föranleder ändringar i beskattningen av en accisskyldig, beaktas ändringarna vid påförandet av accis för den följande kalendermånaden efter lämnandet av uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

59.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur Europeiska unionen (432/2021) 9 § som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

9 §

Återlämnande av kontanta medel

Tillfälligt kvarhållna kontanta medel som släpps ska göras tillgängliga för eller återlämnas till den berörda personen i enlighet med vad personen och den behöriga myndigheten separat kommer överens om. Den behöriga myndigheten kan deponera sådana kontanta medel hos Tillstånds- och tillsynsverket som omfattas av lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931).

Denna lag träder i kraft den 20 .

60.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) 16 § 1 mom.
18 punkten som följer:

16 §

Tullens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs annanstans i lag har Tullen trots sekretessbestämmelserna rätt att ur vissa register genom en teknisk anslutning eller som en datamängd få information för att utföra sina uppgifter och föra sina personregister, på det sätt som avtalas om tillvägagångssättet med den personuppgiftsansvarige, enligt följande:

18) ur Tillstånds- och tillsynsverkets register för övervakning av penningtvätt uppgifter och identifieringsuppgifter om den registrerade för tullövervakning, skattekontroll och tullbrottsbekämpning,

Denna lag träder i kraft den 20 .

61.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om välfärdsområden (611/2021) 11 § 3 mom., sådant det lyder i lag 468/2024,
som följer:

11 §

Uppföljning, styrning och laglighetsövervakning av välfärdsområdena

Tillstånds- och tillsynsverket kan med anledning av klagomål undersöka om välfärdsområdet
har iakttagit gällande lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

62.

Lag

om ändring av 8 a § i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) 8 a § 1 mom., så-
dant det lyder i lag 247/2017, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 a §

Samserviceregister

Över samserviceavtalen ska föras ett register där det antecknas uppgifter om avtalsparterna, servicepunkternas placering och serviceutbud, avtalens giltighetstid och andra motsvarande uppgifter som behövs för uppföljningen av avtalen. Personuppgiftsansvarig är Tillstånds- och tillsynsverket. Samservicens uppdragstagare ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om att samserviceavtal ingåtts, ändrats eller avslutats inom en månad från att detta skett.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

63.

Lag

om ändring av 56 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 56 § som följer:

56 §

Vite

Om en kommun, en samkommun eller en utbildningsanordnare vid ordnandet av statsandelsåligganden har underlåtit att uppfylla en förpliktelse om vilken det föreskrivs i lag eller föreskrivs eller bestäms med stöd av lag, kan Tillstånds- och tillsynsverket, efter att ha hört det behöriga ministeriet, ålägga kommunen eller hemkommunsersättningstagaren att vid vite uppfylla förpliktelsen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

64.

Lag

om ändring av 15 och 16 § i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (603/2006) 15 § och 16 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1181/2016, som följer:

15 §

Lämnande av uppgifter till Skatteförvaltningen och vissa andra myndigheter

Skatteförvaltningen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av jord- och skogsbruksministeriet, livskraftscentralerna och Statens ämbetsverk på Åland få de uppgifter om stödtyper enligt 2 § 2—4, 4 a och 5 punkten som beviljats en sökande och om datum för betalning av stöd, som behövs för återbäring av punktskatt som avses i denna lag och för den anknytande tillsynen. De individualiserings- och kontaktuppgifter som Skatteförvaltningen har rätt att få i fråga om sökande är namn, personbeteckning eller organisationsnummer och den adress som anmälts till myndigheterna.

Jord- och skogsbruksministeriet, livskraftscentralerna och Statens ämbetsverk på Åland har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Skatteförvaltningen få de uppgifter om återbäringsbeloppen och grunderna för återbäring som behövs för återbäring av punktskatt som avses i denna lag och för den anknytande tillsynen. De individualiserings- och kontaktuppgifter som ministeriet och de nämnda myndigheterna har rätt att få i fråga om mottagare av återbäring är namn, personbeteckning eller organisationsnummer och den adress till driftstället som anmälts till Skatteförvaltningen.

16 §

Skatteförvaltningens och vissa andra myndigheters rätt att lämna uppgifter på eget initiativ

Om det finns anledning att misstänka att en sökande inte hade haft rätt till stöd som avses i 2 § 2—4, 4 a och 5 punkten kan Skatteförvaltningen trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ lämna jord- och skogsbruksministeriet samt livskraftscentralerna behövliga uppgifter som gäller mottagare av återbäring av punktskatt enligt denna lag och beviljad återbäring av punktskatt och som hänför sig till tillsynen över riktigheten i återbäringen, för att ministeriet och de nämnda myndigheterna ska kunna fullgöra den tillsynsskyldighet som enligt lag eller förordning ingår i deras arbetsuppgifter. Individualiserings- och kontaktuppgifter som kan lämnas i fråga om mot-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tagare av återbäring är namn, personbeteckning eller organisationsnummer och den adress till driftstället som anmälts till Skatteförvaltningen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

65.

Lag

om ändring av 79 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 79 § som följer:

79 §

Handräckning

Tillstånds- och tillsynsverket och polisen är inom ramen för sin behörighet skyldiga att lämna skattemyndigheterna och de myndigheter hos vilka ändring söks behövlig handräckning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

66.

Lag

om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 2 mom., 10, 11, 11 a och 11 b §, 13 a § 4 och 5 mom., 30 § 2 mom., 30 a, 30 b, 40, 40 a och 40 b §, sådana de lyder, 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 2 mom., 10, 11, 11 a och 11 b §, 30 § 2 mom., 30 a, 30 b, 40 a och 40 b § i lag 1430/2009, 13 a § 4 och 5 mom. s i lag 1149/2015 samt 40 § i lagarna 1430/2009 och 453/2017, som följer:

3 §

Tillstånds- och tillsynsverket utövar i egenskap av central förvaltningsmyndighet tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

4 §

För pantlånerörelse ska ansökas om koncession hos Tillstånds- och tillsynsverket. Koncession kan beviljas också för en ny pantlåneinrättning innan den registreras.

I koncessionsansökan ska lämnas tillräckliga uppgifter om pantlåneinrättningens ägare och deras ägarandelar, om förvaltningen och om de personer som sköter förvaltningen. Till ansökan ska stiftelseurkunden fogas. Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att kräva också andra upplysningar som det anser vara behövliga. Polisen på den berörda orten ska ombes ge ett yttrande om pantlåneinrättningens koncessionsansökan.

5 §

Efter att ha hört sökanden har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att i koncessionen uppställa sådana villkor för pantlåneinrättningens affärsverksamhet som behövs för tillsynen.

10 §

En anmälan om etablering och indragning av en pantlåneinrättnings filialer ska göras till Tillstånds- och tillsynsverket.

11 §

Innan en pantlåneinrättning inleder sin verksamhet ska den lämna Tillstånds- och tillsynsverket

1) ett fullständigt utdrag som visar att registermyndigheten har registrerat inrättningen och som inbegriper bolagsordningen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2) uppgift om styrelsemedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och, om en vice verkställande direktör har utsetts, dennes samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort,

3) utredning om hur panterna förvaras och hur de försäkras.

Om de uppgifter som nämns i 1 mom. förändras, ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrättas.

11 a §

En pantlåneinrättning ska innan verksamheten inleds underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om de ägare av andelar i pantlåneinrättningen som äger minst 10 procent av aktiekapitalet eller vars andel svarar för minst 10 procent av den rösträtt som inrättningens aktier medför eller vars andel annars ger rätt att utöva ett därmed jämförbart inflytande i pantlåneinrättningens förvaltning samt om innehavens storlek. Av anmälan ska framgå behövliga uppgifter om andelarnas storlek och ägare. Inrättningen ska omedelbart anmäla de förändringar i innehaven som den fått kännedom om.

Om Tillstånds- och tillsynsverket konstaterar att ett innehav av någon andel äventyrar pantlåneinrättningens försiktiga och sunda affärsverksamhet, kan det förbjuda ägaren av andelen att utöva sin rösträtt.

Tillstånds- och tillsynsverket kan meddela närmare föreskrifter om anmälningar till Tillstånds- och tillsynsverket enligt denna paragraf.

11 b §

Koncessionshavaren ska till Tillstånds- och tillsynsverket lämna in kopior av revisionsberättelsen och bokslutet med bilagor inom två månader efter det att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. Koncessionshavaren ska också utan dröjsmål anmäla till Tillstånds- och tillsynsverket att styrelsemedlemmar och verkställande direktören har bytts ut och lägga fram en utredning över verkställande direktörens behörighet.

13 a §

Tillstånds- och tillsynsverket meddelar pantlåneinrättningen förordnande enligt 7 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

Patent- och registerstyrelsen och Tillstånds- och tillsynsverket kan under en mandatperiod entlediga en revisor som de förordnat.

30 §

Tillstånds- och tillsynsverket beviljar pantlåneinrättningar tillstånd enligt 6 kap. 10 § 2 mom. och 19 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

30 a §

Om en pantlåneinrättning har för avsikt att flytta sitt säte till någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i enlighet med artikel 8 i europabolagsförordningen, ska pantlåneinrättningen utan dröjsmål efter att ha anmält förslaget för registrering sända Tillstånds- och tillsynsverket en kopia av det förslag om flyttning och den redogörelse som avses i artikel 8.2 och 8.3 i den förordningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Registermyndigheten får inte ge intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004) om Tillstånds- och tillsynsverket innan tillstånd enligt 2 mom. i den paragrafen beviljats har meddelat registermyndigheten att pantlåneinrättningen inte har iakttagit bestämmelserna om flyttning av säte eller om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat att det inte motsätter sig flyttning av sätet.

30 b §

Om en pantlåneinrättning deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda intyg över fusionen enligt 4 § 3 mom. i lagen om europabolag eller 16 kap. 26 § i aktiebolagslagen eller över delningen enligt 17 kap. 25 § i aktiebolagslagen, om Tillstånds- och tillsynsverket innan tillstånd som avses i 2 mom. i den paragrafen beviljats har meddelat registermyndigheten att pantlåneinrättningen inte har iakttagit bestämmelserna om fusion eller delning eller om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. eller 17 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat att det inte motsätter sig fusionen eller delningen.

40 §

Tillstånds- och tillsynsverket ska förbjuda pantlånerörelse som bedrivs utan koncession enligt denna lag.

Om koncessionshavaren försummar sina skyldigheter enligt denna lag, lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism eller sin bolagsordning, kan Tillstånds- och tillsynsverket uppmana koncessionshavaren att fullgöra sina skyldigheter inom en viss tid.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förena förbud eller uppmaningar enligt denna paragraf med vite. Förbud enligt 1 mom. måste dock förenas med vite, om detta inte av något särskilt skäl är obehövligt. Bestämmelser i övrigt om vite finns i viteslagen (1113/1990).

40 a §

Tillstånds- och tillsynsverket ska återkalla koncessionen, om

- 1) pantlåneinrättningen i sin verksamhet på ett väsentligt sätt har brutit mot lag, förordning eller föreskrifter som en myndighet med stöd av lag eller förordning har meddelat eller fastställt eller om det inte längre finns förutsättningar för beviljande av koncession,
- 2) pantlåneinrättningen har upphört med sin verksamhet för en längre tid än sex månader,
- 3) pantlåneinrättningen inte har inlett sin verksamhet inom tolv månader efter det att koncession beviljats, eller
- 4) felaktiga uppgifter lämnades i ansökan om koncession.

Om Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av 1 mom. återkallar en pantlåneinrättnings koncession, kan det samtidigt bestämma hur verksamheten ska avslutas.

Tillstånds- och tillsynsverket ska anmäla till registermyndigheten att en koncession har återkallats.

Om det med beaktande av förhållandena vore oskäligt att återkalla koncessionen, kan Tillstånds- och tillsynsverket i stället ge koncessionshavaren en skriftlig varning.

Tillstånds- och tillsynsverket kan på pantlåneinrättningens ansökan återkalla dess koncession, om inrättningen har beslutat att upphöra med den koncessionspliktiga verksamheten. På återkallelse enligt detta moment tillämpas 2 och 3 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

40 b §

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få sådana uppgifter ur straffregistret och ur det i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) nämnda bötesregistret som behövs för tillsynen och för behandlingen av ärenden som gäller beviljande och återkallelse av koncession.

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få sådana andra uppgifter av koncessionshavaren som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

67.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om överföring av små fristående områden från en kommun till en annan

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om överföring av små fristående områden från en kommun till en annan (1197/1997) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1576/2019, som följer:

5 §

Fattande och delgivning av överföringsbeslut

Lantmäteriverket ska bestämma att överföringsbeslutet träder i kraft från ingången av ett kalenderår, och beslutet ska fattas före utgången av juni månad föregående år. Beslutet om överföringen ska publiceras i Officiella tidningen samt utan dröjsmål sändas för kännedom till finansministeriet, Kyrkostyrelsen, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Skatteförvaltningen samt de berörda kommunerna. Dessutom ska en kopia av beslutet utan dröjsmål sändas till de områdesägare som avses i 4 § 1 mom. Delfäendet av beslutet anses ha skett när beslutet har publicerats i Officiella tidningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

68.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 5 kap. 2 § 1 mom., 3 § 2 mom., 4 § 2 mom., 5 § 4—6 mom., 6 § 1 och 2 mom., 7 § 2 och 3 mom. samt 8 §, 7 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten och 1 a §:n 1 mom. 1 punkten, 8 kap. 1 § 6 mom., 2 § 3 mom., 3 § 4 mom., 4 § 7 mom., 7 §, 8 § 5 mom., rubriken för 10 § och 10 § 1, 3 och 4 mom. samt 11 § 3 mom., 9 kap. 3 § 6 mom., 3 b § och 6 § 2 mom.,

av dem 5 kap. 5 § 5 mom. och 9 kap. 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 406/2018, 7 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 187/2023, 7 kap. 1 a § 1 mom. 1 punkten och 9 kap. 3 § 6 mom. sådana de lyder i lag 573/2019, 8 kap. 11 § 3 mom. sådant det lyder i lag 600/2021 och 9 kap. 3 b § sådan den lyder i lag 444/2023, som följer:

5 kap.

Registret för övervakning av penningtvätt

2 §

Registeransvarig och användningsändamål för registret för övervakning av penningtvätt

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över rapporteringsskyldiga enligt 1 § i syfte att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism (*registret för övervakning av penningtvätt*).

3 §

Ansökan om införande i registret och förutsättningar för registrering

Tillstånds- och tillsynsverket ska registrera en sökande, om denne

- 1) har rätt att bedriva näring i Finland,
 - 2) inte har meddelats näringsförbud,
 - 3) lämnar uppgifter enligt 4 §,
 - 4) är rapporteringsskyldig enligt 1 kap. 2 § 21 punkten och bedriver valutaväxlingsverksamhet samt är tillförlitlig på det sätt som avses i 5 § i detta kapitel.
-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Uppgifter som ska föras in i registret för övervakning av penningtvätt samt anmälan om ändringar

En rapporteringsskyldig ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om förändringar i de uppgifter som avses i 1 mom.

5 §

Tillförlitlighet

Tillstånds- och tillsynsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter som är nödvändiga för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf eller för avregistrering enligt 6 §.

Tillstånds- och tillsynsverket har, trots sekretessbestämmelserna, rätt att avgiftsfritt av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om hur den som ansöker om registrering sköter sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut samt sådana uppgifter om sökandens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf, för avregistrering enligt 6 § eller för förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få behövliga uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses i 5 mom. också om en sådan organisation som avses i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) och om en sådan person som avses i 3 mom. i denna paragraf.

6 §

Avförande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt

Tillstånds- och tillsynsverket ska avregistrera en rapporteringsskyldig i registret för övervakning av penningtvätt, om

- 1) den rapporteringsskyldiga inte längre uppfyller registreringsvillkoren,
- 2) det i den rapporteringsskyldigas verksamhet har förekommit väsentliga överträdelser av denna lag eller av föreskrifter som Tillstånds- och tillsynsverket meddelat med stöd av denna lag, eller
- 3) den rapporteringsskyldiga har upphört med sin verksamhet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska före ett beslut som grundar sig på 1 mom. 2 punkten reservera en rimlig tid för den rapporteringsskyldiga att avhjälpa bristen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Utlämnande av uppgifter ur registret för övervakning av penningtvätt

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får Tillstånds- och tillsynsverket lämna ut uppgifter om fysiska personers namn eller födelseid i form av utskrifter, genom teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form eller göra dem allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät. Personuppgifter ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskilda sökningar.

Tillstånds- och tillsynsverket får lämna ut uppgifter om personbeteckningens slutled ur sitt register för övervakning av penningtvätt endast om utlämnandet uppfyller kraven i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. För att uppgifter om personbeteckningens slutled ska lämnas ut ur registret krävs det att den som ber om uppgifterna ger Tillstånds- och tillsynsverket en utredning om att de skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

8 §

Uppdatering av uppgifter via befolkningsdatasystemet, handelsregistret och företags- och organisationsdatasystemet

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera sina register med uppgifter ur befolkningsdatasystemet och att granska personuppgifterna för de personer som har anmälts för registrering, i syfte att konstatera uppgifternas riktighet.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att uppdatera registret för övervakning av penningtvätt med uppgifter ur handelsregistret samt företags- och organisationsdatasystemet.

7 kap.

Tillsyn

1 §

Tillsynsmyndigheterna och anmälan till centralen för utredning av penningtvätt

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den utövas av följande myndigheter:

4) Tillstånds- och tillsynsverket när det är fråga om rapporteringsskyldiga enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 13, 14, 16–18 och 20–26 punkten, till den del de inte med stöd av 1 punkten i detta moment står under Finansinspektionens tillsyn.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1 a §

Advokatföreningens årsredovisning

Advokatföreningen ska sammanställa en årsredovisning som redogör för
1) framställningar om meddelande av administrativa påföljder, som advokatföreningen lämnat till Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av 8 kap.,

8 kap.

Administrativa påföljder

1 §

Ordningsavgift

Advokatföreningen gör en framställning till Tillstånds- och tillsynsverket om att en advokat som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 12 punkten eller advokatens biträde ska påföras ordningsavgift.

2 §

Offentlig varning

Advokatföreningen gör en framställning till Tillstånds- och tillsynsverket om att meddela en advokat som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 12 punkten eller advokatens biträde en offentlig varning.

3 §

Påföljdsavgift

Advokatföreningen gör en framställning till Tillstånds- och tillsynsverket om att påföra en advokat som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 12 punkten eller advokatens biträde en påföljdsavgift.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Storleken på påföljdsavgiften för kreditinstitut och finansiella institut

Vad som i denna paragraf föreskrivs om storleken på den påföljdsavgift som påförs kreditinstitut eller finansiella institut ska också tillämpas på påföljdsavgifter som Tillstånds- och tillsynsverket påför företag som tillhandahåller finansiella tjänster, med undantag för vad som i 1 mom. föreskrivs om att vid den samlade bedömningen beakta överträdelser och försummelser av föreskrifter som meddelats av Finansinspektionen.

7 §

Preskription av rätten att påföra administrativa påföljder

Tillsynsmyndigheten får inte påföra ordningsavgift eller meddela offentlig varning och Tillstånds- och tillsynsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra ordningsavgift eller meddela offentlig varning, om beslutet inte har fattats inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

Tillsynsmyndigheten får inte påföra påföljdsavgift och Tillstånds- och tillsynsverket får inte med anledning av en framställning av advokatföreningen påföra påföljdsavgift, om beslutet inte har fattats inom tio år från den dag då överträdelsen eller försummelsen skedde eller, i fråga om en fortsatt överträdelse eller försummelse, inom fem år från den dag då överträdelsen eller försummelsen upphörde.

8 §

Offentliggörande av administrativa påföljder och andra beslut

Tillstånds- och tillsynsverket ska också offentliggöra sina beslut om ordningsavgifter, offentliga varningar och påföljdsavgifter som det meddelat på framställning av advokatföreningen. Den information som offentliggörs får inte innehålla uppgifter om en advokats klienter eller andra uppgifter som de facto avslöjar en klients identitet.

10 §

Framställning från advokatföreningen till Tillstånds- och tillsynsverket om meddelande av administrativa påföljder

Ärenden som gäller att påföra en i 1 kap. 2 § 1 mom. 12 punkten avsedd advokat och dennes biträde ordningsavgift, offentlig varning och påföljdsavgift inleds vid Tillstånds- och tillsynsverket på framställning av advokatföreningen. Advokatföreningen ska medan undersökning pågår samarbeta med Tillstånds- och tillsynsverket innan en framställning görs.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Advokatföreningen ska trots sekretessbestämmelserna på begäran av Tillstånds- och tillsynsverket ge verket ytterligare information som är nödvändig för att avgöra ärendet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska iaktta sekretessplikten enligt 22 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet när det behandlar uppgifter som omfattas av tystnadsplikten enligt lagen om advokater.

11 §

Rapportering till Europeiska bankmyndigheten om påföljder för kreditinstitut och finansiella institut

Tillstånds- och tillsynsverket ska ge Finansinspektionen information enligt 1 och 2 mom. om företag som tillhandahåller finansiella tjänster. Finansinspektionen ska vidarebefordra informationen till Europeiska bankmyndigheten.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Tillsynsmyndigheternas och advokatföreningens nationella och internationella samarbete samt informationsutbyte

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket kan använda sekretessbelagd information som de mottagit med stöd av denna lag och som gäller ett kreditinstitut, finansiellt institut eller företag som tillhandahåller finansiella tjänster endast

- 1) under kreditinstitutets och det finansiella institutets eller företagets tillsyn,
 - 2) i en rättegång eller i ett administrativt förfarande där ändring söks i eller omprövning begärs av ett beslut som fattats av Finansinspektionen eller Tillstånds- och tillsynsverket,
 - 3) i en rättegång som inletts med stöd av lagstiftning som gäller kreditinstitutet och det finansiella institutet eller det företag som tillhandahåller finansiella tjänster.
-

3 b §

Lämnande av uppgifter till Europeiska bankmyndigheten

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket ska lämna Europeiska bankmyndigheten all information den behöver för att sköta sina uppgifter enligt penningtvättsdirektivet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket får meddela föreskrifter om att rapporteringsskyldiga som står under deras tillsyn regelbundet ska lämna uppgifter om sin interna kontroll och riskhantering med avseende på förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism till Finansinspektionen och Tillstånds- och tillsynsverket samt om hur uppgifterna ska lämnas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

69.

Lag

om ändring av 5 kap. 10 § i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) 5 kap. 10 § 3 mom. som följer:

5 kap.

Insättningsgaranti

10 §

Utbetalning av ersättningar

Om verket inte har den information om en insättare som behövs för utbetalning av ersättning inom den tid som föreskrivs i 1 eller 2 mom., ska verket inom den tid som anges i 2 mom. deponera ersättningen hos Tillstånds- och tillsynsverket, med iakttagande av vad som föreskrivs i la-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

gen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

70.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23, 23 a, 23 b och 25 punkten, sådana de lyder, 13 § 1 mom. 23 punkten i lag 442/2024 och 13 § 1 mom. 23 a, 23 b och 25 punkten i lag 402/2023, som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregistrenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

— — — — —

23) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000), för produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice och för skötseln av den i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) avsedda uppgift som gäller produktion, utvärdering och uppföljning av information om arbetskraftsservicens funktion, resultat och effekter,

23 a) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lagen om förvaltningen av, tillsynen över och granskningen av Europeiska unionens facilitet för återhämtning och resiliens (537/2022),

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 b) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lagen om ett försök med rekryteringsstöd (20/2022),

25) till livskraftscentraler för delbeslut om uppehållstillstånd för företagare enligt utlänningslagen,

Denna lag träder i kraft den

20 .

71.

Lag

om ändring av 12 kap. 4 § i lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om placeringsfonder (213/2019) 12 kap. 4 § 3 mom. som följer:

12 kap.

Fondandelar som hör till värdeandelssystemet

4 §

Inlösen av fondandelar på ett gemensamt konto för ägarnas räkning

Fondbolaget ska i enlighet med lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931) utan dröjsmål deponera medlen, efter avdrag för annonserings- och inlösningskostnader, hos Tillstånds- och tillsynsverket, utan att förbehålla sig rätten att återfå det deponerade. Fondandelsägaren eller en person som avses i 1 § 3 mom. kan mot andelsbeviset lyfta en sådan andel av medlen som motsvarar fondandelen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

72.

Lag

om ändring av 44 b § i sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sparbankslagen (1502/2001) 44 b § 1 mom., sådant det lyder i lag 664/2022, som följer:

44 b §

Extra principalmöte ska hållas om principalernas ordförande eller vice ordförande eller bankens förvaltningsråd eller styrelse anser att det behövs eller om någon av bankens revisorer eller en tredjedel av principalerna eller ett sådant antal vid val av principaler röstberättigade insättare som motsvarar minst en tredjedel av antalet principaler eller grundfundsandelsägare som innehar minst en tiondel av samtliga grundfundsandelar, hos styrelsen skriftligen yrkar detta för behandlingen av ett uppgivet ärende. Kallelse till mötet ska sändas inom 14 dagar från det att insättarna eller grundfundsandelsägarna har framställt sitt yrkande. Om kallelse inte har sänts inom den angivna tiden ska Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av en insättare eller grundfundsandelsägare ge sökanden rätt att sammankalla mötet på bankens bekostnad.

Denna lag träder i kraft den

20 .

73.

Lag

om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen (750/1994) 7 § 1 mom. 9 punkten, sådan den lyder i lag 1171/2019, som följer:

7 §

Till följande tjänster kan endast finska medborgare utnämnas:

9) sådana tjänster vid finansministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata vars uppgifter har en väsentlig betydelse för informations- och cybersäkerheten, sådana tjänster vid Tullen vars uppgifter omfattar rätt att anhålla eller att delta i övervakning och tryggnad av Finlands territoriella integritet, tjänster som omfattar brottsundersökning och övervakningsuppgifter inom Tullens verksamhetsområde samt direktörstjänster som är direkt underställda Tullens generaldirektör, tjänsten som avdelningschef för avdelningen för räddningsväsende och beredskap vid Tillstånds- och tillsynsverket samt direktörstjänster som är direkt underställda generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata,

Denna lag träder i kraft den

20 .

74.

Lag

om ändring av 13 och 14 § i lagen om överlåtelseskatt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) 13 § och 14 § 2 mom., sådana de lyder, 13 § i lag 1436/2009 och 14 § 2 mom. i lag 1000/2011, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

13 §

Vissa byten av fastighet

Skatt betalas inte till den del en fastighet har förvärvats genom byte mot annan fastighet och

- 1) bytet enligt ett av livskraftscentralen eller skogscentralen utfärdat intyg leder till en väsentligt lämpligare ägoplacering med hänsyn till idkande av jord- och skogsbruk, eller
- 2) bytet har skett i syfte att inrätta ett naturskyddsområde enligt naturvårdslagen (9/2023).

14 §

Vissa överlåtelser enligt landsbygdsnäringslagstiftningen

Skattefrihet förutsätter ett intyg av livskraftscentralen över att överlåtelserna sker eller har skett för ett ändamål som avses i 1 mom. 1 punkten eller att förvärvaren har beviljats ett lån som avses i 1 mom. 2 punkten eller att på honom har överförts ansvaret för lån som avses i 1 mom. 3 punkten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

75.

Lag

om ändring av 34 och 35 § i yrkeshögskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i yrkeshögskolelagen (932/2014) 34 § 6 mom. och 35 § 2 mom. som följer:

34 §

Information om indragning av studierätten

Yrkeshögskolan är trots sekretessbestämmelserna skyldig att ge Tillstånds- och tillsynsverket sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller pågående behandling av indragning av studierätten enligt 33 § samt beslut om indragning av studierätten eller överföring till annan utbildning inklusive beslutsgrunderna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

35 §

Återställande av studierätt

Yrkeshögskolan är trots sekretessbestämmelserna skyldig att till Tillstånds- och tillsynsverket lämna de uppgifter om beslut om återställande av studierätten och grunderna för beslutet som är nödvändiga för att verket ska kunna sköta de uppgifter som föreskrivits för det.

Denna lag träder i kraft den

20 .

76.

Lag

om ändring av begravningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i begravningslagen (457/2003) 8 §, 10 § 2 mom., 15 § 2 och 3 mom., 16 § 1 och 3 mom., 17 § 1 och 4 mom., 21, 24 och 26 § samt 28 § 6 mom., sådana de lyder i lag 1451/2009, som följer:

8 §

Ett registrerat religionssamfund eller en annan registrerad sammanslutning eller en stiftelse som huvudman för en begravningsplats

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja ett registrerat religionssamfund eller dess registrerade lokalsamfund eller något annat registrerat samfund eller en stiftelse tillstånd att anlägga en begravningsplats. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att sökanden har möjligheter att hålla begravningsplatsen på behörigt sätt samt att de övriga förutsättningar som föreskrivs för anläggande av en begravningsplats uppfylls. En begravningsplats får inte hållas i syfte att eftersträva ekonomisk vinst.

Till ansökan om tillstånd ska fogas en utredning om hur hållandet av begravningsplatsen kommer att ordnas. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor som gäller hållandet av begravningsplatsen och skötseln av den. För utvidgning eller minskning av området för en begravningsplats ska tillstånd fås av Tillstånds- och tillsynsverket.

Tillstånds- och tillsynsverket kan för viss tid eller tills vidare förbjuda gravsättning på en begravningsplats som avses i denna paragraf, om tillståndssökanden har lämnat felaktiga uppgifter

Betänkande FvUB 15/2025 rd

som väsentligt har inverkat på beviljandet av tillståndet eller om bestämmelserna i denna lag eller i tillståndsvillkoren väsentligt överträds i verksamheten.

10 §

Anmälningar till lagfarts- och inteckningsregistret

En i 3 och 7 § avsedd huvudman för en begravningsplats ska till den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § i jordabalken anmäla ett beslut om att anlägga en begravningsplats på den fastighet som huvudmannen äger. Detsamma gäller ett beslut om att anlägga en begravningsplats på en fastighet som huvudmannen besitter med stöd av en legorätt eller annan nyttjanderätt som avses i 9 § 1 mom. När Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat tillstånd att anlägga en begravningsplats enligt 8 §, ska verket till den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § i jordabalken anmäla den fastighet eller den i 9 § 1 mom. avsedda rättighet som tillståndsbeslutet gäller. Ett beslut som ska underställas en myndighet anmäls efter att fastställelsemyndigheten har avgjort frågan.

15 §

Nedläggning av en begravningsplats

En begravningsplats som hålls av ett registrerat religionssamfund eller något annat registrerat samfund eller en stiftelse kan läggas ned med tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket efter utgången av den tid som nämns i 1 mom.

Av synnerligen vägande skäl kan en begravningsplats läggas ned med tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket och begravningsplatsområdet tas i annat bruk tidigare än vad som anges i 1 mom. De närmaste anhöriga till de gravsatta och de som innehar gravrätt ska då ges tillfälle att bli hörda.

16 §

Inrättande av en enskild grav

Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl på ansökan bevilja tillstånd att inrätta en enskild grav för gravsättning av en namngiven avliden på en plats som lämpar sig för gravsättning. En enskild gravs läge ska märkas ut tydligt.

I fråga om en enskild grav gäller i övrigt i tillämpliga delar 2 §, 8 § 2 mom., 13 § 1 mom. samt 15 § 2 och 3 mom. och vad som i hälsoskyddslagen och med stöd av den bestäms om gravsättning. Tillstånds- och tillsynsverket ska se till att en anteckning om enskild grav görs i fastighetsdatasystemet vid fastighetsregisterenheten i fråga. Anteckningen avförs när graven läggs ned.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

17 §

Anläggande av ett krematorium

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja ett offentligt samfund som avses i 3 och 7 § och en sammanslutning eller stiftelse som avses i 8 § tillstånd att hålla ett krematorium.

Tillstånds- och tillsynsverket kan för viss tid förbjuda verksamheten vid ett krematorium eller, av synnerligen vägande skäl, återkalla ett tillstånd att hålla ett krematorium, om sökanden har lämnat oriktiga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet av tillståndet eller om bestämmelserna i denna lag eller tillståndsvillkoren upprepade gånger överträds i verksamheten.

21 §

Avslutande av ett krematoriums verksamhet

Huvudmannen för ett krematorium ska göra en anmälan om verksamhetens avslutande till Tillstånds- och tillsynsverket.

24 §

Flyttning av gravsatt stoft eller aska

Stoft eller aska som har gravsatts får av synnerligen vägande skäl med tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket flyttas till en annan grav. Angående hälsoskyddsmyndighetens tillstånd till flyttning av gravsatt stoft bestäms särskilt.

26 §

Tillsyn och förvaltningstvång

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över fullgörandet av skyldigheterna enligt denna lag. Tillstånds- och tillsynsverket har trots vad som särskilt föreskrivs om sekretess rätt att av myndigheter, av huvudmän för en begravningsplats eller ett krematorium samt av innehavare av en enskild grav få de uppgifter som tillsynen kräver.

Om huvudmannen för en begravningsplats eller ett krematorium eller den som innehar en enskild grav vid skötseln av uppgifter enligt denna lag inte har iakttagit en skyldighet som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den, kan Tillstånds- och tillsynsverket vid vite eller hot om tvångsutförande så som bestäms i viteslagen (1113/1990) ålägga den ovan nämnda att iaktta skyldigheten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

28 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

I fråga om en enskild grav som används när denna lag träder i kraft kan Tillstånds- och tillsynsverket göra en sådan anteckning i fastighetsdatasystemet som avses i 16 § 3 mom. Om en sådan anteckning ska göras före den 1 juni 2005, görs den i fastighetsregistret vid registerenheten i fråga. Tillstånds- och tillsynsverket ska till fastighetsregisterföraren anmäla de uppgifter som behövs för anteckningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

77.

Lag

om ändring av 111 och 118 § i lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkesutbildning (531/2017) det inledande stycket i 111 § 1 mom. och 118 § 3 mom., av dem det inledande stycket i 111 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1048/2020, som följer:

111 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket, om beslutet gäller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

118 §

Personal

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för rektor och lärare utfärdas genom förordning av statsrådet. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att ge utbildning på något konstområde i enlighet med vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

78.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning (682/2021) 7 §
som följer:

7 §

Samarbete med Utbildningsstyrelsen och med arbets- och näringsförvaltningens regionala aktörer

Servicecentret ska samarbeta med Utbildningsstyrelsen och livskraftscentralerna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

79.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om deponering och förvaring av kulturmaterial

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om deponering och förvaring av kulturmaterial (1433/2007) 27 § 3 mom., sådant det lyder i lag 672/2013, som följer:

27 §

Avhjälpande av försummelse

Om en uppmaning som ges med stöd av 1 eller 2 mom. inte iakttas, kan Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av Nationalbiblioteket eller institutet ålägga den överlåtelse- eller deponeringsskyldige att vid vite fullgöra sin skyldighet eller rätta till förseelsen. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den

20 .

80.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019) 4 § 2 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Statliga myndigheters uppgifter

Uppgifterna för främjande av kultur och konst sköts av Museiverket, Centret för konstfrämjande och livskraftscentralerna inom deras respektive verksamhetsområden och i enlighet med den lagstiftning som gäller dem.

Denna lag träder i kraft den

20 .

81.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 40 §, 57 § 1 mom. och 64 § 1 mom. 5 punkten,
sådana de lyder, 40 § i lag 938/2013, 57 § 1 mom. i lag 1410/2014 och 64 § 1 mom. 5 punkten i lag 1126/2022, som följer:

40 §

Ansökan om statsunderstöd

En ansökan om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt ska riktas till statsbidragsmyndigheten och sändas till Tillstånds- och tillsynsverket före utgången av året före det år vars budget ligger till grund för ansökan om statsunderstöd, om inte undervisnings- och kulturministeriet bestämmer något annat. En uppskattning av vid vilken tidpunkt projektet kan genomföras ska fogas till ansökan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

57 §

Statsbidragsmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är statsbidragsmyndighet i ärenden som avses i 45 § 1 mom. och i ärenden som gäller anläggningsprojekt enligt 1 § 3 mom., med undantag av utbetalning av statsandelar och understöd till anläggningsprojekt som beviljats av undervisnings- och kulturministeriet före år 2007.

64 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice

På sådan finansiering som avses i denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice:

5) 56 § om Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet att förelägga vite.

Denna lag träder i kraft den

20 .

82.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om rättsskyddsnämnden för studerande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättsskyddsnämnden för studerande (956/2011) 12 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1409/2011, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Rätt att få uppgifter och handräckning

Nämnden och förvaltningsdomstolen är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att till Tillstånds- och tillsynsverket lämna sådana uppgifter som är nödvändiga för att verket ska kunna sköta sina uppgifter och som gäller pågående behandling av indragning och återställande av studierätt eller beslut om indragning och återställande av studierätt samt motiveringen för besluten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

83.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande konstundervisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) 9 § 3 mom., 10 § 2 mom. och 11 § 3 mom.,
sådana de lyder, 9 §:n 3 mom. i lag 1447/2009, 10 § 2 mom. i lag 957/2015 och 11 § 3 mom. i lag 1415/2014, som följer:

9 §

Personal

Behörighetsvillkoren för rektor och lärare bestäms genom förordning av statsrådet. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren för rektor. Ett universitet kan i ett enskilt fall förklara en person behörig att meddela undervisning. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om behörighetsintyg utfärdat av universitet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Ändringssökande

I fråga om beslut som gäller elevavgifter enligt 12 § eller elevantagning får omprövning begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003), om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

11 §

Statsandel

Utbildningsanordnaren kan, inom ramen för det anslag som anvisats i statsbudgeten, beviljas statsunderstöd så som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. För investeringar kan statsunderstöd också beviljas enligt statsunderstödslagen (688/2001). Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller investeringsunderstöd är Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

84.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020) det inledande stycket i 25 § 1 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

25 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett i denna lag avsett beslut får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från delfåendet av beslutet, om beslutet gäller

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

85.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata (634/1998) 6 §, sådan den lyder i lag 1448/2009, som följer:

6 §

Laglighetsövervakning

Tillstånds- och tillsynsverket kan på grundval av klagan utreda om ordnandet av sådan utbildning som avses i denna lag har skett enligt bestämmelser och föreskrifter. Tillstånds- och tillsynsverket är behörigt att utreda även ärenden som gäller undervisning som ordnas utomlands.

Denna lag träder i kraft den

20 .

86.

Lag

om ändring av 25 k och 25 l § i lagen om fritt bildningsarbete

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) 25 k § 2 och 3 mom. och det inledande stycket i 25 l § 1 mom., sådana de lyder i lag 1219/2020, som följer:

25 k §

Sökande av ändring i beslut som gäller bedömning

Den studerande får hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från att ha fått del av beslutet om den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits begära omprövning av beslutet eller avgörandet. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket genom vilket en begäran om omprövning av ett ärende enligt 2 mom. har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

25 l §

Sökande av ändring i beslut om utbildning som riktar sig till läropliktiga

Omprövning av beslut som avses i detta kapitel får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet, om beslutet gäller

Denna lag träder i kraft den

20 .

87.

Lag

om ändring av 4 och 16 § i lagen om allmänna bibliotek

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) 4 § 2 mom. och 16 § 2 mom. som följer:

4 §

Statliga myndigheters uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket har till uppgift att

- 1) främja uppnåendet av målen för den nationella bibliotekspolitiken för de allmänna biblioteken,
- 2) följa och utvärdera verksamheten vid de allmänna biblioteken,
- 3) främja de allmänna bibliotekens lokala, regionala, riksomfattande och internationella utvecklingsprojekt, och
- 4) utföra andra uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet har ålagt Tillstånds- och tillsynsverket.

16 §

Utvärdering

Beslut om riksomfattande utvärdering samt om deltagande på riksnivå i internationell utvärdering fattas av undervisnings- och kulturministeriet, som svarar för genomförandet av utvärderingen tillsammans med Tillstånds- och tillsynsverket. Kommunerna är skyldiga att delta i utvärdering som avses i detta moment.

Denna lag träder i kraft den

20 .

88.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om studentexamen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studentexamen (502/2019) 21 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 802/2024, som följer:

21 §

Sökande av ändring i beslut av rektorn eller utbildningsanordnarens kollegiala organ

Omprövning av ett beslut genom vilket rektorn enligt 8 § 1 mom. har förvägrat rätt att delta i studentexamen eller i ett prov i studentexamen får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket. På omprövningsförfarandet tillämpas i övrigt vad som föreskrivs förvaltningslagen (434/2003).

Ändring i ett beslut som fattats med anledning av en begäran om omprövning och ett beslut genom vilket rektorn eller utbildningsanordnarens kollegiala organ har bestämt en påföljd enligt 15 § 1 eller 2 mom. får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från delgåendet av beslutet. Beslutet om påföljden verkställs även om besvär anförts, om inte besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten. På sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Besvär ska behandlas skyndsamt.

Om ett beslut genom vilket rektorn eller utbildningsanordnarens kollegiala organ har bestämt en påföljd enligt 15 § 1 eller 2 mom. upphävs, annulleras utan ansökan anmälan till de prov som personen i fråga inte har deltagit i efter beslutet av rektorn och avgifterna för proven återbetalas. Förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen kan när de bifaller besvär besluta att examinandena får genomföra examen från början.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

89.

Lag

om ändring av idrottslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i idrottslagen (390/2015) 4 § 2 mom., 7 § 1 mom. samt 9 och 15 §,
av dem 15 § sådan den lyder i lag 144/2023, som följer:

4 §

Statens ansvar

För den regionala förvaltningen av idrotten svarar Tillstånds- och tillsynsverket. Närmare bestämmelser om dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Regionala idrottsråd

Vid Tillstånds- och tillsynsverket finns som sakkunnigorgan ett regionalt idrottsråd som tillsätts av landskapsförbundet.

9 §

Finansiering av statsförvaltningens regionala uppgifter inom idrotten

Undervisnings- och kulturministeriet anvisar årligen verksamhetsanslag till Tillstånds- och tillsynsverket för skötsel av statsförvaltningens regionala uppgifter inom idrotten och avtalar med Tillstånds- och tillsynsverket om hur anslagen ska användas. Ministeriet kan anvisa Tillstånds- och tillsynsverket också andra anslag som fördelas vidare i form av understöd.

15 §

Statsbidragsmyndighet

Undervisnings- och kulturministeriet är statsbidragsmyndighet i fråga om de understöd som avses i 8—14 §. Tillstånds- och tillsynsverket är statsbidragsmyndighet i fråga om andra anläggningsprojekt än sådana som medför betydande kostnader samt i fråga om beviljande av anslag en-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ligt 9 § som Tillstånds- och tillsynsverket blivit anvisat. Finlands Akademi kan vara statsbidragsmyndighet vid beviljande av idrottsvetenskapliga understöd. Närmare bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan statsbidragsmyndigheterna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

90.

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gymnasielagen (714/2018) 49 och 51 §, 53 § 2 mom., 54 § 2 mom., 55 §, 57 § 3 mom. och 61 § 2 mom.,
av dem 49 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 801/2024, och 51 § sådan den lyder i lag 163/2022, som följer:

49 §

Begäran om omprövning

Omprövning av beslut som avses i denna lag får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket, om beslutet gäller

- 1) antagning som studerande,
- 2) beviljande av extra tid enligt 23 § 2 mom. eller studierättens upphörande enligt 24 §,
- 3) tillgodoräknande av slutförda studier,
- 4) avvikande studiearrangemang,
- 5) rätt att få undervisning i religion eller livsåskådningskunskap,
- 6) rätt att få specialundervisning.

På omprövningsförfarandet tillämpas i övrigt förvaltningslagen, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

51 §

Tid för sökande av ändring

Begäran om omprövning i ett ärende som avses i 49 §, besvär över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning som avses i 49 § samt besvär över ett beslut som gäller en varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid eller uppsägning från elevhemmet för viss tid eller slutgiltigt ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

53 §

Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömning av en studerande

Den studerande får hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från det att han eller hon fick del av beslutet begära omprövning av den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits. På omprövningsförfarande tillämpas i övrigt förvaltningslagen. Efter att ha tagit upp omprövningsbegäran till prövning kan Tillstånds- och tillsynsverket ändra förvaltningsbeslutet, upphäva beslutet, avslå begäran om omprövning eller återförvisa ärendet till rektorn för ny behandling.

54 §

Besvärsförbud

Ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket besvär som anförts i ett ärende enligt 49 § har avgjorts och ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket genom vilket begäran om omprövning av ett ärende enligt 53 § har avgjorts får inte överklagas genom besvär.

55 §

Behörig förvaltningsdomstol

I fråga om undervisning som ordnas utomlands är den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol.

57 §

Personal

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för rektor och lärare utfärdas genom förordning av statsrådet. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

61 §

Finansiering

För investeringsprojekt kan statsunderstöd också beviljas enligt statsunderstödslagen (688/2001). Statsbidragsmyndighet för investeringsprojekt är Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .

91.

Lag

om ändring av 7 och 18 § i lagen om fornminnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fornminnen (295/1963) 7 § 3 mom. och 18 § 3 mom., sådana de lyder i lag 1443/2009, som följer:

7 §

Utgör den fastighet, inom vars område skyddsområdet är beläget, pant för fordran eller rätt att få en återkommande inkomst i pengar eller varor, ska den ersättning om vilken bestäms i denna paragraf deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket och fördelas så som bestäms om köpesumman för utmätt egendom. Innehavaren av en panträtt har samma rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som till fastigheten. En deponering får dock inte göras, om panträttsinnehavarens samtycke till att ersättningen inte deponeras föreligger eller om olägenheten till följd av att den förmån som ska ersättas är ringa eller någon annan liknande orsak inte ska anses ha minskat säkerhetens värde nämnvärt.

18 §

Tillstånds- och tillsynsverket kan vid behov vid vite förbjuda att sådana åtgärder som äventyrar undersökningen vidtas på ett i 1 mom. avsett område.

Denna lag träder i kraft den 20 .

92.

Lag

om ändring av 4 och 25 § i ungdomslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i ungdomslagen (1285/2016) 4 § 2 mom. och 25 § 2 mom. som följer:

4 §

Statens ansvar

Tillstånds- och tillsynsverket svarar för de statsförvaltningsuppgifter inom ungdomsarbetet och ungdomspolitiken som sköts regionalt. Närmare bestämmelser om dessa uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Statsbidragsmyndighet

Ministeriet kan anvisa anslag som tagits in i statsbudgeten till Tillstånds- och tillsynsverket för beviljande av understöd.

Denna lag träder i kraft den

20 .

93.

Lag

om ändring av 24 § i läropliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läropliktslagen (1214/2020) 24 § 1 och 2 mom. som följer:

24 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som gäller förlängd läroplikt, avbrytande av fullgörandet av läroplikten enligt 7 § eller anvisande av studieplats enligt 15 § får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Utbildningsanordnare får dock inte begära omprövning av ett beslut som avses i 15 §. På begäran om omprövning tillämpas i övrigt förvaltningslagen.

Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ovannämnda besvär ska behandlas skyndsamt. Ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat med anledning av begäran om omprövning i ett ärende som gäller anvisande av studieplats kan verkställas trots besvär, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har avgjort besvär som anförts i ett ärende som gäller förlängd läroplikt eller i 7 § avsett avbrytande av fullgörandet av läroplikten får inte överklagas genom besvär.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

94.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om ändring av läropliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ändring av läropliktslagen (1091/2024) 24 § 1 och 2 mom. som följer:

24 §

Sökande av ändring

Omprövning av ett beslut som gäller tidigarelagd läroplikt, avbrytande av fullgörandet av läroplikten enligt 7 § eller anvisande av studieplats enligt 15 § får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Utbildningsanordnare får dock inte begära omprövning av ett beslut som avses i 15 §. På begäran om omprövning tillämpas i övrigt förvaltningslagen.

Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Ovannämnda besvär ska behandlas skyndsamt. Ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat med anledning av begäran om omprövning i ett ärende som gäller anvisande av studieplats kan verkställas trots besvär, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har avgjort besvär som anförts i ett ärende som gäller tidigarelagd läroplikt eller i 7 § avsett avbrytande av fullgörandet av läroplikten får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den

20 ____.

95.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 37 § 3 mom., 41 a—41 d §, 42 och 42 b §, 42 c § 2 mom., 42 d § 1 mom., 42 f § och 43 § 2 mom., sådana de lyder, 37 § 3 mom. i lag 1444/2009, 41 a—41 d § och 42 d § 1 mom. i lag 245/2025, 42 § i lagarna 959/2015, 1216/2020, 163/2022, 716/2022 och 1090/2024, 42 b § i lag 163/2022, 42 c § 2 mom., ~~42 d § 2 mom.~~ och 42 f § i lag 959/2015, samt 43 § 2 mom. i lag 1412/2014, som följer:

37 §

Personal

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för rektor och lärare utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen kan vid behov utfärda föreskrifter som kompletterar bestämmelserna i förordningen. Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren.

41 a § (Ny)

Tillsyn

Utöver vad som i 10 § i kommunallagen (410/2015) och i 6 § i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata (634/1998) föreskrivs om Tillstånds- och tillsynsverkets rätt att med anledning av klagomål övervaka anordnandet av utbildningen, kan Tillstånds- och tillsynsverket också av grundad anledning på eget initiativ undersöka om utbildningen har ordnats enligt vad som föreskrivs i denna lag eller med stöd av denna lag.

Vid undersökningar som företas på eget initiativ ska grunderna för god förvaltning iakttas och rättigheterna för de personer som direkt berörs av saken tryggas. På avgöranden som gäller tillsyn som utförs på eget initiativ och på delgivning av sådana avgöranden tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

41 b § (Ny)

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av utbildningsanordnaren avgiftsfritt få de handlingar som är nödvändiga för undersökning av ett klagomål eller för utförande av en sådan tillsynsuppgift som avses i 41 a §.

41 c § (Ny)

Anmärkning och uppmärksamgörande

Om det vid tillsynen konstateras att utbildningsanordnaren vid anordnandet av undervisning eller utbildning har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet och ärendet inte ger anledning till andra åtgärder, kan Tillstånds- och tillsynsverket ge utbildningsanordnaren eller den som ansvarar för undervisningen en anmärkning med tanke på framtida verksamhet.

Om ärendet inte föranleder någon anmärkning eller andra åtgärder, kan Tillstånds- och tillsynsverket fästa utbildningsanordnarens uppmärksamhet vid att undervisningen ska ordnas på behörigt sätt och att god förvaltningssed ska iakttas.

41 d § (Ny)

Föreläggande

Om det upptäcks sådana brister eller andra missförhållanden i fråga om anordnandet av utbildningen som äventyrar elevens rättigheter eller om anordnandet av utbildningen i övrigt strider mot denna lag eller mot normer som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket meddela utbildningsanordnaren ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. När föreläggandet meddelas ska det anges en tidsfrist inom vilken behövliga åtgärder ska utföras.

Tillstånds- och tillsynsverket kan ålägga utbildningsanordnaren att iaktta ett föreläggande som avses i 1 mom. vid vite.

42 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av beslut som avses i denna lag begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket, om beslutet gäller

- 1) antagning som elev,
- 2) rätten enligt 13 § till undervisning i religion och livsåskådningskunskap,
- 3) ett beslut enligt 20 f § och tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisningstjänster och särskilda hjälpmedel enligt 31 § 1 mom.,
- 4) avvikande ordnande av undervisning enligt 18 §,
- 5) avvikande ordnande av studier enligt 18 a §,
- 6) inledande av utbildning vid en annan tidpunkt enligt 27 §,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7) frågan om en elev eller studerande ska anses ha avgått på så sätt som avses i 46 a §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

42 b §

Tid för sökande av ändring

Begäran om omprövning hos Tillstånds- och tillsynsverket i ett ärende som avses i 42 §, besvär i förvaltningsdomstol över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning som avses i 42 § och besvär över ett beslut som gäller en skriftlig varning till en elev samt avstängning för viss tid ska anföras inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. Ärenden som avses i denna paragraf ska behandlas skyndsamt.

42 c §

Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömningen av en elev

Elevers vårdnadshavare eller lagliga företrädare, eller eleven själv om han eller hon har fyllt 15 år, får hos Tillstånds- och tillsynsverket med iakttagande av vad som föreskrivs i förvaltningslagen begära omprövning av den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits inom 14 dagar från det att han eller hon fick del av beslutet. Efter att ha tagit upp begäran om omprövning till prövning kan Tillstånds- och tillsynsverket ändra förvaltningsbeslutet, upphäva beslutet, avslå begäran om omprövning eller återförvisa ärendet till rektorn för ny behandling.

42 d §

Besvärsförbud

Ändring får inte sökas genom besvär i

- 1) en åtgärd enligt 36 § som gäller försummelse av hemuppgifter eller kvarsittning,
- 2) en åtgärd enligt 36 b § 1 mom. som gäller tillsägelse till en elev att avlägsna sig,
- 3) en åtgärd enligt 36 c § som gäller förvägrande av undervisning,
- 4) ett beslut som avses i 41 c §, eller
- 5) ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket genom vilket begäran om omprövning som anförts i ett ärende enligt 42 c § har avgjorts.

~~Beslut av Tillstånds- och tillsynsverket genom vilket begäran om omprövning som anförts i ett ärende enligt 42 c § har avgjorts får inte överklagas genom besvär.~~

Betänkande FvUB 15/2025 rd

42 f §

Behörig förvaltningsdomstol

För undervisning som ordnas utomlands är den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol.

43 §

Finansiering

För utbildning och verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning kan, inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten, beviljas statsunderstöd så som anges i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. För investeringsprojekt kan statsunderstöd också beviljas enligt statsunderstödslagen (688/2001). Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller investeringsprojekt är Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

96.

Lag

om ändring av 26 l § i upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 26 l §, sådan den lyder i lag 1442/2009, som följer:

26 l §

Tillsyn över att informations- och redovisningsskyldigheten fullgörs

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av organisationen ålägga säljaren att vid vite fullgöra sin skyldighet enligt 26 k § 2 mom. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att förrätta granskning för utövande av tillsyn över att informations- och redovisningsskyldigheten enligt 26 k § 2 mom. fullgörs. För granskning ska säl-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

jaren bereda den som förrättar granskningen tillträde till de affärsutrymmen han besitter, samt på begäran förete sin bokföring, sin affärskorrespondens, de handlingar som gäller försäljning som omfattas av ersättningsskyldigheten samt övriga handlingar som kan ha betydelse för tillsynen. Den som förrättar granskningen har rätt att ta kopior av de handlingar som granskas. Den som förrättar granskningen har rätt att som sakkunnig anlita en person som har utsetts av den organisation som uppbär ersättningen. Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att till organisationen överlämna information som behövs för uppbörden.

Polisen är skyldig att vid behov ge Tillstånds- och tillsynsverket handräckning för utförande av uppgifter som enligt 2 mom. ankommer på verket.

Den som med stöd av 26 k § 2 mom. eller denna paragraf har fått uppgifter om någon annans affärsverksamhet får inte orättmätigt utnyttja dem eller röja dem för någon annan.

De uppgifter som enligt denna paragraf ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket sköts i landskapet Åland av Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

97.

Lag

om ändring av lagen om småbarnspedagogik

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om småbarnspedagogik (540/2018) 51 § 4 **och 5** mom., och *ändras* 42 § 4 mom., 44 § 1 mom., 45 § 2 mom., 46 § 1 mom., 48 §, 51 § 2 ~~och 5~~ mom., 52 §, 55 § 2 mom., 57 b § 3 och 4 mom., 59 § 2 mom., 60 § 3 mom. och 62 § 1 mom., av dem 42 § 4 mom. och 46 § 1 mom. sådana de lyder i lag 189/2024, 44 § 1 mom., 45 § 2 mom. och 51 § 2 mom. sådana de lyder i lag 326/2022, 57 b § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 453/2021 samt 62 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1183/2021, som följer:

42 §

Rätt att få uppgifter för planering, utvärdering, tillsyn och tillståndsförfarande

Tillstånds- och tillsynsverket har på begäran, trots sekretessbestämmelserna och avgiftsfritt, rätt att av andra myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om fullgörandet av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och om den sökandes verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för behandlingen av ansökningar om tillstånd som gäller bedrivande av privat daghemsverksamhet eller för utredning och tillsyn ifråga om uppfyllandet av de allmänna villkoren enligt 43 a §.

44 §

Tillstånd att bedriva privat daghemsverksamhet

Privata serviceproducenter som ordnar eller tillhandahåller småbarnspedagogik ska innan verksamheten inleds ha tillstånd att bedriva daghemsverksamhet. Tillstånd beviljas på ansökan av Tillstånds- och tillsynsverket.

45 §

Utseende av daghemsföreståndare och ansvarig person för familjedagvård

En privat serviceproducent ska utan dröjsmål lämna in en skriftlig anmälan om byte av daghemsföreståndare eller ändring av kontaktuppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket som beviljat det i 44 § avsedda tillståndet. En privat serviceproducent ska utan dröjsmål till det i 44 e § avsedda kollegiala kommunala organ som mottagit anmälan lämna in en skriftlig anmälan om byte av ansvarig person för familjedagvård eller ändring av kontaktuppgifterna.

46 §

Lämnande av uppgifter och registrering av dem

Tillstånds- och tillsynsverket ska för handläggningen av de tillståndsärenden som avses i 44 § samt för tillsyn och statistikföring som gäller privat daghemsverksamhet driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tjänsteproducenter*). En serviceproducent ska för tillståndshandläggningen och registreringen lämna in uppgifterna till tillståndsmyndigheten via myndighetens elektroniska tjänst. Om tillståndsmyndigheten beviljar tillstånd för daghemsverksamhet, ska den registrera serviceproducenten och dennes verksamhetsställen. Uppgifterna om en serviceproducent ska avföras ur registret inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket serviceproducenten anmäler att verksamheten upphört eller under vilket ett tillstånd att bedriva daghemsverksamhet återkallas i en situation som avses i 44 d §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

48 §

Plan för egenkontroll

För säkerställande av att den småbarnspedagogiska verksamheten är tillbörlig ska varje privat serviceproducent utarbeta en plan för egenkontroll. Serviceproducenten ska hålla planen för egenkontroll offentligt framlagd och följa hur den förverkligas. Tillstånds- och tillsynsverket får meddela föreskrifter om innehållet i planen för egenkontroll och om hur den ska utarbetas och följas upp.

51 §

Statligt styrsystem

Den regionala planeringen, styrningen och tillsynen av småbarnspedagogiken samt uppgifterna som riksomfattande tillståndsmyndighet ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket.

~~Undervisnings- och kulturministeriet utarbetar tillsammans med Tillstånds- och tillsynsverket en resultatmålshandling för att målen för småbarnspedagogiken ska uppnås, efter att ha förhandlat om saken med social- och hälsovårdsministeriet.~~

52 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynsmyndighet för småbarnspedagogik som ordnas och tillhandahålls av kommunen eller samkommunen är Tillstånds- och tillsynsverket. Tillsynsmyndigheter för småbarnspedagogik som ordnas och tillhandahålls av privata serviceproducenter är Tillstånds- och tillsynsverket samt ett sådant kommunalt organ som avses i 50 § eller en av detta organ utsedd tjänsteinnehavare.

55 §

Inspektionsrätt

Tillstånds- och tillsynsverket kan av grundad anledning ålägga det kommunala organet att förrätta inspektion på en privat serviceproducents verksamhetsställe.

57 b §

Åtgärder med anledning av en anmälan

Den ledande tjänsteinnehavaren inom småbarnspedagogiken ska anmäla ärendet vidare till Tillstånds- och tillsynsverket, om missförhållandet eller risken för ett uppenbart missförhållande

Betänkande FvUB 15/2025 rd

inte undanröjs trots de åtgärder som avses i 1 och 2 mom. Anmälan kan göras trots sekretessbestämmelserna, om det är nödvändigt för behandlingen av ärendet och för att undanröja missförhållandet eller risken för ett uppenbart missförhållande.

Tillstånds- och tillsynsverket kan meddela ett föreläggande för att undanröja missförhållandet och besluta om vidare åtgärder i ärendet på det sätt som föreskrivs i 58 §.

59 §

Samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och tillståndsmyndigheten

Det kommunala organet ska omedelbart underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om bristfälligheter eller missförhållanden som kommit till dess kännedom i samband med tillsyn enligt denna lag samt om de åtgärder som organet vidtagit med stöd av 55–58 §. Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta det kommunala organet i de kommuner där tjänsterna produceras om sina åtgärder med stöd av 55–58 § i fråga om privata serviceproducenter.

60 §

Finansiering och bidrag

För verksamhet enligt denna lag kan kommuner och samkommuner, inom ramen för det anslag som anvisats i statsbudgeten, beviljas statsunderstöd så som det föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). För investeringar kan statsunderstöd också beviljas kommuner och samkommuner enligt statsunderstödslagen (688/2001). Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller investeringsunderstöd är Tillstånds- och tillsynsverket.

62 §

Sökande av ändring i beslut om rätten till småbarnspedagogik, beslut om stöd till barnet och beslut om antagning till småbarnspedagogik

Omprövning av ett beslut som gäller småbarnspedagogik för ett barn får begäras hos ett sådant kollegialt kommunalt organ som avses i 50 §. Omprövning av ett sådant beslut om stöd och stöd-tjänster till barnet som avses i 15 e § får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

98.

Lag

om ändring av 43 b och 43 c § i universitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i universitetslagen (558/2009) 43 b § 6 mom. och 43 c § 2 mom., sådana de lyder i lag
954/2011, som följer:

43 b §

Information om indragning av studierätten

Universitetet är trots sekretessbestämmelserna skyldigt att ge Tillstånds- och tillsynsverket sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som ålagts verket och som gäller pågående behandling av indragning av studierätten enligt 43 a § samt beslut om indragning av studierätten eller överföring till annan utbildning inklusive beslutsgrunderna.

43 c §

Återställande av studierätt

Universitetet är trots sekretessbestämmelserna skyldigt att till Tillstånds- och tillsynsverket lämna de uppgifter om beslut om återställande av studierätten och grunderna för beslutet som är nödvändiga för att verket ska kunna sköta de uppgifter som föreskrivits för det.

Denna lag träder i kraft den

20 .

99.

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (297/2021) 25 § och
ändras 10 § 6 mom., 11 § 3–5 mom., 12 § 1 mom. 3 punkten, 24 § ~~2 mom.~~, 26 §, 27 § 4 mom.
1 och 5 punkten, 27 § 5 mom., 28 §, 40 § 1 mom., 45 § 1 mom., 46 §, 73 § 2 mom. samt 79 § 1, 2
och 5 mom. som följer:

10 §

Registrerad livsmedelsverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket handlägger anmälningar om registrering av tillverkningslokaler
som avses i 14 § 1 mom. 2 punkten i alkohollagen (1102/2017) och lagerlokaler som avses i 16 §
1 mom. 2 punkten i den lagen samt de anmälningar om registrering av sådana detaljhandelsstäl-
len för alkoholdrycker som avses i 17 § 2 mom. och 26 § i alkohollagen.

11 §

Godkänd livsmedelslokal

Den kommun där livsmedelslokalen är belägen godkänner de livsmedelslokaler som avses i
1 mom. Livsmedelsverket godkänner slakterier, anläggningar för vilthantering och sådana livs-
medelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande. Livsmedelsverket godkänner också
renslakterier och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.

Livsmedelsföretagarens hemkommun godkänner de livsmedelslokaler som avses i 1 mom. om
de är mobila livsmedelslokaler. Livsmedelsverket godkänner mobila slakterier och anläggningar
för vilthantering samt sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.
Livsmedelsverket godkänner också mobila rensakterier och sådana livsmedelslokaler i anslut-
ning till dem som kräver godkännande.

Kommunen anmäler en av kommunen godkänd livsmedelslokal till Livsmedelsverket, som ger
livsmedelslokalen ett godkännandennummer.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Meddelande om livsmedelsverksamhet i mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare ska meddela

3) Livsmedelsverket om livsmedelsverksamhet i ett mobilt renslakteri och en godkänd livsmedelslokal i anslutning till ett sådant,

24 §

Livsmedelsverkets uppgifter

Livsmedelsverket **övervakar**, planerar, styr och utvecklar livsmedelstillsynen och utför livsmedelstillsyn på riksnivå på det sätt som anges i denna lag. **Livsmedelsverket har med avvikelse från 10 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) behörighet att med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit denna lag.** (Nytt 1 mom.)

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Livsmedelsverket

1) utvärdera hur kommunerna planerat, ordnat och genomfört livsmedelstillsynen samt offentliggöra resultaten av utvärderingen,

2) sköta köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, renslakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem,

3) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

4) vid behov utse andra veterinärer än sådana som inte är anställda hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

5) offentliggöra resultaten av utförd livsmedelstillsyn,

6) övervaka att de laboratorier som avses i 34 § följer livsmedelsbestämmelserna,

7) vid behov i samarbete med kommunerna svara för planeringen och genomförandet av de nationella uppföljnings- och tillsynsprogrammen och de uppföljnings- och tillsynsprogram som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter,

8) vid behov i samarbete med kommunerna delta i planeringen och genomförandet av provtagning och analys när det gäller myndighetsprov inom livsmedelstillsynen och prov inom de uppföljnings- och tillsynsprogram som avses i 7 punkten,

9) på riksnivå svara för sådana tillsynsuppgifter inom livsmedelssäkerheten som kräver särskild sakkunskap och för andra officiella uppgifter samt för sammanställning av tillsynsrapporter,

10) vara nationell myndighet eller nationell kontaktpunkt enligt Europeiska unionens lagstiftning och internationella avtal i frågor som gäller livsmedelstillsynen, om det inte enligt bestämmelserna är någon annan myndighets uppgift,

11) bedöma de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien,

12) utarbeta den nationella beredskapsplan för livsmedel som avses i artikel 115 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestäm-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

melser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG, (förordningen om offentlig kontroll),

13) leda den nationella tillsyn över bestämmelserna som krävs enligt ATP-avtalet och godkänna de säsongkontroll- och typkontrollstationer som krävs enligt det nämnda avtalet.

26 §

Livskraftscentralens uppgifter

Livskraftscentralerna utför de inspektioner som hänför sig till övervakningen av den villkorlighet som avses i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022) och som gäller livsmedelshygien inom växtproduktion. Livskraftscentralerna får i samband med övervakningen av villkorligheten ta myndighetsprov för att undersöka rester av växtskyddsmedel. Dessutom får livskraftscentralerna ta andra myndighetsprov på uppdrag av Livsmedelsverket.

27 §

Kommunens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till Livsmedelsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

5) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

Med avvikelse från det som föreskrivs i 24 § 2 mom. 2 punkten får kommunen sköta sådan köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, renslakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem som enligt lag ankommer på Livsmedelsverket, om kommunen har ingått ett avtal om detta med Livsmedelsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

28 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket planera, styra och genomföra tillsynen i fråga om drycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.

40 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och ett organ eller en fysisk person med delegerade uppgifter enligt 33 § har rätt att utföra sådana inspektioner i ett tillsynsobjekt som den offentliga kontrollen förutsätter, ta del av handlingar och uppgifter om livsmedel, inspektera de utrymmen, den utrustning och de redskap som används i verksamheten samt inspektera utrymmen som tillsynsmyndigheten har grundad anledning att anta att används i tillsynsobjektets livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet. Tillsynsmyndigheten ger vid behov uppmaningar att iaktta livsmedelsbestämmelserna. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner. Livsmedelsverket har rätt att närvara när kommunerna utför tillsyn och inspektioner.

— — — — —

45 §

Myndigheters anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten ska underrätta Livsmedelsverket om konstaterade faror för människors hälsa och vid behov om sådana andra omständigheter som uppdagats i tillsynen och som kan inverka på livsmedlens eller livsmedelkontaktmaterialens säkerhet eller spårbarhet eller de uppgifter som ges om dem. Tillsynsmyndigheten ska vidare underrätta de myndigheter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar om sådant som uppdagats i tillsynen och som kan vara av betydelse när det gäller att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar.

— — — — —

46 §

Skyldighet att lämna uppgifter om djurs hälsotillstånd och uppfödningförhållanden

Om en veterinär som gör ett veterinärbesök på ett primärproduktionsställe eller en person som besöker primärproduktionsstället i myndighetsuppgifter vid besöket noterar att djurens hälsotillstånd eller uppfödningförhållanden är sådana att de väsentligt försvagar livsmedelssäkerheten eller kvaliteten hos sådana livsmedel av animaliskt ursprung som härrör från djuren, ska denne utan dröjsmål meddela detta till djurens ägare eller innehavare, samt till den kommunala tillsynsmyndighet som sköter de uppgifter som avses i denna lag. Kommunen har rätt att meddela ovan-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

nämnda omständigheter till den företagare som tar emot djuren eller livsmedlen samt till Livsmedelsverket.

73 §

Andra avgifter som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen

Av livsmedelsföretagare tar kommunen ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för i 27 § 4 mom. 5 punkten avsedd besiktning före slakt som utförs på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet.

79 §

Register

Livsmedelsverket och kommunerna ska med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn de utövar, tillsammans föra ett riksomfattande register över

- 1) registrerad primärproduktion enligt 8 § och godkända primärproduktionsställen enligt 9 §,
- 2) registrerad livsmedelsverksamhet enligt 10 § och godkända livsmedelslokaler enligt 11 §,
- 3) registrerad kontaktmaterialverksamhet enligt 13 §,
- 4) officiella laboratorier och utsedda laboratorier för egenkontroll enligt 34 §.

I fråga om det register som avses i 1 mom. är Livsmedelsverket och kommunerna gemensamt personuppgiftsansvariga enligt artikel 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Livsmedelsverket och kommunerna använder och uppdaterar registret i den omfattning som det krävs för skötseln de uppgifter som avses i denna lag. Livsmedelsverket svarar för förvaltningen och utvecklingen av de informationssystem som hänför sig till registrets funktion.

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över försäljningsställen för alkoholdrycker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Denna lag träder i kraft den

20 .

100.

Lag

om ändring av 13 b § i livsmedelsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelsmarknadslagen (1121/2018) 13 b § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 116/2021, som följer:

13 b §

Informationsutbytet mellan myndigheter

Livsmedelsmarknadsombudsmannen kan på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna, om det är nödvändigt lämna ut en uppgift eller handling som ombudsmannen har fått eller upprättat i samband med skötseln av uppgifter enligt denna lag

4) till Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralerna, Tullen och kommunerna för tillsynen över de krav som gäller jordbruksprodukter och livsmedel och som omfattas av deras behörighet och för tillsynen över säkerställandet av förutsättningarna för beviljande av därmed anslutna stöd.

Denna lag träder i kraft den

20 .

101.

Lag

om ändring av veterinärvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i veterinärvårdslagen (285/2023) 3 § 2 mom. och 5 § samt
ändras 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 6 § 3 mom., 13 § 3 mom., 22 § 1 mom., 23 § 1 mom., 26 § 1 mom. och 32 § 1 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 §

Myndigheter

Livsmedelsverket styr och övervakar verkställigheten och efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Livsmedelsverket har med avvikelse från 10 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) behörighet att med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit denna lag.

4 §

Riksomfattande plan för veterinärtjänster

Livsmedelsverket ska upprätta en plan för de veterinärtjänster som omfattas av det organiseringsansvar som avses i 8 §. Planen ska innehålla de allmänna målen för tillgången till och kvaliteten på veterinärtjänster. Den ska också innehålla en plan för tillsyn över veterinärtjänsterna.

6 §

Organisatörens plan

De riksomfattande planer som avses i denna lag och i de lagar som nämns i 1 § 3 mom. ska beaktas i organisatörens plan. Livsmedelsverket styr upprättandet av organisatörens plan och övervakar genomförandet av planen samt utvärderar utfallet av den.

13 §

Verksamhetsförutsättningar och skyldighet att anmäla verksamhetsställen samt ansvar för bevarandet av journalhandlingar

Organisatören ska till Livsmedelsverket anmäla kontaktinformation för de verksamhetsställen där den producerar veterinärtjänster själv.

22 §

Ersättning för tillsynsuppgifter

För utförandet av tillsynsuppgifterna enligt 20 § 2 mom. betalas organisatören ersättning av statens medel. Organisatörens direkta kostnader utgör grunden för ersättningen. Ersättningen får

Betänkande FvUB 15/2025 rd

inte överskrida beloppet av de faktiska kostnader som uppgifterna har medfört för organisatören. Livsmedelsverket betalar ersättningen mot fakturering.

23 §

Anmälningsskyldighet

En privat veterinärtjänsteproducent ska göra en skriftlig anmälan om sin verksamhet till Livsmedelsverket.

26 §

Inspektionsrätt

Livsmedelsverket har rätt att få tillträde till platser där veterinärtjänster tillhandahålls samt att inspektera en organisatörs, universitetets och en privat veterinärtjänsteproducents lokaler, redskap, bokföring, journalhandlingar och andra handlingar som gäller produktionen av veterinärtjänster, om detta behövs för genomförandet av tillsynen enligt denna lag.

32 §

Myndigheternas rätt att få uppgifter samt utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Livsmedelsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur de register som avses i 30 § och av organisatörer, universitetet och privata veterinärtjänsteproducenter få för tillsynen över veterinärtjänsterna nödvändiga uppgifter i anslutning till tjänsteproduktionen och patientuppgifter.

Denna lag träder i kraft den

20 .

102.

Lag

om ändring av lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om djursjukdomar (76/2021) 68 § och
ändras 3 § 1 mom. 11 punkten, 13 § 1 och 2 mom., 14 § 1 mom., 19 § 1 mom., 20 § 1 mom.,
22 § 1—3 mom., 25 och 29 §, 32 § 1–3 mom., 34 § 1 mom., 36 § 2 och 3 mom., det inledande
stycket i 38 § 2 mom., 39 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 40 § 2 mom., det inledande
stycket i 41 § 2 mom., 42 § 3 mom., 45 § 3 mom., 60 § 4 mom., 61 § 3 mom., 67 §, 69 § 3 och
4 mom., 72 § 2 mom., 73 § 1 och 2 mom., 76 § 3 mom., det inledande stycket i 91 § 1 mom., 91 §
3 mom., 93 § 1 och 2 mom., 94 § 1 mom., det inledande stycket i 94 a § 1 mom. och 96 § 2 mom.,
av dem 22 § 3 mom. sådant det lyder i lag 643/2022, 32 § 2 mom. sådant det lyder i lag 33/
2023, 67 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 289/2023 samt 76 § 3 mom. och det inledande
stycket i 94 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 1073/2021, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) djurhälsomyndighet Livsmedelsverket eller kommunalveterinären,

13 §

Förbindelse till frivillig hälsoövervakning samt beslut om hälsokategori

En aktör som vill förbinda sig till frivillig hälsoövervakning ska anmäla detta till Livsmedels-
verket. Beslutet om vilken hälsokategori anläggningen ska tillhöra fattas av Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket får återta sitt beslut om hälsokategori om anläggningen inte iakttar de för-
bud, villkor, begränsningar och skyldigheter som avses i 12 § 2 mom. Livsmedelsverket ska åter-
ta beslutet om hälsokategori om en aktör anmäler att han eller hon upphör med hälsoövervakning-
en i den berörda anläggningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Klassificering av anläggningar i utrotningsprogram för sjukdomar i kategorierna b och c

Anläggningar som håller förtecknade arter kan klassificeras på det sätt som föreskrivs med stöd av artiklarna 31 och 32 i EU:s djurhälsoförordning på grund av anläggningens sjukdomsfria status eller status som skyddad från vektorer inom områden där utrotningsprogram enligt 8 § i denna lag för bekämpning av en sjukdom i kategori b eller en sjukdom i kategori c genomförs. Livsmedelsverket fattar beslut om anläggningens status.

— — — — —

19 §

Skyldighet att anmäla djursjukdomar

Om en aktör eller sällskapsdjurshållare misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas, ska han eller hon anmäla saken till djurhälsomyndigheten. Samma anmälningsskyldighet har andra fysiska eller juridiska personer som deltar i undersökning, skötsel, hantering, transport, avlivning, slakt, jakt, fångst eller observation av djur. Anmälan om misstanke ska också göras om onormal dödlighet eller andra tecken på en allvarlig djursjukdom, om djursjukdom som konstaterats av prov som tagits i djurets näromgivning samt om icke fastställda orsaker till en betydande nedgång i produktionsvolymerna. Anmälan ska göras omedelbart, om den gäller en sjukdom i kategori a eller om tecknen tyder på förekomst av en sådan sjukdom. Anmälan ska göras så snart det är möjligt i praktiken, om den gäller annan förtecknad sjukdom, ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas eller om tecknen tyder på förekomst av sådan djursjukdom.

— — — — —

20 §

Anmälningsskyldighet för veterinärer och laboratorier

Om en veterinär misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom eller en ny sjukdom eller en annan anmälningsskyldig djursjukdom, ska veterinären trots tystnadsplikten anmäla saken till djurhälsomyndigheten. Anmälan ska göras omedelbart om den gäller en sjukdom i kategori a och så snart det är möjligt i praktiken om den gäller annan förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

22 §

Djurhälsomyndighetens anmälningsplikt

Om en kommunalveterinär misstänker eller konstaterar att ett djur har drabbats av en förtecknad sjukdom, en ny sjukdom eller annan anmälningspliktig djursjukdom, eller om kommunalveterinären tar emot en anmälan som avses i 19 eller 20 §, ska han eller hon anmäla saken till Livsmedelsverket. Kommunalveterinären ska dessutom varje månad sända Livsmedelsverket ett sammandrag av alla fall av förtecknade sjukdomar, nya sjukdomar och andra anmälningspliktiga djursjukdomar som har konstaterats på hans eller hennes tjänsteområde. I sammandraget behöver emellertid inte antecknas sådana uppgifter som har lagrats i det datasystem som Livsmedelsverket använder.

Livsmedelsverket ska anmäla fall av förtecknade sjukdomar, nya sjukdomar, andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas till jord- och skogsbruksministeriet.

Djurhälsomyndigheten ska anmäla fall av sådana djursjukdomar som kan medföra fara för människors hälsa till den berörda läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar inom välfärdsområdet.

— — — — —

25 §

Åtgärder avseende sjukdomar i kategorierna a–c

Livsmedelsverket sörjer för den epidemiologiska undersökning som anges i del III avdelning II i EU:s djurhälsoförfordning och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och för sådana preliminära åtgärder för sjukdomsbekämpning och åtgärder för sjukdomsbekämpning som anges i den nämnda avdelningen och de nämnda bestämmelserna och som avser att förhindra spridningen av en sjukdom i kategorierna a–c. I detta syfte fattar Livsmedelsverket de behövliga beslut som riktas till en fysisk eller juridisk person för att förhindra spridning av sjukdom.

Om det inte går att utesluta misstanken om en djursjukdom eller bekräfta förekomsten av djursjukdomen utan att avliva ett hållet djur, får Livsmedelsverket bestämma att djuret ska avlivas.

Livsmedelsverket får ge den som ett beslut om förhindrande av sjukdomsspridning avser dispens från vissa delar i beslutet, om EU:s djurhälsoförfordning och bestämmelser som utfärdats med stöd av den möjliggör detta, om det finns ett grundat behov för detta och om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

Livsmedelsverket beslutar dessutom om sådana andra än i 1 mom. avsedda åtgärder för att bekämpa sjukdomar i kategorierna a–c som anges i del III avdelning II i EU:s djurhälsoförfordning och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i denna lag. I detta syfte fattar Livsmedelsverket de behövliga beslut som riktas till en fysisk eller juridisk person som gäller åtgärder för att bekämpa sjukdomar.

Bestämmelser om befogenheter avseende zoner, med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 4 mom., finns nedan i detta kapitel.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

29 §

Dispens från ett beslut som gäller en zon

Livsmedelsverket får i enskilda fall ge dispens som Europeiska unionens rättsakter tillåter och som förutsätter riskbedömning av varje enskilt fall från förbud, villkor eller begränsningar som ska iakttas eller åtgärder som ska genomföras i en zon som Livsmedelsverket inrättat, om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. Dispens ges på ansökan. I dispensen ställs sådana villkor som är nödvändiga för att bekämpa djursjukdomen.

Livsmedelsverket får i enskilda fall på ansökan ge dispens från förbud, villkor eller begränsningar som ska iakttas eller åtgärder som ska genomföras i ytterligare restriktionszoner som avses i 26 § 2 mom. eller vaccinationszoner, om dispensen tillåts i jord- och skogsbruksministeriets beslut om zonen och inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen ställs sådana villkor som är nödvändiga för att bekämpa djursjukdomen.

32 §

Utredning om sjukdomsläget och förhindrande av sjukdomsspridning

Om ett djur utifrån en anmälan som avses i 19 eller 20 § eller av någon annan orsak misstänks vara drabbat av annan djursjukdom som ska bekämpas eller av djursjukdom som ska övervakas, ska djurhälsomyndigheten utan dröjsmål försöka utreda sjukdomsläget. I detta syfte får djurhälsomyndigheterna genomföra sådana undersökningar som det föreskrivs om i artikel 54 i EU:s djurhälsoförordning i fråga om sjukdomar i kategori a. Om Livsmedelsverket utifrån undersökningar eller av någon annan orsak misstänker att djuret har annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas eller en sådan sjukdom har konstaterats, får Livsmedelsverket genomföra sådana nödvändiga epidemiologiska undersökningar samt vidta sådana åtgärder för att förhindra spridning av sjukdomen som det föreskrivs om i artiklarna 55—57 och 70 i EU:s djurhälsoförordning i fråga om sjukdomar i kategori a. I detta syfte fattar Livsmedelsverket de behövliga beslut som riktas till en fysisk eller juridisk person för att förhindra spridning av sjukdom.

Om det inte är möjligt att utesluta misstanken om annan djursjukdom som ska bekämpas eller bekräfta förekomsten av djursjukdomen utan att avliva ett hållet djur, får Livsmedelsverket bestämmande att djuret ska avlivas. Om vidtagandet av åtgärder som gäller vilda djur förutsätter tillstånd enligt naturvårdslagen (9/2023), jaktlagen (615/1993) eller lagen om fiske (379/2015), svarar Livsmedelsverket för ansökan om tillstånd.

Livsmedelsverket får ge den till vilken ett beslut i syfte att förhindra sjukdomsspridning är riktat dispens från någon del av beslutet, om det finns ett grundat behov för detta och om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

34 §

Giltighetstiden för beslut som fattas för att förhindra spridning av en sjukdom

Livsmedelverket ska upphäva ett i 32 § 1 mom. avsett beslut omedelbart när Livsmedelverket inte längre misstänker en djursjukdom. Beslutet ska också upphävas omedelbart när det genom laboratorieundersökningar eller på något annat tillfredsställande sätt har kunnat säkerställas att djursjukdomen inte längre förekommer i anläggningen eller på en annan plats eller att den till följd av de sjukdomsbekämpningsåtgärder som vidtagits inte längre medför fara för människors eller djurs hälsa.

36 §

Sjukdomsbekämpning med stöd av TSE-förordningen

Livsmedelverket sköter den behöriga myndighetens uppgifter enligt artiklarna 12 och 13 i TSE-förordningen.

Livsmedelverket får på ansökan i enskilda fall ge dispens från ett beslut som innehåller restriktioner för förflyttning och som fattats i syfte att förhindra sjukdomsspridning, om det föreskrivs så i TSE-förordningen och det finns ett grundat behov för dispens och om dispensen inte medför risk för spridning av djursjukdomen. I dispensen får det ställas sådana villkor som behövs för att förhindra spridning av djursjukdomen.

38 §

Åtgärder för att förhindra spridning av vissa zoonoser

Om det är nödvändigt för att avvärja fara för människors hälsa, får Livsmedelsverket i ett fall som avses i 1 mom. genomföra eller bestämma att kommunalveterinären ska genomföra en undersökning i anläggningen för att klarlägga sjukdomsläget samt genom ett beslut som riktas till aktören bestämma om

39 §

Godkännande av anläggningar för förflyttning av landlevande djur och produkter från dem

Livsmedelsverket beslutar om godkännande av anläggningar som avses i artiklarna 94 och 95 i EU:s djurhälsoförordning.

Livsmedelsverket beslutar om dispenser som hemmedlemsstatens myndighet beviljar verksamheten på en godkänd anläggning för avelsmaterial enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/686 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/

Betänkande FvUB 15/2025 rd

429 vad gäller godkännande av anläggningar för avelsmaterial och spårbarhets- och djurhälso-
krav för förflyttning av avelsmaterial från vissa hållna landlevande djur inom unionen.

40 §

Godkännande av en spermasamlingsstation för inrikeshandel

Livsmedelsverket godkänner en spermasamlingsstation på ansökan. Förutsättningar för att
godkänna en station är

41 §

Godkännande av en embryosamlingsgrupp för inrikeshandel

Livsmedelsverket godkänner en embryosamlingsgrupp på ansökan. Förutsättningar för god-
kännande är

42 §

*Verksamheten vid en spermasamlingsstation eller embryosamlingsgrupp som godkänts för inri-
keshandel*

Väsentliga förändringar i verksamheten ska utan dröjsmål anmälas till Livsmedelsverket.

45 §

Aktörers och myndigheters anmälningar i anslutning till förflyttningar

Djurhälsomyndigheten gör de anmälningar om planerade förflyttningar av djur och produkter
till destinationsmedlemsstatens behöriga myndighet som ursprungsmedlemsstatens behöriga
myndighet ansvarar för enligt EU:s djurhälsoförfordning eller rättsakter som antagits med stöd av
den. Djurhälsomyndigheten kan emellertid låta aktören sörja för införandet av de basuppgifter
som behövs för anmälan i det datoriserade informationshanteringssystem för offentlig kontroll
som avses i kontrollförfordningen samt, när djurhälsointyg inte krävs vid förflyttningen, även upp-
rättande och sändande av anmälan via systemet. En aktör som ska införa uppgifter i det datorise-
rade informationshanteringssystemet, eller aktörens representant, har rätt att av djurhälsomyndig-
heten avgiftsfritt få behövliga åtkomsträttigheter till systemet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

60 §

Tillfälligt transportförbud

Livsmedelsverket får i enskilda fall på ansökan ge dispens från ett förbud eller en begränsning som avses i denna paragraf, under förutsättning att dispensen inte medför risk för att djursjukdomen sprids.

61 §

Behörighet att besluta om andra nödåtgärder och om åtgärder som gäller nya sjukdomar

Livsmedelsverket fattar i enskilda fall beslut om åtgärder enligt 1 och 2 mom. som riktas till en fysisk eller juridisk person eller beslut om inrättande av en restriktionszon och om de förbud, villkor och begränsningar som ska iakttas och de åtgärder som ska genomföras där.

67 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr, utvecklar och genomför bekämpning av djursjukdomar samt övervakar efterlevnaden av bestämmelserna om djurhälsa och de beslut som fattats med stöd av dem.

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska Livsmedelsverket

- 1) ansvara för upprätthållandet av beredskapen för djursjukdomar,
- 2) göra upp en plan för bekämpning av djursjukdomar, som är en del av den fleråriga nationella kontrollplanen enligt kontrollförordningen, samt andra behövliga beredskapsplaner för djursjukdomar,
- 3) ordna skötseln utanför tjänstetiden av brådskande uppgifter som gäller diagnostisering av sjukdomar i kategorierna a—c och andra djursjukdomar som ska bekämpas,
- 4) övervaka laboratorier som det utsett, anmälningspliktiga laboratorier samt i 64 § avsedd tillståndspliktig verksamhet,
- 5) vara förbindelseorgan enligt artikel 103 i kontrollförordningen,
- 6) ansvara för statistikföringen och rapporteringen i fråga om djursjukdomar,
- 7) sörja för planeringen och verkställigheten av de beslut om sjukdomsbekämpning som riktas mot anläggningar och andra platser samt av beslut om inspektioner och undersökningar, massvaccineringar eller avlivningar av djur samt bortskaffande av kadaver inom zoner, med undantag av beslut vilkas verkställighet enligt bestämmelserna ankommer på aktörer eller dem som håller sällskapsdjur,
- 8) ansvara för ordnandet av utbildning för kommunalveterinärer i anslutning till verkställigheten av författningarna om djurhälsa och föra förteckning över de kommunalveterinärer som genomgått en särskild beredskapsutbildning med tanke på sjukdomsutbrott,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

9) i egenskap av behörig myndighet ansvara för uppgifter enligt Europeiska unionens rättsakter som ska genomföras genom denna lag till den del uppgifterna inte omfattas av någon annan myndighets behörighet.

Livsmedelsverket övervakar och genomför bekämpningen av djursjukdomar vid i livsmedelslagen avsedda slakterier, renslakterier och inrättningar för vilthantering samt godkända livsmedelslokaler som finns i anslutning till dem, med undantag för slakterier, inrättningar och livsmedelslokaler i fråga om vilka tillsynen enligt livsmedelslagen har överförs på kommunerna på det sätt som avses i 27 § 5 mom. i livsmedelslagen. I fråga om de slakterier, renslakterier, inrättningar och livsmedelslokaler som Livsmedelsverket övervakar utför Livsmedelsverket alla de uppgifter som enligt denna lag annars skulle ankomma på kommunalveterinären.

Livsmedelsverket ska ordna skötseln utanför tjänstetiden av brådskande uppgifter som gäller bekämpning av sjukdomar i kategorierna a–c, nya sjukdomar samt andra djursjukdomar som ska bekämpas och utredning av sjukdomsläget.

Närmare bestämmelser om statistikföringen och rapporteringen samt om de i 2 mom. 2 punkten avsedda beredskapsplanernas innehåll får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

69 §

Kommunalveterinären

I en brådskande situation där kommunalveterinären misstänker eller konstaterar att ett djur lider av en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas och där det krävs omedelbara åtgärder för att förhindra spridning av djursjukdomen men Livsmedelsverket ännu inte har vidtagit några åtgärder i ärendet, får kommunalveterinären meddela ett interimistiskt beslut enligt 25 § 1 mom., 32 § 1 mom. eller 36 §. Beslutet ska omedelbart underställas Livsmedelsverket för avgörande. Livsmedelsverket ska fatta ett eget beslut i ärendet utan dröjsmål, dock senast inom fjorton dygn från det att det interimistiska beslutet meddelades.

Livsmedelsverket får vid behov förordna en kommunalveterinär att utanför dennes verksamhetsområde utföra särskilt angivna uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunalveterinären, om det är fråga om en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom eller annan djursjukdom som ska bekämpas, eller i fall där en djursjukdom som ska övervakas förekommer i exceptionellt stor utsträckning. Livsmedelsverket ska i första hand förordna en veterinär som fått beredskapsutbildning till uppdraget. När förordnandet ges ska kommunens möjligheter att utföra sina lagstadgade uppgifter och övriga uppgifter beaktas.

72 §

Arbetspliktiga vid en omfattande djursjukdomsepidemi

Livsmedelsverket får utfärda ett arbetsförordnande om förutsättningarna enligt artikel 30 eller 31 i kontrollförordningen är uppfyllda. Bestämmelser om den behöriga myndighetens skyldighe-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ter finns i artikel 33 i kontrollförordningen. Livsmedelsverket ska se till att den arbetspliktige känner till de skyldigheter och det ansvar som är förknippade med uppdraget.

73 §

Ledning av och information om sjukdomsbekämpningen

När en sjukdom i kategorierna a–c, en ny sjukdom, annan djursjukdom som ska bekämpas eller djursjukdom som ska övervakas bryter ut leder Livsmedelsverket bekämpningen av djursjukdomen och förhindrandet av dess spridning.

Livsmedelsverket är vid behov ett sådant nationellt och lokalt centrum för sjukdomsbekämpning som avses i Europeiska unionens lagstiftning.

76 §

Rätt att få uppgifter

Livsmedelsverket har dessutom rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få de uppgifter ur registret enligt 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) som är nödvändiga för påförande av påföljdsavgift inom djursjukdomskontrollen enligt 94 a § i denna lag.

91 §

Förbud och begränsning

Livsmedelsverket får tills vidare förbjuda eller begränsa att djur som tillhör förtecknade eller mottagliga arter eller produkter från dem släpps ut på marknaden eller förflyttas till eller från en anläggning, om bedrivandet av verksamheten i fråga kräver tillstånd eller godkännande enligt författningarna om djurhälsa och något sådant tillstånd eller godkännande inte har beviljats, eller om följande skyldigheter inte fullgörs i anläggningen eller i fråga om de hållna djuren:

Vid behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. får Livsmedelsverket meddela förbuden, begränsningarna och föreläggandena enligt det momentet som interimistiska, om detta är nödvändigt på grund av en omedelbar fara för människors eller djurs hälsa. Ett interimistiskt förbud eller en interimistisk begränsning gäller till dess att Livsmedelsverket meddelar ett slutligt avgörande i ärendet. Livsmedelsverket ska se till att behövliga utredningar utförs utan dröjsmål.

93 §

Åtgärder vid överträdelse av kraven på förflyttningar mellan medlemsstaterna

Om ett djur eller en produkt som kommer från en annan medlemsstat eller de dokument som åtföljer djuret eller produkten inte uppfyller de krav som ställs på dem i författningarna om djur-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

hälsa, får Livsmedelsverket eller Tullen bestämma att djuret ska hållas i karantän eller isoleras på destinationsplatsen eller på en av myndigheten i fråga anvisad annan plats, eller att produkten ska förvaras på destinationsplatsen eller på en av myndigheten i fråga anvisad annan plats till dess att bristerna har avhjälppts. Kommunalveterinären får fatta ett sådant beslut i en brådskande situation där Livsmedelsverket eller Tullen ännu inte har vidtagit några åtgärder i ärendet. Kommunalveterinären ska omedelbart lämna uppgifter till Livsmedelsverket om de beslut som fattas av kommunalveterinären.

Om bristerna inte kan avhjälpas eller om de inte har avhjälppts inom utsatt tid, får Livsmedelsverket eller Tullen bestämma att djuret ska avlivas eller produkten bortskaffas. Om aktören eller den som håller sällskapsdjur samtycker, får myndigheten bestämma att djuret eller produkten ska returneras till den medlemsstat som djuret eller produkten förts in från, förutsatt att den behöriga myndigheten i den medlemsstaten godkänner returneringen, eller att djuret eller produkten ska behandlas eller att djuret ska hållas i karantän eller isoleras på någon annan plats som myndigheten anvisar, förutsatt att den risk för spridning av en djursjukdom som djuret eller produkten medför kan undanröjas genom detta.

94 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket och Tullen får förena förbud, begränsningar och förelägganden som avses i 90—93 § med vite eller med hot om att det som försummats utförs på den försumliges bekostnad.

94 a §

Påföljdsavgift inom djursjukdomskontrollen

Livsmedelsverket kan påföra en påföljdsavgift inom djursjukdomskontrollen på minst 300 och högst 5 000 euro, om någon

96 §

Avgifter för myndigheternas prestationer

Livsmedelsverket bestämmer avgifterna för kommunalveterinärens prestationer enligt författningarna om djurhälsa och tar ut avgifterna till staten. Bestämmelser om storleken på avgifterna för kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om allmänna principer och andra grunder för statliga myndigheters avgiftsbelagda prestationer och avgifternas storlek. Bestämmelser om det förfarande som ska iakttagas vid faktureringen av kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

103.

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fiske (379/2015) det inledande stycket i 13 § 1 mom. samt 2 och 4 mom., 14—16 §, 18 § 1—3 mom., 19 § 1 mom., rubriken för 20 § och det inledande stycket i 1 mom. samt 2 mom., 21 §, 22 § 3 och 4 mom., 24 § 9 punkten, 30 § 2 mom., 31 § 1 mom., 32 och 33 §, det inledande stycket i 37 § 1 mom. samt 3—5 mom., 38 § 2—4 mom., 39 §, 40 § 2 och 3 mom., rubriken för 47 § och det inledande stycket i 1 mom., rubriken för 53 § och det inledande stycket i 1 mom. samt 2 mom., det inledande stycket i 54 § 1 mom. och 2 mom., 57 och 60 §, 61 § 1 och 2 mom., 64 § 3 mom., 67 § 4 mom., 69 §, 71 § 3 mom., 72 §, 74 § 2 och 3 mom., 76 §, 77 § 1 och 2 mom., 83 § 1—3 mom., 88 § 2 mom. 2 punkten, 89 §, 90 § 1 och 3 mom., 92 § 2—4 mom., 94 § 1 mom., 95 a § 2 och 4 mom., 101 §, 103 § 2 mom., 104 § 1 mom., 105 § 1 mom., 106 och 107 §, 117 § 3 och 4 mom., rubriken för 124 § samt 1 och 2 mom.,

av dem 60 § sådan den lyder i lag 1633/2015, 88 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 390/2021, 90 § 1 och 3 mom., 92 § 2—4 mom., 94 § 1 mom. och 95 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 448/2023 samt 124 § 1 mom. sådant det lyder i lag 828/2019, som följer:

13 §

Regionalt tillstånd att bedriva kommersiellt fiske

I syfte att trygga en uthållig avkastning och ett hållbart nyttjande av fiskresurserna samt genomförandet av planen för nyttjande och vård kan livskraftscentralen för en viss tid av högst fem år bevilja en kommersiell fiskare tillstånd att bedriva kommersiellt fiske, om

Livskraftscentralen ska i tillståndet ange de områden där fiske är tillåtet, de fångstredskap som är tillåtna, de fiskarter som får fiskas, de tillåtna tidpunkterna för fiske samt vid behov den största tillåtna fångstmängden. I tillståndet kan det dessutom bestämmas hur den kommersiella fiskaren ska rapportera fångsterna.

Livskraftscentralens tillståndsbeslut ska iakttas även om det överklagas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Ersättning för kommersiellt fiske till innehavare av fiskerätt

En kommersiell fiskare ska, efter ha erhållit tillstånd enligt 13 §, kalenderårsvis betala fiskerättsinnehavarna skäligen avgifter i enlighet med de fångstredskap som tillståndet avser, som ersättning för att vattenområdet utnyttjas för kommersiellt fiske. Avgifterna ska grundas på de gängse priser i området som fastställts i planerna för nyttjande och vård inom livskraftscentralens verksamhetsområde.

15 §

Givande av företräde vid beviljande av tillstånd att bedriva kommersiellt fiske

Om tillstånd som gäller ett visst vattenområde söks av fler kommersiella fiskare än det antal som kan beviljas tillstånd med avseende på fiskbeståndens tillstånd i området, kan livskraftscentralen vid beviljandet av tillstånd ge företräde åt sökande som är sådana kommersiella fiskare i grupp I som avses i 88 § 1 mom. och som redan tidigare haft tillstånd att bedriva kommersiellt fiske i vattenområdet eller anknytande vattenområden.

16 §

Ändring av tillståndsvillkor och återkallelse av tillstånd

Livskraftscentralen ska följa och övervaka att villkoren i ett tillstånd som getts med stöd av 13 § uppfylls.

Livskraftscentralen ska ändra tillståndsvillkoren, om

1) förhållandena i tillståndsområdet efter beviljandet har förändrats väsentligt så att fiske som är förenligt med tillståndsvillkoren inte längre kan tillåtas på grund av de förändrade förhållandena, eller

2) fiske som avses i tillståndet inte längre uppfyller kraven i planen för nyttjande och vård.

Livskraftscentralen ska återkalla ett tillstånd, om tillståndshavaren upprepade gånger underlåter att betala avgifter som avses i 14 § eller väsentligt eller upprepade gånger bryter mot tillståndsvillkoren eller mot bestämmelser i denna lag. För att tillståndet ska få återkallas krävs dessutom att tillståndshavaren trots anmärkning och varning från livskraftscentralen inte upphör att bryta mot tillståndsvillkoren eller bestämmelserna i denna lag eller inte betalar försummade avgifter inom en rimlig tid efter det att varningen getts.

18 §

Regionalt tillstånd att bedriva fiskeguideverksamhet

För att trygga verksamhetsbetingelserna för fisketurism kan livskraftscentralen bevilja tillstånd att inom livskraftscentralens verksamhetsområde eller delar av det anordna sådana tillställningar inom fisketurismen i vilka högst sex fiskare åt gången deltar och där det bedrivs mete, pilkfiske eller handredskapsfiske. Ansökan om tillstånd ska göras skriftligen och tillstånd kan bevil-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

jas om ett hållbart utnyttjande av fiskbestånden tillåter det. Tillståndet kan gälla högst fem år i sänder.

Livskraftscentralen ska i tillståndet ställa upp regionala fiskebegränsningar eller bestämma kvoter för dagsfångsten, om fiskeriekonomiska synpunkter eller fiskbeståndens tillstånd i området förutsätter detta. Livskraftscentralen ska av de fiskeriområden som finns inom dess verksamhetsområde årligen begära utlåtande om de omständigheter som inverkar på uppställandet av regionala fiskebegränsningar och bestämmandet av kvoter för dagsfångsten.

Livskraftscentralen kan återkalla ett tillstånd, om tillståndshavaren väsentligt bryter mot tillståndsvillkoren och trots anmärkning och varning från livskraftscentralen inte upphör att bryta mot villkoren.

19 §

Fiskerimyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet samt de livskraftscentraler som sköter fiskeriärenden är statliga fiskerimyndigheter.

20 §

Livskraftscentralens uppgifter

Livskraftscentralen ska

I ärenden som rör fisketillsyn och fiskeövervakning kan livskraftscentralen vara verksam i hela landet, om en myndighet begär handräckning.

21 §

Livskraftscentralens behörighet i den ekonomiska zonen

Livskraftscentralens uppgifter inom Finlands ekonomiska zon sköts av den livskraftscentral vid vars verksamhetsområde den aktuella delen av den ekonomiska zonen ligger. Gränsen mellan livskraftscentralernas verksamhetsområden anses fortsätta från territorialvattnets yttre gräns till den ekonomiska zonens yttre gräns utan att ändra riktning.

22 §

Indelning i fiskeriområden

Fiskeriområdenas geografiska gränser fastställs av livskraftscentralen på förslag av en regional fiskerisamarbetsgrupp som avses i 33 §, efter att livskraftscentralen hört jord- och skogsbruksministeriet och andra centrala aktörer. Livskraftscentralen beslutar också om delning av fis-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

keriområden samt om förenande av ett fiskeriområde med ett annat eller ändring av dess gränser, i det fall att förändrade förhållanden eller andra särskilda skäl förutsätter det. Ansökan om vidtagande av ovannämnda åtgärder, fränsett fastställelse av gränser, kan göras av ett fiskeriområde eller en innehavare av fiskerätt.

Livskraftscentralen kan, efter att ha hört de berörda fiskeriområdena och innehavarna av fiskerätt, också på eget initiativ besluta om ändring av ett fiskeriområdes gränser. Uppkommer oklarhet om vilken livskraftscentral som är behörig att ändra gränserna för ett fiskeriområde, avgörs behörighetsfrågan av jord- och skogsbruksministeriet.

24 §

Fiskeriområdenas uppgifter

Fiskeriområdena ska

9) sköta de övriga uppgifter som grundar sig på livskraftscentralens resultatstyrning och på denna lag.

30 §

Fiskeriområdets stadgar

Stadgarna bereds av fiskeriområdet och fastställs av livskraftscentralen.

31 §

Bokföring och revision

Fiskeriområdets räkenskapsperiod är ett kalenderår. Fiskeriområdet ska årligen överlämna en berättelse om sin verksamhet till livskraftscentralen. Berättelsen ska innehålla uppgifter om väsentliga händelser under räkenskapsperioden och efter dess utgång, en uppskattning om den framtida utvecklingen samt en redogörelse för utfallet av målen i planen för nyttjande och vård.

32 §

Tillsyn över fiskeriområdets verksamhet

Livskraftscentralen övervakar verksamheten i fiskeriområdena inom livskraftscentralens verksamhetsområde. Livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av fiskeriområdet och revisorerna få de uppgifter, handlingar och utredningar som den anser att behövs för tillsynen. Uppgifter som fiskeriområdet gett med avseende på tillsynen får inte röjas för utomstående eller användas för något annat ändamål utan tillstånd av fiskeriområdet. Fiskeriområdet ska un-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

derrätta livskraftscentralen om namn och kontaktuppgifter för styrelsens ordförande och vice ordförande samt verksamhetsledaren.

Om fiskeriområdet sträcker sig över flera livskraftscentralers verksamhetsområden, behandlas ärenden som gäller fiskeriområdet vid den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde största delen av fiskeriområdets vattenareal finns.

33 §

Regionala fiskerisamarbetsgrupper

Livskraftscentralen tillsätter inom sitt verksamhetsområde regionala fiskerisamarbetsgrupper som ska biträda vid skötseln av fiskeriärenden inom området, samordningen av uppfattningar och utnyttjandet av forskningsrön. En fiskerisamarbetsgrupp tillsätts för fem år i sänder och består av företrädare för fiskeriområdena, fiskeri- och miljöorganisationerna, forskningen, förvaltningen och landskapsförbunden samt inom samernas hembygdsområde av företrädare för Sametinget.

Fiskerisamarbetsgruppen styrs av livskraftscentralen och har till uppgift att göra framställningar och ta initiativ som gäller ordnande av fisket och vård av fiskbestånden. Samarbetsgruppen bedömer planerna för nyttjande och vård och de nyttjande- och vårdåtgärder som föreslås i dem, och gör framställningar i syfte att samordna åtgärder som föreslagits i planerna för vård och nyttjande inom olika områden samt i de landsomfattande planerna för förvaltning av fiskresurserna. Samarbetsgruppen lägger i fråga om sitt verksamhetsområde fram ett förslag till indelning i fiskeriområden för livskraftscentralen.

37 §

Godkännande av planen för nyttjande och vård

Livskraftscentralen godkänner planen för nyttjande och vård. Planen ska godkännas om den

Om ett förslag till plan för nyttjande och vård inte uppfyller förutsättningarna för godkännande, kan livskraftscentralen sända det tillbaka till fiskeriområdet för ny beredning.

Om ett fiskeriområde inte utarbetar ett förslag inom utsatt tid eller trots att förslaget sänts tillbaka inte utarbetar ett sådant förslag som uppfyller förutsättningarna för godkännande, behöver livskraftscentralen inte betala fiskeriområdet de medel som avses i 82 § 1 mom. 2 punkten förrän ett förslag som uppfyller förutsättningarna för godkännande har lämnats till livskraftscentralen.

I enlighet med de befogenheter som anges i 53, 54 och 57 §, 67 § 4 mom. och 71 § 3 mom. kan livskraftscentralen i ett beslut om godkännande av planen genomföra fiskeriområdets förslag till behövliga åtgärder för regional reglering av fisket genom att begränsa fisket inom området.

38 §

Giltigheten hos planen för nyttjande och vård samt ändring av planen

Om fiskbeståndens tillstånd i fiskeriområdet under planens giltighetstid har förändrats så väsentligt att genomförandet av planen inte längre skulle uppfylla de mål som uppställts för den, ska

Betänkande FvUB 15/2025 rd

fiskeriområdet vidta åtgärder för att ändra planen. Initiativet till att ändra planen kan tas av den livskraftscentral som godkänt planen eller av fiskeriområdet.

Förslaget till ändring av planen ska läggas fram för livskraftscentralen för godkännande. Livskraftscentralen godkänner ändringarna som ett inslag i planen med iakttagande av det förfarande som anges i 37 §.

Ett förslag till en ny plan ska läggas fram för livskraftscentralen för godkännande senast sex månader innan den gällande planens giltighetstid går ut.

39 §

Övervakning av verkställigheten av planen för nyttjande och vård

Livskraftscentralen övervakar att fiskeriområdets plan för nyttjande och vård verkställs. Om ett fiskeriområde försummar att verkställa planen så att något fiskbestånds eller någon fiskarts livskraft äventyras på området, behöver livskraftscentralen inte betala fiskeriområdet de medel som avses i 82 § förrän verkställigheten har inletts.

40 §

Verkställighet och uppföljning av planen för nyttjande och vård

Livskraftscentralen ska inom sex månader från det att planen godkändes underrätta den myndighet som ansvarar för kommunens planläggning om planen. Dessutom ska jord- och skogsbruksministeriet underrättas om sådana i planen inkluderade förslag till regleringsåtgärder som förutsätter ändring av lagstiftningen eller som inverkar på utarbetandet och utvecklandet av de landsomfattande planerna för förvaltning av fiskresurserna.

Fiskeriområdet, livskraftscentralen samt en regional fiskerisamarbetsgrupp ger akt på effekterna av att planen verkställs och på måluppfyllelsen. Livskraftscentralen har rätt att på begäran få uppgifter av fiskeriområdet om hur planen har utfallit.

47 §

Dispens som ges av livskraftscentralen

Livskraftscentralen kan för utplantering som utgör överflyttning, fiskodling, forskning, bevarande av fisketraditioner, fullgörande eller nyttjande av fiskeriekonomiska skyldigheter eller något annat ändamål med anknytning till nyttjande och vård av fiskresurserna, av grundad anledning ge dispens för att

Betänkande FvUB 15/2025 rd

53 §

Livskraftscentralens befogenhet att begränsa fisket

Livskraftscentralen kan, om det på ett vattenområde förekommer en fiskart eller ett fiskbestånd vars livskraft eller avkastning är försvagad eller riskerar att försvagas eller om vattenområdet är viktigt för en fiskarts eller ett fiskbestånds förökning, besluta om

Dessutom kan livskraftscentralen besluta om en begränsning eller ett förbud enligt 1 mom. 1 och 2 punkten, om det är nödvändigt för att hindra en fara för sjötrafiken.

54 §

Begränsning av allmänna fiskerättigheter

Livskraftscentralen kan inom ett visst vattenområde begränsa eller förbjuda mete, pilkfiske och handredskapsfiske, om det behövs

Livskraftscentralen kan besluta om en begränsning eller ett förbud enligt 1 mom. för högst tio år i sänder, antingen på eget initiativ eller på begäran av en innehavare av fiskerätt, en kommersiell fiskare, ett fiskeriområde eller den vars intresse ärendet gäller. Begränsningen eller förbudet ska sökas skriftligen, och till ansökan ska det fogas utredning om grunderna för ansökan och om gränserna för det föreslagna begränsnings- eller förbudsområdet inklusive kartbilaga. Begränsnings- eller förbudsområdet kan sammanlagt utgöra högst 25 procent av fiskeriområdets vattenareal. Möjligheten att nyttja de allmänna fiskerättigheterna får genom begränsningarna eller förbuden inte försvagas mer än vad som är nödvändigt för att målet för begränsningen eller förbudet ska uppnås.

57 §

Livskraftscentralens rätt att bestämma om fångstmått

Livskraftscentralen kan för att beakta en extraordinär regional situation på ansökan av fiskerättsinnehavare eller fiskeriområdet eller på eget initiativ bestämma om sådana fångstmått i ett område som avviker från de med stöd av 56 § föreskrivna fångstmåtten för en art eller ett bestånd, om fiskartens eller fiskbeståndets tillstånd inom området skiljer sig väsentligt från det som legat till grund för de föreskrivna fångstmåtten för arten eller beståndet.

Närmare bestämmelser om livskraftscentralens rätt att bestämma om fångstmått utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

60 §

Avtal om skydd för saimenvikaren

Livskraftscentralen i Östra Finland och ägaren till ett vattenområde eller innehavaren av en särskild rättighet får ingå avtal om att begränsa och förbjuda fiske i ett visst vattenområde för att saimenvikarstammen ska förbli livskraftig och för att en gynnsam bevarandestatus ska nås för saimenvikaren. Avtalet kan ingås för högst fem år åt gången.

61 §

Ersättningar för olägenhet som skyddet av hotade arter föranleder

Om ett förbud som föreskrivits med stöd av 59 § 1 mom. förorsakar ägaren till ett vattenområde eller innehavaren av en särskild rättighet betydande olägenhet, har ägaren eller innehavaren rätt att få full ersättning för detta av staten. Livskraftscentralen företräder staten i ersättningsärendet.

Livskraftscentralen och den som anser sig vara berättigad till ersättning ska försöka komma överens om ersättningens belopp. Om en överenskommelse om ersättningen inte nås, kan en ansökan om förrättning för att bestämma ersättningen lämnas till Lantmäteriverket inom ett år från det att det förbud som ligger till grund för ansökan har trätt i kraft. På bestämmandet av ersättningen tillämpas lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). På ersättningen ska ränta enligt 95 § 1 mom. i den lagen betalas från den dag då den ersättningsberättigade ansökte om förordnande av ersättningsförrättning hos Lantmäteriverket.

— — — — —

64 §

Fastställande av vattendrag för vandringsfisk samt av fors- och strömområden

— — — — —

Gränserna för fors- och strömområden inom vattendrag för vandringsfisk får fastställas genom beslut av livskraftscentralen.

67 §

Fiskled

— — — — —

Livskraftscentralen kan dock på ansökan av fiskerättsinnehavare eller fiskeriområdet eller på eget initiativ bestämma att fiskledens bredd eller sträckning under en viss tid av högst tio år ska vara en annan, om detta är nödvändigt för att trygga fiskens gång.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

69 §

Utredande av gränserna för fiskleden och älvmynningsområden

Gränserna för en fiskled och sådana älvmynningsområden som avses i 66 § kan utredas och märkas ut på en karta vid en lantmäteriförrättning som verkställs på ansökan av livskraftscentralen, en innehavare av fiskerätt eller ett fiskeriområde. Förrättningen verkställs av en förrättningsingenjör utan gode män, och på förrättningen ska i övrigt tillämpas det som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om rågång. Sökanden svarar för förrättningskostnaderna.

71 §

Fiske i fiskväg

Livskraftscentralen kan, om tryggheten av vandringsfiskbeståndet kräver det, för en viss tid av högst fem år förbjuda fiske nedanför en damm på en sträcka av högst femhundra meter samt även i vattenmagasinet ovanför dammen och i en konstgjord sjö eller någon annan konstgjord bassäng.

72 §

Undantag från förbud att fiska vid älvmykning, i fiskled och i fiskväg

Livskraftscentralen kan bevilja ett tillfälligt tillstånd till fiske som är förbjudet enligt 66, 68 eller 71 §, om en sådan åtgärd är nödvändig för tryggheten av det allmänna fiskeriintresset eller av någon annan särskild orsak och inte äventyrar fiskens gång i vattendraget eller genomförandet av planen för nyttjande och vård.

74 §

Utplantering av fisk och kräfta

Tillstånd av livskraftscentralen behövs för utplantering för etablering av en ny art eller ett nytt bestånd samt för sådan utplantering som inte anges i fiskeriområdets plan för nyttjande och vård. Tillstånd kan beviljas, om utplanteringen inte försvårar uppnåendet av målen för fiskeriområdets plan för nyttjande och vård och inte heller äventyrar bevarandet av ett livskraftigt fisk- eller kräftbestånd eller den biologiska mångfalden i det vattendrag där utplanteringen sker.

Livskraftscentralen kan förbjuda utplanteringar av fisk som härrör från ett sådant vattendrag eller en sådan vattenbruksanläggning som förknippas med risk för att fisk- eller kräftsjukdomar sprids till naturliga vatten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

76 §

Dispens från utplanteringsförbud

Livskraftscentralen kan för forsknings-, utbildnings- och fiskodlingsändamål, för att hindra att förutsättningarna för kommersiellt fiske försvagas väsentligt eller av andra särskilda skäl bevilja dispens från förbuden i 73 och 74 § och från förbud som föreskrivits med stöd av de paragraferna.

77 §

Införsel av fisk och kräfta

Livskraftscentralen är den behöriga myndighet som avses i rådets förordning (EG) nr 708/2007 om användning av främmande och lokalt frånvarande arter i vattenbruk.

Införsel av andra än i Finland i vilt tillstånd förekommande fisk- eller kräftarter eller fisk- eller kräftbestånd eller könsceller av dem för utsläppande i naturliga vatten eller för vatten-bruksändamål är förbjuden utan tillstånd av livskraftscentralen. Livskraftscentralen handlägger ansökningarna om införseltillstånd enligt förfarandet i den rådsförordning som nämns i 1 mom.

— — — — —

83 §

Fördelning av avgiftsmedel

Jord- och skogsbruksministeriet och, inom de gränser som ministeriet bestämmer, livskraftscentralen beviljar medel för kostnader som avses i 82 § 1 mom. 1 och 3 punkten. Livskraftscentralen beviljar medel för de kostnader och ersättningar som avses i 82 § 1 mom. 2 och 4 punkten.

Fördelningen av ersättningar enligt 82 § 1 mom. 4 punkten mellan ägarna av vattenområden grundar sig på den belastning handelskapsfisket innebär för vattenområdet. Belastningen fastställs i planen för nyttjande och vård. Ett fiskeriområde som inte har en gällande plan för nyttjande och vård kan göra en separat framställning hos livskraftscentralen om den belastning som handelskapsfisket innebär och som ligger till grund för fördelningen. Fiskeriområdena svarar för det tekniska genomförandet av fördelningen. Om det belopp som vid fördelningen skulle tillfalla ägaren av ett vattenområde är högst 50 euro, delas medlen inte ut till ägaren utan kvarstår hos fiskeriområdet i fråga för att användas till vård av fiskbestånden. Ersättningarna betraktas inte som statsunderstöd som avses i statsunderstödslagen (688/2001).

Jord- och skogsbruksministeriet samt livskraftscentralen kan för mottagarna av medel uppställa resultatmål eller villkor för användningen av medel som beviljas för kostnader och utgifter som avses i 82 § 1 mom. 1–3 och 5 punkten.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

88 §

Grupper av kommersiella fiskare

Till grupp I hör

2) fysiska personer eller juridiska personer som under registreringsåret eller under det år som föregår detta har börjat eller börjar bedriva kommersiellt fiske och som lägger fram en av livskraftscentralen godkänd plan för det sätt på vilket omsättningen av den sammanlagda försäljningen av fisk som de själva fångat och av bearbetade fiskeriprodukter av sådan fisk senast den tredje räkenskapsperioden efter registreringen kommer att överstiga 10 000 euro.

89 §

Giltighetstiden för registrering av kommersiella fiskare och registreringens upphörande

Registreringen av en kommersiell fiskare gäller högst tre år i sänder. Livskraftscentralen utfärdar ett intyg över att den kommersiella fiskaren ingår i registret. En kommersiell fiskare som har för avsikt att fortsätta att bedriva kommersiellt fiske efter det att registreringen upphört ska skriftligen ansöka om förlängning av registreringen hos livskraftscentralen.

En kommersiell fiskare kan avföras ur registret, om fiskaren inte har gjort en ansökan enligt 1 mom. eller inte längre uppfyller förutsättningarna för införande i registret, eller om fiskaren vid upprepade tillfällen eller fortlöpande väsentligt bryter mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och trots en anmärkning eller varning från livskraftscentralen inte rättar till sin verksamhet.

Livskraftscentralen avför en kommersiell fiskare ur registret när denne har upphört med kommersiell fiskeverksamhet. En kommersiell fiskare är skyldig att omedelbart underrätta livskraftscentralen om förändringar som gäller förutsättningarna för registrering och om upphörande med verksamheten.

90 §

Skyldighet att anmäla fångster från kommersiellt fiske i inlandsvatten

Kommersiella fiskare är skyldiga att journalföra det fiske de bedriver annanstans än på havsområdet och att minst en gång per kalenderår till livskraftscentralen anmäla de fångster de har fångat eller de fångster som har fångats för deras räkning enligt fiskart, fångstområden, fiskefartygets registerbeteckning, landningsplatser för fångster samt de fångstredskap som använts vid fisket och den tid de använts för fångst. Anmälan ska också göras om kommersiellt fiske inte har bedrivits under kalenderåret i fråga.

Närmare bestämmelser om den journal som avses i 1 mom. och om de uppgifter som ska lämnas till livskraftscentralen samt om tidpunkterna för lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

92 §

Informationsresurs för nyttjande och vård av fiskresurserna

— — — — —
Livskraftscentralerna, Forststyrelsen, Naturresursinstitutet och fiskeriområdena är personuppgiftsansvariga för informationsresursen för nyttjande och vård av fiskresurserna. Varje personuppgiftsansvarig svarar för att de register som den för är uppdaterade, för de uppgifter som den har fört in i registren och för uppgifternas riktighet.

Livskraftscentralen och fiskeriområdet är gemensamt personuppgiftsansvariga för de register som avses i 94 § 1 mom. 3 och 6 punkten. Livskraftscentralen ansvarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter, registrets allmänna verksamhet och tillgänglighet, uppgifternas integritet samt skydd och bevaring av uppgifterna. Fiskeriområdet ansvarar dock för den personuppgiftsansvariges skyldigheter, om de personuppgifter som behandlas gäller en av fiskeriområdets uppgifter som fastställs i denna lag.

Varje personuppgiftsansvarig svarar för driften och utvecklingen av det informationssystem som är nödvändigt för förvaltningen av det register som den i enlighet med 94 § ansvarar för. Livskraftscentralen svarar tillsammans med jord- och skogsbruksministeriet för driften och utvecklingen av livskraftscentralernas informationssystem. Livsmedelsverket producerar förvaltningstjänster och andra informationsförvaltningstjänster för de informationssystem som livskraftscentralen ansvarar för.

— — — — —

94 §

Strukturen hos och innehållet i informationsresursen för nyttjande och vård av fiskresurserna

Informationsresursen består av

1) ett register över kommersiella fiskare som livskraftscentralerna är personuppgiftsansvariga för; i registret förs in kommersiella fiskares namn och personbeteckning, företags- eller organisationsnummer samt modersmål, uppgifter om den kommersiella fiskarens hem- eller bosättningsort samt kontaktuppgifter, uppgift om till vilken i 88 § avsedd grupp av kommersiella fiskare fiskaren hör, uppgift om huruvida den kommersiella fiskaren bedriver fiske i inlandsvatten eller i havsområdet, uppgifter om fångstanmälningar samt uppgift om registreringens begynnelse- och sluttidpunkt,

2) ett register över fiskevårdsavgifter som Forststyrelsen är personuppgiftsansvarig för; i registret förs in namn, adress och födelsetid för de i Finland stadigvarande bosatta personer för vars räkning fiskevårdsavgift har betalats, beloppet av betald fiskevårdsavgift, tid för betalningen samt tid för vilken fiskevårdsavgift har betalats, dessutom kan även andra kontaktuppgifter föras in,

3) ett register över ägarersättningar som livskraftscentralerna och fiskeriområdena är gemensamt personuppgiftsansvariga för; i registret förs in de uppgifter som avses i 84 §, kontaktuppgifterna för vattenområdets ägare eller kontaktpersoner,

4) ett utplanteringsregister som livskraftscentralerna är personuppgiftsansvariga för; i registret förs för varje utplantering av fisk in kontaktuppgifter till utplanteraren, anmälar och mottaga-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ren av det utplanterade partiet, den art och det bestånd som utplanterats, det utplanterade partiets ursprung, sättfiskarnas storlek, ålder och antal samt plats och tid för utplanteringen,

5) ett register över fiskevårdsskyldigheter och fiskerihushållningsavgifter som livskraftscentralerna är personuppgiftsansvariga för; i registret förs in uppgifter om planer som avses i 3 kap. 15 § i vattenlagen,

6) ett register över fiskeriområden som livskraftscentralerna och fiskeriområdena är gemensamt personuppgiftsansvariga för; i registret förs in fiskeriområdets namn, geografiska omfattning, ansvarspersoner, kontaktuppgifter och uppgifter som behövs för att ordna den stämma som utövar fiskeriområdets beslutanderätt,

7) ett register över fiskeövervakare som livskraftscentralerna är personuppgiftsansvariga för; i registret förs in fiskeövervakarnas namn och fotografi samt födelsedatum, personbeteckning, godkännandets giltighetstid, fullmaktsgivaren, verksamhetsområdet och fullmaktens giltighetstid,

8) en datamängd som hänför sig till fiskereglering och som livskraftscentralerna är personuppgiftsansvariga för; i datamängden förs i fråga om fiskebegränsningar som grundar sig på denna lag och fiskebegränsningar som en myndighet meddelat med stöd av den in uppgifter om begränsningens typ och innehåll, begränsningsområdet och begränsningens varaktighet, samt

9) ett fångstregister för fritidsfiske som Naturresursinstitutet är personuppgiftsansvarigt för; i registret förs på basis av en fångstanmälan enligt 62 a § in fiskarens namn och adressuppgifter eller namnet på den som arrangerat en tillställning inom fisketurismen och arrangörens adressuppgifter, uppgifter om den fångade fisken, fångstredskapet, datumet och fångstområdet; Naturresursinstitutet ska bevara de personuppgifter som det fört in i registret åtskilt från övriga uppgifter som bevaras i registret; personuppgifter får behandlas i identifierbar form endast av de personer vid Naturresursinstitutet för vars uppgifter de är nödvändiga; Naturresursinstitutet ska utse dessa personer eller fastställa deras uppgifter.

95 a §

Utlämnande av uppgifter ur informationsresursen för nyttjande och vård av fiskresurserna

Varje personuppgiftsansvarig som avses i 94 § får trots sekretessbestämmelserna lämna ut nödvändiga uppgifter ur informationsresursen enligt den paragrafen till jord- och skogsbruksministeriet, Naturresursinstitutet, livskraftscentralen, Forststyrelsen och Livsmedelsverket för forskning, uppföljning och planering av användningen av fiskbestånden och fisket samt för övervakning och framställning av statistik.

De personuppgiftsansvariga beslutar var för sig om utlämnande av uppgifter när det gäller det egna ansvarsområdet. Livskraftscentralen beslutar om utlämnande av uppgifter ur de register som avses i 94 § 1 mom. 3 och 6 punkten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

101 §

Tillsyn över fiskeövervakarnas verksamhet

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för den allmänna tillsynen över och styrningen av fiskeövervakarna. Livskraftscentralerna svarar inom sitt verksamhetsområde för tillsynen över fiskeövervakarnas verksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet samt livskraftscentralerna har rätt att av fiskeövervakarna och av dem som ordnar utbildning för fiskeövervakare få de uppgifter som behövs vid tillsynen över dessa aktörers verksamhet i fråga om utförandet av fiskeövervakningsuppdrag och ordnandet av utbildning för fiskeövervakare.

103 §

Behörighetsvillkor för och godkännande som fiskeövervakare

Den livskraftscentral till vars verksamhetsområde sökandens hemkommun hör godkänner på ansökan en person som fiskeövervakare. Godkännandet är i kraft tio år.

104 §

Utbildning och prov för fiskeövervakare

Livskraftscentralen svarar för anordnandet och övervakningen av prov för fiskeövervakare. I avgöranden som gäller provet får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

105 §

Kort och funktionsbeteckning för fiskeövervakare

Livskraftscentralen ger ett fiskeövervakarkort och en funktionsbeteckning till den som godkänts som fiskeövervakare. Fiskeövervakaren ska vid fiskeövervakningsuppdrag ha med sig kortet och den fullmakt som avses i 107 § och på begäran visa upp dessa. Vid fiskeövervakningsuppdrag ska fiskeövervakaren dessutom använda funktionsbeteckningen för fiskeövervakare.

106 §

Återkallelse av godkännande som fiskeövervakare

Livskraftscentralen ska återkalla ett godkännande som fiskeövervakare, om fiskeövervakaren begär det.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Livskraftscentralen kan, om en muntlig anmärkning inte anses vara en tillräcklig påföljd, ge en skriftlig varning till en fiskeövervakare som handlar i strid med sina skyldigheter enligt denna lag.

Livskraftscentralen kan återkalla ett godkännande som fiskeövervakare, om fiskeövervakaren inte längre uppfyller behörighetsvillkoren enligt 103 § 1 mom. eller i väsentlig grad eller upprepade gånger bryter mot de bestämmelser och föreskrifter som gäller fiskeövervakning eller fiske, och en skriftlig varning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd.

En fiskeövervakare vars godkännande har återkallats ska lämna tillbaka det fiskeövervakarkort och den funktionsbeteckning som avses i 105 § till den livskraftscentral som beslutat om återkallelsen. Återlämnandet ska ske inom en skälig tid som bestäms av livskraftscentralen.

107 §

Fiskeövervakareshar fullmakt och verksamhetsområde

En fiskeövervakare som godkänts i enlighet med 103 § har rätt att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna och föreskrifterna om fiske endast med stöd av en fullmakt som lämnats av en livskraftscentral, ett fiskeriområde, ett delägarlag eller ägaren av ett vattenområde som inte hör till något delägarlag, och inom det område som anges i fullmakten. En fiskeövervakare med fullmakt av ett fiskeriområde har rätt att övervaka att bestämmelserna och föreskrifterna om fiske följs inom hela fiskeriområdets område, oberoende av om ett i 121 § avsett beslut om överföring av uppgifter till fiskeriområdet har fattats.

Fiskeriområdet, delägarlaget och ägaren av ett vattenområde som inte hör till något delägarlag är skyldiga att inom två månader från fullmaktens ikraftträdande lämna ett meddelande om innehållet i och giltighetstiden för fullmakten till den livskraftscentral till vars verksamhetsområde fullmaktsgivarens område i huvudsak hör. Om fullmakten upphör att gälla tidigare än den ursprungliga giltighetstiden anger, ska livskraftscentralen omedelbart underrättas om detta.

117 §

Händelserapport

Händelserapporterna ska årligen före utgången av januari månad det år som följer på fiskeövervakareshar verksamhetsår lämnas in till den behöriga livskraftscentral som har godkänt fiskeövervakaren.

Livskraftscentralen ska bevara händelserapporterna två år räknat från den dag då de lämnades in, varefter rapporterna ska förstöras.

124 §

Sökande av ändring i beslut av livskraftscentralen

Ändring i sådana beslut av livskraftscentralen som avses i denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Livskraftscentralen kan bestämma att beslutet ska iakttas även om ändring söks, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

104.

Lag

om ändring av växtskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i växtskyddslagen (1110/2019) 6, 7 och 12 §, 15 § 2 mom., 19 § 1 och 2 mom., 24 § 3 mom., det inledande stycket i 25 §, 28 § samt 31 § 3 mom. som följer:

6 §

Brådskande åtgärder i vissa situationer

Livsmedelsverket kan på egen bekostnad vidta eller låta vidta brådskande och skäligen åtgärder för att bekämpa växtskadegörare, om underlåtelse att vidta åtgärder äventyrar växtskyddet. Lika så kan livskraftscentralen på Livsmedelsverkets bekostnad vidta eller låta vidta brådskande och obetydliga åtgärder för att bekämpa växtskadegörare, om Livsmedelsverket beviljar tillstånd för åtgärderna innan de vidtas.

7 §

Livsmedelsverkets styrning av livskraftscentralens åtgärder

Livsmedelsverket styr livskraftscentralens åtgärder för att utrota och förhindra spridningen av i växtskyddsförordningen avsedda karantänsskadegörare liksom även skadegörare som inte ingår i förteckningen över EU-karantänsskadegörare, men som enligt en preliminär bedömning uppfyller förutsättningarna för att tas upp i förteckningen. Om en skadegörare är särskilt skadlig med tanke på växtskyddet eller om de åtgärder som krävs har särskilt skadliga verkningar, kan Livsmedelsverket på livskraftscentralens vägnar fatta beslut om utrotning eller förhindrande av spridning av skadegöraren. Om Livsmedelsverket fattar ett sådant beslut, ansvarar Livsmedelsverket för åtgärderna med bistånd av livskraftscentralen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om utrotning eller förhindrande av spridning av skadegörare kräver åtgärder inom flera livskraftscentralers område, ansvarar Livsmedelsverket för att upprätthålla en lägesbild och samordna verksamheten.

12 §

Livskraftscentralen

Livskraftscentralerna svarar var och en inom sitt verksamhetsområde för att denna lag och Europeiska unionens bestämmelser om växtskydd följs samt för att ordna offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med kontrollförordningen.

15 §

Kontrollplaner

— — — — —
Livskraftscentralen och Tullen ska vardera utarbeta årliga kontrollplaner för den växtskyddstillsyn som hör till deras respektive ansvarsområden. I kontrollplanerna ska den nationella planen som Livsmedelsverket utarbetat beaktas.
— — — — —

19 §

Utomstående officiell växtskyddsinspektör och delegering av vissa uppgifter till andra än myndigheter

Livsmedelsverket och livskraftscentralerna kan skriftligen utse en utomstående fysisk person som har en för uppgiften i fråga lämplig utbildning att utföra särskilt angivna uppgifter som hänförs till offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (*officiell växtskyddsinspektör*). De administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån inspektionerna fattas av den myndighet som utsett inspektören.

Livsmedelsverket och livskraftscentralerna får under de förutsättningar som anges i artiklarna 28—33 i kontrollförordningen genom en skriftlig fullmakt delegera utförandet av inspektioner, undersökningar och utredningar som hänförs till offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till ett organ. Skötseln av uppgifter som hänförs till offentlig kontroll får delegeras till en fysisk person. De administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån inspektionerna fattas av den myndighet som utfärdat fullmakten.
— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

24 §

Den personuppgiftsansvarige och registeruppgifter

Livskraftscentralerna har rätt att använda, uppdatera och lämna ut registeruppgifter i den omfattning deras i lag föreskrivna uppgifter förutsätter det. De svarar också inom ramen för sina uppgifter för att de registrerades rättigheter tillgodoses i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*.

25 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Livsmedelsverket och livskraftscentralerna får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur en handling och ur sina personregister om uppgifterna behövs av

28 §

Beslutanderätt i vissa fall

Livsmedelsverket kan fatta beslut om användning av i 27 § 1 mom. avsedda administrativa tvångsmedel när det gäller områden som är större än en livskraftscentrals område.

Livsmedelsverket kan besluta om användning av administrativa tvångsmedel också på en enda livskraftscentrals område, om verket av grundad anledning bedömer att livskraftscentralens åtgärder är otillräckliga för att avvärja en växtskyddsrisk.

Livsmedelsverket ska utan dröjsmål underrätta berörda livskraftscentraler om de beslut verket fattat med stöd av 1 och 2 mom.

31 §

Ersättning av kostnader som orsakas av bekämpningen av växtskadegörare

Ersättning söks med en ansökan som riktas till Livsmedelsverket inom sex månader från det att sökanden har fått kännedom om att kostnaderna eller skadan har uppkommit. Ansökan ska ges in till den behöriga livskraftscentralen, och den ska innehålla tillräcklig utredning om kostnaderna och skadorna. Om en ansökan om ersättning gäller ett beslut om bekämpning som fattats av livskraftscentralen, ska centralen lämna Livsmedelsverket ett utlåtande om ansökan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

105.

Lag

om ändring av fastighetsbildningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsbildningslagen (554/1995) 33 § 4 mom., 75 §, 203 § 4 mom. och 205 § 2 mom.,
sådana de lyder, 33 § 4 mom. i lag 761/2023, 75 § i lag 597/2011, 203 § 4 mom. i lag 914/2011 samt 205 § 2 mom. i lag 1476/2009, som följer:

33 §

Uppstår det vid styckningen ovisshet om huruvida det outbrutna området är beläget inom ett strandområde som avses i 72 § i lagen om områdesanvändning, ska förrättningsingenjören hän-skjuta ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket för avgörande.

75 §

Om en dikning gäller bara ett nyskiftesområde eller anläggande av ett dike som avses i 73 § 3 mom., beslutar förrättningsmännen om dikningen, såvida inte dikningen kräver sådant tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i 5 kap. 3 § i vattenlagen (587/2011) eller undantag från ett sådant förbud som avses i 2 kap. 11 § i vattenlagen. Detsamma gäller beslut om dikning även i de fall då ägare till fastigheter utanför nyskiftesområdet samtycker till samfällid dikning. I övriga fall fattas beslut om saken i enlighet med vad som i vattenlagen föreskrivs om samfällid dikning.

203 §

En betalningsskyldig som har anfört besvär över den ersättning som har fastställts vid en för-rättning är skyldig att betala den tvistiga delen av ersättningen och ränta på den till ersättningsta-garen bara om ersättningstagaren ställer en pant eller annan säkerhet som den betalningsskyldige godkänner för återbäring av det överbetalda beloppet och ränta på detta. Om ersättningstagaren inte ställer en godtagbar säkerhet, får den tvistiga delen av ersättningen deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket enligt vad som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, vär-depapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1931). Ersättningstagaren har dock rätt att lyfta en sådan del av ersättningen som har deponerats, mot att säkerhet ställs för återbetalningen av det belopp som möjligen överstiger lagakraftvunnen ersättning och sex procents ränta därpå, beräknad från den dag då medlen lyftes.

205 §

Om det på grund av överföring av ett område eller en andel, ägobyte, avvikelse från repartition, inlösning av mark eller av byggnader eller någon liknande åtgärd har bestämts att en betydande ersättning ska betalas till ägaren av en fastighet och fastighetens värde på grund av den åtgärd som avses ovan har sjunkit till den grad att det kan äventyra den rätt som en innehavare av panträtt har till fastigheten, ska det bestämmas att den ersättning jämte ränta som tillkommer ägaren ska deponeras hos Tillstånds- och tillsynsverket. En innehavare av panträtt har samma rätt till den deponerade ersättningen som han har till fastigheten. Om inte ägaren till fastigheten kan visa att alla innehavare av panträtt har gett tillstånd till att den deponerade ersättningen lyfts, ska Tillstånds- och tillsynsverket fördela medlen så som utskönningsbalken (705/2007) föreskriver om fördelning av köpeskillingen för fast egendom.

Denna lag träder i kraft den

20 .

106.

Lag

om ändring av skoltlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i skoltlagen (253/1995) 11 § 2 mom., 12 och 13 b §, 18 § 1 mom., 19 § 2 mom., 21 §, 27 § 1 och 2 mom., 28 §, 29 § 1 mom., 31 § 1 mom., 35 § 1 mom., 36 §, 37 § 1 mom., 38 § 1—3 mom., 55 och 55 a §, 63 § 1 mom., 64 och 65 a § och 70 § 4 mom.,

sådana de lyder 11 § 2 mom. i lag 568/2014, 12 och 21 §, 27 § 1 och 2 mom., 28 §, 29 § 1 mom., 31 § 1 mom., 35 § 1 mom., 36 §, 37 § 1 mom., 38 § 1—3 mom., 65 a § och 70 § 4 mom. i lag 1474/2009, 13 b §, 18 § 1 mom. och 64 § i lag 1677/2015, 19 § 2 mom. i lag 785/2023, 55 § i lagarna 1474/2009 och 1330/2022, 55 a § i lag 1330/2022 samt 63 § 1 mom. i lag 23/2021, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Utplantering av fisk

Beslut om de åtgärder som avses i 1 mom. fattas av livskraftscentralen som kan ge i uppdrag åt Forststyrelsen, Naturresursinstitutet eller ett samfällt vattenområdes delägarlag att vidta åtgärder-na.

12 §

Vissa vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten

Staten kan vid behov utföra eller låta utföra vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten som behövs för skoltars lägenheter. Livskraftscentralen fattar beslut om saken.

Livskraftscentralen sköter underhållet av en väg som byggts enligt 1 mom. till dess att vägen har överlåtits såsom enskild väg eller för att användas som allmän väg.

13 b §

Förutsättningar för beviljande av lån

Lån kan beviljas inom ramen för bevillningsfullmakten i den dispositionsplan som gårdsbrukets utvecklingsfond årligen fastställer. Maximibeloppet av lånet bestäms av livskraftscentralen.

18 §

Ansökan om, beviljande och betalning av stöd, statsborgen och lån

Bidrag, statligt lån, räntestöd och statsborgen samt stöd som ingår i statsborgen beviljas på ansökan av Livskraftscentralen i Lappland.

19 §

Styrningen av byggandet och inspektioner

För att övervaka användningen av bidrag och lån som beviljats för byggande och för att konstatera att förutsättningar finns för utbetalning ska i beslutet om bygglov fastställda inspektioner förrättas på byggplatsen. Livskraftscentralen kan då den beviljar stöd bestämma att även andra inspektioner som den anser behövliga ska verkställas. Inspektionerna utförs på byggherrens bekostnad av kommunens byggnadsinspektör eller någon som nämns i beslutet om bygglov. Om bygglov inte behövs, får inspektionen även utföras av någon annan behörig person som livskraftscentralen godkänner.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

21 §

Förfarande vid köp och överföring

Livskraftscentralen får köpa lägenheter, lägenhetsdelar, rättigheter och andelar för ändamål som avses i denna lag. Köpeskillingen får inte överstiga gängse pris.

För ändamål som avses i denna lag kan livskraftscentralen även använda mark som för ändamål som avses i lagen om gårdsbruksenheter (188/1977), naturnäringslagen (610/1984), renhus-hållningslagen (161/1990) och landsbygdsnäringslagen (1295/1990) har förvärvats på något annat sätt än med stöd av lagen om rätt att förvärva jord- och skogsbruksmark (391/1978).

Livskraftscentralen har rätt att byta mark i dess besittning mot mark som ägs av någon annan eller som något annat statligt ämbetsverk besitter. Om de områden som byts till sitt värde inte motsvarar varandra, betalas skillnaden i pengar.

Forststyrelsen överför, sedan livskraftscentralen gjort framställning därom, från staten tillhörig mark, som är i dess besittning, områden som behövs för ändamål som avses i denna lag i livskraftscentralens besittning. Mark som är i Forststyrelsens besittning kan även på förhand överföras i livskraftscentralens besittning, främst för bildande av lägenheter som lämpar sig för boende. Är Forststyrelsen och livskraftscentralen inte eniga om det område som ska överföras, ska ärendet hänskjutas till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

27 §

Markanvändningsplan

Livskraftscentralen ska göra upp en särskild plan för användningen av förvärvad eller på annat sätt erhållen mark, om det inte samtidigt är fråga om bildande av endast en eller ett par i 24 § avsedda lägenheter eller områden eller om egendom som avses i 25 §.

När egendom används för andra ändamål än de som avses i denna lag och livskraftscentralen inte enligt vad som föreskrivs särskilt har rätt att överlåta statens jordegendom, ska ärendet till denna del överföras för behandling vid jord- och skogsbruksministeriet.

28 §

Ansökan om mark

Ansökan om mark ska göras skriftligen hos livskraftscentralen. Över ansökan ska inhämtas den kommunala landsbygdsnäringsmyndighetens utlåtande samt vid behov även utlåtande av den av skoltarnas byastämmor som saken gäller.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

29 §

Försäljningsbeslut

Livskraftscentralen beslutar om försäljning av en lägenhet, ett område eller en annan förmån till en sökande samt om betalnings- och andra överlåtelsevillkor.

31 §

Lantmäteriförrättningar

En vid livskraftscentralen anställd lantmäteringenjör eller, på förordnande av denne, en lantmäteritekniker kan verkställa en lantmäteriförrättning som hänför sig till verkställigheten av denna lag, så som föreskrivs i fastighetsbildningslagen (554/1995). Livskraftscentralen kan även sköta anhängiggörandet av lantmäteriförrättningar enligt denna lag.

35 §

Vägbyggnads- samt vatten- och avlopps-arbeten

Om staten har utfört eller låtit utföra vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten för lägenheter som avses i denna lag, uppbärs hos lägenhetsägaren det belopp av kostnaderna för arbetet varmed lägenhetens värde, då lägenheten används för sitt ändamål, kan anses ha stigit på grund av arbetena, likväl högst 10 procent av beloppet av de kostnader som hänför sig till lägenheten. Återbetalningstiden för belopp som uppbärs är 10 år och den årliga räntan fyra procent. Beslut om in- och drivning av kostnaderna fattas av livskraftscentralen.

36 §

Begränsningar

En rättshandling, genom vilken en lägenhet eller ett område som bildats med stöd av denna lag eller en del därav överläts utan tillstånd av livskraftscentralen, är ogiltig. Livskraftscentralen ska bevilja överlåtelsestillstånd, om förvärvaren är en skolt som är myndig, bor i Enare kommun och inte sedan tidigare äger en fastighet som avses i denna lag, eller om förvärvaren är någon som kan arva överlåtaren. För andra personer får överlåtelsestillstånd beviljas endast av särskilda skäl.

De begränsningar som anges ovan i 1 mom. är i kraft 20 år från den dag då köpebrevet för lägenheten eller tillskottsområdet undertecknades. Utan hinder av begränsningarna är inteckning av en skotlägenhet till säkerhet för någon annan rätt än arrenderätt och annan förpantning till säkerhet för återbetalning av skuld samt utmätning och försäljning på exekutiv auktion tillåtna. Livskraftscentralen kan, om därtill med beaktande av omständigheterna föreligger särskilda skäl, befria en lägenhet eller del därav från begränsningar enligt denna paragraf. I fråga om införande

Betänkande FvUB 15/2025 rd

av begränsningarna i fastighetsregistret samt om meddelanden angående dem föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Livskraftscentralen kan till ett beslut om tillstånd och befrielse som avses i denna paragraf foga villkoret att ett lån eller en försäljningsprisfordran som uppkommit med stöd av denna lag omedelbart ska återbetalas helt eller delvis jämte ränta. Har för en lägenhet beviljats bidrag enligt denna lag och har från beviljandet inte förflutit 10 år, kan till beslutet även fogas villkoret att bidraget eller en del av det omedelbart ska återbetalas till staten.

37 §

Tilläggsvillkor

Har inte den som erhållit mark, kredit eller bidrag med stöd av denna lag eller den på vilken ägande- eller besittningsrätten till dennes lägenhet eller en del därav har övergått eller, om de är flera, någon av dem på tre år bott stadigvarande på lägenheten i fråga, kan livskraftscentralen bestämma att statens fordran, som belastar lägenheten eller området, statligt lån eller bidrag helt eller delvis ska återbetalas. Det kan dock inte bestämmas att bidrag ska återbetalas om 10 år har förflutit sedan det beviljades.

38 §

Uppsägning av försäljningsprisfordringar och lån

Livskraftscentralen kan utöver 36 och 37 § på grunder som närmare fastställs genom förordning av statsrådet bestämma att statens försäljningsprisfordran och ett statligt lån enligt denna lag helt eller delvis ska återbetalas i en eller flera poster, om gäldenären vid köp av mark av staten eller i samband med ansökan om lån har lämnat vilseledande uppgifter på någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, överlåtit sin fastighet helt eller delvis eller underlåtit att iaktta en i 61 § avsedd plan eller om lägenheten har blivit såld i utskökningsväg. Livskraftscentralen kan på grunder som närmare fastställs genom förordning av statsrådet bestämma att en försäljningsprisfordran eller ett statligt lån genast ska återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit de övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. Om grunden för uppsägningen av ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran emellertid är dröjsmål med betalningen av en amortering eller räntan, beslutar Statskontoret om återkrav av det statliga lånet och uppsägning av försäljningsprisfordran.

Statliga lån som avses i 1 mom. och som ska återkrävas får drivas in med stöd av livskraftscentralens lagakraftvunna beslut i utskökningsväg i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Förfallna belopp av statliga lån enligt denna lag får drivas in på nämnda sätt utan särskilt beslut.

Livskraftscentralen kan ge ett förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller statens försäljningsprisfordran uppsägs eller att ett bidrag återkrävs.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, Livskraftscentralen i Lappland, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen sköter verkställigheten av denna lag. Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid verkställigheten av denna lag får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I uppgifter som avses i denna lag får, enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet, som hjälp anlitas andra statliga myndigheter.

55 a §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas i fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Livsmedelsverkets och livskraftscentralens rätt att få och lämna ut information bestämmelserna i 109 § i lagen om strukturstöd för renhushållning.

63 §

Ändringssökande

Ändring i livskraftscentralens beslut får sökas genom besvär hos Norra Finlands förvaltningsdomstol.

— — — — —

64 §

Uttag av avgift för behandling av ärenden

För beslut som fattats med stöd av denna lag tas det ut en avgift enligt vad som särskilt föreskrivs om uttag av avgifter. Livskraftscentralens beslut om betalningslättnader för krediter samt beviljande av bidrag och annat stöd är dock avgiftsfria.

65 a §

Tillämpning på livskraftscentralen

Vad som i denna lag eller med stöd av den föreskrivs eller bestäms om landsbygdsnäringsdistriktet och dess verksamhetsområde gäller livskraftscentralen och dess verksamhetsområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

70 §

Tidigare panträtter

Utgör en lägenhet eller ett område pant enligt 2 mom., ska livskraftscentralen sända en anmälan om detta till den behöriga domaren för införande av en anteckning om panträtten i inteckningsregistret. Då fordran är till fullo betald, ska livskraftscentralen anmäla för domaren att lägenheten eller området har befriats från pantansvar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

107.

Lag

om ändring av lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 44 § och 49 § 2 mom., av dem 49 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1118/2022 och
ändras 3 § 17 punkten, 30 §, 31 § 2 mom., 48 §, 50 § 3 mom., 59 § 2 mom., det inledande stycket i 63 a § 1 mom. samt 68, 70 och 71 §,
av dem 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 78/2021 samt 50 § 3 mom., 59 § 2 mom., det inledande stycket i 63 a § 1 mom. och 70 § sådana de lyder i lag 1118/2022, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

17) behörig myndighet Livsmedelsverket eller kommunalveterinären, beroende på vilkendera myndighet som enligt denna lag är behörig att behandla ärendet,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

30 §

Bortskaffande under exceptionella förhållanden

Livsmedelsverket kan bevilja tillstånd att bortskaffa sådant material som avses i artikel 19.1 c i förordningen om animaliska biprodukter genom nedgrävning i marken eller genom transport till en godkänd avstjälningsplats i områden där det är motiverat av klimatrelaterade skäl eller av skäl som följer av en naturkatastrof eller andra exceptionella förhållanden, eller om bortskaffande på annat sätt i praktiken inte är möjligt.

Livsmedelsverket kan i samband med i lagen om djursjukdomar avsedda beslut om förhindrande av sjukdomsspridning och beslut om åtgärder för sjukdomsbekämpning, i enlighet med artikel 19.1 e i förordningen om animaliska biprodukter, vid utbrott av djursjukdom besluta om bortskaffande genom nedgrävning i marken eller, med avvikelse från förbudet i 29 § i denna lag, genom förbränning på öppen eld, av annat material än sådant kategori 1-material som avses i artikel 8 a i) i förordningen om animaliska biprodukter, om transport till närmaste bearbetningsanläggning skulle förorsaka fara för hälsan eller om kapaciteten i bearbetningsanläggningen har överskridits till följd av djursjukdomsepidemin.

31 §

Bokförings- och anmälningsskyldighet för den som bortskaffar biprodukter genom nedgrävning

Vid sjukdomsfall ska en anmälan om nedgrävning av biprodukter göras till Livsmedelsverket utan dröjsmål innan nedgrävningen sker.

48 §

Handräckning av kommunalveterinären

Livsmedelsverket har rätt att vid behov få handräckning av kommunalveterinären inom dennes verksamhetsområde för att sköta den tillsyn som enligt 43 § hör till Livsmedelsverket, när detta i enskilda fall är ändamålsenligt med beaktande av uppgiftens karaktär och omfattning.

50 §

Inspektionsrätt och rätt att få uppgifter

Livsmedelsverket har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgift som avses i 63 a § i denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

59 §

Avgifter som tas ut till staten för myndigheternas prestationer

— — — — —
Livsmedelverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärernas prestationer om det förfarande som ska iakttas vid fakturering av kommunalveterinärernas prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

63 a §

Påföljdsavgift inom biprodukttillsynen

— — — — —
Livsmedelsverket kan ålägga en driftansvarig att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom biprodukttillsynen, om den driftansvarige försummar

68 §

Återkallande av tillstånd

Om tillståndshavaren på ett väsentligt sätt bryter mot tillståndsvillkoren, kan Livsmedelsverket återkalla ett tillstånd som avses i 21 § 1 och 2 mom. och 30 § 1 mom. och kommunalveterinären ett tillstånd som avses i 8 §, om tillståndshavaren inte har avhjälpt bristerna inom utsatt tid.

70 §

Vite och hot om tvångsutförande

Livsmedelsverket kan förena ett föreläggande som avses i 63 §, ett förbud som avses i 64 § eller ett föreläggande om förnyad bearbetning, bortskaffande, tillbakadragande från marknaden eller återsändande som avses i 67 § med vite eller med hot om att det som försummats utförs på den försumliges bekostnad.

71 §

Överföring av beslutanderätt i vissa fall

Livsmedelsverket kan fatta beslut om användningen av administrativa tvångsmedel som avses i 63, 64, 65 och 67 § inom området för en eller flera kommuner, om verket med grundad anledning bedömer att de åtgärder som kommunalveterinären vidtagit är otillräckliga.

Livsmedelsverket ska utan dröjsmål underrätta de berörda kommunerna om ett sådant beslut.

Denna lag träder i kraft den

— — — — —
20 .

108.

Lag

om upphävande av 12 § 3 mom. i lagen om djuravelsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 12 § 3 mom. i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

109.

Lag

om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 33 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1499/2015, samt

ändras 12 § 1 och 2 mom., 19 §, 22 § 1 mom. och 40 §, sådana de lyder, 12 § 1 och 2 mom. i lag 840/2024, 19 § i lagarna 301/2006, 1484/2009 och 1499/2015, 22 § 1 mom. i lag 286/2023 samt 40 § i lag 281/2023, som följer:

12 §

Anmälnings- och upplysningsskyldighet

Trots sekretessbestämmelserna är en utövare av veterinäryrket skyldig att lämna sådana av Livsmedelsverket infordrade statistiska uppgifter om de sjukdomsfall han eller hon behandlat

Betänkande FvUB 15/2025 rd

som föreskrivs i denna lag och som behövs för andra veterinärmedicinska myndighetsuppgifter samt lämna sådana av Livsmedelsverket infordrade utredningar och förklaringar som gäller sjukdomsfall eller annars har anknytning till utövningen av veterinäryrket och som är nödvändiga för ovannämnda myndighetsuppgifter. En legitimerad veterinär som utövar veterinäryrket är dessutom skyldig att underrätta Livsmedelsverket om sin boningsort och adress samt förändringar i fråga om dem.

Trots sekretessbestämmelserna är en utövare av veterinäryrket skyldig att till kommunalveterinären eller Livsmedelsverket utan dröjsmål anmäla sådana uppgifter som han eller hon fått i sin yrkesutövning vilka är nödvändiga för förhindrande av spridningen av i lagen om djursjukdomar (76/2021) avsedda förtecknade djursjukdomar, nya sjukdomar, andra djursjukdomar som ska bekämpas och djursjukdomar som ska övervakas samt att göra anmälan om djur som han eller hon i sin yrkesutövning upptäcker eller misstänker att ha förts in i Finland i strid med de införselkrav som gäller bekämpningen av djursjukdomar. Om djurskyddsskäl kräver det, är den som utövar veterinäryrket trots sekretessbestämmelserna skyldig att till den tillsynsmyndighet som avses i lagen om djurvelfärd (693/2023) utan dröjsmål anmäla fall som han eller hon behandlar och anmäla iakttagelser som gjorts i samband med behandlingen i fråga om förvaringsutrymmen för djur samt lämna de upplysningar som är nödvändiga för att fallet ska kunna utredas.

19 §

Styrning och tillsyn

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar i egenskap av högsta myndighet verkställigheten och tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt med stöd av den utfärdade bestämmelser.

Livsmedelsverket svarar för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt för styrningen av och tillsynen över efterlevnaden.

För fullgörande av sina uppgifter behandlar Livsmedelsverket klagomål som gäller utövning av veterinäryrket. Vid förfarandet tillämpas bestämmelserna om förvaltningsklagan i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

22 §

Granskning av mottagningsverksamheten

Livsmedelsverket får granska mottagnings-, undersöknings- och vårdutrymmena samt journalhandlingarna hos en utövare av veterinäryrket, om detta behövs för verkställandet av den tillsyn som föreskrivs i denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

40 §

Rätt att få uppgifter

Livsmedelsverket har rätt att trots sekretessbestämmelserna av statliga och kommunala myndigheter, en samkommuns myndigheter, andra offentligrättsliga samfund samt apotek och läkemedelspartiaffärer på begäran avgiftsfritt få de upplysningar och utredningar som är nödvändiga för utförandet av de uppgifter som avses i 2, 4 och 5 kap. samt 32 och 42 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

110.

Lag

om ändring av lagen om djurvälfärd

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om djurvälfärd (693/2023) 72 §, 77 § 2 mom. och 104 § samt *ändras* 5 § 1 mom. 6 punkten, 46 § 2 mom., 47 § 1 mom. 4 punkten, 48 § 3 mom., 50 § 1 mom., 52 och 55 §, 56 § 1, 3 och 4 mom., 57 och 58 §, 59 § 1 och 3 mom., 60 §, 61 § 1 mom., 67 § 1 och 2 mom., 68 § 2 och 3 mom., 71 § 1—3 mom., 73 §, 78 § 4 mom., 82 § 5 mom., 86 § 3 mom., 87 § 2 mom., 94 § 1 och 2 mom., 96 § 3 mom., 97 § 1 mom., 101 och 102 §, 103 § 1 mom., 106 § 3 mom. 5 punkten, 114 § 2 mom. samt 115 och 116 §, 120 §, 124 § 3 mom. och 125 § 1, 2 och 5 mom., av dem 78 § 4 mom. och 114 § 2 mom. sådana det lyder i lag 839/2024, som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) tillsynsmyndighet Livsmedelsverket, Tullen, kommunalveterinären, den tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över hälsoskyddet i kommunen och polisen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

46 §

Arrangerande av en anmälningspliktiga djurtävlingar

Den som arrangerar djurtävlingen ska göra en i 1 mom. avsedd anmälan till Livsmedelsverket. Anmälan kan gälla för viss tid eller tills vidare. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan verksamheten inleds, och om anmälan gäller tills vidare, utan dröjsmål vid upphörande av verksamheten, samt vid väsentliga förändringar i verksamheten.

47 §

Innehållet i anmälan om arrangerande av anmälningspliktig djurtävling

En i 46 § 1 mom. avsedd anmälan ska innehålla följande:

4) uppgift om det landskap inom vars område där verksamheten bedrivs,

48 §

Tävlingsveterinärens uppgifter och behörighet

Om tävlingsveterinären upptäcker att djurtävlingen äventyrar ett djurs välfärd i onödan och tävlingsarrangören inte vidtar de åtgärder som föreskrivs i 45 § 1 eller 2 mom., ska tävlingsveterinären utan dröjsmål underrätta kommunalveterinären, Livsmedelsverket eller polisen. När orsaker som hänför sig till välfärden för ett djur som används i tävlingen kräver det är tävlingsveterinären också skyldig att utan dröjsmål underrätta kommunalveterinären, Livsmedelsverket eller polisen om djuret. Tävlingsveterinären är skyldig att lämna den information som behövs för att utreda fallet. Anmälningsskyldigheten gäller också uppgifter i fråga om vilka veterinären har tystnadsplikt med stöd av 16 § i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000).

50 §

Djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar samt cirkusar

Djur får inte hållas i djurparker, permanenta och ambulerande djurutställningar och cirkusar utan tillstånd av Livsmedelsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

52 §

Ansökan om tillstånd för djurpark, permanent eller ambulerande djurutställning eller cirkus

Tillstånd ska sökas hos Livsmedelsverket för

- 1) hållande av en djurpark eller en permanent djurutställning,
- 2) drivande av en cirkus eller ordnande av en ambulerande djurutställning;
- 3) drivande av en utländsk cirkus eller ordnande av en utländsk ambulerande djurutställning.

55 §

Inspektion och övervakning av verksamheten

Livsmedelsverket ska inspektera djurparker, permanenta djurutställningar, ambulerande djurutställningar och cirkusar innan verksamheten inleds samt när ett sådant avgörande fattas som väsentligt ändrar tillståndets innehåll eller som gäller tillståndets giltighetstid.

Livsmedelsverket ska övervaka verksamheten genom regelbundna inspektioner.

56 §

Vissa anmälningar från verksamhetsutövare samt ändringar i verksamheten

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål lämna en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket om sådana planerade ändringar i verksamheten som kan vara av betydelse vid bedömning av om förutsättningarna för att få tillstånd fortfarande föreligger. Livsmedelsverket bedömer utifrån anmälan huruvida kraven för beviljande av tillstånd fortfarande är uppfyllda och meddelar tillståndshavaren.

En ambulerande djurutställning och en ambulerande cirkus ska årligen lämna Livsmedelsverket en anmälan om cirkusens turnéplatser och tidtabell minst 30 dagar innan turnén startar. Anmälan ska också lämnas utan dröjsmål om ändringar av turnéplatser och tidtabeller.

När verksamheten avslutas ska en anmälan lämnas utan dröjsmål till Livsmedelsverket.

57 §

Anmälan om husdjursgård

Utöver det som i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) föreskrivs om anmälan om hållande av djur och djurhållningsplatser samt registrering av uppgifter, ska den som håller en husdjursgård för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser meddela Livsmedelsverket uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

58 §

Anmälan om uppfödning av vilda djurarter i hägn

Utöver vad som i lagen om identifiering och registrering av djur föreskrivs om anmälan om hållande av djur och djurhållningsplatser samt registrering av uppgifter, ska den som håller djur för uppfödning i hägn i viltvårdssyfte samt den som håller dovhjortar, bisonoxar, vattenbufflar, vildsvin, strutsar, emuer, vaktlar, pärlhöns, fasaner, rapphönor och gräsänder som produktionsdjur för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser meddela Livsmedelsverket uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas. Den som håller djur för uppfödning i hägn i viltvårdssyfte ska meddela för vilket viltvårdssyfte enligt 3 § i jaktlagen som djuren hålls.

59 §

Uppfödningstall för broilrar

Utöver vad som i lagen om identifiering och registrering av djur föreskrivs om anmälan om djurhållningsplatser och om registrering av uppgifter, ska den som äger eller håller broilrar lämna Livsmedelsverket uppgifter om de uppfödningsskiften i uppfödningstall där broilerflockar föds upp för registrering i registret över djurhållningsplatser. Med broiler avses en fågel av arten *Gallus gallus* i produktionsledet som hålls för slakt.

Om djurtätheten för broilrar överstiger 33 kilogram levande vikt per kvadratmeter, ska den som äger eller håller broilrarna göra en skriftlig beskrivning av produktionssystemet i broileruppfödningstallet, vilken ska innehålla tekniska uppgifter om byggnaderna och deras anordningar. Beskrivningen ska hållas uppdaterad. Den djurtäthet som tillämpas i uppfödningstallet eller en ändring av djurtätheten och viktiga uppgifter om produktionssystemet ska anmälas till Livsmedelsverket senast 15 dagar innan den första flocken sätts in i stallet. Sådana förändringar i produktionssystemet som kan påverka broilrarnas välfärd ska utan dröjsmål anmälas till Livsmedelsverket.

60 §

Yrkesmässigt eller annars storskaligt hållande av sällskaps- eller hobbydjur

Den som yrkesmässigt eller annars storskaligt håller hundar, katter eller andra sällskaps- eller hobbydjur på det sätt som avses i bilaga 2 ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds eller avslutas eller när verksamheten förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på dem som håller hästdjur. När det gäller anmälingsskyldighet för dem som håller hästdjur ska lagen om identifiering och registrering av djur iakttas. Dessutom ska den som håller hästdjur yrkesmässigt eller annars storskaligt till Livsmedelsverket anmäla uppgifter om djurhållarens kompetens samt en utredning om hur djurens skötsel kommer att ordnas för införande i djurhållarregistret och registret över djurhållningsplatser.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

61 §

Bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd

Den som bedriver vård av vilda djur som är i hjälplöst tillstånd ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds eller avslutas eller när verksamheten förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket.

67 §

Anmälan om verksamhet som gäller avlivning av djur

En verksamhetsutövare som bedriver verksamhet som omfattar avlivning av djur, eller en ägare eller innehavare av djur som regelbundet avlivar stora besättningar, ska i god tid innan verksamheten inleds eller avslutas eller förändras väsentligt göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket. Anmälningsskyldigheten gäller inte slaktverksamhet.

Den anmälan om avlivning av pälsdjur som avses i artikel 7.3 i avlivningsförordningen ska göras till Livsmedelsverket.

68 §

Avlivning av djurbesättningar

Livsmedelsverket och kommunalveterinären är de myndigheter som enligt artikel 18.1 i avlivningsförordningen ska utarbeta en handlingsplan och de myndigheter som enligt artikel 18.2 i den förordningen ska se till att handlingsplanen följs och djurens välbefinnande tillförsäkras.

Livsmedelsverket är den myndighet som enligt artikel 18.3 i avlivningsförordningen får bevilja undantag från bestämmelserna i den förordningen.

71 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket planerar, styr och utvecklar tillsynen över djurvälståndet samt utövar tillsyn över att bestämmelserna om djurvälstånd följs i hela landet. Livsmedelsverket har med avvikelse från 10 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) behörighet att med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit denna lag. (Nytt 1 mom.)

Utöver det som föreskrivs någon annanstans i denna lag om Livsmedelsverkets uppgifter

1) svarar verket för samordningen av samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater enligt artikel 4.2 b i kontrollförordningen,

2) är verket det förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) övervakar verket att bestämmelserna om djurvälstånd följs på gränskontrollstationer och utförelseställen,

4) är verket den myndighet som enligt artikel 13.3 i avlivningsförordningen ska bedöma vägledningarna för god praxis och den myndighet som enligt artikel 13.4 i den förordningen får utarbeta och offentliggöra egna vägledningar för god praxis,

5) är verket behörig myndighet enligt artikel 138 i kontrollförordningen i fråga om åtgärder som gäller bruksanvisningarna för fixerings- eller bedövningsutrustning enligt avlivningsförordningen,

6) utser verket genom stickprov gårdar för den regelbundna tillsyn som förutsätts i EU-rättsakter om djurvälstånd,

7) svarar verket för statistik och rapportering i fråga om tillsynen över djurs välfärd,

8) är verket den myndighet som får utfärda kompetensbevis enligt artikel 21.1 b i avlivningsförordningen och den myndighet som får utfärda tillfälliga kompetensbevis enligt artikel 21.5 i den förordningen,

9) är verket behörig myndighet enligt artikel 138 i kontrollförordningen som återkallar kompetensbevis enligt avlivningsförordningen,

10) är verket den myndighet som ombesörjer ordnandet av den regelbundna tillsyn på grund av stickprov som bestämmelserna om djurvälstånd förutsätter,

11) är verket den myndighet som deltar i tillsynen och verkställigheten av bestämmelserna om djurvälstånd på eget initiativ och när den lokala djurskyddsmyndigheten begärt att uppgifterna ska överföras på Livsmedelsverket i ett omfattande eller svårt djurskyddsfall,

12) beslutar verket i de fall som hör till tillämpningsområdet för lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) om den rätt som yrkeskvalifikationer som har förvärvats utomlands medför att utföra i 15 § i denna lag tillåtna operationer och andra ingrepp som orsakar smärta eller seminering av djur och andra åtgärder vid artificiell reproduktion i Finland, samt i de fall som hör till tillämpningsområdet för lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer om den rätt att vara i 30 § i denna lag avsedd djurhållare eller djurskötare i Finland som utomlands förvärvade yrkeskvalifikationer medför.

Livsmedelsverket svarar för tillsynen över djurvälstånden i de slakterier, inrättningar för vilt-hantering och anläggningar i anslutning till dem som avses i livsmedelslagen, med undantag av slakterier och inrättningar där tillsynen enligt livsmedelslagen på det sätt som avses i 27 § 5 mom. i den lagen har överförts på kommunen. I de renslakterier och i anläggningar i anslutning till dem som avses i livsmedelslagen sörjer Livsmedelsverket i hela landet för de uppgifter som anknyter till tillsynen över djurvälstånden. Inom området för de slakterier och inrättningar som övervakas av Livsmedelsverket och kommunen är dessa de myndigheter som utfärdar tillfälliga kompetensbevis enligt 21.5 i avlivningsförordningen.

73 §

Tullen

Tullen övervakar vid sidan av Livsmedelsverket och kommunalveterinären att bestämmelserna om djurvälstånd följs när djur transporteras mellan Europeiska unionens medlemsstater eller från Finland till andra stater än medlemsstaterna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

78 §

Inspektion och provtagning

Livsmedelsverket får förordna att en tjänsteveterinär ska utföra en inspektion eller inspektioner för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om djurvälstånd eller för fullgörande av skyldigheter enligt ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland eller då EU-lagstiftning förutsätter detta. Livsmedelsverket får fatta beslut om motsvarande inspektioner också inom ramen för sin egen tillsyn.

82 §

Anlitande av experter och assistenter

Om en expert eller assistent anlitar någon annan tillsynsmyndighet än Livsmedelsverket som hjälp, ska det på förhand ansökas om Livsmedelsverkets godkännande för kostnaderna för anlitandet av experten eller assistenten.

86 §

Bedömning av broilrars och svins välfärd i slakteriet

Om djurens välfärd enligt bedömningen av djurens välfärd har försämrats under uppfödningen, ska de myndigheter som avses i 71 § 3 mom. underrätta den som äger eller håller djuren, slakteriaktören samt Livsmedelsverket. Dessa ska vidta lämpliga åtgärder.

87 §

Tillsynsmyndighetens anmälnings- och uppgiftsskyldighet

Den kommunala myndighet som avses i 71 § 3 mom. ska, om de misstänker att bestämmelserna om djurvälstånd har överträtts eller överträds vid en djurhållningsenhet som levererar djur till slakt, oberoende av sekretessbestämmelserna anmäla detta till Livsmedelsverket och lämna Livsmedelsverket de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

94 §

Föreläggande om korrigering av åtgärder och om att minska djurtätheten inom broilerproduktion

Om broilrars välfärd enligt bedömningen av broilrars välfärd har försämrats under uppfödningen, får Livsmedelsverket, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i detta kapitel, ålägga den som äger eller håller broilrarna att vidta sådana korrigering av åtgärder på broilrarnas djurhållningsplats som behövs med tanke på broilrarnas välfärd.

Livsmedelsverket får ålägga den som äger eller håller broilrar att minska djurtätheten för broilrarna, om broilrars välfärd har försämrats i minst två av tre på varandra följande flockar under uppfödningen, eller om det konstateras att den som äger eller håller broilrarna har brutit mot bestämmelserna om djurvelfärd.

96 §

Avbrytande av verksamheten

Om tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet avbryts av någon annan tillsynsmyndighet än Livsmedelsverket, ska Livsmedelsverket underrättas om avbrottet utan dröjsmål.

97 §

Skaffande av brådska vård

Tillsynsmyndigheten får vidta omedelbara åtgärder och skaffa ett djur föda, dryck eller annan vård som djuret behöver, om de är nödvändiga för att trygga djurets välfärd och välfärden inte kan tryggas tillräckligt på något annat sätt. I detta syfte får djuret också tas om hand och överlämnas till något annat ställe där det får vård. Om någon annan tillsynsmyndighet än Livsmedelsverket vidtar åtgärden, ska Livsmedelsverket underrättas om åtgärden utan dröjsmål.

101 §

Återkallelse eller ändring av tillstånd som gäller djurpark, cirkus eller djurutställning

Livsmedelsverket får återkalla ett tillstånd som avses i 50 § 1 mom. och stänga anläggningen, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd inte längre föreligger eller om verksamhetsutövaren väsentligt överträder bestämmelserna om djurvelfärd. I stället för att återkalla tillståndet och stänga anläggningen kan tillståndet ändras och en del av anläggningen stängas, om detta är tillräckligt för att trygga djurens välfärd. En ytterligare förutsättning för att återkalla eller ändra tillståndet och stänga anläggningen eller en del av den är att verksamhetsutövaren inte har korrigerat olägenheterna inom en skälig tid som utsatts av myndigheten och som kan vara högst två år.

Livsmedelsverket ska vid behov inspektera anläggningen innan tillståndet återkallas eller ändras.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om verksamhetstillståndet återkallas, ska verksamhetsutövaren för att trygga djurens välfärd vidta de åtgärder som godkänts av Livsmedelsverket. Om inga andra åtgärder är ändamålsenliga eller rimligen är möjliga, ska djuren avlivas. För djurparkers del ska strävan när beslut om åtgärder fattas vara att trygga målen för skyddet av den vilda faunan och skyddet av den biologiska mångfalden.

102 §

Förbud mot anmälningsskyldig djurhållning eller verksamhet

Livsmedelsverket får förbjuda arrangerande av djurtävlingar enligt 46 §, hållande av husdjursgård enligt 57 §, uppfödning av vilda djurarter i hägn enligt 58 §, hållande av sällskaps- eller hobbydjur enligt 60 §, bedrivande av djurhemsverksamhet för vilda djur i hjälplöst tillstånd enligt 61 § och verksamhet som gäller avlivning av djur enligt 67 § helt eller delvis, om verksamhetsutövaren väsentligt överträder bestämmelserna om djurvälfärd. En ytterligare förutsättning för att förbjuda verksamheten är att verksamhetsutövaren inte har avhjälpt missförhållandena inom en skälig tid som utsatts av Livsmedelsverket. Verksamheten kan förbjudas också i sådana fall där anmälningsskyldigheten i fråga om verksamheten har försummats.

Om Livsmedelsverket förbjuder verksamhet som avses i 1 mom. eller en del av den, ska verksamhetsutövaren vidta behövliga åtgärder för att iaktta förbudet. Vid behov ska verksamhetsutövaren sälja eller annars överlåta de djur som använts i den förbjudna verksamheten och som verksamhetsutövaren äger, överlåta andra djur som verksamhetsutövaren har i sin besittning till deras ägare samt vidta andra nödvändiga åtgärder som Livsmedelsverket godkänt för att avhjälpa situationen så att djurens välfärd tryggas.

103 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Livsmedelsverket och Tullen kan förena ett föreläggande som meddelats med stöd av detta kapitel med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

106 §

Register över tillståndsskyldig och anmälningsskyldig verksamhet

I registret över arrangerandet av djurtävlingar förs följande uppgifter in:

5) det område där verksamheten bedrivs,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

114 §

Avgifter som ska tas ut

— — — — —
Livsmedelsverket bestämmer avgifterna för den tillsyn över efterlevnaden av Europeiska unionens lagstiftning och denna lag som utövas av kommunalveterinären och för kommunalveterinärens övriga prestationer och tar ut avgifterna till staten. Bestämmelser om storleken på avgifterna för kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om allmänna principer och andra grunder för statliga myndigheters avgiftsbelagda prestationer och avgifternas storlek. Bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid faktureringen av kommunalveterinärens prestationer utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.
— — — — —

115 §

Arvoden och ersättningar till experter och assistenter

Livsmedelsverket betalar arvode och ersättning för resekostnader till experter och assistenter som avses i 82 §.

116 §

Kostnader för administrativa tvångsmedel och omhändertagande av upphittade djur

Kostnaderna för de åtgärder som avses i 97 § 1 mom., 98 § 1 och 3 mom. samt 99 § 1, 2 och 4 mom. ska betalas av djurägaren eller djurhållaren. Om ett djur har sålts eller levererats för slakt eller om annan inkomst har erhållits av djuret, ska kostnaderna dras av från köpesumman för djuret eller annan inkomst av djuret och återstoden ges till djurägaren eller djurhållaren. Livsmedelsverket täcker kostnaderna för åtgärderna tillfälligt och tar ut dem retroaktivt av djurägaren eller djurhållaren.

De kostnader som avses i 1 mom. och 26 § 4 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om in-
drivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om kostnaderna inte går att driva in, stannar de Livsmedelsverket eller kommunen till last.

120 §

Innehav av vissa djurindivider

Djurägaren eller djurhållaren ska anmäla innehav av andra djur än sådana som avses i bilaga 1 till Livsmedelsverket inom sex månader från det att denna lag har trätt i kraft.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

124 §

Övergångsbestämmelser som gäller innehav av vilda djur

Djurhållaren ska anmäla innehavet av ett djur som avses i 1 eller 2 mom. till Livsmedelsverket inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

125 §

Övergångsbestämmelser som gäller tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet

En djurpark ska anmäla Livsmedelsverket som beviljat tillståndet för djurparken hur den deltar i de uppgifter som avses i 51 § 1 mom. Anmälan ska göras inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag.

En aktör som håller sällskaps- eller hobbydjur yrkesmässigt eller annars i stor skala och som inte har gjort anmälan om verksamheten med stöd av den upphävda lagen ska göra anmälan enligt 60 § till Livsmedelsverket inom två månader från ikraftträdandet av denna lag.

Den som bedriver djurhemsverksamhet för vilda djur ska göra anmälan enligt 61 § till Livsmedelsverket inom två månader från ikraftträdandet av denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

111.

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om transport av djur (1429/2006) 25 §, 27 b § 2 mom. och 36 § 1 mom. 4 punkten, sådana de lyder, 25 § och 27 b § 2 mom. i lag 668/2021 och 36 § 1 mom. 4 punkten i lag 561/2021, och

ändras 4 § 7 punkten, 16 § 1 mom., 17—19, 21 och 22 §, 24 § 1 mom., 26 § 2 mom., 27 §, 28 § 2 och 5 mom., 38 § 1 mom. och 44 § 2 mom., sådana de lyder, 4 § 7 punkten, 24 § 1 mom., 26 § 2 mom., 27 §, 28 § 2 och 5 mom., 38 § och 44 § 2 mom. i lag 668/2021 och 16 § 1 mom., 17—19, 21 och 22 § i lag 1501/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) tillsynsmyndighet Livsmedelsverket, Tullen, kommunalveterinären och polisen,

16 §

Ansökan om tillstånd att transportera djur

I djurtransportförordningen avsett tillstånd att transportera djur ska sökas hos Livsmedelsverket.

17 §

Beviljande och återkallande av tillstånd att transportera djur

Livsmedelsverket beviljar tillstånd att transportera djur, om sökanden uppfyller de krav som ställs i djurtransportförordningen.

Livsmedelsverket kan återkalla ett tillstånd, om transportören på ett väsentligt sätt bryter mot lagstiftningen om transport av djur eller om transporten av djur inte längre uppfyller villkoren för beviljande av tillstånd och transportören inte korrigerar bristerna inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid.

18 §

Anmälan om förändringar

Transportören ska göra en i artikel 6.2 i djurtransportförordningen avsedd anmälan om förändringar i de villkor som gäller tillståndet till Livsmedelsverket.

19 §

Intyg om godkännande av vägtransportmedel

I djurtransportförordningen avsett intyg om godkännande av vägtransportmedel för långa transporter söks hos Livsmedelsverket. Den inspektion av transportmedlet som förutsätts i djurtransportförordningen utförs av Livsmedelsverket eller en av Livsmedelsverket förordnad tjänsteveterinär.

Livsmedelsverket beviljar intyg om godkännande, om transportmedlet uppfyller de krav som ställs i djurtransportförordningen. Livsmedelsverket kan återkalla intyget om godkännande, om transportmedlet inte längre uppfyller de föreskrivna kraven och innehavaren av intyget inte kor-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

rigerar bristerna inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid. Intyget om godkännande kan dock återkallas genast, om bristen i transportmedlet är sådan att den omedelbart äventyrar djurens välbefinnande.

21 §

Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon

Kompetensbevis för förare och skötare på sådana vägfordon för transport av tama hästdjur samt tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä som avses i djurtransportförordningen söks hos Livsmedelsverket.

Kompetensbevisen beviljas av Livsmedelsverket. Bestämmelser om beviljande av kompetensbevis finns i artikel 17.2 i djurtransportförordningen.

22 §

Kontrollstationer

Det godkännande av kontrollstationer som avses i rådets förordning (EG) Nr 1255/97 om gemenskapskriterier för kontrollstationer och om ändring av färdplanen i bilagan till direktiv 91/628/EEG, nedan *kontrollstationsförordningen*, söks hos Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket godkänner kontrollstationen, om kontrollstationen och verksamheten vid den uppfyller de krav som ställs i kontrollstationsförordningen. Livsmedelsverket kan återkalla godkännandet, om den som driver verksamheten på ett väsentligt sätt bryter mot kontrollstationsförordningen eller om kontrollstationen eller verksamheten vid den inte längre uppfyller villkoren för godkännandet och den som driver verksamheten inte korrigerar bristerna inom en av tillsynsmyndigheten utsatt skälig tid. Bestämmelser om avbrytande av en kontrollstations verksamhet finns i artikel 3.4 i kontrollstationsförordningen.

24 §

Livsmedelsverket

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska verket

1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet planera, leda och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag,

2) sörja för det samarbete och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen,

3) verka som förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,

4) utse utförselsställen,

5) utöva tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag vid gränskontrollstationer och utförselsställen,

6) sörja för verkställigheten av och tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på sådana slakteriområden och renslakteriområden som avses i livsmedelslagen (297/2021),

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7) vara den behöriga myndighet enligt artikel 20 i djurtransportförordningen avsedda som inspekterar fartyg för djurtransport och den behöriga myndighet som avses i kontrollstationsförordningen,

8) vara den behöriga myndigheten vid inspektion av färdjournaler och vid övriga åtgärder som vidtas före en lång transport eller efter transporten.

26 §

Lokala myndigheter

Med avvikelse från vad som i 24 § 1 mom. 8 punkten föreskrivs om inspektion av färdjournaler och övriga åtgärder som genomförs före långa transporter, får kommunalveterinären inom sitt verksamhetsområde utföra inspektioner av färdjournaler och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna för sådana transporter som återkommande görs till samma destination av samma aktör. Livsmedelsverket kan dessutom i enskilda fall beordra kommunalveterinären att utföra inspektioner och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna.

27 §

Tullen

Tullen utövar vid sidan av Livsmedelsverket och kommunalveterinären tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag när djur transporteras mellan medlemsstater i Europeiska unionen eller från Finland till tredjeländer.

28 §

Inspektion och provtagning

Om det i fråga om transport i samband med icke-kommersiell verksamhet finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med 2–4 kap., har tillsynsmyndigheten rätt att utföra en inspektion. Polisen och Tullen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt har Livsmedelsverket på slakteriområden, renslakteriområden, gränskontrollstationer och utförselsställen.

Livsmedelsverket får beordra tjänsteveterinärer att utföra en inspektion eller inspektioner för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om transport av djur eller för att uppfylla förpliktelserna enligt internationella avtal som är bindande för Finland eller när Europeiska unionens lagstiftning förutsätter detta. Livsmedelsverket får fatta beslut om motsvarande inspektioner också inom ramen för sin egen tillsyn.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

38 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket och Tullen får förena i 37 § avsedda ålägganden och förbud med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

44 §

Avgifter

Livsmedelsverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt Europeiska unionens lagstiftning och denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt övriga grunder. Bestämmelser om förfarandet för fakturering av avgifter för kommunalveterinärernas prestationer utfärdas också genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

112.

Lag

om ändring av lagen om medicinsk behandling av djur

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) 28 § och 32 § 2 mom., av dem den sistnämnda bestämmelsen sådan den lyder i lag 16/2022, samt
ändras 6 § 11 punkten, 15 § 4 mom., 29 §, 41 §1–4 mom., 42 § 1 mom., 43 § 1 och 2 mom., 44 § 2 mom. och 51 § 2 mom., av dem 6 § 11 punkten och 15 § 4 mom. sådana de lyder i lag 16/2022, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) tillsynsmyndighet Livsmedelsverket, kommunalveterinären och Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet,

15 §

Rätt för veterinärer att överlåta läkemedel

En veterinär får dock överlåta läkemedel vid sådana svåra massinsjuknanden hos djur som hotar djurs eller människors hälsa, trots att veterinären inte själv har undersökt alla djur innan läkemedlen överläts. Veterinären ska i sådana fall omedelbart göra en anmälan om överlåtelsen till Livsmedelsverket.

29 §

Kommunalveterinären

På djurhållningsplatserna svarar kommunalveterinären på förordnande av Livsmedelsverket för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. För att undvika jäv kan Livsmedelsverket förordna en kommunalveterinär att sköta dessa uppgifter utanför veterinärens verksamhetsområde.

41 §

Föreskrifter och förbud

Livsmedelsverket kan besluta att ett produktionsdjur ska avlivas och att slaktkroppen och de produkter som fåtts från djuret ska förstöras, om djuret har behandlats med en läkemedelssubstans som har förbjudits med stöd av denna lag eller vars användning med stöd av denna lag har begränsats, för andra än tillåtna ändamål, eller om djuret har behandlats med en produkt eller utrustning som har förbjudits med stöd av denna lag. Livsmedelsverket kan också förbjuda att djuret säljs eller överläts på något annat sätt, att djuret slaktas för att användas som livsmedel eller foder och att produkter som fås från djuret överläts för att användas som livsmedel eller foder. Dessutom kan Livsmedelsverket förbjuda att andra produktionsdjur förflyttas från djurhållningsplatsen i fråga under den tid som undersökningarna och utredningarna pågår.

Livsmedelsverket kan besluta att ett produktionsdjur på djurhållningsplatsen ska avlivas och förstöras, om något annat produktionsdjur på djurhållningsplatsen i fråga eller en produkt från djuret konstateras innehålla en läkemedelssubstans som förbjudits med stöd av denna lag eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

vars användning har begränsats med stöd av denna lag, och djurets ägare eller innehavare vägrar stå för kostnaderna för undersökning av om djuret har behandlats med en sådan läkemedelssubstans.

Om ett animaliskt livsmedel konstateras innehålla sådana mängder av restsubstanser av läkemedel som överstiger de tillåtna maximimängderna, kan Livsmedelsverket, under den tid som undersökningarna och utredningarna pågår, förbjuda att produktionsdjur flyttas från djurhållningsplatsen och att djurprodukter överläts för att användas som livsmedel eller foder.

Livsmedelsverket kan besluta att en djurhållningsplats och andra djurhållningsplatser som samma person äger eller innehar tillfälligt ställs under förstärkt kontroll, om ett produktionsdjur eller en produkt från djuret konstateras innehålla en läkemedelssubstans som förbjudits med stöd av denna lag eller vars användning har begränsats med stöd av denna lag, eller om animaliska livsmedel som härrör från djuren upprepade gånger har konstaterats innehålla sådana mängder restsubstanser av läkemedel som överstiger de tillåtna maximimängderna.

42 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket kan förena ett föreläggande eller förbud enligt 41 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

43 §

Omhändertagande

Livsmedelsverket kan i de fall som avses i 41 § 1 och 2 mom. omhänderta sådana foder, läkemedel eller andra ämnen som är avsedda för behandling av djur eller produkter eller utrustning som används inom veterinärmedicinen och som finns på en djurhållningsplats eller som djurets ägare eller innehavare innehar, om det finns skäl att misstänka att fodret, läkemedlen eller de andra ämnen som är avsedda för behandling av djur innehåller läkemedelssubstanser som har förbjudits med stöd av denna lag eller vars användning har begränsats med stöd av denna lag, eller att användningen av produkter eller utrustning som används inom veterinärmedicinen har förbjudits med stöd av denna lag.

Dessutom kan Livsmedelsverket omhänderta läkemedel eller andra ämnen som är avsedda för behandling av djur och som finns på en djurhållningsplats eller som djurets ägare eller innehavare, en veterinär eller någon annan aktör som avses i denna lag innehar, om det finns grundad anledning att misstänka att läkemedlet eller ämnet har skaffats eller överlåtits i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

44 §

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

— — — — —

Livsmedelsverket bestämmer vad som ska ske med egendom som omhändertagits. Det kan bestämmas att den omhändertagna egendomen ska förstöras, om den omhändertagna egendomen konstateras innehålla läkemedelssubstanser som har förbjudits med stöd av denna lag eller vars användning har begränsats med stöd av denna lag eller om användningen av en omhändertagen produkt eller utrustning som används inom veterinärmedicinen har förbjudits med stöd av denna lag eller om det konstateras att läkemedel har skaffats eller överlåtits i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I annat fall ska det bestämmas att egendomen ska returneras till dess ägare eller innehavare.

51 §

Riksomfattande djurhälsovårdsprogram

— — — — —

Den aktör som administrerar djurhälsovårdsprogrammet ska göra en anmälan till Livsmedelsverket vid misstanke om brott mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den

20 .

113.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019) 13 § 2 punkten som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

13 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelsverket lämna ut nödvändiga uppgifter ur en handling och sina personregister

2) till Tillstånds- och tillsynsverket, Gränsbevakningsväsendet, kommunalveterinären, den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och Skatteförvaltningen för skötsel av deras lagstadgade uppgifter,

Denna lag träder i kraft den 20 .

114.

Lag

om ändring av lagen om identifiering och registrering av djur

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) 21 § och
ändras 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6 §, 14 § 2 mom., det inledande stycket i 16 §, 18 § 1 mom.
2 och 3 punkten, 20 och 22 §, 24 § 1 mom., 26 § 1 och 3 mom., 28 § 3 mom., 33 § 3 och 5 mom.,
det inledande stycket i 36 § 1 mom., 40 § 2 mom. samt 41 § 1 mom. som följer:

4 §

Registrering av aktörer som genomför uppsamling oberoende av en anläggning

Aktörer som genomför uppsamling av hov- och klövdjur och fjäderfän oberoende av en anläggning ska innan verksamheten inleds till Livsmedelsverket anmäla de uppgifter som avses i artikel 90 i EU:s djurhälsoförordning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Registrering av vattenbruksanläggningar

Aktörer som driver vattenbruksanläggningar ska innan de inleder verksamheten till livskraftscentralen anmäla uppgifter om de vattenbruksanläggningar som de ansvarar för. Om godkännande av en anläggning ska sökas hos Livsmedelsverket enligt artiklarna 176–179 i EU:s djurhälsoförfordning och 43 § i lagen om djursjukdomar, behöver uppgifterna för registrering dock inte anmälas separat.

6 §

Registrering av personer som transporterar vissa djur

Den som mellan medlemsstaterna eller till länder utanför Europeiska unionen transporterar hov- och klövdjur eller fjäderfän eller i kommersiellt syfte hundar, katter och illrar ska innan transportverksamheten inleds till Livsmedelsverket anmäla de uppgifter om transporter av hov- och klövdjur som avses i artikel 87 i EU:s djurhälsoförfordning och de uppgifter om transport av hundar, katter och illrar eller fjäderfän som avses i artikel 3 i den delegerade förordningen om anläggningar som håller landlevande djur. Anmälan behöver dock inte göras om transportören har ett sådant tillstånd att transportera djur som avses i djurtransportlagstiftningen.

14 §

Identifiering av renar inom renkötselområdet

Varje renbeteslag ska föra en i 30 § i renkötsellagen avsedd renlängd över de renar som ägs av delägarna i renbeteslaget. Livsmedelsverket för register över renbeteslag.

16 §

Undantag som beviljas aktörer som driver avgränsade anläggningar och aktörer som håller djur för vissa särskilda ändamål

Livsmedelsverket kan på ansökan bevilja en aktör tillstånd att avvika från identifieringskraven för djur enligt följande:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18§

Identitetshandlingar för vissa djur vid förflyttning till en annan medlemsstat

Vid förflyttning av djur mellan medlemsstater ska djuren åtföljas av en identitetshandling eller ett förflyttningsdokument som visar att de uppfyller kriterierna för att få förflyttas, enligt följande:

2) landlevande djur i resande cirkusar och djurföreställningar av ett förflyttningsdokument som utfärdats av Livsmedelsverket och som avses i artikel 77 i den delegerade förordningen om anläggningar som håller landlevande djur eller av en identitetshandling som utfärdats av Livsmedelsverket och som avses i artikel 78 i den förordningen,

3) grupper av hållna fåglar i resande cirkusar och djurföreställningar av en identitetshandling som utfärdats av Livsmedelsverket och som avses i artikel 79 i den delegerade förordningen om anläggningar som håller landlevande djur.

20§

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket styr och har tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om identifiering och registrering av djur samt planerar och utvecklar tillsynen.

Livsmedelsverket har tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om identifiering och registrering av djur vid de slakterier, renslakterier och inrättningar för vilthantering där verket utövar tillsyn över efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen.

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska Livsmedelsverket

1) utarbeta en riksomfattande plan för identifiering och registrering av djur, som är en del av den fleråriga nationella kontrollplanen enligt kontrollförordningen,

2) ansvara för statistikföringen och rapporteringen i fråga om tillsynen över märkning och registrering av djur,

3) samordna samarbetet enligt artikel 4.2 b i kontrollförordningen,

4) vara det förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,

5) ansvara för den årliga rapport som avses i artikel 113 i kontrollförordningen,

6) ansvara för de uppgifter i anslutning till identifiering och registrering av djur som det föreskrivs att medlemsstaterna och de behöriga myndigheterna i Europeiska unionen ska sköta till den del uppgifterna inte hör till någon annan myndighets behörighet.

22§

Livskraftscentralen

Livskraftscentralen har tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om identifiering och registrering av djur inom sitt verksamhetsområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

24§

Tullen

Tullen har vid sidan av Livsmedelsverket tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om identifiering och registrering av djur i samband med sin övriga övervakning, när djur förflyttas mellan medlemsstater.

26§

Delegering av vissa uppgifter till andra än myndigheter

Livsmedelsverket får på villkor som föreskrivs i artikel 30 i kontrollförordningen genom ett skriftligt bemyndigande delegera utförandet av inspektioner som hänför sig till offentlig kontroll till en fysisk person. Den som bemyndigats att utföra uppdrag har inte rätt att för utförande av sina uppgifter få tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur.

Livsmedelsverket får återkalla det bemyndigande som avses i 1 och 2 mom., om den som bemyndigats att utföra uppdrag försummar att iaktta villkoren i bemyndigandet eller i övrigt på ett väsentligt sätt bryter mot de förpliktelser som följer av uppdraget. En förutsättning för återkallande av ett bemyndigande är att bristerna trots myndighetens uppmaning inte har avhjälpits inom utsatt tid.

28§

Rätt att få information

Livsmedelsverket och livskraftscentralen har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) för påförande av påföljdsavgift enligt 36 § i denna lag.

33§

Begränsning, förbud och andra administrativa åtgärder

Livsmedelsverket kan på livskraftscentralens vägnar från fall till fall förbjuda förflyttning av djur från en anläggning i en situation där aktören misstänks för allvarliga brister i identifieringen av djuren, om ett förbud är nödvändigt på grund av en allvarlig fara för människors eller djurs hälsa, djurs välbefinnande eller livsmedelssäkerheten.

Beslut om avlivning av ett oidentifierat djur fattas av Livsmedelsverket i enlighet med artikel 138.2 k i kontrollförordningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Påföljdsavgift inom tillsynen över identifiering och registrering av djur

Livsmedelsverket och livskraftscentralen kan påföra en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom tillsynen över identifiering och registrering av djur, om någon

40 §

Avgifter för myndigheters prestationer

Livsmedelsverket bestämmer och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärens prestationer enligt bestämmelserna om identifiering och registrering av djur. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut för kommunalveterinärens prestationer och om det förfarande som ska iakttas vid fakturering av prestationerna utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

41 §

Arvoden och ersättningar som betalas till andra än myndigheter

Livsmedelsverket betalar arvoden och ersättningar för de uppgifter enligt 26 § 1 mom. som en uppdragstagare utför samt ersätter på basis av avtal de kostnader som uppkommit.

Denna lag träder i kraft den

20 .

115.

Lag

om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) 2 § 3 punkten underpunkt a, 7 § 2 mom., 11 §, 13 § 1 mom., 14 § 1 mom. 4 punkten, 15 §, 16 § 3 mom., 17 § och 18 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1505/2009, som följer:

2§

Definitioner

I denna lag avses med

3) den myndighet som ansvarar för stödsystemet

a) livskraftscentralen samt Lantmäteriverket, om det är fråga om stödsystemet som gäller lån som beviljats och fordringar som uppkommit med stöd av de lagar som avses i 1 § 1 punkten, 2 punkten underpunkterna b, d eller e eller 3 punkten, och

7§

Indrivning

Statskontoret sköter om ansökan om exekutiv auktion efter att vid behov först ha begärt livskraftscentralens utlåtande om ett lån eller en fordran som avses i 1 §. När Statskontoret ansöker om exekutiv auktion ska det utreda om det har andra förfallna betalningar som gäller lån och fordringar enligt 1 § och som ska indrivas hos samma gäldenär eller om den fastighet som är föremål för exekutiv auktion utgör säkerhet för andra lån eller fordringar enligt 1 § eller är delaktig i en sådan förrättning beträffande vilken finansieringsbeslutet redan har fattats. Statskontoret ska se till att statens intresse bevakas även när någon annan ansöker om exekutiv auktion på en sådan fastighet som utgör säkerhet även för ett lån eller en fordran enligt 1 §. Statskontoret ska se till att i den exekutiva auktionen vid behov deltar antingen en företrädare för Statskontoret eller någon annan tjänsteman som bevakar statens intresse. Om någon företrädare för Statskontoret inte är närvarande vid den exekutiva auktionen, är en företrädare för livskraftscentralen i första hand skyldig att vara närvarande. Statskontoret ska också tillsammans med livskraftscentralen utreda om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

det i syfte att trygga statens fordran är ändamålsenligt att staten köper fastigheten vid den exekutiva auktionen.

— — — — —

11 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna har livskraftscentralen, skogscentralen, Livsmedelsverket, Lantmäteriverket och jord- och skogsbruksministeriet rätt att av Statskontoret få uppgifter om de lån och fordringar enligt 1 § som myndigheten i fråga ansvarar för eller som hör till ett stödsystem som myndigheten övervakar. Samma rätt har jord- och skogsbruksministeriet samt den myndighet som ansvarar för gårdsbrukets utvecklingsfonds bokföring. Statskontoret kan lämna ut uppgifterna med hjälp av teknisk anslutning.

13 §

Betalningslättnader

Beslut om betalningslättnader för en eller flera amorterings- eller ränteposter fattas av Statskontoret, om betalningslättnad söks för amorteringen eller räntan på en fordran eller ett lån som avses i 1 § 2 punkten underpunkterna a eller c–e eller 3 punkten. Livskraftscentralen beslutar om betalningslättnad för en amorterings- eller räntepost som gäller ett lån eller en fordran som avses i 1 § 1 punkten eller 2 punkten underpunkt b. Genom förordning av statsrådet får det utfärdas bestämmelser om den behöriga livskraftscentralen.

— — — — —

14 §

Överföringar av lån och fordringar

Om den fastighet byter ägare vars innehav har legat till grund för lånet eller fordran, kan det godkännas att den nya ägaren övertar ansvaret för lånet eller fordran eller gäldenären befrias från ansvar under de förutsättningar som bestäms i eller med stöd av lag genom ett beslut som fattas av

— — — — —

4) Livskraftscentralen, om det är fråga om en annan än i 1–3 punkten avsedd fordran enligt 1 § eller ett annat än i 1–3 punkten avsett lån enligt 1 §.

— — — — —

15 §

Saneringsförfaranden

Samtycke till förfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller förfarande enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller motsvarande frivilligt förfarande enligt lag ges av Statskontoret eller, om förfarandet gäller lån eller fordran som avses i 1 § 1 punkten el-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ler 2 punkten underpunkt b, av livskraftscentralen. Om det är livskraftscentralen som ger samtycke, ska Statskontoret ge centralen ett utlåtande med de uppgifter om lånet eller fordran som behövs för behandlingen av saken.

16§

Meddelanden om säkerheter för lån och fordringar

— — — — —
När det gäller en annan fordran eller ett annat lån som avses i 1 § ska Statskontoret skriftligen meddela den livskraftscentral inom vars område den fastighet finns som utgör pant för fordringen eller lånet att fordran eller lånet betalats helt och hållet. Livskraftscentralen ska utan ogrundat dröjsmål för införande i lagfarts- och inteckningsregistret meddela att fastigheten befriats från pantansvaret och skicka kvitto till gäldenären.
— — — — —

17§

Annan skötsel av säkerheter

Samtycke till säkerhetsarrangemang och befrielse från pantansvar angående lån och fordringar som avses i 1 § 1 punkten underpunkterna a–d, f–n och p ges av livskraftscentralen med iakttagande av vad som i lag eller med stöd av lag föreskrivs om säkerhetsarrangemang.

18§

Uppsägning

— — — — —
Innan ett lån eller en försäljningsprisfordran som avses i 1 § 1 punkten eller 2 punkten underpunkt b sägs upp ska Statskontoret vid behov begära utlåtande av livskraftscentralerna.
— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

116.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (1333/2022) 11 § 2 mom. som följer:

11 §

Villkor för utbetalning av ersättning

En rådgivare ska till livskraftscentralen överlämna en förhandsanmälan om rådgivning. Ett villkor för ersättningen för jordbruksrådgivningstjänster är att den som fått rådgivning har bestyrkt att rådgivningstjänsten har genomförts, att en tillräcklig utredning om rådgivningshändelsen och innehållet i den rådgivning som getts lämnas och att ersättningen söks inom fyra månader från förhandsanmälan.

Denna lag träder i kraft den

20 .

117.

Lag

om ändring av lagen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (997/2021) 2 § 2 mom., 4 § 1 mom., 6 och 15 §, 17 § 1 och 3 mom., 18, 21 och 22 §, 24 § 1–3 mom. samt 25 och 29 §, av dem 24 § 1–3 mom. och 25 § sådana de lyder i lag 1180/2023, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2§

Jord- och skogsbruksministeriets uppgifter

I syfte att säkerställa att programmet genomförs enhetligt och effektivt styr och övervakar jord- och skogsbruksministeriet livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och de i 5 § avsedda lokala fiskeaktionsgrupperna när dessa utför uppgifter som avses i denna lag.

4§

Förmedlande organ och statsbidragsmyndigheter

Livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är sådana förmedlande organ som avses i artikel 71.3 i allmänna förordningen. Dessa myndigheter är också sådana statsbidragsmyndigheter som avses i 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen.

6§

Samordning av programmet

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att programmet samordnas med övriga fondprogram och finansieringsinstrument som hör till tillämpningsområdet för allmänna förordningen. Livskraftscentralerna svarar för att genomförandet av de regionala åtgärder som ingår i programmet samordnas med de övriga ovannämnda program som genomförs i regionen och de utvecklingsåtgärder som ingår i dem. De lokala fiskeaktionsgrupperna svarar för samordningen av de lokala strategierna med andra regionala utvecklingsåtgärder i samarbete med områdets livskraftscentraler.

15§

Beviljande av stöd

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av stöd.

Jord- och skogsbruksministeriet kan i samband med att ett tidsbundet ansökningsförfarande öppnas bestämma att livskraftscentralen ska besluta om beviljande av stöd efter att ha fått jord- och skogsbruksministeriets utlåtande om ärendet. Livskraftscentralen får avvika från ministeriets utlåtande endast om beviljande av stödet skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning, den nationella lagstiftningen eller programmet eller om centralen inte har tillräckligt med anslag för att finansiera åtgärden.

Vid avgörande av en ansökan om stöd ur finansieringskvoten för en lokal fiskeaktionsgrupp fattar livskraftscentralen beslut efter att ha fått det utlåtande som avses i 16 § av den behöriga lokala fiskeaktionsgruppen. Livskraftscentralen får avvika från ett utlåtande av en lokal fiskeaktionsgrupp endast om beviljande av stödet skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning, den

Betänkande FvUB 15/2025 rd

nationella lagstiftningen eller programmet eller om det anslag som finns i finansieringskvoten för den lokala fiskeaktionsgruppen inte räcker till för att finansiera åtgärden.

17 §

Beviljande av stöd för åtgärder inom den integrerade havspolitik

Livskraftscentralen kan bevilja stöd för åtgärder som avses i artiklarna 31—34 i specialförordningen på basis av en dispositionsplan som fastställts av statsrådets kansli.

— — — — —
Livskraftscentralen får avvika från dispositionsplanen endast om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om de anslag som centralen har att tillgå inte räcker till för att bevilja stöd.
— — — — —

18 §

Beviljande av stöd på basis av en dispositionsplan som fastställts av jord- och skogsbruksministeriet

Livskraftscentralen kan bevilja stöd för tekniskt bistånd enligt artikel 36 i allmänna förordningen och för fiskerikontroll enligt artikel 22 i specialförordningen på basis av en dispositionsplan som har fastställts av jord- och skogsbruksministeriet. Utifrån dispositionsplanen kan stöd även beviljas för fleråriga forsknings- och utvecklingsprogram.

Livskraftscentralen får avvika från dispositionsplanen endast om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om de anslag som centralen har att tillgå inte räcker till för att bevilja stöd.

21 §

Utbetalning av stöd

Beslut om utbetalning av stöd fattas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

Livskraftscentralen beslutar dock om utbetalningen av stöd, om det för en åtgärd betalas stöd utan separat ansökan om utbetalning och det har informerats om förfarandet i samband med ett i 13 § 2 mom. avsett tidsbundet ansökningsförfarande som gäller den åtgärden.

22 §

Förfaranden vid återkrav

Beslut om återkrav av stöd fattas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Jord- och skogsbruksministeriet kan bestämma att Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska återkräva stödet, om ministeriet anser att förutsättningarna enligt 21 eller 22 § i statsunderstödslagen uppfylls.

24§

Gemensamt personuppgiftsansvariga för informationssystemet

Jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationssystemet och dess informationsresurs.

För den personuppgiftsansvariges skyldigheter svarar

- 1) livskraftscentralen, om de personuppgifter som behandlas gäller stödbeslutsprocessen,
- 2) Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, om de personuppgifter som behandlas gäller processen för beslut om utbetalning eller återkrav,
- 3) i fråga om skötseln av uppgifter i anknytning till utlämnande av personuppgifter Livskraftscentralen i Sydvästra Finland,
- 4) finansministeriet, om de personuppgifter som behandlas gäller skötseln av revisionsmyndighetens uppgifter,
- 5) jord- och skogsbruksministeriet, om det är fråga om annan behandling av personuppgifter än sådan som avses i 1–3 punkten eller skötseln av allmänna uppgifter i anknytning till drift och användbarhet, skydd och bevarande av uppgifter samt informationssäkerhet.

Jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får använda informationssystemet och informationsresursen i systemet i den utsträckning som skötseln av deras lagstadgade uppgifter förutsätter, och svarar i enlighet med dessa uppgifter för att den information som registreras i informationssystemet är korrekt och tillräcklig.

— — — — —

25§

Rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och de som med stöd av 28 § 2 mom. förrättar inspektioner har trots bestämmelserna om sekretess rätt att av andra myndigheter, av aktörer som sköter offentliga uppdrag och av lokala fiskeaktionsgrupper få för behandlingen av ett stödärende nödvändiga uppgifter som gäller sökanden och stödmottagaren, dennes ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet eller finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är betydelsefulla med avseende på stödet.

Jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter, till aktörer som sköter offentliga uppdrag och till institutioner inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter om stödmottagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för skötseln av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören eller institutionen eller för utövandet av tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

29§

Behörig livskraftscentral

De uppgifter som enligt denna lag ankommer på livskraftscentralen ska skötas av den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde den åtgärd som stöds i huvudsak ska genomföras eller inom vars område sökandens verksamhetsställe finns, om inte något annat föreskrivs om livskraftscentralernas behörighet med stöd av 4 § i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/).

Denna lag träder i kraft den

20 .

118.

Lag

om ändring av lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1048/2016) 6 a § 1 mom., 10 § 1 och 2 mom., 11 §, 16 § 6 mom., 17 § 1 mom., 18 § 5 mom., 19 § 2 och 3 mom., 20 § 1—3 mom., 21 §, 22 § 4 och 5 mom., 25 § 1 mom., 26 § 3 mom., 27 § 6 och 8 mom., 29 § 2 och 5 mom., 30 § 2 mom., 32 § 1 mom. och 39 § 1 mom.,

av dem 6 a § 1 mom., 21 § och 29 § 2 och 5 mom. sådana de lyder i lag 872/2018, 17 § 1 mom., 18 § 5 mom., 19 § 2 och 3 mom. och 32 § 1 mom. sådana de lyder i lag 3/2023 samt 20 § 1—3 mom. och 27 § 6 och 8 mom. sådana de lyder i lag 353/2021, som följer:

6 a §

Specialbestämmelser om kommersiella laxfångster i älvmråden

Första försäljning av lax som fiskats kommersiellt i älvmråden och som härstammar från Östersjön är tillåten endast för sådana kommersiella fiskare som till livskraftscentralen har anmält att de under ifrågavarande år kommer att bedriva kommersiellt laxfiske i ett älvmråde. Lax som fiskats i kommersiellt syfte i ett älvmråde ska märkas med en identifieringsbeteckning som fås

Betänkande FvUB 15/2025 rd

från livskraftscentralen på så sätt att namnet på och identifieringsbeteckningen för den kommersiella fiskare som fångat laxen kan identifieras.

— — — — —

10 §

Fisketillstånd

Livskraftscentralen beviljar de fisketillstånd som avses i artikel 7 i rådets kontrollförordning och i artikel 4 i kommissionens kontrollförordning för minst ett och högst tio kalenderår åt gången. Livskraftscentralen för register över de fiskefartyg som har fått tillstånd och över innehavarna av fiskelicens på fiskefartygen.

Om fisketillstånd söks för fler fiskefartyg än vad som är möjligt att bevilja enligt bestämmelserna om Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik, ges sådana innehavare av fiskelicens företräde vilkas fiskefartyg under licenshavarens besittningstid till livskraftscentralen har rapporterat fångster av fiskbestånd som avses i tillståndet under ett flertal kalenderår under de senaste fem åren som föregick det år då tillstånden förklarats lediga att sökas. Högst tio procent av tillstånden eller av den tillståndsmängd som tilldelats Finland genom en rättsakt av Europeiska unionen och som finns kvar efter den fördelning som avses ovan kan reserveras för sådana innehavare av fiskelicens vilkas fartyg inte har haft rapporterade fångster av fiskarten i fråga under ovan avsedda femårsperiod. Vid beviljandet av tillstånd som reserveras för dylika innehavare av fiskelicens ges sådana innehavare av fiskelicens företräde vars huvudmaskin på fiskefartyget har den lägsta maskineffekten i kilowatt.

— — — — —

11 §

Överföring av fisketillstånd

Om innehavaren av ett fisketillstånd överlåter det fartyg som nämns i tillståndet, och om inget annat skriftligen har överenskommits om fisketillståndet mellan parterna i överlåtelsen, överför livskraftscentralen fisketillståndet för den återstående tiden på fartygets nya fiskelicensinnehavare, om fartygets nationalitet inte ändras med anledning av överlåtelsen. Innehavaren av fisketillståndet kan komma överens med förvärvaren att fisketillståndet inte åtföljer det fartyg som överlåts. I detta fall överför livskraftscentralen tillståndet på ett annat av överlåtarens fiskefartyg, om detta är möjligt enligt Europeiska unionens rättsakter och om det inte är förbjudet någon annanstans i lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16§

Överföring av överlåtbara nyttjanderätter

Överföringen av en överlåtbar nyttjanderätt träder i kraft då livskraftscentralen har antecknat överföringen i det register som avses i 30 §. Den som överför rätten och den till vilken rätten överförs ska göra en gemensam ansökan om att få överföringen antecknad.

17§

Icke-överlåtbara nyttjanderätter för kommersiella fiskare som börjar bedriva kommersiellt fiske

Till en fiskare som har registrerats i grupp I enligt 88 § i lagen om fiske, och som börjar bedriva kommersiellt fiske och äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet får livskraftscentralen på skriftlig ansökan fördela en sådan icke-överlåtbar nyttjanderätt för strömmingsfiske eller laxfiske med ryssja som gäller högst fem kalenderår och som beviljas per kommersiella fiskare och vars storlek motsvarar högst två promille av den del av Finlands fiskekvot av strömming eller lax som finns kvar efter fördelningen av de kvotmängder till landskapet Åland som avses i 12 § och de särskilda fiskekvoter som avses i 18 § i denna lag. Av fiskekvoterna av strömming fördelas icke-överlåtbara nyttjanderätter så att de gäller högst till utgången av 2026.

18§

Särskilda fiskekvoter

Av de särskilda fiskekvoterna för strömmingsfiske med ryssja ska de outnyttjade kvotdelar som finns kvar efter den 1 september årligen fördelas i enlighet med 20 § 3 mom. till innehavare av överlåtbara nyttjanderätter för trålfiske av strömming. Livskraftscentralen fördelar kvotmängderna till innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter utan skyldighet att betala bruksavgift enligt 26 §.

19§

Förfarande för fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter

Enligt en icke-överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de tillägg och avdrag som avses i 1 mom. fördelas av livskraftscentralen enligt den andel i promille som den icke-överlåtbara nyttjanderätten anger.

Enligt en överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de tillägg och avdrag som avses i 1 mom. och den fördelning som utförts enligt

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 mom. fördelas av livskraftscentralen enligt den andel i promille som den överlåtbara nyttjanderätten anger.

— — — — —

20 §

Fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter

Livskraftscentralen fördelar Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax till aktörsspecifika fiskekvoter för kalenderåret enligt de ansökningar som inkommit före utgången av tidsfristen från innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i 19 §. Livskraftscentralen beaktar i sitt beslut i 23 § avsedda eventuella avståenden från aktörsspecifika fiskekvoter, sådana förluster av aktörsspecifika fiskekvoter som följer av i 27 § 5 mom. avsedda obetalda bruksavgifter och i 27 § 6 mom. avsedd underlåtelse att iakttä skyldigheten att lämna uppgifter om ägarunderlaget samt i 29 § 4 mom. avsedda avdrag som ska göras till följd av överskridningar av aktörsspecifika fiskekvoter.

Livskraftscentralen får med stöd av ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet fastställa temporära aktörsspecifika fiskekvoter för det följande året så att de temporära kvoterna uppgår till högst 90 procent av de aktörsspecifika fiskekvoter som utifrån överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter fördelas från en viss fiskekvot som tilldelats Finland, om

1) behandling av ändringssökande eller annan domstolsbehandling som påverkar fördelningen av Finlands fiskekvot pågår, eller

2) kvotförordningen om Östersjön inte har publicerats och Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax för det följande året inte har fastställts, varvid de temporära aktörsspecifika fiskekvoterna dessutom får uppgå till högst den nedre gräns som anges i en vetenskaplig rekommendation av Internationella havsforskningsrådet.

När jord- och skogsbruksministeriet har utrett användningen av de aktörsspecifika fiskekvoterna under det föregående året, kan ministeriet i enlighet med det förfarande som föreskrivs i 28 § fördela i 27 § 2 och 3 mom. avsedda eventuella överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten samt vid behov ändra beslut om de överlåtbara nyttjanderätterna. Utifrån uppgifterna om användningen av de aktörsspecifika fiskekvoterna under det föregående året eller när de grunder som avses i 2 mom. i denna paragraf inte längre föreligger, ändrar livskraftscentralen vid behov beslut om aktörsspecifika fiskekvoter eller temporära aktörsspecifika fiskekvoter.

— — — — —

21 §

Inverkan på aktörsspecifika fiskekvoter vid ändringar av Finlands fiskekvoter

Om Finlands fiskekvot minskar eller ökar mitt i kalenderåret genom ett beslut av Europeiska unionens råd, ska livskraftscentralen vid behov ändra sina beslut om aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 20 § så att tillägg och avdrag i fråga om Finlands fiskekvoter fördelas till innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter i proportion till de överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätterna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

22 §

Överföring av aktörsspecifika fiskekvoter

Om innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot överför en aktörsspecifik fiskekvot eller en del av den till en kommersiell fiskare som inte har registrerats i registret enligt 30 §, ska den som överför kvoten och den till vilken kvoten överförs göra en gemensam ansökan hos livskraftscentralen om att få överföringen antecknad. Livskraftscentralen kontrollerar att den till vilken kvoten överförs är registrerad som kommersiell fiskare och äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet.

Överföringen av en aktörsspecifik fiskekvot träder i kraft den dag för vilken livskraftscentralen har fastställt överföringen i det register som avses i 30 §.

25 §

Specialbestämmelser om laxfångster

Första försäljning av lax som fiskats i havsområdet är tillåten endast för en innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot. Övriga kommersiella fiskare ska frisläppa laxarna vid fiske med ryssja. Innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot för lax ska märka de laxar som ska säljas med den identifieringsbeteckning som fås från livskraftscentralen på så sätt att innehavaren av den aktörsspecifika fiskekvot från vilken laxen härstammar kan identifieras.

26 §

Bruksavgift för aktörsspecifika fiskekvoter

I det beslut om fördelning som avses i 20 § 1 mom. och som gäller de aktörsspecifika fiskekvoterna fastställer livskraftscentralen en bruksavgift för den aktörsspecifika fiskekvot som innehavaren av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter får.

27 §

Skyldigheter för innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter samt påföljder vid underlåtelse att iaktta skyldigheterna

Innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter är skyldiga att för utvärderingen av den i 14 § föreskrivna begränsningen av andelen nyttjanderätter årligen som en del av ansökan om aktörsspecifika fiskekvoter lämna alla vid tidpunkten för ansökan aktuella uppgifter om sitt ägarunderlag i egenskap av kommersiell fiskare som innehar nyttjanderätter och om de förändringar i ägarunderlaget som skett efter den föregående ansökan. I uppgifterna om ägarunder-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

laget ska varje ägarenhet och enhetens ägarandel samt varje enhets egendom och andelar i andra nationella och utländska samfund specificeras. Om innehavaren av överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätter inte lämnar de begärda uppgifterna om ägarunderlaget i samband med ansökan om aktörsspecifika fiskekvoter eller före utgången av den tidsfrist som livskraftscentralen därefter fastställer i en begäran om ytterligare uppgifter, förlorar innehavaren sin rätt till den aktörsspecifika fiskekvoten för det år som ansökan gäller.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om avdrag från överlåtbara nyttjanderätter i fråga om de nyttjanderätter som avses i 2, 3 och 7 mom. Om det från en innehavares överlåtbara nyttjanderätt redan har gjorts avdrag enligt 2 och 3 mom., granskas den ifrågavarande innehavarens användning av aktörsspecifika fiskekvoter utifrån den nya treårsperiod som inleds efter den period på tre år som ingår i beslutet om avdrag av överlåtbar nyttjanderätt. Livskraftscentralen beslutar om förlust av icke-överlåtbara nyttjanderätter i fråga om de nyttjanderätter som avses i 4 mom.

29§

Skyldigheter för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter samt påföljder vid underlåtelse att iaktta skyldigheterna

Det är förbjudet att fiska Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax utan en aktörsspecifik fiskekvot, med undantag av det fiske som bedrivs på basis av de särskilda fiskekvoter som avses i 18 §. Innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot får inte fiska ovannämnda Finlands fiskekvoter, om innehavarens aktörsspecifika fiskekvot som gäller en av de ovannämnda fiskekvoterna i Finland har fyllts eller om den har överskridits med den ytterligare mängd som tillåts i det i 4 § 4 mom. avsedda beslutet av jord- och skogsbruksministeriet. Fisket ska avbrytas omedelbart, om det är uppenbart att den aktörsspecifika fiskekvoten har fyllts eller överskridits med den ytterligare mängd som tillåts i det momentet avsedda beslutet av jord- och skogsbruksministeriet. En innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot får då den aktörsspecifika fiskekvoten har fyllts eller då den överskridits med den ytterligare mängd som tillåts i det momentet avsedda beslutet av jord- och skogsbruksministeriet fiska med stöd av de särskilda fiskekvoter som avses i 18 § och de bestämmelser som gäller dem. Livskraftscentralen kan bevilja tillstånd för trålfiske eller fiske med ryssja i forsknings- och utbildningssyfte utan aktörsspecifik fiskekvot på så sätt att fångsten registreras i en särskild fiskekvot eller att man med stöd av Europeiska unionens rättsakter låter bli att registrera den i Finlands fiskekvot.

Om en innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot överskrider sin aktörsspecifika fiskekvot, eller överskrider sin aktörsspecifika fiskekvot med mer än den ytterligare mängd som tillåts i det i 4 § 4 mom. avsedda beslutet av jord- och skogsbruksministeriet, har innehavaren efter landningen av fångsten 72 timmar på sig att skaffa sig en större aktörsspecifik fiskekvot samt att meddela livskraftscentralen om detta för att undgå de påföljder som avses i 3 och 4 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

30 §

Register över överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter inom kommersiellt fiske

Ansvariga för fiskekvotsregistret är jord- och skogsbruksministeriet och livskraftscentralen. Huvudansvarig registerförare är livskraftscentralen. Bägge registeransvariga svarar för de uppgifter som de för in i registret och för uppgifternas riktighet. Registeruppgifterna får lämnas ut till Naturresursinstitutet för forskning och statistikföring.

32 §

Innehavarens rätt att använda uppgifterna i fiskekvotsregistret

Innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter har i den elektroniska tjänst som hör till registret rätt att ta del av sina egna uppgifter och att helt eller delvis överföra sin aktörsspecifika fiskekvot till en annan innehavare av en aktörsspecifika fiskekvot som förts in i registret. Innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter kan ge livskraftscentralen sitt samtycke till att andra innehavare som är införda i registret i den elektroniska tjänsten kan ta del av innehavarens identifieringsbeteckningar samt mängden överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter i fråga om innehavaren samt innehavarens vid respektive tidpunkt outnyttjade mängder.

39 §

Behörig registeransvarig

Livskraftscentralen är behörig registeransvarig när det gäller insjöfartyg. Livskraftscentralen beslutar om registrering och avregistrering av insjöfartyg, gör registeranteckningar om dem samt svarar för att anteckningarna är riktiga.

Denna lag träder i kraft den

20 .

119.

Lag

om ändring av lagen om bekämpning av flyghavre

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002) 6 § 3 mom., 10 § och 22 § 1 och 2 mom., sådana de lyder, 6 § 3 mom. och 10 § i lag 1490/2009 och 22 § 1 och 2 mom. i lag 30/2021, som följer:

6§

Syn och bekämpningsplan

Landsbygdsnäringsmyndigheten ska överföra utarbetandet av bekämpningsplanen till livskraftscentralen, om det finns särskilda skäl till detta eller om det område där flyghavre förekommer är beläget inom flera kommuner.

10§

Tillsynsmyndigheter

För verkställigheten av denna lag samt för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den efterföljs samt för organiseringen av tillsynen svarar Livsmedelsverket, som vid tillsynen anlitar livskraftscentralerna och landsbygdsnäringsmyndigheterna.

Utöver Livsmedelsverket övervakar också tullverket importen av produkter och varor från växtproduktionen.

22§

Ändringssökande

Omprövning av andra beslut av den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten än beslut enligt 6 § eller 5 kap. får begäras hos den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde kommunen eller, om det är fråga om en samkommun, samkommunens hemort är belägen.

I beslut av Livsmedelsverket samt i ett beslut som meddelats av livskraftscentralen med anledning av en begäran om omprövning eller i något annat beslut av centralen får ändring sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. Bestämmelser i övrigt om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 .

120.

Lag

om ändring av lagen om sättande i kraft och tillämpning av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet med Norge om fisket i Tana älvs vattendrag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft och tillämpning av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet med Norge om fisket i Tana älvs vattendrag (176/2017) 3 § 2—4 mom., 6 § 2 mom., 8 b § samt 13 § 1 mom.,

av dem 3 § 2—4 mom. och 6 § 2 mom. sådana de lyder i lag 207/2024 och 8 b § sådan den lyder i lag 322/2022, som följer:

3 §

Behöriga myndigheter enligt fiskestadgan

— — — — —
Livskraftscentralen i Lappland är den behöriga myndighet som avses i 8, 10, 19, 33, 37, 39 och 40 § i fiskestadgan.

Livskraftscentralen i Lappland är den behöriga myndighet som avses i 35 § i fiskestadgan. I de projekt som avses i 3 mom. i den paragrafen är dock jord- och skogsbruksministeriet den behöriga myndigheten.

Livskraftscentralen i Lappland ska begära utlåtande av fiskeriområdet i Tana älv innan dispens enligt 40 § i fiskestadgan beviljas för undervisningsfiske eller kulturevenemang.

— — — — —

6 §

Utarbetande och fastställande av en förvaltningsplan

— — — — —
Naturresursinstitutet ska bereda planen i samarbete med Livskraftscentralen i Lappland samt med fiskeriområdet i Tana älv.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 b §

Tillsyn över fiskeriområdets verksamhet

På tillsynen över fiskeriområdets verksamhet tillämpas vad som i 32 § i lagen om fiske föreskrivs om livskraftscentralens rätt att utöva tillsyn över verksamheten i fiskeriområdena inom sitt verksamhetsområde samt om rätten att trots sekretessbestämmelserna av fiskeriområdet och revisorerna få de uppgifter som centralen anser att behövs för tillsynen.

13 §

Lokal övervakningsgrupp för avtalet

Livskraftscentralen i Lappland tillsätter en lokal övervakningsgrupp med uppgift att utvärdera effekterna av avtalet. Den lokala övervakningsgruppen kan lägga fram förslag och ta initiativ om ordnandet av fisket och förvaltningen av fiskebestånden samt samordna områdets synpunkter. Den lokala övervakningsgruppen ska dessutom förmedla lokal traditionell kunskap till den övervaknings- och forskningsgrupp som avses i artikel 12 i avtalet samt vetenskapliga forskningsresultat om laxbestånden till intressentgrupper.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

121.

Lag

om ändring av lagen om växtskyddsmedel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) 4 § 1 mom. 8 punkten, 22 § 1 mom., 24 b § och 38 § 3 mom., sådana de lyder i lag 544/2024, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4§

Definitioner

I denna lag avses med

8) tillsynsmyndighet Säkerhets- och kemikalieverket, Livsmedelsverket, livskraftscentralen samt Tullen,

22§

Utförande av flygbesprutning

Spridning av växtskyddsmedel genom flygbesprutning ska utföras särskilt omsorgsfullt och utan att orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller oskäligen olägenhet för miljön. I god tid innan flygbesprutning utförs ska livskraftscentralen, den kommunala miljöförvaldigheten och hälsoskyddsmyndigheten samt kommunalveterinären underrättas om flygbesprutningen.

24 b §

Livskraftscentralen

Livskraftscentralerna övervakar vid sidan av Livsmedelsverket användningen av växtskyddsmedel samt hanteringen och lagringen i samband med den.

Livskraftscentralerna övervakar utförandet av den flygbesprutning som avses i 22 §.

38§

Förbud

Livskraftscentralen kan i enlighet med sin behörighet enligt 24 b § förbjuda i 22 § avsedd spridning av växtskyddsmedel genom flygbesprutning, om flygbesprutningen inte uppfyller de krav som anges i denna lag eller som föreskrivs eller bestäms med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den

20 .

122.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske (998/2012) 10 § 2 och 3 mom., 11 § 1—4 mom., 13 § 2 mom., 15, 16, 18 och 19 §, 20 § 1 mom. samt 23 § 2 mom. 4 punkten,
av dem 19 § sådan den lyder i lag 200/2015 och 20 § 1 mom. sådant det lyder i lag 45/2021,
som följer:

10 §

Godkännande av fiskeriförsäkringsinrättningar

Livskraftscentralen beslutar om huruvida sökanden ska godkännas som fiskeriförsäkringsinrättning. Beslutet fattas på ansökan, som ska innehålla de uppgifter som behövs för bedömningen av förutsättningarna för ett godkännande. I beslutet kan det tas in villkor i fråga om administrationen av försäkringsstödet, om detta behövs för att säkerställa enhetliga förfaranden vid fiskeriförsäkringsinrättningarna.

Livskraftscentralen kan återta godkännandet av en fiskeriförsäkringsinrättning, om förutsättningarna inte längre uppfylls. Innan ett godkännande återtas ska försäkringsinrättningen ges tillfälle att inom skälig tid avhjälpa bristen, om det är möjligt. Ett beslut om återtagande träder i kraft omedelbart den 1 januari det följande kalenderåret.

11 §

Fiskeriförsäkringsinrättningars bistånds- och upplysningsskyldighet

En fiskeriförsäkringsinrättning ska, när den utreder ett skadefall, beakta statens intresse som betalare av försäkringsstöd och utan dröjsmål underrätta livskraftscentralen om misstankar som gäller eventuellt missbruk av stödet.

Fiskeriförsäkringsinrättningen ska i god tid i förväg meddela livskraftscentralen sådana ändringar som gäller villkoren i försäkringsavtalet, försäkringspremierna eller andra omständigheter som kan vara av betydelse för godkännandet av fiskeriförsäkringsinrättningen.

Fiskeriförsäkringsinrättningen är skyldig att underrätta livskraftscentralen om skador vars värde överstiger 50 000 euro innan ersättning betalas ut. Livskraftscentralen ska ges tillfälle att inspektera skadan innan ersättning betalas ut. Fiskeriförsäkringsinrättningen ska bistå livskraftscentralen med uppgifter och sakkunnighjälp vid inspektionen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Fiskeriförsäkringsinrättningen är skyldig att på specificerad begäran lämna livskraftscentralen sådana uppgifter om stötagaren och försäkringsobjektet som är nödvändiga för att utreda och övervaka förutsättningarna för betalning av försäkringsstöd.

13 §

Ansökan om ersättning av staten

Ansökan riktas till livskraftscentralen. Till ansökan ska fogas en utredning om stötagarna, de ersättningar som betalats på basis av de stödberättigande skadorna och stödets andel av ersättningsarna, eller beloppet av det förskott som behövs, samt en beskrivning av skadefallen.

15 §

Styrningen av och tillsynen över fiskeriförsäkringsinrättningar

Livskraftscentralen styr och utövar tillsyn över fiskeriförsäkringsinrättningarna när dessa sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om tillsynen över fiskeriförsäkringsinrättningarna i övrigt finns i de lagar som nämns i 10 § 1 mom.

Livskraftscentralen har rätt att utföra inspektioner i fiskeriförsäkringsinrättningarnas lokaler. Inspektionerna kan gälla alla lokaler och uppgifter som är av betydelse för övervakningen av förutsättningarna för godkännande och en korrekt administrering av försäkringsstödet. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

16 §

Tillsyn över stötagaren

Livskraftscentralen har rätt att utföra inspektioner ombord på stötagarens fartyg samt i sådana lokaler som används för utövande av fiskerinäring, i syfte att konstatera eller övervaka förutsättningarna för och omfattningen av försäkringsstödet. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Livskraftscentralen har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter och handlingar som behövs för att utföra inspektion samt att omhänderta material som gäller skadefallet, om detta krävs för att syftet med inspektionen ska uppnås. Materialet ska utan dröjsmål returneras när det inte längre behövs för inspektionen.

18 §

Förfaranden vid återkrav

Beslut om återkrav fattas av livskraftscentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs, räntan enligt 17 § 2 och 3 mom. samt förfallodagen för betalningen av dem.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att livskraftscentralen har fått vetskap om grunden för återkravet och senast tio år efter det att försäkringsersättningen har betalats.

Livskraftscentralen sköter verkställandet av beslutet om återkrav. Beslutet om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. På verkställigheten av beslutet tillämpas utsökningsbalken (705/2007).

19 §

Den behöriga livskraftscentralen

De uppgifter som föreskrivs för livskraftscentralen i denna lag sköts inom alla livskraftscentralers verksamhetsområden av Livskraftscentralen i Sydvästra Finland. De övriga livskraftscentraler vars verksamhetsområde gränsar till kusterna i Finlands havsområde ska ge handräckning inom sitt verksamhetsområde i samband med inspektioner för att konstatera skadefall som avses i 11 § 3 mom. samt sådana inspektioner som avses i 16 §.

20 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut av en fiskeriförsäkringsinrättning får begäras hos Livskraftscentralen i Sydvästra Finland. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Om ett ärende som gäller samma skadefall är anhängigt vid ett annat besvärsorgan eller i en domstol, ska behandlingen av begäran om omprövning avbrytas till dess att ärendet i fråga har avgjorts.

23 §

Övergångsarrangemang som gäller statsbidragsfonden

Avkastning från statsbidragsfonden får dock från och med den 1 januari 2014 inte användas till att finansiera fiskeriförsäkringsinrättningens sedvanliga verksamhet. Den avkastning som genereras efter nämnda datum ska årligen redovisas till staten till den del den inte används till något av följande ändamål:

- 4) bistående av livskraftscentralen vid inspektioner som gäller stödtagare och skadefall.

Denna lag träder i kraft den

20 .

123.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om köpvittnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om köpvittnen (573/2009) 1 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1143/2019, som följer:

1 §

Uppgift som köpvittne som grundar sig på tjänsteställning

Köpvittnen är

1) häradsskrivarna, notarius publicus, polischeferna, biträdande polischeferna, ledande häradsfogdarna, häradsfogdarna och landskapsfogden samt livskraftscentralens lantmäteringenjörer,

Denna lag träder i kraft den

20 .

124.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om köpeskillingsregister över fastigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om köpeskillingsregister över fastigheter (552/1980) 4 § 1 mom. och 5 § 1 mom., sådana de lyder i lag 474/2019, som följer:

4 §

Köpvittnet ska meddela den som för köpeskillingsregistret om fastighetsköp eller annan överlåtelse som köpvittnet har bestyrkt och livskraftscentralen ska meddela den som för köpeskillingsregistret om köp av fast egendom enligt lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966). I det fall som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. i jordabalken (540/1995) ska förvärvaren meddela den

Betänkande FvUB 15/2025 rd

som för köpeskillingsregistret om överlåtelse av fast egendom eller avtal om upplösning av samägandeförhållande, förvärvarens nationalitet samt andra uppgifter som identifierar parterna. Närmare bestämmelser om meddelandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

— — — — —

5 §

Köpeskillingsregistret är offentligt. Utdrag och andra uppgifter ur registret ska ges på begäran. Lantmäteriverket får med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur köpeskillingsregistret till justitieförvaltningsmyndigheter, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentraler, kommuner, Skatteförvaltningen, försvarsministeriet, Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, polisen och andra förundersökningsmyndigheter, räddningsmyndigheter, myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheter inom folkbokföringsförvaltningen, Forststyrelsen, Senatfastigheter och köpvittnen. Lantmäteriverket får dessutom på ansökan bevilja tillstånd att få och förmedla uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. Uppgifter får lämnas ut och förmedlas till den som behöver uppgifter för ändamål som nämns i 1 § 2 mom. eller något annat jämförbart ändamål som har samband med fastigheter eller för säkerställande av den nationella säkerheten. I tillståndet kan det tas in villkor om grunden för sökning av uppgifter samt om annan användning av systemet och övervakning av detta. Tillstånd får inte beviljas och filer, vilka som sådana lämpar sig för automatisk databehandling, eller annat omfattande datamaterial får inte överlåtas, om inte den som ansöker om tillstånd eller begär uppgifterna tillförlitligt anför ett godtagbart ändamål, för vilket uppgifterna ska användas.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

125.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) 6 § 3 mom., sådant det lyder i lag 473/2019, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6§

Utlämnande av uppgifter som informationstjänst och begränsning av behandling

På en sådan myndighets vägnar som avses i 4 § får Lantmäteriverket med hjälp av teknisk anslutning lämna ut uppgifter ur fastighetsdatasystemet till justitieförvaltningsmyndigheter, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentraler, kommuner, Skatteförvaltningen, försvarsministeriet, Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, polisen och andra förundersökningsmyndigheter, räddningsmyndigheter, myndigheter som sköter fastighetsbildningsuppgifter, myndigheter inom folkbokföringsförvaltningen, Forststyrelsen, Senatfastigheter och köpvittnen. Lantmäteriverket får dessutom på ansökan bevilja tillstånd att få och förmedla uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. Uppgifter får lämnas ut och förmedlas till den som behöver uppgifter för samhällsplanering, fastighetsförmedling, fastighetsvärdering eller beviljande av och tillsyn över kredit eller för något annat jämförbart ändamål som har samband med fastigheter eller för säkerställande av den nationella säkerheten. I användningstillståndet kan det tas in villkor om grunden för sökning av uppgifter samt om annan användning av systemet och övervakning av detta. Tillstånd behövs dock inte för erhållande och förmedling av uppgifter om fastighetsbeteckning och fastighetsindelning med hjälp av teknisk anslutning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

126.

Lag

om ändring av lagen om ekologisk produktion

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ekologisk produktion (1330/2021) rubriken för 7 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom., det inledande stycket i 7 § 2 mom., 8 §, 11 § 2 och 3 mom., 14 § 1 mom., 14 § 1 och 3 mom. och 17 § 2 mom., 28 § 2 mom., 31 § samt 34 § 2 och 3 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7§

Livskraftscentralen

Livskraftscentralen ska utöva tillsyn över

Livskraftscentralen är den behöriga myndighet som avses i förordningen om ekologisk produktion, om det är fråga om

8 §

Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över framställning, uppdrag för framställning, lagring och utsläppande på marknaden av samt partihandel med ekologisk sprit och ekologiska alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol. Med avvikelse från 6 § 2 mom. 5 punkten utövar verket tillsyn över aktörer som bedriver import och export av ekologisk sprit och ekologiska alkoholdrycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.

11 §

Kontroll- och tillsynsplaner

Utöver den fleråriga nationella kontrollplanen ska Livsmedelsverket utarbeta en årlig tillsynsplan för att organisera den tillsyn som verket självt utövar och den tillsyn som utövas av livskraftscentralen. Den årliga tillsynsplanen ska ange innehållet i kontrollerna och grunderna för riskbedömning av tillsynsobjekten och utvärdering av hur planen har genomförts.

Tillstånds- och tillsynsverket ska för den tillsyn som avses i 8 § utarbeta en årlig tillsynsplan som ska ange innehållet i kontrollerna och grunderna för riskbedömning av tillsynsobjekten och utvärdering av hur planen har genomförts.

14§

Auktoriserad kontrollör

Livsmedelsverket kan skriftligen utse en utomstående fysisk person att utföra särskilt angivna uppgifter som hänför sig till den offentliga kontrollen (auktoriserad kontrollör). En auktoriserad kontrollör kan på uppdrag av livskraftscentralen utföra kontroller, undersökningar eller utredningar som hänför sig till den offentliga kontrollen. Administrativa beslut som eventuellt ska fattas utifrån kontrollerna fattas av den tillsynsmyndighet som gett uppdraget.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Livsmedelsverket svarar för utbildningen av de auktoriserade kontrollörer som utför den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet. Dessutom ska Livsmedelsverket och livskraftscentralen utöva tillsyn över auktoriserade kontrollörers verksamhet.

17 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Livsmedelsverket och livskraftscentralen får dessutom på eget initiativ trots sekretessbestämmelserna lämna ut information som myndigheterna fått vid utövandet av tillsyn och som är nödvändig för en myndighet som avses i miljöskyddslagen (527/2014) för lagstadgade tillsynsuppgifter i anknytning till miljöskyddet.

28 §

Ansvar för register

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. förs registret i fråga om de uppgifter som avses i 8 § med stöd av 66 § i alkohollagen. Personuppgiftsansvarig är Tillstånds- och tillsynsverket.

31 §

Offentliggörande av förteckning över aktörer och certifikat

Livsmedelsverket offentliggör en sådan uppdaterad förteckning över aktörer och certifikat som avses i artikel 34.6 i förordningen om ekologisk produktion. I fråga om verksamhet som avses i 8 § offentliggörs dock en uppdaterad förteckning över aktörer och certifikat av Tillstånds- och tillsynsverket.

34 §

Tillfälligt tillstånd för ingredienser

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enlighet med artikel 25 i förordningen om ekologisk produktion på begäran tillfälligt bevilja en aktör tillstånd att använda icke-ekologiska ingredienser vid tillverkning av ekologiska alkoholdrycker.

Livsmedelsverket ska göra en sådan anmälan som avses i artikel 25.2 i förordningen om ekologisk produktion i fråga om produktion av bearbetade ekologiska livsmedel och Tillstånds- och tillsynsverket i fråga om tillverkning av ekologiska alkoholdrycker.

Denna lag träder i kraft den

20 .

127.

Lag

om ändring av lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 (1325/2022) 26 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 §, 33 § 2 och 4 mom., 34 § 2 och 3 mom., 36 och 43 §, 44 § 1 och 2 mom., 47 § 1 mom., 48 § 3 mom., 50 § 1 mom., 54 §, 57 § 1 och 3 mom. samt 60 § som följer:

26 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Livskraftscentralen kan på ansökan förlänga den tid för genomförande som avses i 1 mom., om ansökan har gjorts innan tiden för genomförande löper ut. Tiden för genomförande kan förlängas av godtagbara skäl som inte var kända när beslutet om tiden för genomförande fattades. Livskraftscentralen kan låta bli att förlänga tiden för genomförande om de medel av vilka stödet beviljats eller andra medel inte är disponibla efter den tid för genomförande som godkänts för utbetalning av stödet. Om en ansökan om att förlänga tiden för genomförande lämnas in inom skälig tid efter det att den tid för genomförande som avses i 1 mom. har löpt ut, kan livskraftscentralen behandla ansökan, om underlåtenheten att iaktta tidsfristen beror på en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd eller någon annan överraskande, oförutsedd händelse som inte beror på sökanden eller på något annat oöverstigligt hinder.

30 §

Ansökningstid och information om ansökningsmöjligheten

Livskraftscentralen ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om det stöd som hör till centralens behörighet, om ansökningsförfarandet och om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

32 §

Behörig livskraftscentral

Stöd beviljas av den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde den åtgärd som stöds ska genomföras, om inte något annat föreskrivs om livskraftscentralens behörighet med stöd av 4 § i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/)

Om den åtgärd som stöds ska genomföras inom flera än en livskraftscentralens verksamhetsområde, är den livskraftscentral behörig inom vars verksamhetsområde åtgärden i huvudsak ska genomföras. Livskraftscentralerna kan dock överföra ansökan från den på detta sätt behöriga livskraftscentralen till en annan livskraftscentral för avgörande, om inte något annat föreskrivs i eller med stöd av lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och de berörda livskraftscentralerna samtycker till överföringen.

Om ett utvecklingsprojekt i huvudsak har nationella mål är den livskraftscentral behörig till vilken jord- och skogsbruksministeriet har anvisat medel för finansiering av nationella projekt.

33 §

Ansökan om stöd ur finansieringskvoten för en lokal aktionsgrupp

Den behöriga lokala aktionsgruppen ska kontrollera att den ansökan som getts in till gruppen uppfyller formkraven för ansökan och yttra sig om huruvida det är ändamålsenligt att bevilja stöd med hänsyn till målen för den lokala strategin. Den lokala aktionsgruppen ger in stödansökan och sitt yttrande till den behöriga livskraftscentralen.

Livsmedelsverket meddelar vid behov närmare föreskrifter om hur ansökan ska ges in till livskraftscentralen samt om behandlingen av ansökan.

34 §

Bedömning av en stödansökan

Innan stödansökan avgörs kan livskraftscentralen begära ett utlåtande av andra myndigheter om sådana omständigheter som har samband med stödtagaren och den åtgärd som stöds, om detta är nödvändigt för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd.

Livskraftscentralen kan innan företagsstöd beviljas göra ett företagsbesök för att bedöma förutsättningarna för att bevilja företagsstöd och den åtgärd som ska stödjas. De observationer som görs vid företagsbesöket ska antecknas samt delges sökanden. Företagsbesök får inte göras i utrymmen som är avsedda för boende av permanent natur.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Beviljande av stöd

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av stöd. Om den verksamhet som stöds ska genomföras inom flera än en livskraftscentrals verksamhetsområde, ska den behöriga livskraftscentralen skaffa ett utlåtande från andra berörda livskraftscentraler innan stödet beviljas. Stöd kan beviljas ur en annan livskraftscentrals finansieringskvot endast om den livskraftscentralen ger ett utlåtande där stödet förordas.

Ett villkor för beviljande av stöd ur en lokal aktionsgrupps finansieringskvot är att aktionsgruppen har gett ett utlåtande där ansökan förordas. Livskraftscentralen kan avvika från den lokala aktionsgruppens utlåtande där ansökan förordas endast om beviljande av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen. Livskraftscentralen avgör också en ansökan som den lokala aktionsgruppen inte har förordat. Den lokala aktionsgruppen ska utan dröjsmål lämna ansökan med utlåtanden till livskraftscentralen.

43 §

Godkännande och utbetalning

Den livskraftscentral som beviljat projekt- och företagsstödet beslutar om utbetalningen av stödet. Livsmedelsverket svarar för det slutliga godkännandet av utgifterna och för utbetalningen av stöden till stötagarna. Beslut om betalningar kan undertecknas maskinellt.

44 §

Lämnande av uppgifter för övervakning

Trots sekretessbestämmelserna har jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket rätt att av livskraftscentralerna och aktionsgrupperna avgiftsfritt få för förvaltningen av stödsystemet behövliga uppgifter och utredningar om ansökan om stöd och beviljande och utbetalning av stöd samt om tillsynen över stöd. Jord- och skogsbruksministeriet har motsvarande rätt att få uppgifter av Livsmedelsverket.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har rätt att av stöds-tagarna få uppgifter om användningen av stöden. Stödtägaren ska dessutom till livskraftscentralen lämna utredningar och övervakningsuppgifter om hur den åtgärd som stöds avancerar samt vilka effekterna av den är. Motsvarande uppgifter om stöd som sökts genom aktionsgrupper ska lämnas till aktionsgruppen.

47 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller de myndigheter som ansvarar för verkställandet samt stötagarna i syfte att utöva tillsyn över att för-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

utsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av stöd iakttas. Livskraftscentralerna samt det attesterande organ som avses i 12 § i planförvaltningslagen har motsvarande rätt i fråga om stödtagarna enligt vad som föreskrivs i eller med stöd av den horisontella förordning som avses i 4 § 3 punkten i planförvaltningslagen. Om ett stöd på det sätt som avses i 24 § i denna lag har överförts till någon annan aktör har de ovannämnda myndigheterna och det attesterande organet rätt att granska även denna aktörs ekonomi och verksamhet för att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, utbetalning och användning av stöd iakttas. Om den verksamhet som stöds eller objektet för den investering som stöds har överlåtits utan att stöd samtidigt har överförts, har de ovannämnda myndigheterna och det attesterande organet rätt att hos förvärvaren granska den verksamhet eller det objekt som överlåtits.

48 §

Inspektion

Över inspektionen ska det skrivas en inspektionsberättelse som utan dröjsmål lämnas till den berörda livskraftscentralen och till Livsmedelsverket.

50 §

Upphörande med utbetalning av stöd samt återkrav

Livskraftscentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stödet, om

- 1) förutsättningarna för beviljande eller utbetalning av stöd inte har uppfyllts,
 - 2) stödtagaren har gett sådana felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stöd,
 - 3) stöd villkoren inte har iakttagits,
 - 4) stödtagaren har överlåtit objektet för den investering som stöds eller väsentligt reducerat eller avslutat den verksamhet som är föremål för stödet i strid med 27 §,
 - 5) stödtagaren har försatts i konkurs innan den tidsfrist som avses i 27 § 2 mom. har löpt ut och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),
 - 6) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller
 - 7) detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om det stöd för utveckling av landsbygden som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.
-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

54§

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Livskraftscentralen ska fatta beslut om återkrav och om upphörande med utbetalningen av stöd. I beslutet anges det belopp som återkrävs samt förfallodagen för betalningen av det, vilken är 60 dagar från dagen för återkravsbeslutet.

Ett beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att livskraftscentralen har fått del av den grund som anges i 50 § och senast inom tio år från det att den sista stödposten har betalats ut.

57§

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter som gäller sökanden eller stötagaren, dennes ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter av betydelse för stödet som är nödvändiga för behandlingen av ett ärende som avses i denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har motsvarande rätt att av stötagarna få sådana uppgifter och utredningar om användningen av stöden.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter, till aktörer som sköter offentliga uppdrag och till organ inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter om stötagaren som erhållits vid skötseln av uppdrag enligt denna lag och som är nödvändiga för att fullgöra den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, aktören eller organet eller för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

60§

Besvärsförbud

Ett beslut av livskraftscentralen som gäller förlängning av tidsfristen enligt 26 § 2 mom. får inte överklagas genom separata besvär.

Denna lag träder i kraft den

20 .

128.

Lag

om ändring av lagen om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna (210/2010) 7 §
2 mom., 10 § 2 mom., 11 § 2 och 3 mom. samt 12 § 1 mom.,

av dem 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag 585/2014, som följer:

7§

Förhandsbesked

Jord- och skogsbruksministeriet ger förhandsbesked efter att ha hört den berörda livskraftscen-
tralen och Livsmedelsverket.

10§

Statsrådets beslutanderätt

Innan statsrådet fattar ett beslut enligt 1 mom. ska det höra de berörda kommunerna och livs-
kraftscentralerna samt Livsmedelsverket.

11§

Handledning och tillsyn i fråga om skötseln av uppgifterna

Livsmedelsverket och livskraftscentralerna handleder och övervakar i fråga om sina ansvars-
områden skötseln av uppgifterna i kommunerna och samkommunerna.

Livsmedelsverket och livskraftscentralen kan granska både den verksamhet i en kommun och
samkommun som avses i denna lag och den enhet som sköter uppgifterna i fråga. Kommunen och
samkommunen ska, trots sekretessbestämmelserna, lägga fram alla uppgifter och handlingar som
är nödvändiga för granskningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Handräckning och skyldighet att lämna uppgifter

Kommuner och samkommuner är skyldiga att lämna jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, livskraftscentralen och andra statliga myndigheter handräckning i ärenden som anknyter till uppgifter som avses i 1 §.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

129.

Lag

om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 50 och 63—65 §, 66 § 1 mom., 70 § 2 mom. och 73 § 3 mom.,
sådana de lyder 50, 63 och 64 §, 66 § 1 mom., 70 § 2 mom. och 73 § 3 mom. i lag 1499/2009 och 65 § delvis ändrad i lagarna 441/2007 och 1499/2009, som följer:

50§

Rätt att kräva utredning av mottagaren av avträdelsestöd

Pensionsanstalten, Livskraftscentralen eller kommunens landsbygdsnäringsmyndighet kan av grundad anledning av den som får avträdelsestöd kräva utredning om att han eller hon fortfarande uppfyller villkoren för erhållande av avträdelsestöd. Om stödtagaren inte inom en för honom eller henne utsatt skälig tid, som inte får vara kortare än en månad, lämnar nämnda utredning, kan pensionsanstalten besluta att betalningen av avträdelsestödet avbryts tills utredningen har lämnats.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

63 §

Verkställighet av lagen

För verkställigheten av denna lag svarar kommunens landsbygdsnäringsmyndighet, livskraftscentralerna, Livsmedelsverket, jord- och skogsbruksministeriet och pensionsanstalten.

64 §

Verkställighet av lagen i landskapet Åland

I landskapet Åland svarar Statens ämbetsverk på Åland för skötseln av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på livskraftscentralen.

65 §

OrdnanDET av tillsyn

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för tillsynen över användningen av avträdelsestöd. Livsmedelsverket ansvarar för genomförandet av tillsynen. Ministeriet har rätt att styra och övervaka pensionsanstaltens verksamhet till den del pensionsanstalten utför uppgifter som avses i denna lag. Livsmedelsverket har rätt att granska pensionsanstaltens verksamhet i fråga om verkställandet av det stödsystem som avses i denna lag.

När pensionsanstalten verkställer stödsystemet ska den se till att stöd inte betalas i strid med förbindelserna. Pensionsanstalten ska ordna sin verksamhet så att jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan övervaka uppfyllandet av villkoren för beviljande och betalning av stöd samt fullgörandet av förbindelserna.

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet och livskraftscentralen ska för sin del övervaka att förbindelserna fullgörs.

66 §

Utförande av kontroller som gäller stöddagare och förbindelsegivare

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har rätt att låta sina anställda tjänstemän utan förhandsanmälan utföra sådana kontroller som behövs för tillsynen över att villkoren för beviljande och betalning av stöd enligt denna lag iakttas samt att förbindelserna fullgörs.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

70 §

Rätt att få uppgifter för avgörande av ärenden och för verkställande av lagstadgade uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, livskraftscentralen och kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av pensionsanstalten få de uppgifter om en mottagare av avträdelsestöd och förbindelsegivare som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i 65 och 66 §. Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket har rätt att få uppgifter om alla mottagare av avträdelsestöd och förbindelsegivare. Livskraftscentralen samt kommunens landsbygdsnäringsmyndighet har rätt att få uppgifter om de stöddagare och förbindelsegivare som har avgivit förbindelse om en gårdsbruksenhet som är belägen inom myndighetens verksamhetsområde.

73 §

Pensionsanstaltens rätt och skyldighet att lämna uppgifter

Pensionsanstalten ska för uppföljning av och tillsyn över användningen av avträdelsestöd lämna jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket de i 70 § 2 mom. avsedda uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över användningen av stödet och verkställigheten av stödsystemet. Närmare bestämmelser om lämnande av uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har rätt att av pensionsanstalten få personbeteckning samt kontaktuppgifter för mottagare av avträdelsestöd och hans eller hennes make samt för förbindelsegivare och hans eller hennes make.

Denna lag träder i kraft den

20 .

130.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 13 § 4 mom., 19 § 2 mom., 22 § 1 och 2 mom., 27 § 1 och 2 mom., 30 § 1 mom., 31 §, 33 § 1 mom., 34 och 37 §, 38 §:n 1 mom., 40 och 40 a §, 44 § 1 mom., 45 § 3 mom., det inledande stycket i 46 § 1 mom., 49 och 50 §, 54 § 1 och 3 mom. samt 61, 64 och 66 §,

sådana de lyder, 13 § 4 mom., 19 § 2 mom., 37 och 40 §, 44 § 1 mom., 45 § 3 mom., det inledande stycket i 46 § 1 mom., 50 §, 54 § 3 mom. och 61 § i lag 1328/2022, 22 § 1 och 2 mom., 27 § 1 och 2 mom., 31 och 34 §, 54 § 1 mom. och 64 och 66 § i lag 1507/2009, 30 § 1 mom., 33 § 1 mom., 38 § 1 mom. och 49 § i lag 1187/2014 samt 40 a § i lagarna 499/2011, 1412/2016 och 661/2018, som följer:

13 §

Krav på den åtgärd som stöds

Om en åtgärd som stöds innefattar en bygginvestering ska sökanden dessutom lägga fram en byggnadsplan av vilken det framgår hur funktionell, lämplig och miljöanpassad investeringen är. Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska sökanden lägga fram en i 5 kap. 15 § i vattenlagen avsedd dikningsplan om dikningsprojektet. Den åtgärd som stöds ska förordas av den i vattenlagen avsedda livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållningen, i ett utlåtande för vilket det förutsätts att åtgärden främjar miljöns tillstånd.

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Livskraftscentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga den frist som avses i 1 mom. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns något godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får livskraftscentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

någon annan av sökanden oberoende, oväntad och oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.

— — — — —

22 §

Upplysnings- och biståndsskyldighet

Stödtagaren är skyldig att till livskraftscentralen lämna riktiga och tillräckliga uppgifter om en åtgärd som stöds, hur åtgärden framskrider och hur stödet används.

Stödtagaren ska utan dröjsmål underrätta livskraftscentralen om förändringar i stödtagarens ställning eller verksamhet eller den åtgärd som stöds och som kan inverka på förutsättningarna för betalning av stöd eller leda till återkrav av stöd.

— — — — —

27 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Lån som stöds får överföras på någon annan kreditgivare som godkänts i enlighet med 52 §. Lånet får överföras på en annan stödtagare om livskraftscentralen godkänner överföringen i samband med ett beslut som avses i 34 §.

Villkoren för lån som stöds får ändras under förutsättning att detta inte inverkar på uppfyllandet av förutsättningarna eller villkoren för stödet eller på statens ställning som borgensman. I annat fall ska stödtagaren utverka livskraftscentralens tillstånd till ändring av villkoren. Tillstånd får inte beviljas om en ändring av lånevillkoren inverkar på uppfyllandet av förutsättningarna för beviljande av stödet.

— — — — —

30 §

Frist för ansökan om stöd

För ansökan om stöd kan sättas ut en frist. Om en ansökningstid inte bestäms kan stödansökningarna avgöras per stödperiod. Stödansökan ska lämnas in till den behöriga livskraftscentralen. Behörig är den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde gårdsbruksenhetens driftscentrum är beläget eller, om gårdsbruksenhetens driftscentrum är beläget inom flera än en livskraftscentralers verksamhetsområde, den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde merparten av gårdsbrukets produktionsbyggnader är belägna, om inte något annat föreskrivs om behörigheten med stöd av lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/).

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

31 §

Bedömning av stödansökan

Innan beslut om att bevilja stöd fattas kan livskraftscentralen begära utlåtande av andra myndigheter om omständigheter som har samband med stödtagaren och den åtgärd som stöds, ifall detta är nödvändigt för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd.

Livskraftscentralen kan innan stöd beviljas göra ett gårdsbruksbesök för att bedöma förutsättningarna för att bevilja stöd samt den åtgärd som ansökan avser. De observationer som görs i samband med gårdsbruksbesöket ska antecknas samt meddelas sökanden. Besök får inte göras i lokaler som omfattas av hemfriden.

33 §

Stödbeslut

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av stöd. Av beslutet ska tydligt framgå beloppet av det beviljade stödet, de stödvillkor som föreskrivs i denna lag, förutsättningarna för betalning och återkrav av stöd samt borgensvillkoren. Av beslutet ska också framgå de villkor och förutsättningar som anges i Europeiska unionens lagstiftning. Byggnadsplaner godkänns genom stödbeslut som gäller bygginvesteringar.

34 §

Överföring av rätt som följer av stödbeslut

Den rätt till stöd som följer av ett stödbeslut kan överföras på en annan aktör som avses i 5 § och som uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd. Mottagaren ska ansöka om överföring av den rätt som följer av beslutet i enlighet med det förfarande som avses i 29 §. Beslutet om överföringen fattas av livskraftscentralen.

37 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Livskraftscentralen beslutar om utbetalningen av understöd. Livskraftscentralen sammanställer utbetalningsuppgifterna om stöd som den beslutat bevilja och sänder uppgifterna till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna samt för den tekniska utbetalningen av stöden.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

38 §

Tillstånd att lyfta lån

Livskraftscentralen beviljar på ansökan tillstånd att lyfta lån eller låneposter som stöds. På ansökan om tillstånd att lyfta lån tillämpas bestämmelserna i 36 § 1 mom. om ansökan om utbetalning. Till ansökan ska fogas de bokföringshandlingar och utredningar som behövs för beviljande av tillstånd. För ansökan om tillstånd att lyfta lån kan sättas ut en frist som kan förlängas en gång på ansökan som görs innan fristen gått ut. För förlängningen av fristen ska anges ett godtagbart skäl.

— — — — —

40 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har rätt att av mottagare av stöd få sådana utredningar och uppföljningsuppgifter som avses i artikel 7 i och bilaga I till förordningen om strategiska planer och som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effektivitet.

Stödtagaren ska på begäran för livskraftscentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen.

Närmare bestämmelser om utredningarnas och uppföljningsuppgifternas innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur affärsplanen ska lämnas till livskraftscentralen.

40 a §

Anmälan om upphandlingsförfarande som står i strid med villkoren för användningen av stöd

Om lagen om offentlig upphandling och koncession inte tillämpas på upphandling av den åtgärd som stöds, har en anbudsgivare vars anbud inte har lett till upphandlingskontrakt i ett upphandlingsförfarande som avses i 20 § rätt att på grund av anmälan som görs inom två veckor från det att anbudsgivaren har fått kännedom om att anbudet förkastats få ett motiverat svar av den livskraftscentral som har beviljat stödet om huruvida upphandlingen har skett på ett sätt som uppfyller villkoren för utbetalning av stöd. Svaret ges efter det att livskraftscentralen har behandlat ansökan om utbetalning av stöd som beviljats för upphandlingen. Om man vid behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd till följd av anmälan upptäcker att ett väsentligt fel har begåtts i upphandlingsförfarandet, ska bestämmelserna i 46 § tillämpas på utbetalningen av stödet och på återkrav av stöd som redan betalats ut.

Om ett svar enligt 1 mom. inte har kunnat ges inom sex månader från det att anmälan kommit in och om detta beror på att utbetalning av stödet ännu inte sökts, ska livskraftscentralen be stödtagaren om behövliga uppgifter för att svar ska kunna ges.

En anbudsgivare som avses i 1 mom. eller dennes företrädare eller biträde har inte rätt att ta del av uppgifter som livskraftscentralen har fått för att ge det svar som avses i 1 mom. och som gäller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

en annan anbudsgivares företagshemligheter. Uppgifter om pris och andra faktorer som legat till grund för jämförelsen av anbuderna ska dock alltid lämnas ut.

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Livskraftscentralerna har motsvarande rätt i fråga om förmedlare av stöd och stödtagare.

45 §

Inspektion

Bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid inspektion finns i 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska utan dröjsmål ges in till den behöriga livskraftscentralen samt till Livsmedelsverket.

46 §

Upphörande av utbetalning av stöd samt återkrav

Livskraftscentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stödet, om

49 §

Jämkning av återkrav

Livskraftscentralen kan helt eller delvis avstå från att driva in belopp som betalats felaktigt eller utan grund eller den ränta som ska betalas på beloppet, om det som en helhet betraktat med hänsyn till stödtagarens omständigheter och verksamhet är oskäligt att återkräva det fulla beloppet. Återkrav och indrivning av ränta ska dock ske till fullt belopp om detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

50 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Livskraftscentralen ska fatta beslut om återkrav och om upphörande med utbetalningen av stöd. I beslutet anges det belopp som återkrävs samt förfallodagen för betalningen av det, som är 60 dagar efter dagen för återkravsbeslutet.

Ett beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att livskraftscentralen fått del av den grund som anges i 46 § och senast inom tio år från det att den sista stödposten har betalats.

54 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

Kreditgivaren ska underrätta livskraftscentralen om att ett lån som stöds överförs till en annan kreditgivare samt om sådana ändringar av lånevillkoren som avses i 27 § 2 mom. och som inte förutsätter livskraftscentralens tillstånd.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på en specificerad begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

61 §

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

I fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Livsmedelsverkets och livskraftscentralens rätt att få och lämna ut uppgifter om stöd som beviljats enligt denna lag tillämpas 57 § i lagen om utvecklingsstöd.

64 §

Regional fördelning av medel

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att bevillningsfullmakter och anslag som avses i 14 § 1 mom. fördelas till stöd enligt denna lag samt för att de anvisas till livskraftscentralerna.

66 §

Besvärsförbud

Livskraftscentralens beslut enligt 19 § 2 mom. får inte överklagas genom separata besvär.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

131.

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 42 § 1 mom., 46 b § 2 mom., 46 g § 2 mom., 53 § 1–3 mom., 56 § 2 och 4 mom., 58 b och 58 e § och 59 § 2 mom., sådana de lyder, 42 § 1 mom. och 46 g § 2 mom. i lag 565/2021, 46 b § 2 mom., 53 § 1 och 3 mom., 56 § 2 och 4 mom., 58 e § och 59 § 2 mom. i lag 1336/2022, 53 § 2 mom. i lag 1074/2016 och 58 b § i lagarna 207/2018 och 1336/2022, som följer:

42 §

Behörig myndighet vid anmälan av uppgifter samt anmälningsförfaranden

Aktörer som svarar för att ge prisrapporter ska lämna uppgifterna till Naturresursinstitutet, som behandlar uppgifterna och sänder dem till EU:s institutioner och vid behov beslutar om utlämnande av uppgifter. I 41 § 1 mom. 9 punkten avsedda aktörer inom sektorn för etylalkohol ska dock lämna uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket, som svarar för de ovannämnda åtgärderna.

46 b §

Behörig myndighet i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna

Ansökan och anmälan ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket när det gäller produkter inom vinsektorn vilkas alkoholhalt överstiger 2,8 volymprocent, om det inte är fråga om import eller införsel som avses i 1 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). På registrering, användning och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tullen tillämpas vad som för Tullens del föreskrivs om behandlingen av personuppgifter. På registrering, behandling och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tillstånds- och tillsynsverket tillämpas 64 och 66 § i alkohollagen (1102/2017) trots det som i 66 § 1 mom. i den lagen föreskrivs om förande av ett register för handläggning och övervakning av tillståndsärenden samt för alkoholstatistiken.

53 §

Kontroll av produkter som in- eller utlagras

Vid inlagring i interventionslager och lokaler som används för privat lagring kontrollerar Livsmedelsverket på det sätt som avses i EU:s interventionslagstiftning att nötkött som ska urbanas uppfyller kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar. Livskraftscentralen kontrollerar på motsvarande sätt spannmålsprodukter och Tullen övriga produkter. Livsmedelsverket utför provtagning på smör och mjölkpulver avsett för inlagring i interventionslager och undersöker proverna samt undersöker prover som tagits på spannmålsprodukter avsedda för inlagring i interventionslager.

Före inlagringen kontrollerar livskraftscentralen utöver det som föreskrivs i 1 mom. organoleptiskt kvaliteten på enskilda lass av spannmålsprodukter avsedda att inlagras i interventionslager (preliminär kvalitetskontroll i fråga om spannmålsprodukter), om det behövs för att säkerställa att partier som tydligt avviker från kvalitetskraven åtskiljs.

Vid utlagring från lokaler som används för privat lagring kontrollerar Tullen på det sätt som avses i EU:s interventionslagstiftning att produkternas kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar uppfyller kraven. Vid utlagring från interventionslager kontrollerar Livsmedelsverket nötkött som ska urbanas, livskraftscentralen spannmålsprodukter och Tullen övriga produkter med avseende på kraven på kvantitet, kvalitet, förpackningssätt och förpackningsmärkningar, om det behövs för att säkerställa att produkterna är förenliga med kraven.

56 §

Kontroll och inspektion av godkända aktörer och aktörer som ger prisrapporter

Tillstånds- och tillsynsverket kontrollerar att den verksamhet som bedrivs av aktörer som svarar för att anmäla uppgifter i anslutning till etylalkohol är förenlig med kraven.

Livsmedelsverket och Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att, i den omfattning som krävs för att säkerställa att anmälningsskyldigheten fullgörs och de anmälda uppgifterna är korrekta, få till-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

träde till lokaler som innehas av aktörer som svarar för att ge prisrapporter och lämna uppgifter i anslutning till etylalkohol, och granska dokument och bokföring som hänför sig till den verksamhet anmälningsskyldigheten avser. Inspektion får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

58 b §

Tillstånds- och tillsynsverkets kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna

Tillstånds- och tillsynsverket kontrollerar att verksamheten hos de aktörer som avses i EU:s lagstiftning om handelsnormer samt de produkter och dokument som de innehar är förenliga med kraven, på det sätt som avses i den nämnda lagstiftningen, när det gäller produkter inom vinsektorn vilkas alkoholhalt överstiger 2,8 volymprocent, med undantag för kontroller och granskningar som avses i 58 a §.

Tillstånds- och tillsynsverket svarar för de kontroller, inspektioner och granskningar som behövs för att säkerställa att förutsättningarna uppfylls för beviljande av de godkännanden, intyg, tillstånd eller undantag som verket med stöd av 46 b och 46 c § ska sköta.

58 e §

Anlitande av livskraftscentralen vid kontroller av handelsnormerna

Livsmedelsverket kan anlita livskraftscentralen vid kontroller, inspektioner och granskningar som hänför sig till handelsnormerna, när det gäller

- 1) frukt eller grönsaker,
- 2) produktionsmetoder i fråga om produkter inom äggsektorn,
- 3) frivilliga märkningar beträffande produktionsmetoder i fråga om produkter inom fjäder-fäköttsektorn.

59 §

Anlitande av privata aktörer vid kontroller

Livsmedelsverket kan berätta en livskraftscentral att med samtycke av en interventionslagerhållare för spannmålsprodukter anlita denne vid kontroller av spannmålsprodukter som inlagras i interventionslager, om det behövs för att genomföra kontrollerna på ett ändamålsenligt sätt. Interventionslagerhållaren ska ha de tillräckliga tekniska och administrativa resurser som uppdraget kräver och den personal som interventionslagerhållaren anlitar vid kontrollerna sådan tillräcklig och på erfarenhet eller utbildning baserad yrkesskicklighet som uppdraget kräver. Interventionslagerhållaren ska dokumentera och anmäla till Livsmedelsverket de uppgifter som hänför sig till genomförda kontroller. Närmare bestämmelser om personalens yrkesskicklighet, de resurser som krävs av interventionslagret och de uppgifter som ska dokumenteras och anmälas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

132.

Lag

om ändring av 3 och 3 a § i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) 3 § 2 mom. och 3 a § 1 och 2 mom.,
sådana de lyder, 3 § 2 mom. i lag 1458/2009 och 3 a § 1 och 2 mom. i lag 19/2021, som följer:

3 §

Fondens medel får användas för köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Jord- och vattenområden kan köpas, bytas och överlåtas till gängse pris. Närmare bestämmelser om köp, byte och överlåtande av jord- och vattenområden till gängse pris utfärdas genom förordning av statsrådet. Staten kan sälja mark på kredit med högst ett års betalningstid. För en köpeskilling eller en del därav som kvarstår som skuld ska en säkerhet skaffas. Närmare bestämmelser om försäljningsförfarandet, återbetalning av statens försäljningsprisfordran och om uppbörd av försäljningsprisfordran utfärdas genom förordning av statsrådet. Egen- dom som förvärvats kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om det då den används på nämnda sätt är klart ändamålsenligare. Då iakttas lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002). På framställning av förrättningsmän som avses i fast- ighetsbildningslagen (554/1995) kan jord- och skogsbruksministeriet eller livskraftscentralen även överföra egendom i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga de lägenheters areal som har rätt till mark enligt denna lag och att för- bättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan även användas för andra ända- mål än de som nämns i denna lag enligt vad som föreskrivs särskilt genom lag. Medel kan i stats- budgeten anvisas även för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

3 a §

När fast egendom som hör till fondens medel överlåts ska livskraftscentralen placera dem som anmält sig som köpare i en prioritetsordning. Då prioritetsordningen prövas ska särskilt beaktas livsdugligheten hos de gårdsbruksheter som bildas, en ändamålsenlig skiftesläggning och sö- kandenans förutsättningar att framgångsrikt bedriva gårdsbruk. I ett sådant beslut av livskraftscen-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tralen som avses ovan söks ändring genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Uppgörandet och undertecknandet av köpebrev i fråga om egendom som överlåtits för ändamål som avses i 3 § 1 mom. sköts på statens vägnar av livskraftscentralen. Köparen ska underteckna köpebrevet inom en av livskraftscentralen utsatt tid av 30 dygn vid äventyr att livskraftscentralen kan anse att rätten till inköp har förfallit.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

133.

Lag

om ändring av 5 och 27 § i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010) 5 § 1 och 2 mom. och 27 §, sådana de lyder i lag 199/2015, som följer:

5 §

Behörig registeransvarig

Livskraftscentralen i Sydvästra Finland är behörig registeransvarig inom alla livskraftscentralers verksamhetsområden. Livskraftscentralen i Sydvästra Finland beslutar om registrering och avregistrering av fartyg, beviljar registreringstillstånd enligt 12 och 18 § och gör registeranteckningar om fiskefartyg och vattenbruksfartyg.

Livskraftscentralen i Sydvästra Finland svarar för att de uppgifter som den har infört i registret är riktiga samt administrerar registerutrymmet och gör registeranteckningar om fartygsgruppernas registerutrymme.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

27 §

Beslut om utlämnande av uppgifter

Livskraftscentralen i Sydvästra Finland beslutar om utlämnande av uppgifter som antecknats i fiskefartygsregistret.

Denna lag träder i kraft den

20 .

134.

Lag

om ändring av lagen om temporärt stöd för beskogning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om temporärt stöd för beskogning (1114/2020) 13 §, 14 § 1 mom. och 28 § som följer:

13 §

Utlåtande som inhämtas innan stödbeslutet fattas

Innan ett stödbeslut som avses i 14 § fattas ska skogscentralen begära ett utlåtande om ansökan av Tillstånds- och tillsynsverket och den behöriga livskraftscentralen.

Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralen ska i sitt utlåtande i fråga om sina uppgifter ta ställning till hur förutsättningarna enligt 6 § 1 mom. 3—6 punkten uppfylls samt vid behov till de omständigheter som avses i 5 § 4 mom. och till vattenhushållningen på det område som ska beskogas. Om ansökan i sin helhet gäller ett tidigare torvutvinningsområde behöver centralen i utlåtandet dock inte ta ställning till om förutsättningen enligt i 6 § 1 mom. 3 punkten uppfylls. Utlåtandet är bindande.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Stödbeslut

När skogscentralen fattar stödbeslut om beviljande eller avslag av beskogningsstöd ska de i 13 § 2 mom. avsedda bindande utlåtandena av Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralen beaktas.

28 §

Skogscentralens samarbete med myndigheterna

Vid verkställigheten av denna lag ska skogscentralen i behövlig utsträckning samarbeta med Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralerna, Lantmäteriverket, Museiverket och de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

135.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1494/2009, som följer:

19 §

Tillsyn

Jord- och skogsbruksministeriet ska övervaka att Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning är lagenlig och ändamålsenlig. Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka hur befogenheterna inom jakt- och fiskeövervakningen utövas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

136.

Lag

om ändring av 27 och 28 § i lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (71/2023) 27 § och 28 § 5 mom., av dem 28 § 5 mom. sådant det lyder i lag 711/2024, som följer:

27 §

Skogscentralens utredningsskyldighet

Innan skogscentralen fattar beslut i ärendet ska den utreda om de begränsningar som följer av 16 §, 5 kap. och 47, 53, 64, 65, 77—79, 81, 85, 91—94, 104, 124 och 125 § i naturvårdslagen gäller den planerade åtgärden. Skogscentralen ska vid behov begära ett utlåtande om ansökan av Tillstånds- och tillsynsverket och av den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde åtgärden är planerad att genomföras. Skogscentralen får dock avgöra ärendet utan utlåtande från Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralen när två månader har förflutit från det att begäran om utlåtande sändes till Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralen.

28 §

Vissa utredningar som behövs av sökanden för avgörande av ansökan och inledande av ansökningsomgång för projekt

Om en åtgärd som ingår i en plan för vård av torvmarksskog omfattas av skyldigheten att göra en anmälan om dikning i enlighet med 5 kap. 6 § i vattenlagen (587/2011), får beslut om vattenvårdsåtgärder och byggande av väg på dikesren i torvmarksskog inte fattas förrän skogscentralen har fått den anmälan om dikning som har lämnats till Tillstånds- och tillsynsverket och ett eventuellt utlåtande om den. Inte heller ett beslut om stöd för grundlig förbättring av en enskild väg får fattas förrän skogscentralen har fått anmälan i fråga och ett eventuellt utlåtande om den, om det ska göras en anmälan om dikning i enlighet med vattenlagen om en åtgärd som ingår i verkställighetsplanen i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

137.

Lag

om ändring av lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen med Sovjetunionen om en avtappningsstadga för Saimen och Vuoksen samt om tillämpning av överenskommelsen (1331/1991) 2 § 2 mom., 3 § och 4 § 1 mom.,

sådana de lyder, 2 § 2 mom. och 3 § i lag 1467/2009 samt 4 § 1 mom. i lag 598/2011, som följer:

2 §

— — — — —
Kan ett avtal om ersättningarna inte nås, får ersättningsärendet på ansökan hänskjutas till Tillstånds- och tillsynsverket.
— — — — —

3 §

Vid avtappning ska Livskraftscentralen i Sydöstra Finland följa effekterna av avtappningen på saimensälens livsbetingelser samt på fiskbeståndet och fisket så som jord- och skogsbruksministeriet har godkänt. Meningsskiljaktigheter beträffande uppföljningen kan föras till behandling i Tillstånds- och tillsynsverket med iakttagande av vad vattenlagen föreskriver om ansökningsärenden.

4 §

Den som sköter avtappningen ska föra bok över datum för inledande och avslutande av avtappningar som avviker från det normala. Livskraftscentralen i Sydöstra Finland ska tillkännage dem med iakttagande i tillämpliga delar av 11 kap. 22 § i vattenlagen.
— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

138.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 36 § 1 mom., 40 §, 43 § 2 mom., 46 § 2 mom., 49 § 1 och 3 mom., 50 § 1 och 3 mom., 52 § 1 mom., 53 § 1 mom., 55 §, 57 § 1 mom., 58 §, 61 § 3 mom., 62 § 1 mom., 63 § 4 mom., 65 § 1—3 mom., 73 § 3 mom., 87 § 2 mom., 88 § 1 mom., 89 §, 93 § 1 mom., 94 § 3 mom., det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 6 mom., 96 § 2 och 4 mom., 97 § 2 mom., 101 och 102 §, 105 § 1 och 3 mom., 109 § 1 och 3 mom., 112 §, 119 § 2 mom. och 126 §,

av dem 40 §, 43 § 2 mom., 57 § 1 mom., 58 §, 93 § 1 mom., 94 § 3 mom., det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 6 mom., 105 § 3 mom. och 109 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1329/2022, 49 § 1 och 3 mom., 73 § 3 mom. och 97 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1676/2015, 89 § sådan den lyder i lagarna 1676/2015 och 1329/2022 och 102 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1329/2022, som följer:

36 §

Förutsättningar för beviljande av statliga lån

Statliga lån kan beviljas inom ramen för bevillningsfullmakten i den dispositionsplan som gårdsbrukets utvecklingsfond årligen fastställer. Maximibeloppet av ett statligt lån bestäms av livskraftscentralen genom ett stödbeslut. Maximibeloppet får inte överstiga det maximibelopp som kreditgivaren har godkänt.

40 §

Bedömning av räntan på räntestödslån

Om livskraftscentralen har skäl att misstänka att räntan på ett lån överstiger den ränta som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten, kan centralen begära att Livsmedelsverket ska bedöma om räntan på lånet uppfyller villkoret i den bestämmelsen. Kreditgivaren ska lämna de utredningar som Livsmedelsverket begär i ärendet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

43 §

Tiden för genomförande av åtgärder

— — — — —
Livskraftscentralen kan förlänga den frist som avses i 1 mom. på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som avses i 1 mom. och att det finns ett godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får livskraftscentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad och oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.
— — — — —

46 §

Upplysnings- och biståndsskyldighet

— — — — —
Stödtagaren ska utan dröjsmål underrätta den behöriga livskraftscentralen om sådana förändringar i stödtagarens ställning eller verksamhet eller den åtgärd som stöds vilka kan inverka på förutsättningarna för betalning av stöd eller leda till återkrav av stöd.
— — — — —

49 §

Frist för ansökan om stöd

En frist för ansökan om stöd kan sättas ut. Om någon frist inte sätts ut, kan stödansökningarna avgöras per stödperiod. Stödansökningarna ska ges in till livskraftscentralen.

— — — — —
Om inte annat föreskrivs med stöd av 119 eller 127 § är Livskraftscentralen i Lappland behörig myndighet.

50 §

Bedömning av stödansökan

Innan beslut om att bevilja stöd fattas kan livskraftscentralen begära utlåtande av andra myndigheter, Renbeteslagsföreningen eller sametinget om omständigheter som gäller stödtagaren och den åtgärd som stöds, om det behövs för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd.

— — — — —
Innan stöd beviljas kan livskraftscentralen, i syfte att göra en bedömning av förutsättningarna för beviljande av stöd och av den åtgärd som ansökan avser, besöka renhushållningslägenheten,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

naturnäringslägenheten eller någon annan plats där näringsidkaren eller renbeteslaget avser genomföra investeringen. De observationer som görs i samband med besöket ska antecknas och meddelas sökanden. Besök får inte göras i de utrymmen på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet som används för boende av permanent natur.

52 §

Förhandlingar med sametinget

Efter det att livskraftscentralen har fått de årliga anslagen till sitt förfogande ska centralen förhandla med sametinget om de principer som utöver denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska iakttas vid beslut om vilka objekt som ska stödjas.

53 §

Stödbeslut

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av stöd och statsborgen.

55 §

Överföring av rätt som följer av stödbeslut

I fråga om stöd enligt 5—9 kap. får den rätt till stöd som följer av stödbeslut överföras till andra som uppfyller villkoren i 4 kap., om förutsättningarna för beviljande av stödet i fråga uppfylls. Mottagaren ska ansöka om överföring av rätt enligt beslutet med iakttagande av det förfarande som avses i 48 §. Livskraftscentralen beslutar om överföring av stödbeslut.

57 §

Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd

Ansökan om utbetalning av ett sådant investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande som beviljats för ett renhushållnings- eller naturnäringsföretag samt av stöd för renbeteslags investeringar och underhåll av stängsel ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna om behandling av stödansökan i 48 §. En utbetalningsansökan kan också göras i enlighet med 48 § med en blankett som fastställts för ändamålet. För inlämnandet av ansökan kan en skälig frist som räknas från stödbeslutet sättas ut eller, när det är fråga om den sista utbetalningsansökan för en åtgärd som stöds, från det att åtgärden har genomförts. Ansökan ska ges in till den livskraftscentral som har beviljat stödet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

58 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Livskraftscentralen beslutar om utbetalningen av understöd enligt 5—9 kap. Livskraftscentralen ska sammanställa uppgifterna om beslut om utbetalning av stöd som den beviljat och lämna dem till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av de utgifter som ingår i besluten och för den tekniska utbetalningen av stöden.

61 §

Tillstånd att lyfta lån

När det är fråga om ett lån för vilket beviljats startstöd till en ung näringsidkare och stödet har beviljats före etableringen av näringsverksamheten, är en förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet att stödtagaren lägger fram en utredning om att näringsverksamheten har inletts på lägenheten. Om stödet har beviljats på grund av ett sådant åtagande som avses i 17 § 1 mom. är en förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet att stödtagaren visar att de åtgärder som avses i 22 § 2 mom. har vidtagits. Om lånet lyfts i två poster ska den sistnämnda utredningen läggas fram innan den andra posten lyfts. Livskraftscentralen kan av särskilda skäl bevilja tillstånd att lyfta lånet innan åtgärderna har vidtagits.

62 §

Säkerhet för statliga lån

När ett statligt lån lyfts ska det finnas en säkerhet för lånet av det slag som används allmänt i bankverksamhet, om inte livskraftscentralen av särskilda skäl beviljar befrielse från ställande av säkerhet.

63 §

Amortering och betalning av ränta på statliga lån

Kreditgivaren kan bevilja uppskov med amorteringar om detta är nödvändigt på grund av stödtagarens tillfälliga ekonomiska svårigheter. Uppskov kan beviljas för högst ett år i sänder och sammanlagt för högst fem år. Om uppskov beviljas sammanlagt över tre år, ska kreditgivaren ansöka om tillstånd för uppskov av livskraftscentralen. Till följd av uppskov kan lånetiden förlängas inom den maximitid som anges i 36 § 2 mom. 1 punkten och 38 § 1 punkten eller de återstående amorteringarna höjas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

65 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Statliga lån och andra lån som stöds får överföras på andra godkända kreditgivare. Lån får överföras på andra stödtagare, om livskraftscentralen godkänner överföringen i samband med ett beslut enligt 55 §.

Villkoren för ett statligt lån får inte ändras utan livskraftscentralens tillstånd.

Villkoren för andra lån som stöds får ändras under förutsättning att detta inte påverkar uppfyllandet av förutsättningarna eller villkoren för beviljande av stödet eller på statens ställning som borgensman. I annat fall ska stödtagaren utverka livskraftscentralens tillstånd till ändring av villkoren. Om statsborgen inte har beviljats för ett räntestödslån får lånet överföras och lånevillkoren ändras utan begränsningar efter det att räntestöd inte längre betalas ut.

73 §

Statens ansvar

En frivillig realisering av den egendom som utgör säkerhet för det statliga lånet så att återkrav av lånet äventyras får genomföras endast med samtycke av livskraftscentralen.

87 §

Särskilda förmåner

En förutsättning för att en förmån enligt 1 mom. ska få utnyttjas är att Forststyrelsen på ansökan fattar beslut om att bevilja tillstånd till det. Tillstånd kan beviljas endast om det ska anses att förläggandet av byggnaden är nödvändigt eller användningen av marken är nödvändig för idkandet av renhushållning eller andra naturnärningar. Innan tillstånd beviljas ska Forststyrelsen begära utlåtande av livskraftscentralen om nödvändigheten av en stödjepunkt och, i fråga om en stödjepunkt för renhushållning, av det renbeteslag inom vars område man har för avsikt att placera stödjepunkten. I fråga om en stödjepunkt för renhushållning ska dessutom begäras utlåtande av sametinget, om man har för avsikt att placera stödjepunkten i sameområdet. Med tillämpning av motsvarande förfarande kan ett tillstånd överföras på en person, som besittningen av en naturnäringslägenhet har överförs till och som uppfyller förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I Forststyrelsens beslut ska också det stödbelopp som ingår i förmånen anges om det föreskrivs om stödbeloppet med stöd av 3 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

88 §

Återkallande av särskilda förmåner

Forststyrelsen kan, efter att livskraftscentralen gett utlåtande i saken, återkalla en beviljad särskild förmån, om förmånen inte längre kan anses motiverad med tanke på idkandet av renhushållning eller andra naturnäringar.

89 §

Uppföljning av affärsplaner

Stöddagaren ska för livskraftscentralen lägga fram utredningar om genomförande av de målsättningar och åtgärder som ingår i en affärsplan.

Närmare bestämmelser om innehållet i de utredningar som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utredningarna ska presenteras och ges in till livskraftscentralen.

93 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare, utbetalare och förmedlare av stöd samt stöddagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Livskraftscentralen har motsvarande rätt i fråga om förmedlare och stöddagare. Nämnade myndigheter har rätt att få upplysningar trots sekretessbestämmelserna.

94 §

Utförande av inspektioner

Över inspektionen ska det skrivas en inspektionsberättelse som utan dröjsmål lämnas till livskraftscentralen och till Livsmedelsverket.

95 §

Upphörande av utbetalning av stöd samt återkrav

Livskraftscentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stöd som avses i 5—8 kap., om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Stöd som återkrävs ska betalas tillbaka senast inom ett år från livskraftscentralens beslut.

96 §

Beslut om uppsägning av statliga lån

Livskraftscentralen kan också ålägga en kreditgivare att säga upp ett statligt lån, om något av de villkor som anges i 95 § 1 mom. uppfylls.

Ett statligt lån som blir uppsagt ska betalas tillbaka i högst två poster senast inom sex månader från livskraftscentralens beslut.

97 §

Stödtagarens anmälningsskyldighet och förhandsbesked

Stödtagaren kan på begäran meddelas ett bindande förhandsbesked om huruvida en planerad åtgärd som gäller det åtagande som avses i 17 § 1 mom., affärsplanen, den näring som idkas eller en förändring eller överlåtelse av den egendom som stöds orsakar en påföljd enligt 95 § 1 mom. eller 96 §. I ansökan ska den fråga specificeras i vilken förhandsbesked söks och den utredning läggas fram som behövs för avgörande av ärendet. Livskraftscentralens beslut om förhandsbesked gäller ett år efter det att beslutet meddelades. Livskraftscentralen får avvika från ett förhandsbesked som den har meddelat endast om stödtagarens åtgärder väsentligt avviker från de åtgärder som stödtagaren angett i ansökan om förhandsbesked eller om stödtagaren för att få ett förhandsbesked har angett väsentligt vilseledande eller bristfälliga uppgifter.

101 §

Jämkning av återkrav

Livskraftscentralen kan avstå från att helt eller delvis driva in belopp som betalats felaktigt eller utan grund eller ränta som ska betalas på beloppet, om det som helhet betraktat med hänsyn till stödtagarens omständigheter och verksamhet är oskäligt att driva in det fulla beloppet. Återkrav samt indrivning av ränta ska dock ske till fullt belopp om Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket eller fiskerinäringen som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller som i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

102 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning av stöd och om uppsägning av statliga lån fattas av livskraftscentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs eller sägs upp, räntan enligt 99 § och förfallodagen för betalningen av dem.

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att livskraftscentralen fått vetenskap om den grund som anges i 95 § och senast tio år efter det att den sista stödposten har betalats. Ett stöd i anslutning till ett statligt lån anses vara använt när den sista stödpost som är kopplad till räntan på lånet har använts.

105 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

Kreditgivaren ska underrätta livskraftscentralen om överföring av ett lån som stöds till en annan kreditgivare och om sådana ändringar av lånevillkoren som avses i 65 § 3 mom. och som inte förutsätter livskraftscentralens tillstånd.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på specifik begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakningen av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd i anslutning till ett lån iakttas.

109 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden eller stödtagaren, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller om finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är nödvändiga för behandlingen av stödärendet.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag eller till Europeiska unionens organ överlämna sådana uppgifter om stödtagaren som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, den som sköter offentliga uppdrag eller organet eller för övervakningen av att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

112 §

Regional fördelning av medel

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att bevillningsfullmakter eller anslag som avses i 7 § 1 mom. fördelas till stöden enligt denna lag och beslutar om anvisning av dem till livskraftscentralen.

119 §

Tillämpning av tidigare lagstiftning

I fråga om verkställigheten av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar, renhushållningslagen och naturnäringslagen samt annan lagstiftning som gäller före denna lags ikraftträdande och i fråga om statens, en kommuns och ett kreditinstituts fordringar som har uppkommit med stöd av nämnda lagstiftning iakttas de bestämmelser och de avtalsvillkor enligt bestämmelserna som gäller vid denna lags ikraftträdande, dock så att ärenden som hör till livskraftscentralens behörighet behandlas och avgörs av Livskraftscentralen i Lappland.

126 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Lagen om renskötsellägenheter, naturnäringslagen och renhushållningslagen iakttas i fråga om ärenden som gäller verkställigheten av de nämnda lagarna och om vilka det inte föreskrivs något annat i denna lag. Detta gäller även betalningslättnader och begränsningar i samband med lägenheter. Överföring av statens fordringar, återkrav av statens fordringar och av understöd, befrielse för en lägenhet eller en del av den från begränsningar och pantansvar, beviljande av tillstånd för överlåtelse samt beviljande av betalningslättnader i fråga om statens fordringar hör dock till livskraftscentralens behörighet. Understöd som har beviljats av jord- och skogsbruksministeriet återkrävs dock av det ministerium som beviljat stödet. De nämnda lagarna iakttas i tillämpliga delar också i fråga om lån. Beslut om betalningslättnader och överföring av lån fattas dock av det kreditinstitut som beviljat lånet. Kreditinstitutet ska då iakttä vad som föreskrivs i den lagstiftning som gäller före denna lags ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

139.

Lag

om ändring av lagen om ersättande av skador som drabbat renhushållningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ersättande av skador som drabbat renhushållningen (987/2011) 6 § 1 och 2 mom., 11 § 1 mom., 12 § 1 mom., 14 a § 2 mom. och 15 §, av dem 14 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 43/2021, som följer:

6 §

Konstaterande av skada

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet värderar den skada som renhushållningsidkaren har orsakats. Om skadan och skadebeloppet är uppenbara, kan livskraftscentralen avstå från att kräva en värdering.

Kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller livskraftscentralen värderar den skada som ett renbeteslag har orsakats.

11 §

Ansökan om ersättning

Ersättning ska sökas skriftligt hos Livskraftscentralen i Lappland. Den sökande ska underteckna ansökan.

12 §

Beslut om ersättning

Livskraftscentralen fattar beslut om betalning av ersättning. Om livskraftscentralen har värderat den skada som drabbat ett renbeteslag, fattar Livsmedelsverket beslut om betalning av ersättning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 a §

Ändringssökande

I fråga om beslut av livskraftscentralen samt av Livsmedelsverket får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

15 §

Avbrytande av utbetalning av ersättning och återkrav av ersättning

Beslut om avbrytande av utbetalning av ersättning och återkrav av ersättning fattas av livskraftscentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs, räntan enligt 3 § i räntelagen (633/1982), förfallodagen för betalningen av dem samt dröjsmålsräntan enligt 4 § i räntelagen.

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter att livskraftscentralen fått vetskap om den grund som anges i 21 eller 22 § i statsunderstödslagen och senast tio år efter att den sista ersättningsposten har betalats.

Denna lag träder i kraft den

20 .

140.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021) 5 § 1 mom. som följer:

5 §

Ansvaret för registren

Livsmedelsverket, livskraftscentralerna och kommunerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för livsmedelsförvaltningens informationsresurs. Livsmedelsverket svarar för registrens all-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

männen funktion och användbarhet, uppgifternas integritet och skyddet och bevarandet av uppgifterna samt för det tekniska genomförandet av tjänsterna med anknytning till registren.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

141.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Livsmedelsverket

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Livsmedelsverket (371/2018) 1 § som följer:

1 §

Ansvarsområde

För främjande, övervakning och undersökning av säkerheten hos och kvaliteten på livsmedel och jord- och skogsbrukets produktionsinsatser, djurens hälsa och välfärd samt växthälsa, för tillsyn över renskötseln samt för verkställighetsuppdrag som gäller åtgärder enligt Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik, sådana åtgärder för landsbygdens utveckling som unionen finansierar och nationella åtgärder som kompletterar dessa finns Livsmedelsverket. Verket finns inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Denna lag träder i kraft den

20 .

En hänvisning till regionförvaltningsverket någon annanstans i lag eller förordning avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till Livsmedelsverket, om de uppgifter som avses i hänvisningen hänför sig till uppgifter som föreskrivs för verket i 1 och 2 § i lagen om Livsmedelsverket (371/2018) eller någon annanstans i lag.

Tillstånd som beviljats av, beslut som fattats av, registreringar som gjorts av och anmälningar som gjorts till regionförvaltningsverken före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft i den form de har vid ikraftträdandet av denna lag.

Arkiv, register och datamaterial som gäller de uppgifter som överförs från regionförvaltningsverket och som avses i 1 och 2 § eller som föreskrivs för Livsmedelsverket någon annanstans i lag

Betänkande FvUB 15/2025 rd

samt anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår till Livsmedelsverket vid ikraftträdandet av denna lag.

De avtal och förbindelser som avses i 3 mom. övergår dock till Livsmedelsverket endast om inte något annat följer av deras innehåll.

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994).

142.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om främjande av skärgårdens utveckling

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) 12 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1630/2015, som följer:

12 §

Miljövårdsbidrag

Bidraget beviljas av livskraftscentralen på ansökan. Miljöministeriet fastställer efter att ha hört skärgårdsdelegationen grunderna för användningen av bidraget samt de regionala bidragskvoterna efter det att livskraftscentralerna har sänt sammandrag av ansökningarna till ministeriet.

Livskraftscentralen och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter sådana uppgifter i enlighet med 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) som gäller utbetalning, övervakning och återkrav av bidrag. Dessutom sköter Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utöver livskraftscentralen tillsynsuppgifter i enlighet med 15 § i statsunderstödslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

143.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i gränsälvsoverenskommelsen mellan Finland och Sverige, om tillämpning av överenskommelsen och om upphävande av vissa lagar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i gränsälvsoverenskommelsen mellan Finland och Sverige, om tillämpning av överenskommelsen och om upphävande av vissa lagar (722/2010) 2 § som följer:

2 §

Den i artikel 6 i gränsälvsoverenskommelsen avsedda myndighet som ska utses av parten och den i artikel 17 i gränsälvsoverenskommelsen avsedda bevakningsmyndigheten är i Finland Livskraftscentralen i Lappland.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

144.

Lag

om ändring av 6 och 9 § i lagen om Finlands skogscentral

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) 6 § 2 mom. 1 punkten och 9 § 1 mom. 3 punkten, sådana de lyder i lag 1421/2014, som följer:

6 §

Skogsråden på landskapsnivå och deras uppgifter

Skogsrådet har till uppgift att

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1) lägga fram ett förslag för skogscentralens direktion om riktlinjerna för det strategiska samarbetet mellan skogscentralens enhet för offentliga tjänster, landskapsförbunden, Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna samt årligen lämna direktionen en bedömning av hur viktigaste uppgifter inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster har fullgjorts och av utvecklingsbehoven i landskapet,

9 §

Skogscentralens direktions uppgifter

Skogscentralens direktion ska

3) besluta om de landsomfattande riktlinjerna för det strategiska samarbetet mellan skogscentralens enhet för offentliga tjänster, landskapsförbunden, Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna,

Denna lag träder i kraft den

20 .

145.

Lag

om ändring av lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) 8 § 1 och 2 mom., 10 § 2 och 3 mom., 21 § 1 och 2 mom., 23 §, det inledande stycket i 27 § 2 mom., 27 § 4 mom., 28 § 3 mom., 29 § 2 och 3 mom., 29 a § 1 mom., 30 § 1 mom., 31 § 1 och 2 mom., 33 och 35 §, rubriken för och det inledande stycket i 36 §, 38 § 1 mom., 40 § 2 mom., det inledande stycket i 45 § 2 mom., 46 § 1 och 3 mom., 48 och 49 §, 50 § 1 mom. och 53 § 1 mom., av dem 28 § 3 mom., 29 a § 1 mom., 30 § 1 mom., rubriken för och det inledande stycket i 36 § och 49 §,

sådana de lyder i lag 912/2020, det inledande stycket i 45 § 2 mom. sådant det lyder i lag 567/2021, 46 § 3 mom. sådant det lyder i lag 71/2019 och 48 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 912/2020, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Krav på personalens utbildning och behörighet

Projekt får planeras av personer som avlagt en för ändamålet lämplig högre högskoleexamen och som dessutom har genomfört sådana studier i användningen av djur för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål som omfattas av undervisningsprogrammet vid ett universitet eller en högskola eller som godkänts av Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket godkänner på ansökan dem som har genomfört behövliga studier någon annanstans än i Finland såsom behöriga att planera projekt i Finland. För ett godkännande krävs att de genomförda studierna till sitt innehåll motsvarar de studier som avses i 1 mom.

10 §

Journaler och statistik över djur

Verksamhetsutövaren ska på begäran utarbeta statistik över de uppgifter som nämns i 1 mom. 1 och 4 punkten och sända den till Livsmedelsverket.

En verksamhetsutövare som är användare ska dessutom föra journal över projekt som genomförs och utarbeta statistik över de djur som använts i projekten samt över försökens faktiska svårhetsgrad. Statistiken ska varje år lämnas in till Livsmedelsverket senast tre månader efter kalenderårets utgång.

21 §

Verksamhetstillstånd och hur det söks

En verksamhetsutövare ska ha tillstånd av Livsmedelsverket för bedrivande av verksamhet (*verksamhetstillstånd*).

Verksamhetstillstånd ska sökas hos Livsmedelsverket.

23 §

Ändringar som gäller personalen och verksamheten

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om de personer som avses i 7 § 2, 3 och 5 mom. byts ut. En användare ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om de personer som avses i 25 § 2 mom. byts ut.

Verksamhetstillstånd måste sökas på nytt, om verksamheten eller anläggningens struktur ändras i betydande utsträckning på ett sätt som kan påverka djurens välbefinnande negativt. Om verksamheten avslutas ska Livsmedelsverket omedelbart underrättas om detta.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

27 §

Ändring av projektgodkännande

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan Livsmedelsverket bevilja godkännande för smärre ändringar i ett projekt, om

Livsmedelsverket ska underrätta nämnden för projektgodkännanden om ändringar som gäller godkännandet.

28 §

Försättande i frihet, överlåtelse och återförande av djur som använts eller varit avsedda att användas i projekt

Innan ett ärende som gäller försättande av ett djur i frihet avgörs ska utlåtande om godkännandeansökan vid behov begäras av den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde djuret avses bli försatt i frihet i naturen. Livskraftscentralen ska vid behov höra andra myndigheter i ärendet.

29 §

Utvärdering i efterhand

Livsmedelsverket gör utvärderingen av projekt i efterhand. Innehavare av projektgodkännande ska senast tre månader efter det att projektet har avslutats lämna de uppgifter som behövs för en utvärdering i efterhand till Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket ska sända de resultat av utvärderingen i efterhand som avses i 1 mom. för kännedom till innehavaren av projektgodkännandet och nämnden för projektgodkännanden.

29 a §

Bevarande av projekthandlingar

Livsmedelsverket ska bevara alla handlingar som gäller ett projekt i minst tre år efter det att projektgodkännandets giltighetstid löpt ut eller efter det att den tidsfrist som avses i 31 § 2 mom. löpt ut.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

30 §

Tillsättande av nämnden för projektgodkännanden och dess sammansättning

Nämnden för projektgodkännanden tillsätts av statsrådet på framställning av jord- och skogsbruksministeriet för fem år åt gången. Nämnden ska ha en ordförande och en vice ordförande samt 16 övriga ledamöter och personliga ersättare för dem. I nämndens sammansättning ska hänsyn tas till att olika delar av landet är jämnt företrädda med tanke på bedrivandet av den verksamhet som avses i denna lag. Nämnden finns i anslutning till Livsmedelsverket. Om ordföranden, vice ordföranden, en annan ledamot eller en ersättare avgår under mandatperioden, kallar jord- och skogsbruksministeriet i dennes ställe en ny ledamot för den återstående mandatperioden.

31 §

Beredning och behandling av ärenden i nämnden

De ärenden som behandlas i nämnden eller dess sektioner bereds vid Livsmedelsverket, från vilket ärendena också föredras. Nämnden och dess sektioner sammankallas av nämndens eller sektionens ordförande eller vid förhinder för ordföranden av vice ordföranden.

Beslut om en ansökan om godkännande som gäller ett projekt ska meddelas senast 40 arbetsdagar efter det att alla uppgifter som behövs för avgörandet av ärendet har lämnats till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket ska utan dröjsmål till den som sökt projektgodkännande skicka ett meddelande om de ansökningar som verket tagit emot samt om den tidsfrist på 40 arbetsdagar inom vilken beslut fattas. Om det är motiverat av projektets komplexitet eller tvärvetenskapliga art, kan tidsfristen för beslutet förlängas med 15 arbetsdagar. Livsmedelsverket ska meddela sökanden om förlängd tidsfrist och om motiveringen till denna innan den förstnämnda tidsfristen löper ut.

33 §

Nämndens personal

Nämnden för projektgodkännanden har föredragande och byråsekreterare i huvudsyssla, vilka anställs av Livsmedelsverket. Behörighetsvillkor för föredragandena är lämplig högre högskoleexamen och god förtrogenhet med användningen av djur för vetenskapliga ändamål och undervisningsändamål.

35 §

Tillsynsmyndigheter

För tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för ordnandet av tillsynen svarar Livsmedelsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Vissa uppgifter som ska skötas av Livsmedelsverket

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om uppgifterna för Livsmedelsverket, ska verket

38 §

Tillsynsplan

Livsmedelsverket ska varje år utarbeta en tillsynsplan för ordnandet av tillsynen. Av tillsynsplanen ska framgå de inspektioner som ska utföras, olika typer av tillsynsobjekt och inspektionsfrekvensen. I planen ska dessutom läggas fram grunderna för riskutvärderingen av de olika typerna av tillsynsobjekt och grunderna för utvärderingen av hur planen genomförs.

40 §

Inspektions- och närvarorätt

Livsmedelsverket har rätt att närvara när ett projekt genomförs och ett försök utförs. Verket har dessutom rätt att närvara vid nämnden för projektgodkännandens möten.

45 §

Register över verksamhetsutövare

Livsmedelsverket för in följande uppgifter i registret:

46 §

Projektregister

För tillsynen och planeringen av tillsynen samt statistikföringen ska Livsmedelsverket föra ett register över projektgodkännanden. I registret införs följande uppgifter:

Jord- och skogsbruksministeriet samt Livsmedelsverket har rätt att använda registret i den omfattning som deras föreskrivna uppgifter förutsätter. Bestämmelser om inhämtande och registrering av personuppgifter samt om användning och utlämnande av uppgifterna i registret finns dessutom i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), i dataskyddslagen (1050/2018) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

48 §

Indragning av projektgodkännande

Livsmedelsverket kan dra in ett projektgodkännande, om det vid genomförandet av projektet på ett väsentligt sätt har brutits mot de bestämmelser, föreskrifter eller godkännandevillkor som gäller projektet, och missförhållandena inte har rättats till inom den skäligen tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Livsmedelsverket drar in ett projektgodkännande, om Europeiska kommissionen kräver det på de grunder som avses i artikel 55 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål.

Om ett projektgodkännande dras in, ska verksamhetsutövaren vidta de åtgärder som godkänts av Livsmedelsverket för att trygga djurens välfärd. Om inga andra åtgärder är ändamålsenliga eller rimligen är möjliga, ska djuren avlivas.

49 §

Indragning av verksamhetstillstånd

Livsmedelsverket kan dra in ett verksamhetstillstånd som det beviljat, om verksamhetsutövaren på ett väsentligt sätt bryter mot de krav på verksamheten som föreskrivs i denna lag eller lagen om djurvälfärd (693/2023) eller med stöd av dem, eller mot tillståndsvillkoren, eller om verksamheten inte längre uppfyller villkoren för att tillstånd ska beviljas och verksamhetsutövaren inte rättar till missförhållandena inom den skäligen tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Om Livsmedelsverket har grundad anledning att misstänka att verksamhetsutövaren agerar på det sätt som avses i 1 mom. och att djurens välbefinnande på grund av det äventyras och situationen inte kan korrigeras tillräckligt snabbt eller med tillräcklig säkerhet genom i 47 § avsedda förbud, förelägganden eller andra åtgärder, kan verksamheten tillfälligt avbrytas helt eller delvis för utredande av ärendet. Beslutet om avbrytande av verksamheten gäller en viss tid eller tills vidare, tills Livsmedelsverket ger sitt slutliga avgörande i ärendet.

Om verksamhetstillståndet dras in eller verksamheten avbryts, ska verksamhetsutövaren för att trygga djurens välfärd vidta de åtgärder som godkänts av Livsmedelsverket. Om inga andra åtgärder är ändamålsenliga eller rimligen är möjliga, ska djuren avlivas.

50 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket kan förena ett förbud eller föreläggande enligt 47 § med vite eller hot om tvångsutförande.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

53 §

Delegationen för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I anslutning till Livsmedelsverket finns delegationen för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål. Delegationen har som mål att se till att principen för ersättning, begränsning och förfining genomförs. Statsrådet tillsätter delegationen för fem år åt gången.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

— — — — —

146.

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022) 6 § 2 mom., 7, 8 och 11 §, 20 § 3, 4, 6 och 7 mom., 21 § 4 mom., 25 § 1 mom., 26 § 1–3 mom., 26 a § 1 och 2 mom., 30 § 1 mom., 49 § 5 mom., 50 § 1 mom. och 54 §,

av dem 8 §, 26 § 2 mom. och 26 a § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 913/2024, som följer:

6 §

Livsmedelsverket

— — — — —

Livsmedelsverket beslutar om det transportbidrag och det stöd för tjänster inom husdjursskötsel som avses i 6 § 2 punkten i lagen om nationella stöd samt om den miljöersättning som avses i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling när ersättningen grundar sig på ett sådant miljöavtal om upprätthållande av klonarkiv för ursprungsväxter eller ett sådant miljöavtal om bevarande av lantrasers genom som avses i 3 mom. i den paragrafen. På handläggningen av

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ärenden vid Livsmedelsverket tillämpas denna lag. Livsmedelsverket övervakar dessutom villkorligheten så som föreskrivs nedan.

— — — — —

7 §

Livskraftscentralen

Livskraftscentralen beslutar om

1) beviljande av den miljöersättning som avses i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling, när ersättningen grundar sig på ett sådant miljöavtal om upprätthållande av en ursprungssort som avses i 3 mom. i den paragrafen,

2) beviljande av de stöd för lagring av trädgårdsprodukter, stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp, stöd för växthusproduktion, stöd för renhushållning och stöd för biodling som avses i 6 § i lagen om nationella stöd,

3) beviljande av den ersättning för jordbruksrådgivningstjänster som avses i 10 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

4) beviljande av den ersättning för ekologisk produktion som avses i 6 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

5) beviljande av den ersättning för icke-produktiva investeringar som avses i 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,

6) beviljande av de miljöavtal som avses i 5 § 1 mom. 1—3 och 6 punkten i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och av de förbindelser om ekologisk produktion som avses i 6 § i den lagen samt om överföring av sådana miljöavtal och förbindelser och deras upphörande under pågående avtals- eller förbindelseperiod.

Livskraftscentralen kontrollerar och övervakar dessutom stöden, ersättningarna och villkorligheten samt utför kvalitetsbedömning så som föreskrivs nedan.

8 §

Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar den sociala villkorligheten så som föreskrivs nedan.

11 §

Myndighetens regionala behörighet

Om inte något annat föreskrivs om behörighet med stöd av lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) är den i 7–10 § i denna lag avsedda myndighet behörig inom vars verksamhetsområde gårdsbruksenhetens driftscentrum ligger. Om gårdsbruksenheten inte har något driftscentrum är den myndighet behörig inom vars verksamhetsområde merparten av gårdsbruksenhetens åkrar finns.

Om inte något annat föreskrivs om behörighet med stöd av lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är med avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. den livskraftscentral behörig inom vars verksamhetsområde

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 1) investeringen genomförs, om ansökan gäller en icke-produktiv investering,
 - 2) det område som avtalet gäller finns, om den som ansöker om ett miljöavtal är en sådan registrerad förening eller vattenrättslig sammanslutning som avses i 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling,
 - 3) produktlagret finns, om ansökan gäller stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp,
 - 4) biodlarens verksamhetsställe finns, om ansökan gäller stöd för biodling.
- I ärenden som gäller stöd för renhushållning är Livskraftscentralen i Lappland behörig myndighet.

En kommun och en livskraftscentral kan av vägande skäl överföra ett ärende till en annan kommun eller en annan livskraftscentral för avgörande.

20 §

Administrativ kontroll och korskontroller

Kommunen, livskraftscentralen, Statens ämbetsverk på Åland och Livsmedelsverket ska kontrollera uppgifterna i stödansökan. Den behöriga stödbeviljande myndigheten kontrollerar uppgifterna i stödansökan genom administrativ kontroll eller korskontroll. Vid försummelser av villkorligheten som har upptäckts vid den administrativa kontrollen bedömer kommunen dessutom försummelserna och utarbetar ett påföljdsförslag till den del det är fråga om sådana krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden och villkorlighetskrav i fråga om växtskyddsmedel, vilka kan verifieras utifrån uppgifterna i en sådan ansökan om stöd som avses i 12 §.

Livskraftscentralen eller Statens ämbetsverk på Åland utför de inspektioner som behövs i fråga om stödsökande som till följd av korskontroll blivit föremål för utredning, och resultatet av inspektionerna sänds till stödsökandena på elektronisk väg.

Livsmedelsverket svarar för kvalitetsbedömningen av det geospatiala ansökningssystemet enligt artikel 4 i förordningen om kvalitetsbedömning. Livskraftscentralen eller Statens ämbetsverk på Åland kan företa ett till kvalitetsbedömningen av det geospatiala ansökningssystemet anknytande terrängbesök för fastställande av arealen.

Livskraftscentralen företar ett administrativt kontrollbesök som avses i 5 § 5 mom. och 9 § 3 mom. i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling. Vid kontrollbesöket fastställs den areal som ett avtal gäller och huruvida den berättigar till stöd. Stödsökanden ska underrättas om ett administrativt kontrollbesök högst 14 dygn innan kontrollbesöket utförs.

21 §

Arealövervakning

Livsmedelsverket svarar för den kvalitetsbedömning av arealövervakningen som avses i artikel 5 i förordningen om kvalitetsbedömning. Livskraftscentralen eller Statens ämbetsverk på Åland genomför kontrollbesök på plats som hänför sig till bedömning av kvaliteten på arealövervakningen. De observationer som gjorts vid kvalitetsbedömningen sänds elektroniskt till stödsö-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kanden i en nättjänst och stödsökanden kan korrigera sin ansökan på det sätt som föreskrivs i artikel 7 i förordningen om ansökningssystem.

25 §

Rätt till insyn

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, Statens ämbetsverk på Åland och livskraftscentralen har rätt att utföra inspektioner hos stödsökandena och stödmottagarna i syfte att kontrollera och utöva tillsyn över stöd och villkorlighetskrav enligt denna lag. Om tillsynen över förutsättningarna för erhållande av stöd så förutsätter, får inspektion utföras i slakterier och i företag som förädlar eller förmedlar jordbruksprodukter.

26 §

Särskilda bestämmelser i fråga om villkorlighet

Livskraftscentralen utövar tillsyn över efterlevnaden av naturvårdslagen (9/2023) och miljöskyddslagen (527/2014) till den del tillsynen gäller iakttagandet av de föreskrivna verksamhetskrav och de krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som ingår i villkorligheten.

Livskraftscentralen och Livsmedelsverket utövar tillsyn över iakttagandet av kraven inom tillämpningsområdet för livsmedelslagen (297/2021), lagen om djursjukdomar (76/2021), lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014), foderlagen (1263/2020), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) och lagen om djurvelfärd (693/2023) till den del tillsynen gäller iakttagandet av andra villkorlighetskrav än de som avses i 1 mom. Utöver vad som föreskrivs i denna lag ska bestämmelserna om tillsyn och tillsynsmyndigheter i de nämnda lagarna och i veterinärvårdslagen (285/2023) iakttagas.

Livskraftscentralen samordnar tillsynspåföljderna i fråga om villkorlighet.

26 a §

Särskilda bestämmelser i fråga om social villkorlighet

Tillstånds- och tillsynsverkets ansvarsområde för arbetarskyddsuppgifter utövar i samband med arbetarskyddstillsynen tillsyn över att kraven i fråga om social villkorlighet, som omfattas av tillämpningsområdet för arbetarskyddslagen (738/2002), arbetsavtalslagen (55/2001), arbetstidslagen (872/2019), lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006), iakttagas i stödsökandens jordbruksverksamhet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska till den behöriga livskraftscentralen och Statens ämbetsverk på Åland årligen lämna uppgifter om verkställbara beslut som meddelats i samband med tillsynen, och dessa myndigheter samordnar också tillsynspåföljderna i fråga om social villkorlighet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket ska lämna uppgifterna senast vid utgången av januari det kalenderår som följer på året då det verkställbara beslutet meddelades.

30 §

Förfarandet vid tillsynen

Personer som utför tillsynsuppdrag ska ha ett tjänstekort som Livsmedelsverket, livskraftscentralen eller Statens ämbetsverk på Åland utfärdat eller en av en ovannämnd myndighet utfärdad handling som intygar rätten till insyn. Tjänstekortet eller handlingen ska på begäran visas för stödsökanden eller dennes företrädare i samband med tillsynen.

49 §

Mjölkregister

Jord- och skogsbruksministeriet, det attesterande organ som avses i lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken, Livsmedelsverket, livskraftscentralerna, Statens ämbetsverk på Åland och kommunala myndigheter har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur mjölkregistret få sådana uppgifter som de behöver för att kunna sköta sina i denna lag föreskrivna uppgifter.

50 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Livsmedelsverket, Statens ämbetsverk på Åland, livskraftscentralen samt kommunen har rätt att av stödmottagare få de utredningar och den uppföljningsinformation som avses i artikel 7 i förordningen om strategiska planer och bilaga I till den förordningen och som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effekt.

54 §

Ändringssökande

Omprövning av en kommunal myndighets beslut enligt denna lag får begäras hos den livskraftscentral som är behörig enligt 11 §. Om begäran gäller ett beslut som fattats av en kommun i landskapet Åland, anføres begäran om omprövning hos Statens ämbetsverk på Åland.

I fråga om ett förvaltningsbeslut av Livsmedelsverket, livskraftscentralen eller Statens ämbetsverk på Åland får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Ändring i ett beslut som meddelats av Livsmedelsverket eller livskraftscentralen med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. Ändring i ett beslut som meddelats av Livskraftscentralen i Lappland med anledning av en begäran om omprövning och som gäller beviljande eller återkrav av stöd för renhushållning får sökas genom besvär hos Norra Finlands förvaltningsdomstol. Ändring i ett beslut som meddelats av Statens ämbetsverk på Åland med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol. Bestämmelser i övrigt om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 .

147.

Lag

om ändring av lagen om hantering av översvämningsrisker

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010) 4 § 4 mom., sådant det lyder i lag 269/2020, samt
ändras rubriken för 4 §, det inledande stycket i 4 § 1 och 2 mom. samt 4 § 3 mom., 8 § 3 mom., 15 § 1 mom., 17 §, 18 § 2 och 3 mom., 24 § 1 mom. och 25 §,
av dem rubriken för 4 §, det inledande stycket i 4 § 1 och 2 mom. samt 4 § 3 mom. och 25 § sådana de lyder i lag 269/2020 samt 17 § och 18 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 39/2021, som följer:

4 §

Livskraftscentralernas uppgifter

Livskraftscentralerna har till uppgift att

Livskraftscentralerna ska dessutom inom sina ansvarsområden sköta annan hantering av översvämningsrisker än den som avses i 1 mom. Centralerna har särskilt till uppgift att

Livskraftscentralerna ska i de uppgifter som avses i 2 mom. 3, 5 och 6 punkten utöver risker som föranleds av översvämningsrisker beakta sådana ur allmän synpunkt ogynnsamma konsekvenser som föranleds av andra vattenförhållanden som avviker från det normala.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Områden med betydande översvämningsrisk

Jord- och skogsbruksministeriet anger på framställning av livskraftscentralen områdena med betydande översvämningsrisk inom avrinningsområden och kustområden. Ministeriets beslut får inte överklagas genom separata besvär.

15 §

Översvämningsgrupper

För sådana avrinningsområden och kustområden där det utifrån den preliminära bedömningen har angetts ett eller flera områden med betydande översvämningsrisk ska det finnas en översvämningsgrupp för det myndighetssamarbete som krävs för upprättandet av riskhanteringsplaner. Översvämningsgruppen består av representanter för de berörda livskraftscentralerna, landskapsförbunden, kommunerna och de lokala räddningsväsendena.

17 §

Deltagande och information

Livskraftscentralerna ska ge alla möjlighet att ta del av sådana förslag till angivande av områden med betydande översvämningsrisk och förslag till planer för hantering av översvämningsrisker som avses i 4 § 1 mom. samt av bakgrundshandlingarna till dem och att framföra åsikter om förslagen. Livskraftscentralerna ordnar vid behov informationsmöten där allmänheten ges tillfälle att framföra sina åsikter. Vidare ska livskraftscentralerna begära de utlåtanden som behövs.

Livskraftscentralerna delger förslag enligt 1 mom. genom en offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen (434/2003). Uppgift om kungörelsen ska publiceras i de berörda kommunerna inom livskraftscentralens verksamhetsområde. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015).

18 §

Godkännande av riskhanteringsplaner för avrinningsområden och kustområden

Jord- och skogsbruksministeriet sänder på elektronisk väg beslutet om att riskhanteringsplaner godkänts till livskraftscentralen i det avrinningsområde eller kustområde som avses i planen.

Livskraftscentralen delger jord- och skogsbruksministeriets beslut genom en offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Uppgift om kungörelsen ska publiceras i de berörda kommunerna inom livskraftscentralens verksamhetsområde. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Livskraftscentralen

Betänkande FvUB 15/2025 rd

sänder dessutom beslutet på elektronisk väg till de myndigheter som har hörts tidigare under ärendets beredning.

24 §

Utlämnande av uppgifter

Myndigheterna ska avgiftsfritt till livskraftscentralen och till behöriga kommunala myndigheter lämna ut uppgifter som de förfogar över och som behövs för planeringen av hantering av över-
svämningsrisker.

— — — — —

25 §

Uppgiftslämnande

Livskraftscentralen ska i digital form förse Finlands miljöcentral med de kartor som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten, de hydrologiska observationsdata som avses i 4 § 2 mom. 5 punkten, de beslut som avses i 8 § 3 mom. och i 15 § 2 mom. och de riskhanteringsplaner som avses i 18 §.

Kommunen ska i digital form tillgängliggöra uppgifter om de områden med betydande över-
svämningsrisk som avses i 19 § 1 mom. och exemplar av de kartor som avses i det momentet och av de godkända riskhanteringsplaner som avses i 19 § 2 mom. för livskraftscentralerna och för Finlands miljöcentral.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

148.

Lag

om ändring av lagen om statsborgen för likviditetslån till gårdsbruksenheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsborgen för likviditetslån till gårdsbruksenheter (232/2019) 3 § 1 mom., 4 § 4 mom., 6 § 2 och 3 mom., 8 §, 10 § 1 och 2 mom. samt 11 och 12 § som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3 §

Bevillningsfullmakt och maximalt belopp för statsborgen samt realisering av borgensansvar

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala belopp som har fastställts för ändamålet i fråga i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Summan av med stöd av denna lag beviljad statsborgen får vid varje given tidpunkt uppgå till högst 100 miljoner euro. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om anvisning av bevillningsfullmakt till livskraftscentralerna.

4 §

Kredit som statsborgen kan beviljas för

Villkoren för återbetalningen av den kredit som borgen beviljas för får ändras inom gränsen för den i 3 mom. avsedda lånetiden och krediten får överföras till någon annan i 1 mom. avsedd kreditgivare om detta inte påverkar uppfyllandet av villkoren eller förutsättningarna för beviljandet av borgen eller statens ställning som borgensman. Kreditgivaren ska underrätta livskraftscentralen om ändringar.

6 §

Ansökan om och beviljande av statsborgen

Ansökan ska under den ansökningstid som fastställts av Livsmedelsverket lämnas in till den livskraftscentral som är behörig enligt 30 § 1 mom. i lagen om strukturstöd.

Livskraftscentralen beslutar om beviljande av borgen. En förutsättning för att borgen ska beviljas är att kreditgivaren har godkänt det lånebelopp och de lånevillkor som anges i ansökan om borgen.

8 §

Inspektionsrätt och inspektioner

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt livskraftscentralen har rätt att med iakttagande av 44 § och 45 § 1 och 3—5 mom. i lagen om strukturstöd utföra inspektioner i anknytning till borgen som beviljats med stöd av denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Upplysnings- och biståndsskyldighet

Den till vars förmån statsborgen har beviljats har skyldighet att i enlighet med 22 § i lagen om strukturstöd lämna uppgifter till livskraftscentralen och bistå vid en inspektion.

Kreditgivaren av en kredit med statsborgen har skyldighet att i enlighet med 54 § 2—4 mom. i lagen om strukturstöd lämna jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt livskraftscentralen uppgifter och underrättelser.

— — — — —

11 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt livskraftscentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att med iakttagande av 57 § i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (1325/2022) få och lämna ut uppgifter som gäller statsborgen beviljad med stöd av denna lag.

12 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som meddelats av livskraftscentralen enligt denna lag får sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. Bestämmelser i övrigt om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 .

149.

Lag

om ändring av lagen om stödjande av vatten- och avloppsåtgärder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stödjande av vatten- och avloppsåtgärder (686/2004) 5 § 1 mom., 9 § 1, 2 och 4 mom., 13 § 2 mom. och 14 §, sådana de lyder i lag 1493/2009, som följer:

5 §

Stödbeslut

Beslut om beviljande av stöd enligt denna lag fattas av livskraftscentralen inom ramen för de anslag som jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet beviljat den för detta ändamål.

9 §

Ansökan om understöd

Livskraftscentralen ska informera om att vattentjänstunderstöd står att söka.
Ansökan ska tillställas livskraftscentralen före inledande av en åtgärd för vilken stöd ansöks.

Livskraftscentralen ska vid behov begära den berörda kommunens utlåtande om åtgärden.

13 §

Avtal om statens arbete

Livskraftscentralen ingår avtalet på statens vägnar. Om det statliga stödet överstiger 2 000 000 euro ska livskraftscentralen dock bemyndigas av respektive ministerium att ingå avtal.

14 §

Datasystem

Livskraftscentralen lagrar i det datasystem som upprätthålls vid Finlands miljöcentral behövliga uppgifter om ansökningarna om understöd, stödbesluten och avtalen samt om genomförandet av de åtgärder som stöds.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

150.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt (451/1988) 16 § 2 mom., sådant det lyder i lag 590/2011, som följer:

16 §

Gäller en fastställd regleringsplan en ägoreglering i samband med dikning, ska förrättningsingenjören lämna in regleringsplanen och i 14 § 2 mom. avsedda förslag till ändring av dikningsplanen till förrättningsmannen vid dikningsförrättningen eller till Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

151.

Lag

om ändring av lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) 7 § 1 och 3 mom., 13 § 1 mom., 14 § 1 och 2 mom., 17, 18 och 20 §, av dem 7 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 682/2019, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter och denna lag, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf. Tillstånds- och tillsynsverket fattar beslut om genomförande av snabba utrotningsåtgärder i enlighet med artiklarna 17 och 18 i förordningen om invasiva främmande arter.

Tillstånds- och tillsynsverket är tillståndsmyndighet enligt artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och svarar för tillsynen över de verksamhetsställen som avses i tillståndet.

13 §

Återkallande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett tillstånd som beviljats med stöd av artikel 8 eller 9 i förordningen om invasiva främmande arter, om det på ett väsentligt sätt har brutits mot villkoren i tillståndet och verksamheten inte har gjorts förenlig med tillståndet inom en skälig tidsfrist som sätts ut av Tillstånds- och tillsynsverket.

14 §

Rätt att få uppgifter och utföra inspektion

Tillstånds- och tillsynsverket och Tullen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av varandra, av aktörer och av dem som bedriver sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt förordningen om invasiva främmande arter eller verksamhet som avses i 11 § 2 mom. 2 punkten i denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter och denna lag.

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som verket förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) röra sig på annans område,
 - 2) få tillträde till en plats där det bedrivs sådan verksamhet som kräver tillstånd enligt artikel 8 eller 9 i förordningen om invasiva främmande arter eller som avses i 11 § 2 mom. 2 punkten i denna lag,
 - 3) utföra inspektioner, undersökningar och mätningar samt ta prover.
-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

17 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Tillstånds- och tillsynsverket kan

1) förbjuda den som i strid med artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller förelägganden som meddelats med stöd av den innehar, föder upp eller odlar, transporterar, på marknaden släpper ut, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av nationell betydelse från att fortsätta eller upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna,

2) förelägga den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i miljön släpper ut en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller en invasiv främmande art av nationell betydelse att utrota förekomsten av den art som har kommit ut i miljön,

3) förelägga den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet enligt 3 § 1 mom. mot att släppa ut främmande arter i miljön att utrota förekomsten av den art som till följd av överträdelser har kommit ut i miljön,

4) förelägga en fastighetsägare eller fastighetsinnehavare att fullgöra sin skyldighet enligt 4 §,

5) förelägga en aktör att fullgöra sin skyldighet enligt 5 §.

Tillstånds- och tillsynsverket ska när det meddelar ett föreläggande som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten även bestämma på vilket sätt en fågel- eller däggdjursart som betraktas som främmande art eller invasiv främmande art ska utrotas.

Tillstånds- och tillsynsverket ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett föreläggande som det har meddelat med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Om ett ärende som avses i 1 mom. inte har inletts på Tillstånds- och tillsynsverkets initiativ, får ärendet inledas skriftligen av en kommun eller samkommun på vars verksamhetsområde överträdelser eller försummelsen framträder eller till vars område konsekvenserna av överträdelser eller försummelsen kan utsträcka sig samt av en myndighet som övervakar allmänintresset i ärendet eller av någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift och övervakar allmänintresset i ärendet.

18 §

Beslagtagande och förstöring

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som förordnats av det kan bestämma att en invasiv främmande art som innehas i strid med förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller förelägganden som meddelats med stöd av den ska tas i beslag och förstöras.

Bestämmelser om beslag av varor finns i tvångsmedelslagen (806/2011).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

20 §

Anmälan till förundersökningsmyndighet

Om Tillstånds- och tillsynsverket har sannolika skäl att misstänka att det har skett en sådan straffbar gärning som avses i 21 §, ska det göra en anmälan om saken till polisen eller Tullen för förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna är ringa och allmänintresset inte kräver en närmare utredning av saken.

Denna lag träder i kraft den

20 .

152.

Lag

om ändring av lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014) 4 § 4 mom., 5, 7 och 13 §, 15 § 1 och 2 mom., 18 och 19 §, 20 § 1 mom., 21 § 1 mom., 22 § 1 mom., 27 § 1 mom., 28 § 1 mom., 28 a, 36 och 38 §, 49 § 25 punkten, 65 § 1 mom., 69 § 2 mom. samt 69 a § 8 och 12 punkten,

av dem 4 § 4 mom., 18 §, 21 § 1 mom. och 22 § 1 mom. sådana de lyder i lag 208/2018, 7 och 13 §, 20 § 1 mom., 28 a och 38 §, 49 § 25 punkten, 65 § 1 mom., 69 § 2 mom. och 69 a § 8 och 12 punkten sådana de lyder i lag 874/2022 samt 15 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1017/2018, som följer:

4 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Bestämmelser om överföring till en livskraftscentral av styrnings- och koordineringsuppgifter som hänför sig till övervakningen av iakttagandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Livskraftscentralen

Livskraftscentralen och Gränsbevakningsväsendet svarar för övervakningen av att rättsakter och beslut som gäller Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik iakttas i fiskeriverksamheten. Livskraftscentralen kontrollerar att de rapporteringsskyldigheter som gäller fiske, fångst, fisktransport och fiskhandel i anknytning till den gemensamma fiskeripolitiken iakttas och svarar för att rapporterna införs i de register som avses i 5 kap.

Livskraftscentralen övervakar i samarbete med Tullen att bestämmelserna i rådets IUU-förordning och kommissionens IUU-förordning iakttas när fiskprodukter importeras och exporteras. Livskraftscentralen är den behöriga myndighet som avses i artiklarna 15, 16.1, 17, 18 och 21 i rådets IUU-förordning och den beviljar de godkännanden i fråga om import och export av fiskprodukter som förutsätts i artiklarna 15 och 18 i den förordningen.

Livskraftscentralen är den behöriga myndighet som avses i rådets IUU-förordning och i kommissionens IUU-förordning och som beviljar och återkallar det intyg om godkänd ekonomisk aktör (APEO-intyg) som avses i artikel 9 i kommissionens IUU-förordning och svarar för övervakningen av en godkänd ekonomisk aktörs verksamhet och för därtill hörande samarbete med Europeiska unionens institutioner och andra stater. I artikel 16 i rådets IUU-förordning och i kapitel II i kommissionens IUU-förordning finns bestämmelser om status som godkänd ekonomisk aktör, APEO-intyget, förfarandet vid ansökan om och utfärdande av APEO-intyg, förutsättningarna för godkännande, en godkänd ekonomisk aktörs uppgifter, övervakningen av verksamheten och avbrytande av verksamheten.

7 §

Livsmedelsverket och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna

Bestämmelser om den tillsyn som Livsmedelsverket och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna utövar i fråga om spårbarheten för fiskeri- och vattenbruksprodukter och om informationen till konsumenterna finns i livsmedelslagen (297/2021). Bestämmelser om spårbarhet och information till konsumenter finns i rådets kontrollförordning och i kommissionens kontrollförordning.

13 §

Tillfällig indragning av fisketillstånd

Livskraftscentralen och Gränsbevakningsväsendet har rätt att tillfälligt dra in ett fisketillstånd som beviljats en verksamhetsutövare, om det finns grundad anledning att misstänka att verksamhetsutövaren har gjort sig skyldig till en sådan allvarlig överträdelse som avses i 51 § och att verksamhetsutövaren fortsätter sin lagstridiga verksamhet. Beslutet är i kraft tills Livsmedelsverket har behandlat ärendet eller en straffrättslig påföljd som gäller samma gärning har bestämts eller utdömts, dock högst 60 dagar från det att beslutet meddelades. Beslutet får verkställas fastän det inte har vunnit laga kraft, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Mätning av maskinstyrkan

Livskraftscentralen, Gränsbevakningsväsendet eller Transport- och kommunikationsverket kan bestämma att ett fiskefartygs maskinstyrka ska mätas, om den maximala effekt som anges i fiskelicensen och det bevis över maskinstyrka som motortillverkaren har utfärdat inte motsvarar varandra, eller om det finns grundad anledning att anta att fiskefartygets maskinstyrka överskrider den maskinstyrka som anges i fiskelicensen.

Den ovan avsedda tillsynsmyndigheten kan bestämma en tidsfrist inom vilken maskinstyrkan ska mätas och beviset över den ska lämnas in till den tillsynsmyndighet som har bestämt att maskinstyrkan ska mätas. Om tillsynsmyndigheten inte inom utsatt tidsfrist har fått ett godtagbart bevis över maskinstyrkan, kan livskraftscentralen på begäran av tillsynsmyndigheten dra in fiskefartygets fiskelicens tills vidare, dock högst tills ett behörigt bevis över maskinstyrkan lämnas in till myndigheten.

— — — — —

18 §

Befrielse från vissa skyldigheter

Livskraftscentralen beviljar på ansökan av den som innehar fiskelicens befrielse från skyldigheten att ta i bruk ett satellitbaserat fartygsövervakningssystem eller att förse fartyget med utrustning som gör det möjligt att ta tillvara försvunna fiskeredskap. Befrielse beviljas ett sådant fiskefartyg med en total längd på minst 12 meter men högst 15 meter som seglar under finsk flagg och som bedriver sin verksamhet enbart inom Finlands territorialvatten eller som aldrig tillbringar mer än 24 timmar ute till havs från den tidpunkt då fartyget lämnar hamnen till den tidpunkt då det återvänder.

Livskraftscentralen återkallar utan dröjsmål befrielsen, om det inte längre finns grunder för att bevilja befrielse. En innehavare av fiskelicens är skyldig att i god tid på förhand underrätta livskraftscentralen, om fiskefartygets fiskeområde eller fisketid ändras på ett sådant sätt att befrielsen ska återkallas.

19 §

Förstöring av fiskeriprodukter som härrör från IUU-fiske

Fiskeriprodukter eller fångster som importeras eller exporteras ska förstöras på bekostnad av den som har anhängit om godkännande eller certifiering av fångstintyget, om fiskeriprodukterna eller fångsten härrör från fiske som genom ett lagakraftvunnet beslut har konstaterats vara sådant fiske som avses i artikel 3.1 i rådets IUU-förordning (IUU-fiske). Beslut om förstöring fattas av livskraftscentralen i samband med att den fattar beslut om godkännande eller certifiering av fångstintyget.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

20 §

Myndighet som tar emot rapporter, beräkning av tidsfristen och närmare bestämmelser

I Finland ska den fiskeloggbok som avses i artiklarna 14 och 15 i rådets kontrollförordning ges in till livskraftscentralen och likaså omlastningsdeklaration enligt artiklarna 21 och 22, landningsdeklaration enligt artiklarna 23 och 24, rapport om fiskeansträngningen enligt artikel 28, avräkningsnota enligt artiklarna 62–64, deklaration om övertagande enligt artiklarna 66 och 67 och transportdokument enligt artikel 68. Förhandsanmälan enligt artikel 17 i rådets kontrollförordning och förhandsanmälan vid laxfiske enligt 20 a § i denna lag lämnas till centrumet för fiskerikontroll.

— — — — —

21 §

Fångstdeklarationer för fiskarter som ingår i fiskekvotssystemet för fiskefartyg med en längd på mindre än tio meter

Befälhavaren på ett fiskefartyg med en total längd på mindre än tio meter eller en av befälhavaren befullmäktigad person ska inom 48 timmar från det att landningen avslutades, till livskraftscentralen rapportera laxfångster enligt antal och kilogram samt fångster av övriga fiskarter som ingår i fiskekvotssystemet enligt kilogram.

— — — — —

22 §

Fångstdeklarationer för andra fiskarter än sådana som ingår i fiskekvotssystemet för fiskefartyg med en längd på mindre än tio meter

Befälhavaren för ett fiskefartyg med en total längd på mindre än tio meter eller en av befälhavaren befullmäktigad person ska åtminstone för varje kalendermånad före den 20 i den följande kalendermånaden, till livskraftscentralen ge en fångstdeklaration för alla andra fångster på fiskefartyget än de som i enlighet med 21 § ska rapporteras.

— — — — —

27 §

Meddelande om vem som undertecknar fiskeloggboken, omlastningsdeklarationen, landningsdeklarationen och fångstdeklarationen

Den som innehar en fiskelicens ska skriftligen meddela livskraftscentralen person- och kontaktuppgifterna för de personer som har rätt att underteckna fiskeloggboken, omlastningsdeklarationen och landningsdeklarationen eller lämna in motsvarande rapporter i elektronisk form eller i 21 och 22 § avsedda fångstdeklarationer om fångsterna på fiskelicensinnehavarens fiskefartyg. Av meddelandet ska framgå vilken ställning den som har rätt att lämna rapporterna har på fis-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kelicensinnehavarens fartyg eller i hans affärsverksamhet. Uppgifterna registreras i fiskefartygsregistret.

— — — — —

28 §

Att anmäla sig som förstahandsuppköpare

Var och en som direkt från ett fiskefartyg eller av en aktör som bedriver kommersiellt fiske köper fiskfångster från ett havsområde, eller fiskeriprodukter som den som bedriver fiske själv framställer av sådana fångster, ska anmäla sig för det register för förstahandsuppköpare av fiskeriprodukter som avses i artikel 59 i rådets kontrollförförordning och som förs av livskraftscentralen. I punkt 3 i den artikeln finns bestämmelser om undantag från skyldigheten att registrera sig.

— — — — —

28 a §

Transportdokument

Om en fiskeriprodukt som avses i artikel 68 i rådets kontrollförförordning transporteras på uppdrag av den som fått fångsten, kan transportdokumentet ges in till livskraftscentralen i samband med landningsdeklarationen enligt artiklarna 23 eller 24 i rådets kontrollförförordning eller deklarationen enligt 21 §. Om fiskeriprodukten transporteras för köparens räkning, kan transportdokumentet ges in i samband med den avräkningsnota som avses i artiklarna 62—64 i rådets kontrollförförordning. Transportdokumentet kan också ges in i samband med den deklaration om övertagande som avses i artiklarna 66 och 67 i rådets kontrollförförordning. Även då ansvarar transportören för att transportdokumentet kommer in till livskraftscentralen inom föreskriven tid.

Med avvikelse från artikel 68 i rådets kontrollförförordning behöver fångster som lastats i transportmedel från ett fiskefartyg med en total längd på högst 12 meter eller fiskeriprodukter som härstammar från sådana fångster och som inom Finland transporteras högst 20 km från landningsplatsen inte åtföljas av ett transportdokument enligt den artikeln behöver inte ges in till livskraftscentralen.

36 §

Fångstintygsregistret

I fångstintygsregistret införs de fångstintyg jämte bilagor som avses i artikel 12 i rådets IUU-förordning och som har lämnats in till livskraftscentralen samt uppgifter om tillstånd för import och export som har beviljats med stöd av fångstintyg samt uppgifter om vägran att bevilja tillstånd. I registret införs också uppgifter om de fiskefartyg som antecknats i Europeiska unionens IUU-fartygsförteckning och om de tredjeländer som kommissionen har offentliggjort uppgifter om i enlighet med artikel 35 i rådets IUU-förordning.

Livskraftscentralen använder de uppgifter som har förts in i fångstintygsregistret när den godkänner och certifierar fångstintyg och när den svarar på förfrågningar och begäran om uppgifter från Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens medlemsstater om genomförandet av

Betänkande FvUB 15/2025 rd

fångstintygssystemet. Jord- och skogsbruksministeriet använder uppgifterna för uppgifter som kräver sådant ömsesidigt bistånd som avses i rådets kontrollförordning och rådets IUU-förordning samt i kommissionens kontrollförordning och kommissionens IUU-förordning.

38 §

Gemensamt personuppgiftsansvariga

Livskraftscentralen, Gränsbevakningsväsendet och jord- och skogsbruksministeriet är gemensamt personuppgiftsansvariga för de register som avses i 30—35 §. Livskraftscentralen, Tullen och jord- och skogsbruksministeriet är gemensamt personuppgiftsansvariga för det register som avses i 36 §.

Jord- och skogsbruksministeriet använder registren för att fullgöra sina rapporterings- och tillsynsskyldigheter i anslutning till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken samt styr utvecklingen av datasystemen och förvaltandet och förandet av registren. Livskraftscentralen och Gränsbevakningsväsendet använder registren vid skötseln av sina lagstadgade tillsyns- och rapporteringsuppgifter. Tullen använder det fångstintygsregister som avses i 36 § när den fattar beslut om import och export av fiskeriprodukter.

Livskraftscentralen sörjer i fråga om informationsmaterialet i de register som avses i 30—36 § för dataskyddet enligt artikel 25 i dataskyddsförordningen och för säkerheten i samband med behandlingen enligt artikel 32, konsekvensbedömningen avseende dataskydd enligt artikel 35, förhandssamrådet enligt artikel 36 och den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen samt för andra skyldigheter för den personuppgiftsansvarige enligt dataskyddsförordningen som gäller informationssäkerheten i det informationssystem och informationsmaterial som används. De andra gemensamt personuppgiftsansvariga enligt 1 mom. ansvarar för andra än de ovannämnda i dataskyddsförordningen avsedda skyldigheterna för den personuppgiftsansvarige i fråga om de uppgifter som de fört in i de register som avses i 30—36 §. Livskraftscentralen är den gemensamma kontaktpunkt för de registrerade som avses i artikel 26 i dataskyddsförordningen.

49 §

Överträdelser

Livsmedelsverket påför överträdelseavgift för den som

25) underlåter att på behörigt sätt fylla i och till livskraftscentralen lämna in de deklARATIONER om övertagande som avses i artikel 66 eller 67 i rådets kontrollförordning,

65 §

Gemensamt personuppgiftsansvariga för överträdelseregistret

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, Gränsbevakningsväsendet, livskraftscentralen och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansva-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

riga för överträdelseregistret. Gränsbevakningsväsendet, livskraftscentralen och de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna ska, om de upptäcker misstänkta överträdelser och misstänkta allvarliga överträdelser, i överträdelseregistret föra in de uppgifter som behövs för behandlingen vid Livsmedelsverket av den misstänkta överträdelser eller den misstänkta allvarliga överträdelser. I överträdelseregistret för Livsmedelsverket in uppgifter som hänför sig till behandlingen av ett ärende vid Livsmedelsverket och till det beslut som fattats i ärendet. Jord- och skogsbruksministeriet använder registret för att fullgöra sina rapporteringsskyldigheter i anslutning till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken samt styr utvecklingen av datasystemen och förvaltandet och förandet av registren.

— — — — —

69 §

Utlämnande av registeruppgifter

— — — — —

Livsmedelsverket beslutar om utlämnande av uppgifter ur det överträdelseregister som avses i 64 § och livskraftscentralen om utlämnande av uppgifter ur de register som avses i 30—36 §. Innan uppgifter lämnas ut ska den som lämnar ut uppgifterna se till att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

69 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Ur register som avses i denna lag får trots sekretessbestämmelserna uppgifter som är nödvändiga för användningsändamålet lämnas ut till

— — — — —

8) livskraftscentralen för övervakning av hur den gemensamma fiskeripolitiken följs,

— — — — —

12) en i 19 § i lagen om försäkringsstöd för kommersiellt fiske avsedd livskraftscentral för återkrav av försäkringsstöd,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

153.

Lag

om ändring av lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (1324/2022) 6 § 1 mom., 7 § 1 mom., 8 § 2 mom., 11 § 1 mom. och 18 § 1 mom. som följer:

6 §

Regionala planer för landsbygdsutveckling

För att uppställa regionala mål och bereda de åtgärder som gäller dem ska det för åtgärder enligt artikel 69.1 d, e, g och h i förordningen om strategiska planer upprättas regionala planer för landsbygdsutveckling. Livskraftscentralerna svarar för utarbetandet av de regionala utvecklingsplanerna inom sina verksamhetsområden. Det stödberättigade området fastställs i ett samarbetsdokument mellan livskraftscentralen och den lokala aktionsgruppen.

7 §

Lokala utvecklingsstrategier

För att uppställa lokala mål och bereda de åtgärder som gäller dem ska det utarbetas lokala utvecklingsstrategier i enlighet med artikel 32 i den allmänna förordningen. De lokala aktionsgrupperna svarar för utarbetandet av de lokala utvecklingsstrategierna. Det stödberättigade området fastställs i ett samarbetsdokument mellan livskraftscentralen och den lokala aktionsgruppen.

8 §

Samarbete

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för att planen samordnas med övriga planer, program och finansieringsinstrument. Livskraftscentralerna ska se till att de regionala planerna för landsbygdsutveckling och genomförandet av de regionala stödåtgärder som ingår i planen samordnas med övriga program, planer och utvecklingsåtgärder som genomförs i regionen. De lokala ak-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tionsgrupperna svarar för att samordna de lokala utvecklingsstrategierna med andra lokala program, lokala planer och utvecklingsåtgärder i samarbete med livskraftscentralen i regionen.

— — — — —

11 §

Förmedlande organ

Förmedlande organ är Livsmedelsverket, Statens ämbetsverk på Åland, livskraftscentralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

— — — — —

18 §

Tekniskt bistånd

Tekniskt bistånd kan användas för åtgärder enligt artikel 125 i förordningen om strategiska planer vid jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, landsbygdsnätverket och livskraftscentralerna.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

154.

Lag

om ändring av 23 och 38 § i lagen om gödselmedel

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gödselmedel (711/2022) 23 § och 38 § 4 mom. som följer:

23 §

Livskraftscentralerna

Livskraftscentralerna utövar jämsides med Livsmedelsverket tillsyn över gödselprodukter inom sina verksamhetsområden.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

38 §

Förbud

Om saken inte tillåter dröjsmål, kan förutom Livsmedelsverket även livskraftscentralen meddela ett tillfälligt förbud som gäller ett parti gödselprodukter. Ett tillfälligt förbud ska utan dröjsmål föras till Livsmedelsverket för avgörande. Förbudet förfaller, om Livsmedelsverket inte har fattat ett beslut enligt 1 mom. inom två veckor från det att förbudet meddelades.

Denna lag träder i kraft den

20 .

155.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avträdelsepension (16/1974) 16 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1459/2009, som följer:

16 §

Livskraftscentralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter ska utöver pensionsanstalten se till att en avträdelsepensionstagare enligt denna lag avstår från att bedriva jordbruk och att de i 6 § 2 mom., 8 § 2 mom. och 12 a § 1 mom. nämnda förbindelserna uppfylls.

Denna lag träder i kraft den

20 .

156.

Lag

om ändring av 7 a och 14 b § i skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i skogslagen (1093/1996) 7 a § 3 mom. och 14 b §,
sådana de lyder, 7 a § 3 mom. i lag 1085/2013 och 14 b § i lag 1478/2009, som följer:

7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

Skogscentralen ska omedelbart underrätta Tillstånds- och tillsynsverket när skogscentralen får in en anmälan om användning av skog, om det i ansökan avsedda behandlingsområdet eller en del av det berörs av ett beslut som avses i 2 mom. 2 eller 3 punkten.

14 b §

Förfarande vid anmälan om flygekorrar

Gäller den anmälan om användning av skog som kommit in till skogscentralen en sådan plats på vilken flygekorrar förökar sig och rastar och som nämns i en handling som Tillstånds- och tillsynsverket tillställt skogscentralen, ska skogscentralen omedelbart göra en anmälan om detta till Tillstånds- och tillsynsverket och markägaren samt till den representant för markägaren samt den innehavare av avverkningsrätten som skogscentralen känner till.

Denna lag träder i kraft den

20 .

157.

Lag

om ändring av 23 och 88 § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 23 § och 88 § 4 mom.,
sådana de lyder, 23 § i lag 79/2021 och 88 § 4 mom. i lag 1469/2009, som följer:

23 §

Begränsning av jakt med hänsyn till allmän säkerhet

Om det med hänsyn till den allmänna säkerheten är särskilt viktigt, kan Tillstånds- och tillsynsverket för viss tid inom ett bestämt område förbjuda jakt eller begränsa den. Innan beslutet om förbud eller begränsning fattas ska jakträttshavaren och markägaren höras.

Tillstånds- och tillsynsverket ska upphäva förbud eller begränsningar som nämns i 1 mom. innan den utsatta tiden har löpt ut, om det inte längre finns behov av förbud eller begränsningar.

88 §

Tillsyn över efterlevnaden av lagen

Åsidosätts en skyldighet som grundar sig på denna lag eller på bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Tillstånds- och tillsynsverket med anledning av en anmälan av en tillsynsmyndighet eller sammanslutning som avses i denna lag eller på ansökan av den vars rätt eller fördel saken gäller ålägga den försumlige att fullgöra sin skyldighet vid vite eller vid äventyr att det som lämnats ogjort utförs på den försumliges bekostnad.

Denna lag träder i kraft den

20 .

158.

Lag

om ändring av 5 § i dammsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i dammsäkerhetslagen (494/2009) 5 §, sådan den lyder i lag 1511/2009, som följer:

5 §

Myndigheter

Den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet enligt denna lag ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

Dammsäkerhetsmyndighet enligt denna lag är Livskraftscentralen i Lappland.

Denna lag träder i kraft den

20 .

159.

Lag

om ändring av renskötsellagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i renskötsellagen (848/1990) 6 § 3 mom., 8 § 1 mom., 14 § 1 mom., 28 § 2 och 3 mom., 39 a § 3 mom. samt 48 och 52 §, sådana de lyder, 6 § 3 mom., 8 § 1 mom., 14 § 1 mom., 28 § 2 och 3 mom. samt 48 och 52 § i lag 1466/2009 och 39 a § 3 mom. i lag 979/2016, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 §

Renbeteslag

Gränserna för renbeteslagens verksamhetsområden fastställs av Livsmedelsverket. Skyddsgärdet mellan renbeteslag anses dock som renbeteslagens gräns. Ett renbeteslag har sin hemort i den kommun som dess område eller största delen därav hör till.

8 §

Bildande av ett renbeteslag

Ett renbeteslag bildas vid en stämma som hålls vid en av Livsmedelsverket bestämd tid, sedan gränserna för renbeteslagets verksamhetsområde har fastställts. Rätt att delta i stämman har alla de renägare vilkas renar sköts inom renbeteslagets område. På stämman tillämpas i övrigt 13—15 §. Den sammankallas likväl av en person som utses av Livsmedelsverket.

14 §

Sammankallande av ett renbeteslags stämma

Ett renbeteslags stämma sammankallas av renbeteslagets styrelse genom en annons som ska publiceras i en inom renbeteslagets område spridd dagstidning minst sju dagar före stämman. Dessutom ska styrelsen sammankalla stämman, då delägare i renbeteslaget som äger minst tio procent av de inräknade renar som tillhör renbeteslagets delägare yrkar på detta för avgörande av ett visst ärende. Om stämman inte har sammankallats inom en månad från det yrkandet bevisligen framställdes, får Livsmedelsverket berättiga den som har framställt yrkandet att sammankalla stämman.

28 §

Utförandet av renskiljningar

Om det något år skulle vålla ett renbeteslag oskäligt men att hålla renskiljningar på grund av att laven frusit eller av någon annan viktig orsak, kan Livsmedelsverket befria renbeteslaget från skyldigheten att hålla renskiljning. Renarnas antal ska då anses vara detsamma som under det föregående året.

Försummar ett renbeteslag att hålla behövliga renskiljningar, kan Livsmedelsverket på ansökan berättiga något annat renbeteslag att utföra sådana på det försumliga renbeteslagets bekostnad.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

39 a §

Uppförande av skyddsgärde vid riksgränsen

Skyddsgärden som har byggts vid riksgränsen tillhör finska staten, som svarar för deras uppförande och underhåll. Anslag för detta beviljas och den inlösningsförrättning som avses i 1 mom. söks av Livskraftscentralen i Lappland. Statens representant har med stöd av nyttjanderätten rätt att röra sig på området i fråga för att uppföra och underhålla skyddsgärden.

48 §

Finansiering av Renbeteslagsföreningens verksamhet

I statsbudgeten ska årligen anvisas ett anslag som Renbeteslagsföreningen förfogar över för fullgörandet av sina uppgifter enligt denna lag. Anslaget beviljas av Livskraftscentralen i Lappland.

52 §

Tillsyn

Livsmedelsverket utövar tillsyn över att denna lag samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den blir iakttagna och verkställda.

Underlåter ett renbeteslag uppsåtligen att iaktta bestämmelser eller föreskrifter som angår dess verksamhet, ska Livsmedelsverket vid vite eller vid äventyr att det försummade arbetet utförs på renbeteslagets bekostnad bestämma att det som har gjorts eller underlåtit orättmätigt ska rättas till.

Denna lag träder i kraft den

20 .

160.

Lag

om ändring av 27 § i foderlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i foderlagen (1263/2020) 27 § som följer:

27 §

Livskraftscentralerna

Livskraftscentralerna utövar jämsides med Livsmedelsverket tillsyn över foder inom sina egna verksamhetsområden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

161.

Lag

om ändring av 5 § i viltförvaltningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viltförvaltningslagen (158/2011) 5 § 2 mom. som följer:

5 §

De regionala viltvårdsråden

De regionala viltvårdsråden tillsätts av jord- och skogsbruksministeriet. Det regionala viltvårdsrådet har högst tio medlemmar. Till det regionala viltvårdsrådet hör sex medlemmar som föreslagits av det i 13 § avsedda regionmötet samt en representant för landskapsförbundet, en representant för livskraftscentralen, en representant för skogscentralen samt en representant för en

Betänkande FvUB 15/2025 rd

regionalt betydelsefull markägarorganisation. Varje medlem har en personlig suppleant som omfattas av samma bestämmelser som den ordinarie medlemmen. Jord- och skogsbruksministeriet utser en ordförande och en vice ordförande bland de medlemmar som regionmötet föreslagit.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

— — — — —

162.

Lag

om ändring av 47 och 50 § i viltskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viltskadelagen (105/2009) 47 § 1 mom. och 50 §, sådana de lyder, 47 § 1 mom. i lag 36/2021 och 50 § i lag 1510/2009, som följer:

47 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut av den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten får begäras hos den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde kommunen är belägen.

— — — — —

50 §

Livsmedelsverkets tillsynsuppgift

Livsmedelsverket ska utföra de granskningar av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. Närmare bestämmelser om genomförandet av granskningarna får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. På Livsmedelsverkets tillsynsuppgift tillämpas härvid på motsvarande sätt det som i 49 § föreskrivs om jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift.

Livsmedelsverket kan vid behov anlita livskraftscentralerna för fullgörande av sin tillsynsuppgift.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

163.

Lag

om ändring av 23 § i utsädeslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsädeslagen (600/2019) 23 § 1 mom. som följer:

23 §

Tillsynsmyndigheter och certifieringsmyndighet

Livsmedelsverket svarar för verkställigheten av denna lag, för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den följs samt för organiseringen av tillsynen. Livskraftscentralen övervakar marknadsföringen av utsäde inom sitt verksamhetsområde. Importen av utsäde övervakas förutom av Livsmedelsverket också av Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

164.

Lag

om ändring av 7 a § i lagen om plantmaterial

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om plantmaterial (1205/1994) 7 a §, sådan den lyder i lag 488/2020, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 a §

Tillsynsmyndigheter

För verkställigheten av denna lag samt för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats och de föreskrifter som meddelats med stöd av den följs samt för organiseringen av tillsynen svarar Livsmedelsverket, som vid tillsynen anlitar livskraftscentralerna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

165.

Lag

om ändring av lagen om vattentjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 4 § 2 och 4 mom., 15 § 3 mom., 15 b § 1 och 3 mom., 20 d § 1 mom. samt 29 § 2 mom.,

sådana de lyder, 4 § 2 mom. i lag 681/2014, 4 § 4 mom., 15 § 3 mom. och 20 d § 1 mom. i lag 1259/2022, 15 b § 1 och 3 mom. i lag 290/2018 samt 29 § 2 mom. i lag 1488/2009, som följer:

4 §

Myndigheter

Tillsynsmyndigheter enligt denna lag är livskraftscentralen, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten, var och en av dem inom sitt ansvarsområde.

Livskraftscentralen och den kommunala miljövårdsmyndigheten deltar vid behov inom sina verksamhetsområden i sammanställning av de miljöuppgifter som behövs för sådan riskhantering när det gäller vattenproduktionskedjan som avses i hälsoskyddslagen samt i identifiering av riskhanteringsåtgärder.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Vattentjänstverkets skyldighet att hålla sig informerat och kontrollskyldighet

Vattentjänstverket ska underrätta den kommunala miljövårdsmyndigheten, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och livskraftscentralen om sådana exceptionella förändringar som upptäckts i de parametrar som kontrolleras i fråga om råvatten och som avses i 2 mom.

15 b §

Anmälan om störningar i vattentjänster

Ett vattentjänstverk som levererar eller tar emot avloppsvatten till en volym om minst 5 000 kubikmeter per dygn ska utan dröjsmål anmäla betydande störningar i vattentjänsterna till livskraftscentralen. Om det ligger i allmänt intresse att en störning anmäls kan livskraftscentralen ålägga vattentjänstverket att informera om saken eller, efter att ha hört vattentjänstverket, själv informera om saken.

Livskraftscentralen ska vidarebefordra den anmälan som avses i 1 mom. för kännedom till jord- och skogsbruksministeriet. Livskraftscentralen ska dessutom bedöma om en sådan störning som avses i 1 mom. berör de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och vid behov underrätta den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten.

20 d §

Informationssystem för vattentjänster

Finlands miljöcentral ska förvalta ett informationssystem för vattentjänster i samarbete med livskraftscentralen.

29 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Ett förbud eller åläggande som riktar sig mot en kommun utfärdas av livskraftscentralen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

166.

Lag

om ändring av lagen om samfälligheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om samfälligheter (758/1989) 18 § 3 mom., 31 a § 2 och 3 mom. samt 33 §, sådana de lyder, 18 § 3 mom. i lag 99/2014, 31 a § 2 och 3 mom. i lag 915/2011 och 33 § i lag 918/2013, som följer:

18 §

Delägarlagets stadgar och stadgeändringar ska underställas Tillstånds- och tillsynsverket för fastställelse, och de träder i kraft när fastställelsebeslutet har vunnit laga kraft. Tillstånds- och tillsynsverket ska fastställa stadgarna om de överensstämmer med lag och inte medför skada för någon delägare. Om delägarlaget har sin hemort i landskapet Åland, sköts Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter av Statens ämbetsverk på Åland.

31 a §

Ersättning enligt 1 mom. betalas till delägarna i ett icke konstituerat delägarlag, om dessa är kända och om ersättningen är betydande. Ersättningen betalas dock till ett icke konstituerat delägarlag om den är obetydlig eller om kostnaderna för utredning av delägarskapet eller utbetalning av ersättningen jämfört med ersättningsbeloppet är uppenbart höga. Om ett delägarlag inte fattat beslut om hur ersättningen till det ska betalas, deponeras ersättningen hos Tillstånds- och tillsynsverket. Om delägarlaget har sin hemort i landskapet Åland, deponeras ersättningen dock hos Statens ämbetsverk på Åland. Om den deponerade ersättningen inte lyfts inom 14 dagar, ska Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland sätta in ersättningssumman på ett bankkonto som öppnas för ändamålet, och vid deponeringen iakttas lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931).

Den deponerade ersättningen ska betalas till delägarlaget efter det att delägarlaget har konstituerat sig eller vid en stämma beslutat om lyftande av ersättningen samt utsett ett ombud som ska sköta uppgiften. Innan ersättningen har betalats till delägarlaget ska Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland om delägarlaget har sin hemort i landskapet Åland, till en delägare i ett icke konstituerat delägarlag betala den andel av ersättningssumman som tillkommer delägaren, om denne lägger fram en tillförlitlig utredning över storleken på sin andel.

33 §

Till Lantmäteriverket och Tillstånds- och tillsynsverket ska sändas ett utdrag ur delägarlagets stadgar av vilket de i 18 § 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda uppgifterna framgår. Om delägarlaget har sin hemort i landskapet Åland, ska utdraget dock sändas till Statens ämbetsverk på Åland.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Lantmäteriverket, Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska också tillställas uppgifter om styrelsens ordförande och vice ordförande eller ombudsmannen och dennes suppleant samt om deras adresser.

Denna lag träder i kraft den

20 .

167.

Lag

om ändring av 37 § i lagen om samfällda skogar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samfällda skogar (109/2003) 37 §, sådan den lyder i lag 1491/2009, som följer:

37 §

Tryggande av panthavares ställning

Om ett område överläts från en samfällad skog eller en samfällad skog säljs och denna åtgärd föranleder att värdet av en eller flera delägarfastigheter sjunker betydligt, ska delägarlaget hos Tillstånds- och tillsynsverket deponera den del av köpeskillingen, jämte ränta, som tillkommer en sådan fastighet, om fastigheten belastas av pantfordringar. Vid styckningsförrättningen ska förrättningsmännen besluta för vilka fastigheters del köpeskillingen ska deponeras. Köpeskillingen får inte delas förrän förrättningsmännen har fattat sitt beslut.

En innehavare av panträtt eller inskriven sytning har samma rätt till den deponerade köpeskillingen som han har till delägarfastigheten. Om ägaren till delägarfastigheten inte kan visa att de rättsinnehavare som nämns ovan har gett tillstånd till att den deponerade köpeskillingen lyfts, ska Tillstånds- och tillsynsverket fördela medlen enligt vad som i utskökningsbalken (705/2007) föreskrivs om fördelning av köpeskillning för fast egendom.

I fråga om ersättning som betalats för ett område som lösts in från en samfällad skog tillämpas vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om köpeskillning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

168.

Lag

om ändring av luftfartslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen (864/2014) 76 § 4 mom., 80 § 1 mom., 81 b § 1 mom. och 181 a §, av
dem 76 § 4 mom. sådant det lyder i lag 965/2018 och 81 b § 1 mom. och 181 a § sådana de lyder i
lag 1327/2021, som följer:

76 §

Användning av flygplatser och andra områden

Om det krävs av hänsyn till flygsäkerheten eller för att trafiken ska kunna löpa smidigt eller av
skäl som hänför sig till försvaret eller för idkande av näring eller förebyggande av skadliga mil-
jökonsekvenser, kan Transport- och kommunikationsverket förbjuda användningen av andra om-
råden än en flygplats eller begränsa användningen av ett område som avses i 2 mom. till luftfar-
tygs starter och landningar. Transport- och kommunikationsverket ska höra Tillstånds- och till-
synsverket, den livskraftscentral som saken gäller samt vid behov andra myndigheter, om skälet
till förbudet eller begränsningen är något annat än flygsäkerhet eller att trafiken ska kunna löpa
smidigt.

80 §

Hörande i samband med behandlingen av ärenden som gäller byggnadstillstånd

Innan tillstånd till byggande av en flygplats beviljas ska kommunen samt, enligt ärendets art,
försvarsministeriet, miljöministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen och land-
skapsförbundet ges tillfälle att avge utlåtande i ärendet.

81 b §

Delgivning av beslut om byggnadstillstånd och information om beslutet

Om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, ska Transport- och
kommunikationsverket delge ett beslut som gäller byggnadstillstånd genom offentlig kungörelse
med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Kommunen, Tillstånds- och tillsynsverket och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

landskapsförbundet samt vid behov också andra myndigheter ska dessutom underrättas om ett beslut om beviljande av byggnadstillstånd.

— — — — —

181 a §

Rätt att söka ändring i vissa fall

En registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön har rätt att i ärenden som hör till dess verksamhetsfält anför besvär över ett sådant beslut om beviljande av byggnadstillstånd vars verkningar sträcker sig till föreningens eller stiftelsens geografiska verksamhetsområde, om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet. Kommunen, Tillstånds- och tillsynsverket och landskapsförbundet har rätt att anför besvär över ett sådant beslut om beviljande av byggnadstillstånd vars verkningar sträcker sig till kommunens område eller myndighetens verksamhetsområde, om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

— — — — —

169.

Lag

om ändring av 26 § i cybersäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i cybersäkerhetslagen (/) 26 § 1 mom. 4 och 5 punkten som följer:

26 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag, föreskrifter som utfärdats med stöd av den och bestämmelser som antagits med stöd av NIS 2-direktivet utövas av

— — — — —

4) Tillstånds- och tillsynsverket till den del det är fråga om aktörer som avses i 13 punkten underpunkterna a och b i bilaga I och 8 punkten i bilaga II,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5) livskraftscentralen till den del det är fråga om aktörer som avses i 14 och 15 punkten i bilaga I,

Denna lag träder i kraft den

20 .

170.

Lag

om ändring av lagen om flyttning av fordon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om flyttning av fordon (1508/2019) 4 § 2 mom., 5 § 1 och 4 mom., 6 § 1 mom., 7 § och 15 § 2 och 3 mom. som följer:

4§

Skyldighet att flytta ett fordon från en olycksplats

Har inte fordonet flyttats inom den tid som anges i 1 mom., är livskraftscentralen eller kommunen skyldig att göra en upplagsflyttning. Vid trafikolyckor som sker på enskilda vägar sköter kommunen upplagsflyttningar på motiverad begäran från väghållaren för den enskilda vägen.

5§

Flyttning med stöd av parkeringsbestämmelser

Har ett fordon parkerats på en väg i strid med en bestämmelse om parkering, får livskraftscentralen, polisen, kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning tidigast två dygn efter det att fordonet parkerats i strid med bestämmelsen.

Om fordonet har parkerats så att det äventyrar trafiksäkerheten, är polisen skyldig att flytta fordonet omedelbart. Medför ett parkerat fordon betydande olägenhet för väganvändningen eller för

Betänkande FvUB 15/2025 rd

övrig trafik, får polisen, livskraftscentralen, kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning eller upplagsflyttning omedelbart.

6§

Flyttning på grund av arbete som utförs eller evenemang som ordnas inom vägområdet

Medför ett parkerat fordon olägenhet för underhåll eller renhållning eller reparations- eller byggarbeten inom ett vägområde, får livskraftscentralen, kommunen eller den kommunala parkeringsövervakaren utföra en närflyttning. Detsamma gäller vid ett evenemang som med livskraftscentralens eller kommunens tillstånd ordnas inom vägområdet. På enskilda vägar sköter kommunen närflyttningen på motiverad begäran från väghållaren för den enskilda vägen.

7§

Flyttning av ett övergivet fordon

Om det utifrån ett fordonets värde, skick och andra faktorer som kan konstateras utvändigt är uppenbart att fordonet är övergivet men inte är ett skrotfordon, är livskraftscentralen eller kommunen skyldig att inom sitt område utföra en upplagsflyttning. Kommunen utför en upplagsflyttning av ett övergivet fordon på en enskild väg eller ett privat område på motiverad begäran från väghållaren för den enskilda vägen eller innehavaren av det privata området. Bestämmelserna i denna paragraf ska också tillämpas på flyttning på polisens begäran av ett övergivet fordon som blivit i polisens besittning.

15§

Behöriga myndigheter

Behöriga myndigheter enligt denna lag är livskraftscentralen som när det gäller landsvägarna är ansvarig myndighet för skötseln av uppgifter inom väghållningen i sitt område och kommunen som är gatuhållare för gatunätet. För enskilda vägar och privata områden är kommunen behörig myndighet på det sätt som anges i 4 och 6—8 §. Bestämmelser om polisens behörighet finns i 4 och 5 §. I fråga om polisens behörighet gäller dessutom det som föreskrivs annanstans i lag.

Den behöriga livskraftscentralen kan med stöd av ett avtal ge kommunen i uppgift att sköta sådana offentliga uppgifter som enligt denna lag ankommer på centralen eller själv överta skötseln av sådana offentliga uppgifter som enligt denna lag ankommer på kommunen. Närmare bestämmelser om livskraftscentralens behörighet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

171.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Transport- och kommunikationsverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Transport- och kommunikationsverket (935/2018) 2 § 1 mom. 7 och 8 punkten, sådana de lyder i lag 1259/2020, som följer:

2 §

Verkets uppgifter

Transport- och kommunikationsverket har till uppgift att

7) utveckla verksamhetsförutsättningarna för offentlig persontrafik, godstrafik och logistik samt ansvara för ordnandet av den offentliga persontrafiken och samordna utvecklandet av den offentliga persontrafiken och andra mobilitetstjänster

8) utveckla och främja skötseln av ärenden som gäller enskilda vägar på riksnivå, ha hand om sakkunnig- och rådgivningsuppgifter i anslutning till enskilda vägar samt svara för fördelningen av understöd för enskilda vägar och finansieringen av trafik- och transporttjänster i skärgården inom ramen för statsbudgeten samt för sektorstyrningen av livskraftscentralerna i anslutning till detta,

Denna lag träder i kraft den 20 .

En hänvisning till närings-, trafik- och miljöcentralen någon annanstans i lag eller förordning avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till Transport- och kommunikationsverket, om de uppgifter som avses i hänvisningen hänförs till uppgifter som föreskrivs för verket i 2 § i lagen om Transport- och kommunikationsverket (935/2018) eller någon annanstans i lag.

Tillstånd som beviljats av, beslut som fattats av, registreringar som gjorts av och anmälningar som gjorts till närings-, trafik- och miljöcentralen före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft i den form de har vid ikraftträdandet av denna lag.

Arkiv, register och datamaterial som gäller de uppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralen och som avses i 2 § eller som föreskrivs för Transport- och kommunikationsverket någon annanstans i lag samt anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser liksom de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår till Transport- och kommunikationsverket vid ikraftträdandet av denna lag.

De avtal och förbindelser som avses i 3 mom. övergår dock till Transport- och kommunikationsverket endast om inte något annat följer av deras innehåll.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994).

172.

Lag

om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) 4 a § 1 mom., 6 § 2 och 3 mom., 8 §, 11 § 1 och 2 mom., 15 f § 2—4 mom., 15 g § 1 mom., 15 h § 2—4 mom., 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 24 § 2 mom., 27, 27 a och 27 b §, 27 c § 1 mom., 30 § 3 mom., 32 § 2 mom., 34 §, 35 § 1 och 2 mom., 36 och 37 §, 38 § 1, 2 och 4 mom., 40 § 2 och 3 mom., 42 § 1—4 mom., 42 a § 1 och 3 mom., 42 b § 1—3 mom., 43 §, 44 § 2 mom., 45 § 2 mom., 47 §, 48 § 2 mom., 49 och 51 §, 52 § 2—4 mom., 52 b och 54 §, 56 § 1, 3 och 4 mom., 56 a §, 57 § 1 mom., 62 § 1 mom., 69 § 2 mom., 74 § 2 mom., 75 § 1 och 2 mom., 79 § 1, 2 och 4 mom., 81, 83, 85 och 88 §, 90 § 3 mom., 91 § 2 mom., 93 § 3 och 4 mom., 95 § 1 och 3 mom., 95 a § 1 och 2 mom., 100 § 1 och 2 mom., 100 b § 1 och 3 mom., 101, 101 a och 102 §, 103 § 1 mom., 104 §, 105 § 3 och 4 mom., 107 § 3 mom. samt 108 a § 2 mom.,

sådana de lyder, 4 a § 1 mom., 103 § 1 mom. och 104 § i lag 139/2023, 6 § 2 och 3 mom. i lag 158/2022, 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 572/2018 och 766/2023, 11 § 1 och 2 mom., 32 § 2 mom., 42 a § 1 och 2 mom., 42 b § 1—3 mom., 52 b § samt 108 a § 2 mom. i lag 980/2018, 15 f § 2—4 mom., 15 g § 1 mom., 15 h § 2—4 mom., 16 §, 17 § 3 mom., 24 § 2 mom., 34 §, 35 § 1 och 2 mom., 36 § i sin svenska språkdräkt, 37 §, 38 § 1, 2 och 4 mom., 40 § 2 och 3 mom., 43 §, 44 § 2 mom., 45 § 2 mom., 47 §, 48 § 2 mom., 49 och 51 §, 52 § 2—4 mom., 54 §, 56 § 1, 3 och 4 mom., 56 a §, 57 § 1 mom., 62 § 1 mom., 74 § 2 mom., 75 § 1 och 2 mom., 79 § 1, 2 och 4 mom., 81, 83, 85 och 88 §, 90 § 3 mom., 91 § 2 mom., 95 § 1 och 3 mom., 95 a § 1 och 2 mom., 100 b § 1 och 3 mom., 101, 101 a och 102 § samt 107 § 3 mom. i lag 572/2018, 17 § 2 mom. i lag 766/2023, 27, 27 a och 27 b §, 27 c § 1 mom., 30 § 3 mom., 36 § i sin finska språkdräkt, 42 § 1—4 mom., 69 § 2 mom., 93 § 3 och 4 mom. och 100 § 1 och 2 mom. i lag 1501/2019 samt 105 § 3 och 4 mom. i lag 998/2021, som följer:

4 a §

Framställning om en landsvägs funktionella klass

Trafikledsverket gör en framställning till Transport- och kommunikationsverket om att en landsväg ska klassificeras som riksväg eller stamväg och om att en riksväg eller stamväg ska änd-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ras till en regional väg eller förbindelseväg samt en framställning om funktionell klass som berör flera livskraftscentralers område. En livskraftscentral gör en framställning om att en landsväg ska klassificeras som regional väg eller förbindelseväg.

6§

Landsvägsfärjor

För färjor gäller vad som särskilt föreskrivs eller bestäms om dem. Den som producerar färjetrafikservice ansvarar för att föraren av vajerfärjan har fyllt 18 år och har förmåga att sköta uppgiften. Serviceproducenten ansvarar dessutom för att föraren av vajerfärjan är förtrogen med vajerfärjans maskineri, konstruktion och användning samt med reglerna i 1972 års konvention om de internationella reglerna till förhindrande av sammanstötning till sjöss (FördrS 30/1977) och bestämmelserna i 2 kap. i sjötrafiklagen (782/2019), med undantag av bestämmelserna om kanaler och rörliga broar, och att han eller hon är förtrogen med innehållet i de bestämmelser som utfärdats med stöd av 4 mom. i denna paragraf. Föraren av en vajerfärja ska ha tillräckligt god hälsa för att kunna köra vajerfärjan. Föraren ska också ha tillräckliga språkkunskaper för att kunna ge anvisningar till passagerarna i nödsituationer. Vajerfärjan ska bemannas så att inte vajerfärjan, dess personal, passagerarna, lasten, annan egendom eller miljön utsätts för risker. Livskraftscentralen fattar vid behov beslut om vajerfärjors bemanning. En vajerfärja ska genomgå en första besiktning innan den sätts i trafik som ett finskt fartyg. En vajerfärja ska utöver första besiktning vid behov också genomgå en förnyad besiktning, årlig besiktning, mellanliggande besiktning och periodisk besiktning. Till övriga delar iakttas i fråga om besiktning av vajerfärjor vad som föreskrivs i 6 kap. i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om besiktning av vajerfärjor.

Färjorna går i regel utan tidtabell. Av orsaker som har samband med trafiken kan livskraftscentralen besluta att en färja ska gå enligt tidtabell. I beslutet ska samtidigt grunderna för fastställandet av tidtabellen anges. Innan saken avgörs ska livskraftscentralen ge dem som direkt berörs av färjetrafiken tillfälle att framföra sin åsikt i saken samt inhämta utlåtande av kommunen i fråga och vid behov också av andra myndigheter. Livskraftscentralen ska kungöra beslutet, och tidtabellen ska läggas fram i omedelbar närhet av färjeläget.

8§

Serviceområden som hör till landsväg

På ett parkeringsområde som avses i 5 § 1 mom. 1 punkten får placeras anordningar, anläggningar och byggnader för kiosk samt på en rastplats även för kafé, restaurang, bränsledistribution, motorfordonsservice och annan service för vägtrafikanterna. Utöver vad som föreskrivs i bygglagen (751/2023) krävs det livskraftscentralens samtycke för placering av anordningar, anläggningar och byggnader.

För placering av anordningar, anläggningar och byggnader på serviceområden som hör till en landsväg ska livskraftscentralen vid behov ingå avtal om användningen av området, byggandet,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

producerandet av information, utövandet av affärsverksamhet och om eventuell ersättning till staten. Livskraftscentralen ska för ingåendet av avtalet begära anbud från tillförlitliga, solida och yrkeskunniga företagare. Avtal ska ingås med den företagare som inom utsatt tid lämnat det anbud som med hänsyn till vad trafiken och turismen kräver samt den servicenivå som områdets användningsändamål förutsätter totalekonomiskt sett är förmånligast. Ett avtal får inte utan livskraftscentralens samtycke överföras på någon annan.

11 §

Myndigheter som svarar för väghållningen

Trafikledsverket svarar för de uppgifter som ska skötas av ägaren till landsvägsnätet och för de andra uppgifterna inom väghållningen i enlighet med vad som särskilt föreskrivs i denna lag. Trafikledsverket ska även styra livskraftscentralerna vid skötseln av uppgifterna inom väghållningen.

Livskraftscentralerna svarar inom sina respektive verksamhetsområden för skötseln av uppgifter inom väghållningen under Trafikledsverkets styrning. Trafikledsverket svarar dock för byggandet av viktiga projekt.

15 f §

Uppgifter vid planering av landsväg

Livskraftscentralen ansvarar för utarbetandet av utredningsplanen och vägplanen.

Väghållaren kan dock åta sig att svara för utarbetandet av en utredningsplan eller vägplan som gäller ett viktigt projekt samt uppgifter som sammanhänger med planen. Vad som i denna lag föreskrivs för situationer där livskraftscentralen utarbetar utredningsplaner, vägplaner, projektbedömningar, planeringsgrunder och utvärderingar gäller även väghållaren när denne svarar för dessa uppgifter.

Vid utarbetandet av en utredningsplan och en vägplan samarbetar livskraftscentralen med områdets kommuner och övriga myndigheter. Planeringen ska grunda sig på landsvägens utvecklingsbehov, den riksomfattande trafiksystemplanen och den regionala trafiksystemplaneringen, planeringsgrunderna för utrednings- och vägplaneringen och på planeringen av områdesanvändningen.

15 g §

Projektbedömning

Livskraftscentralen ska göra en projektbedömning av sådana utredningsplaner och vägplaner som gäller viktiga vägprojekt. En projektbedömning ska även göras för sådana lösningar som genomförs stegvis i en vägplan som gäller ett viktigt vägprojekt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 h §

Planeringsgrunder för utredningsplanering och vägplanering

Beslut om utarbetande av planeringsgrunder gällande utredningsplaner och vägplaner för riksvägar, stamvägar eller regionala vägar med livlig trafik fattas av väghållaren. Beslut om utarbetande av planeringsgrunder för övriga landsvägar fattas av livskraftscentralen.

För beredningen av planeringsgrunderna svarar livskraftscentralen i samarbete med väghållaren och med de övriga myndigheter som saken berör.

Väghållaren godkänner de planeringsgrunder som gäller riksvägar, stamvägar och livligt trafikerade regionala vägar. De planeringsgrunder som gäller övriga vägar i landsvägsnätet godkänns av livskraftscentralen.

16 §

Rätt till utredning

När livskraftscentralen har beslutat att inleda utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan ska utredningsarbeten tillåtas på en fastighet. För detta ändamål får på fastigheten utföras mätning, utmärkning i terrängen, kartläggning och markundersökning samt andra förberedande åtgärder. I samband med utredningsarbeten får ingrepp i annans rätt inte göras i högre grad än vad som är nödvändigt för att uppnå resultat av utredningen, och ägare eller rättsinnehavare får inte orsakas onödiga störningar.

När utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan samt utredningar som har samband med den inleds ska livskraftscentralen underrätta kommunen och väghållaren om saken och genom kungörelse eller på annat lämpligt sätt underrätta de personer som avses i 27 § 1 mom., och dessa har rätt att vara närvarande vid utredningarna och att framföra sin åsikt i saken.

17 §

Planering av väg och områdesplanering

De riksomfattande målen för områdesanvändningen samt landskapsplaner och generalplaner ska beaktas i enlighet med lagen om områdesanvändning. En utredningsplan eller en vägplan får inte godkännas i strid med en landskapsplan eller i strid med en generalplan med rättsverkningar. En utredningsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det förordas av kommunen och Tillstånds- och tillsynsverket. En vägplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det är fråga om en avvikelse med ringa verkningar, och om detta förordas av kommunen och de fastighetsägare som direkt påverkas av avvikelsen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan en landsväg planeras, om vägens sträckning och förhållande till övrig områdesanvändning med beaktande av vägens karaktär också utan en plan kan klarläggas i tillräcklig omfattning i samarbete med kommunen, landskapsförbundet och Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

24§

Enskilda vägars anslutningar och lantbruksanslutningar samt utloppsdiken i vägplanen

Om användningen av en befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning förbjuds i vägplanen, ska det i planen bestämmas om anordnande av en ny vägförbindelse, varvid det kan bestämmas att en enskild väg eller en anslutning vid behov ska byggas på livskraftscentralens bekostnad eller att en rätt ska bildas till en befintlig enskild väg eller till en väg eller en del av väg som dragits in eller upphört som landsväg.

27§

Framläggande av planer och framställande av anmärkningar

När en utredningsplan och en vägplan utarbetas ska livskraftscentralen ge kommunen, fastighetsägare och övriga sakägare samt personer vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen möjlighet att delta i beredningen av planen, att bedöma verkningarna av planen och att skriftligen eller muntligen framföra sin åsikt i saken.

Innan planen godkänns ska livskraftscentralen ge de i 1 mom. avsedda intressenterna tillfälle att göra en anmärkning med anledning av planen. Livskraftscentralerna ska i detta syfte göra utredningsplanen och vägplanen tillgängliga genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen (434/2003). Kungörelsen och planen ska dock hållas tillgängliga oavbrutet i 30 dagar.

Information om kungörelsen ska utan dröjsmål publiceras i de kommuner vars område planen gäller. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Livskraftscentralen ska dessutom lämna meddelande om framläggandet av planen genom vanlig delgivning till ägarna och innehavarna av de fastigheter från vilka det enligt planen ska inlösas område, de fastigheter på vars område det bildas skydds- eller frisiktsområden, de fastigheter till vars område det grundas någon annan rättighet och de fastigheter som gränsar till vägområdet. Bestämmelser om vanlig delgivning finns i förvaltningslagen.

Anmärkningarna om planen ska ges in till livskraftscentralen före utgången av den tid under vilken planen är framlagd. Livskraftscentralen ska meddela sitt motiverade ställningstagande till de anmärkningar som har gjorts om planen. Livskraftscentralen ska underrätta kommunerna inom området om sitt ställningstagande samt dem som gjort anmärkningar och som skriftligen har bett om att bli underrättade och samtidigt uppgett sin adress. Livskraftscentralens motiverade ställningstagande ska uppges i Transport- och kommunikationsverkets beslut om godkännandet av planen.

27 a §

Utlåtanden och kommunens bemötande av anmärkningar

Livskraftscentralen ska begära utlåtande om planen av de landskapsförbund och kommuner vars område planen gäller eller på vars område verkningar av planen i övrigt visar sig. Livs-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kraftscentralen ska begära utlåtande även av andra myndigheter, om detta behövs för beslutsprövningen.

Livskraftscentralen ska ge de kommuner vars område planen gäller tillfälle att yttra sig om de anmärkningar som framställts om planen.

Livskraftscentralen ska lägga fram sitt motiverade ställningstagande till de utlåtanden som lämnats om planen.

27 b §

Förhandsöverläggning

Medan en utredningsplan och en vägplan utarbetas och innan planen lämnas för godkännande ska Transport- och kommunikationsverket anordna en förhandsöverläggning på begäran av livskraftscentralen eller en annan myndighet. Verket kan också anordna förhandsöverläggning på eget initiativ. Förhandsöverläggningen ska anordnas inom rimlig tid från det att begäran framställdes. Förhandsöverläggningen syftar till att främja hanteringen av de utrednings- och utvärderingsförfaranden som krävs för planen, informationsutbytet mellan livskraftscentralen och de övriga myndigheterna samt att förbättra utredningarnas och handlingarnas kvalitet och tillgänglighet och skapa smidigare förfaranden.

27 c §

Framställning om godkännande av en utredningsplan och en vägplan

Livskraftscentralen gör en framställning till Transport- och kommunikationsverket om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan.

30 §

Ändring av och mindre avvikelser från planerna

Från en godkänd vägplan får avvikelse göras utan att planen behöver ändras, om avvikelsen har ringa verkningar och livskraftscentralen eller Trafikledsverket prövar att avvikelsen i samband med genomförandet av planen är behövlig och ändamålsenlig.

32 §

Uppföljning och utvärdering

Trafikledsverket kan av särskilda skäl besluta att det i fråga om sådana i 15 g § 1 mom. avsedda vägprojekt av vilka det har gjorts en projektbedömning även ska göras en utvärdering. För utvärderingen ansvarar livskraftscentralen i samarbete med väghållaren. Utvärderingen ska innehålla en redogörelse för de tekniskekonomiska avvikelser som har gjorts från vägplanen under ge-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

nomförandet av vägprojektet, för utvecklingen i trafiken samt för utfallet av de verkningar som är av betydelse med tanke på vägprojektets lönsamhet och effekter.

34§

Begränsat underhåll

Av särskilda skäl kan livskraftscentralen besluta att en viss landsväg eller en viss del av en landsväg inte ska hållas i det skick som avses i 33 §. En sådan väg eller del av en väg ska stängas av från allmän trafik. Avstängningen av vägen eller en del av vägen ska anvisas med vägmärke och uppgiften om avstängningen ska föras in i det av väghållaren angivna registret eller informationssystemet. Polisen och räddningsmyndigheterna ska underrättas om avstängningen av en väg eller en del av en väg, om avstängningen kan ha betydelse för skötseln av deras brådsakande uppdrag och uppgiften inte har uppdaterats i det register eller informationssystem som har angetts av väghållaren. Avstängningen av en väg eller en del av en väg ska vid behov tillkännages genom kungörelse.

Livskraftscentralen kan besluta att en del av en viss gångbana eller cykelbana eller av en kombinerad eller parallell cykelbana och gångbana vilka hör till en landsväg hålls i skick utan halkbekämpning.

35§

Tillfälligt trafikförbud eller tillfällig begränsning av trafiken

Om det finns risk för att fordonstrafik skadar en landsväg som till följd av tjällossning, regn eller annan liknande orsak till sin konstruktion har försvagats, kan livskraftscentralen tills vidare eller för viss tid förbjuda eller begränsa trafiken på vägen eller en del av den.

Av särskilda skäl kan livskraftscentralen bevilja tillstånd att göra ett temporärt undantag från de förbud eller den begränsning som avses i 1 mom., om trafiksäkerheten enligt centralens prövning inte äventyras och landsvägen inte tar skada. Till tillståndet för undantaget kan det fogas behövliga villkor. Sådana transporter som är nödvändiga för att samhället ska fungera behöver inget undantagstillstånd.

36§

Tillfällig farväg

Om trafiken på en landsväg förhindras eller måste begränsas till följd av att landsvägen eller en konstruktion som hör till den har rasat eller riskerar att rasa eller till följd av exceptionella naturförhållanden, eller om ett vägarbete av särskilda skäl förutsätter det, har livskraftscentralen rätt att ordna en tillfällig farväg på någon annans mark tills hindret eller begränsningen har avlägsnats. Innan farvägen ordnas ska fastighetens ägare eller innehavare om möjligt ges tillfälle att bli hörd. Dessutom ska ett väglag som avses i lagen om enskilda vägar om möjligt ges tillfälle att bli hört, om den enskilda vägen finns på fastigheten i fråga eller gränsar till den. I fråga om underhållet av en sådan farväg som avses i detta moment tillämpas 33 §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om trafiken på en landsväg förhindras till följd av en trafikolycka eller av någon annan motsvarande orsak får den som enligt 65 § i vägtrafiklagen (729/2018) reglerar trafiken ordna en tillfällig farväg på någon annans mark tills hindret har avlägsnats.

Temporära förbud och begränsningar ska anvisas med vägmärke och uppgiften om dem ska föras in i det register eller informationssystem som anges av väghållaren.

37§

Anslutning till landsväg

Trots förbud eller bestämmelser som avses i 24 § 1 mom. kan livskraftscentralen tillåta anslutning av en enskild väg till en landsväg som är underkastad förbud eller användning av en förbjuden anslutning eller ändring av anslutningens användningsändamål, om en ändamålsenlig användning av en fastighet kräver det och trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen eller användningen av den. Om fastigheten behöver en lantbruksanslutning ska tillstånd beviljas för att anlägga en sådan i anslutning till en väg som avses i detta moment, om trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen och dess läge. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor.

Tillstånd för att ansluta en enskild väg till någon annan än en sådan landsväg som avses i 1 mom. ska beviljas, om anslutningen behövs för nyttjandet av en fastighet och anslutningen och dess läge är sådana att trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen eller användningen av den. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor. En lantbruksanslutning får enligt livskraftscentralens anvisningar anslutas till en väg som avses i detta moment, om detta inte äventyrar trafiksäkerheten. Livskraftscentralen ska i god tid innan åtgärder vidtas underrättas om anläggandet av en sådan lantbruksanslutning.

Om det för att inrätta en snöskoterled som avses i terrängtrafiklagen (1710/1995) eller någon annan därmed jämförbar trafikförbindelse måste ordnas med ett övergångsställe på vägområdet för korsande av landsvägen, beviljar livskraftscentralen tillstånd för denna åtgärd, om övergångsstället inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen. Tillståndet kan förenas med behövliga villkor.

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. gäller inte motorvägar eller motortrafikleder eller i 4 § 3 mom. avsedda landsvägar som hör till stomnätet och för vilka bestämmelser om tillträde kan ges endast i vägplanen. För en landsväg som hör till stomnätet kan livskraftscentralen av särskilda skäl bevilja tillstånd att anlägga en anslutning enligt 1 mom. eller ordna med ett övergångsställe enligt 3 mom.

38§

Anläggande, underhåll eller ändring av anslutning eller övergångsställe

Väghållare som svarar för en enskild väg och innehavare av en lantbruksanslutning är skyldiga att anlägga sin anslutning och hålla den i skick enligt livskraftscentralens anvisningar så att den inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för underhållet av landsvägen. Livskraftscentralen svarar dock för underhållet av en enskild vägs anslutning och en lantbruksanslutnings vägtrumma.

Om en befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning till följd av ändrad eller avsevärt ökad användning orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för underhållet av

Betänkande FvUB 15/2025 rd

landsvägen, är den väghållare som svarar för den enskilda vägen eller innehavaren av lantbruksanslutningen skyldig att på egen bekostnad enligt livskraftscentralens anvisningar utföra sådana ändringar i fråga om anslutningen eller i undantagsfall även i fråga om anslutningsområdet att den fara eller olägenhet som anslutningen förorsakar avlägsnas eller minskas, samt att vid behov ansöka om nytt tillstånd för anslutningen.

Om den som åläggs skyldigheter med stöd av 1–3 mom. försummar dessa skyldigheter, får livskraftscentralen vidta åtgärderna på den försumliges bekostnad eller avbryta byggarbetet. Bestämmelser om hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

40 §

Avlägsnande av anslutning

Livskraftscentralen kan på egen bekostnad avlägsna en anslutning som står i strid med detaljplanen eller förhindra användningen av anslutningen, om en godtagbar ersättande trafikförbindelse har ordnats. Innan åtgärder vidtas ska fastighetens ägare eller innehavare samt den enskilda vägens väglag ges tillfälle att bli hörda och, om anslutningen används allmänt för trafik, ärendet kungöras.

Senast då anslutningen tas ur bruk ska livskraftscentralen i det register eller informationssystem som anges av väghållaren föra in uppgiften om att anslutningen har avlägsnats.

42 §

Arbete på vägområde samt placering av konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde

För arbete på vägområde samt för placering av konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde krävs det tillstånd av livskraftscentralen. Tillstånd får beviljas om åtgärden inte orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för väghållningen. Tillstånd för placering av konstruktioner, anläggningar eller anordningar som är nödvändiga med tanke på ett fungerande samhälle ska dock beviljas om placeringen inte orsakar fara för trafiken och inte medför mer än ringa olägenhet för väghållningen.

Den som beviljats tillstånd är skyldig att utföra de åtgärder som avses i 1 mom. och att underhålla konstruktioner, anläggningar och anordningar enligt tillståndsvillkoren. Tillståndsinnehavaren är skyldig att på egen bekostnad göra de ändringar som livskraftscentralen kräver eller att flytta eller avlägsna en konstruktion, anläggning eller anordning, om nyttjandet av den orsakar sådan fara eller olägenhet som avses i 1 mom.

Om tillstånd inte krävs på grund av bestämmelser i någon annan lag, ska det göras en anmälan om åtgärden till livskraftscentralen i god tid innan åtgärden vidtas.

Om inte något annat följer av 1 eller 3 mom., 8 § 1 mom. eller 42 a § 1 mom., krävs det tillstånd av livskraftscentralen för att ett vägområde och sådana konstruktioner, anläggningar och anordningar som finns på vägområdet ska få användas för andra ändamål än landsvägsändamål.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

42 a §

Placering av vissa kablar på vägområde

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 42 § 1 mom. räcker en anmälan till livskraftscentralen om placeringen av el- och telekablar samt tillhörande kabelskåp och kabelbrunnar på vägområde förutsatt att det är fråga om

- 1) kablar som ska passera under en landsväg eller en gångbana och en cykelbana som hör till en landsväg,
- 2) en förlängning av en kabel som löper i vägens längdriktning eller en korsande kabel som ansluter till den men som sträcker sig utanför vägområdet eller som passerar under en landsväg,
- 3) luftledningar som korsar en landsväg eller en gångbana och en cykelbana som hör till en landsväg,
- 4) luftledningar som löper i vägens längdriktning och som placeras utanför vägområdet invid en landsväg, men vars ledningsområde sträcker sig till vägområdet,
- 5) nya kundanslutningar inom bredbandsprojekt, om de har skaffats först efter det att byggarbetet redan inletts,
- 6) kablar som löper i vägens längdriktning, om kablarna enbart placeras i redan befintliga rörledningar som löper i vägens längdriktning.

— — — — —
Livskraftscentralen kan efter att ha tagit emot anmälan och före den dag åtgärden enligt planerna ska inledas förbjuda åtgärden, om den bedömer att placeringen av kabeln äventyrar trafiksäkerheten eller medför mer än ringa olägenhet för väghållningen. Den planerade åtgärden får inte inledas före den dag som angetts i anmälan.
— — — — —

42 b §

Skyldighet att flytta, skydda och avlägsna konstruktioner, anläggningar och anordningar

Om livskraftscentralen anser att det för att flytta eller förbättra en väg eller för annan väghållning krävs att en konstruktion, anläggning eller anordning som med stöd av denna lag placerats på vägområde ska skyddas, flyttas eller avlägsnas, är det konstruktionens, anläggningens eller anordningens ägare som svarar för kostnaderna för åtgärden.

Den åtgärd som avses i 1 mom. ska i fråga om högst tre kunders kundanslutningar till el- och telekablar utföras inom tre månader och i fråga om andra konstruktioner, anläggningar och anordningar på vägområde inom sex månader från väghållarens anmälan. Livskraftscentralen kan också bestämma att tidsfristen ska vara längre än så eller förlänga tiden, om detta behövs för att åtgärden ska kunna utföras under den tjälfria perioden, eller av någon annan motsvarande orsak.

Den som ansvarar för projektet ska dock svara för kostnaderna för flyttandet, skyddandet och avlägsnandet av ett objekt, om objektet ursprungligen har varit placerat utanför vägområdet eller om livskraftscentralen inte har underrättat den som beviljats tillstånd om att objektet under handläggningsåret för ärendet eller inom fem år kommer att omfattas av ett väghållningsarbete som inte är en punktåtgärd och som kräver att konstruktionen, anläggningen eller anordningen flyttas

Betänkande FvUB 15/2025 rd

eller avlägsnas. Vid ersättandet av flyttkostnader beaktas objektets ålder samt den kapacitetsökning som den ersättande kabeln medför.

— — — — —

43 §

Korsning mellan särskild vinterväg och farled

Om en särskild vinterväg som korsar en allmän farled avskärs på grund av att en ränna öppnas i isen till följd av fartygstrafik under vintern, ska livskraftscentralen om möjligt lägga ut en bro eller sätta in en färja eller på annat sätt sörja för de åtgärder som krävs i syfte att trygga trafiken och leda den över farleden.

En enskild farled får inte utan samtycke av livskraftscentralen öppnas så att den skär av en särskild vinterväg. Den som öppnat farleden eller använder den är skyldig att ställa i ordning och underhålla den anordning som behövs för överfart.

44 §

Skyddsområde för landsväg

Byggnader får inte finnas på ett skyddsområde. Livskraftscentralen har då trafiksäkerheten så kräver samt vid reservlandningsplats även av flygsäkerhetsskäl rätt att avlägsna växtlighet från ett skyddsområde.

45 §

Frisiktsområde för landsväg

Livskraftscentralen har rätt att på frisiktsområdet avlägsna växtlighet och naturhinder som skymmer behövlig sikt och därigenom äventyrar trafiksäkerheten.

47 §

Rätt att bevilja undantag

Livskraftscentralen kan av särskilda skäl bevilja undantag från förbud som avses i 44—46 §, om den bedömer att trafiksäkerheten inte äventyras och väghållningen inte förorsakas annan än högst obetydlig olägenhet. Beslutet om undantag kan förenas med behövliga villkor.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

48 §

Undantag från begränsningar

Om sådan växtlighet som avses i 1 mom. eller en byggnad, anläggning eller anordning äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen, kan livskraftscentralen besluta att de ska avlägsnas eller flyttas eller att en behövlig ändring ska göras på dem. Om ägaren inte vidtar åtgärden inom utsatt, skälig tid, har livskraftscentralen rätt att vidta den på egen bekostnad.

49 §

Förfarandet vid avlägsnande av växtlighet och naturhinder

Innan livskraftscentralen börjar avlägsna växtlighet som avses i 44 § 2 mom. eller 45 § 2 mom. eller naturhinder som avses i det sistnämnda momentet ska den ifrågavarande fastighetens ägare eller innehavare underrättas om detta eller saken kungöras i god tid innan åtgärden vidtas. Fastighetsägaren kan om denne så önskar själv sörja för åtgärderna enligt anvisning av livskraftscentralen.

51 §

Snöskärm och uppläggning av snö

Livskraftscentralen har rätt att anlägga en tillfällig eller fast snöskärm utanför vägområdet, om det behövs för att förhindra anhopning av snö på vägen. Inom bebott område får en fast snöskärm dock anläggas endast med samtycke av fastighetens ägare eller innehavare eller, om samtycke inte ges, med tillstånd av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Tillstånd kan beviljas om snöskärmen behövs för att hålla landsvägen i tillfredsställande skick med hänsyn till den allmänna trafiken och skärmen eller hållandet av skärmen inte medför betydande olägenheter för fastigheten.

Livskraftscentralen har rätt att i samband med underhåll av landsvägen lägga upp snö från landsvägsområdet också utanför vägområdet.

52 §

Reklam och annonsering invid vägar

Det ska göras en anmälan till livskraftscentralen om uppsättande av en reklamaffisch eller annons som avses i 1 mom., om inte något annat föreskrivs nedan. Till anmälan ska fogas en utredning med information om reklamaffischen eller annonsen och dess placering samt uppgift om fastighetsägarens eller fastighetsinnehavarens samtycke till att den sätts upp. Livskraftscentralen kan med anledning av anmälan begära utlåtande av kommunen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om uppsättandet av reklamaffischen eller annonsen inte uppfyller kraven i 1 mom., ska livskraftscentralen inom 30 dagar från det att anmälan inkommit fatta ett beslut där uppsättandet av reklamaffischen eller annonsen förbjuds eller där det ställs behövliga villkor för uppsättandet. Reklamaffischen eller annonsen får inte sättas upp före utgången av denna tid. Livskraftscentralen kan dock i ett beslut som fattas med anledning av anmälan tillåta att reklamaffischen eller annonsen sätts upp före den tidpunkt som nämns ovan. En reklamaffisch eller en annons får vara på den anmälda platsen i 10 år, om inte livskraftscentralen bestämmer att tiden ska vara kortare än så.

Innan livskraftscentralen fattar ett begränsande eller negativt beslut ska den samarbeta med annonsören och den berörda kommunen.

52 b §

Bemyndigande att meddela föreskrifter

Transport- och kommunikationsverket får meddela behövliga föreskrifter om innehållet i den anmälan till livskraftscentralen som avses i 52 och om anmälningsförfarandet. För att garantera trafiksäkerheten får verket också meddela närmare föreskrifter om de tekniska egenskaperna hos och placeringen av sådana reklamaffischer och annonser som avses i 52 och 52 a §.

54 §

Inledande av landsvägsförrättning

Livskraftscentralen har rätt att med stöd av 26 § 1 mom. ansöka om landsvägsförrättning när en godkänd vägplan har vunnit laga kraft eller kan verkställas trots besvär eller på grundval av skriftligt samtycke som avses i 21 §.

56 §

Besittningstagande

De vägområden som anvisats i en vägplan och de övriga områden som i vägplanen anvisats väghållaren samt de rättigheter som ska bildas för väghållning tas i väghållarens besittning vid en tidpunkt som fastställs vid en tillträdessyn i samband med landsvägsförrättningen. Det område som i vägplanen anvisats för en enskild väg eller för en anslutning tas i väghållarens besittning till dess att vägen eller anslutningen har anlagts. I samband med besittningstagandet får väghållaren rätt att använda områdena och utöva rättigheterna för de ändamål som anges i vägplanen, trots andra rättigheter som hänför sig till fastigheten. Det besittningstagande som avses i detta moment kan också ske stegvis, i enlighet med livskraftscentralens anvisningar.

Vid en sådan vägförbättring som avses i 21 § och som bedöms ha ringa verkningar kan besittningstagande ske på basis av avtal. Efter besittningstagandet ska livskraftscentralen dock utan dröjsmål ansöka om en landsvägsförrättning.

Om överenskommelse inte nås om att avlägsna eller flytta egendom från ett område som tagits i besittning, ska livskraftscentralen för ägaren eller innehavaren av den egendom som ska avlägsnas sätta ut en skälig och med tanke på vägarbetet lämplig tidsfrist, efter vars utgång egendomen

Betänkande FvUB 15/2025 rd

avlägsnas av livskraftscentralen. Livskraftscentralen ska i sådana fall innan egendomen avlägsnas, om möjligt, underrätta egendomens ägare eller innehavare om detta.

56 a §

Överlåtelse av en enskild väg

En sådan enskild väg som avses i 56 § 1 mom. överläts till vägdelägarna eller fastighetens ägare vid den tidpunkt som livskraftscentralen bestämmer, efter att det vid en landsvägsförrättning har fattats beslut om vägdelägarna och om hur ansvaret för vägens underhåll fördelas mellan delägarna, och oberoende av om ändring i förrättningen söks. För att vägen ska kunna överlåtas är det möjligt att fatta ett temporärt beslut om vägdelägarna och om fördelningen av ansvaret för underhållet under den tid landsvägsförrättningen pågår.

57 §

Fastställande av föremålet för inlösning samt uppkomst av äganderätt till vägområdet

I ett beslut om inlösen fastställs föremålet för inlösningen enligt vägplanen eller ett skriftligt samtycke enligt 21 §, vid behov enligt livskraftscentralens anvisning. Mindre avvikelser från vägplanen kan av särskilda skäl göras. Vid landsvägsförrättning enligt 75 § 2 mom. fastställs föremålet för inlösning enligt 5 § 3 mom., vid behov enligt livskraftscentralens anvisning.

62 §

Behandling av inlösen vid två förrättningar

Utöver vad som föreskrivs i 20 § i inlösningslagen kan förrättningsingenjören på framställning av livskraftscentralen dela upp de ärenden som gäller inlösen enligt förrättningsförordnandet för behandling vid två särskilda landsvägsförrättningar, om det på grund av antalet eller arten av de ärenden som ska avgöras eller av andra orsaker är ändamålsenligt.

69 §

Reglering av enskilda vägar

Vägförbindelser till enskilda vägar samt vägrätter kan regleras vid en sådan lokal förrättning som avses i 76 § i lagen om enskilda vägar och som kan verkställas på begäran av livskraftscentralen utan särskild ansökan. Frågan om den ersättning som avses i 72 § i denna lag avgörs då vid denna förrättning, på vilken dessutom tillämpas vad som föreskrivs i 82 § i inlösningslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

74§

Övriga ersättningar och landsvägsförrättning som gäller ersättningar

Om en ersättnings- eller inlösningsfråga som följer av denna lag tas till behandling i annat fall än vid en landsvägsförrättning eller om ersättningen kan bestämmas först efter det att landsvägsförrättningen har avslutats och överenskommelse inte nåtts om ersättningarna, ska ersättningsfrågan avgöras vid en landsvägsförrättning som företas på ansökan av livskraftscentralen eller den som yrkar på ersättning.

75§

Landsvägsförrättning i särskilda fall

Livskraftscentralen ska utan dröjsmål ansöka om landsvägsförrättning när en enskild väg eller en gata har ändrats till landsväg eller när en landsväg eller ett biområde dragits in.

För att bestämma gränsen för en befintlig landsvägs vägområde, biområde, skyddsområde eller frisiktsområde kan landsvägsförrättning företas på ansökan av livskraftscentralen eller fastighetens ägare. Vid en sådan förrättning kan ersättning bestämmas för förluster som en breddning av vägen eller biområdet orsakar samt ett ersättningsärende enligt 71 § 2 mom. avgöras.

79§

Utbetalning av ersättning samt ränta

De förskottsersättningar och slutliga ersättningar som livskraftscentralen ålagts att betala, jämte sex procents årlig ränta, ska betalas inom tre månader räknat från den tidpunkt då ersättningarna fastställdes. Vid dröjsmål med betalningen av ersättning ska på denna betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Vid ägoreglering är mottagaren av ett område skyldig att till livskraftscentralen betala en ersättning för området till den del som ersättningen inte kan dras av från de betalningar som livskraftscentralen påförts, och överlåtaren av området får en ersättning av livskraftscentralen för det överlåtna området. På de ersättningar som avses i detta moment tillämpas vad som i 1 mom. föreskrivs om beräkning av ränta och utbetalning av ersättning.

Ersättningar som livskraftscentralen vid en landsvägsförrättning ålagts betala och i 2 mom. avsedda ersättningar för ägoreglering till överlåtaren av ett område betalas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

81 §

Tvångsverkställighet i särskilda fall

På en ersättning som har bestämts vid en landsvägsförrättning och som sakägaren ska betala till livskraftscentralen samt på egendom som till följd av ägoreglering har bytts ut, tillämpas vad som föreskrivs i 288 § i fastighetsbildningslagen.

83 §

Ringa ersättningar

Om det totala belopp av de ersättningar som inlösningskommissionen har bestämt att livskraftscentralen ska betala till en och samma sakägare inte överstiger 20 euro, behöver ersättningarna inte betalas eller deponeras.

85 §

Kostnaderna för landsvägsförrättning

Livskraftscentralen svarar för förrättningskostnaderna vid en landsvägsförrättning. Vid en landsvägsförrättning enligt 74 § ska förrättningskostnaderna helt eller delvis påföras den som framställt yrkandet, om yrkandet har varit uppenbart ogrundat.

88 §

Upphörande av landsväg

Om en landsväg i samband med förbättring har fått en ny sträckning och det i vägplanen inte har bestämts att vägen med den tidigare sträckningen kvarstår som landsväg, upphör den till denna del att vara landsväg. Trots detta får livskraftscentralen använda det tidigare vägområdet för andra vägändamål enligt vad som bestäms i vägplanen. Vid landsvägsförrättning ska då bestämmas att vägområdet kvarstår i väghållarens ägo eller att vägrätten till området fortsätter att vara i kraft. Om en sådan bestämmelse inte har tagits in i vägplanen, upphör användningen av området för landsvägsändamål och rätten till området när den förbättrade landsvägen upplåtits för allmän trafik.

När ett vägområde till en landsväg som upphört inte längre behövs för övriga vägändamål enligt 1 mom., drar livskraftscentralen in användningen av området och väghållarens rätt till området. På ett sådant område tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om tidigare vägområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

90 §

Konstruktioner och anordningar på ett tidigare vägområde

Rätten att med stöd av 42 eller 42 a § placera konstruktioner, anläggningar och anordningar på ett vägområde ska när vägområdet övergår till en ny ägare förbli gällande i enlighet med det tillstånd som livskraftscentralen beviljat eller den anmälan som gjorts till livskraftscentralen.

91 §

Överföring av ett tidigare vägområde

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också för tidigare vägområden som använts för andra vägändamål som avses i 112 § 6 mom. efter det att livskraftscentralen har dragit in användningen av området på det sätt som avses i 88 § 2 mom.

93 §

Ett tidigare vägområde som enskild väg

Livskraftscentralen svarar för underhållet av en sådan tidigare landsväg som avses i 1 mom. fram till den 1 oktober kalenderåret efter indragningen av landsvägen.

Innan livskraftscentralens underhållsskyldighet upphör ska det vid en landsvägsförrättning beslutas om hur väghållningsskyldigheten beträffande den tidigare landsvägen ska fördelas mellan vägdelägarna. Vid behov kan det fattas ett temporärt beslut om fördelningen av väghållningsskyldigheten. Ett sådant temporärt beslut upphör att gälla när landsvägsförrättningen vunnit laga kraft, om inte annat bestämts om beslutets giltighet när beslutet fattades.

95 §

Indragning av biområde

Livskraftscentralen drar in ett biområde när området inte längre behövs för det ändamål som det har inrättats för. När ett biområde dras in upphör samtidigt den vägrätt som hänfört sig till området.

Om indragningen av ett biområde medför sådan nytta för någon som inte ska anses vara obetydlig, är denne skyldig att ersätta livskraftscentralen för den erhållna nyttan. Om överenskomelse om ersättningen inte nås, ska frågan avgöras vid en landsvägsförrättning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

95 a §

Indragning och överlåtelse av en del av ett vägområde

Livskraftscentralen får dra in sådana delar av ett vägområde som inte behövs för landsvägsändamål. Väghållarens rätt till en indragen del av ett vägområde upphör då beslutet om indragning har fattats. Livskraftscentralen ska utan dröjsmål ansöka om en landsvägsförrättning när en del av ett vägområde har dragits in. Vid behov kan en vägplan utarbetas och godkännas för indragning av en del av ett vägområde.

En indragen del av ett vägområde som är i väghållarens ägo överförs vid landsvägsförrättningen till den fastighet som ligger närmast invid, med iakttagande av vad som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om styckning. Om indragningen av en del av ett vägområde har inletts på initiativ av någon annan än livskraftscentralen, svarar den som inlett ärendet för landsvägsförrättningens förrättningskostnader. På ersättandet av den nytta som erhålls vid indragningen av ett vägområde som är i väghållarens ägo tillämpas 95 § 3 mom.

100 §

Förberedelser för störningar och undantagsförhållanden

Väghållaren och livskraftscentralerna ska samarbeta vid förberedelser för störningar under normala förhållanden och för sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) samt sörja för att verksamheten fortsätter så störningsfritt som möjligt även vid undantagsförhållanden och vid störningar under normala förhållanden. De ska på det sätt som deras verksamhet kräver delta i beredskapsplaneringen och på förhand förbereda verksamhet som ska bedrivas vid störningar under normala förhållanden och vid undantagsförhållanden.

Väghållaren ska i samarbete med livskraftscentralerna utarbeta en beredskapsplan, i vilken hänsyn ska tas till landsvägarnas betydelse för trafiken, väglaget och de förutsägbara förändringarna i dem samt övriga omständigheter som påverkar väghållningen vid undantagsförhållanden och vid störningar under normala förhållanden.

100 b §

Egenkontroll av väghållningen

Väghållaren och livskraftscentralen ska upprätta ett program för egenkontroll av de uppgifter inom väghållningen som de ska sköta. I programmet ska det fastställas hur uppfyllandet av lagens allmänna krav för väghållningen, servicenivån på resor och transporter på landsvägar samt uppnåendet av målet för underhållet av landsvägar säkerställs. I programmet för egenkontroll ska det fastställas hur uppfyllandet av kraven följs upp och hur konstaterade brister avhjälpas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Livskraftscentralen ska sörja för att de avtal som ingås med tjänsteleverantörer innehåller tillräckliga bestämmelser om tillsynen över tjänsteleverantören och om hanteringen av kvalitetsavvikelser för att verkställa livskraftscentralens egenkontroll.

— — — — —

101 §

Administrativa tvångsmedel

Livskraftscentralen kan förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den att fortsätta med eller upprepa det lagstridiga förfarandet. Livskraftscentralen kan också föreskriva att den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den ska fullgöra sin skyldighet. Livskraftscentralen kan förena sitt beslut med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. I fråga om vite, tvångsutförande och avbrytande tillämpas i övrigt viteslagen.

Om en brådskande åtgärd krävs för att avlägsna en fara som omedelbart hotar trafiken eller om det är fråga om rättelse av en olovlig åtgärd som riktar sig mot ett vägområde, har livskraftscentralen rätt att vidta åtgärden eller att rätta till den olovliga åtgärden på bekostnad av den som är skyldig att rätta till den.

Om livskraftscentralen förhindras att utföra ett tjänsteuppdrag som avses i 2 mom. eller ett utredningsarbete som avses i 16 § 1 mom., ska polisen på begäran ge handräckning i enlighet med 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011).

101 a §

Rätt att få information

Väghållaren och livskraftscentralen har rätt att av varandra, av andra myndigheter och av sådana privata tjänsteleverantörer som på deras vägnar sköter genom avtal bestämda uppgifter avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få den information som är nödvändig för att väghållaren och livskraftscentralen ska kunna sköta sina uppgifter i fråga om väghållning, egenkontroll och tillstånd enligt denna lag.

Väghållaren och livskraftscentralen har rätt att lämna sekretessbelagda uppgifter till aktörer som på deras vägnar sköter genom avtal bestämda uppgifter, om informationen är nödvändig för skötseln av uppgifterna.

102 §

Indrivning av kostnader

Om livskraftscentralen har rätt att vidta en åtgärd som avses i denna lag på någon annans bekostnad, kan kostnaderna indrivas med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

103 §

Delgivning och delfående av beslut

Transport- och kommunikationsverket sänder besluten om godkännande av utredningsplaner och vägplaner samt om förlängning av deras giltighetstid och om fastställande av en landsvägs funktionella klass till livskraftscentralen och väghållaren. Livskraftscentralen ska dessutom delge beslutet genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras i de kommuner vars område planen gäller. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen.

104 §

Meddelande om beslut till dem som gjort en anmärkning och till myndigheterna

Livskraftscentralen ska samtidigt som ett beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan delges offentligt i enlighet med 103 §, genom vanlig delgivning meddela om beslutet till dem som gjort en anmärkning om planen och vars adresser är kända. Bestämmelser om vanlig delgivning finns i förvaltningslagen.

Livskraftscentralen ska meddela kommunen och landskapsförbundet samt vid behov även andra myndigheter om beslut om godkännande av och om förlängning av giltighetstiden för en utredningsplan och en vägplan samt om beslut om fastställande av en landsvägs funktionella klass. Information om var och hur länge beslutet hålls tillgängligt ska bifogas meddelandet.

105 §

Ändringssökande

Besvär över livskraftscentralens beslut i fall som avses i 37 §, 38 § 2 mom., 42 § 1 mom., 42 a och 47 §, 48 § 2 mom. och 52 § ska anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets anslutningen, övergångsstället, vägområdet, fastigheten eller reklamaffischen eller annonsen i fråga finns.

Kommunen, livskraftscentralen och landskapsförbundet har rätt att anföra besvär över ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller vägplan vars verkningar sträcker sig till kommunens eller landskapets område eller myndighetens verksamhetsområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

107 §

Omedelbar verkställighet av beslut

I ett beslut som livskraftscentralen meddelar med stöd av 48 § 2 mom. kan bestämmas att beslutet får verkställas trots besvär.

108 a §

Landsvägsregister

Livskraftscentralen ska till Trafikledsverket lämna de uppgifter som behövs med tanke på 1 mom. 3 punkten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

173.

Lag

om ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om transportservice (320/2017) 174 § 4 mom. samt 174 a och 175 a §, sådana de lyder i lag 1256/2020, och
ändras 174 § 2 mom. och 181 § 1 och 5 mom. sådana de lyder, 174 § 2 mom. i lag 1256/2020 och 181 § 1 och 5 mom. i lag 60/2022, som följer:

174 §

Allokering och användning av anslag

Anslag som anvisats i statsbudgeten får för de ändamål som nämns i 173 § 1 mom. 1 och 2 punkten användas av Transport- och kommunikationsverket inom ramen för dess behörighet

Betänkande FvUB 15/2025 rd

enligt 181 § 1 mom. Transport- och kommunikationsverket får självt använda anslaget för det ändamål som nämns i 173 § 1 mom. 3 punkten.

— — — — —

181 §

Behöriga vägtrafikmyndigheter enligt trafikavtalsförordningen

Transport- och kommunikationsverket samt de kommunala myndigheter som nämns i 2 mom. och de regionala myndigheter som nämns i 3 mom. är sådana behöriga vägtrafikmyndigheter som avses i trafikavtalsförordningen.

— — — — —

Den behöriga myndigheten har rätt att ta in sådana uppgifter som i enlighet med 179 § 3 mom. har lämnats till Transport- och kommunikationsverket i en anbudsförfrågan vid ett anbudsförfarande som gäller ordnande av trafik. Ett enskilt företags företagshemligheter får dock inte framgå av anbudsförfrågan.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

174.

Lag

om ändring av 318 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 318 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1003/2018, som följer:

318 §

Utlämnande av information från myndigheter

— — — — —

Transport- och kommunikationsverket har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av information, rätt att lämna ut dokument som det fått eller upprättat i samband med sina uppgifter enligt lag samt att röja sekretessbelagd information för Ener-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

gimyndigheten, Finansinspektionen, Tillstånds- och tillsynsverket samt livskraftscentralen, om det är nödvändigt för skötseln av deras lagstadgade uppgifter i anslutning till informationssäkerhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

175.

Lag

om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (541/2023) 33 § 4 mom., 35 § 3 mom. och 124 § 3 mom. som följer:

33 §

Intern räddningsplan och ansvarig person

Innan en intern räddningsplan godkänns ska Transport- och kommunikationsverket ge räddningsmyndigheten, den regionala livskraftscentralen, Tillstånds- och tillsynsverket, kommunen och vid behov andra myndigheter möjlighet att framföra sina åsikter om planen och efter godkännandet hålla planen tillgänglig för dem.

35 §

Godkännande av säkerhetsutredning för hamnområde

Innan säkerhetsutredningen godkänns ska Transport- och kommunikationsverket ge räddningsmyndigheten, den regionala livskraftscentralen, Tillstånds- och tillsynsverket och vid behov andra myndigheter möjlighet att framföra sina åsikter om säkerhetsutredningen, och när säkerhetsutredningen har godkänts ska den hållas tillgänglig för dem.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

124 §

Övriga myndighetsuppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket får fatta beslut om transport av smittförande ämnen med levande djur som bärare och om villkoren för sådana transporter, om ämnet inte kan transporteras på något annat sätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

176.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Trafikledsverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Trafikledsverket (862/2009) 2 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 936/2018, som följer:

2 §

Verkets uppgifter

Trafikledsverket har till uppgift att

6) svara för styrningen av verksamheten vid livskraftscentralerna inom sitt verksamhetsområde och för samordningen av väghållningen vid dem,

Denna lag träder i kraft den 20 .

177.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) 9 kap. 6 § 1, 4 och 5 mom. och 7 § 1 mom., 12 kap. 1 § 1 mom., rubriken för 4 §, 4 § 1 mom., 9 § 1 mom., 15, 16 och 19 § samt 13 kap. 1 § 1 mom., av dem 9 kap. 6 § 1 och 4 mom. och 7 § 1 mom., 12 kap. 1 § 1 mom. och 15, 16 och 19 § samt 13 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 669/2021, 12 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 473/2016 och 9 kap. 6 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1116/2024 som följer:

9 kap.

Hur avfall tas emot i hamn

6 §

Godkännande av avfallshanteringsplanen

Avfallshanteringsplanen för en hamn ska läggas fram för Tillstånds- och tillsynsverket för bedömning och godkännande. Avfallshanteringsplanen för en småbåtshamn och en sådan fiskehamn där den årliga lossade fångsten understiger 20 000 kilogram ska dock läggas fram för bedömning och godkännande för miljövärdsmyndigheten i den kommun där hamnen är belägen.

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövärdsmyndigheten kan i samband med godkännandet av avfallshanteringsplanen meddela föreskrifter om behövliga mottagningsanordningar och om på vilka språk informationen till dem som ansvarar för avfallshanteringen på fartyg som använder hamnen och deras företrädare ska lämnas samt om andra frågor om det behövs för genomförandet av planen.

När en hamns avfallshanteringsplan har godkänts ska Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövärdsmyndigheten föra in en anteckning om planen i datasystemet för miljövärdsinformation enligt 222 § i miljöskyddslagen.

7 §

Tillfälle att bli hörd och informering om en hamns avfallshanteringsplan

Innan hamninnehavaren lägger fram hamnens avfallshanteringsplan för Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljövärdsmyndigheten för godkännande, ska hamninnehava-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ren ge de innehavare och användare av fartyg som använder hamnen och deras företrädare, behöriga myndigheter samt andra som kan beröras av planen tillfälle att uttrycka sin åsikt om avfallshanteringsplanen eller en ändring av den. Utkastet till avfallshanteringsplan ska, innan det läggs fram för godkännande, under minst 14 dagar medan hamnen är i funktion hållas tillgängligt på hamninnehavarens verksamhetsställe och på något annat ändamålsenligt sätt. Hamninnehavaren ska på sin anslagstavla, på elektronisk väg, per brev eller på något annat lämpligt sätt informera dem som använder hamnen och andra berörda att utkastet finns tillgängligt.

12 kap.

Tillsyn och administrativt tvång

1 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynsmyndigheter enligt denna lag är Transport- och kommunikationsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna, Gränsbevakningsväsendet, Tullen och polisen.

4 §

Tillstånds- och tillsynsverkets tillsynsuppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket ska inom sitt verksamhetsområde utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter till den del de gäller

- 1) hamnarnas planering av avfallshanteringen,
 - 2) hamnarnas mottagningsanordningar för fartygsgenererat avfall och sediment, och
 - 3) hamnarnas avgifter för avfallshanteringen.
-

9 §

Handräckning

När tillsynsmyndigheterna utför uppgifter enligt denna lag ska Meteorologiska institutet, Finlands miljöcentral och Försvarsmakten inom respektive behörighet ge dem den handräckning de behöver.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Administrativt tvång

Transport- och kommunikationsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, de kommunala miljö-
vårdsmyndigheterna och Tullen får i ärenden inom sin respektive behörighet enligt denna lag

1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift att fortsätta med eller upprepa ett förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna,

2) ålägga den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift att fullgöra sin skyldighet på något annat sätt än vad som avses i 1 punkten,

3) bestämma att den som förfarit på ett sådant sätt som avses i 1 eller 2 punkten ska återställa miljön i ursprungligt skick eller att undanröja den olägenhet som överträdelsen orsakat miljön.

16 §

Vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande

Transport- och kommunikationsverket, Tillstånds- och tillsynsverket, de kommunala miljö-
vårdsmyndigheterna och Tullen får förena ett förbud eller föreläggande som de meddelat med
stöd av denna lag med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande.

19 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om Transport- och kommunikationsverkets, Tillstånds- och tillsynsverkets, Gränsbevakningsväsendets, Tullens och polisens uppgifter som tillsynsmyndigheter och om arbetsfördelningen mellan dessa myndigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Avgifter, arvoden och kostnadsersättningar

Bestämmelser om avgifter för myndighetsprestationer och myndigheters kontrollåtgärder enligt denna lag finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Grunderna för avgiften till kommunen anges i en taxa som kommunen godkänt. För myndighetsuppgifter som Tillstånds- och tillsynsverket ska sköta enligt 9

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kap. 6 § kan det tas ut avgifter i enlighet med grunder som ska motsvara de grunder som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

178.

Lag

om ändring av banlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i banlagen (110/2007) 8 § 2 mom., 10 § 3 och 4 mom., 22 a § 1 mom., 25 a och 43 a §, 69 § 4 mom., 89 a §, 91 § 2 mom. och 92 § 2 mom.,
sådana de lyder, 8 § 2 mom., 43 a § och 69 § 4 mom. i lag 998/2018, 10 § 3 och 4 mom. och 89 a § i lag 567/2016 samt 22 a § 1 mom., 25 a §, 91 § 2 mom. och 92 § 2 mom. i lag 1502/2019, som följer:

8 §

Allmänt om planering av järnväg

När planer görs upp ska bannätsförvaltaren samarbeta med landskapsförbunden, kommunerna, livskraftscentralerna och Tillstånds- och tillsynsverket samt övriga myndigheter. Planeringen ska grunda sig på behov av att utveckla järnvägarna, på de riksomfattande målen för områdesanvändningen, på den riksomfattande trafiksystemplanen, på den regionala trafiksystemplaneringen och på den övriga områdesplaneringen.

10 §

Planering av järnvägsområde och områdesplanering

Trots det som föreskrivs i 1 mom. kan en utredningsplan och en järnvägsplan för byggande som gäller en befintlig järnväg utarbetas, om planens förhållande till övrig områdesanvändning

Betänkande FvUB 15/2025 rd

med beaktande av projektets karaktär kan klarläggas i tillräcklig omfattning i samarbete med trafikmyndigheterna, kommunen, landskapsförbundet och Tillstånds- och tillsynsverket.

En utredningsplan eller en järnvägsplan får inte godkännas i strid med en landskapsplan eller i strid med en generalplan med rättsverkningar. En utredningsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det förordas av kommunen och Tillstånds- och tillsynsverket. En järnvägsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det är fråga om en avvikelse med små verkningar och om det förordas av kommunen och de fastighetsägare som direkt berörs av avvikelsen.

22 a §

Utlåtanden och kommunens bemötande av anmärkningar

Bannätsförvaltaren ska begära utlåtande om utredningsplanen och järnvägsplanen av Tillstånds- och tillsynsverket samt de landskapsförbund och kommuner vars område planen gäller och på vars område verkningarna av planen i övrigt visar sig. Bannätsförvaltaren ska begära utlåtande också av andra myndigheter, om det behövs för beslutsprövningen.

25 a §

Järnvägsplaner som berör plankorsningar

Utöver Trafikledsverket kan livskraftscentralen utarbeta sådana järnvägsplaner enligt 20 § 2 mom. som gäller plankorsningar och på centralen tillämpas då vad som i denna lag föreskrivs om bannätsförvaltaren.

43 a §

Rätt att föra talan vid en järnvägsförrättning

Vad som i detta kapitel föreskrivs om bannätsförvaltaren då denne ansöker om en järnvägsförrättning eller vägförrättning för en enskild väg eller för talan vid en järnvägsförrättning gäller också den behöriga livskraftscentralen när det är fråga om ärenden som berör bannätet.

69 §

Utbetalning av ersättning samt ränta

Ersättningar som bannätsförvaltaren ålagts att betala vid banförrättning och vid vägförrättning för en enskild väg enligt 43 § 3 mom. samt ovan i 2 mom. avsedda ersättningar för ägoreglering till överlåtaren av ett område betalas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Ersättningar som gäller en privat spåranläggning betalas av den som äger järnvägen eller har den i besittning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

89 a §

Vissa skadeståndsärenden

Ersättningsyrkanden som hänför sig till sak- eller förmögenhetsskador som inträffat inom ban-
nätet inom ett serviceområde för järnvägstrafik behandlas och avgörs av livskraftscentralen.

91 §

Meddelande om beslut till dem som gjort en anmärkning och till myndigheterna

Den som enligt 90 § 1 mom. svarar för delgivningen av ett beslut om godkännande av och om
förlängning av giltighetstiden för en utredningsplan och en järnvägsplan ska meddela kommu-
nen, Tillstånds- och tillsynsverket och landskapsförbundet och vid behov också andra myndighe-
ter om beslutet. Information om var och hur länge planen hålls tillgänglig ska bifogas meddelan-
det.

92 §

Ändringssökande

Bannätsförvaltaren har rätt att anföra besvär över ett beslut om godkännande av en utrednings-
plan eller en järnvägsplan. Kommunen, Tillstånds- och tillsynsverket och landskapsförbundet har
rätt att anföra besvär över ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en järn-
vägsplan vars verkningar sträcker sig till kommunens område eller myndighetens verksamhets-
område.

Denna lag träder i kraft den

20 .

179.

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen (729/2018) 65 § 2 mom. 4 punkten, 71 § 1 mom. 1 punkten, 184 § 5 mom. och 191 § 1 och 5 mom., av dem 65 §:n 2 mom. 4 punkten, 71 § 1 mom. 1 punkten och 191 § 1 och 5 mom. sådana de lyder i lag 360/2020, som följer:

65 §

Person som reglerar trafiken

Trafiken får också regleras av en person som

4) Trafikledsverket, livskraftscentralen eller kommunen förordnar att reglera trafiken på en väg på grund av ett arbete, en undersökning eller en långvarig trafikstörning på vägen eller i dess närhet,

71 §

Uppsättande av trafikanordningar

En trafikanordning uppsätts

1) på landsvägar av den behöriga livskraftscentralen enligt styrning av Trafikledsverket,

184 §

Undantag från skyldigheten att iaktta trafikregler, trafikanordningar och bestämmelser om användningen av fordon

Utryckningsfordon samt fordon i polisens, Tullens och Gränsbevakningsväsendets tjänsteupdrag har rätt att komma ombord på en färja och ett förbindelsefartyg före andra fordon. Den behöriga livskraftscentralen får meddela föreskrifter om i vilken ordning övriga fordon får komma ombord på en färja eller ett förbindelsefartyg.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

191 §

Beviljande av tillstånd för specialtransport

Tillstånd för en specialtransport som avses i 159 § beviljas av den behöriga livskraftscentralen. Tillståndet får förenas med villkor som gäller transportrutten och transporttidpunkten och med andra villkor som behövs för att säkerställa att transporten genomförs på ett säkert och smidigt sätt och för att skydda trafikmiljön.

Den behöriga livskraftscentralen får återkalla ett tillstånd för specialtransport för viss tid eller helt och hållet, om tillståndshavaren inte iakttar de bestämmelser eller föreskrifter som gäller specialtransporter eller villkoren i tillståndet för specialtransport, eller om förutsättningarna för beviljande av tillstånd inte längre uppfylls. Om det skulle vara oskäligt att återkalla tillståndet, får tillståndshavaren i stället ges en anmärkning eller en skriftlig varning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

180.

Lag

om ändring av sjötrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjötrafiklagen (782/2019) 54 § 2 mom., 102 § 1 mom., 106 § 3 mom. och 132 §, av dem 54 § 2 mom. sådant det lyder i lag 543/2021, som följer:

54 §

Placering av sjötrafikmärken och ljussignaler

För placeringen av sjötrafikmärken och ljussignaler i en allmän farled ansvarar huvudmannen för farleden, och för placeringen av sjötrafikmärken och ljussignaler i områden utanför en allmän farled ansvarar kommunen. För utmärkning av en korsande färjled och för placering av ljussignaler i färjleder ansvarar den behöriga livskraftscentralen. För placeringen av märken som betecknar begränsad segelfri höjd, luftledningsmärken samt kabel- och ledningstavlor inklusive

Betänkande FvUB 15/2025 rd

riktmärken ansvarar den som äger luftledningen, kabeln, ledningen eller den konstruktion som begränsar den segelfria höjden.

102 §

Behandlingen av förbuds- och begränsningsärenden

En framställan om ett sådant förbud eller en sådan begränsning som avses i 101 § kan göras av kommunen eller en kommunmedlem eller av en sådan myndighet, sammanslutning eller ägare till ett vattenområde som berörs av saken. Utfärdandet av förbud eller begränsningar kan också inledas av Trafikledsverket, Transport- och kommunikationsverket eller livskraftscentralen. Framställan om utfärdande av förbud eller begränsning ska lämnas skriftligen till Transport- och kommunikationsverket. Av framställan ska framgå giltighetstiden och grunderna för förbudet eller begränsningen samt andra omständigheter som behövs med tanke på behandlingen av ärendet. Det vattenområde för vilket förbudet eller begränsningen söks ska anges på en karta i ändamålsenlig skala.

106 §

Tillstånd till tävlingar, övningar och andra evenemang

Tillstånd till ett evenemang som genomförs på flera kommuners område beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket.

132 §

Tillsyn som rör förebyggande och bekämpning av miljöolägenheter

Tillsynen över att bestämmelserna i denna lag följs hör i fråga om förebyggande och bekämpning av miljöolägenheter till Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

181.

Lag

om ändring av lagen om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om enskilda vägar (560/2018) 13 § 2 mom., 21 § 1 mom., 23 § 1 och 2 mom., 61 § 4 mom., 73 § 2 mom., 83 § 3 mom., 85 § 2 mom., 88 § 1—3 mom. och 91 § 1 mom. av dem 61 § 4 mom., 83 § 3 mom. och 88 § 1—3 mom. och 91 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1503/2019, som följer:

13 §

Upphörande av enskild väg och ändring till gata

— — — — —
När kommunen har blivit gatuhållningsskyldig för en gata till vilken trafiken på en enskild väg eller en vägdel är avsedd att överföras, eller när kommunen har börjat bygga en sådan gata, ska kommunen överta väghållningen av den enskilda väg eller vägdel som ändras till gata. En vägdelägare eller ett väglag har rätt att föra frågan om kommunens skyldighet att överta väghållningen till Tillstånds- och tillsynsverket för behandling, och myndigheten kan vid vite ålägga kommunen att fullgöra denna skyldighet.
— — — — —

21 §

Anläggning av väg på eller i närheten av ett område som ingår i nätverket Natura 2000

Om anläggningen av en väg betydligt försämrar de naturvärden på grund av vilka ett område har införlivats eller avses bli införlivat i det i naturvårdslagen avsedda nätverket Natura 2000 och om inga hinder för anläggningen av vägen annars föreligger, ska förrättningsmännen vid förrättningen av enskild väg i samråd med Tillstånds- och tillsynsverket sträva efter att finna ett sådant alternativ där olägenheterna blir så små som möjligt på ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000 eller som införlivats i nätverket.
— — — — —

23 §

Hot om tvångsutförande

Den behöriga livskraftscentralen kan på ansökan av en vägdelägare, ett väglag eller ägaren till en fastighet som vägrätten gäller förena ett sådant lagakraftvunnet beslut från förrättning av en-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

skild väg eller en sådan lagakraftvunnen dom som har meddelats med stöd av denna lag och som gäller en åtgärd för väghållning med hot om tvångsutförande, om den som är skyldig att utföra åtgärden inte har vidtagit behövliga åtgärder inom den tidsfrist som förelagts vid förrättningen av enskild väg. Om den som är skyldig att utföra åtgärden är ett väglag ska, innan ett beslut om verkställighet av hotet om tvångsutförande fattas, sysslomannen eller bestyrelsen ges tillfälle att bli hörd i saken och, om väghållningsärendet inte behandlats vid väglagets stämma, stämman ges tillfälle att inom viss tid avge utlåtande.

Om den som är skyldig att vidta åtgärder inte har vidtagit behövliga åtgärder inom den tidsfrist som angetts i beslutet om föreläggande av hot om tvångsutförande, ska sökanden för verkställande av hotet om tvångsutförande underrätta den behöriga livskraftscentralen om detta. Genom beslutet om verkställande av hotet om tvångsutförande berättigas sökanden eller någon annan fysisk person att utföra eller låta utföra de åtgärder som bestämts vid en förrättning av enskild väg på bekostnad av den som är skyldig att utföra dem.

61 §

Sammanställande av väglagets stämma

Om sysslomannen eller bestyrelsen eller någon annan i väglagets stadgar angiven aktör underlåter att sammankalla årsstämma eller vägrar att kalla vägdelägarna till extra stämma, kan stämman på ansökan av en vägdelägare hållas under ledning av en förrättningsingenjör i samband med förrättning av enskild väg, eller så kan den behöriga livskraftscentralen på ansökan av en vägdelägare, efter att ha gett sysslomannen eller bestyrelsen tillfälle att bli hörd, berättiga sökanden att kalla vägdelägarna till stämma på det sätt som föreskrivs i 1 mom. Om fem år eller mer förflutit sedan väglagets föregående stämma har kallats samman och hållits kan en vägdelägare kalla väglaget till stämma på det sätt som anges i 1 mom.

73 §

Ansökan om förrättning av enskild väg

Ansökan om förrättning av enskild väg kan göras av vägdelägare, ägare och delägare till en fastighet eller annan registerenhet, delägare i ett gemensamt område, en näringsidkare som avses i 6 § eller annan i den paragrafen avsedd aktör, det väglag vars väg ärendet gäller, samt kommunen, den behöriga livskraftscentralen eller staten. Ansökan om förrättning av enskild väg för att utreda en vägs läge och bredd samt de rättigheter som gäller för vägen kan även göras av en innehavare av särskilda rättigheter som hänför sig till fastigheten. Lantmäteriverket eller en annan fastighetsregisterförare kan inleda en förrättning av enskild väg utan ansökan i sådana fall som avses i 283 § i fastighetsbildningslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

83 §

Statsunderstöd

Beslut om beviljande och indragning av statsunderstöd för väghållning enligt 1 mom. 1 punkten fattas av den behöriga livskraftscentral inom vars verksamhetsområde vägen eller största delen av vägen finns. Transport- och kommunikationsverket beslutar om fördelningen av anslaget eller delar av det till de behöriga livskraftscentralerna. Beslut om beviljande av statsunderstöd för ändamål enligt 1 mom. 2 och 3 punkten fattas av Transport- och kommunikationsverket.

85 §

Tillåtande av trafik på väg som får understöd

Om annan trafik än sådan som gagnar vägdelägarna orsakar fastighetens eller registerenhetens ägare eller trafiksäkerheten avsevärd olägenhet, kan med kommunens samtycke trafik som gagnar andra än vägdelägarna förbjudas eller begränsas på en väg för vars underhåll det beviljas understöd eller en sådan väg stängas av. Innan kommunen ger sitt samtycke ska den begära utlåtande av den behöriga livskraftscentralen.

88 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om sådana beslut om beviljande av statsunderstöd som livskraftscentralen fattat med stöd av 83 §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

I ett beslut som har fattats med anledning av en begäran om omprövning och i beslut av Tillstånds- och tillsynsverket enligt 13 § 2 mom. och i beslut av livskraftscentralen enligt 23 § 1 och 2 mom. samt 61 § 4 mom. får ändring sökas genom besvär. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Behörig förvaltningsdomstol är den inom vars domkrets den enskilda vägen finns.

Livskraftscentralen får söka ändring i ett i 85 § 2 mom. avsett beslut om samtycke av kommunen.

91 §

Omedelbar verkställighet av beslut

Beslut som med stöd av denna lag har fattats vid förrättning av enskild väg eller väglagsstämma samt livskraftscentralens beslut enligt 83 § om statsunderstöd och beslut enligt 61 § 4 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

om berättigande att kalla till stämma får verkställas trots ändringssökande, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat. Jorddomstolen är då beslutför även med dess ordförande ensam.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

182.

Lag

om ändring av 59 a § i personalfondslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personalfondslagen (934/2010) 59 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 229/2023, som följer:

59 a §

Upphörande av en obetydlig fondandel som förfallit till betalning

Om en fondmedlem inte på begäran lämnar personalfonden de uppgifter som är nödvändiga för utbetalning av en obetydlig fondandel, upphör medlemmens fordran hos personalfonden två år efter det att medlemmens fordran borde ha betalats enligt 47 eller 58 §. Begäran om lämnande av uppgifter ska bevisligen delges medlemmen eller dennes rättsinnehavare. En fondandel anses vara obetydlig om den underskrider beloppet av behandlingsavgiften för en deponering hos Tillstånds- och tillsynsverket.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

183.

Lag

om ändring av gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gruvlagen (621/2011) 37 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 58 § 1 mom., 146 § 2 mom.
3 punkten, 152 § 5 mom., 159 § 4 punkten och 165 § 1 mom. 4 punkten,
av dem 58 § 1 mom. sådant det lyder i lag 966/2020, som följer:

37 §

Utlåtanden om tillståndsansökan

Tillståndsmyndigheten ska begära utlåtande om ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd av

2) Tillstånds- och tillsynsverket,

Tillståndsmyndigheten ska begära utlåtande om ansökan om gruvområdesinlösningstillstånd av den kommun som ingår i verkningsområdet, det behöriga landskapsförbundet och Tillstånds- och tillsynsverket.

58 §

Information om tillståndsbeslut

Tillståndsbeslutet om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd ska sändas till sökanden, och dem som uttryckligen har begärt det samt till tillsynsmyndigheterna och de myndigheter som bevakar allmänna intresse i ärendet. Beslutet ska dessutom sändas till Tillstånds- och tillsynsverket och de kommuner och andra myndigheter som delgetts ärendet under handläggningen eller av vilka utlåtande har begärts.

146 §

Slutbesiktning

Gruvmyndigheten ska informera följande parter och instanser om slutbesiktningen:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) Tillstånds- och tillsynsverket,

152 §

Myndigheternas rätt att få uppgifter

Gruvmyndigheten, Tillstånds- och tillsynsverket, arbetarskyddsmyndigheten och Strålsäkerhetscentralen har, trots sekretessbestämmelserna, rätt att av varandra få nödvändiga uppgifter för tillsynen över malmletning, gruvdrift och guldvaskning och att använda varandras prov. Den lokala behöriga räddningsmyndigheten har, trots sekretessbestämmelserna, rätt att av gruvmyndigheten få sådana uppgifter som gäller grus säkerheten och som behövs för räddningsverksamheten.

159 §

Rätt att inleda ett ärende

Om ett ärende som avses i 156 § 1 mom. inte har inletts på gruvmyndighetens eget initiativ, kan ärendet inledas skriftligen av

4) Tillstånds- och tillsynsverket eller en annan myndighet som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse i frågan,

165 §

Besvärsrätt

I beslut om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd, beslut om förlängning av ett sådant tillstånds giltighetstid och om upphörande, ändring och återkallelse av sådana tillstånd och beslut om upphörande av gruvdrift får ändring sökas av

4) Tillstånds- och tillsynsverket och en annan myndighet som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse i frågan,

Denna lag träder i kraft den

20 .

184.

Lag

om ändring av konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 35 § 1 mom., 36 § 1 mom., 37 § 1, 4 och 6 mom. samt 41 §, sådana de lyder, 35 § 1 mom., 36 § 1 mom. och 37 § 1, 4 och 6 mom. i lag 546/2021 och 41 § i lag 662/2012, som följer:

35 §

Inspektioner i näringsidkares affärslokaler

Behöriga tjänstemän vid Konkurrens- och konsumentverket har rätt att förrätta alla behövliga inspektioner i de affärs- och lagerlokaler samt av markområden och fordon som en näringsidkare har i sin besittning för att övervaka att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs samt för att bedöma företagsförvärv som avses i 4 kap. Konkurrens- och konsumentverket är skyldigt att på begäran av Europeiska kommissionen förrätta inspektioner så som föreskrivs i Europeiska unionens rättsakter.

36 §

Inspektioner i andra lokaler

För att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har Konkurrens- och konsumentverkets tjänstemän rätt att förrätta inspektioner också i andra lokaler än sådana som avses i 35 §, om det finns grundad anledning att misstänka att där förvaras bokföring eller andra handlingar som har samband med affärsverksamheten och föremålet för inspektionen och som kan ha betydelse för att en överträdelse av 5 eller 7 § eller av artikel 101 eller 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska kunna bevisas.

37 §

Förfarandet vid inspektioner

Näringsidkare och sammanslutningar av näringsidkare ska för inspektioner ge Konkurrens- och konsumentverkets, Europeiska kommissionens och andra medlemsstaters konkurrensmyndigheters tjänstemän, eller personer som dessa bemyndigat, tillträde till affärs- och lagerlokaler, markområden och fordon som de har i sin besittning. De tjänstemän som förrättar inspektion har

Betänkande FvUB 15/2025 rd

rätt att oberoende av lagringsmediet granska och ta kopior av näringsidkarnas och sammanslutningarnas affärskorrespondens, bokföring, dataregistreringar och andra handlingar och data som kan ha betydelse för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

— — — — —
Vid förrättande av inspektion i andra lokaler än de som avses i 35 § har Europeiska kommissionens och Konkurrens- och konsumentverkets tjänstemän befogenheter enligt 1 mom. men inte befogenheter enligt 3 mom.

— — — — —
Europeiska kommissionen, Konkurrens- och konsumentverket och en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat kan vid inspektioner biträdas av andra personer som de har bemyndigat därtill.

41 §

Uppgifterna för Statens ämbetsverk på Åland

Statens ämbetsverk på Åland ska utreda konkurrensförhållanden och konkurrensbegränsningar samt på uppdrag av Konkurrens- och konsumentverket vidta andra åtgärder för främjande av konkurrensen inom sitt verksamhetsområde.

Denna lag träder i kraft den 20 .

185.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (757/2021) 12 och 13 §, 14 § 2 mom., 75 § 1 mom. och 81 § 1 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Livskraftscentralernas behörighet

Den behöriga livskraftscentralen får bevilja stöd

1) av medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden och medel från Fonden för en rättvis omställning

a) till utvecklings- och investeringsprojekt i anslutning till begränsning av klimatförändringen och anpassning till klimatförändringen samt i anslutning till miljön och naturresurserna,

b) till utvecklings- och investeringsprojekt i anslutning till trafik och infrastruktur,

2) av medel från Europeiska socialfonden och medel från Fonden för en rättvis omställning till utvecklingsprojekt i anslutning till stödjande av sysselsättning, kompetens och social delaktighet.

Livskraftscentralen är den statsbidragsmyndighet som avses i statsunderstödslagen i ärenden som gäller de stöd som centralen har beviljat.

Den behöriga livskraftscentralen får bevilja stöd också för sådana projekt som centralen själv genomför och som avses i denna paragraf. Livskraftscentralen ska administrativt skilja uppgifterna som finansierande myndighet från de uppgifter som gäller att söka och ta emot stöd i anknytning till projekt som centralen själv genomför. Denna lag och de förordningar som utfärdas av statsrådet med stöd av denna lag tillämpas också på projekt som livskraftscentralen själv genomför.

Bestämmelser om beviljande av stöd och stödets användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Livskraftscentralernas prövningsrätt i vissa fall

Innan ett i 12 § 1 mom. 2 punkten avsett stöd beviljas ska livskraftscentralen begära utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om projekt som hör till ministeriets ansvarsområde och som gäller

1) inledande av utbildning som leder till högskoleexamen,

2) ändringar i högskolenätet.

Undervisnings- och kulturministeriet ger ett för livskraftscentralen bindande utlåtande om lagligheten av projekt som avses i 1 mom. samt om ett projekt är förenligt med målsättningen för undervisnings- och kulturministeriets högskole- och forskningspolitik.

Närmare bestämmelser om det utlåtandeförfarande som ska tillämpas på projekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

14 §

Projekt inom riksomfattande teman för Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program

Bestämmelser om de livskraftscentraler och landskapsförbund som är förmedlande organ i fråga om projekt som hör till riksomfattande teman utfärdas genom förordning av statsrådet.

75 §

Myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter

Arbets- och näringsministeriet, den förvaltande myndigheten, den myndighet som sköter bokföringsfunktionen, revisionsmyndigheten, livskraftscentralerna, landskapsförbunden och Livsmedelsverket har trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om fysiska och juridiska personer som ansöker om stöd och är stödmottagare och som gäller deras ekonomiska ställning, affärs- och yrkesverksamhet och finansiering som beviljats dem av offentliga medel och om andra förhållanden som är av betydelse med tanke på stödet och som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och genomförandelagen samt i den allmänna förordningen och i andra förordningar som anges i 2 §. Andra myndigheter som anges i detta moment än den myndighet som sköter bokföringsfunktionen har rätt att få ovan avsedda nödvändiga uppgifter om användningen av stödet också av stödmottagare.

81 §

Sökande av ändring i beslut av arbets- och näringsministeriet och av förmedlande organ för Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program i projekt- och stödärenden samt i beslut av behöriga landskapsförbund och förvaltande myndigheter för Interregprogram vid de yttre gränserna om nationell medfinansiering av Interregprogram och Interregprogram vid de yttre gränserna

Omrövning får begäras i fråga om beslut som fattats av arbets- och näringsministeriet med stöd av denna lag och beslut i projekt- och stödärenden som fattats av livskraftscentraler, landskapsförbund och Livsmedelsverket i egenskap av förmedlande organ för Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program samt beslut om nationell medfinansiering av Interregprogram och Interregprogram vid de yttre gränserna som fattas av behöriga landskapsförbund och förvaltande myndigheter för Interregprogram vid de yttre gränserna. På begäran om omrövning enligt denna paragraf tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

186.

Lag

om ändring av lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utveckling av regionerna och genomförande av Europeiska unionens regional- och strukturpolitik (756/2021) 6 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 2 mom. och 10 § 1 och 4 mom. som följer:

6 §

Ansvar för regionutvecklingen

Bestämmelser om livskraftscentralerna och deras uppgifter i regionutvecklingen finns i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/).

8 §

Planering av regionutvecklingen

Landskapsförbunden främjar utvecklingen av sina regioner genom att utarbeta ett i 25 § avsett landskapsprogram som baserar sig på landskapets långsiktiga strategiska riktlinjer. För planeringen av regionutvecklingen svarar landskapsförbunden i samarbete med kommunerna, livskraftscentralerna och den övriga statliga regionförvaltningen samt andra aktörer som deltar i regionutvecklingen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

9 §

Arbets- och näringsministeriets uppgifter

Arbets- och näringsministeriet sköter de uppgifter som avses i 1 mom. 1–5 punkten i samarbete med andra ministerier, landskapsförbunden, kommunerna, livskraftscentralerna och andra offentliga och privata aktörer.

10 §

Förmedlande organ för Europeiska unionens regional- och strukturpolitiska program

Förmedlande organ som avses i artikel 71.3 i den allmänna förordningen är livskraftscentralerna, Livsmedelsverket och landskapsförbunden. Förmedlande organ ska uppfylla kraven enligt både EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen för skötseln av uppgifterna.

Livskraftscentralens uppgifter som förmedlande organ kan koncentreras så att en livskraftscentral sköter uppgifter som föreskrivits för det förmedlande organet inom verksamhetsområdet för en annan central.

Denna lag träder i kraft den

20 .

187.

Lag

om ändring av lagen om det nationella genomförandet av brexitjusteringsreserven

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om det nationella genomförandet av brexitjusteringsreserven (1352/2022) 4 §, 5 § 3 mom., 7 och 9 §, 10 § 1 mom. samt 11 och 12 § som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4§

Livskraftscentralernas uppgifter och behörighet

Livskraftscentralerna är de organ som förmedlar stöd från reserven. De förmedlande organen sköter de uppgifter i anslutning till reserven som de ålagts i denna lag och någon annanstans i lag för arbets- och näringsministeriets räkning och på dess ansvar.

Livskraftscentralerna är sådana statsbidragsmyndigheter som avses i statsunderstödslagen (688/2001) i ärenden som gäller sådana från reserven finansierade understöd som de administrerar.

Till livskraftscentralernas uppgifter hör dessutom

1) utarbeta den beskrivning av förvaltnings- och kontrollsystemet som avses i EU-förordningen, när det är fråga om det förmedlande organets egen verksamhet för att sköta uppgifter med anknytning till reserven samt hålla beskrivningen uppdaterad,

2) registrera och lagra de uppgifter om utgifter som orsakats av understöd som organet beviljat och andra uppgifter som behövs för att tillämpa denna lag i det elektroniska informationssystem som avses i 6 §,

3) inom den tid som arbets- och näringsministeriet bestämmer ge en förvaltningsförklaring som motsvarar förvaltningsförklaringen enligt EU-förordningen om de understöd som organet beviljat från reserven.

Bestämmelser om de behöriga livskraftscentraler som sköter de uppgifter som föreskrivs för livskraftscentralen finns i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) och i den förordning av statsrådet som har utfärdats med stöd av den.

5§

Finansministeriets finanscontrollerfunktionens uppgifter

Dessutom underrättar finanscontrollerfunktionen arbets- och näringsministeriet och den behöriga livskraftscentralen om resultaten av de granskningar som funktionen utfört samt utarbetar ett sammandrag av de granskningar som funktionen utfört av användningen av reserven för medlemsstatens ansökan om det ekonomiska bidraget från reserven.

7§

Myndigheternas rätt att lämna ut uppgifter och rätt att få information

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt livskraftscentralerna har för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i Europeiska unionens lagstiftning rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt från en annan myndighet och en aktör som sköter ett offentligt uppdrag få nödvändiga uppgifter om den ekonomiska ställningen och affärs- och yrkesverksamheten för fysiska personer och juridiska personer som ansöker om och får stöd, om den finansiering som beviljats sökande och mottagare av offentliga medel och om andra omständigheter som är av betydelse med tanke på stödet. Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt livskraftscentralerna har rätt att få

Betänkande FvUB 15/2025 rd

de nödvändiga uppgifter som avses i detta moment om användningen av stöd även från stödtagaren.

Arbets- och näringsministeriet och finansministeriets finanscontrollerfunktion samt livskraftscentralerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut de nödvändiga uppgifter som avses i denna paragraf till andra myndigheter, aktörer som sköter offentliga uppdrag och Europeiska unionens institutioner, organ och byråer för skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

9 §

De nationella myndigheternas granskningsrätt

Finansministeriets finanscontrollerfunktion har rätt att utföra granskningar av arbets- och näringsministeriet, livskraftscentralerna samt mottagarna av det understöd som avses i 5 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021–2028 för utförandet av de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Arbets- och näringsministeriet har rätt att utföra granskningar av livskraftscentralerna samt av mottagare och sökande av det understöd som organen beviljar för utförandet av de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om rätt för arbets- och näringsministeriet och livskraftscentralerna samt en revisor som anlitas av dem att granska understödssökandens och understödstagarens affärsverksamhet finns dessutom i 18 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021–2028.

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralerna kan utföra granskningen själv eller befullmäktiga någon annan myndighet som utför granskningsarbete eller en revisor att utföra granskningen för deras räkning. Revisorn ska vara en revisor eller revisionsammanslutning som avses i revisionslagen (1141/2015) eller lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015). En befullmäktigad revisionsammanslutning ska utse en revisor som är huvudansvarig för revisionen.

En utomstående expert kan bistå vid revisionen på arbets- och näringsministeriets begäran. På en revisor och utomstående expert tillämpas 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994) samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när denne sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

10 §

Granskarens behörighet

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet, livskraftscentralerna och en i 9 § avsedd myndighet och revisor som de befullmäktigat har rätt att få tillträde till byggnader, lokaler och platser som är av betydelse för beviljandet och användningen av stödet. En granskning får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om yrkesverksamhet utövas i dem. En granskning i utrymmen som används för boende av permanent natur får utföras endast av finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralerna samt en av dem befullmäktigad myndighet. På en utomstående

Betänkande FvUB 15/2025 rd

experts rätt att bistå vid granskningen i utrymmen som används för boende av permanent natur tillämpas vad som föreskrivs i 9 § 5 mom.

— — — — —

11 §

Handräckning

Finansministeriets finanscontrollerfunktion, arbets- och näringsministeriet, livskraftscentralerna och de myndigheter och revisorer som de befullmäktigat och som avses i 9 § samt Europeiska unionens behöriga institutioner, organ och byråer har rätt att få handräckning av polis-, tull-, skatte- och utskökningsmyndigheterna vid utförandet av granskning.

12 §

Bevarande av bokföringsmaterial och andra verifikationer

Arbets- och näringsministeriet, livskraftscentralerna och finansministeriets finanscontrollerfunktion ska bevara de verifikationer som hänför sig till verkställigheten av denna lag till utgången av 2029, om inte en längre bevarandetid förutsätts i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning om stöd av mindre betydelse eller statligt stöd.

Denna lag träder i kraft den

20 .

188.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) 4 § 7 mom., sådant det lyder i lag 248/2022, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Tillsynsmyndigheter

Med avvikelse från 1 mom. är Tillstånds- och tillsynsverket och kommunerna på sitt område
marknadskontrollmyndigheter enligt denna lag när det gäller tobakslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

189.

Lag

om ändring av 143 § i lagen om offentlig upphandling och koncession

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) 143 § 16 punkten, sådan
den lyder i lag 499/2021, som följer:

143 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Konkurrens- och konsumentverket kan trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ lämna
ut behövliga uppgifter eller handlingar, som det fått vid tillsynen, till

16) Tillstånds- och tillsynsverket för de tillsynsuppgifter som anges i lagen om beställarens ut-
redningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006).

Denna lag träder i kraft den 20 .

190.

Lag

om ändring av lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler (1075/2000) 5 a § 4 och 5 mom., 7 och 8 §, 16 a § 3 mom., 17—19 §, rubriken för 21 § och 21 § 1 mom.,

sådana de lyder, 5 a § 4 och 5 mom. i lag 465/2017, 7 och 18 § i lag 1523/2009, 8, 17 och 19 § i lagarna 1523/2009 och 465/2017, 16 a § 3 mom. i lag 279/2013, rubriken för 21 § i lag 1010/2015 och 21 § 1 mom. i lag 365/2024, som följer:

5 a §

Tillförlitlighet

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om hur den som gör en anmälan sköter sina registrerings-, rapporterings- och betalningsåtaganden i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt avgifter som Tullen tar ut samt sådana uppgifter om personens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för utredning av den tillförlitlighet som avses i denna paragraf eller för strykning ur registret enligt 19 §.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få sådana uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses i 4 mom. också om en sådan organisation som avses i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) och som anknyter till den som gjort en anmälan samt om en sådan person som avses i 3 mom.

7 §

Register över förmedlingsrörelser, registeranmälan och anmälan av ändringar

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över förmedlingsrörelser (*förmedlingsrörelserregister*). Var och en har rätt att få information om de uppgifter som har förts in i registret samt utdrag ur registret.

Den som har för avsikt att utöva förmedlingsverksamhet ska för anteckning i registret göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket. Bestämmelser om innehållet i registeranmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Ändringar i de uppgifter som har förts in i registret ska utan dröjsmål anmälas till Tillstånds- och tillsynsverket. Byte av ansvarig föreståndare ska anmälas senast en månad efter att den föregående föreståndarens uppdrag har upphört.

8 §

Förutsättningar för registrering

Tillstånds- och tillsynsverket ska registrera den som gjort en registeranmälan som avses i 7 § 2 mom. som fastighetsförmedlingsrörelse eller rörelse för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler, om

- 1) anmälaren har rätt att utöva näring i Finland,
- 2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, när det är fråga om en fysisk person, har uppnått myndighetsåldern och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,
- 3) anmälaren är tillförlitlig,
- 4) anmälaren har en ansvarsförsäkring vars försäkringsbelopp med beaktande av förmedlingsverksamhetens art och omfattning kan bedömas vara tillräckligt för att de skador som verksamheten eventuellt ger upphov till ska kunna ersättas och vilken till sina övriga villkor motsvarar sedvanlig försäkringspraxis i branschen,
- 5) anmälaren har anmält en ansvarig föreståndare som uppfyller kraven i 5 § 2 och 3 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket kan vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att utöva förmedlingsverksamheten som bulvan för någon annan.

16 a §

Registret över dem som avlagt mäklarprov

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. via en teknisk anslutning.

17 §

Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av Tillstånds- och tillsynsverket.

Trots sekretessbestämmelserna ska en förmedlingsrörelse på begäran ge Tillstånds- och tillsynsverket uppdragsdagboken och de handlingar som hör till den samt övriga handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som är nödvändiga för att en ansvarig föreståndares och en i 5 a § 3 mom. och 8 § 1 mom. 3 punkten avsedd persons tillförlitlighet ska kunna utredas eller för strykning ur registret enligt 19 §. Bestämmelser om rätt att få uppgifter ur straffregistret utfärdas särskilt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 §

Tvångsmedel

Tillstånds- och tillsynsverket ska förbjuda förmedlingsverksamhet som i strid med denna lag utövas utan registrering. Om det finns särskilda skäl till detta, kan förbudet också meddelas så att det gäller en person som är anställd av en rörelse som utövar sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

Om förmedlingsrörelsen försummar en skyldighet som föreskrivs i 7 § 3 mom., 10 § eller 11 § eller som följer av 17 § 2 mom., kan Tillstånds- och tillsynsverket uppmana förmedlingsrörelsen att uppfylla sin skyldighet inom en viss tid. Om den ansvariga föreståndaren försummar en skyldighet som anges i 5 § 1 mom., kan Tillstånds- och tillsynsverket ge förmedlingsrörelsen en varning. Om försummelserna är allvarliga eller upprepas trots en uppmaning eller varning, kan Tillstånds- och tillsynsverket förbjuda förmedlingsrörelsens verksamhet helt eller delvis för viss tid, dock för högst sex månader.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förena ett förbud eller en uppmaning enligt denna paragraf med vite. Ett förbud enligt 1 mom. ska dock förenas med vite, om inte detta av något särskilt skäl är onödigt. Bestämmelser om vite finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

19 §

Strykning ur registret

Tillstånds- och tillsynsverket ska stryka en förmedlingsrörelse ur registret, om

- 1) förmedlingsrörelsen har upphört med sin verksamhet,
- 2) de förutsättningar för registrering som anges i 8 § 1 mom. 1—4 punkten inte längre uppfylls,
- 3) förmedlingsrörelsen utövar förmedlingsverksamheten som bulvan för någon annan,
- 4) förmedlingsrörelsen inte längre har en ansvarig föreståndare enligt 8 § 1 mom. 5 punkten och förmedlingsrörelsen inte inom den tidsfrist som Tillstånds- och tillsynsverket har ställt i sin uppmaning har anmält en ny ansvarig föreståndare, eller
- 5) det i förmedlingsrörelsens eller dess ansvariga föreståndares verksamhet förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och rörelsen redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för viss tid.

Om förmedlingsrörelsen har försatts i konkurs, kvarstår förmedlingsrörelsen trots konkursen i registret i sex månader. Konkursboets förvaltare ska utan dröjsmål meddela Tillstånds- och tillsynsverket att förmedlingsrörelsen har försatts i konkurs.

21 §

Sökande av ändring i beslut av Tillstånds- och tillsynsverket

När det gäller andra beslut av Tillstånds- och tillsynsverket än sådana som avses i 18 eller 19 § får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

191.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 567/2020, som följer:

6 §

Skyldighet att lämna uppgifter

En näringsidkare är skyldig att lämna Konkurrens- och konsumentverket uppgifter om detaljförsäljningspriser på konsumtionsnyttigheter och konsumenttjänster för de undersökningar, utredningar och jämförelser som avses i 2 § 1 mom. Konkurrens- och konsumentverket får bestämma att uppgifter ska lämnas även till Tillstånds- och tillsynsverket eller, om näringsidkarens verksamhetsställe är i landskapet Åland, till Statens ämbetsverk på Åland.

Denna lag träder i kraft den 20 . En hänvisning till regionförvaltningsverket någon annanstans i lag eller förordning avser efter ikraftträdandet av denna lag en hänvisning till Konkurrens- och konsumentverket, om de uppgifter som avses i hänvisningen hänförs till uppgifter som föreskrivs för verket i 1 och 2 § i lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) eller någon annanstans i lag.

Tillstånd som beviljats av, beslut som fattats av, registreringar som gjorts av och anmälningar som gjorts till regionförvaltningsverken före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft i den form de har vid lagens ikraftträdande.

Arkiv, register och datamaterial som gäller de uppgifter som överförs från regionförvaltningsverket och som avses i 1 och 2 § eller som föreskrivs för Konkurrens- och konsumentverket någon annanstans i lag samt anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser samt de rättigheter och skyldigheter som följer av dem övergår till Konkurrens- och konsumentverket vid ikraftträdandet av denna lag.

De avtal och förbindelser som avses i 3 mom. övergår dock till Konkurrens- och konsumentverket endast om inte något annat följer av deras innehåll.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Bestämmelser om tjänstemännens ställning finns i 5 a—5 c § i statstjänstemannalagen (750/1994).

192.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 5 § 15 och 16 punkten, 11 § 2 mom., 33 § 3 och 4 mom., 36 §, 39 § 1 mom., 40—43, 51 och 55–58 §, 59 § 1 mom., 64 §, 65 § 4 mom., 67 § 1 mom., 68 § 2 och 3 mom., 69 § 4 mom., 70 § 1 mom., 71 och 74 §, 75 § 2 mom., 76 § 1 mom., 77 och 78 §, 79 § 3 mom., 80 §, 81 § 4 mom., 82 och 83 §, 86 § 3 mom., 89 §, 90 § 1—4 och 6 mom., 91 och 92 §, 95 § 5 mom. samt 102 § 4 mom.,

av dem 5 § 15 och 16 punkten, den svenska språkdräkten i 36 §, 39 § 1 mom., 40—3 och 51 § samt 57 §, 59 § 1 mom. och 74 §, den svenska språkdräkten i 75 § 2 mom. samt 76 § 1 mom., den svenska språkdräkten i 77 § samt 78 §, den svenska språkdräkten i 79 § 3 mom. samt 80 §, den svenska språkdräkten i 81 § 4 mom., 82 och 83 § samt 90 § 4 mom., den svenska språkdräkten i 91 § samt 95 § 5 mom. och 102 § 4 mom. sådana de lyder i lag 1100/2024, 11 § 2 mom., den finska språkdräkten i 39 § 1 mom. samt 56 §, 68 § 2 och 3 mom., 69 § 4 mom., 86 § 3 mom., den svenska språkdräkten i 89 § samt 90 § 1—3 och 6 mom. och den svenska språkdräkten i 92 § sådana de lyder i lag 322/2024, den svenska språkdräkten i 55, 64 och 71 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1100/2024 samt den finska språkdräkten i 71 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 322/2024, som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

15) *kommunplats* en anmälan som baserar sig på ett i 42 § avsett avtal mellan livskraftscentralen och kommunen om kommunens beredskap att ordna bostad, mottagande och tjänster och att ta emot en invandrare som avses i 2 § 3 eller 4 mom. inom förfarandet för anvisande till kommuner enligt 4 kap.,

16) *anvisande till kommun* förfarande där livskraftscentralen på det sätt som anges i 43 § anvisar en i 2 § 3 eller 4 mom. avsedd person till en kommunplats som kommunen har beviljat eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

där personen flyttar till kommunen från en förläggning med hjälp av förläggningens stödåtgärder eller självständigt,

— — — — —

11 §

Basinformation om det finländska samhället

— — — — —

Varje myndighet som tillämpar denna lag svarar för sin del för att ta fram och uppdatera den information som avses i 1 mom. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för att samordna, översätta och distribuera uppgifterna för myndigheternas bruk.

33 §

Ordnande av boende för barn som är i landet utan vårdnadshavare

— — — — —

Välfärdsområdet ska avtala med livskraftscentralen om grundande av ett familjegrupphem om servicebehovet i området förutsätter det. Välfärdsområdet ska innan avtalet ingås höra kommunen där familjegrupphemmet avses bli grundat.

På omhändertagande av ämnen och föremål och inspektion av rum som en boende förfogar över i ett familjegrupphem tillämpas vad som föreskrivs i 60—62 § och 63 § 1—3 mom. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel. En kopia av protokollet över omhändertagande av ämnen och föremål och inspektionen av rum som en boende förfogar över ska lämnas till välfärdsområdet och till Tillstands- och tillsynsverket. De begränsningsbefogenheter som enligt detta moment tillkommer föreståndaren eller annan personal vid ett familjegrupphem tillämpas i alla familjegrupphem, oberoende av om den nämnda personalen står i tjänsteförhållande eller tillhör övrig personal, om inte något annat föreskrivs särskilt genom lag.

36 §

Styrningen av, planeringen av och tillsynen över företrädarverksamheten

Livskraftscentralen svarar för styrningen av, planeringen av och tillsynen över företrädarverksamheten.

39 §

Arvodet till företrädaren och kostnader

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret betalar på ansökan ett arvode av statens medel till en företrädare som förordnats för ett barn på basis av den tid som företrädaren har använt till uppgifterna och ersättning för kostnaderna för företräddandet, när företrädaren har förordnats med stöd av denna lag eller lagen om mottagande av personer som söker internationellt

Betänkande FvUB 15/2025 rd

skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel och den minderårige har beviljats uppehållstillstånd.

— — — — —

40 §

Nationell planering och utveckling av anvisande till kommun

Arbets- och näringsministeriet svarar för den nationella planeringen och utvecklingen av anvisande till kommuner samt för att årligen fastställa nationella mål för kommunplatserna inom livskraftscentralernas områden.

41 §

Regional planering och utveckling och regionalt genomförande av anvisande till kommun

Livskraftscentralen svarar för den regionala planeringen och utvecklingen av anvisande till kommuner samt som en del av detta för utarbetandet och genomförandet av den regionala strategin för anvisande av personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. till kommuner. Som en del av den regionala planeringen ska livskraftscentralen säkerställa att det finns kommunplatser i området som motsvarar de nationella målen. Livskraftscentralen ska stödja kommunerna och välfärdsområdena inom sitt område i beredskapen att ta emot personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. och som flyttar till en kommunplats i kommunen med eller utan utnyttjande av förläggningens stödåtgärder.

Livskraftscentralen ska genomföra den regionala planeringen i samarbete med kommunerna, välfärdsområdena, Migrationsverket och förläggningarna, flyktingslussarna och familjegrupperna i området samt med andra myndigheter som är viktiga med avseende på anvisande till kommuner och med aktörer inom tredje sektorn.

42 §

Avtal om anvisande till kommun och integrationsfrämjande

Kommunen kan med livskraftscentralen ingå ett avtal om anvisande till kommun och integrationsfrämjande. Avtalet ska innehålla bestämmelser om beredskapen att ta emot personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och att tillhandahålla tjänster samt om kommunplatser till vilka en person som avses i 2 § 3 och 4 mom. kan hänvisas i enlighet med 43 §. En kommun som inte hör till landskapet Åland ska samråda med välfärdsområdet innan ett avtal upprättas. En kommun som hör till landskapet Åland ska samråda med hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland innan ett avtal upprättas.

Avtalet är i regel flerårigt och det ska ses över minst vart fjärde år.

43 §

Anvisande till kommun

Livskraftscentralen ska till en kommunplats som överenskommits genom ett i 42 § avsett avtal

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1) på framställning av Migrationsverket anvisa en person som tagits till Finland inom en flyktingkvot som avses i 90 § i utlänningslagen, och

2) på framställning av en förläggning anvisa en person som avses i 2 § 3 mom. och som befinner sig i en utsatt ställning i den mening som avses i 6 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Livskraftscentralen kan dock på framställning av Migrationsverket eller en förläggning till en kommun anvisa en annan i 2 § 3 mom. avsedd person än en sådan som avses i 1 mom. i denna paragraf. Livskraftscentralen kan även anvisa en person som avses i 2 § 4 mom. till en kommun.

Innan anvisandet till en kommunplats ska livskraftscentralen komma överens med kommunen om anvisande till kommunen. En kommun som inte hör till landskapet Åland ska samråda med välfärdsområdet innan en person anvisas till kommunen, om personen har uppenbara behov av social- och hälsovårdstjänster. En kommun som hör till landskapet Åland ska samråda med hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland om personen har uppenbara behov av hälso- och sjukvårdstjänster.

En i 2 § 3 mom. avsedd person kan flytta från förläggningen till kommunen med eller utan utnyttjande av förläggningens stödåtgärder, om personen anser det vara ändamålsenligt.

Med avvikelse från 3 mom. ska livskraftscentralen komma överens med kommunen och välfärdsområdet om anvisande av ett sådant barn eller en sådan ung person som avses i 2 § 6 mom. till en avtalad kommunplats. Av grundad anledning kan livskraftscentralen, kommunen och välfärdsområdet även utan ett i 42 § avsett avtal komma överens om placering av barnet eller den unga personen i familjevård enligt 33 §.

51 §

Nationell planering, utveckling och styrning av integrationsfrämjandet

Arbets- och näringsministeriet svarar för

1) nationell planering, utveckling och styrning av den integrationsfrämjande politiken och för samordning av den med andra politikområden och med främjandet av goda befolkningsrelationer,

2) uppföljning och utvärdering av integrationshelheten och politiken för integrationsfrämjandet.

Arbets- och näringsministeriet styr livskraftscentralerna samt Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret i uppgifter i anslutning till integrationsfrämjandet och främjandet av goda befolkningsrelationer.

55 §

Livskraftscentralernas uppgifter

Livskraftscentralen ansvarar inom sitt verksamhetsområde för följande uppgifter i anslutning till främjandet av invandrades integration och av goda befolkningsrelationer:

1) utveckling, samarbete, samordning och uppföljning av främjandet av integration och etablering på regional nivå samt tillsyn över tillgången till, kvaliteten på och verkningsfullheten hos de i 2 kap. avsedda tjänster som kommunen tillhandahåller andra integrationskunder än sådana som är registrerade som arbetssökande,

2) stöd och råd angående integrationsfrämjande till kommunerna och välfärdsområdena,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) utarbetande och genomförande av en regional strategi i enlighet med 41 § för anvisande av personer som avses i 2 § 3 och 4 mom. till en kommun samt övriga i 4 kap. föreskrivna uppgifter om anvisande till kommuner,

4) avtal med välfärdsområdet om inrättande av familjegrupphem för barn som avses i 2 § 6 mom.,

5) styrning och övervakning av familjegrupphem för barn som avses i 2 § 6 mom. i samarbete med välfärdsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och vid behov Migrationsverket,

6) styrning och övervakning av verksamheten för företrädare som avses i 35 §,

7) avtal med kommunen eller välfärdsområdet om ersättningar som föreskrivs i 8 kap.,

8) främjande av goda befolkningsrelationer och av dialog och samarbete mellan befolkningsgrupper,

9) andra än i 1–8 punkten avsedda uppgifter som föreskrivs särskilt för livskraftscentralen i denna lag.

Dessutom kan livskraftscentralen vara statsbidragsmyndighet beträffande integrationsfrämjande i sådana uppgifter som avses i 9 och 11 § i statsunderstödslagen (688/2001).

Livskraftscentralen ska samarbeta med Tillstånds- och tillsynsverket vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

56 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för följande uppgifter i anknytning till främjandet av integration och etableringen av invandrare:

1) uppföljning och utvärdering av integrationsfrämjandets resultat och hur väl integrationsfrämjandet fungerar samt produktion av information om det,

2) stödjande av utvecklingen av kompetens och tjänster för främjande av integration och av samordningen av tjänsterna på nationell nivå, juridisk rådgivning i anknytning till genomförandet av denna lag samt annat stödjande av kommuner och andra integrationsfrämjande aktörer i främjandet av integration och etablering på nationell nivå,

3) skötsel av de uppgifter i anknytning till behandling och betalning av ersättningsansökningar som anges i 8 kap.,

4) skötsel av de uppgifter i anknytning till registerföring i informationssystem som anges i 9 kap., och

5) skötsel av andra än i 1–4 punkten avsedda uppgifter enligt denna lag.

Dessutom kan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret vara statsbidragsmyndighet beträffande integrationsfrämjande i sådana uppgifter som avses i 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter, vid sidan av livskraftscentralen, även tillsynsuppgifter i enlighet med 15 § i statsunderstödslagen.

Närmare bestämmelser om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

57 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket svarar i frågor som hör till dess verksamhetsområde för planeringen, styrningen och tillsynen när det gäller åtgärder och tjänster som främjar och stöder invandrades integration samt sörjer för att invandrarnas behov beaktas vid planeringen och ordnandet av andra åtgärder och tjänster som hör till Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhetsområde.

Tillstånds- och tillsynsverket styr och utövar tillsyn över verksamheten i sådana familjegrupper som avses i 33 § tillsammans med välfärdsområdet och livskraftscentralen. Bestämmelser om tillsynen över socialservice finns i 5 kap. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Tillstånds- och tillsynsverket ska samarbeta med livskraftscentralerna vid skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

58 §

Regional samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande

Livskraftscentralen kan tillsätta en regional samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande. Samarbetsgruppen har till uppgift att stödja livskraftscentralen i utförandet av de uppgifter som avses i 55 §. Samarbetsgruppen kan även ha andra uppgifter i anknytning till invandring och integrationsfrämjande. I samarbetsgruppen kan ingå regionens kommuner, välfärdsområden, polisen, förläggningar och flyktingslussar, andra myndigheter, företrädare för näringslivet samt organisationer, föreningar, sammanslutningar och serviceproducenter av integrationsfrämjande åtgärder och tjänster.

59 §

Statlig ersättning till kommunen och välfärdsområdet

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska inom ramen för statsbudgeten ersätta kommunen och välfärdsområdet för kostnaderna för ordnandet av de tjänster som avses i denna lag i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel. För en kommun som inte hör till landskapet Åland är förutsättningen för betalning av ersättning att ett integrationsprogram har ordnats i kommunen. För en kommun inom landskapet Åland är förutsättningen för betalning av ersättning att kommunen har utarbetat ett sådant program för integrationsfrämjande som avses i 26 § i landskapslagen om främjande av integration (Ålands författningssamling 2012:74). Dessutom krävs det att kommunen har ingått ett avtal enligt 42 § i denna lag med livskraftscentralen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

64 §

Ersättning för beredskap för mottagande

Kommunen kan ersättas för nödvändiga kostnader som under en period om högst fyra månader före ankomsten till Finland eller flyttningen till kommunen har orsakats av beredskapen för mottagandet av en person som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och som på det sätt som avses i 43 § har anvisats till en kommunplats. Av grundad anledning kan kostnaderna ersättas för högst åtta månader.

En förutsättning för betalning av ersättning till kommunen är dessutom att livskraftscentralen har fattat beslut om detta.

65 §

Statlig ersättning för specialkostnader

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att livskraftscentralen har fattat beslut om detta.

67 §

Ersättning för kostnaderna för personer som deltagit som frivilliga i krigen

Livskraftscentralen samt välfärdsområdet kan avtala om ersättning för kostnaderna för ankomstgranskning av hälsotillståndet samt för boende, tryggnad av försörjningen och ordnande av social- och hälsovård i fråga om personer från det forna Sovjetunionens territorium vilka deltog som frivilliga i Finlands krig åren 1939–1945 samt deras makar.

68 §

Ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel

Livskraftscentralen ska säkerställa att ett offer för människohandel är en sådan person som avses i 3 § 7 punkten i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att livskraftscentralen har fattat beslut om detta.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

69 §

Ersättning för ordnande av boende eller stöd för barn och unga personer som har kommit till landet som minderåriga utan vårdnadshavare

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att livskraftscentralen har fattat beslut om detta.

70 §

Utbetalning av ersättning

Kommunen, välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland ska ansöka om sådan ersättning som avses i detta kapitel genom en ansökan riktad till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum.

71 §

Skyldighet att betala tillbaka ersättning

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan bestämma att kommunen, välfärdsområdet eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som staten betalat, om felaktiga eller vilseledande uppgifter har getts för betalningen av ersättning eller om det i övrigt framgår att ersättningen har betalats utan grund.

På det belopp som betalas tillbaka ska det betalas dröjsmålsränta enligt den räntesats som bestäms i enlighet med 4 § 1 mom. i räntelagen.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets beslut om att ersättning som utan grund har betalats till kommunen, välfärdsområdet eller hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland ska betalas tillbaka ska fattas senast det femte kalenderåret efter utgången av det år för vilket ersättningen betalades.

74 §

Riksomfattande informationssystemtjänster för integrationsfrämjande

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för att utveckla och förvalta den nationella informationsresursen och den riksomfattande helheten av kundinformationssystem för integration i enlighet med vad som närmare föreskrivs i detta kapitel.

Utvecklingen av de riksomfattande informationssystemtjänsterna för integrationsfrämjande ska ske i samarbete mellan Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och de kommuner som använder de riksomfattande informationssystemtjänsterna. Kommunerna är skyldiga att använda den nationella informationsresursen och den riksomfattande helheten av kundinformationssystem när de verkställer integrationsfrämjande.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

75 §

Kommunens tilläggsdelar till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem för integration

Tilläggsdelarna måste vara kompatibla med helheten av kundinformationssystem. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret fastställer de tekniska krav och it-säkerhetskrav som en tilläggsdel måste uppfylla för att få anslutas till helheten av kundinformationssystem.

76 §

Uppgifter som ska föras in i den nationella informationsresursen för integration

Kommunen och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är skyldiga att i den nationella informationsresursen föra in de uppgifter som behövs för utförandet av de uppgifter som avses i 72 § 1 mom. Kommunen ska föra in de uppgifter som avses i 73 § 1 mom. för varje integrationskund och invandrare för vilken det görs en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § eller en sådan översyn av en plan som avses i 22 §, även för arbetsökande.

77 §

Radering av uppgifter som förts in i den nationella informationsresursen

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska radera alla uppgifter om en kund eller en i denna lag avsedd serviceproducent ur den nationella informationsresursen när fyra år har förflutit från det att kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag eller för ett ärende som är anhängigt.

78 §

Personuppgiftsansvariga för den nationella informationsresursen för integration

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och kommunerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för den nationella informationsresurs som avses i 74 §.

I fråga om den nationella informationsresursen svarar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för följande:

- 1) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 2) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den allmänna dataskyddsförordningen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den allmänna dataskyddsförordningen,

4) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen,

5) förhandssamråd enligt artikel 36 i den allmänna dataskyddsförordningen,

6) den personuppgiftsansvariges andra än i 1—5 punkten avsedda skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen beträffande datasäkerheten för informationssystemet.

Kommunen svarar för de andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter som den personuppgiftsansvarige har enligt den allmänna dataskyddsförordningen. Varje kommun är personuppgiftsansvarig i fråga om sina egna kunder. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och kommunen svarar för sina egna kunders del för att uppgifter lämnas ut ur den nationella informationsresursen till sådana aktörer som enligt lag har rätt att få uppgifter om integrationskunder oberoende av sekretessbestämmelserna.

79 §

Användarrättigheter till kundinformationssystemet inom de riksomfattande informationssystemtjänsterna

— — — — —
Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska utan dröjsmål till kommunen anmäla avvikelser som centret observerat i logginformationen för användarrättigheter. Kommunen ska utan dröjsmål reda ut vad avvikelserna beror på och vidta de åtgärder som behövs, om avvikelserna är en följd av att användarrättigheter har missbrukats.

80 §

Beviljande av användarrättigheter till kundinformationssystemet inom de riksomfattande informationssystemtjänsterna

Kommunen beviljar användarrättigheter till de riksomfattande informationssystemtjänsterna för sina anställda samt för personer som är anställda av utomstående aktörer när det gäller tjänster som kommunen skaffar. Kommunen beviljar användarrättigheter för personer som är anställda vid välfärdsområdet och som deltar i en bedömning av kompetens och behovet av integrations-tjänster enligt 14 § eller utarbetandet av en integrationsplan enligt 16 § eller i en översyn av planen enligt 22 §. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret beviljar användarrättigheter för sina anställda och för personer som är anställda vid arbets- och näringsministeriet eller livskraftscentralerna. Dessutom beviljar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret användarrättigheter för personer som är anställda av utomstående aktörer när det gäller uppdrag som ges eller tjänster som skaffas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret eller av arbets- och näringsministeriet.

Användarrättigheter får beviljas en person som är anställd vid någon av de i 1 mom. nämnda myndigheterna och som sköter

1) uppgifter enligt denna lag,

2) uppgifter inom tillsyn, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering eller styrning som hänför sig till sådana tjänster, stöd eller kundprocesser som avses i 1 punkten, eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) uppgifter för personuppgiftsansvariga eller uppgifter som gäller kontroll av användarrättigheter eller insamling av logginformation.

Användarrättigheter får dessutom beviljas en person som

1) är anställd hos en aktör som på uppdrag av arbets- och näringsministeriet eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utför en särskild utvärdering, granskning eller utredning och där sköter utvärderings-, gransknings- eller utredningsuppgifter,

2) är anställd hos en aktör som på uppdrag av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utför utvecklings- eller förvaltningsuppgifter inom i 74 § avsedda informationssystemtjänster och där sköter sådana utvecklings- eller förvaltningsuppgifter, eller

3) är anställd hos en producent av integrationsfrämjande tjänster och där sköter uppgifter som gäller integrationsfrämjande.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för det tekniska aktiverandet av användarrättigheter på basis av en anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheten.

81 §

Ändring och upphävande av användarrättigheter till kundinformationssystemet inom de riksomfattande informationssystemtjänsterna

Den myndighet som beviljat användarrättigheterna ska utan dröjsmål underrätta Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret om att rättigheterna upphävs eller ändras. Utomstående aktörer som avses i 80 § 3 mom. ska utan dröjsmål underrätta den myndighet som har beviljat deras anställda användarrättigheter om grunder för upphävande eller ändring av användarrättigheter. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för det tekniska upphävandet eller ändrandet av användarrättigheter på grundval av en anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna.

82 §

Rätt att få uppgifter för den nationella planeringen av anvisande till kommun

Arbets- och näringsministeriet har för skötseln av uppgifterna enligt 40 § rätt att av Migrationsverket och livskraftscentralen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få nödvändiga uppgifter i fråga om i 2 § 3 och 4 mom. avsedda personer som anvisats till kommuner.

83 §

Rätt att regionalt få uppgifter för anvisande till kommun

Migrationsverket eller förläggningen ska till livskraftscentralen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna lämna ut de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt 43 § i fråga om de i 2 § 3 mom. avsedda personer som Migrationsverket eller förläggningen föreslår att ska bli anvisade en kommunplats.

En kommun som inte hör till landskapet Åland och ett välfärdsområde samt en kommun som hör till landskapet Åland och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av

Betänkande FvUB 15/2025 rd

varandra, Migrationsverket, förläggningen, flyktingslussen och livskraftscentralen avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 42—44 § i fråga om de i 2 § mom. 3 och 4 mom. avsedda personer som har anvisats till kommunen.

86 §

Rätt att få information för tillhandahållande av integrationsfrämjande tjänster

Kommunen och välfärdsområdet har rätt att av varandra, invandrarens föregående hemkommun, livskraftscentralen, en serviceproducent som avses i denna lag och en sådan företrädare för en minderårig som avses i 35 § avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 20 och 22 § i fråga om barn och unga personer som avses i 2 § 6 mom.

89 §

Rätt till information för behandling av kalkylerad ersättning

Arbets- och näringsministeriet och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 61 och 62 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera ersättningar enligt 61 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Välfärdsområdet och hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering- och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för att kontrollera ersättningar enligt 62 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

90 §

Rätt till information för ansökan om och behandling av andra ersättningar

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsansökningar enligt 63—65, 68 och 69 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom., offer för människohandel och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den paragrafen.

Livskraftscentralen har rätt att av Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommunen och välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för beslutsfattande enligt 64, 65, 68 och 69 § och som gäller personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den para-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

grafen. Livskraftscentralen har rätt att av Migrationsverket och förläggningen få de uppgifter om offer för människohandel som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 68 §.

Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättningar enligt 63 och 65 § och ansökan om beslut enligt 65 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Välfärdsområdet och kommunen har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 68 § och som gäller offer för människohandel. Välfärdsområdet har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättningar och ansökan om beslut enligt 69 § och som gäller barn eller unga personer som avses i 2 § 6 mom. Välfärdsområdet har för ansökan om ersättningar enligt 65, 68 och 69 § rätt att av det välfärdsområde inom vars område invandraren senast bodde, hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland eller en kommun i landskapet Åland avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av livskraftscentralen som avses i 65, 68 eller 69 § och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom., offer för människohandel och barn eller unga personer som avses i 6 mom. i den paragrafen.

Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har rätt att av Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning och ansökan om beslut enligt 65 och 68 § i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland har för ansökan om ersättning enligt 65 och 68 § rätt att av välfärdsområdet avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av livskraftscentralen som avses i de paragraferna och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom.

Kommunen har rätt att av välfärdsområdet, Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för ansökan om ersättning enligt 65 § 2 mom. och ansökan om beslut enligt 4 mom. i den paragrafen i fråga om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. Kommunen har för ansökan om ersättningar enligt 64, 65 och 68 § rätt att av invandrarens föregående hemkommun avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få det beslut av livskraftscentralen som avses i de paragraferna och övriga nödvändiga uppgifter om personer som avses i 2 § 3 eller 4 mom. eller offer för människohandel.

91 §

Rätt att få information för styrnings- och tillsynsuppgifter

Livskraftscentralen har rätt att av en kommun, ett välfärdsområde, Tillstånds- och tillsynsverket, en företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1, 5 och 6 punkten.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att av en kommun, ett välfärdsområde, en livskraftscentral, en företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag avgiftsfritt och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 57 §.

92 §

Livskraftscentralens övriga rätt till information

Livskraftscentralen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av kommunen, Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet, en företrädare som avses i 35 § och en serviceproducent som avses i denna lag få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som avses i 55 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

95 §

Sökande av ändring

I livskraftscentralens beslut enligt 43 § om anvisande till kommunplats får ändring inte sökas genom besvär.

102 §

Övergångsbestämmelser

Kommunen och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska föra in de uppgifter som avses i 76 § i informationsresursen för integration från och med den 1 januari 2027.

Denna lag träder i kraft den

20 .

193.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013) 5 § 1 mom.
som följer:

5 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av Skatteförvaltningen och polisen. På serveringsställen där innehavare av serveringstillstånd serverar alkohol drycker utövas tillsyn över efterlevnaden av lagen av Tillstånds- och tillsynsverket. Inom landskapet Åland är det Skatteförvaltningen som utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) följas.

Denna lag träder i kraft den

20 .

194.

Lag

om ändring av lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) 2 § 2 mom. 4 och 5 punkten, 4 § och 10 § 1 mom. 2 punkten, sådana de lyder, 2 § 2 mom. 4 och 5 punkten i lag 926/2012, 4 § i lag 932/2011 och 10 § 1 mom. 2 punkten i lag 1525/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 §

Tillämpningsområde

På de villkor som anges i 1 mom. tillämpas lagen även på

4) sådana serviceproducenter inom social- och hälsovård som avses i 5 § i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023),

5) sådana serviceproducenter inom privat småbarnspedagogik som avses i 43 § i lagen om småbarnspedagogik (540/2018), och

4 §

Straffregisterutdrag beträffande serviceproducenter inom social- och hälsovård eller privat småbarnspedagogik

Om verksamhetsområdet för en serviceproducent inom social- och hälsovård omfattar tjänster för minderåriga, ska serviceproducenten i samband med registreringsansökan och i enlighet med vad som föreskrivs i 16 § 2 mom. 7 punkten i lagen om tillsynen över social- och hälsovården för Tillstånds- och tillsynsverket framlägga straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen i fråga om personer som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 §.

När Tillstånds- och tillsynsverket tar emot en ansökan om tillstånd enligt 44 a § i lagen om småbarnspedagogik eller när en kommun tar emot en anmälan enligt 44 e § 3 mom. i den lagen ska de på det sätt som avses i de paragraferna kräva att straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen framläggs utan dröjsmål i fråga om personer som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 §.

Ett i denna paragraf avsett utdrag ska krävas också innan någon annan än den som anges i en i 1 mom. avsedd registreringsansökan eller i en i 2 mom. avsedd ansökan om tillstånd eller anmälan ges arbetsuppgifter som avses i 2 §. Serviceproducenten ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen om saken.

10 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

2) bryter mot skyldigheten enligt 4 § 3 mom. att underrätta Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen om att någon annan än den som anges i registreringsansökan, ansökan om tillstånd eller i anmälan ges arbetsuppgifter som avses i lagen, eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

195.

Lag

om ändring av lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter (487/2021) 8 §, 9 § 1 mom., 11 § och 12 § 1 mom., av dem 8 och 11 § samt 12 § 1 mom. sådana de lyder i lag 390/2023, som följer:

8 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret bedömer om en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen är tillförlitlig på det sätt som avses i 5 §. Bedömningen ska göras för ett år åt gången på ansökan av aktören.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska övervaka att de villkor som anges i 5 och 7 § uppfylls och ge ett utlåtande om saken på begäran till en beskickning eller till arbetarskyddsmyndigheten.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska tillsammans med arbetarskyddsmyndigheten ge rådgivning om tillämpningen av 4–7 §.

9 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006), om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Rätt att få information och skyldighet att bevara handlingar

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av aktörer inom naturproduktsplockningsbranschen få sådana uppgifter och handlingar som är nödvändiga för den övervakning och tillsyn som föreskrivs i denna lag.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och arbetarskyddsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få uppgifter om fullgörandet av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter, uppgifter om verksamhet, ekonomi och kopplingar eller uppgifter om fullgörandet av skyldigheter enligt denna lag, om uppgifterna är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 5 §.

En aktör inom naturproduktsplockningsbranschen ska bevara de uppgifter som hänför sig till fullgörandet av skyldigheterna enligt denna lag så att arbetarskyddsmyndigheten vid behov kan granska uppgifterna utan svårigheter. Aktören ska bevara uppgifterna i två år efter utgången av plockningsåret.

12 §

Ändringssökande

I fråga om Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets beslut om tillförlitligheten hos en aktör inom naturproduktsplockningsbranschen får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den

20 .

196.

Lag

om ändring av lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om leverantörer av kombinerade resetjänster (921/2017) 18 §, 19 § 1 mom.,
20 och 21 § som följer:

18 §

Tillsyn

Konkurrens- och konsumentverket utövar tillsyn över att denna lag följs.

19 §

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna ska leverantörer av kombinerade resetjänster på begäran till Konkurrens- och konsumentverket lämna de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för tillsynen.

— — — — —

20 §

Rätt att få uppgifter av myndigheter

Konkurrens- och konsumentverket har, trots sekretessen och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter, rätt att av andra myndigheter och av dem som sköter offentliga uppdrag avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen samt för utredning av förutsättningarna för registrering och för utredning av förutsättningarna för avförande ur registret. Uppgifterna kan lämnas till Konkurrens- och konsumentverket också med hjälp av en teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

21 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Konkurrens- och konsumentverket får trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter om en leverantör av kombinerade resetjänster som verket fått vid tillsynen till andra myndigheter eller dem som sköter offentliga uppdrag, om det är nödvändigt för att dessa ska kunna utfö-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ra sina uppgifter, samt till åklagaren för åtalsprövning och till förundersökningsmyndigheterna för förebyggande eller utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den

20 .

197.

Lag

om ändring av lagen om unga arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om unga arbetstagare (998/1993) 15 §, 16 § 1 mom. och 17 §, av dem 15 § sådan den lyder i lag 1517/2009, som följer:

15 §

Dispens

Tillstånds- och tillsynsverket kan på de villkor det bestämmer tillåta

1) av särskilda skäl att en person som avses i 2 § 3 mom. arbetar som aktör eller assistent i konstnärliga eller kulturella föreställningar samt vid andra liknande evenemang, förutsatt att verksamheten inte utgör någon fara för barnets säkerhet eller inverkar menligt på barnets hälsa, utveckling eller skolgång,

2) att en ung arbetstagare som har fyllt 14 år hålls i arbete med avvikelse från 2 § 2 mom. 2 punkten och 2 kap., om arbetstagarens utveckling i ett yrke eller någon annan viktig orsak försätter detta.

Tillstånds- och tillsynsverket kan dock inte ge tillstånd till att en ung arbetstagare utöver det i 5 § tillåtna antalet övertidstimmar hålls i övertidsarbete mera än 40 timmar under ett och samma kalenderår. Tillstånds- och tillsynsverket kan inte heller bevilja undantag från de bestämmelser i 8 § 1 och 2 mom. som gäller vilotid.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16 §

Framläggning till påseende

På varje arbetsplats med en eller flera unga arbetstagare ska arbetsgivaren på en lämplig plats för arbetstagarna hålla framlagd denna lag och med stöd av den utfärdade verkställighetsbestämmelser och föreskrifter samt myndighetens beslut om undantag som beviljats från dessa.

— — — — —

17 §

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

— — — — —

198.

Lag

om ändring av lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (411/2018) 5 § 1 mom., 7 och 8 §, 10 § 1 mom., 14 §, 15 § 1—3 mom., 16 och 17 § samt rubriken för 18 § och 18 § 1 mom., av dem 18 § 1 mom. sådant det lyder i lag 353/2024, som följer:

5 §

Registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (*registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet*).

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Registeranmälan och anmälan om ändringar

Den som har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket för anteckning i registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet (*anmälare*). Registeranmälan ska innehålla

- 1) de uppgifter som avses i 5 § 2 mom. 1 och 2 punkten,
- 2) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten samt en utredning över den ansvariga personens kännedom om lagstiftning enligt 4 § 1 mom.,
- 3) den ansvariga personens samtycke till uppgiften,
- 4) uppgift om de personer som avses i 9 § 3 mom.,
- 5) en utredning över hur anmälaren ämnar se till att de medel som drivs in för uppdragsgivarens räkning (*kundmedel*) och de egna medlen hålls åtskilda samt att kundmedlen förvaras på ett tillförlitligt sätt,
- 6) en utredning över hur anmälaren ämnar säkerställa att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

Anmälaren ska på Tillstånds- och tillsynsverkets begäran också lämna andra uppgifter och utredningar som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

En aktör som bedriver indrivningsverksamhet ska utan dröjsmål anmäla ändringar i de i registret införda uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket. Anmälan om byte av den person som är ansvarig för indrivningsverksamheten ska göras inom en månad från det att den föregående ansvariga personens uppdrag upphört. Dessutom ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket när verksamheten upphör.

8 §

Förutsättningar för registrering

Tillstånds- och tillsynsverket ska registrera anmälaren som aktör som bedriver indrivningsverksamhet, om

- 1) anmälaren har rätt att idka näring i Finland,
- 2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder och inte fått sin handlingsbehörighet begränsad och någon intressebevakare inte förordnats för anmälaren,
- 3) anmälaren är tillförlitlig,
- 4) anmälaren är solvent,
- 5) anmälaren har anmält en person som uppfyller förutsättningarna enligt 4 § 1 mom. som ansvarig för indrivningsverksamheten,
- 6) anmälaren har förmåga att ha hand om kundmedlen,
- 7) anmälaren har förmåga att se till att de uppgifter som gäller uppdragsgivaren och gäldenären skyddas på behörigt sätt.

Tillstånds- och tillsynsverket får vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att anmälaren har för avsikt att bedriva indrivningsverksamhet såsom ombud för någon annan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Solvens

Vid bedömningen av solvens ska Tillstånds- och tillsynsverket ta hänsyn till anmälarens ekonomiska ställning.

— — — — —

14 §

Tillsyn och tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av Tillstånds- och tillsynsverket.
Trots sekretessbestämmelserna ska en aktör som bedriver indrivningsverksamhet på begäran ge Tillstånds- och tillsynsverket de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

15 §

Rätt att få uppgifter ur vissa myndighetsregister

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om anmälaren, den för indrivningsverksamheten ansvariga personen eller en person som avses i 9 § 3 mom. i denna lag är tillförlitlig eller för strykning ur registret enligt 17 §. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och av andra som sköter offentliga uppdrag få de uppgifter om fullgörande av anmälarens registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut och om anmälarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som behövs för bedömning av tillförlitlighet enligt 9 § och solvens enligt 10 § eller för strykning ur registret enligt 17 §.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få sådana uppgifter som motsvarar uppgifterna enligt 2 mom. också om en i 2 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) avsedd organisation som har koppling till anmälaren och om sådana personer som avses i 9 § 3 mom. och 10 § 3 mom. i denna lag.

— — — — —

16 §

Tvångsmedel

Tillstånds- och tillsynsverket ska förbjuda indrivningsverksamhet som i strid med denna lag bedrivs utan registrering. Om det finns särskilda skäl till detta, kan förbudet också meddelas så att det gäller en person som är anställd hos en aktör som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som handlar för den personens räkning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om en aktör som bedriver indrivningsverksamhet försummar anmälningsskyldigheten enligt 7 § 3 mom. eller försummar att iaktta 11 § 1 mom., kan Tillstånds- och tillsynsverket uppmana denne att fullgöra sin skyldighet inom viss tid. Om den person som ansvarar för indrivningsverksamheten försummar en för den ansvariga personen i 4 § 2 mom. föreskriven skyldighet eller om den aktör som bedriver indrivningsverksamheten försummar en skyldighet enligt 12 § eller 14 § 2 mom., får Tillstånds- och tillsynsverket ge aktören en varning. Om försummelseerna är allvarliga och de upprepas trots uppmaning eller varning, får Tillstånds- och tillsynsverket förbjuda aktören att bedriva indrivningsverksamhet helt eller delvis för viss tid, dock för högst sex månader.

Tillstånds- och tillsynsverket får förena en uppmaning eller ett förbud enligt 2 mom. med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska dock förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är onödigt.

17 §

Strykning ur registret

Tillstånds- och tillsynsverket ska stryka en aktör som bedriver indrivningsverksamhet ur registret över aktörer som bedriver indrivningsverksamhet, om

- 1) aktören har upphört med att bedriva indrivningsverksamhet,
- 2) förutsättningarna för registrering enligt 8 § 1 mom. 1—4, 6 eller 7 punkten inte längre uppfylls,
- 3) aktören bedriver indrivningsverksamhet som ombud för någon annan,
- 4) aktören inte längre i sin tjänst har en i 8 § 1 mom. 5 punkten avsedd person som ansvarar för indrivningsverksamheten och aktören trots uppmaning från Tillstånds- och tillsynsverket inte anmält en ny ansvarig person inom den i uppmaningen utsatta tiden,
- 5) det i verksamheten hos aktören eller den för indrivningsverksamheten ansvariga personen förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och aktören redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för viss tid som gäller samma grund.

18 §

Sökande av ändring i beslut av Tillstånds- och tillsynsverket

När det gäller andra beslut av Tillstånds- och tillsynsverket än sådana som avses i 16 och 17 § får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den

20 .

199.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för återanställning och gottgörelse för verksamhetsbegränsningar till förplägnadsföretag (403/2020) 16 § som följer:

16 §

Behörig myndighet

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är behörig myndighet enligt denna lag. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret beviljar och betalar på basis av ansökan det stöd som avses i 3 § och den gottgörelse som avses i 5 §. Trots vad som föreskrivs ovan i denna paragraf beslutar arbets- och näringsministeriet om beviljande och betalning av gottgörelser som enligt 9 § 1 mom. betalas i form av masskörning. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för återkrav av stöd enligt 3 § och gottgörelser enligt 5 § på det sätt som föreskrivs i 13 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

200.

Lag

om ändring av 10 och 12 § i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006) 10 § 1 och 2 mom. och 12 §, sådana de lyder, 10 § 1 mom. i lag / och 12 § i lag 1530/2009 och 10 § 2 mom. i lag 70/2017, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Påförande av försummelseavgift

Genom beslut av Tillstånds- och tillsynsverket påförs beställaren försummelseavgift ~~som ska betalas inom den tid som utsatts i beslutet~~. Rätten att meddela ett beslut om försummelseavgift preskriberas om det ärende som gäller påförande av avgift inte har anhängiggjorts inom två år från det att det arbete ~~som gäller ett i denna lag avsett avtal~~ avslutats som ett i denna lag avsett avtal gäller.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

12 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetskyddet och om arbetskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006), om inte något annat följer av denna lag.

Arbetskyddsmyndigheten har på begäran rätt att av beställaren få till påseende de handlingar som hänför sig till utredningsskyldigheten samt vid behov få kopior av dem. Om en inspektör observerar att förutsättningar för påförande av försummelseavgift föreligger, ska inspektören utan dröjsmål föra ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket. Om en anmälan om misstankar om brott mot utredningsskyldigheten har lämnats till arbetskyddsmyndigheten, ska Tillstånds- och tillsynsverket behandla ärendet i brådskande ordning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

201.

Lag

om ändring av lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023) 12, 13, 17 och 18 §, av dem 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 437/2024, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Kunddatamaterial och kundinformationssystem för samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utvecklar och förvaltar ett kunddatamaterial och ett kundinformationssystem för samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd för ändamålet att genomföra modellen.

Arbetskraftsmyndigheten, välfärdsområdet och Folkpensionsanstalten ska föra in i 11 § avsedda uppgifter i kunddatamaterialet med hjälp av kundinformationssystemet för samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd. Uppgifter om en arbetslös person får föras in i datamaterialet efter att kundrelationen inom samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd har inletts. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska radera alla uppgifter om den arbetslösa personen när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen inom samarbetsmodellen upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas om den behövs för att sköta ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

Den registrerade har inte den rätt som avses i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen att begränsa behandlingen av uppgifter som avses i 11 §.

Användning av kundinformationssystemet förutsätter personliga användarrättigheter. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får bevilja användarrättigheter till personer som är anställda hos en kommun, en samkommun, ett välfärdsområde eller Folkpensionsanstalten och som sköter i denna lag avsedda uppgifter.

13 §

Personuppgiftsansvariga

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, Arbetskraftsmyndigheterna, välfärdsområdena och Folkpensionsanstalten är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i 11 §.

I fråga om kundinformationssystemet och datamaterialet svarar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för följande:

1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den allmänna dataskyddsförordningen,

2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,

3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,

4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen,

5) den personuppgiftsansvariges andra i artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen avsedda skyldigheter som gäller informationssystemets och datamaterialets informationssäkerhet.

Arbetskraftsmyndigheterna, välfärdsområdena och Folkpensionsanstalten ansvarar i fråga om uppgifter som de har fört in i kunddatamaterialet för sådana i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivna skyldigheter för personuppgiftsansvariga som inte anges i 2 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

17 §

Träning till stöd för ungas välbefinnande och livskompetens

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska tillhandahålla träning till stöd för ungas välbefinnande och livskompetens. Syftet med träningen är att öka ungas välbefinnande och delaktighet och undanröja hinder för deras förankring i utbildning och i arbetslivet. Träningen ska vara frivillig, utgå från de behov som den unga upplever sig ha och bygga på samarbete med den unga. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska följa vilken effekt träningen ger.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska ha samråd med kommunala aktörer eller välfärdsområden om den träning som ska ges. Ett samråd kan inledas om en part begär det.

18 §

Tillhandahållande av stöd för utveckling av sektorsövergripande service

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har hand om stödtjänsterna inom serviceintegration och utveckling av det sektorsövergripande arbetet för kommuner och andra aktörer inom sektorsövergripande service som främjar sysselsättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

202.

Lag

om ändring av lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet (400/2004) 1 § och 8 § 2 punkten samt 9—11 och 17 §, sådana de lyder, 1, 10, 11 och 17 § i lag 1527/2009, 8 § 2 punkten i lag 1336/2021 och 9 § i lag 877/2019, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1 §

Arbetsrådets ställning

Arbetsrådet är en oberoende specialmyndighet som lyder under arbets- och näringsministeriet och som ger utlåtanden om tillämpningen och tolkningen av de lagar inom arbetslagstiftningen som avses i 7 §. Arbetsrådet behandlar och avgör även rättelseyrkanden som gäller beslut av Tillstånds- och tillsynsverket i ärenden om tillstånd till undantag enligt 9 §.

8 §

Den som begär utlåtande och begäran om utlåtande

Utlåtande av arbetsrådet kan begäras av

2) Tillstånds- och tillsynsverket,

9 §

Tillstånds- och tillsynsverkets dispensärenden

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja tillstånd till undantag enligt 39 § i arbetstidslagen och 15 § i lagen om unga arbetstagare.

10 §

Behandlingen av dispensärenden vid Tillstånds- och tillsynsverket

Innan Tillstånds- och tillsynsverket fattar ett beslut som avses i 9 §, ska arbetsgivaren ge den förtroendeman som har valts på grundval av det kollektivavtal som med stöd av lagen om kollektivavtal (436/1946) är bindande för arbetsgivaren eller det förtroendeombud som avses i 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001) möjlighet att bli hörd i ärendet antingen muntligen eller skriftligen. Om det på en arbetsplats inte finns någon förtroendeman eller något förtroendeombud, ska arbetarskyddsfullmäktigen ges möjlighet att bli hörd och om det inte heller finns någon arbetarskyddsfullmäktig, ska varje arbetstagare som beslutet gäller ges möjlighet att bli hörd.

Om ett ärende som gäller tillstånd till undantag inte omedelbart kan avgöras slutligt vid Tillstånds- och tillsynsverket, och om det är fråga om förlängning av ett gällande beslut om tillstånd till undantag, kan ett temporärt beslut fattas så att det gäller högst till dess ett slutligt beslut i saken kan fattas.

Ett tillstånd till undantag kan återkallas, om tillståndet har beviljats utifrån oriktiga uppgifter angående omständigheter som inverkar på saken eller om förhållandena efter det att beslutet meddelades har förändrats väsentligt. När ett tillstånd till undantag återkallas fastställs också den dag då tillståndet upphör att gälla. Beslutet ska följas trots ändringssökande.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Sökande av ändring i Tillstånds- och tillsynsverkets dispensbeslut

I ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat i ett ärende som gäller tillstånd till undantag kan rättelse yrkas skriftligen hos arbetsrådet. Beslutet får inte överklagas genom besvär. Den som ansöker om tillstånd till undantag ska framställa rättelseyrkandet inom 30 dagar från det att den har fått kännedom om beslutet, och andra som framställer rättelseyrkande från det att beslutet eller en kopia av det har lagts fram på arbetsplatsen. Rättelseyrkandet ska lämnas till arbetsrådet.

Rätt att framställa rättelseyrkande har

- 1) den som ansökt om tillstånd till undantag,
- 2) de i 10 § 1 mom. avsedda företrädarna för arbetstagarna eller de arbetstagare som har hörts eller borde ha hörts innan Tillstånds- och tillsynsverket fattade beslutet, och
- 3) den vars rättigheter, skyldigheter eller intressen direkt påverkas av det beslut som Tillstånds- och tillsynsverket fattat.

17 §

Arbetsrådets handlingar och beslut om tillstånd till undantag

Arbetsrådets utlåtanden och beslut samt beslut av Tillstånds- och tillsynsverket om tillstånd till undantag ges parterna avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft den

20 .

203.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om utstationering av arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 166/2024, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16 §

Behöriga myndigheter

För informationen om denna lag svarar arbets- och näringsministeriet och arbetarskyddsmyndigheten. Arbetarskyddsmyndigheten ansvarar för att anställningsvillkoren finns allmänt tillgängliga på en enda nationell webbplats. Bestämmelser om kravet på gott språkbruk finns i 9 § i förvaltningslagen (434/2003).

Tillsynen över att denna lag iakttas ska utövas av arbetarskyddsmyndigheten med undantag för de bestämmelser i jämställdhetslagen som nämns i 3 §. Tillsynen över att de bestämmelserna iakttas ska utövas av jämställdhetsombudsmannen och diskriminerings- och jämställdhetsnämnden.

Arbetarskyddsmyndigheten samt jämställdhetsombudsmannen och diskriminerings- och jämställdhetsnämnden ska svara för det administrativa samarbetet mellan myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater i fråga om övervakningen av att lagstiftningen om utstationerade arbetstagare iakttas.

Arbetarskyddsmyndigheten samt jämställdhetsombudsmannen, diskriminerings- och jämställdhetsnämnden och förvaltningsdomstolarna ska svara för delgivningen över statsgränserna av beslut om ekonomiska administrativa sanktionsavgifter och böter. Rättsregistercentralen ska svara för indrivningen över statsgränserna av ekonomiska administrativa sanktionsavgifter och böter.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

204.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 9, 23, 25 och 26 §, 112 § 1 mom. 2 punkten, 114 § 1 mom. 3 punkten, 114 § 2 mom. 2 punkten, 114 § 3 mom. 2 punkten, 116 och 119 §, 120 § 1 mom., 120 a §, 121 § 1 mom., 122 § 1 mom., 123 §, 124 § 4 mom., 125 §, 126 § 4 mom., 130 § 4 mom., 131 § och 145 § 1 mom.,

av dem 112 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 728/2024, 114 § 1 mom. 3 punkten, 114 § 2 mom. 2 punkten, 114 § 3 mom. 2 punkten, 120 § 1 mom. och 120 a § sådana de lyder i lag 435/2024 och 125 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 280/2024 och 435/2024, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

9 §

Samarbetsskyldighet

Vid verkställighet, planering och utveckling av offentlig arbetskraftsservice ska Arbetskraftsmyndigheterna samarbeta med varandra samt med livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, välfärdsområdena, Folkpensionsanstalten och andra myndigheter samt utbildningsanordnare, arbetslivsorganisationer och andra intressentgrupper.

23 §

Regionala diskussioner för samarbete och uppföljning i syfte att främja sysselsättningen

Arbets- och näringsministeriet och livskraftscentralen ska med Arbetskraftsmyndigheterna regelbundet föra regionala diskussioner för samarbete och uppföljning i syfte att främja sysselsättningen. Också andra aktörer som är viktiga med tanke på främjandet av sysselsättningen kan delta i diskussionerna.

Diskussionerna ska bygga på uppföljnings- och analysdata om sysselsättning och Arbetskraftsservice. Parterna ska diskutera hur sysselsättningen har främjats inom varje livskraftscentrals verksamhetsområde mot bakgrund av de nationella målen och de lokala villkoren för främjande av sysselsättningen. Vid diskussionerna ska parterna behandla åtminstone vilken effekt den Arbetskraftsservice som Arbetskraftsmyndigheterna ordnat har haft och behoven i fråga om utveckling och samarbete, samt stödja utbyte av erfarenheter och spridning av god praxis i fråga om Arbetskraftsservice i olika regioner som har visat sig vara bra och verkningsfull.

Närmare bestämmelser om ordnande av regionala diskussioner för samarbete och uppföljning i syfte att främja sysselsättningen och om innehållet i diskussionerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket behandlar förvaltningsklagan som gäller lagenligheten hos sådana uppgifter och sådan offentlig Arbetskraftsservice som denna lag ålägger Arbetskraftsmyndigheter. Bestämmelser om förvaltningsklagan finns i 8 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

Tillstånds- och tillsynsverket kan också på eget initiativ utöva tillsyn över de uppgifter och den service som avses i 1 mom. Tillsynen får omfatta inspektioner. På inspektionerna tillämpas 39 § i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i tillsynen på eget initiativ och inspektionerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

26 §

Påföljder inom tillsynen på eget initiativ

Om det i samband med tillsyn på eget initiativ konstateras att en Arbetskraftsmyndighet eller en anställd hos Arbetskraftsmyndigheten har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, kan Tillstånds- och tillsynsverket göra den övervakade uppmärksam på kraven på god förvaltning eller underrätta den övervakade om sin uppfattning om ett lagenligt förfarande. Anses detta inte vara tillräckligt med beaktande av de omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av saken, kan den övervakade ges en anmärkning, om inte det felaktiga förfarandet eller underlåtenheten är av sådan art eller så allvarlig att det finns orsak att vidta åtgärder för att inleda ett förfarande enligt någon annan lag.

Om väsentliga brister som gäller ordnandet av i denna lag avsedd service upptäcks eller om verksamheten i övrigt strider mot lag, får Tillstånds- och tillsynsverket meddela Arbetskraftsmyndigheten ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. När ett föreläggande meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken behövliga åtgärder ska vidtas. Föreläggandet får förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

Tillstånds- och tillsynsverket ska regelbundet underrätta Arbets- och näringsministeriet om vidtagna tillsynsåtgärder och om brister som upptäckts vid tillsynen. När det är fråga om väsentliga brister i en Arbetskraftsmyndighets verksamhet ska Tillstånds- och tillsynsverket dock underrätta Arbets- och näringsministeriet omedelbart.

112 §

Användningsändamål för kunduppgifter

Uppgifter om kunder och om producenter av Arbetskraftsservice får användas

2) för skötsel av de uppgifter som i lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning föreskrivs för Arbetskraftsmyndigheter eller för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt för skötsel av sådana uppgifter avseende tjänster för internationell rekrytering och av sådan rådgivning avseende Arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa som föreskrivs för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/),

114 §

Uppgifter som får behandlas

Följande uppgifter som gäller enskilda kunder får behandlas:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) uppgifter som gäller kundrelationen inom arbetskraftsservice, uträttandet av ärenden hos arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt eventuella specialarrangemang som krävs för att kunden ska kunna uträtta ärenden,

Följande uppgifter som gäller arbetsgivare som ansöker om eller får arbetskraftsservice får behandlas:

2) uppgifter som gäller kundrelationen inom arbetskraftsservice och hur arbetsgivaren uträttar ärenden hos arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,

Följande uppgifter som gäller producenter av arbetskraftsservice får behandlas:

2) uppgifter som gäller hur producenten uträttar ärenden hos arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,

116 §

Andra myndigheters och serviceproducenters rätt till information

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, arbetskraftsmyndigheter, andra kommunala myndigheter, aktiebolaget Business Finland, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna få de uppgifter som är nödvändiga för att centret ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter enligt denna lag eller någon annan lag när det gäller verkställighet, uppföljning och utvärdering av arbetskraftsservice.

Arbets- och näringsministeriet har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, andra statliga myndigheter, arbetskraftsmyndigheter och andra kommunala myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att ministeriet ska kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för ministeriet i denna lag eller någon annan lag och som gäller verkställighet, uppföljning, utvärdering och styrning av arbetskraftsservice.

Tillstånds- och tillsynsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av arbetskraftsmyndigheter och av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret få de uppgifter som är nödvändiga för den tillsyn som avses i 25 §.

Producenter av arbetskraftsservice och producenter av sådan service till stöd för sysselsättning som en arbetskraftsmyndighet ordnar och som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av arbetskraftsmyndigheter och av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att producera och ge service. Uppgifter om en kunds hälsotillstånd får lämnas ut till en serviceproducent endast om kunden skriftligt och specifikt samtycker till detta.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

119 §

Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 115 § är Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret oberoende av sekretessbestämmelserna skyldigt att på eget initiativ lämna ut uppgifter ur den informationsresurs som avses i 120 § till arbets- och näringsministeriet för upprättande av arbetsförmedlingsstatistik. Uppgifterna ska lämnas ut avgiftsfritt.

Tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) att lämna ut i 114 § i denna lag avsedda sekretessbelagda uppgifter för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete beviljas enligt beslut av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret när det gäller uppgifter i den nationella informationsresurs som avses i 120 §.

120 §

Riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för att utveckla och förvalta den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice, den nationella serviceplattformen för arbetskraftsservice och den riksomfattande helheten av kundinformationssystem för arbetskraftsservice samt de gränssnitt som behövs för att man ska kunna ansluta sig till helheten av kundinformationssystem (*riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice*). De riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservice ska utvecklas i samarbete med arbetskraftsmyndigheterna och med beaktande av tillgängliga anslag.

— — — — —

120 a §

Tillägg till helheten av kundinformationssystem

Arbetskraftsmyndigheter kan skaffa tillägg som kompletterar den helhet av kundinformationssystem som avses i 120 § 2 mom. Ett tillägg kan tas in i den helheten förutsatt att tillägget

1) uppfyller de tekniska krav och krav avseende datasäkerhet som Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har definierat,

2) inte överlappar den helhet av kundinformationssystem som den i det momentet föreskrivna användningsskyldigheten avser.

Om de gränssnitt som behövs för att ta in tillägget eller de övriga tekniska kraven eller kraven avseende datasäkerhet inte har definierats, ska Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret fatta beslut om huruvida ett gränssnitt ska genomföras med beaktande av de övriga utvecklingsbehoven inom de riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservice.

På behandling av personuppgifter som sker i ett tillägg tillämpas bestämmelserna om användningsändamål för kunduppgifter i 112 § och bestämmelserna om uppgifter som får behandlas i 114 §. När personuppgifter behandlas i ett tillägg är det arbetskraftsmyndigheten som svarar för de skyldigheter och uppgifter som föreskrivs för personuppgiftsansvariga i den allmänna dataskyddsförordningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan stänga förbindelsen mellan ett tillägg och den informationsresurs för kunduppgifter som avses i 120 §, om tillägget äventyrar datasäkerheten eller integritetsskyddet eller om personuppgifter behandlas i strid med 3 mom.

121 §

Uppgifter som ska föras in i den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice

Arbetskraftsmyndigheter och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är skyldiga att i den nationella informationsresursen föra in de uppgifter som behövs

- 1) för att ordna och producera arbetskraftsservice,
 - 2) för att ordna, producera och följa upp tjänster för internationell rekrytering,
 - 3) för att ordna kundservice över kommungränserna eller gränserna mellan sysselsättningsområden samt för rådgivning som gäller arbetskraftsservice,
 - 4) för allmän styrning, planering och utveckling av arbetskraftsservice,
 - 5) för att följa upp och utvärdera hur sysselsättningsförvaltningen är organiserad, och
 - 6) för statistikföring och kunskapsbaserad ledning.
-

122 §

Radering och arkivering av uppgifter införda i den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska radera alla uppgifter om en kund eller serviceproducent ur den nationella informationsresursen när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas om den behövs för att sköta ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

123 §

Personuppgiftsansvariga för den nationella informationsresursen för arbetskraftsservice

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och arbetskraftsmyndigheterna är gemensamt personuppgiftsansvariga för den nationella informationsresurs som avses i 120 §.

I fråga om den nationella informationsresursen svarar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för följande:

- 1) skyldigheter för personuppgiftsansvariga enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 2) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,
- 3) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,
- 4) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbetskraftsmyndigheterna ansvarar för de andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter som i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs för personuppgiftsansvariga. Varje arbetskraftsmyndighet är personuppgiftsansvarig när det gäller kunderna.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret eller arbetskraftsmyndigheten ansvarar för sina egna kunders del för att uppgifter lämnas ut ur den nationella informationsresursen till sådana aktörer som oberoende av sekretessbestämmelserna enligt lag har rätt att få uppgifter om kunder inom arbetskraftsservice.

124 §

Användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska utan dröjsmål anmäla avvikelser som upptäckts i loginformationen för helheten av kundinformationssystem till den arbetskraftsmyndighet vars personal har de användarrättigheter som avvikelserna har samband med. Arbetskraftsmyndigheten ska utan dröjsmål utreda vad de upptäckta avvikelserna beror på och, om avvikelserna beror på felaktigt eller lagstridigt förfarande, vidta behövliga åtgärder.

125 §

Beviljande av användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem

Användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem får beviljas personer anställda vid kommuner, samkommuner, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, arbets- och näringsministeriet eller Tillstånds- och tillsynsverket som sköter

- 1) uppgifter enligt denna lag,
- 2) sådana uppgifter enligt lagen om främjande av integration som gäller arbetskraftsservice,
- 3) uppgifter som gäller i lagen om yrkesutbildning avsedd arbetskraftsutbildning,
- 3 a) sådana uppgifter avseende tjänster för internationell rekrytering eller riksomfattande rådgivning inom arbetskraftsservice eller utkomstskydd för arbetslösa som avses i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,
- 4) uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 6) uppgifter inom tillsyn, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering eller styrning som hänför sig till sådana tjänster, stöd eller kundprocesser som avses i 1—3 punkten eller 3 a-punkten eller till systemet för utkomstskydd för arbetslösa,
- 7) uppgifter för personuppgiftsansvariga eller uppgifter som gäller kontroll av användarrättigheter eller insamling av loginformation.

Användarrättigheter får dessutom beviljas den som

- 1) är anställd hos en aktör som på uppdrag av arbets- och näringsministeriet eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utför särskild utvärdering, granskning eller utredning och där sköter utvärderings-, gransknings- eller utredningsuppgifter,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2) är anställd hos en aktör som på uppdrag av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret utför utvecklings- eller förvaltningsuppgifter inom i 120 § avsedda informationssystem-tjänster och där sköter sådana utvecklings- eller förvaltningsuppgifter,

3) är anställd hos en producent av arbetskraftsservice och där sköter uppgifter som gäller arbetskraftsservice.

Arbetskraftsmyndigheten beviljar användarrättigheter som gäller den riksomfattande helheten av kundinformationssystem till anställda hos kommunen eller samkommunen samt till anställda hos i 2 mom. 3 punkten avsedda producenter av arbetskraftsservice, när det är fråga om tjänster som arbetskraftsmyndigheten har upphandlat. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret beviljar användarrättigheter till sina anställda samt till anställda vid arbets- och näringsministeriet och vid Tillstånds- och tillsynsverket. Centret beviljar dessutom användarrättigheter till personer anställda hos en i 2 mom. avsedd aktör som inte är verksam inom arbetskraftsservice, när det är fråga om service som centret eller arbets- och näringsministeriet har beställt eller upphandlat.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för det tekniska aktiverandet av användarrättigheterna på basis av en anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna.

126 §

Ändring och upphävande av användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem

Den myndighet som beviljat användarrättigheterna ska utan dröjsmål underrätta Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret om att rättigheterna upphävs eller ändras. Statliga myndigheter som avses i 125 § 1 mom. och i 125 § 2 mom. avsedda aktörer som inte är verksamma inom arbetskraftsservice ska utan dröjsmål underrätta den myndighet som beviljat deras anställda användarrättigheter om grunderna på vilka användarrättigheterna upphävs eller ändras. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret svarar för det tekniska upphävandet eller ändrandet av användarrättigheter på basis av en anmälan från den myndighet som beviljat användarrättigheterna.

130 §

Informationsresurs för jobbsökarprofiler

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret är personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

131 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska upprätta användarvillkoren för serviceplattformen och övervaka användningen av plattformen samt övervaka att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag och med användarvillkoren. Användarvillkoren kan omfatta tjänsteanvändares och administratörens ansvar, tekniska krav avseende användning av serviceplattformen, preciserande genomförandevillkor för datasäkerheten och giltighetsvillkor för användarvillkoren. Närmare bestämmelser om innehållet i användarvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan uppmana den som använder serviceplattformen att inom utsatt tid radera sådana delar av det innehåll som användaren publicerat som strider mot lag eller mot användarvillkoren. Om användaren inte iakttar uppmaningen inom utsatt tid, får centret radera innehållet i fråga. Om innehåll som användaren publicerat på plattformen upprepade gånger strider mot lag eller användarvillkoren, får Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret förhindra användaren från att använda plattformen för viss tid.

Utöver vad som föreskrivs i 49 § får även Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ta bort en platsanmälan från serviceplattformen.

145 §

Omprövningsbegäran och besvär

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning begäras i ett beslut som en arbetskraftsmyndighet eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har fattat med stöd av denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

205.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020) 4 § 1 mom. som följer:

4 §

Kontaktpunktsmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är den *kontaktpunktsmyndighet* som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

206.

Lag

om ändring av lagen om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ersättning av statsmedel för sjömäns resekostnader (1068/2013) 4 §, 5 § 1 mom., 6 § 1 mom. och 9 § 1 mom., sådana de lyder, 4 § och 5 § 1 mom. i lag 1135/2014, 6 § 1 mom. i lag 1234/2015 och 9 § 1 mom. i lag 440/2020, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Behörig myndighet

Arbets- och näringsministeriet styr verkställigheten av lagen och svarar för utvecklingen av ersättningssystemet. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret fattar beslut i ersättningsärenden och sköter andra uppgifter i samband med verkställigheten av lagen.

5 §

Ansökan och behandlingen av ansökan

Ansökan om ersättning för resekostnader görs skriftligen hos Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Arbetsgivarens rätt till ersättning av statsmedel förfaller, om ersättning inte har sökts inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket rätten till ersättning har uppkommit.

— — — — —

6 §

Granskningsrätt

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att granska arbetsgivarens ekonomi och verksamhet för att utreda riktigheten hos ansökan och det beslut som fattats. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan av särskilda skäl bemyndiga en i revisionslagen (1141/2015) avsedd revisor att utföra granskningen. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på den revisor som utför granskningen.

— — — — —

9 §

Ändringssökande

Omrövning får begäras av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets beslut. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i 7 a kap. i förvaltningslagen.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

207.

Lag

om ändring av lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet 2021—2028 (758/2021) 4 §, 13 § 2 mom., 17 § 1 mom., 18 § 1 mom., 19 och 20 § som följer:

4 §

Myndigheter

Ärenden som gäller understöd enligt denna lag behandlas av livskraftscentralerna. Bestämmelser om behöriga livskraftscentraler finns i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) och i den statsrådsförfordning som har utfärdats med stöd av den.

13 §

Beslut om understöd

Om det sker sådana väsentliga förändringar i genomförandet av projektet efter det att understödet har beviljats som leder till att projektet inte kan genomföras i enlighet med beslutet om understöd, ska understödstagaren ansöka om ändring av beslutet om understöd (*ändringsansökan*). Livskraftscentralen kan på ansökan av understödstagaren ändra beslutet om understöd (*ändringsbeslut*). Kostnader som härrör från det ändrade projektet kan godkännas tidigast från det att ändringsansökan har blivit anhängig.

17 §

Tillsyn

Livskraftscentralerna som beviljare och utbetalare av understöd övervakas av arbets- och näringsministeriet. Användningen av understöden övervakas av arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralerna. Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen kan anlita en annan myndighet eller en utomstående revisor för att utföra de granskningar som ingår i tillsynen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 §

Granskningsrätt

Arbets- och näringsministeriet och livskraftscentralen samt en revisor som anlitas av dem har rätt att granska understödssökandens och understödstagarens affärsverksamhet i den omfattning som beviljandet och användningen av understöd kräver. För utförande av granskningen är understödssökanden och understödstagaren skyldiga att, utan ogrundat dröjsmål och utan ersättning, för den som utför granskningen lägga fram alla behövliga handlingar och övrigt material som har samband med användningen av understödet och även i övrigt bistå vid granskningen. Den som utför granskningen har rätt att i detta syfte få tillträde till de lokaler och områden som den som är föremål för granskning besitter eller använder. Granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid granskningen ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

— — — — —

19 §

Rätt att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna har arbets- och näringsministeriet rätt att av livskraftscentralerna utan ersättning få för förvaltningen av understöden nödvändiga uppgifter och utredningar om ansökan om och beviljande och utbetalning av understöd samt om tillsynen över och granskningen av understöd. Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen har motsvarande rätt att av understödstagarna få dessa uppgifter och utredningar om användningen av understöden.

Arbets- och näringsministeriet samt livskraftscentralen har rätt att utan ersättning av en annan myndighet och av en sammanslutning eller person som tillsatts för att utföra ett offentligt uppdrag få sådana för skötseln av övervakningsskyldigheten eller behandlingen av understödsansökningarna nödvändiga uppgifter om fysiska eller juridiska personer som annars ska hemlighållas. Bestämmelser om erhållande av uppgifter finns dessutom i 31 § i statsunderstödslagen.

20 §

Utlämnande av uppgifter

Trots den tystnadsplikt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får arbets- och näringsministeriet och livskraftscentralen lämna ut sådana uppgifter om en fysisk eller juridisk persons ekonomiska ställning och företagshemligheter som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag till arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation, livskraftscentralerna, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, Business Finland Ab, statens specialfinansieringsbolag, jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, landskapsförbunden, ~~arbets- och näringsbyråerna~~, skattemyndigheten samt till en annan myndighet eller utomstående revisor som utövar i 17 § avsedd tillsyn, om det är nödvändigt för skötseln av sådana lagstadgade uppgifter som aktören i fråga ska sköta. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter finns dessutom i 32 § i statsunderstödslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

208.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017) 10 § 1 mom., sådant det lyder i lag 446/2024, som följer:

10 §

Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet

I 7 § 2 och 3 mom. avsedda uppgifter som är behövliga för tillhandahållande av företagstjänster, dock inte de uppgifter som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, får oberoende av sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifter lämnas ut till arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, utrikesministeriet, beskickningar som hör till Finlands utrikesrepresentation, livskraftscentralerna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, Business Finland Ab, statens specialfinansieringsbolag, Livsmedelsverket och i enlighet med 28 § i lagen om finansiering av projekt inom regionutveckling och Europeiska unionens regional- och strukturpolitik till sådana förmedlande organ som avses i 4 § 13 punkten i den lagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

209.

Lag

om ändring av 34 och 38 § i lagen om mätinstrument

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om mätinstrument (707/2011) 34 § 1 mom. och 38 § 2 mom. 2 punkten som följer:

34 §

Tillsynsmyndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av Säkerhets- och kemikalieverket samt av Tillstånds- och tillsynsverket och, i landskapet Åland, Statens ämbetsverk på Åland.

38 §

Tillsynsmyndighetens rätt att få och lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Trots vad som föreskrivs om uppgifters sekretess, får tillsynsmyndigheten lämna ut uppgifter som erhållits i samband med skötseln av uppgifter som avses i denna lag till

2) Tillstånds- och tillsynsverket, konsumentskyddsmyndigheten och, i landskapet Åland, Statens ämbetsverk på Åland, när den handling som lämnas ut innehåller uppgifter som är viktiga för skötseln av de uppgifter som hör till denna myndighet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

210.

Lag

om ändring av 39 § i arbetstidslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetstidslagen (872/2019) 39 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 944/2024, som följer:

39 §

Dispens

Tillstånds- och tillsynsverket kan på de villkor som det fastställer bevilja tillstånd att

1) avvika från bestämmelserna om ordinarie arbetstid i 5 § och bestämmelserna om dygnsvila i 25 § i sådant arbete som endast tidvis utförs inom den arbetstid per dygn då arbetstagaren ska vara beredd att arbeta, dock så att arbetstagaren garanteras de ersättande vilotider som avses i 25 § omedelbart efter att arbetsskiftet avslutats,

2) tillämpa periodarbetstid även i andra uppgifter än de som avses i 7 §, när det är nödvändigt på grund av arbetstidsarrangemangen,

3) utföra nattarbete i arbete som på grund av verksamhetens art måste utföras på natten och som inte utan svårigheter kan utföras enbart dagtid,

4) avvika från skyldigheten enligt 30 § att göra upp en arbetsskiftsförteckning, om det på grund av arbetets oregelbundna natur är synnerligen svårt att göra upp en arbetsskiftsförteckning.

Om Tillstånds- och tillsynsverket har beviljat arbetsgivaren tillstånd enligt 1 mom. som tidsbestämt och förhållandena inte har förändrats väsentligt efter att tillståndet beviljades, kan arbetsgivaren och förtroendemannen eller, om en förtroendeman inte har valts, förtroendeombudet eller någon annan företrädare som arbetstagarna bemyndigat eller, om inte heller en sådan har valts, personalen eller en personalgrupp tillsammans komma överens om att det tillstånd eller den befrielse som Tillstånds- och tillsynsverket beviljat ska fortgå.

Denna lag träder i kraft den

20 .

211.

Lag

om ändring av 23 § i kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kärnenergilagen (990/1987) 23 § 5 mom., sådant det lyder i lag 964/2020, som följer:

23 §

Handläggning av ansökan om tillstånd

En tillståndsansökan som gäller ett projekt som avses i 4 mom. ska delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen (434/2003). Den offentliga kungörelsen ska dock hållas tillgänglig i minst 14 dygn. Dessutom ska kommunerna delge ansökan som ett kommunalt tillkännagivande. Information om kungörelsen ska publiceras i kommunen. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015). Livskraftscentralen och Tillstånds- och tillsynsverket ska dessutom ges tillfälle att ge utlåtanden om ansökan. Registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna framträder kan framföra sin åsikt om ansökan.

Denna lag träder i kraft den

20 .

212.

Lag

om ändring av lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lönegarantilagen (866/1998) 3 §, 10 § 1 mom., 13 §, 15 § 3 mom., 19 §, 24 § 2 mom., 26 § 1 mom., 28 c §, 28 d § 1 mom. och det inledande stycket i 28 d § 2 mom.,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

sådana de lyder, 3 och 13 §, 15 § 3 mom., 19 §, 24 § 2 mom., 26 § 1 mom., 28 c §, 28 d § 1 mom. och det inledande stycket i 28 d § 2 mom. i lag 395/2023 och 10 § 1 mom. i lag 440/2024, som följer:

3 §

Myndigheter

Arbets- och näringsministeriet styr verkställigheten av lagen samt svarar för lönegarantisystemets utveckling. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret fattar beslut i lönegarantiärenden samt sköter andra uppgifter som gäller verkställigheten av lagen.

10 §

Ansökan och sökande

Ansökan ska inlämnas till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret eller till en i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) avsedd arbetskraftsmyndighet. I landskapet Åland ska ansökan dock inlämnas till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. En ansökan kan utomlands också inlämnas till en finsk beskickning.

— — — — —

13 §

Boförvaltarens förteckning över fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande

Konkursboets boförvaltare ska utan dröjsmål efter det att konkursen har inletts göra upp en förteckning över obetalda fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande. Boförvaltaren ska i samarbete med Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret reda ut vilka av fordringarna som kan betalas enligt lönegarantin. Boförvaltaren ska ge arbetstagarna eller deras företrädare möjlighet att uttala sig om de fordringar som upptagits i förteckningen.

15 §

Betalning enligt lönegarantin

— — — — —

Av den betalning enligt lönegarantin som erläggs till arbetstagaren får Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för kvittning av statens motfordran som avses i denna lag använda högst den del som enligt lag får utmätas av arbetstagarens lön.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

19 §

Betalningslättnader

Arbets- och näringsministeriet och, till ett belopp som bestäms genom förordning, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret kan av orsaker som är viktiga med tanke på tryggheten av sysselsättningen eller av därmed jämförbara skäl, eller om indrivningen är oskälig med beaktande av den betalningsskyldiges ekonomiska ställning, bevilja uppskov med betalningen eller helt eller delvis befria arbetsgivaren eller någon annan betalningsskyldig från betalningsskyldigheten.

Ändring i arbets- och näringsministeriets och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets beslut i ett ärende som gäller betalningslättnad får inte sökas genom besvär.

24 §

Utredande av fordran i arbetsgivarens konkurs

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att framställa anmärkning mot en sådan i en konkurs bevakad fordran som kan komma att betalas enligt lönegarantin.

26 §

Förvaltningsbesvär

I ett lönegarantibeslut genom vilket en fordran har ogillats på andra grunder än de som nämns i 21 och 22 § eller avvisats utan prövning får arbetstagaren söka ändring hos besvärsnämnden för social trygghet genom skriftliga besvär. Besvären ska sändas till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska utan dröjsmål sända besvärsskriften, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till besvärsnämnden för social trygghet.

28 c §

Rätt att få uppgifter av andra än parter

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av denna lag av skattemyndigheterna, utredningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheten, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna, Arbetskraftsmyndigheterna och kommunerna samt av Migrationsverket uppgifter som är nödvändiga för att utreda rätten att arbeta för den som ansöker om lönegaranti.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av den som utövar den huvudsakliga bestämmanderätten på en gemensam bygg- eller varvsarbetsplats eller av någon annan hu-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

vudgenomförare samt av räkenskapsbyrån för arbetsgivaren för den som ansöker om betalning enligt lönegarantin få de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett lönegarantiärende. Arbetsgivarens räkenskapsbyrå har rätt att av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret få en skälig ersättning för kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten att lämna uppgifter inom ramen för det anslag som står till förfogande.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har rätt att inhämta uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

28 d §

Utlämnande av uppgifter

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har trots sekretessbestämmelserna rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som har inletts där.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får dessutom trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ lämna ut uppgifter som hänför sig till lönegarantin och som är nödvändiga för

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

213.

Lag

om ändring av 37 § i semesterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i semesterlagen (162/2005) 37 § som följer:

37 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över att denna lag följs.

Denna lag träder i kraft den

20 .

214.

Lag

om ändring av alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i alkohollagen (1102/2017) 61 § samt
ändras 7 §, 26 § 1 mom., 27 § 2 mom., 28 § 1 mom., 29 §, 47 § 1 och 3 mom., 53 § 2 mom., 54 § 1 mom., 57 § 2 mom., 60 §, 66 § 1 mom., 68 § 2 och 4 mom., 73 §, rubriken för 74 § och 74 § 1 och 2 mom., rubriken för 75 § och 75 § 1 och 2 mom., 80 § 2 och 3 mom., 81 §, 82 § 2 mom., 91 § samt 2 och 5 punkten i bilagan som följer:

7 §

Tillståndsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket beviljar på ansökan detaljhandels- och serveringstillstånd för alkoholdrycker, om sökandens detaljhandels- eller serveringsställe ligger i Finland eller sökanden inte har hemort i Finland. Om sökandens detaljhandelsställe ligger i landskapet Åland, beviljas tillståndet dock av Statens ämbetsverk på Åland.

Övriga tillstånd beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan.

26 §

Detaljhandelsställe och beviljande av detaljhandelstillstånd

Alkoholbolagets detaljhandelsställen godkänns på ansökan av alkoholbolaget av Tillstånds- och tillsynsverket. Om försäljningsstället ligger i landskapet Åland, godkänns försäljningsstället dock av Statens ämbetsverk på Åland. Ett försäljningsställe får inte godkännas, om dess läge medför oskälig olägenhet för dem som bor i närheten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

27 §

Utlämningsställe och utlämning av alkoholdrycker till köpare

— — — — —
Ett utlämningsställe godkänns på ansökan av alkoholbolaget av Tillstånds- och tillsynsverket. Om utlämningsstället ligger i landskapet Åland, godkänns utlämningsstället dock av Statens ämbetsverk på Åland. Ett utlämningsställe får inte godkännas, om dess läge medför oskälig olägenhet för dem som bor i närheten eller om verksamhetsutövaren inte uppfyller förutsättningarna enligt 13 §.
— — — — —

28 §

Övrig försäljning av alkoholdrycker

Alkoholbolaget får också sälja alkoholdrycker i en i 17 § 1 mom. 2 punkten avsedd butiksbil eller butiksbat vars rutt har fastställts av Tillstånds- och tillsynsverket. Statens ämbetsverk på Åland godkänner sådana ruttor som löper enbart inom landskapet Ålands område.
— — — — —

29 §

Anmälan om import och export

Den som importerar eller exporterar sprit eller som importerar eller exporterar alkoholdrycker i kommersiellt syfte är skyldig att göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om att verksamheten inleds.

47 §

Detaljhandel med och servering av alkoholdrycker på fartyg och luftfartyg i utrikestrafik

Detaljhandel med och servering av alkoholdrycker till passagerare på fartyg och luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands får bedrivas av den som har gjort en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om sin verksamhet på försäljningsstället i fråga.
— — — — —

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda ibruktagandet av ett serveringsområde eller begränsa det serveringsområde som anges i anmälan, om området inte uppfyller förutsättningarna i 18 § 1 mom.
— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

53 §

Försäljning av lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade alkoholpreparat

Den som säljer lindrigt denaturerad sprit är skyldig att göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om att verksamheten inleds. Försäljaren ska föra bok över köparna och det ändamål som spriten ska användas för i näringsverksamheten. På tillsynen över försäljningen tillämpas 62 §.

54 §

Ytterligare krav som gäller denaturering av lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade alkoholpreparat

Om lindrigt denaturerad sprit eller lindrigt denaturerade alkoholpreparat säljs på ett sådant sätt att det finns grundad anledning att befara att ämnena används i berusningssyfte, får Tillstånds- och tillsynsverket meddela sådana ytterligare krav i fråga om denatureringsämnena och halterna av dem som är nödvändiga för att göra ett ämne otjänligt för förtäring. Sådana ytterligare krav får inte utgöra hinder för att använda ämnet för ett sådant ändamål som avses i 52 §, om det inte finns sådan sprit eller ett sådant alkoholpreparat som denaturerats på något annat sätt och som kan användas för ändamålet i fråga.

57 §

Personalens kompetens

En innehavare av serveringstillstånd ska se till att den ansvariga föreståndare eller andra för uppgiften utsedda person som avses i 38 § har ett intyg som visar personens kunskaper om alkohollagen, enligt ett formulär som godkänts av Tillstånds- och tillsynsverket.

60 §

Tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över detaljhandeln med och serveringen och marknadsföringen av alkoholdrycker i hela landet och på sådana luftfartyg enligt luftfartslagen (864/2014) och sådana fartyg enligt sjölagen (674/1994) som har finsk nationalitet.

Till uppgifterna för Tillstånds- och tillsynsverket hör även

- 1) tillsyn över tillverkning, import och export av samt partihandel med alkoholhaltiga ämnen,
- 2) tillsyn över försäljning av alkoholdrycker ur skatteupplag och över användning av alkoholdrycker i enlighet med användningstillstånd,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) produktion av informations-, statistik- och kommunikationstjänster för alkoholförvaltningen,

4) andra än i 1—3 punkten avsedda uppgifter som anges i denna lag.

Tullen övervakar att de förbud mot och begränsningar av import som anges i denna lag samt bestämmelserna i 32 § iakttas.

I landskapet Åland utövar Statens ämbetsverk på Åland tillsyn över detaljhandeln med och marknadsföringen av alkoholdrycker.

66 §

Alkoholnäringsregister

Tillsynsmyndigheterna ska för handläggning och övervakning av tillståndsärenden som avses i denna lag samt för alkoholstatistiken föra ett alkoholnäringsregister över näringsidkare som har beviljats eller ansökt om tillstånd enligt denna lag. Tillstånds- och tillsynsverket är personuppgiftsansvarig.

68 §

Tillsynsmyndighetens förbud och säkerhetsåtgärder

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda att ett alkoholhaltigt ämne släpps ut på marknaden eller ålägga den som har släppt ut det alkoholhaltiga ämnet på marknaden att utan ersättning dra tillbaka det, om produkten eller presentationen av den strider mot gällande bestämmelser och föreskrifter eller om produktens kvalitet eller de negativa effekter och risker som den eventuellt orsakar för hälsan inte har kontrollerats på behörigt sätt eller om ett förbud annars är motiverat för att skydda människors hälsa.

Om det på grund av förfarandets stora omfattning eller betydelse är påkallat att snabbt hindra att ett i 1—3 mom. avsett förfarande som strider mot bestämmelserna eller föreskrifterna eller är skadligt för hälsan fortgår eller upprepas, kan Tillstånds- och tillsynsverket i ett ärende som avses i momenten i fråga meddela ett temporärt förbud innan ärendet avgörs slutligt. Om förfarandet pågår i landskapet Åland meddelas förbudet dock av Statens ämbetsverk på Åland. Ett temporärt förbud träder i kraft genast och kan återkallas innan ärendet avgörs slutligt.

73 §

Påföljder för överträdelser i utrikestrafik och i alkoholbolagets detaljhandel

Tillstånds- och tillsynsverket kan förkorta detaljhandels- och serveringstiderna i de trafikmedel eller på de försäljningsställen som avses i 47 och 48 § för högst tre månader, om det trots en anmärkning eller påföljdsavgift har förekommit i 71 § avsedda överträdelser i trafikmedlet eller på försäljningsstället.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda detaljhandel och servering i trafikmedlet eller på försäljningsstället för högst en månad, om det trots en anmärkning eller påföljdsavgift har sålts alkoholdrycker i strid med 37 § eller om de i 71 § 1 mom. 6 punkten avsedda ordningsproblemen beror på grov oaktsamhet eller uppsåt och förfarandet ska betraktas som väsentligt.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda försäljning av alkoholdrycker i alkoholbolagets butik för högst en månad, om alkoholbolaget trots en anmärkning eller påföljdsavgift fortsätter att bryta mot eller försumma sina skyldigheter enligt 71 § 1 mom. 5 punkten. Om försäljningen sker i landskapet Åland är det dock Statens ämbetsverk på Åland som kan förbjuda försäljningen. Tillstånds- och tillsynsverket kan också förbjuda alkoholbolaget att leverera alkoholdrycker till ett utlämningsställe som avses i 27 §, om de skyldigheter som anges i 3 mom. i den paragrafen åsidosätts på utlämningsstället. Om försäljningen sker i landskapet Åland, är det dock Statens ämbetsverk på Åland som kan förbjuda att alkoholdrycker levereras.

74 §

Avgifter som Tillstånds- och tillsynsverket tar ut

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när Tillstånds- och tillsynsverkets prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

För att täcka kostnaderna för tillsynen enligt denna lag tar Tillstånds- och tillsynsverket ut en årlig tillsynsavgift av

1) innehavare av tillverkningstillstånd enligt 14 § för tillsynen över tillverkning av alkoholdrycker och sprit (tillsynsavgift för tillverkning), dock inte om tillverkningen av alkoholdrycken eller spriten sker i undervisnings- eller forskningssyfte,

2) innehavare av ett tillverknings- eller partihandelstillstånd enligt 15 eller 16 § för tillsynen över partihandel med alkoholdrycker och sprit (tillsynsavgift för partihandel),

3) innehavare av användningstillstånd enligt 15 § för tillsynen över användning av sprit och skattefria alkoholdrycker (tillsynsavgift för användning),

4) dem som i enlighet med 47 och 48 § bedriver detaljhandel med och servering av alkoholdrycker (tillsynsavgift för försäljning i utrikestrafik),

5) innehavare av serveringstillstånd enligt 18 § för tillsynen över servering (tillsynsavgift för servering),

6) innehavare av detaljhandelstillstånd enligt 17 § och av alkoholbolaget för tillsynen över detaljhandel (tillsynsavgift för detaljhandel).

75 §

Avgifter som Statens ämbetsverk på Åland tar ut

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för prestationer som utförs av Statens ämbetsverk på Åland finns i lagen om grunderna för avgifter till staten och i lagen om Statens ämbetsverk på Åland (/).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

För den tillsyn som Statens ämbetsverk på Åland utövar tar verket ut en tillsynsavgift för detaljhandel.

80 §

Begäran om omprövning av en tillsynsavgift eller ett beslut av alkoholbolaget

Omprövning av ett sådant beslut av alkoholbolaget som avses i 79 § 1 mom. får begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

81 §

Sökande av ändring i beslut av Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland

Beslut av Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland får, om inte besvärsförbud gäller enligt 82 §, överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft.

82 §

Att föra ett ärende som gäller marknadsföring till marknadsdomstolen

Den som Tillstånds- och tillsynsverket eller Statens ämbetsverk på Åland har meddelat ett beslut enligt 68 § om förbud eller temporärt förbud eller förelagt vite eller hot om tvångsutförande enligt 70 § får genom ansökan inom 30 dagar från delfäendet av beslutet i fråga föra ärendet till marknadsdomstolen.

91 §

Skyldighet att höra Tillstånds- och tillsynsverket

Åklagaren ska innan åtal väcks för en alkoholförseelse enligt 90 § 4 mom. 3 punkten ge Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att ge utlåtande, och domstolen ska vid behandlingen av ett sådant ärende ge verket tillfälle att bli hört.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillsynsavgifter som avses i 74 och 75 § i alkohollagen

2. Tillsynsavgift för partihandel

Tillsynsavgiftsperioden är 1.9—31.8. Tillsynsavgiften för partihandel består av en fast grundavgift och av en tilläggsavgift som är beroende av verksamhetens omfattning, som följer:

Grundavgiften per tillståndshavare är 250 euro. Om tillståndshavaren har flera än en lagringsplats, tas det för varje ytterligare lagringsplats ut en tillsynsavgift på 95 euro. Grundavgiften tas ut också hos de tillståndshavare som har ett giltigt tillstånd under respektive avgiftsperiod.

Beroende på verksamhetens omfattning tas det under avgiftsperioden ut en tilläggsavgift som beräknas på basis av det antal datarader gällande partihandelsleveranserna som månatligen har rapporterats till Tillstånds- och tillsynsverket. En datarad utgörs av en sådan rad med produktdata som hänförs till en viss kund och som definieras i verkets anvisningar om rapportering av leveransdata om partihandeln. Den tillsynsavgift som tas ut enligt datarader är 0,95 euro/10 datarader. Om tillståndshavaren inom utsatt tid sänder in de för tillsynen behövliga uppgifterna i filformat, på ett sätt som verket har godkänt, sänks dessa avgifter med 15 procent. Den tillsynsavgift som tas ut motsvarar till sitt belopp emellertid minst den gällande grundavgiften. Maximavgiften per tillståndshavare är dock 26 500 euro.

Grundavgiften tas inte ut för det första verksamhetsår för vilket tillståndshavaren debiteras (1.9—31.8), utan avgift tas då ut uteslutande på basis av de faktiska leveransuppgifterna. Om tillsynsavgiften understiger 10 euro tas den dock inte ut. Hos den som har ett tidsmässigt begränsat partihandelstillstånd för högst en månad tas det inte ut någon årlig tillsynsavgift.

5. Tillsynsavgift för servering

Hos innehavare av serveringstillstånd som gäller tills vidare tar Tillstånds- och tillsynsverket ut en årlig tillsynsavgift per verksamhetsställe. Tillsynsavgiften bestäms på basis av hundraprocentig alkohol utifrån de beräknade inköpen under föregående kalenderår eller de uppskattade inköpen under en ettårig beräkningsperiod, som följer:

Serveringsmängd per år	Tillsynsavgift
Mindre än 100 liter	105 euro
Minst 100 liter men mindre än 2 000 liter	210 euro
Minst 2 000 liter men mindre än 10 000 liter	420 euro
10 000 liter eller mer	790 euro

Den särskilda årsavgiften för tillsyn som gäller förlängd serveringstid är 760 euro, om serveringen under mer än 180 dagar per år förlängs till klockan fyra, och i annat fall 380 euro.

215.

Lag

om ändring av narkotikalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i narkotikalagen (373/2008) 30 § 1 mom., 34 § 4 mom., 40 § och 46 § 3 mom.,
sådana de lyder, 30 § 1 mom. och 34 § 4 mom. i lag 323/2022, 40 § i lag 775/2009 och 46 §
3 mom. i lag 1568/2009, som följer:

30 §

Redovisningsskyldighet

Innehavare av tillstånd enligt denna lag och aktörer som avses i 15 § 2 mom. och 22 § 3 mom.
ska föra bok över narkotika som de tillverkar, exporterar, importerar och hanterar. Redovisnings-
skyldigheten gäller dock inte för personlig medicineringsförskrivna läkemedel som betraktas som
narkotika, förutom på apotek, sjukhus och hälsovårdscentraler och i situationer som avses i 22 §
3 mom. Redovisningsmaterialet ska bevaras minst sex år från utgången av det år då det upprätta-
des. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet har trots sekretessbestämmelserna
rätt att ta del av det redovisningsmaterial om narkotika som avses i detta moment. Livsmedels-
verket har rätt att få veterinärers narkotikaredovisning till påseende.

34 §

Tillstånds- och övervakningsmyndigheter

Veterinärerna övervakas även av Livsmedelsverket.

40 §

Utlämnande av uppgifter

Trots vad som föreskrivs om hemlighållande av uppgifter har Säkerhets- och utvecklingscen-
tret för läkemedelsområdet rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter om kontroll enligt denna lag
till polisen, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna och Tillstånds- och tillsynsverket, när upp-
gifterna är nödvändiga för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina lagstadgade uppgifter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

46 §

Administrativa tvångsmedel

Vite i anslutning till ett förbud döms ut av Tillstånds- och tillsynsverket på yrkande av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den

20 .

216.

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 10 § 2 mom., rubriken för 11 §, det inledande stycket i 11 § 1 mom., 11 § 2 mom. och 55 § 3 mom.,
av dem rubriken för 11 §, det inledande stycket i 11 § 1 mom. samt 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 711/2020, som följer:

10 §

Arbetarskyddsmyndigheten

Om arbetarskyddsmyndigheten vid tillsynen konstaterar att bestämmelserna i denna lag eller i Europeiska unionens kemikalielagstiftning sannolikt har överträtts i fråga om utsläppande av en kemikalie eller anordningar eller föremål som innehåller kemikalier på marknaden eller för användning, får en sådan inspektör som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) temporärt förbjuda att en kemikalie eller anordningar eller föremål som innehåller kemikalier släpps ut på marknaden eller för användning med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 18 § 4 mom. i den lagen. Inspektören ska

Betänkande FvUB 15/2025 rd

överföra ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket, som överlämnar ärendet till Säkerhets- och kemikalieverket för behandling.

— — — — —

11 §

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförhållandenmyndigheten

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförhållandenmyndigheten övervakar att

— — — — —

Tillstånds- och tillsynsverket styr den kommunala miljöförhållandenmyndigheten vid den tillsyn som avses i 1 mom.

55 §

Ändringssökande

— — — — —

Vid sökande av ändring i ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförhållandenmyndigheten har fattat med stöd av denna lag iakttas vad som i miljöskyddslagen föreskrivs om ändringssökande och verkställande av beslut.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

217.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet (523/2015) 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 549/2022, som följer:

4 §

Social- och hälsovårdsministeriet leder och Institutet för hälsa och välfärd utvecklar och styr på riksnivå det förebyggande rusmedelsarbetet i hela landet i samarbete med andra myndigheter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket styr kommunernas och välfärdsområdenas förebyggande rusmedelsarbete, planerar och utvecklar det i samarbete med andra myndigheter och med samman slutningar samt stöder kommunerna och välfärdsområdena vid genomförandet och utvecklingen av det förebyggande rusmedelsarbetet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

218.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vissa tekniska anordningars överensstämmelse med gällande krav (1016/2004) 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 921/2021, som följer:

13 §

Straffbestämmelse

— — — — —
För förseelse i fråga om anordningars säkerhet ska också den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkares representant eller en leverantör av distributionstjänster att kontrollera att EU-försäkran om överensstämmelse och teknisk dokumentation har upprättats,

2) skyldigheten enligt artikel 4.3 a i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att hålla försäkran om överensstämmelse och den tekniska dokumentationen tillgängliga för Tillstånds- och tillsynsverket och social- och hälsovårdsministeriet under den period som krävs eller säkerställa att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen,

3) skyldigheten enligt artikel 4.3 b i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att på en motiverad begäran från Tillstånds- och tillsynsverket eller social- och hälsovårdsministeriet ge den myndigheten all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten överensstämmer med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av den myndigheten,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4) skyldigheten enligt artikel 4.3 c i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att informera social- och hälsovårdsministeriet om en produkt som utgör en risk,

5) skyldigheten enligt artikel 4.3 d i marknadskontrollförordningen för en tillverkare, importör, tillverkares representant eller leverantör av distributionstjänster att se till att omedelbara behövliga korrigerande åtgärder vidtas om en produkt inte överensstämmer med de krav som gäller den eller, om detta inte är möjligt, att minska de risker som den produkten medför.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

219.

Lag

om ändring av lagen om vissa krav på asbestsanering

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vissa krav på asbestsanering (684/2015) 4, 7 och 16 § som följer:

4 §

Tillståndsmyndighet

Tillstånd för asbestsanering söks hos Tillstånds- och tillsynsverket, som är tillståndsmyndighet.

7 §

Skyldighet att anmäla ändringar

Tillståndshavare ska utan dröjsmål underrätta tillståndsmyndigheten om att den tillståndspliktiga verksamheten upphör samt om sådana väsentliga ändringar som inverkar på beviljande av sådant tillstånd för asbestsanering som avses i 5 §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16 §

Tillsyn

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av arbetarskyddsmyndigheten. Bestämmelser om tillsynen finns i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

Denna lag träder i kraft den

20 .

220.

Lag

om ändring av 14 och 60 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 14 § 2 mom. och 60 § 4 och 7 mom., av dem 14 § 2 mom. sådant det lyder i lag 874/2010, som följer:

14 §

Ersättning för rehabiliteringskostnader

Av kostnaderna för rehabiliterande psykoterapi betalas till rehabiliteringsklienten ersättning till högst det belopp som motsvarar den fastställda ersättningsnivån. Genom förordning av statsrådet fastställs grunderna och maximibeloppen för ersättningsnivån. Grunder för ersättningsnivån för rehabiliterande psykoterapi är kvaliteten på den rehabiliterande psykoterapin, det arbete den kräver och den kostnad den medför, terapeutens utbildningsnivå och de medel som finns tillgängliga för ersättningar. Social- och hälsovårdsministeriet ska vid beredningen av grunderna och maximibeloppen för ersättningsnivån i fråga om rehabiliterande psykoterapi höra Folkpensionsanstalten. Social- och hälsovårdsministeriet ska vid beredningen av grunderna och maximibeloppen för ersättningsnivån dessutom ge Institutet för hälsa och välfärd, Tillstånds- och tillsynsverket och de organisationer som företräder de berörda aktörerna tillfälle att lämna utlåtande.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

60 §

Rätt att få uppgifter

— — — — —
För verkställigheten av förmåner enligt denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter lämna Folkpensionsanstalten i centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården införda uppgifter samt information om ändringar i dem som gäller läkare, psykologer, talterapeuter, ergoterapeuter, psykoterapeuter och fysioterapeuter och andra i centralregistret införda yrkesutbildade personer som ger rehabilitering.
— — — — —

Folkpensionsanstalten har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som avses i denna paragraf. Om de uppgifter som avses i 4 mom. behövs i en viss form och detta förorsakar Tillstånds- och tillsynsverket väsentliga merkostnader, ska kostnaderna emellertid ersättas.

Denna lag träder i kraft den

20 .
— — — — —

221.

Lag

om ändring av 75 a § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) 75 a §, sådan den lyder i lag 381/2016, som följer:

75 a §

Tillstånds- och tillsynsverket ska särskilt övervaka hur begränsningsåtgärder används med stöd av 3 a kap. I landskapet Åland utförs övervakningen dock av Statens ämbetsverk på Åland. Vid övervakningen kan Tillstånds- och tillsynsverket ge en person som ges specialomsorger möjlighet till ett konfidentiellt samtal med en representant för verket. I landskapet Åland är det Statens ämbetsverk på Åland som ger denna möjlighet.

Om en verksamhetsenhet har använt fastbindning enligt 42 1 §, ska den göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket senast två veckor efter användningen. I landskapet Åland görs anmälan till Statens ämbetsverk på Åland. Anmälan ska innefatta identifieringsuppgifter om personen, uppgifter om åtgärden, orsaken till åtgärden och namnet på den läkare som fattat beslutet om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

åtgärden. Identifieringsuppgifterna om personen ska utplånas två år efter det att uppgifterna inkom.

Denna lag träder i kraft den

20 .

222.

Lag

om ändring av 16 och 28 § i lagen om klinisk prövning av läkemedel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klinisk prövning av läkemedel (983/2021) 16 § 1 mom. och 28 § 2 mom.
som följer:

16 §

Nationella kommittén för medicinsk forskningsetik

Vid Tillstånds- och tillsynsverket finns en självständig och oavhängig nationell kommitté för medicinsk forskningsetik. Statsrådet tillsätter kommittén på framställan av social- och hälsovårdsministeriet för fyra år åt gången.

28 §

Rätt till information

Tillstånds- och tillsynsverket, Skatteförvaltningen, Folkpensionsanstalten, en regional kommitté för medicinsk forskningsetik och den kommitté som avses i 16 § är skyldiga att på begäran till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämna de uppgifter som är nödvändiga för utförande av de uppgifter som föreskrivs i prövningsförfordningen, genomförandeförfordningen och denna lag. Dessa myndigheter får också på eget initiativ lämna centret sådan information som de betraktar som nödvändig för att skydda försökspersoner.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

223.

Lag

om ändring av 35 § i lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om studerandehälsovård för högskolestuderande (695/2019) 35 § som följer:

35 §

Tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över lagligheten i verksamheten hos Studenternas hälsovårdsstiftelse och sådana underleverantörer som avses i 8 §, med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

224.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 24 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1132/2014, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

24 §

Statlig ersättning

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret beslutar om återkrav av statlig ersättning och om behövliga åtgärder med avseende på återkravet. Bestämmelser om förfarandet vid beviljande och utbetalning av statlig ersättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

225.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om fartygsapotek

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om fartygsapotek (584/2015) 14 §, sådan den lyder i lag 972/2018, som följer:

14 §

Tillsyn och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utförs av Transport- och kommunikationsverket, arbetarskyddsmyndigheten och tillsynsmyndigheterna för hälso- och sjukvården.

Transport- och kommunikationsverket och arbetarskyddsmyndigheten är skyldiga att trots sekretessbestämmelserna på begäran till tillsynsmyndigheten för hälso- och sjukvården vid Tillstånds- och tillsynsverket lämna sådana uppgifter om användningen av läkemedel och behandlingsutrustning samt om vidtagna vårdåtgärder som är nödvändiga för utförandet av tillsynsuppgifter som föreskrivs myndigheten i övrig lagstiftning. Trots sekretessbestämmelserna ska till Sakerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämnas de uppgifter om läkemedlen i ett fartygsapotek och deras mängder samt läkemedelsanskaffningar till fartygsapoteket som är nödvändiga för tillsynen över apotek enligt läkemedelslagen (395/1987) eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Uppgifterna ska lämnas avgiftsfritt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

226.

Lag

om ändring av 5 och 7 § i lagen om ordnande av utredningar av sexual- och misshandelsbrott mot barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ordnande av utredningar av sexual- och misshandelsbrott mot barn (1009/2008) det inledande stycket i 5 § 1 mom. samt 7 § 1 och 2 mom., sådana de lyder i lag 550/2022, som följer:

5 §

Avtal om tillhandahållande av service

Tillstånds- och tillsynsverket ska med ett välfärdsområde eller HUS-sammanslutningen som avses i 2 § ingå ett avtal om utförande av undersökningar enligt denna lag. I avtalet kommer parterna överens om

7 §

Betalning av ersättningar

Tillstånds- och tillsynsverket ska före utgången av april varje finansår betala de välfärdsområden eller HUS-sammanslutningen som avses i 2 § en beräknad ersättning. Ersättningsbeloppet bestäms utifrån antalet barn under 16 år som är bosatta inom välfärdsområdets eller HUS-sammanslutningens område och kostnaderna för verksamheten under det föregående året.

För betalning av ersättning för de slutliga kostnaderna ska välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen senast före utgången av mars året efter finansåret sända Tillstånds- och tillsynsverket en utredning över de faktiska kostnader som följer av det avtal som avses i 5 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

227.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om trafik- och patientskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om trafik- och patientskadenämnden (959/2019) 18 § som följer:

18 §

Nämndens rätt att få handräckning i patientskadeärenden

Tillstånds- och tillsynsverket är skyldigt att i patientskadeärenden ge nämnden handräckning för att den i 16 § avsedda rätten att få uppgifter ska tillgodoses.

Denna lag träder i kraft den

20 .

228.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (593/2009) 7 § 1 mom. som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Rätt att få uppgifter

Centret har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få följande upplysningar när de är nödvändiga för att sköta de uppgifter som föreskrivs i 2 §:

- 1) av läkemedelsprismyndigheten sådana uppgifter som har överlåtits till eller uppstått inom nämnden i samband med en ansökan som gäller ersättning och partipris för ett läkemedelspreparat,
- 2) av Folkpensionsanstalten statistik och registeruppgifter som gäller förskrivning och ersättning av läkemedel,
- 3) av Institutet för hälsa och välfärd statistik och registeruppgifter,
- 4) av Tillstånds- och tillsynsverket de registeruppgifter som behövs.

Denna lag träder i kraft den

20 .

229.

Lag

om ändring av 46 § i lagen om medicintekniska produkter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om medicintekniska produkter (719/2021) 46 § 3–6 mom. som följer:

46 §

Rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket, Skatteförvaltningen, Folkpensionsanstalten, Strålsäkerhetscentralen, Institutet för hälsa och välfärd, Patientförsäkringscentralen, Säkerhets- och kemikalieverket, Tullen i Finland, den etiska kommittén och den kommunala myndigheten är skyldiga att på begäran lämna Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i MD-förordningen och IVD-förordningen och i denna lag.

Om Tillstånds- och tillsynsverket i sin tillsyn upptäcker betydande brister eller andra betydande missförhållanden i fråga om medicintekniska produkter, ska Säkerhets- och utvecklingscen-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

tret för läkemedelsområdet underrättas om dessa. Tillstånds- och tillsynsverket och andra myndigheter som avses i 3 mom. får på eget initiativ lämna centret sådana uppgifter om patienter, klienter inom socialvården samt försökspersoner i kliniska prövningar eller prestandastudier som kommit fram i samband med deras egen myndighetsverksamhet, om de bedömer att det är nödvändigt att lämna uppgifterna för att skydda patienterna, klienterna eller försökspersonerna.

Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet i sin tillsyn enligt MD-förordningen, IVD-förordningen eller denna lag upptäcker betydande brister eller missförhållanden i fråga om patientsäkerheten eller säkerheten för klienterna inom socialvården, ska centret underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om dessa. Uppgifterna kan gälla patienter, klienter inom socialvården samt försökspersoner i kliniska prövningar eller prestandastudier, om centret bedömer att det är nödvändigt att lämna uppgifterna för att skydda patienterna, klienterna eller försökspersonerna.

Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter som avses i denna paragraf anmälas samt handlingar och utredningar lämnas till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller Tillstånds- och tillsynsverket. Uppgifter, handlingar och utredningar ska lämnas avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft den

20 .

230.

Lag

om ändring av lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A (170/2017) 1, 4 och 5 § som följer:

1 §

Godkännande som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos strålningsarbetare i kategori A

Tillstånds- och tillsynsverket godkänner på ansökan en legitimerad läkare som läkare som utför övervakning av hälsotillståndet hos sådana strålningsarbetare som hör till kategori A enligt 90 § i strålsäkerhetslagen (859/2018) (*företagsläkare förtrogen med effekterna av strålning*), om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

läkaren har rätt att självständigt utöva läkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person i Finland och är förtrogen med företagshälsovård och de negativa hälsoeffekterna av strålning.

4 §

Förteckning över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning

Tillstånds- och tillsynsverket ska tillhandahålla en förteckning över företagsläkare förtrogna med effekterna av strålning.

5 §

Sökande av ändring

I sådana beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i 1 § får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 .

231.

Lag

om ändring av 8 och 14 § i lagen om patientombud och socialombud

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om patientombud och socialombud (739/2023) 8 § 4 och 5 mom. och 14 § 2 mom. som följer:

8 §

Uppgifter för patientombud, socialombud och ansvariga personer

Den redogörelse till välfärdsområdesstyrelsen som avses i 3 mom. 3 punkten ska dessutom delges kommunstyrelserna i kommunerna inom välfärdsområdets område och Tillsyns- och till-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ståndsverket samt vid behov andra anordnare och producenter av tjänster som avses i 2 § 1 mom. Valfärdsområdet ska offentliggöra redogörelsen på internet och informera om att redogörelsen har offentliggjorts.

På ansvariga personer för patientombudens verksamhet hos de aktörer som avses i 3 och 4 § tillämpas 3 mom. i denna paragraf till den del det i momentet föreskrivs om den ansvariga personens uppgifter i anslutning till patientombudens verksamhet. Varje ansvarig person ska lämna den redogörelse som avses i 3 mom. 3 punkten till den i 3 eller 4 § avsedda aktör vars patientombudsverksamhet han eller hon är ansvarig person för samt för kännedom till Tillstånds- och tillsynsverket.

14 §

Tillsyn över patientombudens och socialombudens verksamhet samt riksomfattande register

Tillstånds- och tillsynsverket ska föra ett riksomfattande register över patientombud och socialombud. I registret antecknas patientombudens och socialombudens namn- och kontaktuppgifter, utbildning samt verksamhetsanordnaren. De som ordnar patientombudens och socialombudens verksamhet ska lämna dessa uppgifter och ändringar i dem elektroniskt till Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

232.

Lag

om ändring av 7 och 25 § i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013) 7 § 2 mom. och 25 §, av dem 25 § sådan den lyder i lag 346/2023, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Begränsningar i mottagning för vård

Tillstånds- och tillsynsverket och den kontaktpunkt för gränsöverskridande hälso- och sjukvård som avses i 24 § ska utan dröjsmål underrättas om att en begränsning införs.

25 §

Samarbetsförpliktelse

Verksamhetsenheterna inom den offentliga hälso- och sjukvården, Folkpensionsanstalten, Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Tillstånds- och tillsynsverket är skyldiga att utan avgift ge kontaktpunkten all den information som är nödvändig för att den ska kunna utföra sina uppgifter, stödja kontaktpunktens arbete i anslutning till datainnehållet och inom det egna förvaltningsområdet säkerställa att datainnehållet är uppdaterat.

Denna lag träder i kraft den

20 .

233.

Lag

om ändring av lagen om avbrytande av havandeskap

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om avbrytande av havandeskap (239/1970) 10 a §, sådan den lyder i lag 1097/2022, och
ändras det inledande stycket i 1 § 3 mom. samt 5 § 3 mom., 5 a §, 6 § 2 mom., 10 och 11 § och 15 § 2 mom.,
sådana de lyder, det inledande stycket i 1 § 3 mom. samt 5 § 3 mom., 5 a § och 6 § 2 mom. i lag 1097/2022, 10 och 11 § i lag 1085/1992 och 15 § 2 mom. i lag 328/2001, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1 §

Tillstånds- och tillsynsverket kan dessutom på begäran av den gravida bevilja tillstånd till avbrytande av havandeskap efter den tolfte veckan av havandeskapet, när

5 §

Tillstånds- och tillsynsverket kan i ett fall som avses i 1 § 3 mom. bevilja tillstånd till avbrytande av havandeskapet fram till utgången av den tjugonde veckan av havandeskapet.

5 a §

Trots vad som föreskrivs i 1 och 5 § kan Tillstånds- och tillsynsverket ge tillstånd till avbrytande av havandeskap, om det hos fostret genom fostervattens- eller ultraljudsundersökning, serologiska undersökningar eller någon annan motsvarande tillförlitlig undersökning har konstaterats en svår sjukdom eller kroppsskada, dock inte efter den tjugofjärde veckan av havandeskapet.

6 §

Om ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till avbrytande av havandeskapet sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket.

10 §

Ärenden som enligt 1, 5, 5 a och 6 § ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket handläggs vid nämnden för abort- och steriliseringsärenden. Bestämmelser om nämnden finns i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket (/).

Tillstånds- och tillsynsverket ska handlägga i 1 mom. nämnda ärenden skyndsamt. Tillstånds- och tillsynsverkets beslut i sådana ärenden får inte överklagas genom besvär.

11 §

Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att läkarna med behörighet att ge utlåtande och ingreppsläkarna eftersträvar en opartisk och enhetlig praxis.

15 §

Formulären för de blanketter som används i abortärenden fastställs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får det dessutom utfärdas närmare bestämmelser om behandlingen av abortärenden.

Denna lag träder i kraft den

20 .

234.

Lag

om ändring av 7 a § i lagen om medling vid brott och i vissa tvister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) 7 a §, sådan den lyder i lag 680/2015, som följer:

7 a §

Tillsyn över ordnandet av tjänster

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över ordnandet av medlingstjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

235.

Lag

om ändring av lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården (703/2023) 65 § 2—4 mom., 80 §, 82 § 1 och 2 mom., 88 §, 89 § 1, 2 och 4 mom., 90–94 §, 95 § 1 och 3 mom., 96 §, 97 § 3 mom. och 99 § 3 mom., **av dem 90 § sådan den lyder i lag 132/2025**, som följer:

65 §

De riksomfattande informationssystemtjänsterna inom social- och hälsovården

Tillstånds- och tillsynsverket ska förvalta en roll- och attributtjänst och anslutande kodsysteem med vars hjälp tjänstetillhandahållare, apotek, Folkpensionsanstalten och Myndigheten för digi-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

talisering och befolkningsdata för användning och certifiering av de riksomfattande informationssystemtjänsterna får information om rätten att vara verksam som yrkesutbildad person inom social- och hälsovården och om giltighetstiden för denna rätt. Institutet för hälsa och välfärd ska förvalta en kodtjänst med vars hjälp de datastrukturer i kundhandlingarna som de riksomfattande informationssystemtjänsterna förutsätter underhålls och delas.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är certifikatutfärdare i enlighet med lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården och annan personal inom social- och hälsovården, tjänstetillhandahållare inom social- och hälsovården samt organisationer som deltar i tillhandahållandet av dessa tjänster, deras personal och datatekniska enheter. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har rätt att för skötseln av dessa uppgifter av Tillstånds- och tillsynsverket få den information som behövs för utfärdande och återkallande av certifikat, för certifikat, för det tekniska underlaget för certifikat och för sändande av certifikat, ur centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som verket upprätthåller.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att för skötseln av sina lagstadgade uppgifter av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata få information om de certifikat som myndigheten utfärdar enligt 3 mom.

80 §

Registrering av informationssystem och välbefinnandeapplikationer

Producenten av en informationssystemtjänst ska göra en anmälan om informationssystem och tillverkaren av en välbefinnandeapplikation ska göra en anmälan om välbefinnandeapplikationer till Tillstånds- och tillsynsverket innan informationssystemet eller välbefinnandeapplikationen tas i användning för produktion av tjänster. Av anmälan ska informationssystemets eller välbefinnandeapplikationens tillverkare och användningsändamål samt kontaktperson framgå. Anmälan ska vidare innehålla en utredning enligt 85 § över att kraven på funktionalitet uppfylls, ett i 86 § avsett intyg över interoperabilitetstestning och ett i 87 § avsett intyg över att de väsentliga kraven på informationssäkerhet uppfylls. Producenten av en informationssystemtjänst och tillverkaren av en välbefinnandeapplikation ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om versionsstödet för ett informationssystem eller en välfärdsapplikation som är avsett att användas för produktion av tjänster upphör eller om en annan aktör övertagit ansvaret för informationssystemet eller välbefinnandeapplikationen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska föra ett offentligt register över de informationssystem för social- och hälsovården samt välbefinnandeapplikationer som har anmälts till verket och som uppfyller kraven. Registret ska innehålla uppdaterade uppgifter om

- 1) informationssystem och välbefinnandeapplikationer som är avsedda att användas för produktion av tjänster, deras användningsändamål och de väsentliga krav som de uppfyller,
- 2) resultat av interoperabilitetstestningen av informationssystem och välbefinnandeapplikationer som hör till klass A och som har godkänts för användning i produktion av tjänster,
- 3) giltighetstiden för det intyg över bedömning av informationssäkerhet som utfärdats enligt en bedömning av informationssäkerhet för informationssystem och välbefinnandeapplikationer som hör till klass A och har godkänts för användning i produktion av tjänster, och
- 4) en betydande avvikelse hos ett informationssystem eller en välbefinnandeapplikation som hör till klass A och som används i produktion av tjänster, medan avvikelsen varar.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket får meddela föreskrifter om innehållet i anmälan, den tid anmälan är i kraft, förnyande av anmälan och vilka uppgifter som ska antecknas i registret.

82 §

Uppföljning efter ibruktagandet av informationssystem och välbefinnandeapplikationer

Producenten av en informationssystemtjänst ska genom ett uppdaterat och systematiskt förfarande följa och utvärdera de erfarenheter som fås av informationssystemet under den tid det används för produktion av tjänster. Detsamma gäller tillverkaren av en välbefinnandeapplikation i fråga om välbefinnandeapplikationen. Anmälan om betydande avvikelser från de väsentliga krav som ställs på ett informationssystem ska göras till alla tjänstetillhandahållare och apotek som använder systemet. Anmälan om betydande avvikelser i en välbefinnandeapplikation ska göras till alla som använder applikationen. Betydande avvikelser i informationssystem och välbefinnandeapplikationer som hör till klass A ska av producenten av en informationssystemtjänst och tillverkaren av en välbefinnandeapplikation anmälas till Folkpensionsanstalten och Tillstånds- och tillsynsverket.

Producenten av en informationssystemtjänst ska ge akt på ändringar i de väsentliga krav som ställs på informationssystemen och justera systemen i enlighet med ändringarna. Detsamma gäller tillverkaren av en välbefinnandeapplikation i fråga om välbefinnandeapplikationen. Tillstånds- och tillsynsverket ska underrättas om väsentliga ändringar i informationssystem och välbefinnandeapplikationer. Bedömningsorganet för informationssäkerhet ska dessutom underrättas om väsentliga ändringar i informationssystem och välbefinnandeapplikationer som hör till klass A och Folkpensionsanstalten ska underrättas om väsentliga ändringar i informationssystem och välbefinnandeapplikationer som har anslutits till de riksomfattande informationssystemtjänsterna. Ett nytt intyg över bedömning av informationssäkerhet ska utfärdas eller interoperabilitetstestningen görs om, om betydande ändringar görs i ett informationssystem eller i en välbefinnandeapplikation eller om de väsentliga kraven har ändrats på ett sätt som kräver en ny certifiering.

— — — — —

88 §

Anmälningsskyldighet för Folkpensionsanstalten och bedömningsorgan för informationssäkerhet

Ett bedömningsorgan för informationssäkerhet ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket, Folkpensionsanstalten och Institutet för hälsa och välfärd om alla i 87 § avsedda intyg som har utfärdats, ändrats eller kompletterats eller som har återkallats eller förvägrats. Folkpensionsanstalten ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket, bedömningsorganet för informationssäkerhet och Institutet för hälsa och välfärd om alla i 86 § avsedda intyg som har utfärdats, ändrats eller kompletterats eller som har återkallats eller förvägrats.

Bedömningsorganet för informationssäkerhet ska på begäran ge Tillstånds- och tillsynsverket all behövlig ytterligare information om de informationssystem och välbefinnandeapplikationer för vilka organet har utfärdat intyg över bedömning av informationssäkerhet.

89 §

Övervakning och inspektioner av informationssystem

Tillstånds- och tillsynsverket har till uppgift att övervaka och främja informationssystemens och välbefinnandeapplikationernas överensstämmelse med kraven.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att utföra inspektioner som krävs för tillsynen. Inspektioner kan göras utan förhandsanmälan. För att utföra en inspektion har en inspektör rätt att få tillträde till alla lokaler där det bedrivs verksamhet som avses i denna lag eller där det förvaras uppgifter som är viktiga för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid en inspektion ska dessutom 39 § i förvaltningslagen iakttas. Om den som ska inspekteras motsätter sig inspektionen eller annars försöker försvåra den, har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att få behövlig handräckning av polisen. Bestämmelser om handräckning av polisen finns i 9 kap. 1 § 1 mom. i polislagen (872/2011).

Inspektionerna ska protokollföras och en kopia av protokollet ska sändas till den som saken gäller inom 30 dagar. En inspektion anses avslutad när en kopia av inspektionsprotokollet har delgetts den som saken gäller. Tillstånds- och tillsynsverket ska bevara inspektionsprotokollet i tio år efter det att inspektionen avslutades.

90 §

Underrättelse om avvikelser från de väsentliga kraven på ett informationssystem eller en välbefinnandeapplikation samt om störningar i informationssäkerheten avseende informationsnät

Om en tjänstetillhandahållare eller ett apotek konstaterar betydande avvikelser när det gäller uppfyllandet av de väsentliga kraven på ett informationssystem, ska tjänstetillhandahållaren eller apoteket underrätta producenten av informationssystemtjänsten om saken. Om avvikelserna i informationssystemet eller välbefinnandeapplikationen kan innebära en betydande risk för klient- eller patientsäkerheten eller informationssäkerheten, ska tjänstetillhandahållaren, apoteket, producenten av informationssystemtjänsten eller tillverkaren av informationssystemet, tillverkaren av välbefinnandeapplikationen, Folkpensionsanstalten eller Institutet för hälsa och välfärd underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om detta. Även andra aktörer kan underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om risker som de upptäcker. Om avvikelserna i informationssystemet kan innebära en betydande risk för apotekets verksamhet, ska apoteket dessutom underrätta Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om detta. Bestämmelser om rapportering av personuppgiftsincidenter till dataombudsmannen finns i artikel 33 i dataskyddsförordningen.

En tjänstetillhandahållare, ett apotek, Folkpensionsanstalten och en producent av en informationssystemtjänst eller en tillverkare av ett informationssystem eller en mellanhand ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om sådana betydande störningar i anslutning till informationssäkerheten i de driftsmiljöer och informationsnät som aktören använder och till följd av vilka användningen av informationssystem och tillhandahållandet av social- och hälsovårdstjänster kan äventyras avsevärt. Tillstånds- och tillsynsverket får meddela närmare föreskrifter om när en sådan störning är betydande samt om innehållet i och utformningen av anmälan och hur den ska lämnas in.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Ett apotek ska dessutom utan dröjsmål underrätta Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om sådana betydande störningar i anslutning till informationssäkerheten i de driftsmiljöer och informationsnät som apoteket använder och till följd av vilka apotekets verksamhet kan äventyras avsevärt. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får meddela närmare föreskrifter om när en störning är betydande samt om innehållet i och utformningen av anmälan och hur den ska lämnas in. (Nytt 3 mom.)

Om det ligger i allmänt intresse att det görs en anmälan om en sådan avvikelse eller störning i anslutning till informationssäkerheten som avses i 1 och 2 mom., får Tillstånds- och tillsynsverket ålägga tjänstetillhandahållaren, apoteket, Folkpensionsanstalten, producenten av informationssystemtjänsten eller tillverkaren av informationssystemet eller mellanhanden att informera allmänheten om saken eller, efter att ha hört den anmälningspliktiga, själv informera om saken. Dessutom kan Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ålägga apoteket att informera allmänheten om en i 3 mom. avsedd störning eller, efter att ha hört den anmälningspliktiga, självt informera om störningen. (3 mom. i RP)

~~Tillstånds- och tillsynsverket ska bedöma om en sådan avvikelse eller störning i anslutning till informationssäkerheten inom den offentliga hälso- och sjukvården som avses i 1 och 2 mom. berör de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och vid behov underrätta de berörda medlemsstaterna.~~

91 §

Rätt för Tillstånds- och tillsynsverket att få information för tillsyn

För tillsynen över informationssystem och välbefinnandeapplikationer inom social- och hälsovården har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna få nödvändig information av statliga myndigheter och välfärdsområdesmyndigheter samt av fysiska och juridiska personer som omfattas av denna lag eller av bestämmelser och beslut som med stöd av denna lag meddelats om informationssystem inom social- och hälsovården.

92 §

Rätt för Tillstånds- och tillsynsverket att anlita utomstående experter

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att anlita utomstående experter som biträden vid bedömning av informationssystem och välbefinnandeapplikationers överensstämmelse med kraven. Utomstående experter får delta i inspektioner som avses i denna lag samt undersöka och testa informationssystem och välbefinnandeapplikationer, men de får inte fatta förvaltningsbeslut. Utomstående experter ska ha den sakkunskap och kompetens som uppgifterna kräver. På utomstående experter tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

93 §

Föreläggande att fullgöra skyldigheter

Om en producent av en informationssystemtjänst för social- eller hälsovården eller en tillverkare av ett informationssystem, en tillverkare av en välbefinnandeapplikation, en mellanhand eller Folkpensionsanstalten har underlåtit att fullgöra sin skyldighet enligt denna lag, får Tillstånds- och tillsynsverket genom sitt beslut meddela ett föreläggande om att skyldigheten ska fullgöras inom utsatt tid.

94 §

Skyldigheter avseende informationssystem och välbefinnandeapplikationer som är i bruk

När Tillstånds- och tillsynsverket övervakar och inspekterar informationssystem eller välbefinnandeapplikationer med stöd av 89 § får verket samtidigt genom sitt beslut ålägga producenten av en informationssystemtjänst eller tillverkaren av ett informationssystem att avhjälpa brister i informationssystem som används för produktion av tjänster och tillverkaren av en välbefinnandeapplikation att avhjälpa brister i en välbefinnandeapplikation som används för produktion av tjänster.

Om ett informationssystem eller en välbefinnandeapplikation kan äventyra klient- eller patientsäkerheten, eller om systemet inte till alla delar uppfyller de väsentliga krav som ställs på det enligt dess användningsändamål, och bristerna inte har avhjälpats inom den tid som Tillstånds- och tillsynsverket har angett, får verket förbjuda användningen av informationssystemet eller välbefinnandeapplikationen till dess att bristerna har avhjälpats. Dessutom får Folkpensionsanstalten stänga förbindelser till riksomfattande informationssystemtjänster som den förvaltar, om ett anslutet informationssystem eller dess användare eller en välbefinnandeapplikation eller dess användare äventyrar den behöriga funktionen hos de riksomfattande informationssystemtjänsterna.

Tillstånds- och tillsynsverket får ålägga producenten av en informationssystemtjänst, tillverkaren av en välfärdsapplikation eller en av någon av dessa befullmäktigad representant att inom den tid och på det sätt som verket bestämmer informera om förbud och förelägganden som gäller användningen av informationssystemet eller välbefinnandeapplikationen för produktion av tjänster.

95 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras av ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat i samband med en inspektion. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har fattat med stöd av denna lag ska iakttas trots begäran om omprövning eller ändringssökande, om inte den myndighet som behandlar begäran om omprövning eller förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

96 §

Vite

Beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har fattat med stöd av denna lag kan förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

97 §

Styrning, övervakning och uppföljning

Dataombudsmannen, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar i enlighet med sin behörighet efterlevnaden av denna lag.

99 §

Avgifter

Producenten av en informationssystemtjänst svarar för kostnaderna för certifiering. Det är avgiftsbelagt för producenter av informationssystemtjänster att anmäla sig till Folkpensionsanstaltens i 86 § avsedda interoperabilitetstestning. Registrering och införande av en i 80 § avsedd anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket i det offentliga registret är avgiftsbelagt. I fråga om avgifterna föreskrivs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet, med beaktande av vad som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten och med stöd av den. Bestämmelser om avgifter för godkännande av bedömningsorgan för informationssäkerhet finns i 11 § i lagen om bedömningsorgan för informationssäkerhet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

236.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) 2 § 5 punkten, 13 § 5 mom., 30 § 2 och 3 mom. och 51 § 2 mom. 3 punkten som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *tillsynsmyndighet* Tillstånds- och tillsynsverket.

13 §

Användning av inhyrd arbetskraft och arbetskraft som skaffas från privata tjänsteproducenter

Om välfärdsområdet använder anskaffad eller inhyrd arbetskraft på grunder som avses i 3 mom. på annat sätt än som kompletterande arbetskraft, ska välfärdsområdet underrätta social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket om saken.

30 §

Institutet för hälsa och välfärds expertbedömningar

För utarbetandet av expertbedömningarna ska Tillstånds- och tillsynsverket årligen utifrån de uppgifter som erhållits i samband med tillsynen över social- och hälsovården upprätta en redogörelse för jämlikheten i social- och hälsovården i välfärdsområdena. Tillstånds- och tillsynsverket ska ge in redogörelsen till Institutet för hälsa och välfärd och till social- och hälsovårdsministeriet. När Institutet för hälsa och välfärd utarbetar sina expertbedömningar använder institutet också de redogörelser från välfärdsområdena som avses i 29 § 2 mom. Bestämmelser om institutets rätt att av välfärdsområdena och privata producenter av social- och hälsovårdstjänster få andra uppgifter finns i 5 och 5 h § i lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008).

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i Institutet för hälsa och välfärds expertbedömningar och i Tillstånds- och tillsynsverkets redogörelser samt om tidsplanen för att utarbe-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ta dem och tidpunkten då de ska lämnas till Institutet för hälsa och välfärd eller social- och hälsovårdsministeriet får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

51 §

Beredskapen i samarbetsområdena för social- och hälsovården

De välfärdsområden som är huvudmän för universitetssjukhus samt HUS-sammanslutningen ska för att upprätta och upprätthålla en lägesbild för samarbetsområdet ha ett beredskapscenter för social- och hälsovården. Beredskapscentret för social- och hälsovården har till uppgift att inom sitt samarbetsområde

3) trots sekretessbestämmelserna göra de lägesbildsuppgifter som avses i 1 och 2 punkten tillgängliga för välfärdsområdena i samarbetsområdet och Tillstånds- och tillsynsverket för skötseln av deras uppgifter,

Denna lag träder i kraft den

20 .

237.

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023) 11 § 2 mom., 15 § och 32 § 3 och 4 mom. samt

ändras den svenska språkdräkten i 4 § 6 punkten, 4 § 9 punkten, 5 § 1 mom., 11 § 1 mom., 12 §, 13 § 1 mom., 20 § 3 mom., 27 § 2 mom., 31 § 2 mom., 32 § 2 mom., 34 § 1 och 5 mom., den svenska språkdräkten i 35 § 1 mom., 36 § 1 mom., 44 § 1 mom., 45 och 46 §, det inledande stycket i 47 § 1 mom. samt 48, 49 och 55 § som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) *gemensam tjänstenhet* en tjänstenhet där tjänsteproducenterna inom enheten genom ett avtal har valt en befullmäktigad tjänsteproducent att företräda dem hos tillsynsmyndigheten samt att för deras räkning svara för skyldigheter enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller i någon annan lag,

9) *tillsynsmyndighet* Tillstånds- och tillsynsverket.

5 §

Rätt att producera socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster

Socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster får endast produceras av sådana tjänsteproducenter som finns i det i 11 § avsedda av Tillstånds- och tillsynsverket förvaldade riksomfattande registret över tjänsteproducenter (Soteri) och vars tjänstenhet finns i registret i enlighet med 21 §.

11 §

Register över tjänsteproducenter

Tillstånds- och tillsynsverket ska föra ett riksomfattande register över tjänsteproducenter och tjänstenheter inom social- och hälsovården (Soteri) för registrering, övervakning och statistikföring av tjänsteproducenter och av socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster samt för andra myndigheters lagstadgade uppgifter. Tillstånds- och tillsynsverket ansvarar också för att förvalta och utveckla informationssystemen i anslutning till registrets funktion och för registrets allmänna funktion och användbarhet, för uppgifternas integritet och för skyddet och bevarandet av uppgifterna.

12 §

Uppgifter som förs in i registret och avförande av dem

I registret över tjänsteproducenter införs de uppgifter som avses i 16 och 18 § samt

- 1) behövliga uppgifter som tjänsteproducenten lämnat för registrering, övervakning och statistikföring av verksamheten,
- 2) uppgifter om förändringar i tjänsteproducentens verksamhet,
- 3) uppgifter om de inspektioner som tillsynsmyndigheten har genomfört och om brott mot denna lag eller mot bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4) uppgifter om den administrativa styrning som tillsynsmyndigheten har utövat eller uppmaning som tillsynsmyndigheten gett med stöd av 38 § och om påföljder enligt 39 § eller om avslutande av tillsynen,

5) uppgifter om avförande och återkallande av registrering enligt 40 och 41 §,

6) behövliga uppgifter som andra myndigheter eller tjänsteproducenter lämnat för registrering av och tillsyn över tjänsteproduktionen.

Uppgifter om tjänsteproducenten och tjänsterna bevaras i registret så länge som det behövs för att producera de tjänster som avses i denna lag. En anteckning om en påföljd som tillsynsmyndigheten har påfört ska bevaras i registret endast så länge som det är nödvändigt, dock högst i fem år. Känsliga personuppgifter ska avföras ur registret när behandlingen av dem inte längre är nödvändig med tanke på användningsändamålet. Om tjänsteproducenten har avslutat sin verksamhet, överför tillsynsmyndigheten uppgifterna om tjänsteproducenten eller tjänsteenheten från det riksomfattande registret till tillsynsmyndighetens arkiv. Då avförs också uppgifter om de påföljder som tillsynsmyndigheten har påfört ur registret och de överförs till tillsynsmyndighetens arkiv.

13 §

Användning av registeruppgifter

Tillsynsmyndigheten har rätt att använda och hålla registret uppdaterat i den utsträckning som krävs för skötseln av dess lagstadgade uppgifter enligt denna lag.

20 §

Förhandsinspektion

Förhandsinspektionen får också göras via teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

27 §

Tjänsteproducentens egenkontroll

Då tjänsteenhetens plan för egenkontroll utarbetas och ändras ska tjänsteproducenten ta hänsyn till respons som regelbundet samlas in från de klienter och patienter som tillhandahålls tjänster vid enheten, deras anhöriga och närstående samt från tjänsteenhetens personal. Då tjänsteenhetens plan för egenkontroll utarbetas och ändras ska hänsyn också tas till tillsynsmyndighetens styrning och beslut.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

31 §

Bemyndigande att utfärda förordning samt föreskrifter

Tillstånds- och tillsynsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i samt utarbetandet och uppföljningen av planen för egenkontroll.

32 §

Myndighetstillsynen och styrningen i anknytning till tillsynen

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar lagenligheten i ordnandet och produktionen av socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster och utövar styrning i samband med den. Tillstånds- och tillsynsverket övervakar också att en person som använder sig av den i 11 § i lagen om funktionshindersservice avsedda arbetsgivarmodellen inom personlig assistans agerar så att skyldigheterna enligt 28 § i denna lag fullgörs.

34 §

Myndighetssamarbete

Tillsynsmyndigheten ska vid behov samarbeta med andra myndigheter när den sköter sina uppgifter enligt denna lag.

Verksamhet enligt läkemedelslagen (395/1987), biobankslagen (688/2012), lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001), blodtjänstlagen (197/2005), lagen om klinisk prövning av läkemedel (983/2021) och lagen om medicintekniska produkter (719/2021) övervakas av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och verksamhet enligt strålsäkerhetslagen (859/2018) av Strålsäkerhetscentralen. Om tillsynsmyndigheten i sin tillsyn i funktioner som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska övervaka upptäcker sådana brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen som i väsentlig grad äventyrar klient- och patientsäkerheten, ska den underrätta Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om saken. Brister och missförhållanden vid användning av strålning ska anmälas till Strålsäkerhetscentralen.

35 §

Styrnings- och utvärderingsbesök

Tillsynsmyndigheten får i syfte att genomföra den styrning som avses i 32 § företa styrnings- och utvärderingsbesök hos en tjänsteproducent eller hos en tjänstenhet som producerar social-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

service och hälso- och sjukvårdstjänster. Styrnings- och utvärderingsbesöket får också göras med hjälp av en teknisk anslutning eller i övrigt elektroniskt.

36 §

Inspektionsrätt

Tillsynsmyndigheten får inspektera tjänsteanordnarens verksamhet inom social- och hälsovård samt de lokaler, informationssystem och den utrustning som används i verksamheten och verksamheten, lokaler, informationssystem och utrustning hos tjänsteproducentens tjänsteenheter enligt denna lag. Inspektionen får förrättas utan förhandsanmälan. Inspektionen grundar sig på ett åläggande av tillsynsmyndigheten att förrätta inspektion. Ändring i ett åläggande att förrätta inspektion får inte sökas genom besvär. Inspektionen får också göras via teknisk anslutning eller annars på elektronisk väg.

44 §

Verkställighet

Ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som gäller avbrytande av verksamhet, förbud att använda en tjänseenhet eller en del av den eller en anordning eller utrustning eller avförande av registrering får verkställas omedelbart trots ändringssökande, om det är nödvändigt med tanke på klient- och patientsäkerheten. Ett beslut eller föreläggande om att avbryta verksamheten samt om att förbjuda användningen av en tjänseenhet eller en del av den eller en anordning eller utrustning kan meddelas muntligen i samband med inspektion. Ett beslut eller ett föreläggande som meddelats muntligen ska snarast möjligt meddelas skriftligen.

45 §

Rätt till information

Social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att utan avgift och trots sekretessbestämmelserna av tjänsteanordnare, producenter av socialservice och hälso- och sjukvårdstjänster, yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, yrkesutbildade personer inom socialvården, skattemyndigheterna, utredningsmyndigheterna, Enheten för utredning av grå ekonomi, Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Patientförsäkringscentralen, trafik- och patientskadenämnden, statliga enheter för hälso- och sjukvård, statens skolhem, fängelser, Brottpåföljdsmyndigheten, försvarsmakten, ~~arbets- och näringsbyråer~~, byggnadstillsyns-, miljö-, tull- och polismyndigheterna, Rättsregistercentralen, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, Sysselsättningsfonden, försäkringsanstalter samt apotek få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att utan avgift och trots sekretessbestämmelserna ur utsökingsregistret och näringsförbudsregistret få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag

Uppgifterna kan lämnas ut också med hjälp av ett tekniskt gränssnitt. Innan det tekniska gränssnittet öppnas, ska behörigt skydd för uppgifterna säkerställas.

De aktörer som avses i 1 mom. har rätt att också utan Tillstånds- och tillsynsverkets begäran och trots sekretessbestämmelserna underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om en omständighet som kan äventyra klient- och patientsäkerheten eller som kan inverka på bedömningen enligt 6 § av den tjänsteproducent som övervakas.

Tjänsteanordnaren och tjänsteproducenten är skyldiga att utan avgift och trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter och utredningar om sin verksamhet inom social- och hälsovård som ska anses nödvändiga för genomförandet av Tillstånds- och tillsynsverkets styrnings- och tillsynsuppgift enligt denna lag ska kunna genomföras.

46 §

Utlämnande av uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket får trots sekretessbestämmelserna meddela polisen sådana uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för att hindra en gärning som hotar liv eller hälsa, om Tillstånds- och tillsynsverket då det fullgör uppgifter enligt denna lag har fått information om sådana omständigheter som ger skäl att misstänka att någon riskerar att bli utsatt för ett sådant hot eller en sådan gärning. Tillstånds- och tillsynsverket får trots sekretessbestämmelserna dessutom meddela polisen eller åklagaren sådana uppgifter om en tjänsteproducent eller en person i en tjänsteproducents tjänst som verket fått tillgång till då det fullgjort sina uppgifter enligt denna lag samt andra uppgifter som är nödvändiga för att utreda ärendet, om det på grund av uppgifterna finns skäl att misstänka tjänsteproducenten eller en person i tjänsteproducentens tjänst för ett brott för vilket maximistraffet är fängelse i minst fyra år eller om ett synnerligen viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver att ärendet utreds.

47 §

Utlämnande av uppgifter till myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifter får Tillstånds- och tillsynsverket genom en teknisk anslutning, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, ur det riksomfattande registret över tjänsteproducenter

48 §

Handräckning

Polisen är skyldig att avgiftsfritt ge Tillstånds- och tillsynsverket handräckning för genomförande av inspektioner enligt 36 § och avbrytande och förbud enligt 39 § samt för utövande av rätt till information enligt 45 §.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

49 §

Avgifter för prestationer i anslutning till registrering

Ett i 21 § avsett beslut som gäller registrering är avgiftsbelagt. Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

55 §

Registrering av tidigare tillstånd och gjorda anmälningar

Ett tillstånd som beviljats eller en anmälan som registrerats för privat socialservice eller privat hälso- och sjukvård enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft. Tillstånds- och tillsynsverket ska dock inom tre år från ikraftträdandet av lagen på tjänstens vägnar och utan avgift ändra tillstånd som beviljats och registreringar som gjorts för tjänsteproducenter före ikraftträdandet till registreringar för tjänsteproducenter och tjänsteenheter enligt denna lag.

Om det sker väsentliga förändringar i en verksamhet för vilken tillstånd eller registrering beviljats med stöd av en tidigare lag, ska Tillstånds- och tillsynsverket i samband med behandlingen av anmälan på tjänstens vägnar ändra tillståndet eller registreringen till en registrering enligt denna lag som omfattar tjänsteproducentens alla tjänsteenheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Handläggningen av ett ärende som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängigt vid ett regionförvaltningsverk eller vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården slutförs med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

238.

Lag

om ändring av lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården (552/2019) 6 § 4 punkten och
ändras 6 § 5 punkten, 28 §, 30 § 1, 2 och 4 mom., rubriken för 31 § samt 31 § 1 mom., 32—34 §, 50 § 5 mom., 56 § 2 och 3 mom. och 58 § 1 mom.,
av dem 32 § sådan den lyder i lag 544/2022, som följer:

6 §

Myndigheter och organisationer som svarar för tjänster samt begränsningar i fråga om datamaterial

Bestämmelser om tjänster som behövs för behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården samt av andra sådana personuppgifter som avses i denna lag och som ska samköras med kunduppgifterna för användningsändamål enligt 2 § finns i 3 kap. Ansvaret för produktionen av dessa tjänster ligger på Tillståndsmyndigheten och på följande myndigheter och organisationer:

5) Tillstånds- och tillsynsverket till de delar verket behandlar ärenden som ansluter sig till social- och hälsovården,

28 §

Anmälningsskyldighet för bedömningsorgan för informationssäkerhet

Bedömningsorgan för informationssäkerhet ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om alla intyg som har utfärdats, ändrats eller kompletterats eller som har återkallats för viss tid eller helt och hållet eller förvägrats samt om de uppmaningar och begränsningar som avses i 27 §. Dessutom ska bedömningsorgan för informationssäkerhet på begäran ge Tillstånds- och tillsynsverket all behövlig ytterligare information i ärendet.

30 §

Övervakning och inspektioner av informationssystem

Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka och främja att informationssäkra driftmiljöer uppfyller kraven på dataskydd och informationssäkerhet. Tillstånds- och tillsynsverket för ett offentligt register över driftmiljöer som uppfyller kraven och som anmälts till verket.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att utföra inspektioner som krävs för tillsynen. För att utföra en inspektion har en inspektör rätt att få tillträde till alla lokaler där det bedrivs verksamhet som avses i denna lag eller där det förvaras uppgifter som är viktiga för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Tillstånds- och tillsynsverket ska bevara inspektionsprotokollet i tio år efter det att inspektionen utfördes.

31 §

Rätt för Tillstånds- och tillsynsverket att anlita utomstående experter

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att anlita utomstående experter för bedömning av informationssäkra driftmiljöers överensstämmelse med kraven. Utomstående experter får delta i inspektioner som avses i denna lag samt undersöka och testa driftmiljöer. Utomstående experter ska ha den sakkunskap och kompetens som uppgifterna kräver.

32 §

Rätt för Tillstånds- och tillsynsverket att få information

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna, för tillsynen över driftmiljöer få nödvändiga uppgifter av statliga myndigheter och välfärdsområdesmyndigheter samt av fysiska och juridiska personer som omfattas av denna lag eller av bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

33 §

Tillstånds- och tillsynsverkets åläggande att avhjälpa brister samt vite

Tillstånds- och tillsynsverket får med anledning av en inspektion som gjorts med stöd av 30 § ålägga tjänsteleverantören att avhjälpa brister i driftmiljöer som används för produktion.

Om en informationssäker driftmiljö kan äventyra dataskyddet, eller om systemet inte uppfyller de krav som ställs på det i denna lag, och bristerna inte har avhjälpats inom den tidsfrist som Tillstånds- och tillsynsverket har satt ut, får verket förbjuda användningen av driftmiljön till dess att bristerna har avhjälpats. Vidare får Tillståndsmyndigheten eller någon annan myndighet som avses i 6 § stänga av förbindelsen till sina informationssystem, om den som använder dem äventyrar

Betänkande FvUB 15/2025 rd

eller ett utomstående system som anslutits till dem kan äventyra en ändamålsenlig användning av informationssystemet.

Tillstånds- och tillsynsverket får ålägga tjänsteleverantören eller en befullmäktigad representant att inom den tid och på det sätt som verket bestämmer informera om beslut som gäller användningen av driftmiljön för produktion.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förena beslut som fattats med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta Tillståndsmyndigheten om sitt beslut.

34 §

Föreläggande att fullgöra skyldigheter

Om en tjänsteleverantör, en myndighet som avses i 6 § eller någon som annars behandlar personuppgifter i enlighet med denna lag har underlåtit att fullgöra sin skyldighet enligt denna lag när det gäller informationssystem eller deras användning, får Tillstånds- och tillsynsverket meddela ett föreläggande om att skyldigheten ska uppfyllas inom utsatt tid.

Dessutom får Tillståndsmyndigheten eller någon annan myndighet som avses i 6 § stänga av förbindelsen till informationssystem som den förvaltar, om tjänsteleverantören, en myndighet enligt 6 § eller någon annan som behandlar personuppgifter enligt denna lag, trots den tid som Tillstånds- och tillsynsverket satt ut, underlåtit att fullgöra sin skyldighet enligt denna lag när det gäller informationssystem eller deras användning.

Tillstånds- och tillsynsverket får förena ett föreläggande som det meddelat enligt 1 mom. med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta Tillståndsmyndigheten om sitt beslut.

50 §

Ersättningar för tjänster

Registrering och införande av en i 30 § 1 mom. avsedd anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket i det offentliga registret är avgiftsbelagt.

56 §

Styrning, övervakning och uppföljning

Dataombudsmannen, Tillstånds- och tillsynsverket samt Tillståndsmyndigheten styr och övervakar inom sitt verksamhetsområde i enlighet med sin behörighet efterlevnaden av denna lag.

Tillståndsmyndigheten och övriga myndigheter som beviljar dataanvändningstillstånd i enlighet med denna lag samt Tillstånds- och tillsynsverket ska för sin del följa och övervaka att det dataskydd och den datasäkerhet som hänför sig till deras tjänster förverkligas och att villkoren i till-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

stånd som de beviljat iakttas. Om någon har behandlat personuppgifter i strid med lag, ska den behöriga myndigheten på eget initiativ vidta behövliga åtgärder. Om uppgifter med stöd av 20 § 3 mom. behandlas i någon annan driftmiljö än Tillståndsmyndighetens informationssäkra driftmiljö, ska logguppgifterna enligt 19 § och uppgifterna i ett användarregister enligt 22 § 2 mom. på Tillståndsmyndighetens begäran lämnas till denna utan obefogat dröjsmål för genomförande av uppföljningen och övervakningen.

58 §

Överklagande

I fråga om ett sådant i 45 § avsett beslut om en begäran om information och ett sådant beslut om en ansökan om dataanvändningstillstånd eller återkallelse av tillstånd som fattas av Tillståndsmyndigheten eller en i 6 § avsedd personuppgiftsansvarig samt i fråga om ett beslut som fattas av Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av denna lag får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

239.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området (1230/2001) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 594/2022, som följer:

1 §

Kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området

Kompetenscentrum kan bildas av välfärdsområdena inom sina respektive verksamhetsområden tillsammans med universitet, yrkeshögskolor och andra läroanstalter inom området för soci-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

al- och hälsovård, förbund på landskapsnivå, Tillstånds- och tillsynsverket, organisationer och företag samt andra parter som är verksamma inom social- och hälsovården.

Denna lag träder i kraft den

20 .

240.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om besvärsnämnden för social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om besvärsnämnden för social trygghet (1299/2006) 14 § 9 mom., sådant det lyder i lag 410/2023, som följer:

14 §

Behandlingen av ärenden

Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassor, Sysselsättningsfonden, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt Arbetskraftsmyndigheter är skyldiga att avgiftsfritt sända besvärsnämnden handlingar i den form som besvärsnämnden kräver.

Denna lag träder i kraft den

20 .

241.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen (352/2010) 6 § 2 mom., sådant det lyder i lag 439/2024, som följer:

6 §

Utsedda behöriga institutioner för vissa fall av sökande av arbete

I Finland är de i 1 mom. avsedda Arbetskraftsmyndigheterna samt Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret de arbetsförmedlingar som avses i grundförordningen och tillämpningsförordningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

242.

Lag

om ändring av lagen om elektroniska recept

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om elektroniska recept (61/2007) 7 § 2 mom., 15 § 1 mom. 1 punkten, 24 § 3 mom. och 24 b § 3 mom.,
sådana de lyder, 7 § 2 mom. i lag 706/2023, 15 § 1 mom. 1 punkten i lag 937/2019, 24 § 3 mom. i lag 1229/2010 och 24 b § 3 mom. i lag 1232/2022, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Signering av recept och kontroll av rätten att utöva yrke

Läkemedelsförskrivarens rätt att förskriva läkemedel ska verifieras före signeringen. Det informationssystem som används för att göra upp elektroniska recept ska genomföras så att information om giltigheten för rätten att utöva yrke samt huruvida rätten att utöva yrke är begränsad kontrolleras i den roll- och attributtjänst som Tillstånds- och tillsynsverket förvaltar i enlighet med 65 § 2 mom. i kunduppgiftslagen.

15 §

Utlämnande av uppgifter till myndigheter och för vetenskaplig forskning

Trots sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifterna får Folkpensionsanstalten i egenskap av gemensamt personuppgiftsansvarig för receptcentret, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lagstiftningen, från receptcentret på begäran

1) till Tillstånds- och tillsynsverket lämna ut sådana uppgifter om recept som läkemedelsförskrivarna gjort upp och om expedieringen av recepten vilka behövs för tillsynen över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården,

24 §

Styrning, uppföljning och övervakning

Dataombudsmannen, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar i enlighet med sin behörighet efterlevnaden av denna lag.

24 b §

Styrning och övervakning av förskrivningen av biologiska läkemedel

Om det vid Folkpensionsanstaltens övervakning framkommer att en läkemedelsförskrivare som är självständig yrkesutövare eller en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som är läkemedelsförskrivarens arbetsgivare eller uppdragsgivare använder ett datasystem som inte uppfyller kraven i 5 b §, kan Folkpensionsanstalten anmäla ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

243.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd (1379/2010) 2 § 2 mom. som följer:

2 §

Styrning, ledning och övervakning

Därutöver utövar Tillstånds- och tillsynsverket tillsyn över den verksamhet som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

244.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Institutet för hälsa och välfärd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008) 5 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 553/2019, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

Rätt att få och att behandla uppgifter

För skötseln av de uppgifter som Institutet för hälsa och välfärd har enligt 2 § 1 mom. 1—3, 4 och 4 d-punkten har institutet rätt att avgiftsfritt och trots sekretessplikten och andra begränsningar i fråga om användningen av uppgifter få nödvändiga uppgifter om befolkningen tillsammans med identifieringsuppgifter enligt följande:

- 3) av Tillstånds- och tillsynsverket
- a) uppgifter om avbrytande av havandeskap och om sterilisering enligt lagen om avbrytande av havandeskap (239/1970) och steriliseringslagen (283/1970),
- b) uppgifter om yrkesutbildade personer inom socialvården och hälso- och sjukvården ur det centralregister över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som avses i 24 a § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och ur det centralregister över yrkesutbildade personer inom socialvården som avses i 16 § i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015),

Denna lag träder i kraft den

20 .

245.

Lag

om ändring av 27 c § i lagen om utkomststöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 27 c § 3 mom., sådant det lyder i lag 1023/2022, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

27 c §

Uppföljning av att tidsfristerna iakttas

Institutet för hälsa och välfärd ska lämna de i 1 mom. avsedda uppgifter som gäller välfärdsområden vidare till Tillstånds- och tillsynsverket för dess riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift.

Denna lag träder i kraft den

20 .

246.

Lag

om ändring av lagen om arbetarskyddsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/1993) 1 och 3 § samt 4 § 2 mom., sådana de lyder, 1 § i lag 9/1997 samt 3 § och 4 § 2 mom. i lag 900/2009, som följer:

1 §

Arbetarskyddsförvaltningens uppgift är att under ledning av social- och hälsovårdsministeriet sköta styrningen av och tillsynen över arbetarskyddet.

3 §

Ministeriet kan, efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket, bestämma att en tjänsteman vid verkets arbetarskyddsavdelning med sitt samtycke tillfälligt ska sköta uppgifter som hör till ministeriet.

4 §

För de uppgifter som avses i 1 mom. finns i anslutning till Tillstånds- och tillsynsverkets arbetarskyddsavdelning ett behövligt antal arbetarskyddsnämnder. Antalet nämnder och deras sammansättning bestäms av avdelningschefen för Tillstånds- och tillsynsverkets arbetarskyddsavdelning för tre år i sänder. Vad som i 1 mom. föreskrivs om arbetarskyddsdelegationens sammansättning gäller även arbetarskyddsnämnderna. Närmare bestämmelser om arbetarskyddsnäm-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

dernas uppgifter, sammansättning, verksamhet och organisering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

247.

Lag

om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 2 §, 16 § 1 mom., 18 § 1 och 4 mom., 21 a § 1 mom., 28 § 1 mom., 29 § 1 mom., 31 §, 43 c § 2 mom., 44 § 4 mom., 45 och 46 §, 46 a § 1 och 3 mom. samt 54 §,

av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1564/2009, 18 § 1 och 4 mom. sådana de lyder i lag 603/2013, 21 a § 1 mom. och 44 § 4 mom. sådana de lyder i lag 920/2021, 43 c § sådan den lyder i lag 701/2006, 45 § sådan den lyder i lag 1564/2009, 46 § och 46 a § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 482/2015 samt 54 § sådan den lyder i lag 449/2016, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *arbetarskyddsmyndighet* Tillstånds- och tillsynsverket samt social- och hälsovårdsministeriet (*ministeriet*), när ministeriet sköter uppgifter som hänför sig till tillsynen över produktsäkerheten och utövar tillsyn över att Tillstånds- och tillsynsverket följer bestämmelserna om arbetarskydd,

2) *inspektör* den som står i tjänsteförhållande till arbetarskyddsmyndigheten och som har befogenhet att utföra i denna lag avsedda tillsyns- och inspektionsuppgifter, och

3) *produkt* en maskin, ett arbetsredskap, personlig skyddsutrustning eller någon annan teknisk anordning eller något annat tekniskt föremål samt en kemikalie eller en sådan anordning eller ett sådant föremål som innehåller en kemikalie.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16 §

Användningsförbud och temporärt användningsförbud

Om en brist eller ett missförhållande på arbetsplatsen medför fara för arbetstagarnas liv eller risk för att de förlorar sin hälsa, kan arbetarskyddsmyndigheten förbjuda att sådana maskiner, arbetsredskap eller andra tekniska anordningar, produkter eller arbetsmetoder används eller att sådant arbete fortgår som medför en risk, tills de lagstridiga förhållandena har rättats till eller undanröjts. Arbetarskyddsmyndigheten kan förena ovan nämnda användningsförbud med vite i enlighet med viteslagen.

18 §

Förbud mot överlåtelse av tekniska anordningar

Om Tillstånds- och tillsynsverket vid tillsynen har observerat att maskiner, arbetsredskap, personlig skyddsutrustning eller andra tekniska anordningar som är avsedda för marknaden eller att användas inte överensstämmer med de föreskrivna kraven eller i övrigt kan medföra risk för människor eller egendom, ska Tillstånds- och tillsynsverket till behövliga delar överföra ärendet till ministeriet för behandling.

Inspektören kan temporärt meddela ett förbud enligt 2 och 3 mom., om en teknisk anordning som är avsedd för marknaden eller att användas inte överensstämmer med de föreskrivna kraven eller om anordningen då den tagits i bruk kan medföra omedelbar risk för arbetstagarnas säkerhet eller hälsa. En ytterligare förutsättning är att det temporära förbudet är nödvändigt för att syftet med tillsynen ska förverkligas. Inspektören ska överföra ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket, som överlämnar ärendet till ministeriet för behandling. Inspektören, Tillstånds- och tillsynsverket och ministeriet ska behandla ärendet skyndsamt.

21 a §

Rätt att skaffa tekniska anordningar under annan identitet för att undersöka dem

Tillstånds- och tillsynsverket och ministeriet har rätt att i undersökningssyfte skaffa en teknisk anordning under annan identitet, om det är nödvändigt för tillsynen över den tekniska anordningens överensstämmelse med kraven. Vad som föreskrivs i 21 § 2 mom. tillämpas också när en teknisk anordning har tagits för undersökning under annan identitet.

28 §

Samarbetsperson som företräder arbetsgivaren

Arbetsgivaren ska utse en företrädare (*arbetarskyddschef*) för det samarbete som avses i detta kapitel, om arbetsgivaren inte själv sköter denna uppgift. Arbetarskyddschefens uppgift är att bi-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

stå arbetsgivaren och cheferna i uppgifter som hänför sig till anskaffning av sakkunskap om arbetarskydd samt till samarbetet med arbetstagarna och arbetarskyddsmyndigheten. Arbetarskyddschefen ska för detta ändamål på arbetsplatsen vidta nödvändiga åtgärder för att ordna och upprätthålla samarbetet mellan arbetsgivarna och arbetstagarna samt arbeta för utvecklande av arbetarskyddssamarbetet.

29 §

Arbetarskyddsfullmäktig och ersättare

På en arbetsplats där det regelbundet arbetar minst tio arbetstagare ska arbetstagarna bland sig utse en arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare för arbetarskyddsfullmäktigen till sina företrädare i det samarbete som avses i detta kapitel samt för kontakterna till arbetarskyddsmyndigheten. Även på andra arbetsplatser kan arbetstagarna bland sig utse en fullmäktig och ersättare enligt ovan. Arbetstagare i tjänstemannaställning på en arbetsplats har rätt att bland sig utse en arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare till företrädare för sig.

31 §

Arbetarskyddsfullmäktigens uppgifter

Arbetarskyddsfullmäktigen företräder arbetstagarna på arbetsplatsen vid behandlingen av ärenden enligt 26 § i samarbete med arbetsgivaren och i förhållande till arbetarskyddsmyndigheten. Dessutom ska arbetarskyddsfullmäktigen på eget initiativ sätta sig in i sådant som inverkar på arbetstagarnas säkerhet och hälsa och som hänför sig till arbetsplatsens arbetsmiljö och arbetsklimat samt sätta sig in i arbetarskyddsbestämmelserna. Likaså ska arbetarskyddsfullmäktigen delta i inspektioner som gäller arbetarskyddet och i undersökningar som utförs av en sakkunnig, om arbetarskyddsfullmäktigen eller arbetarskyddsmyndigheten anser detta vara nödvändigt. Arbetarskyddsfullmäktigen ska också göra de arbetstagare han eller hon företräder uppmärksamma på faktorer som främjar säkerhet och hälsa i arbetet.

43 c §

Samarbetsparterna på en gemensam arbetsplats

Om en gemensam arbetsplats är en byggarbetsplats, har arbetstagare som är anställda hos olika arbetsgivare och som arbetar på arbetsplatsen rätt att särskilt för byggarbetsplatsen välja en gemensam arbetarskyddsfullmäktig och två ersättare att företräda dem vid arbetarskyddssamarbetet med samtliga arbetsgivare och egenföretagare på byggarbetsplatsen samt i förhållande till arbetarskyddsmyndigheten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

44 §

Sökande av ändring i beslut av arbetarskyddsmyndigheten

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som gäller sådana tillstånd till undantag som avses i 9 § i lagen om arbetsrådet och om vissa tillstånd till undantag inom arbetarskyddet (400/2004) finns i den lagen.

45 §

Anmärkning

Arbetsgivaren, arbetarskyddsfullmäktigen och arbetstagarna har rätt att till arbetarskyddsmyndigheten lämna en skriftlig anmärkning om att denna lag inte har följts vid en arbetarskyddsinspektion. Anmärkningen ska göras inom två månader efter det att arbetarskyddsinspektionen förrättades eller någon annan tillsynsåtgärd vidtogs. Med anledning av anmärkningen ska tillsynsåtgärderna granskas och vid behov ska en ny inspektion förrättas. Den som framställt anmärkningen ska inom skälig tid efter det att saken utretts underrättas om vilka åtgärder anmärkningen föranlett.

46 §

Anmälan om olycksfall i arbetet som lett till döden eller svår skada

Arbetsgivaren ska utan dröjsmål till polisen och arbetarskyddsmyndigheten anmäla ett i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) avsett olycksfall i arbetet som har lett till döden eller svår skada. Polisen ska utan dröjsmål verkställa undersökning på olycksplatsen. Arbetsgivaren eller en företrädare för denne ska kallas till undersökningen. Också arbetarskyddsmyndigheten samt den som skadats vid olycksfallet i arbetet eller dennes företrädare ska informeras om polisundersökningen. En kopia av undersökningsprotokollet ska ges till försäkringsanstalten och till den som begärt undersökningen samt på begäran till parterna.

46 a §

Anmälan om yrkessjukdom eller någon annan arbetsrelaterad sjukdom

Har en läkare med fog misstankar om en i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar avsedd yrkessjukdom eller någon annan arbetsrelaterad sjukdom, ska han eller hon utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna anmäla saken till arbetarskyddsmyndigheten.

Arbetarskyddsmyndigheten ska lämna arbetshälsoinstitutet de uppgifter som ingår i en anmälan enligt 1 mom. för införande i registret över arbetsrelaterade sjukdomar.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

54 §

Tillsyn

Arbetskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetskyddssamarbete enligt 5 och 5 a kap. och anmälningsskyldigheten enligt 7 kap.

Arbetskyddsmyndigheten utövar dock inte tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om samarbete, om samarbetsavtal ingåtts i enlighet med 23 § 1 eller 2 mom. eller 43 b § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den

20 .

248.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster (1354/2014) 12 § 3 mom., sådant det lyder i lag 551/2022, som följer:

12 §

Myndigheter

Skyddshemsverksamheten övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. Bestämmelser om tillsynen över skyddshemsverksamheten finns i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023).

Denna lag träder i kraft den

20 .

249.

Lag

om ändring av 4 och 5 § i lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009) det inledande stycket i 4 § 1 mom. samt 4 § 2–4 mom. och 5 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1571/2009, som följer:

4 §

Anmälningar från kommuner och samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet

Kommunen eller samarbetsområdet som avses i 2 § 2 mom. ska anmäla följande uppgifter till Tillstånds- och tillsynsverket:

Organet ska dessutom meddela Tillstånds- och tillsynsverket vilka kommuner som hör till samarbetsområdet.

Kommunen eller samarbetsområdet ska vid behov motivera ett undantag som avses i 3 § i sin anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket enligt 1 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket ska anmäla de uppgifter som avses i 1—3 mom. till social- och hälsovårdsministeriet.

5 §

Statsrådets beslutanderätt

Om en kommun som inte uppfyller kravet i 2 § 1 mom. inte fattar ett beslut om att höra till ett samarbetsområde eller om en sådan kommun av orsaker som är oberoende av kommunen blir utanför ett samarbetsområde, beslutar statsrådet om att kommunen ska höra till ett samarbetsområde samt om kostnadsfördelning, förvaltningsmodell, grunderna för ordnande av tjänster och uppgifter och annat som är nödvändigt för att ordna samarbetet och som kommunerna inte har avtalat om. Statsrådet ska före beslutsfattandet höra de berörda kommunerna, Tillstånds- och tillsynsverket och samarbetsområdet. Statsrådets beslut om villkoren för samarbetet gäller till dess att de berörda kommunerna avtalar om något annat.

Denna lag träder i kraft den

20 .

250.

Lag

om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen (417/2007) 27 a § 3 mom., 79 § 2 och 3 mom. och 80 §, sådana de lyder, 27 a § 3 mom. i lag 598/2013, 79 § 2 och 3 mom. i lag 610/2022 och 80 § i lagarna 542/2019 och 741/2023, som följer:

27 a §

Uppföljning av att tidsfristerna iakttas

Institutet för hälsa och välfärd ska lämna de uppgifter som avses i 1 mom. vidare till Tillstånds- och tillsynsverket för dess riksomfattande styrnings- och tillsynsuppgift.

79 §

Övervakning av vård utom hemmet

Verksamheten på platsen för vård utom hemmet övervakas dessutom av placeringsvälfärdsområdet och av Tillstånds- och tillsynsverket. I landskapet Åland övervakar Statens ämbetsverk på Åland verksamheten på platsen för vård utom hemmet till den del det är fråga om administrativa ingrepp i den personliga friheten, som enligt 27 § 24 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Vid övervakningen ska placeringsvälfärdsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland samarbeta med placerarvälfärdsområdet.

Om placerarvälfärdsområdet upptäcker sådana missförhållanden eller brister i verksamheten på platsen för vård utom hemmet som kan påverka vården av eller omsorgen om de placerade barnen, ska det oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess omgående underrätta placeringsvälfärdsområdet, Tillstånds- och tillsynsverket, andra välfärdsområden som enligt dess vetenskap har placerat barn på samma plats för vård utom hemmet och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland om saken.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

80 §

Övrig tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland ska utöver vad som föreskrivs i 79 § följa verksamheten vid barnskyddsanstalterna med hjälp av inspektionsbesök på verkets eget initiativ och i synnerhet övervaka anstalternas bruk av begränsningar med stöd av 11 kap. I samband med tillsynen ska Tillstånds- och tillsynsverket och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland ge ett barn möjlighet till förtroligt samtal med en representant för verket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

251.

Lag

om ändring av läkemedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i läkemedelslagen (395/1987) 30 g § 3 mom., 32 § 1 mom., 68 § 3–5 mom., 71 §, 72 § 1–3 mom., 73 § 1 mom., 89 b § 1 mom., 90 § 3 mom., 92 a § 3 mom., 93 § 3 mom. och 102 § 1–3 mom.,

sådana de lyder, 30 g § 3 mom., 32 § 1 mom. och 89 b § 1 mom. i lag 1200/2013, 68 § 3–5 mom., 71 §, 72 § 1–3 mom., 73 § 1 mom., 90 § 3 mom. och 102 § 1–3 mom. i lag 1258/2021, 92 a § 3 mom. i lag 1546/2009 samt 93 § 3 mom. i lag 1112/2010, som följer:

30 g §

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket och Institutet för hälsa och välfärd om rapporter som kommit till centrets kännedom avseende misstänkta biverkningar som har uppkommit på grund av ett fel förknippat med användningen av ett läkemedel. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska till Institutet för hälsa och välfärd lämna ut uppgifter som centret har fått i fråga om vaccin. Tillstånds- och tillsynsverket samt Institutet för hälsa och välfärd ska omedelbart underrätta Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om misstänkta biverkningar de får kännedom om.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

32 §

Med *partihandel med läkemedel* avses all verksamhet som utövas yrkesmässigt och mot ersättning och vars syfte är att

- 1) ta emot beställningar av läkemedel och leverera läkemedel i andra fall än de som avses i 2 mom.,
 - 2) anskaffa och inneha läkemedel för leverans till apotek, verksamhetsenheter inom social- och hälsovården och andra instanser som avses i 34 och 35 § i denna lag, eller
 - 3) exportera läkemedel.
-

68 §

Privata tjänsteproducenter måste ha tillstånd för att upprätthålla ett begränsat läkemedelsförråd. Tillståndsansökan ska göras hos Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånd beviljas om de förutsättningar som anges i 2 mom. uppfylls. För beviljande av tillstånd kan en inspektion utföras, om det behövs för att trygga klientsäkerheten. Tillståndet kan förenas med villkor som är nödvändiga för att säkerställa klientsäkerheten och som gäller läkemedelsförrådets läkemedelsutbud, utrymmen, upprätthållande och egenkontroll samt personalen vid den enhet som upprätthåller läkemedelsförrådet.

Kommunen är skyldig att anmäla om begränsade läkemedelsförråd i dess verksamhetsenheter till Tillstånds- och tillsynsverket. Kommunen ska se till att verksamhetsenheten uppfyller de förutsättningar som anges i 2 mom.

Privata tjänsteproducenter och kommuner ska till Tillstånds- och tillsynsverket anmäla om väsentliga förändringar som gäller upprätthållandet av ett begränsat läkemedelsförråd och om att upprätthållandet av det begränsade läkemedelsförrådet har upphört. Tillstånds- och tillsynsverket kan kräva att tillståndshavaren vid äventyr att det begränsade läkemedelsförrådets verksamhet avslutas gör en ny tillståndsansökan med anledning av en väsentlig förändring, om det är nödvändigt med tanke på patientsäkerheten.

71 §

Kommunen ska årligen inspektera de begränsade läkemedelsförråden vid verksamhetsenheterna inom kommunens område. Kommunen rapporterar om inspektionen till Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånds- och tillsynsverket inspekterar dock årligen de begränsade läkemedelsförråd som finns på Åland.

Tillstånds- och tillsynsverket svarar för myndighetstillsynen över begränsade läkemedelsförråd och kan inspektera begränsade läkemedelsförråd av grundad anledning. Inspektören av ett begränsat läkemedelsförråd ska vara expert inom hälso- och sjukvård och ha behövlig utbildning och kompetens i läkemedelsbehandling. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan och det ska föras protokoll över inspektionen. Inspektören ska ges tillträde till verksamhetsenhetens alla lokaler och utrymmen och trots sekretessbestämmelserna ska alla handlingar som är nödvändiga för förrättandet av inspektionen på begäran visas upp för inspektören och sådana kopior av dem som begärts ska ges avgiftsfritt. Inspektören har rätt att fotografera under inspektionen. Vid behov ska polisen ge Tillstånds- och tillsynsverket handräckning för genomförande av inspektionen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen har rätt att som biträde vid inspektionerna anlita en legitimerad provisor eller en legitimerad farmaceut som är förtrogen med uppgiften och som arbetar på ett sjukhusapotek, en läkemedelscentral eller ett apotek inom öppenvården. När en myndighet begär det, är en ovannämnd legitimerad farmaceut eller legitimerad provisor skyldig att bistå myndigheten vid inspektionen av ett begränsat läkemedelsförråd. Denna person kan delta som biträde vid inspektionen i andra utrymmen än sådana som är avsedda för boende av permanent natur. Den som bistår vid inspektionen sköter detta uppdrag under straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974). Den som bistår vid inspektionen har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att få sådana uppgifter om det begränsade läkemedelsförrådet, de läkemedelspreparat som finns i förrådet, bokföringen över narkotikaklassade läkemedel och HCI-läkemedel och planen för läkemedelsbehandling som är nödvändiga för skötseln av uppgiften. Närmare bestämmelser om inspektion av begränsade läkemedelsförråd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda hållandet av ett begränsat läkemedelsförråd och meddela ett föreläggande att avhjälpa en brist som har noterats i samband med tillsynen eller inspektionerna, om läkemedelsförrådet hålls utan ett tillstånd eller en anmälan av kommunen som avses i 68 §, om läkemedelsförrådet inte uppfyller förutsättningarna enligt den paragrafen eller om läkemedelsförrådet upprätthålls eller läkemedelsbehandling med läkemedel från läkemedelsförrådet genomförs i strid med 68–70 § eller i strid med ett tillstånd som gäller läkemedelsförrådet eller på ett sätt som äventyrar klient- eller patientsäkerheten eller som annars är lagstridigt. Föreläggandet kan förenas med vite.

Om det i samband med tillsynen konstateras att en tjänsteproducent eller verksamhetsenhet har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet enligt 68–70 § men ärendet inte föranleder andra åtgärder, kan Tillstånds- och tillsynsverket ge tjänsteproducenten eller verksamhetsenheten en anmärkning för framtiden eller uppmärksamgöra tjänsteproducenten eller verksamhetsenheten på att verksamheten ska ordnas på behörigt sätt och att god förvaltningssed ska iaktas. I fråga om en anmärkning och ett uppmärksamgörande får ändring inte sökas genom besvär.

72 §

För fullgörandet av sina myndighetsuppgifter enligt 68 och 71 § ska Tillstånds- och tillsynsverket i sitt eget ärendehanteringssystem föra in uppgifterna om de begränsade läkemedelsförråd som verket övervakar. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket föra in följande uppgifter i registret över begränsade läkemedelsförråd:

1) uppgifter om tjänsteproducenter och verksamhetsenheter som upprätthåller begränsade läkemedelsförråd och deras ISO OID-identifikationskoder i enlighet med den nationella kodtjänst som Institutet för hälsa och välfärd svarar för,

2) uppgifter om verksamhetsenhetens ledning, ansvariga personer, den läkare som ansvarar för verksamhetsenhetens hälso- och sjukvård, den läkare som godkänt planen för läkemedelsbehandling och den ansvariga personen för det begränsade läkemedelsförrådet,

3) uppgifter om eventuell förhandsinspektion av läkemedelsförrådet, tidpunkten för inspektionen och den myndighet som har utfört inspektionen,

4) uppgifter om verksamhetsenhetens tillstånd att upprätthålla ett begränsat läkemedelsförråd och om registrering av anmälan om ett begränsat läkemedelsförråd vid en offentlig verksamhetsenhet och tidpunkterna för dessa,

5) uppgifter om inspektion av ett begränsat läkemedelsförråd i samband med ett tillsynsärende och tidpunkten för inspektionen,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6) uppgifter om de påföljder som har ålagts en verksamhetsenhet på grund av försummelser i upprätthållandet av ett begränsat läkemedelsförråd,

7) uppgift om att tillståndet för ett begränsat läkemedelsförråd har upphört att gälla och om att upprätthållandet av läkemedelsförrådet har upphört och tidpunkterna för dessa.

Tillstånds- och tillsynsverket är personuppgiftsansvarig för det register som avses i 1 mom. och ansvarar för de uppgifter som förs in i registret och för att utlämnandet av uppgifter är lagenligt. Tillstånds- och tillsynsverkets personal får behandla uppgifter om begränsade läkemedelsförråd endast till den del det är nödvändigt för att verket ska kunna utföra uppgifterna enligt 68 och 71 §.

Tillstånds- och tillsynsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att till varje kommun som övervakar en verksamhetsenhet lämna ut sådan nödvändig information som behövs för utförandet av de uppgifter som avses i 68 och 71 §.

73 §

De myndighetsåtgärder som avses i 68 och 71 § är avgiftsbelagda. Bestämmelser om avgifter till Tillstånds- och tillsynsverket för prestationer som gäller begränsade läkemedelsförråd utfärdas med stöd av 28 § 2 mom. i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket.

89 b §

Tillstånds- och tillsynsverket, Institutet för hälsa och välfärd samt Folkpensionsanstalten är skyldiga att på begäran och utan avgift ge Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet upplysningar och utredningar som centret behöver för att sköta tillstånds- och övervakningsuppgifterna enligt denna lag, oberoende av vad som föreskrivs om sekretess. Tillstånds- och tillsynsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna och även utan begäran från Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet rätt att underrätta centret om omständigheter som påverkar en yrkesutbildad persons rätt att utöva yrke inom sjuk- och hälsovården och som kan ha betydelse när det gäller att bevilja tillstånd enligt denna lag eller tillståndets giltighetstid. Folkpensionsanstalten har oberoende av sekretessbestämmelserna och även utan begäran från Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet rätt att underrätta centret, om den fått kännedom om sådana omständigheter i fråga om apotek eller apotekare som kan ha betydelse när det gäller att bevilja tillstånd enligt denna lag eller tillståndets giltighetstid.

90 §

Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet tagit del av då det utfört i denna lag avsedda uppgifter får centret, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lämna ut till en institution och andra övervakningsmyndigheter inom Europeiska unionen på det sätt som förutsätts i Europeiska unionens rättsakter, samt till Livsmedelsverket, social- och hälsovårdsministeriet, läkemedelsprisnämnden, Folkpensionsanstalten, Tillstånds- och tillsynsverket samt polis-, tull- och åklagarmyndigheterna när detta är nödvändigt för skötseln av deras i lag föreskrivna uppgifter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

92 a §

Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården avsedda yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som har rätt att förskriva eller expediera läkemedel iakttar förbudet enligt 92 §. Bestämmelser om övervakningen i övrigt finns i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

93 §

Vite i fråga om förbudet eller förordnandet döms ut av Tillstånds- och tillsynsverket på yrkande av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

102 §

Omprövning av ett föreläggande som meddelats av en inspektör enligt 78 § får begäras hos Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Omprövning av beslut av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får också begäras i ärenden som avses i 2, 6, 8, 12 a, 15 a, 15 c, 17 a, 30 e, 30 l, 30 n, 32, 48, 51, 52 a, 52 b, 53, 57 c, 61, 62, 67, 76 a och 84 b §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 29 § 2 mom., 49, 50, 66, 80, 80 a, 80 b, 88 a, 93, 101 och 101 a § får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen utan besvärstillstånd.

Sådana beslut av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet som avses i 2 § 4 mom. samt 6, 23 c, 30 l, 30 n, 59, 66, 80, 80 a, 80 b, 88 a, 93 och 101 §, sådana beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i 68 och 71 § samt förelägganden av inspektörer ska iakttas oberoende av ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söktes bestämmer något annat. Beslut om försäljningstillstånd för läkemedelspreparat som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet har fattat med stöd av 21, 21 a och 21 c § får verkställas innan de har vunnit laga kraft, om inte den myndighet där ändring söktes bestämmer något annat. Beslut som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet har fattat med stöd av 40, 41, 52, 53 och 54 § får inte verkställas förrän de har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid ikraftträdandet av denna lag lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket det register över begränsade läkemedelsförråd som avses i 72 § och de uppgifter om begränsade läkemedelsförråd som finns i regionförvaltningsverkens och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens egna ärendehanteringssystem till den del de är nödvändiga för skötseln av Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter enligt 68 och 71 §.

252.

Lag

om ändring av 17 c och 22 f § i mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen (1116/1990) 17 c § 3 mom. och 22 f § 4 mom., sådana de lyder,
17 c § 3 mom. i lag 20/2016 och 22 f § 4 mom. i lag 1066/2009, som följer:

17 c §

Beslut om fortsatt vård i särskilda situationer

Ett beslut av Institutet för hälsa och välfärd om fortsatt vård av en patient ska, med undantag av ett interimistiskt beslut, genast underställas förvaltningsdomstolen. Dessutom ska Institutet för hälsa och välfärd göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om sitt beslut om fortsatt vård eller avslutande av vård av patienten, med undantag för ett interimistiskt beslut. I anmälan ska patientens identifieringsuppgifter samt orsaken till att den tidsfrist som avses i 17 § 3 mom. har överskridits nämnas.

22 f §

De särskilda begränsningarnas varaktighet och övervakningen av verkställigheten av dem

Med två veckors intervall ska en anmälan om patienter som hållits isolerade eller fastspända lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket. I anmälan ska patienternas identifieringsuppgifter, uppgifter om åtgärderna och anledningen till dem samt namnet på läkaren som beslutat om åtgärderna anges. Tillstånds- och tillsynsverket ska inom två år efter mottagandet utplåna de identifieringsuppgifter som rör patienterna.

Denna lag träder i kraft den

20 .

253.

Lag

om ändring av lagen om laddare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om laddare (423/2016) 5 § 1 mom., 6 § 2 mom., 8 § 2 och 3 mom., 10 § 1 mom.,
11 § 1 mom., 12 §, 14 § 3 mom., 15–21 §, 22 § 1 mom., 23 § 1 mom. samt 26, 28 och 29 §, av dem
23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 942/2019 och 28 § sådant det lyder i lag 217/2025, som följer:

5 §

Beviljande av kompetensbrev

Kompetensbrev för laddare beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket.

6 §

Påvisande av hälsotillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att få ett läkarutlåtande också vid andra tillfällen än i samband med att ett kompetensbrev beviljas eller förnyas, om det finns skäl att ifrågasätta personens lämplighet som laddare.

8 §

Utbildning som krävs av laddare

Kursanordnaren ska utse en kursledare för varje grund- och repetitionskurs för laddare. Kursledaren ska i god tid, senast 14 dagar innan kursen inleds, meddela Tillstånds- och tillsynsverket om kursen. Till anmälan ska fogas det material som Tillstånds- och tillsynsverket har fastställt. Tillstånds- och tillsynsverket eller den som verket förordnar har rätt att delta i kurserna i syfte att styra och övervaka utbildningen.

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar det förhör som avläggs efter avslutad grundkurs för laddare och förhöret ska ordnas på ett sätt som Tillstånds- och tillsynsverket har godkänt. En sakkunnig som Tillstånds- och tillsynsverket har godkänt kan bistå vid förhöret.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

10 §

Undantag från kraven på utbildning och arbetserfarenhet

Kompetens enligt 5 § 2 mom. 4 punkten har också den som innehar ett enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) givet beslut om en sådan behörighet för sprängningsarbete som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer utfärdade i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Beslutet fattas av Tillstånds- och tillsynsverket.

11 §

Ansökan om kompetensbrev

Kompetensbrev för laddare söks hos Tillstånds- och tillsynsverket. Till ansökan ska fogas de utredningar som behövs för att visa att förutsättningarna för beviljande av kompetensbrev uppfylls.

12 §

Säkerhetsutredning

Innan Tillstånds- och tillsynsverket utfärdar ett kompetensbrev för laddare ska det inhämta en begränsad säkerhetsutredning av person enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014) om den som ansökt om kompetensbrev, om inte sökanden visar upp ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats i enlighet med den lagen.

14 §

Förnyande av kompetensbrev

Om den repetitionskurs som utgör en förutsättning för förlängande av giltigheten för ett kompetensbrev ställs in av skäl som är oberoende av sökanden, har sökanden rätt att av grundad anledning få giltighetstiden för kompetensbrevet förlängd med högst sex månader från det att kompetensbrevets giltighet upphört. Förlängd giltighetstid söks hos Tillstånds- och tillsynsverket.

15 §

Återkallande av kompetensbrev

Tillstånds- och tillsynsverket ska återkalla ett kompetensbrev för laddare, om
1) innehavaren av kompetensbrevet själv begär det, eller

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2) felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan och uppgifterna väsentligt har påverkat beviljandet av kompetensbrevet.

Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett kompetensbrev för laddare, om

1) laddaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande enligt 5—7 § på grund av väsentligt förändrade omständigheter, eller

2) laddaren på ett väsentligt sätt har brutit mot denna lag, arbetarskyddslagen (738/2002) eller de bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem i sådan verksamhet som förutsätter kompetensbrev.

Om de brister eller försummelser som avses i 2 mom. kan rättas till, ska Tillstånds- och tillsynsverket för innehavaren av kompetensbrevet sätta ut en frist inom vilken bristen eller försummelsen ska avhjälpas. Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla giltigheten för kompetensbrevet, om innehavaren inte har rättat till bristen eller försummelsen inom den utsatta tiden.

Giltigheten för ett kompetensbrev återkallas för högst 12 månader eller tills vidare. Innehavaren ska omedelbart överlåta kompetensbrevet till Tillstånds- och tillsynsverket.

Tillstånds- och tillsynsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet om återkallande ska iakttas trots att ändring söktes.

Tillstånds- och tillsynsverket återlämnar kompetensbrevet till dess innehavare på ansökan efter det att den tid som utsatts i beslutet har löpt ut. Kompetensbrev vars giltighet har återkallats tills vidare söks på det sätt som föreskrivs i 11 §.

16 §

Temporärt återkallande av kompetensbrev

I brådskande fall kan Tillstånds- och tillsynsverket temporärt återkalla giltigheten för ett kompetensbrev för laddare, om det till verkets kännedom kommit sådana väsentliga omständigheter som kan leda till återkallande av giltigheten för kompetensbrevet.

Om den möjlighet att bli hörd som ges kompetensbrevets innehavare skulle äventyra arbetarskyddet i sprängningsarbetet eller den allmänna säkerheten, kan Tillstånds- och tillsynsverket låta bli att höra innehavaren. Ett temporärt återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev meddelas för högst tre månader. Tillstånds- och tillsynsverket kan bestämma att ett beslut om temporärt återkallande ska iakttas trots att ändring söktes.

Innehavaren ska omedelbart till Tillstånds- och tillsynsverket överlåta ett kompetensbrev vars giltighet har återkallats temporärt.

17 §

Anmärkning

Tillstånds- och tillsynsverket ska i stället för att återkalla eller temporärt återkalla giltigheten för ett kompetensbrev meddela innehavaren en anmärkning, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla eller temporärt återkalla giltigheten för kompetensbrevet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 §

Anmälningsskyldighet för innehavare av kompetensbrev

En innehavare av kompetensbrev för laddare ska utan dröjsmål meddela Tillstånds- och tillsynsverket sådana förändringar i lämpligheten med hänsyn till hälsotillståndet som hindrar honom eller henne från att arbeta som laddare.

19 §

Arbetsgivares rätt att göra anmälan

Arbetsgivaren för en innehavare av kompetensbrev för laddare har rätt att informera Tillstånds- och tillsynsverket om sådana omständigheter som kan påverka kompetensbrevets giltighet och som kommit till arbetsgivarens kännedom. Informationen ska lämnas skriftligen.

20 §

Polisens anmälningsskyldighet

Polisen ska utan dröjsmål informera Tillstånds- och tillsynsverket om sådana väsentliga omständigheter som kan påverka giltigheten för ett kompetensbrev för laddare och som kommit till dess kännedom.

21 §

Rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att göra anmälan

Trots bestämmelserna om sekretess har läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården rätt att göra en anmälan hos Tillstånds- och tillsynsverket, om de av grundad anledning utifrån en persons patientuppgifter och efter att ha träffat personen anser att denne på basis av sitt hälsotillstånd eller uppträdande är olämplig att arbeta som laddare.

Närmare bestämmelser om anmälningsförfarandet och innehållet i anmälan samt om den personal vid Tillstånds- och tillsynsverket som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Registret över kompetensbrev för laddare

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över kompetensbrev för laddare för att främja arbetarskyddet och utöva lämplig tillsyn. I registret införs

- 1) namn och identifikationsuppgifter för kompetensbrevets innehavare,
- 2) omfattningen av de rättigheter som framgår av kompetensbrevet och kompetensbrevets giltighetstid,
- 3) uppgifter om innehavarens hälsotillstånd,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 4) uppgifter om innehavarens utbildning, avlagt förhör och arbetserfarenhet,
 - 5) uppgift om återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev,
 - 6) uppgift om temporärt återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev,
 - 7) uppgift om en anmärkning som Tillstånds- och tillsynsverket meddelat med stöd av 17 §.
-

23 §

Utlämnande av uppgifter, behandling av personuppgifter och den registrerades rättigheter

Tillstånds- och tillsynsverket kan trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter enligt 22 § till andra myndigheter för utförande av deras lagstadgade uppgifter samt till myndigheter i en medlemsstat i Europeiska unionen eller en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för skötseln av uppgifter som gäller beviljande och kontroll av kompetensbrev.

26 §

Dispens

Tillstånds- och tillsynsverket kan av särskilda skäl i enskilda fall bevilja den som fyllt 68 år rätt att arbeta som laddare. Dessutom kan Tillstånds- och tillsynsverket av särskilda skäl i enskilda fall bevilja den som förvärvat laddares kompetens i utlandet att arbeta som laddare, även om denne inte innehar ett beslut enligt 10 § 1 mom.

28 §

Tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

29 §

Formulär för kompetensbrev

Tillstånds- och tillsynsverket fastställer formulär för kompetensbrev för laddare.

Denna lag träder i kraft den

20 .

254.

Lag

om ändring av 55 och 57 § i patientförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i patientförsäkringslagen (948/2019) 55 och 57 §, av dem 57 § sådan den lyder i lag
1146/2020, som följer:

55 §

Patientförsäkringscentralens rätt att få handräckning

Tillstånds- och tillsynsverket är skyldigt att ge Patientförsäkringscentralen handräckning för att trygga den i 54 § avsedda rätten att få uppgifter.

57 §

Patientförsäkringscentralens rätt att göra anmälan

Patientförsäkringscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att informera Tillstånds- och tillsynsverket och Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om sådana omständigheter som kommit till centralens kännedom och som kan äventyra patientsäkerheten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

255.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 1 kap. 4 § 2 punkten, 3 kap. 6 § 2 mom., rubriken för 19 kap. 4 §, 19 kap. 4 § 3 och 4 mom. samt 5 § 1 mom. 3 punkten, sådana de lyder, 1 kap. 4 § 2 punkten i lag 531/2009, 3 kap. 6 § 2 mom. och 19 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i lag 1203/2013 samt rubriken för 19 kap. 4 § och 19 kap. 4 § 3 och 4 mom. i lag 678/2014, som följer:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården* en sådan sjukskötare, hälsovårdare, barnmorska, fysioterapeut, laboratorieskötare, specialtandtekniker, psykolog och munhygienist som av Tillstånds- och tillsynsverket beviljats rätt att utöva sitt yrke som legitimerad yrkesutbildad person,

3 kap.

Ersättningar för vård och undersökningar

6 §

Maximibelopp och grunder för ersättningstaxan för sjukvårdsersättning samt fastställande av ersättningstaxan

De i 1 mom. avsedda grunderna för ersättningstaxorna och de taxor som ska fastställas baserar sig på undersöknings- och vårdåtgärdens art, det arbete den förutsätter och de kostnader den medför, det terapeutiska värdet av den tjänst som ska ersättas samt på de medel som står till buds för

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ersättningar. När grunderna för ersättningstaxorna bereds ska social- och hälsovårdsministeriet höra Folkpensionsanstalten. Dessutom ska social- och hälsovårdsministeriet och Folkpensionsanstalten, när grunderna för ersättningstaxorna och ersättningstaxorna bereds, ge Institutet för hälsa och välfärd, Tillstånds- och tillsynsverket, tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården enligt 78 a § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och de organisationer som företräder de berörda aktörerna tillfälle att lämna utlåtande.

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

4 §

Uppgifter av vårdinrättningar, fängelser och Tillstånds- och tillsynsverket

För verkställigheten av förmåner enligt denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter lämna Folkpensionsanstalten de i 24 a § 2 mom. 1 och 3 punkten i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården avsedda uppgifterna ur centralregistret över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården samt ändringar i uppgifterna när det gäller läkare, tandläkare, psykologer, talterapeuter, ergoterapeuter och psykoterapeuter samt om andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt 1 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten.

Folkpensionsanstalten har rätt att få de uppgifter som nämns i denna paragraf avgiftsfritt. Om de uppgifter som avses i 3 mom. behövs i en bestämd form och detta medför väsentliga merkostnader för Tillstånds- och tillsynsverket, ska kostnaderna dock ersättas.

5 §

Utlämnande av uppgifter i vissa fall

Folkpensionsanstalten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att

3) till Tillstånds- och tillsynsverket lämna sådan information som verket behöver för utförande av sina uppgifter om läkare som upprepade gånger har förskrivit en avsevärt större mängd läkemedel än vad behandlingen av en sjukdom enligt denna lag förutsätter,

Denna lag träder i kraft den

20 .

256.

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) 22 a § 5 mom., 25 § 5 mom., 60 b § 1 mom. och 60 c § 1 mom., sådana de lyder, 22 a § 5 mom. i lag 965/2024, 25 § 5 mom. i lag 1280/2022, 60 b § 1 mom. i lag 1155/2022 och 60 c § 1 mom. i lag 449/2020 som följer:

22 a §

Familjegrupphem

Tillstånds- och tillsynsverket kan för viss tid godkänna att familjegrupphemsverksamhet inleds innan ett sådant registreringsbeslut som avses i 21 § 2 mom. i lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023) har fattats, om tjänsten inte annars kan ordnas på grund av massinvandring eller någon annan jämförbar orsak.

25 §

Mentalvårdsarbete

Tillstånds- och tillsynsverket ska årligen ordna regionala samarbetsmöten för att utveckla arbetsfördelningen inom mentalvårdsarbetet och mentalvården för barn och unga.

60 b §

Betalning av utbildningsersättningar

Den ersättning som baserar sig på specialiseringsutbildning inom socialt arbete och den ersättning som baserar sig på sådan praktik som ingår i en yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsoområdet och som främjar yrkesfärdigheten betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra en ansökan om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

60 c §

Finansiering av forskning i socialt arbete på universitetsnivå

Social- och hälsovårdsministeriet kan årligen på ansökan bevilja statlig finansiering för sådana forskningsprojekt på universitetsnivå inom socialt arbete som är förenliga med insatsområdena och målen för forskningen inom socialt arbete och som har genomgått kollegial bedömning. Ministeriet beslutar utifrån den kollegiala bedömningen vilka projekt som får finansiering efter att ha hört den utvärderingsgrupp som avses i 2 mom. Tillstånds- och tillsynsverket betalar forskningsfinansiering i två poster årligen till dem som genomför projekten.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

257.

Lag

om ändring av steriliseringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i steriliseringslagen (283/1970) 4, 5 och 8 §, sådana de lyder, 4 § i lagarna 564/2002 och 296/2023, 5 § i lag 1050/2015 och 8 § i lag 561/1994, som följer:

4 §

Sterilisering kan ske

- 1) i de fall som avses i 1 § 1 och 2 punkten, på grundval av beslut av den läkare som utför steriliseringen,
- 2) i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, på grundval av beslut av två läkare,
- 3) i de fall som avses i 1 § 5 och 6 punkten och 2 §, med tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket.

Beslut som avses i 1 mom. 2 punkten ska innefatta ett skriftligt utlåtande av den läkare som utför ingreppet samt av en annan läkare, i vilket de med noggrant angivande av orsakerna till ingreppet enhälligt konstaterar att det finns förutsättningar för ingreppet.

Om ett beslut av en läkare eller, i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till sterilisering begäras hos Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

5 §

I denna lag avsedda ärenden som hör till Tillstånds- och tillsynsverket behandlas vid nämnden för abort- och steriliseringsärenden. Bestämmelser om nämnden finns i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket (/).

Omrövning av ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har fattat med stöd av denna lag får begäras. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I ett sådant beslut av en eller två läkare som avses i 4 § 1 mom. 1 och 2 punkten får ändring inte sökas genom separata besvär.

Ärenden som enligt denna lag ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket ska behandlas skyndsamt hos Tillstånds- och tillsynsverket, förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen.

8 §

Sterilisering utförs av en i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) avsedd legitimerad läkare eller läkare som har fått tillstånd att utöva yrke.

Denna lag träder i kraft den

20 .

258.

Lag

om ändring av 139 § i strålsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strålsäkerhetslagen (859/2018) 139 § 3 mom. som följer:

139 §

Statens ombesörjningsplikt

Tillstånds- och tillsynsverket ska upprätta en plan med åtgärder och anvisningar till dem som bor och arbetar i området. Om inte något annat följer av principen om berättigande, får Tillstånds- och tillsynsverket bestämma att en befintlig exponeringssituation inte föranleder några åtgärder.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

gärder. Särskilda bestämmelser gäller för övervakningen av att åtgärderna enligt planen genomförs.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

259.

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 12 § 2 och 3 mom. och 13 § 2 mom.
samt

ändras 7 § 2 mom., rubriken för 8 §, 8 § 1 och 2 mom., 12 § 1 mom., 13 § 1 mom., 15 § 1 mom., 16 § 1 mom., 18 § 2, 4 och 5 mom., 36 § 4 mom., 40 § 1 mom., 58 § 1 och 2 mom., 71 § och 89 § 1 mom.,

av dem 7 § 2 mom., rubriken för 8 §, 8 § 1 och 2 mom., 36 § 4 mom., 58 § 1 och 2 mom., 71 § och 89 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1149/2022, 16 § 1 mom. sådant det lyder i lag 224/2021, 18 § 5 mom. sådant det lyder i lag 643/2018 och 40 § 1 mom. sådant det lyder i lag 883/2023, som följer:

7 §

Bekämpning på riksnivå

— — — — —

Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i välfärdsområdena, HUS-sammanslutningen och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården. Institutet undersöker smittsamma sjukdomar, följer upp och utreder incidensen och förekomsten av smittsamma sjukdomar, utvecklar diagnostiken, uppföljningen och bekämpningen av dem samt informerar om dem och ger befolkningen instruktioner om hur man kan undvika smitta och förebygga smittspridning. Institutet ska för sin del sköta vaccinförsörjningen, följa upp verkningarna av vaccinen samt utreda biverkningarna av vacciner och

Betänkande FvUB 15/2025 rd

vaccinationer. Institutet ska också som nationell behörig myndighet i Europeiska unionen svara för den epidemiologiska uppföljningen och anmälningen av smittsamma sjukdomar.

8 §

Bekämpning vid Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket samordnar och övervakar nationellt bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Tillstånds- och tillsynsverket övervakar att välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Tillstånds- och tillsynsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna samt att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Vid Tillstånds- och tillsynsverket ska det finnas ett tillräckligt antal läkare som står i tjänsteförhållande till verket och ansvarar för smittsamma sjukdomar.

Tillstånds- och tillsynsverket samt välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Tillstånds- och tillsynsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i det välfärdsområde som beslutet gäller, HUS-sammanslutningen, ett välfärdsområde som är huvudman för ett universitetssjukhus och vid Institutet för hälsa och välfärd.

— — — — —

12 §

Övervakning av bekämpningen

Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lag-enlig och sköta anknytande styrning.

— — — — —

13 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de i 6 och 7 § avsedda uppgifterna för social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd, de i 6 och 8 § avsedda uppgifterna för Tillstånds- och tillsynsverket och om sammansättningen, tillsättandet och uppgifterna för den i 11 § avsedda delegationen för smittsamma sjukdomar.

— — — — —

15 §

Riktade hälsokontroller

Tillstånds- och tillsynsverket kan förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om un-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

dersökningen behövs för att förhindra att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

16 §

Obligatorisk hälsokontroll

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer.

18 §

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket beviljar tillstånd för laboratorierna. Tillstånds- och tillsynsverket ska begära utlåtande av Institutet för hälsa och välfärd innan ett laboratorium beviljas tillstånd. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor som gäller tjänsternas omfattning, personal, lokaler, produkter och utrustning samt förfaranden.

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar laboratorierna med hjälp av expertstöd från Institutet för hälsa och välfärd. Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett tillstånd, om det efter att tillståndet beviljats uppdagas att laboratoriet, dess laboratorium på underentreprenad eller den verksamhetsenhet som laboratoriet övervakar inte uppfyller de relevanta villkoren för tillstånd och om det förekommer allvarliga brister i dess verksamhet och bristerna inte har avhjälpats trots föreläggande från Tillstånds- och tillsynsverket. För Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter och befogenheter gäller i övrigt vad som särskilt bestäms om dem.

Tillstånds- och tillsynsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt att kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till behövliga uppgifter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om företagshemligheter som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Register över vårdrelaterade infektioner

Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och socialvården ska oberoende av sekretessbestämmelserna informera Institutet för hälsa och välfärd och den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar om epidemier och misstänkta epidemier som orsakats av sällsynta och allvarliga vårdrelaterade infektioner och mikrober som är synnerligen resistent mot antimikrobiella läkemedel. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet får uppgifter om att ett läkemedel misstänks orsaka smitta, ska centret vidareföra informationen till Institutet för hälsa och välfärd. Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och Tillstånds- och tillsynsverket får uppgifter om att en medicinteknisk produkt misstänks orsaka smitta, ska centret och verket vidareföra informationen till Institutet för hälsa och välfärd.

40 §

Utlämnande av registeruppgifter

De personuppgifter som införts i registren enligt 32, 33, 36, 37 och 39 § ska hållas hemliga. Institutet för hälsa och välfärd kan dock oberoende av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter från det riksomfattande registret över smittsamma sjukdomar och från registret över fall av en viss sjukdom till den läkare som vid Tillstånds- och tillsynsverket ansvarar för smittsamma sjukdomar, till den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar och till sådan i bekämpningen av smittsamma sjukdomar deltagande personal som har utsetts av den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar, i den utsträckning utlämnandet är nödvändigt med tanke på skötseln av de uppgifter som ingår i bekämpningen av smittsamma sjukdomar.

58 §

Åtgärder i samband med en omfattande smittrisk

När en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan i första hand det organ i välfärdsområdet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. Tillstånds- och tillsynsverket kan fatta motsvarande beslut eller ett beslut som gäller flera välfärdsområden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av välfärdsområdets organ kompletteras de skyldigheter som gäller inom välfärdsområdet genom ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om någon annan än en i 1 mom. avsedd smittsam sjukdom medför omfattande smittrisk, kan i första hand det organ i välfärdsområdet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område fatta beslut om att läroanstalter och daghem ska stängas, om det är nödvändigt för att förhindra sjukdomsspridning. Tillstånds- och tillsynsverket kan fatta motsvarande beslut eller ett beslut som gäller flera välfärdsområden. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av välfärdsområdets organ kompletterar de skyldigheter som gäller inom välfärdsområdet genom ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket.

— — — — —

71 §

Akut allvarlig hälsorisk

Om skyndsamma åtgärder behövs för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom, kan social- och hälsovårdsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket och det organ i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt verksamhetsområde fatta nödvändiga beslut om åtgärderna enligt 60, 61 och 63 § i stället för den läkare i tjänsteförhållande som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar.

89 §

Handräckning

Om Institutet för hälsa och välfärd, Tillstånds- och tillsynsverket, det organ i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller den läkare som i välfärdsområdet eller HUS-sammanslutningen ansvarar för smittsamma sjukdomar konstaterar att spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt ska polisen, räddningsmyndigheten, Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet eller Tullen på begäran av någon av dem lämna handräckning. En förutsättning för handräckningen är att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ska skötas av den myndighet som lämnar handräckning.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 ____.

260.

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 27 § 4 mom., 60 § 3 mom., 63 § 1 och 2 mom., 68 a § 3 mom. och 78 a § 3 mom., sådana de lyder, 27 § 4 mom. i lag 1281/2022, 60 § 3 mom. i lag 1191/2022, 63 § 1 mom. och 68 a § 3 mom. i lag 581/2022, 63 § 2 mom. i lag 1154/2022 och 78 a § 3 mom. i lag 1202/2013, som följer:

27 §

Mentalvård

Tillstånds- och tillsynsverket ska årligen ordna regionala samarbetsmöten för att utveckla arbetsfördelningen inom mentalvården och socialvårdens mentalvårdsarbete för barn och unga.

60 §

Statens utbildningsersättning till andra verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården än universitetssjukhus

Ett välfärdsområde och HUS-sammanslutningen samt hälso- och sjukvårdsmyndigheten i landskapet Åland betalas på kalkylmässiga grunder ersättning av statsmedel för kostnader som föranleds av särskild allmänläkarutbildning och därmed jämställbar utbildning, av praktisk tjänstgöring för legitimerade tandläkare och därmed jämställbar utbildning samt av fördjupad praktik i grundutbildningen för tandläkare. Dessutom betalas ersättning för sådan av Tillstånds- och tillsynsverket bestämd tjänstgöring som avses i bestämmelser utfärdade med stöd av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och som krävs av en medborgare i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som i utlandet har genomgått en utbildning enligt 4 § eller 5 § 1 mom. i den lagen för att personen ska få tillstånd att utöva yrket i uppgifter som avses i de bestämmelserna eller få rätt att utöva yrket som legitimerad yrkesutbildad person. Ersättning betalas dock inte till den del tjänstgöringstiden överskrider sex månader, om inte Tillstånds- och tillsynsverket kräver en längre tjänstgöring. Ersättningen baserar sig på antalet personer som deltar i utbildningen och antalet utbildningsmånader.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

63 §

Utbetalning av utbildningsersättning och forskningsfinansiering

Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland betalar ut statens utbildningsersättning. Utbildningsersättning utifrån antalet examina och antalet studerande som inlett sina studier betalas utan separat ansökan till de välfärdsområden där det finns ett universitetssjukhus, till HUS-sammanslutningen samt till universitet som anordnar specialistläkar- och specialisttandläkarutbildning.

Ersättning utifrån antalet realiserade utbildningsmånader, ersättning för den utbildning som krävs för begränsad förskrivningsrätt samt ersättning utifrån antalet realiserade praktikveckor betalas ut halvårsvis på ansökan. I fråga om det första halvåret ska ersättning sökas senast den 30 september samma år och i fråga om det andra halvåret senast den 31 mars följande år. Tillstånds- och tillsynsverket och Statens ämbetsverk på Åland ska avgöra ansökningar om ersättning som lämnats in inom föreskriven tid under det kalenderår då ansökan har inkommit. Tillstånds- och tillsynsverket betalar varje månad forskningsfinansiering till samarbetsområdets forskningskommitté, som betalar finansieringen vidare till dem som genomför projekten.

68 a §

Lämnande av medicinska sakkunnigutlåtanden

Tillstånds- och tillsynsverket betalar ut ersättningen två gånger per år på ansökan av Norra Savolax välfärdsområde. Ersättning för det första halvåret ska sökas före utgången av september månad samma år och ersättningen för det andra halvåret före utgången av mars det följande året.

78 a §

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården

Rådet ska bestå av en ordförande och högst 15 medlemmar med egna personliga suppleanter. Rådet ska tillsättas så att social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och Folkpensionsanstalten har representation i rådet. I rådet ska dessutom finnas expertis inom medicin, odontologi, vårdarbete, juridik, hälsoekonomi och det finländska hälso- och sjukvårdssystemet och sociala trygghetssystemet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Det tjänsteutbudsråd för hälso- och sjukvården som utsetts med stöd av de bestämmelser i 78 a § 3 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag får fortsätta till utgången av sin mandatperiod med den sammansättning som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

261.

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i hälsoskyddslagen (763/1994) 5 §, sådan den lyder i lag 1551/2009, och
ändras rubriken för 4 §, 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom., 6 § 4 mom., 8 § 2 mom., 17 a § 1 mom., 18 § 4 mom., 18 a § 3 mom., 19 a § 3 och 4 mom., 20 § 2 mom., 20 a § 2 mom., 20 b § 1 mom., 21 § 1 mom., 28 a § 1 mom., 47 § 2 och 3 mom., 48 §, 49 a § 3 och 4 mom., 49 b § 1 mom., 50 a § 4 mom., 52 §, 53 § 2 mom., det inledande stycket i 59 a § 1 mom. och 59 a § 2 och 3 mom., sådana de lyder, rubriken för 4 § och 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom., 6 § 4 mom., 8 § 2 mom., 20 b § 1 mom., 28 a § 1 mom., det inledande stycket i 59 a § 1 mom. och 59 a § 2 och 3 mom. i lag 942/2016, 17 a § 1 mom., 18 § 4 mom., 18 a § 3 mom., 19 a § 3 och 4 mom., 20 § 2 mom., 21 § 1 mom., 49 a § 3 och 4 mom. och 49 b § 1 mom. i lag 1258/2022, 20 a § 2 mom., 47 § 2 och 3 mom., 48 och 52 § samt 53 § 2 mom. i lag 1551/2009 och 50 a § 4 mom. i lag 1187/2021, som följer:

4 §

Riksomfattande ledning och styrning av samt tillsyn över hälsoskyddet

Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar hälsoskyddet samt bedömer de kommunala tillsynsplanerna för hälsoskyddet och utvärderar hur de har förverkligats.

4 a §

Riksomfattande tillsynsprogram

För styrningen och samordningen av den tillsyn som regleras i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket utarbeta ett riksprogram för hälsoskyddstillsynen (*tillsynsprogram*).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 §

Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet

Kommunen ska inom sitt område också sörja för tillsynen över efterlevnaden av de förordningar antagna av Europeiska unionen som hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag samt för beviljandet av de intyg som avses i artiklarna 20 och 39 i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 50 och 51/2007) i enlighet med bilaga 3 till reglementet. Tillstånds- och tillsynsverket anger de hamnar i Finland i vilka den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska inspektera fartygen och vid behov bevilja intyg.

8 §

Beredskap för störningssituationer

Tillstånds- och tillsynsverket ska utarbeta en plan för att trygga hushållsvattnets kvalitet vid olyckor och i andra motsvarande störningssituationer.

17 a §

Undantag från kvalitetskraven

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av en anläggning som levererar hushållsvatten eller, i fråga om hushållsvatten som tas med en vattenanvändares egna anordningar, på ansökan av vattnets ägare bevilja ett tidsbegränsat undantag från uppfyllandet av de med stöd av 17 § 5 mom. föreskrivna kemikaliska kvalitetskraven i fråga om vattendistributionsområdet.

18 §

Godkännande av verksamheten vid anläggningar som levererar hushållsvatten

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska för kännedom sända ansökan till Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen och de kommunala hälsoskyddsmyndigheter till vars områden anläggningen som levererar hushållsvatten levererar vatten eller från vars områden den tar vatten och ge dessa tillfälle att yttra sig med anledning av ansökan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 a §

Anmälningsskyldighet om vattendistributionsområde

En anläggning som levererar hushållsvatten ska upprätthålla vattendistributionsområdets gränser som geografisk information i vektorformat där vattendistributionsområdet har angetts som områdesobjekt. Informationen om gränserna ska på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket särskilt bestämmer ges till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och Finlands miljöcentral, vilka årligen också ska underrättas om förändringar i gränserna.

19 a §

Riskhanteringsplan för vattenproduktionskedjan

Riskhanteringsplanen ska utarbetas i samarbete med den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och andra myndigheter och berörda grupper som är centrala med tanke på riskhanteringen, utom om det är uppenbart onödigt att dessa deltar i utarbetandet av planen.

En anläggning som levererar hushållsvatten ska i sin egenkontroll beakta riskhanteringsplanen och ge in den till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten ska beakta riskhanteringsplanen vid sådan myndighetstillsyn som avses i 6 och 20 §.

20 §

Övervakning, bestämmelser och information i fråga om vattenkvaliteten

Resultaten av kontrollundersökningarna ska lagras i det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket har anvisat, och vattenanvändarna ska i datanätet informeras om resultaten av kontrollundersökningarna av hushållsvatten.

20 a §

Förebyggande av sjukdomar som sprids med hushållsvatten

Efter att ha fått vetskap om en epidemi som hushållsvattnet förorsakat eller om en misstanke om epidemi ska den kommunala hälsoskyddsmyndigheten utan dröjsmål göra en utredning i fallet och vidta åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids samt vidare informera Institutet för hälsa och välfärd och Tillstånds- och tillsynsverket om detta.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

20 b §

Hushållsvattenhygienisk kompetens

Verksamhetsutövaren ska på egen bekostnad sörja för att den som utför åtgärder som påverkar hushållsvattnets kvalitet i en anläggning som levererar hushållsvatten har ett av Tillstånds- och tillsynsverket utfärdat intyg över anläggningsteknisk och hushållsvattenhygienisk kompetens. Intyget utfärdas till personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den anläggningstekniska och hushållsvattenhygieniska kompetensen. Intyget gäller i fem år.

21 §

Dataset

Institutet för hälsa och välfärd utarbetar sådana dataset som avses i artikel 18 i dricksvattendirektivet. Tillstånds- och tillsynsverket ska säkerställa att Europeiska kommissionen, Europeiska miljöcentralen och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar har tillgång till dessa dataset genom en dataförbindelse.

28 a §

Bassängvattenhygienisk kompetens

Verksamhetsutövaren ska på egen bekostnad sörja för att den som utför åtgärder som påverkar bassängvattnets kvalitet i en simhall, badanläggning eller motsvarande anläggning som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt 13 § har ett av Tillstånds- och tillsynsverket utfärdat intyg över anläggningsteknisk och bassängvattenhygienisk kompetens. Intyget utfärdas till personer som med godkänt resultat genomgått ett test som bedömer den anläggningstekniska och bassängvattenhygieniska kompetensen. Intyget gäller i fem år.

47 §

Tillsynsmyndigheternas anmälningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten är skyldig att på begäran utan ersättning lämna Tillstånds- och tillsynsverket de övriga uppgifter om kontroller, kontrollåtgärder, kontrollpersonal, avgifter samt tillsyn som behövs för tillsynen, styrningen av tillsynen, uppföljningen, rapporteringen och statistiken enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheterna ska lämna de uppgifter som avses i 2 mom. på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

48 §

Handräckning

Polisen och Tillstånds- och tillsynsverket är skyldiga att vid behov lämna den kommunala hälsoskyddsmyndigheten handräckning vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

49 a §

Undersökningslaboratorier

Laboratoriet ska till det datasystem som Tillstånds- och tillsynsverket har anvisat elektroniskt sända de för myndigheterna avsedda undersökningsresultat av hushållsvatten, varmt bruksvatten och badvatten som tas fram med stöd av denna lag.

Livsmedelsverket godkänner laboratorier på ansökan. Ett villkor för att ett laboratorium ska godkännas är att det uppfyller de krav som ställs i 2 och 3 mom. Innan ett laboratorium godkänns ska Livsmedelsverket begära ett utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket, Institutet för hälsa och välfärd eller Strålsäkerhetscentralen.

49 b §

Tillsyn över undersökningslaboratorier

Livsmedelsverket övervakar att de laboratorier som avses i 49 a § iakttar denna lag och de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den. Om ett laboratorium bryter mot dessa, kan Livsmedelsverket, efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket, meddela de förelägganden som behövs för att rätta till verksamheten. Om laboratoriet inte rättar till bristerna trots Livsmedelsverkets förelägganden, kan Livsmedelsverket återkalla godkännandet av laboratoriet för en viss tid. Livsmedelsverket ska även på framställning av Tillstånds- och tillsynsverket meddela förelägganden för att rätta till ett laboratoriums verksamhet eller vid behov avbryta verksamheten för en viss tid.

50 a §

Andra avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av författningar eller verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

52 §

Tillstånds- och tillsynsverkets föreskrifter

När en sanitär olägenhet som avses i 51 § breder ut sig över ett vidsträckt område eller annars är speciellt betydelsefull, kan Tillstånds- och tillsynsverket meddela föreskrifter som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga uppkomsten av den sanitära olägenheten.

53 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan förena ett med stöd av denna lag meddelat förbud eller föreläggande med vite eller med hot om att det som lämnats ogjort utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts eller förbjuds.

59 a §

Test och testning

Test som avses i 20 b och 28 a § får anordnas av testare som godkänts av Tillstånds- och tillsynsverket. Som testare godkänns en person som

Testet sker enligt testdeltagarens val antingen på finska eller på svenska. Tillstånds- och tillsynsverket kan bestämma om uppläggningsen av testet, bedömningen av godkänt genomgående av test och testintygets innehåll.

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar testarnas verksamhet. Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla godkännandet av en testare, om testaren i väsentlig grad bryter mot de bestämmelser som gäller verksamheten och inte trots Tillstånds- och tillsynsverkets uppmaning har rättat till sin verksamhet inom utsatt tid.

Denna lag träder i kraft den

20 .

262.

Lag

om ändring av tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i tobakslagen (549/2016) 7 § och
ändras rubriken för och det inledande stycket i 6 §, 9 § 2 och 3 mom., 10 § 2 mom., det inledande stycket i 14 § 1 mom., 15 §, det inledande stycket i 16 § 1 mom., 16 § 2 mom., 18 § 2 och 3 mom., 20 § 1 mom., det inledande stycket i 20 § 2 mom., 20 § 3 mom., 21 § 1 mom., 22 § 2 mom., 26 § 1 mom., det inledande stycket i 27 § 1 mom., 28 och 29 §, 29 a § 1 mom., 29 b §, 30 § 1 mom., det inledande stycket i 42 a §, 49 §, 50 § 3 mom., 60 § 5 mom., 83 § 1 mom., 84 § 3 mom., 85 §, det inledande stycket i 86 § 1 mom., 86 § 5 mom., 87 § 1–3 mom., 88 § 1 mom., 89 §, det inledande stycket i 90 § 3 mom., det inledande stycket i 91 § 4 mom., 93 §, 94 § 1 och 2 mom., det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 3 mom., 99, 100, 100 a och 100 b §, 101 § 1 mom., 102 § 1 mom., 103 och 104 §, 105 § 1 och 2 mom., rubriken för 106 § samt 107 och 112 §,
av dem 26 § 1 mom., det inledande stycket i 27 § 1 mom., det inledande stycket i 42 a §, 60 § 5 mom., ~~det inledande stycket i 91 § 4 mom.~~, det inledande stycket i 95 § 1 mom., 95 § 3 mom. och rubriken för 106 § sådana de lyder i lag 283/2022, 29 a § 1 mom., 29 b §, det inledande stycket i 91 § 4 mom. och 94 § 2 mom. sådana de lyder i lag 251/2025, 83 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1374/2016, 87 § 1–3 mom. samt 100 a och 100 b § sådana de lyder i lag 248/2019, 88 § 1 mom. ~~och 94 § 2 mom. sådana de~~ sådant det lyder i lag 701/2018, 100 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 262/2022 och 251/2025, 105 § 1 mom. sådant det lyder i lag 262/2022 och 107 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 283/2022, som följer:

6§

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket ska styra kommunerna när de fullgör sina uppgifter enligt denna lag och svara för verksamheten för rökavvänjning. Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka

— — — — —

9§

Övriga myndigheters uppgifter

— — — — —

Akrediteringsenheten vid Säkerhets- och kemikalieverket (*Akrediteringstjänsten FINAS*) ska bistå Tillstånds- och tillsynsverket vid övervakningen av kompetenskraven i fråga om de i 85 § avsedda verifieringslaboratorierna och verifieringsmetoderna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska bistå Tillstånds- och tillsynsverket vid övervakningen av nikotinvätskor.

10 §

Allmänna skyldigheter för tillverkare och importörer av tobaksprodukter

Skyldigheten att lämna de uppgifter som krävs enligt detta kapitel till Tillstånds- och tillsynsverket, Europeiska kommissionen (*kommissionen*) och de behöriga myndigheterna i andra EU-medlemsstater ligger i första hand på tillverkaren, om denne är etablerad i EU. Om tillverkaren är etablerad utanför EU och importören är etablerad i EU, ligger skyldigheten i första hand på importören. Om såväl tillverkaren som importören är etablerade utanför EU, ligger skyldigheten att lämna uppgifterna på tillverkaren och importören gemensamt.

14 §

Anmälningar om ingredienser, utsläpp och brandsäkerhet

Innan en tobaksprodukt säljs eller på annat sätt överläts till konsumenter ska tillverkaren eller importören lämna Tillstånds- och tillsynsverket

15 §

Ändringsanmälningar

Tillverkaren eller importören av en tobaksprodukt ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om produktens sammansättning ändras på så sätt att det påverkar de uppgifter som lämnats i enlighet med 14 §. Tillverkaren eller importören ska lämna de ändrade uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket innan produkten börjar säljas eller på annat sätt överlätas till konsumenter.

16 §

Marknadsundersökningar och försäljningsvolym

Tillverkaren eller importören av en tobaksprodukt ska när det gäller ingredienser i och utsläpp från tobaksprodukten förse Tillstånds- och tillsynsverket med

Tillverkaren eller importören ska dessutom årligen rapportera sina försäljningsvolym efter märke och typ till Tillstånds- och tillsynsverket. Försäljningsvolymerna för cigaretter, cigarrer och cigariller ska anges i styck och försäljningsvolymerna för övriga tobaksprodukter i kilogram.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

18 §

Skärpt rapporteringsskyldighet

Tillverkaren eller importören ska lämna den rapport som avses i 1 mom. till kommissionen och en kopia av rapporten till Tillstånds- och tillsynsverket och de behöriga myndigheterna i sådana andra EU-medlemsstater där en tobaksprodukt som innehåller den undersökta tillsatsen har släppts ut på marknaden, senast 18 månader efter det att tillsatsen har införts i den prioritetsförteckning som anges i 17 § 1 mom.

Kommissionen och Tillstånds- och tillsynsverket får begära kompletterande uppgifter från tillverkaren eller importören om den undersökta tillsatsen. Dessa kompletterande uppgifter ska ingå i rapporten. Kommissionen och Tillstånds- och tillsynsverket får dessutom kräva att ett oberoende vetenskapligt organ gör en sakkunnigbedömning av rapporten.

20 §

Anmälan av nya tobaksprodukter

En tillverkare eller importör av tobaksprodukter ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om en ny tobaksprodukt som de avser att börja sälja eller överlåta till konsumenter på något annat sätt. Anmälan ska göras senast sex månader innan produkten släpps ut på marknaden. Anmälan ska åtföljas av en detaljerad beskrivning av produkten liksom också bruksanvisningar och uppgifter om ingredienser och utsläpp enligt 14 §.

Tillverkaren eller importören ska inom samma tid även förse Tillstånds- och tillsynsverket med

Tillverkaren eller importören ska till Tillstånds- och tillsynsverket överlämna alla nya eller uppdaterade undersökningar och andra uppgifter som avses i 2 mom. Tillstånds- och tillsynsverket får kräva att tillverkaren eller importören utför ytterligare undersökningar eller lämnar ytterligare information om produkten.

21 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om tobaksprodukter

De anmälningar och övriga uppgifter som avses i detta kapitel ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket i elektronisk form. Detsamma gäller uppgifter som enligt 18 § ska lämnas till kommissionen och de behöriga myndigheterna i andra EU-medlemsstater.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

22 §

Allmänna skyldigheter för tillverkare och importörer av vissa andra produkter

— — — — —

Skyldigheten att lämna de uppgifter som krävs enligt detta kapitel till Tillstånds- och tillsynsverket, kommissionen och de behöriga myndigheterna i andra EU-medlemsstater ligger i första hand på tillverkaren, om denne är etablerad i EU. Om tillverkaren är etablerad utanför EU och importören är etablerad i EU, ligger skyldigheten i första hand på importören. Om såväl tillverkaren som importören är etablerade utanför EU, ligger skyldigheten att lämna uppgifterna på tillverkaren och importören gemensamt.

26 §

Förhandsanmälan om elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och nikotinfria vätskor för förångning

En tillverkare eller importör av elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare eller nikotinfria vätskor för förångning ska göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om en produkt som den avser att börja sälja eller på annat sätt överlåta till konsumenter. Anmälan ska göras senast sex månader innan produkten släpps ut på marknaden. På motsvarande sätt ska det också göras en anmälan för varje väsentlig ändring av produkten innan den ändrade produkten börjar säljas eller på annat sätt överlåtas till konsumenter.

— — — — —

27 §

Marknadsundersökningar och försäljningsvolymerna för elektroniska cigaretter, nikotinvätskor och nikotinfria vätskor för förångning

Tillverkaren eller importören av elektroniska cigaretter eller nikotinvätskor ska årligen till Tillstånds- och tillsynsverket lämna

— — — — —

28 §

Uppföljning av skadliga effekter samt korrigerande åtgärder

Varje tillverkare, importör eller distributör av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska upprätta och upprätthålla ett system för att samla in information om alla misstänkta skadliga effekter som de elektroniska cigaretterna och påfyllningsbehållarna har på människors hälsa. Tillverkarna, importörerna och distributörerna ska lämna uppgifter ur systemet till Tillstånds- och tillsynsverket.

Om någon av de aktörer som avses i 1 mom. anser eller har skäl att förmoda att sådana elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare som aktören har i sin besittning och är avsedda att släppas ut på marknaden eller som har släppts ut på marknaden inte är säkra eller av god kvalitet

Betänkande FvUB 15/2025 rd

eller på annat sätt inte är förenliga med denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, ska aktören omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som behövs för att den berörda produkten ska bli förenlig med bestämmelserna eller för att dra tillbaka eller återkalla den. I sådana fall ska aktören också genast anmäla saken till Tillstånds- och tillsynsverket och marknadsövervakningsmyndigheterna i andra EU-medlemsstater där produkten gjorts tillgänglig eller är avsedd att göras tillgänglig. Samtidigt ska aktören ge detaljerade uppgifter särskilt om risker för människors hälsa och säkerhet samt om eventuella korrigerande åtgärder som har vidtagits och resultaten av dessa åtgärder.

29 §

Rapportering av ingredienser i örtprodukter för rökning

Tillverkaren eller importören av en örtprodukt för rökning ska innan produkten börjar säljas eller på annat sätt överlåtas till konsumenter lämna en förteckning till Tillstånds- och tillsynsverket över alla ingredienser som använts vid tillverkningen av produkten, uppdelad på varumärke och sort, med uppgift om kvantiteter.

Tillverkaren eller importören ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om produktens sammansättning ändras på så sätt att det påverkar de uppgifter som lämnats i enlighet med 1 mom. Tillverkaren eller importören ska lämna de ändrade uppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket innan produkten börjar säljas eller på annat sätt överlåtas till konsumenter.

29 a § (Ny)

Anmälningar om rökfria nikotinprodukter

En tillverkare eller importör av rökfria nikotinprodukter ska på förhand göra en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket om en produkt som den avser att börja sälja eller på annat sätt överlåta till konsumenter. Det ska också göras en anmälan för varje väsentlig ändring av produkten innan den ändrade produkten börjar säljas eller på annat sätt överlåtas till konsumenter.

— — — — —

29 b § (Ny)

Försäljningsvolymerna för rökfria nikotinprodukter

Tillverkaren eller importören av rökfria nikotinprodukter ska årligen till Tillstånds- och tillsynsverket lämna uppgifter om försäljningsvolymerna för rökfria nikotinprodukter, uppdelade på varumärke och sort.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

30 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om vissa andra produkter

De anmälningar och övriga uppgifter som avses i detta kapitel ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket i elektronisk form.

42 a §

Avaktivering av identifieringskoden för ekonomiska aktörer

En i artikel 3.1 i kommissionens förordning om spårbarhet avsedd id-utfärdare får på begäran av Tullen eller Tillstånds- och tillsynsverket avaktivera en i artikel 15 i den förordningen avsedd identifieringskod för ekonomiska aktörer, om en i artikel 2.2 i den förordningen avsedd ekonomisk aktör

49 §

Anmälningar som gäller detaljhandelstillstånd

Innehavaren av ett detaljhandelstillstånd ska underrätta kommunen om förändringar i de uppgifter som lämnats i en ansökan som avses i 46 § och i en anmälan som avses i 48 § samt om försäljningen upphör. Kommunen ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om tillstånd som beviljas eller återkallas, om förändringar i fråga om tillstånd, om förseelser vid försäljning och om försäljning som upphör.

50 §

Anmälningsplikt för partihandel

Kommunen ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om de anmälningar som avses i 1 mom.

60 §

Begränsningar i partihandel

En partiförsäljare har rätt att av Tillstånds- och tillsynsverket för säkerställande av sina skyldigheter enligt 1 och 2 mom. få nödvändiga uppgifter om innehavare av detaljhandelstillstånd och näringsidkare som gjort en anmälan om partihandel samt att behandla dessa uppgifter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

83 §

Tillsynsprogram

För styrningen och samordningen av tillsynen över verkställigheten av denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket utarbeta ett riksomfattande program för tillsyn över tobakslagen (*tillsynsprogram*).

84 §

Tillsynsplan

Tillstånds- och tillsynsverket bedömer och utvärderar tillsynsplanerna.

85 §

Godkännande av verifieringslaboratorier

De utsläppsmätningar som avses i 12 § ska verifieras och de brandegenskaper hos cigaretter som avses i 13 § ska påvisas i ett laboratorium som är godkänt av och övervakas av Tillstånds- och tillsynsverket. Laboratoriet får inte ägas eller kontrolleras av tillverkare eller importörer av tobaksprodukter. Tillstånds- och tillsynsverket för och uppdaterar en förteckning över godkända laboratorier och lämnar den till kommissionen.

Laboratoriet ska lämna sin ansökan om godkännande till Tillstånds- och tillsynsverket. Tillstånds- och tillsynsverket godkänner laboratoriet, om laboratoriet till sin ansökan fogar ett intyg över att Ackrediteringstjänsten FINAS har konstaterat att laboratoriet uppfyller de internationella kompetenskraven för verifieringslaboratorier och att de metoder som avses i 12 och 13 § hör till dess kompetensområde. Laboratoriet ska anmäla förändringar som gäller förutsättningarna för godkännandet till Tillstånds- och tillsynsverket.

Ett laboratorium anses utan särskilt beslut vara godkänt, om laboratoriet lämnar Tillstånds- och tillsynsverket ett intyg över att en myndighet i en annan EU-medlemsstat har godkänt laboratoriet och anger grunderna för godkännandet av laboratoriet och verifieringsmetoderna.

Närmare bestämmelser om laboratorier som avses i denna paragraf och om godkännandet av dem, den ackreditering som är en förutsättning för godkännande, genomförandet av övervakningen och de anmälningar som ska göras till Tillstånds- och tillsynsverket och kommissionen får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

86 §

Inspektions- och provtagningsrätt

Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den rätt att

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om de prov som avses i 1 mom. 2 punkten inte lämnas inom utsatt tid, kan Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen förena skyldigheten att lämna dem med vite. Vitet döms ut av förvaltningsdomstolen på ansökan av den som förelagt vitet. Vite får dock inte föreläggas om det finns skäl att misstänka parten för brott och det begärda materialet har anknytning till det ärende som är föremål för misstanke om brott.

— — — — —

87 §

Rätt till information

Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen har, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna, rätt att av tillverkare, importörer och försäljare av produkter som avses i denna lag och av andra myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för att utreda verksamhet som strider mot denna lag och mot bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Dessutom har Tillstånds- och tillsynsverket, avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna, rätt att av sådana leverantörer av äkthetsdetaljer som avses i 32 § 2 mom. och deras eventuella underleverantörer få de uppgifter som avses i artikel 8.3 i kommissionens beslut om säkerhetsmärkning.

Om de uppgifter som avses i 1 mom. inte lämnas inom utsatt tid, kan Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen förena skyldigheten att lämna dem med vite. Vitet döms ut av förvaltningsdomstolen på ansökan av den som förelagt vitet. Vite får dock inte föreläggas om det finns skäl att misstänka den berörda parten för brott och det begärda materialet har anknytning till det ärende som är föremål för misstanke om brott.

Kommunen är skyldig att på begäran utan ersättning lämna Tillstånds- och tillsynsverket de övriga uppgifter om inspektioner och andra tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsyn som behövs för styrningen, uppföljningen, rapporteringen och statistiken i fråga om tillsynen enligt denna lag. Uppgifterna ska lämnas på det sätt som Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer.

— — — — —

88 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna får Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen till en annan tillsynsmyndighet lämna ut sådana uppgifter om företagshemligheter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller vid utförande av uppgifter i anslutning till tillsynen, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av de tillsynsuppgifter som åligger myndigheten i fråga. Uppgifter får även lämnas ut till utländska organ och inspektörer som förutsätts i EU:s lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, i de fall då ifrågakommande lagstiftning eller avtal förutsätter detta.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

89 §

Handräckning

Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen har rätt att av andra myndigheter få handräckning för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och för verkställighet av beslut.

90 §

Avgifter för behandling av ansökningar och anmälningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan av tillverkare och importörer ta ut avgift för

91 §

Avgifter för övervakningen enligt tobakslagen

För att täcka de kostnader som övervakningen enligt denna lag orsakar tar Tillstånds- och tillsynsverket årligen ut en övervakningsavgift hos tillverkare och importörer av tobaksprodukter, nikotinvätskor, nikotinfria vätskor för förångning och rökfria nikotinprodukter. Övervakningsavgiften bildas enligt följande på basis av de försäljningsvolymerna som tillverkaren eller importören under det föregående kalenderåret har rapporterat till Tillstånds- och tillsynsverket med stöd av 16, 27 och 29 b §:

93 §

Kostnadsersättningar till kommunen

Staten ersätter de kostnader kommunen har för att utföra sådana inspektioner, provtagningar, undersökningar och utredningar inom tobakstillsynen som är handräckning och som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter.

94 §

Registrering och offentliggörande av uppgifter om produkttillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket registrerar elektroniskt de uppgifter som erhållits med stöd av 14—16 och 18 § så att kommissionen och de behöriga myndigheterna i andra EU-medlemsstater har tillgång till dem. Tillstånds- och tillsynsverket lämnar de uppgifter som erhållits med stöd av 20 § till kommissionen. Tillstånds- och tillsynsverket ska därtill på begäran lämna de uppgifter

Betänkande FvUB 15/2025 rd

som verket fått med stöd av 26—28 § till kommissionen och den behöriga myndigheten i en annan EU-medlemsstat.

Tillstånds- och tillsynsverket gör de uppgifter som erhållits med stöd av 14 § 1 mom. 1—4 punkten och 15, 18, 26, 29, 29 a och 29 b §, med undantag för företagshemligheter, tillgängliga för allmänheten på en webbplats, där det bara kan göras enskilda sökningar med produktnamnet eller namnet eller företags- och organisationsnumret på den registrerade som sökvillkor.

— — — — —

95 §

Register över detaljhandelstillstånd och anmälningar om partihandel

För behandling, övervakning, styrning och utvecklande av övervakningen samt statistikföring av tillstånds- och anmälningsärenden ska Tillstånds- och tillsynsverket och kommunerna föra ett register över näringsidkare

— — — — —

Tillstånds- och tillsynsverket och kommunerna är gemensamt personuppgiftsansvariga enligt artikel 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *dataskyddsförordningen*. Kommunen svarar för att de uppgifter som avses i 2 mom. förs in i registret och för att uppgifterna är riktiga. Tillstånds- och tillsynsverket svarar för att registrets datasystem fungerar, upprätthålls och utvecklas, för uppgifternas tillgänglighet, integritet, förvaring och utplåning och för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt dataskyddsförordningen. Tillstånds- och tillsynsverket är den kontaktpunkt för de registrerade som avses i artikel 26.1 i dataskyddsförordningen, om en registrerads begäran gäller försäljningsställen inom flera än en kommuns område. Kommunen är den kontaktpunkt för de registrerade som avses i artikel 26.1 i dataskyddsförordningen, om en registrerads begäran gäller ett försäljningsställe inom kommunens område.

— — — — —

99 §

Förbud mot marknadsföring

Om tobaksprodukter, tobakssurrogat, röktilbehör, tobaksimitationer, elektroniska cigaretter eller nikotinvätska marknadsförs i strid med 68 § och förfarandet inte inskränker sig till en kommuns område, kan Tillstånds- och tillsynsverket förbjuda den som beställt marknadsföringsåtgärden, den som utfört marknadsföringsåtgärden samt anställda hos dessa att fortsätta och upprepa det förfarande som strider mot bestämmelserna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

100 §

Försäljningsförbud

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda försäljning och annan överlåtelse av tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, nikotinvätska, nikotinfri vätska för förångning, örtprodukter för rökning och rökfria nikotinprodukter, om

1) tillverkaren, importören eller distributören av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare inte har upprättat eller upprätthållit ett system för övervakning av skadliga effekter enligt 28 § 1 mom. eller vägrar lämna uppgifter ur övervakningssystemet till Tillstånds- och tillsynsverket,

2) tillverkaren, importören eller distributören av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare i en sådan situation som avses i 28 § 2 mom. inte har vidtagit korrigerande åtgärder enligt bestämmelsen eller har underlåtit att göra en anmälan enligt bestämmelsen,

3) tillverkaren eller importören inte har lämnat uppgifter enligt 14—16, 18, 20, 26, 27, 29, 29 a eller 29 b § till Tillstånds- och tillsynsverket på föreskrivet sätt, inom föreskriven tid eller i föreskrivet format eller om de uppgifter som lämnats inte är korrekta,

4) tillverkaren eller importören inte har betalat Tillstånds- och tillsynsverket de avgifter som avses i 90 § 3 mom. eller 91 § 4 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta kommissionen om ett förbud som meddelats med stöd av 18 § i marknadskontrollagen på grundval av att tobaksprodukten strider mot 11 § 1 mom. 1 eller 9 punkten i denna lag.

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda försäljning och annan överlåtelse av en tobaksprodukt till konsumenter också när verket i enlighet med 85 § prövar förutsättningarna för att godkänna det verifieringslaboratorium som ansvarar för verifieringen av produkten eller i enlighet med 104 § prövar förutsättningarna för att återkalla godkännandet, om verket har grundad anledning att ifrågasätta riktigheten i uppgifterna om laboratoriet eller behörigheten i laboratoriets verksamhet. När försäljningsförbud meddelas ska hänsyn tas till om tillverkaren eller importören för att uppfylla skyldigheterna i denna lag har möjlighet att anlita något annat godkänt laboratorium under den tid saken behandlas.

Tillstånds- och tillsynsverket ska återkalla ett försäljningsförbud genast när det inte längre finns någon grund för det.

100 a §

Krav på ersättande eller ändring av säkerhetsmärkning

Kommunen ska genast underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om den misstänker att integriteten hos en sådan äkthetsdetalj som avses i 32 § 1 mom. 2 punkten har manipulerats. Om Tillstånds- och tillsynsverket har skäl att förmoda att integriteten hos äkthetsdetaljen har manipulerats, ska verket hos tillverkaren eller importören av produkten kräva att säkerhetsmärkningen ersätts eller ändras.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

100 b §

Säkerställande av oberoende för leverantörer av äkthetsdetaljer

Om det av uppgifter som lämnats med stöd av 87 § 1 mom. eller annars framgår att en sådan leverantör av äkthetsdetaljer som avses i 32 § 2 mom. eller leverantörens eventuella underleverantörer inte längre uppfyller kraven på oberoende, ska Tillstånds- och tillsynsverket inom en rimlig tidsperiod och senast före utgången av det kalenderår som följer på det kalenderår då uppgifterna erhöles vidta alla åtgärder som behövs för att kriterierna för oberoende ska uppfyllas.

101 §

Tillbakadragning från marknaden

I de ärenden som avses i 99 och 100 § kan Tillstånds- och tillsynsverket ålägga tillverkaren eller importören att inom den tid som verket bestämmer dra tillbaka produkten från marknaden på egen bekostnad. Tillstånds- och tillsynsverket ska återkalla åläggandet att dra tillbaka produkten genast när det inte längre finns någon grund för detta.

— — — — —

102 §

Temporärt förbud

Om det på grund av omfattningen eller betydelsen av ett förfarande som strider mot de bestämmelser som avses i 99 eller 100 § är påkallat att snabbt hindra att förfarandet fortsätts eller upprepas, kan Tillstånds- och tillsynsverket meddela ett temporärt förbud innan ärendet avgörs slutligt. Ett temporärt förbud träder i kraft genast och kan återkallas innan ärendet avgörs slutligt.

— — — — —

103 §

Rättelse

När Tillstånds- och tillsynsverket fattar beslut om ett förbud enligt 99, 100 eller 102 § eller om att dra tillbaka en produkt från marknaden enligt 101 § kan verket förplikta den som förbudet eller åläggandet gäller att inom utsatt tid och på det sätt som verket bestämmer vidta en åtgärd för att rätta felaktiga eller vilseledande uppgifter, om detta kan anses behövligt på grund av de uppenbara olägenheter som det mot bestämmelserna stridande förfarandet orsakar.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

104 §

Avbrytande av verksamheten vid ett verifieringslaboratorium och återkallande av godkännandet av ett verifieringslaboratorium

Tillstånds- och tillsynsverket kan avbryta verksamheten vid ett verifieringslaboratorium som avses i 85 § för viss tid eller återkalla godkännandet av laboratoriet, om

1) Ackrediteringstjänsten FINAS konstaterar att laboratoriet inte uppfyller de kompetenskrav som ställs på laboratoriet eller i fråga om verifieringsmetoderna, eller

2) Tillstånds- och tillsynsverket av en myndighet i en annan medlemsstat eller av någon annan har fått tillförlitlig utredning över att laboratoriet eller verifieringsmetoderna inte uppfyller kraven för godkännande eller kompetens eller att de mättningsresultat som laboratoriet har uppgett inte kan anses tillförlitliga.

Tillstånds- och tillsynsverket kan för viss tid avbryta verksamheten vid ett laboratorium också om verket i en fråga som är väsentlig för verksamheten har grundad anledning att ifrågasätta riktigheten i uppgifterna om laboratoriet eller behörigheten i laboratoriets verksamhet och varningar som laboratoriet har fått inte har lett till att bristerna har avhjälpats.

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Tillstånds- och tillsynsverket eller en kommun kan förena ett förbud eller ett åläggande som verket eller kommunen meddelar med stöd av bestämmelserna i denna lag med vite eller med hot om att en åtgärd som inte vidtagits inom utsatt tid utförs på den försumliges bekostnad. Vad som föreskrivs ovan i detta moment gäller dock inte vite och hot om tvångsutförande som föreläggs vid marknadskontroll, om vilka det föreskrivs i 28 § i marknadskontrollagen.

I ärenden som avses i 107 § fattas beslut om utdömande av vite som Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen har förelagt och beslut om verkställighet av hot om tvångsutförande som Tillstånds- och tillsynsverket eller kommunen förelagt av marknadsdomstolen på ansökan av den som har förelagt vitet eller hotet om tvångsutförande. Bestämmelser om sökande av ändring när det gäller sådant vite och hot om tvångsutförande finns i 107 §.

106 §

Sökande av ändring i beslut av Tillstånds- och tillsynsverket och kommunen

107 §

Sökande av ändring i marknadsrättsliga ärenden

Följande beslut får inte överklagas genom besvär

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1) ett av Tillstånds- och tillsynsverket eller en kommun meddelat beslut om förbud eller annat beslut som grundar sig på marknadsföring i strid med 68 § eller på att detaljhandelsförpackningen för en tobaksprodukt, elektronisk cigarett, påfyllningsbehållare, nikotinvätska, nikotinfri vätska för förångning eller örtprodukt för rökning, eller själva produkten, strider mot bestämmelserna i 5 kap.,

2) beslut om föreläggande av vite eller hot om tvångsutförande som gäller beslut som avses i 1 punkten.

Den som av Tillstånds- och tillsynsverket har meddelats ett i 1 mom. avsett beslut eller föreläggande av vite eller hot om tvångsutförande får genom en ansökan föra ärendet till marknadsdomstolen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Den som av en kommun har meddelats ett i 1 mom. avsett beslut eller föreläggande av vite eller hot om tvångsutförande får genom en ansökan föra ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Den som har meddelats ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket kan föra ärendet till marknadsdomstolen på det sätt som anges i 2 mom.

112 §

Hörande av Tillstånds- och tillsynsverket

Innan åtal för förseelse vid marknadsföring av tobak enligt 110 § eller brott vid marknadsföring av tobak enligt 111 § väcks, ska åklagaren ge Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att lämna ett utlåtande. När domstolen behandlar ett sådant ärende ska den ge Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att bli hört.

Denna lag träder i kraft den

20 .

263.

Lag

om ändring av 23 och 24 § i lagen om företagshälsovård

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om företagshälsovård (1383/2001) 24 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1559/2009, och

ändras 23 § 4 mom. och 24 § 1 och 2 mom., av dem 24 § 1 mom. sådant det lyder i lag 612/2022 och 24 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1559/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 §

Straff

Innan allmänna åklagaren väcker åtal för brott mot denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser, ska åklagaren, om inte arbetarskyddsmyndigheten anmält brottet för väckande av åtal, inhämta utlåtande i saken av nämnda myndighet. Allmänna åklagaren ska i god tid innan åtalsärendet tas upp till behandling i domstol underrätta arbetarskyddsmyndigheten om detta.

24 §

Övervakning

Social- och hälsovårdsministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket ska, enligt vad som föreskrivs särskilt, i medicinskt hänseende övervaka den verksamhet som utövas samt innehållet i de företagshälsovårdstjänster som tillhandahålls av enheter som producerar företagshälsovårdstjänster och yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården vilka sköter genomförandet av den företagshälsovård som enligt denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser ska ordnas av arbetsgivaren.

Arbetarskyddsmyndigheten ska, i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen, se till att arbetsgivaren ordnar sådan företagshälsovård som avses i denna lag eller med stöd av den utfärdade författningar.

Denna lag träder i kraft den

20 .

264.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 4 § 3 mom., 2 a kap 4 § 4 mom., 11 kap. 2 § 2 mom., 4 § 1 mom. 1 punkten, 4 § 2 och 3 mom., rubriken för 4 a §, det inledande stycket i 4 a § 1 mom., 4 a § 2 och 4 mom. samt 4 c och 4 d §, 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § samt det inledande stycket i 13 kap. 1 § 1 mom., 13 kap. 1 § 2 mom. 1 punkten och 3 § 1 mom.,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

av dem 1 kap. 4 § 3 mom., 2 a kap. 4 § 4 mom., 11 kap. 4 § 1 mom. 1 punkten och 4 § 2 och 3 mom., rubriken för 4 a §, 4 a § 2 och 4 mom. samt 4 c och 4 d §, 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 §, det inledande stycket i 13 kap. 1 § 1 mom., 13 kap. 1 § 2 mom. 1 punkten och 3 § 1 mom. sådana de lyder i lag 385/2023 samt 11 kap. 2 § 2 mom. och det inledande stycket i 4 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 438/2024, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Verkställighet av lagen

Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

4 §

Vägran att ta emot arbete

Om det inte finns anledning till någon annan bedömning, anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret får kännedom om att den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. eller den dag då den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån ska på det sätt som Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret bestämmer till Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret lämna de utredningar som behövs för myndighetens och centrets utlåtande och som berör honom eller henne personligen.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av Arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om 1) sådana i 2 kap. angivna allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § i detta kapitel inte omfattas av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

Ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller Arbetslöshetsdagpenning, kan det Arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det Arbetskraftspolitiska utlåtandet ska delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

4 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses i följande bestämmelser i denna lag

Vid skötseln av uppgifter enligt denna paragraf får Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret dessutom inom verksamhetsområdena för samtliga Arbetskraftsmyndigheter ge ar-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

betskraftspolitiska utlåtanden också om andra än i 1 mom. avsedda förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Bestämmelserna i 4 § 2, 3 och 4 mom. om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden ska tillämpas också på arbetskraftspolitiska utlåtanden som ges av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

4 c §

Avvikande tillämpning av kapitlet på landskapet Åland

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 § 1 mom. om arbetskraftsmyndighetens uppgifter ger Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret arbetskraftspolitiska utlåtanden om en persons rätt till inkomstrelaterad dagpenning i fråga om förutsättningarna enligt 4 § 1 mom. i landskapet Åland.

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 b § om arbetskraftsmyndighetens uppgifter lämnar Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret underrättelse enligt 4 b § om arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning i landskapet Åland.

4 d §

Tillsyn

På tillsynen över de uppgifter som i denna lag föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret tillämpas 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i arbetskraftsmyndighetens eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets bindande utlåtanden får inte sökas särskilt genom besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan ålägga arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret att helt eller delvis ersätta Folk-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

pensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som avses i 1 kap. 4 § 3 mom. Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbetskraftsmyndigheten, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, arbetslöshetskassorna och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag eller andra lagar få

1) arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,

3 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret när det är fråga om omständigheter som påverkar de arbetskraftspolitiska förutläggningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ansvarar för de uppgifter som är anhängiga och på nytt blir anhängiga och som enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter.

265.

Lag

om ändring av 65 § i arbetarskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetarskyddslagen (738/2002) 65 § som följer:

65 §

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Arbetarskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

266.

Lag

om ändring av 21 e § i lagen om inrättande av vissa nya naturskyddsområden på staten tillhörig mark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inrättande av vissa nya naturskyddsområden på staten tillhörig mark (634/1956) 21 e §, sådan den lyder i lag 521/2023, som följer:

21 e §

Som stöd för Forststyrelsen i frågor som gäller skötseln och nyttjandet av Oulanka nationalpark kan en delegation tillsättas för nationalparken. Delegationen kan ha högst fjorton medlemmar som Forststyrelsen utnämner för fyra år i sänder, och detsamma gäller medlemmarnas per-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

sonliga ersättare. I delegationen ska miljöministeriet, livskraftscentralen, berörda kommuner och renbeteslag, Försvarmakten och lokala sammanslutningar som företräder naturvård, viltvård, fiskeriområden, invånare och näringar samt lokala friluftsförbund vara representerade. Forststyrelsen ska vara sakkunnigledamot i delegationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

267.

Lag

om ändring av 9 och 15 § i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009) 9 och 15 § som följer:

9 §

Myndighetens rätt att vidta åtgärder

Tillstånds- och tillsynsverket får på statens bekostnad vidta eller låta någon annan vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga skador och begränsa dem eller vidta eller låta någon annan vidta hjälpåtgärder på det skadade området, om

1) det brådskar med ärendet och det inte går att vänta på ett förfarande enligt en lag som nämns i 2 § 1 mom. utan att skadan utvidgas betydligt, eller

2) den verksamhetsutövare som orsakat skadan inte kan påträffas utan svårighet.

Efter de åtgärder som avses i 1 mom. eller när den verksamhetsutövare som avses i 1 mom. 2 punkten har påträffats ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål inleda ett förfarande för åläggande av hjälpåtgärder i enlighet med vad som föreskrivs i en lag som nämns i 2 § 1 mom.

15 §

Statens medverkan i hjälpåtgärder

Om verksamhetsutövaren av orsaker som anges i 11 § inte svarar för kostnaderna eller om kostnadsansvaret för den verksamhetsutövare som orsakat skadan har jämkats med stöd av 12 §, kan Tillstånds- och tillsynsverket vidta eller låta någon annan vidta hjälpåtgärder i form av miljöarbete.

Denna lag träder i kraft den

20 .

268.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om skydd för miljön i Antarktis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd för miljön i Antarktis (28/1998) 7 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1020/2010, som följer:

7 §

Tillståndsmyndighet

Tillståndsmyndighet enligt denna lag är Tillstånds- och tillsynsverket.

Denna lag träder i kraft den

20 .

269.

Lag

om ändring av 12 och 16 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) 12 § 2 mom. och 16 § 1 mom., av dem 16 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1426/2019, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Myndigheternas uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket övervakar att denna lag och ålägganden som meddelats med stöd av den iakttas i Finland och i Finlands ekonomiska zon.

16 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som Tillstånds- och tillsynsverket och Energimyndigheten har meddelat med stöd av denna lag söks hos förvaltningsdomstolen med iakttagande av lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

270.

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 22 § 5 mom., sådant det lyder i lag 494/2022, och
ändras 7 § 1 och 2 mom., 22 § 2, 4 och 6 mom., 24 § 1 mom., 25 § 2 och 3 mom., 48 e §, 49 d § 1 mom., 51 § 2 och 3 mom., 53 a § 3 mom., 54 § 2 mom., 61 § 1—3 mom., 62 § 2 mom., 64, 66 c och 70 §, 75 § 2 mom., rubriken för 88 §, 88 § 1 mom., 92 §, 93 § 2 mom., 94 § 2 mom., 95 a § 1 mom., 96 § 1 och 3 mom., 97 §, 98 § 2 mom., 99 §, 101 § 1 mom., 103 § 1 och 3 mom., 104 och 105 §, 106 § 1 och 2 mom., 107 § 1 mom., 107 a och 107 b §, 107 c § 1 mom., 108 a § 1 och 2 mom., 108 b § 1—3 mom., 108 c § 1 och 2 mom., 122 § 2, 3 och 5 mom., 124 § 2 mom., 128 §, 132 § 3 mom., 134 §, 136 § 2 mom., 137 § 1 och 2 mom., 138 § och 142 § 1—3 mom.,
av dem 24 § 1 mom. sådant det lyder i lag 757/2018, 25 § 2 mom. sådant det lyder i lag 917/2021, 25 § 3 mom., 48 e §, 53 a § 3 mom. och 128 § sådana de lyder i lag 1096/2022, 49 d § 1 mom., 51 § 2 och 3 mom., 54 § 2 mom., 62 § 2 mom., 64 och 66 c §, rubriken för 88 §, 88 §

Betänkande FvUB 15/2025 rd

1 mom., 93 § 2 mom. och 136 § 2 mom. sådana de lyder i lag 714/2021, 61 § 1 mom. sådant det lyder i lag 410/2014, 94 § 2 mom., 95 a § 1 mom., 96 § 1 och 3 mom., 97 §, 98 § 2 mom., 99 och 105 §, 122 § 2 mom., 137 § 2 mom. och 142 § 1–3 mom. sådana de lyder i lag 494/2022, 107 a och 107 b §, 107 c § 1 mom. och 122 § 5 mom. sådana de lyder i lag 54/2024, 108 a § 1 och 2 mom., 108 b § 1–3 mom. och 108 c § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1120/2024, 124 § 2 mom. sådant det lyder i lag 834/2017 samt 137 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1421/2019, som följer:

7 §

Avvikelse från klassificering som farligt avfall

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enskilda fall på ansökan av avfallsinnehavaren eller på eget initiativ besluta att

1) avfall som i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 6 § 3 mom. har klassificerats som farligt avfall inte är farligt avfall, om avfallsinnehavaren på ett tillförlitligt sätt visar att avfallet inte har en enda farlig egenskap och att detta inte är en följd av utspädning,

2) även annat avfall än sådant som klassificeras som farligt avfall i en i 1 punkten avsedd förordning är farligt avfall, om det har någon farlig egenskap.

Ett ärende som avses i 1 mom. kan behandlas som ett led i ett anhängigt miljötillståndsärende.

22 §

Statliga myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket ska inom sitt verksamhetsområde styra och främja fullgörandet av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i egenskap av riksomfattande myndighet styra och främja fullgörandet av de uppgifter gällande producentansvar som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Tillstånds- och tillsynsverket ska inom sitt ansvarsområde styra förebyggandet av de olägenheter för hälsan som avfall orsakar.

24 §

Allmänna tillsynsmyndigheter

Allmänna tillsynsmyndigheter enligt denna lag är Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljövårdsmyndighet som avses i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986). De har tillsyn över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats och de föreskrifter som meddelats med stöd av den följs. De har dessutom tillsyn över att artiklarna 10.4, 10.6, 11, 12, 13.1, 13.3 och 14 i kvicksilverförordningen följs.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

25 §

Övriga tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket har i egenskap av riksomfattande myndighet i producentansvarsfrågor tillsyn över att bestämmelserna om producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar följs.

Skatteförvaltningen har inom sitt ansvarsområde tillsyn över att de bestämmelser om dryckesförpackningar enligt 68 § som ingår i denna lag eller utfärdats med stöd av den följs. Tullen övervakar i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter och i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket distanshandel med produkter som omfattas av producentansvaret. Tullen har dessutom tillsyn över att den i artikel 4.1 i kvicksilverförordningen föreskrivna restriktionen av import för bortskaffande som avfall följs.

48 e §

Anmälan om och ersättning för kommunens avfallshanterings- och uppstädningsekostnader

För att vara berättigad till ersättning från en producent ska kommunen årligen före utgången av maj anmäla sina i 48 d § avsedda avfallshanterings- och uppstädningsekostnader för det föregående året till Tillstånds- och tillsynsverket. I anmälan ska specificeras vilka kostnader som har orsakats av

- 1) insamling, transport och hantering av avfall som ordnats för att förhindra nedskräpning,
- 2) uppstädning, transport och hantering av skräp,
- 3) separata avfallskärl för tobaksavfall samt sådan information och rådgivning som avses i 48 b § 3 mom. 3 punkten.

Tillstånds- och tillsynsverket beslutar om de ersättningar som ska betalas till kommunen utifrån det som föreskrivs i 48 d §. I beslutet ska de ersättningar som betalas av varje i 62 § avsedd producentsammanslutning och producent specificeras enligt produktgrupp, och det totala beloppet av de ersättningar som ska betalas till varje kommun ska framgå av beslutet. Producentsammanslutningen och producenten ska betala ersättningarna till Tillstånds- och tillsynsverket, som vidarebefordrar dem till kommunerna. Producenten ska betala myndigheterna för de kostnader som uttaget av ersättningarna och vidarebefordran av dem ger upphov till.

49 d §

Lämnande av uppgifter om avtal till tillsynsmyndigheten

Producentsammanslutningen för förpackningsproducenter ska årligen lämna Tillstånds- och tillsynsverket en sammanställning över det avtal enligt 49 a § som ingåtts med kommunerna under det föregående kalenderåret och fullföljandet av avtalet. Sammanställningen ska åtminstone innehålla uppgifter om avtalsparterna och avtalets giltighetstid samt om mängden förpackningsavfall som samlats in från fastigheter och områdesvisa mottagningsplatser. Till sammanställningen ska också fogas en yrkeskunnig och oberoende granskares bedömning av hur producentens

Betänkande FvUB 15/2025 rd

kostnadsansvar har realiserats, inbegripet uppgifter om ersättning till kommunerna och avfallsinnehavarna för kostnaderna för den fastighetsvisa separata insamlingen.

51 §

Producentens informations- och rådgivningsskyldighet

Producenten ska årligen lämna Tillstånds- och tillsynsverket en redogörelse för den informationsspridning som producenten har ordnat.

Tillstånds- och tillsynsverket kan fastställa en skyldighet att lämna uppgifter som är mindre omfattande än vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. för en producent som på marknaden släpper ut endast produkter som är avsedda att användas av företag i fall där det är ändamålsenligt med beaktande av verksamhetens art och omfattning.

53 a §

Producentens egenkontroll

Tillstånds- och tillsynsverket kan godkänna undantag från de krav som avses i 2 mom., om det är befogat med beaktande av arten och omfattningen av producentens verksamhet. Tillstånds- och tillsynsverket kan vid behov bestämma att en granskning ska utföras till stöd för den egenkontroll som avses i 1 mom.

54 §

Producentens bokförings- och uppgiftsskyldighet

Producenten ska lämna Tillstånds- och tillsynsverket ett sammandrag över de uppgifter som avses i 1 mom. samt uppgifter om åtgärder och kontroller i enlighet med den plan som avses i 53 a § 1 mom. kalenderårsvis eller oftare, om verket bestämmer att det behövs för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Producenten ska också på basis av de uppgifter som avses i 1 mom. årligen i ett allmänt datanät offentliggöra uppgifter om hur skyldigheterna i fråga om separat insamling och återvinning har fullgjorts.

61 §

Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa

Den som producerar elektriska och elektroniska produkter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Tillstånds- och tillsynsverket som täcker kostnaderna för mottagning, transport, annan avfallshantering och till dessa anknuten information och för främjande av återanvändning av sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och som producenten släpper ut på marknaden. En producent som hör till en sådan producentsammanslutning som avses i 62 § behöver inte ställa särskild säkerhet.

Godtagbara säkerheter är borgen, försäkring och en pantsatt insättning. Den som ställer säkerheten ska vara ett kreditinstitut, en försäkringsanstalt eller något annat yrkesmässigt finansiellt institut med hemort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. En ytterligare förutsättning är att Tillstånds- och tillsynsverket får ta säkerheten i anspråk på begäran.

Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att ta säkerheten i anspråk, när producenten har konstaterats vara insolvent eller när producenten trots uppmaning har försummat att ordna avfallshanteringen. Verket fördelar säkerheten i förhållande till marknadsandelen mellan sådana producenter och producentsammanslutningar som har godkänts för anteckning i det producentregister som avses i 142 § och som ordnar avfallshanteringen av de produkter som den som ställer säkerheten släpper ut på marknaden.

62 §

Anslutning till producentsammanslutningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan godkänna en enskild producent för införande i producentregistret, om det med beaktande av verksamhetens art och omfattning är uppenbart onödigt för producenten att ansluta sig till en producentsammanslutning.

64 §

Tryggande av i producentregistret införda producenters och producentsammanslutningars verksamhet

En producentsammanslutning ska ha tillräckliga ekonomiska resurser att organisera sin verksamhet på behörigt sätt och så att den oavbrutet i minst sex månader kan ansvara för de producentansvarsskyldigheter som överförts till den. För att visa detta ska producentsammanslutningen lämna Tillstånds- och tillsynsverket en redogörelse för tillräckliga ekonomiska arrangemang och en verksamhetsplan för ordnandet av återanvändning och avfallshantering. Redogörelsen och planen ska lämnas årligen eller, om verksamheten förändras väsentligt, inom tre månader från förändringen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket kan förutsätta att andra producenter än sådana som hör till en producentsammanslutning lämnar en i 1 mom. avsedd redogörelse och en verksamhetsplan, när detta är ändamålsenligt med beaktande av arten och omfattningen av producentens verksamhet.

Närmare bestämmelser om tillräckliga ekonomiska arrangemang enligt 1 mom. och om de redogörelser och planer som ska utarbetas för att trygga verksamheten samt om lämnandet av dem till Tillstånds- och tillsynsverket får utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 c §

Samarbetsgrupp för producentansvarssystemen

Tillstånds- och tillsynsverket ska i samarbete med producenterna tillsätta en eller flera samarbetsgrupper för regelbundet informationsutbyte om producentansvarssystemens och de i 68 § avsedda retursystemens funktion. En samarbetsgrupp ska bestå av företrädare för producenter, distributörer och myndigheter samt företrädare för sådana offentliga och privata verksamhetsutövare inom avfallsbranschen samt för i 134 § 2 punkten avsedda föreningar och stiftelser vilkas verksamhetsfält i väsentlig grad kan beröras av samarbetsgruppens uppgifter. Dessutom ska samarbetsgruppen ha företrädare för företag och sammanslutningar som bedriver återanvändning och förberedelse för återanvändning.

70 §

Märkning av förpackningar som omfattas av ett retursystem för dryckesförpackningar

Den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar ska sörja för att dryckesförpackningar som omfattas av retursystemet förses med en märkning med pantens storlek och med uppgiften att de omfattas av ett retursystem vars ansvarige godkänts i enlighet med 103 §. Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja undantag från märkningsskyldigheten, om de förpackade dryckerna inte överläts till konsumenter eller om avsaknaden av märkningar inte väsentligt försvårar returneringen av dryckesförpackningarna.

75 §

Åläggande att städa upp

Om en kommun försummar sin uppstädningsskyldighet enligt 74 § 2 mom. får Tillstånds- och tillsynsverket ålägga kommunen att städa upp området.

88 §

Regionala samarbetsgrupper

Tillstånds- och tillsynsverket ska tillsätta minst sex regionala samarbetsgrupper för att stödja beredningen och genomförandet av den riksomfattande avfallsplanen samt uppföljningen av dess

Betänkande FvUB 15/2025 rd

genomförande. I den regionala samarbetsgruppen ska det finnas representanter för kommunerna inom verksamhetsområdet och för sådana verksamhetsutövare och i 134 § 2 punkten avsedda för-
eningar och stiftelser vilkas uppgifter eller ändamål ärendet kan gälla.

92 §

Förfarande vid utfärdandet av kommunala avfallshanteringsföreskrifter

Innan kommunala avfallshanteringsföreskrifter utfärdas ska kommunen ge Tillstånds- och tillsynsverket och vid behov andra myndigheter tillfälle att ge utlåtande. Bestämmelser om givande av möjligheter till inflytande vid behandlingen av ärendet finns i 41 § i förvaltningslagen.

Kommunen ska informera allmänt om avfallshanteringsföreskrifterna så som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Föreskrifterna ska vara tillgängliga i ett datanät. De ska dessutom sändas för kännedom till Tillstånds- och tillsynsverket.

93 §

Avfallsrådgivning

Tillstånds- och tillsynsverket ska främja fullgörandet av den skyldighet att känna till avfallet som i 12 § 1 mom. åläggs dem som bedriver produktion samt produkttillverkare och importörer.

94 §

Ansökan om godkännande av verksamhet för anteckning i avfallshanteringsregistret

Ansökan ska göra hos Tillstånds- och tillsynsverket. Ansökan ska göras via myndighetens e-tjänst. Ansökan kan också lämnas in per e-post eller i pappersform, om det inte är möjligt att göra ansökan via e-tjänsten. En verksamhetsutövare som är etablerad utanför Finland ska lämna in ansökan på finska, svenska eller engelska. Av intyg på främmande språk ska det lämnas in en översättning till finska, svenska eller engelska som gjorts av en auktoriserad translator eller som annars är tillförlitlig.

95 a §

Ömsesidigt erkännande

En avfallstransportör som är registrerad i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan i stället för den ansökan som avses i 94 § lämna in ett intyg över registrering till Tillstånds- och tillsynsverket för anteckning i avfallshanteringsregistret (*ömsesidigt erkännande*). Intyget ska innehålla uppgifter om föraren, registreringsmyndigheten och registreringens giltighet samt andra väsentliga uppgifter om innehållet i registreringen. Utöver intyget ska andra

Betänkande FvUB 15/2025 rd

uppgifter som behövs för anteckningen i avfallshanteringsregistret lämnas i fråga om verksamhetsutövaren, den verksamhet som bedrivs i Finland samt verksamhetsområdet i Finland. Uppgifterna ska lämnas på finska, svenska eller engelska. Av intyget ska det ges in en översättning till finska, svenska eller engelska som gjorts av en auktoriserad translator eller som annars är tillförlitlig.

96 §

Beslut om godkännande för anteckning i avfallshanteringsregistret

Tillstånds- och tillsynsverket ska utan obefogat dröjsmål fatta beslut med anledning av en ansökan om godkännande för anteckning i avfallshanteringsregistret eller göra en anteckning om ömsesidigt erkännande i avfallshanteringsregistret. Beslutet eller uppgift om anteckningen ska lämnas till sökanden. För en verksamhetsutövare som är etablerad utanför Finland avfattas beslutet eller uppgiften om anteckningen på finska eller svenska. Verksamhetsutövaren ska vid behov ges en översättning till engelska av beslutet eller anteckningen. Verksamheten får inte inledas förrän Tillstånds- och tillsynsverket har godkänt verksamheten för anteckning eller antecknat verksamheten i registret. Ett beslut om godkännande och en anteckning om ömsesidigt erkännande gäller tills vidare eller för viss tid. En anteckning om ömsesidigt erkännande görs för viss tid, om registreringen i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har gjorts för viss tid.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i avfallshanteringsregistret anteckna de väsentliga uppgifterna i ansökningar, beslut och anteckningar om ömsesidigt erkännande.

97 §

Ändring av beslut om godkännande för anteckning i avfallshanteringsregistret

Om en verksamhet som godkänts för anteckning i avfallshanteringsregistret eller antecknats i registret på basis av ömsesidigt erkännande förändras väsentligt eller upphör, ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrättas om saken och vid behov ska en ny ansökan göras eller ett intyg enligt 95 a § och andra uppgifter som avses i den paragrafen lämnas in. Tillstånds- och tillsynsverket ska anteckna de förändrade uppgifterna i avfallshanteringsregistret och vid behov ändra beslutet om godkännande på motsvarande sätt. Om verksamheten upphör, ska verksamhetsutövarens uppgifter avföras ur avfallshanteringsregistret.

Ett beslut om godkännande för anteckning i avfallshanteringsregistret eller en anteckning som gjorts på basis av ömsesidigt erkännande kan ändras på initiativ av Tillstånds- och tillsynsverket, om omständigheterna har förändrats väsentligt eller om grunderna för godkännandet senare konstateras ha varit väsentligt annorlunda än vad som förutsatts när beslutet meddelades.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

98 §

Utdrag ur avfallshanteringsregistret

Tillstånds- och tillsynsverket ska till den som bedriver en verksamhet som godkänts för anteckning eller antecknats i avfallshanteringsregistret ge ett utdrag för kontroll under det kalenderår då det gått tre år sedan verksamheten godkändes för anteckning eller antecknades i registret eller, om ändringar i verksamheten har skett, den senaste ändringen godkändes för anteckning i registret. Verksamhetsutövaren ska inom en skälig tid som anges i begäran om kontroll av utdraget besvara begäran och meddela ändringar i uppgifterna.

99 §

Återkallande och upphörande av ett godkännande för anteckning eller av en anteckning i avfallshanteringsregistret

Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett godkännande för anteckning eller en anteckning i avfallshanteringsregistret, om

1) de i 95 § angivna förutsättningarna för godkännande inte längre kan uppfyllas genom att beslutet ändras i enlighet med 97 §,

2) verksamhetsutövaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 95 § 2 mom., och grunden för att verksamhetsutövaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och verksamhetsutövaren inte har avhjälpt missförhållandet trots föreläggande från myndigheten,

3) verksamhetsutövaren har gett felaktiga uppgifter som inverkat väsentligt på förutsättningarna för godkännande eller anteckning, eller

4) verksamhetsutövaren i sin näringsverksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för bestämmelserna i denna lag eller upprepade gånger har brutit mot bestämmelserna i ett beslut trots en skriftlig anmärkning från myndigheten och verksamheten orsakar fara eller skada för hälsan eller miljön.

Tillstånds- och tillsynsverket ska besluta att ett godkännande för anteckning eller en anteckning i avfallshanteringsregistret upphör att gälla, om verksamhetsutövaren inte besvarar den begäran om kontroll av utdraget som avses i 98 § 2 mom. Verksamhetsutövaren ska ges tillfälle att bli hörd innan godkännandet eller anteckningen återkallas eller upphör att gälla. Tillstånds- och tillsynsverket ska ur avfallshanteringsregistret avföra uppgifterna om en verksamhetsutövare vars godkännande för anteckning eller anteckning återkallas eller upphör att gälla.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Producenter som avses i 48 §, producentsammanslutningar som avses i 62 § och de ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar som avses i 68 § ska lämna in en ansökan om godkännande för anteckning i det producentregister som avses i 142 § 1 mom. 3 punkten till Tillstånds-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

och tillsynsverket. Ansökan ska göras i god tid så att avfallshanteringen av kasserade produkter kan tryggas.

— — — — —

103 §

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

Tillstånds- och tillsynsverket ska utan obefogat dröjsmål fatta beslut med anledning av en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret. Det ska bestämmas att beslut om godkännande av producentsammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar för anteckning i registret gäller tills vidare eller för viss tid, beroende på ärendets art. Ett beslut om godkännande av producenter gäller tills vidare.

— — — — —

Tillstånds- och tillsynsverket ska i producentregistret anteckna de väsentliga uppgifter som ingår i ansökan och beslutet.

— — — — —

104 §

Utdrag ur producentregistret

Tillstånds- och tillsynsverket ska ge den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar som godkänts för anteckning i producentregistret ett utdrag ur registret. Den ansvarige för retursystemet ska sända utdraget till dem som anslutit sig till systemet.

105 §

Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret

För anteckning i producentregistret godkända producentsammanslutningar och ansvariga för ett retursystem för dryckesförpackningar ska till producentregistret anmäla de producenter och medlemmar, vilkas skyldigheter enligt denna lag producentsammanslutningen eller den ansvarige för retursystemet sörjer för. I fråga om behöriga ombud ska dessutom uppges fullmaktsgivaren och den producent som annars skulle svara för producentansvarsskyldigheten i fråga om de produkter som fullmakten gäller. Om uppgifterna förändras ska också detta anmälas till registret. Tillstånds- och tillsynsverket ska anteckna uppgifterna i producentregistret och underrätta anmälaren om anteckningarna. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

106 §

Ändring av beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

Om en för producentregistret godkänd producents eller producentsammanslutnings eller en för producentregistret godkänd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningars verksamhet

Betänkande FvUB 15/2025 rd

förändras väsentligt eller om det sker förändringar i producentsammanslutningens eller retursystemet för dryckesförpackningars medlemskår, ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrättas om saken och vid behov ska en ny ansökan göras. Tillstånds- och tillsynsverket ska anteckna ändringarna i uppgifterna i producentregistret och vid behov ändra beslutet om godkännande för anteckning i producentregistret.

Ett beslut kan ändras också på initiativ av Tillstånds- och tillsynsverket, om omständigheterna har förändrats väsentligt eller om grunderna för beslutet senare konstateras ha varit väsentligt anorlunda än vad som har förutsatts när beslutet meddelades.

— — — — —

107 §

Återkallande och upphörande av ett godkännande för anteckning i producentregistret

Tillstånds- och tillsynsverket kan återkalla ett godkännande för anteckning i producentregistret, om en producent, en producentsammanslutning eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar trots skriftlig anmärkning från Tillstånds- och tillsynsverket upprepat försummar en på producentansvaret grundad skyldighet enligt denna lag och bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den att ordna mottagning, återanvändning, återvinning och annan avfallshantering av en kasserad produkt eller när någon annan förutsättning för godkännande som anges i 102 § inte blir uppfylld trots myndighetens skriftliga anmärkning.

— — — — —

107 a §

Anmälade myndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är den i artikel 22 i batteriförordningen avsedda myndighet som svarar för att anmäla, godkänna och utse organ för bedömning av överensstämmelse. Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över anmälda organ som avses i detta kapitel.

107 b §

Ansökan om godkännande som anmält organ

Ett organ för bedömning av överensstämmelse som är etablerat i Finland ska ansöka om godkännande som anmält organ hos Tillstånds- och tillsynsverket. Bestämmelser om krav som gäller organ för bedömning av överensstämmelse finns i artikel 25 i batteriförordningen.

Till ansökan ska fogas uppgifter och intyg om att kraven på organet för bedömning av överensstämmelse har uppfyllts i fråga om de batterier för vilka organet anser sig vara kompetent. Till ansökan ska det dessutom fogas ett av ackrediteringstjänsten vid Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet utfärdat ackrediteringsintyg om att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i batteriförordningen. Om organet för bedömning av överensstämmelse inte kan uppvisa något ackrediteringsintyg, ska det ge Tillstånds- och tillsynsverket alla de styrkande handlingar som krävs för att verket ska kunna bedöma huruvida sökanden uppfyller kraven i batteriförordningen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

107 c §

Godkännande som anmält organ samt begränsning eller återkallelse av godkännande

Tillstånds- och tillsynsverket godkänner och utser ett organ för bedömning av överensstämmelse till anmält organ, om organet uppfyller de krav som anges i artikel 25 i batteriförordningen och inga sådana invändningar som avses i artikel 29.5 i den förordningen har gjorts.

108 a §

Myndigheternas uppgifter vid genomförande av fartygsåtervinningsförordningen och Hongkongkonventionen

Tillstånds- och tillsynsverket är behörig myndighet enligt artikel 3.1.11 i fartygsåtervinningsförordningen och artikel 2.3 i Hongkongkonventionen.

Tillstånds- och tillsynsverket och Transport- och kommunikationsverket samarbetar för att följa genomförandet av fartygsåtervinningen och för att förebygga sådant kringgående och sådan överträdelse av fartygsåtervinningsförordningen som avses i artikel 22 i den förordningen och av Hongkongkonventionen.

108 b §

Fartygsåtervinningsplan och förhandsmeddelanden om överföring och nedmontering av fartyg

Utöver vad som föreskrivs i fartygsåtervinningsförordningen, ska fartygsåtervinningsanläggningen för ett fartyg som omfattas av tillämpningsområdet för Hongkongkonventionen utarbeta en fartygsåtervinningsplan i enlighet med regel 9 i bilagan till den konventionen. Planen ska utarbetas på finska eller svenska. Om en fartygsåtervinningsplan utarbetas för ett utländskt fartyg ska fartygsåtervinningsanläggningen översätta planen till engelska, franska eller spanska om administrationen i fartygets flaggstat kräver det. Fartygsåtervinningsanläggningen ska lämna fartygsåtervinningsplanen till Tillstånds- och tillsynsverket för godkännande minst 45 dygn innan anläggningen tar emot ett fartyg som omfattas av Hongkongkonventionens tillämpningsområde för att nedmonteras. Utöver planen ska fartygsåtervinningsanläggningen till Tillstånds- och tillsynsverket meddela de uppgifter som avses i regel 24.2 i bilagan till Hongkongkonventionen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska inom tre dygn meddela fartygsåtervinningsanläggningen, fartygets ägare och Transport- och kommunikationsverket om att det har mottagit fartygsåtervinningsplanen. Tillstånds- och tillsynsverket godkänner en i artikel 7.3 första stycket i fartygsåtervinningsförordningen och i Hongkongkonventionen avsedd fartygsåtervinningsplan och meddelar fartygsåtervinningsanläggningen ett skriftligt beslut om godkännandet. Tillstånds- och tillsynsverket ska sända det i Hongkongkonventionen avsedda beslutet om fartygsåtervinningsplanen för kännedom till fartygsägaren, Transport- och kommunikationsverket och Finlands miljöcentral.

När ett internationellt återvinningsintyg har utfärdats för ett fartyg enligt vad som föreskrivs i 8 a kap. 2 § i miljöskyddslagen för sjöfarten, ska fartygsåtervinningsanläggningen lämna Till-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

stånds- och tillsynsverket ett meddelande om den planerade starten av nedmonteringen i enlighet med regel 24.3 i bilagan till Hongkongkonventionen.

108 c §

Intyg om slutförande av nedmontering av fartyg

När ett fartyg helt eller delvis har nedmonterats i enlighet med fartygsåtervinningsplanen och kraven i Hongkongkonventionen, ska fartygsåtervinningsanläggningen upprätta ett intyg om slutförande i enlighet med regel 25 i bilagan till konventionen. Intyget ska upprättas i enlighet med formuläret i tillägg 7 till konventionen och till det ska fogas en rapport om tillbud och olyckor som har orsakat skada för människors hälsa eller miljön. Intyget ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket inom 14 dygn från det att nedmonteringen slutfördes.

Tillstånds- och tillsynsverket ska sända intyget om slutförande till Transport- och kommunikationsverket.

122 §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter och dem som sköter offentliga uppdrag avgiftsfritt få sådana uppgifter om fullgörandet av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till verksamhetsutövarens skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter och sådana uppgifter om verksamhet och ekonomi som är nödvändiga för att utreda tillförlitligheten enligt 95 § 2 mom. samt av Transport- och kommunikationsverket uppgifter om trafiktillstånd som avses i 95 § 1 mom. 4 punkten.

Tillstånds- och tillsynsverket eller en tjänsteman som verket utsett har dessutom rätt att av producentsammanslutningar, producenter, distributörer och andra som bedriver avfallshantering av kasserade produkter som avses i 48 § på begäran för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och för verkställigheten av lagen få behövliga uppgifter om mängden av produkter som släppts ut på marknaden och som kasserats och om insamlingen eller utförseln av dem eller om återanvändning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, återvinning och annan avfallshantering som gäller dem samt om andra liknande omständigheter.

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av ett sådant organ för bedömning av överensstämmelse som anmälts av verket och som omfattas av skyldigheterna i batteriförordningen få de i artikel 35.1 i batteriförordningen avsedda uppgifter som är nödvändiga för utförande av tillsynen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

124 §

Inspektioner och tillsynsplaner

Tillsynsmyndigheten ska utarbeta en plan för inspektioner och annan tillsyn som avser sådana verksamheter enligt 1 mom. som omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter. Tillstånds- och tillsynsverket ska utarbeta en plan för tillsynen över yrkesmässig transport och förmedling av avfall. Den kommunala miljövårdsmyndigheten ska utarbeta en plan för tillsynen över sådan yrkesmässig avfallsinsamling som avses i 100 §. De planer som avses ovan och som myndigheten kan förena med ett i 168 § 4 mom. i miljöskyddslagen avsett tillsynsprogram ska vara baserade på en bedömning av de risker och miljökonsekvenser som avfallet och avfallshanteringen medför.

128 §

Åtgärder vid förseelser eller försummelser i fråga om producentansvar

Om en i 6 kap. avsedd producent eller producentsammanslutning eller en i 68 § avsedd ansvarig för ett retursystem för dryckesförpackningar inte har ordnat på i 46 § 1 mom. föreskrivet producentansvar grundad återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning eller annan avfallshantering eller om producenten eller sammanslutningen inte har iakttagit skyldigheten enligt ett i 48 e § avsett beslut att betala ersättningar eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning i enlighet med denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, får Tillstånds- och tillsynsverket utöver det som föreskrivs i 126 §

1) ålägga producenten, producentsammanslutningen eller den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att anpassa verksamheten till denna lag och de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och att visa att ändringarna har gjorts,

2) förbjuda producenten att på marknaden släppa ut en produkt som avses i 48 §, tills producenten har godkänts för anteckning eller antecknats i det producentregister som avses i 142 § eller tills producenten har fullgjort sin betalningsskyldighet enligt ett i 48 e § avsett beslut eller skyldigheten enligt 48 f § att göra en sammansättningsutredning.

132 §

Försummelseavgiftens storlek

Tillstånds- och tillsynsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att för bestämmande av försummelseavgiftens storlek av Skatteförvaltningen på begäran få de uppgifter om omsättning eller motsvarande intäkter som för beskattningen uppgetts av de samfund, sammanslutningar, rörelseidkare och yrkesutövare som verket specificerat i sin begäran.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

134 §

Rätt att inleda ärenden

Om ett ärende som avses i 75, 125 eller 126 § inte har inletts på tillsynsmyndighetens eget initiativ, kan ärendet skriftligen inledas av

- 1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde den aktuella miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad eller en annan kommun där verksamhetens miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 4) Tillstånds- och tillsynsverket samt den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom verksamhetens influensområde.

136 §

Åtgärder i samband med brottmål

Tillstånds- och tillsynsverket är målsägande i brottmål, om allmänt intresse har kränkts. Finlands miljöcentral är målsägande i brottmål som gäller internationella avfallstransporter, om allmänt intresse har kränkts.

137 §

Överklagande

Ett beslut som en myndighet har fattat med stöd av denna lag får överklagas hos förvaltningsdomstolen med iakttagande av lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs i denna lag. Besvär över den avgift som tas ut för behandlingen av ärendet får anföras på samma sätt som besvär över huvudsaken.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får Tillstånds- och tillsynsverkets beslut överklagas

1) hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort, när det är fråga om ett beslut som avses i 103, 106 eller 107 § eller sådana beslut med anledning av förseelser och försummelser av i nämnda paragrafer avsedda skyldigheter som avses i 126, 128 eller 133 §, eller

2) hos Vasa förvaltningsdomstol, när det är fråga om ett beslut som fattats med stöd av 7 § 2 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

138 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt har

- 1) den vars rätt eller fördel saken kan beröra,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde den aktuella miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad eller en annan kommun där verksamhetens miljö- eller hälsopåverkan framkommer,
- 4) den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom verksamhetens influensområde samt Tillstånds- och tillsynsverket i fråga om beslut av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att bevaka allmänintresset överklaga beslut som förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt deras beslut med.

142 §

Avfallshanteringsregistren och producentregistret

Personuppgiftsansvariga för avfallshanteringsregistren och producentregistret är Finlands miljöcentral och Tillstånds- och tillsynsverket enligt följande:

- 1) Finlands miljöcentral för register med uppgifter om anmälningar om internationella avfallstransporter och ansökningar om förhandsgodkännande och om de beslut som fattats med anledning av dem samt om bokföringsuppgifter som avses i 117 c §,
- 2) Tillstånds- och tillsynsverket för ett avfallshanteringsregister med uppgifter om ansökningar som avses i 94 § och de beslut som fattats med anledning av dem och om anmälningar som avses i 100 §,
- 3) Tillstånds- och tillsynsverket för ett producentregister med uppgifter om ansökningar som avses i 101 § och de beslut som fattats med anledning av dem och om anmälningar som avses i 105 §,
- 4) Finlands miljöcentral för ett register med uppgifter om de transportdokument som avses i 121 §.

Utöver vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), svarar den personuppgiftsansvarige för driften och utvecklingen av sitt register. De register som avses i 1 mom. 2–4 punkten utvecklas i samarbete med miljöministeriet.

Finlands miljöcentral, Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska för sin del se till att verksamhetsutövarens namn och kontaktuppgifter, företags- och organisationsnummer och andra väsentliga uppgifter som anmäls till dem för godkännande eller anteckning i ett register förs in i de register som avses i 1 mom. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten svarar för att de uppgifter myndigheten antecknar i avfallshanteringsregistret är korrek-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

ta och uppdaterade. Närmare bestämmelser om väsentliga uppgifter som ska antecknas i registren får utfärdas genom förordning av statsrådet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tillstånds- och tillsynsverket ska utarbeta den plan som avses i 124 § 2 mom. inom två år från ikraftträdandet av lagen. De planer som närings-, trafik- och miljöcentralerna har utarbetat gäller tills Tillstånds- och tillsynsverket har utarbetat en plan.

Behandlingen av en ansökan enligt 107 b § som är anhängig vid miljöministeriet när denna lag träder i kraft slutförs vid miljöministeriet.

— — — — —

271.

Lag

om ändring av 14 och 16 § i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978) 14 § 2 mom. och 16 § 2 mom., sådana de lyder, 14 § 2 mom. i lag 803/2023 och 16 § 2 mom. i lag 1575/2009, som följer:

14 §

— — — — —

På förfarandet vid utarbetande av kommunala föreskrifter om underhåll och renhållning tillämpas vad som i bygglagen (751/2023) föreskrivs om utarbetande av byggnadsordning. Föreskrifterna utfärdas genom beslut av kommunen. Föreskrifterna ska delges Tillstånds- och tillsynsverket och polisen.

— — — — —

16 §

— — — — —

Om kommunen inte fullgör sin skyldighet att sköta underhållet och renhållningen av gator och allmänna områden, kan Tillstånds- och tillsynsverket vid vite förplikta kommunen till det.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

272.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986) 2 §, sådan den lyder i lag 1580/2009, som följer:

2 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket främjar och stöder miljövården i kommunerna så som föreskrivs i speciallagstiftningen inom miljövården.

Denna lag träder i kraft den 20 .

273.

Lag

om ändring av naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (9/2023) 9 §, 13 § 5 mom., 16 § 2 mom., 18 § 3 mom., 20 § 1 och 2 mom., 21 § 2 mom., 23 § 1 mom., 25 § 1 och 3 mom., 26 § 2 mom., 27 § 1 mom., 28 § 2—4 mom., 29 § 1 och 3 mom., 30–32 §, 35 § 2–4 mom., 36–38 §, 41 § 2 mom., 47 och 48 §, 53 § 2 och 4 mom., 54 §, 57 § 3 mom., 61 § 1 och 2 mom., 64 § 1 och 4 mom., 66 § 1 och 4 mom., 67 §

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2 mom., 72 § 2 mom., 77 § 2 och 4 mom., 79 § 1 mom., 80 § 2 mom., 81 § 1 mom., 83 § 1 och 7 mom., 85 §, 89 § 1 mom., 92 § 1–3 mom., 93 § 3 mom., 94 § 2 mom., 96 § 2 och 3 mom., 103 § 3–5 mom., 104 § 1, 2 och 4 mom., 105 § 1 mom., 108 § 2 mom., 111 § 1 mom. 3 punkten, 115 § 1 mom., 117 § 2 och 3 mom., 118 §, 120 § 2 mom., 121 § 1 och 3 mom., 122 § 1 mom., 124 § 1 mom., 126 § 1 mom., 127 § 1 och 2 mom., 128 § 1 mom., 129 § 2 mom., 134 § 1 och 2 mom. och 135, 140, 141 och 144 §, av dem 35 § 4 mom. och 83 § 7 mom. sådana de lyder i lag 422/2024, samt

fogas till 57 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., till 67 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 840/2023, ett nytt 3 mom., till 80 § ett nytt 3 mom., till 108 § ett nytt 3 mom. och till 134 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., som följer:

9 §

Statliga naturvårdsmyndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av natur- och landskapsvården. Miljöministeriet är den administrativa myndighet som avses i rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, nedan *CITES-förordningen*.

Tillstånds- och tillsynsverket främjar skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden samt vården av landskapet, svarar för sina myndighetsuppgifter enligt denna lag, har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs och för talan för att tillvarata det allmänna naturvårdsintresset samt stöder i ärenden som hör till dess verksamhetsområde så långt det är möjligt kommunens verksamhet.

Livskraftscentralen främjar skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden samt vården av landskapet inom sitt område och svarar för sina myndighetsuppgifter enligt denna lag. Livskraftscentralen är dessutom stödmyndighet enligt 4 kap. och styr, övervakar och främjar genomförandet av stödet.

Forststyrelsen svarar för de uppgifter som hänför sig till förvaltningen, användningen och skötseln av statens nätverk av naturskyddsområden samt för andra myndighetsuppgifter som anvisats den i denna lag.

Gränsbevakningsväsendet deltar i tillsynen över att denna lag iakttas i naturskyddsområden.

Tullen övervakar att denna lag och CITES-förordningen iakttas vid import, export, återexport och transitering.

13 §

Nationell strategi och nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald

Livskraftscentralen kan för sitt område utarbeta en genomförandeplan för den biologiska mångfalden som gäller den strategi för biologisk mångfald och det handlingsprogram som avses i 1 mom. Vid utarbetandet av genomförandeplanen ska en tillräcklig växelverkan med de centrala aktörerna i området säkerställas.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

16 §

Naturskyddsprogrammets rättsverkningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja tillstånd till avvikelse från en begränsning enligt 1 mom., om syftet med skyddet inte nämnvärt äventyras.

18 §

Uppföljning av naturskyddet

Forststyrelsen, Tillstånds- och tillsynsverket samt livskraftscentralen inom sitt verksamhetsområde svarar för uppföljningen av antalet naturskyddsområden och naturminnesmärken samt deras areal och ekologiska status.

20 §

Understöd för att främja skyddet och vården av den biologiska mångfalden

Livskraftscentralen kan inom ramen för statsbudgeten bevilja understöd för projekt och åtgärder för främjande av skyddet och vården av den biologiska mångfalden och av natur- och kulturlandskapet. Understöd kan också beviljas för forskning och utveckling.

Bestämmelser om utbetalning av understöd, avbrytande av utbetalning och återkrav finns i statsunderstödslagen (688/2001). De uppgifter som avses i 12, 19, 21 och 22 § i den lagen sköts av Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter utöver livskraftscentralen även de tillsynsuppgifter som avses i 15 § i statsunderstödslagen.

21 §

Stöd

Livskraftscentralen kan bevilja stöd efter ansökan eller med markägarens skriftliga samtycke. Om stödet främjar stödmottagarens ekonomiska verksamhet, kan det beviljas endast på grundval av ansökan.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

23 §

Ordnande av stöd

Livskraftscentralen ordnar upphandlingen av stödet och överlåtelsen av stödet till stödmottagaren. Till livskraftscentralens uppgifter hör att planera stödinsatser, förbereda upphandlingen av stödet, fatta upphandlingsbeslut och ingå upphandlingskontrakt, betala varor eller tjänster, ordna upphandlingen och överlåtelsen av stödet på basis av stödbeslutet samt att sköta andra organisationsuppgifter som krävs för stödinsatserna.

25 §

Ansökan om och samtycke till stöd

En skriftlig ansökan om stöd ska lämnas till livskraftscentralen eller markägarens skriftliga samtycke till stöd ges innan den åtgärd som får stöd inleds. Stöd får inte beviljas förrän den tid har löpt ut under vilken ett stöd som beviljats tidigare för samma åtgärd ger effekter.

Om stöd beviljas med stöd av markägarens skriftliga samtycke ska livskraftscentralen säkerställa att den har de uppgifter som avses i 2 mom.

26 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

Stödet kan täcka kostnaderna helt eller delvis. Grunden för beräkningen av det stöd som beviljas är de kostnader inklusive mervärdesskatt som varan eller tjänsten orsakar livskraftscentralen.

27 §

Återtagande av stödansökan eller samtycke

Den som ansöker om stöd kan helt eller delvis återta sin ansökan eller markägaren helt eller delvis återta sitt samtycke till stödet fram till delfäendet av stödbeslutet. Sökanden eller markägaren ska utan dröjsmål skriftligen underrätta livskraftscentralen om återtagandet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

28 §

Beslut och avtal om stöd

Livskraftscentralen ska underrätta stödmottagaren om det slutliga stödets penningvärde när åtgärderna har slutförts.

Livskraftscentralen kan ingå avtal med stödmottagaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet. Avtalet ska vid behov innehålla bestämmelser om avtalsparternas uppgifter och ansvar i fråga om genomförandet av stödåtgärderna och andra detaljer som gäller det praktiska genomförandet av stödinsatsen.

Om stödet beviljas på grundval av markägarens samtycke får livskraftscentralen inte meddela ett positivt beslut förrän centralen har ingått ett avtal med markägaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet.

29 §

Avbrytande och återkrav av stöd

Livskraftscentralen ska avbryta stödinsatserna, om det är uppenbart att

- 1) stödmottagaren har låtit bli att uppges eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter och detta väsentligt har inverkat på erhållandet av stödet, stödets omfattning eller stödvillkoren,
 - 2) stödmottagaren använder stödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för,
 - 3) stödmottagaren i övrigt väsentligen bryter mot stödvillkoren.
-

Livskraftscentralen ska bestämma att stöd som redan överlåtits eller dess värde helt eller delvis ska återkrävas på de grunder som avses i 1 och 2 mom. Livskraftscentralen kan dock låta bli att återkräva stödet eller en del av det, om stödmottagaren har rättat det förfarande som avses i 1 mom. och uppnåendet av målen för stödet inte har äventyrats.

30 §

Ränta och dröjsmålsränta på stöd som återkrävs

På det stödbelopp som återkrävs ska, räknat från den dag då stödet beviljades, en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter betalas. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast den förfallodag som livskraftscentralen bestämt, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i den lagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

31 §

Bokföring

Projekt som fått stöd eller understöd ska bokföras enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller på något annat sätt så att användningen av stödet eller understödet kan övervakas utan svårighet. Alla verifikationer som hänför sig till genomförandet av projektet ska bevaras i enlighet med bokföringslagen. Bokföringsskyldig i fråga om stöd är den livskraftscentral som ansvarar för upphandlingen av stödet och i fråga om understöd understödstagaren.

32 §

Ansökningstid och information

Livskraftscentralen kan bestämma en tid inom vilken ansökan om stöd eller understöd ska göras. Livskraftscentralen ska informera om möjligheten att ansöka om stöd eller understöd, om det förfarande som ska iaktas vid ansökan samt om förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd eller understöd.

35 §

Bedömning av projekt och planer

Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska övervaka att den bedömning som avses i 1 mom. görs. Myndigheten ska begära utlåtande om bedömningen av Tillstånds- och tillsynsverket och av den i vars besittning det område som ingår i nätverket Natura 2000 är.

Det utlåtande som avses i 2 mom. ska ges utan dröjsmål och senast sex månader från det att en begäran om utlåtande har kommit in till Tillstånds- och tillsynsverket.

Om ett förfarande för miljökonsekvensbedömning enligt 3 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) tillämpas på projektet, ska en bedömning enligt 1 mom. i denna paragraf från fall till fall göras i samband med det förfarandet. I fråga om projekt för uppförande, uppgradering eller drift av en i 3 § 5 punkten i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020) avsedd produktionsanläggning för förnybar energi, av en anläggning som kombinerar olika förnybara energikällor eller av en värmepump och samlokaliserad energilagring eller projekt för anslutning av en sådan anläggning, en sådan värmepump eller sådan lagring till elnätet eller för integrering av förnybar energi i ett värme- och kylnät, ska bedömningen alltid göras i samband med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Den kontaktmyndighet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska i den motiverade slutsatsen enligt 23 § i den lagen ta in de i 2 mom. i denna paragraf avsedda utlåtandena av Tillstånds- och tillsynsverket och av den i vars besittning det område som ingår i nätverket Natura 2000 är.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Myndighetens skyldighet att avbryta och underrätta

En myndighet som på grundval av en anmälningsskyldighet som anges i lag har fått en anmälan om ett projekt eller en plan som avses i 35 § 1 mom., ska inom ramen för sina befogenheter vidta åtgärder för att avbryta genomförandet av projektet eller planen tills den bedömning som avses i det momentet har gjorts. Myndigheten ska även omedelbart underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om saken.

37 §

Anmälningsskyldighet för den som svarar för en åtgärd

Om en åtgärd kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämras betydligt ska den som svarar för åtgärden göra en anmälan om åtgärden till Tillstånds- och tillsynsverket. Anmälan behöver inte göras om åtgärden förutsätter myndighetstillstånd eller en sådan anmälan som avses i 36 §.

Anmälan ska göras skriftligen senast 30 dygn innan åtgärden vidtas. Anmälan anses ha lämnats in till Tillstånds- och tillsynsverket när den har kommit in till verket. Anmälan ska innehålla uppgifter om åtgärden och sättet för genomförandet samt om hur den inverkar på syftet med att skydda området. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Förbud mot eller begränsning av en åtgärd

Om en åtgärd som med stöd av 36 eller 37 § anmälts till Tillstånds- och tillsynsverket kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämras betydligt, ska Tillstånds- och tillsynsverket inom 30 dygn från det att anmälan har kommit in förbjuda att åtgärden vidtas eller begränsa åtgärden. Innan beslutet fattas ska Tillstånds- och tillsynsverket sträva efter att med den som ansvarar för åtgärden förhandla om alternativa sätt att genomföra åtgärden för att förhindra förbjudna följdverkningar enligt 34 §.

41 §

Genomförande av nätverket Natura 2000

Grunderna för syftet med att skydda områdena finns i de områdesspecifika blanketterna i databasen för Natura 2000. Myndigheterna ska, när de inrättar naturskyddsområden eller beslutar om andra åtgärder enligt denna lag, vidta sådana åtgärder som uppfyller ekologiska krav i fråga om och som syftar till att bevara, öka eller förbättra de naturtyper och arter som utgör grund för skydd av områden inom nätverket Natura 2000. Motsvarande åtgärder ska vidtas även vid utarbetandet av skötsel- och nyttjandeplaner för ödemarksområden enligt ödemarkslagen (62/1991)

Betänkande FvUB 15/2025 rd

och för statens strövområden som inrättats med stöd av lagen om friluftsliv (606/1973) samt vid utarbetandet av skötsel- och nyttjandeplaner för Natura 2000-områden liksom även vid bedömning av läget inom Natura 2000-områdena. Syftet med skyddet ska beaktas även när planer utarbetas enligt lagen om områdesanvändning (132/1999) på det sätt som uppgifterna för och syftet med planerna kräver samt när beslut om stöd för miljövård fattas.

47 §

Privata naturskyddsområden

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av en markägare eller med markägarens samtycke fatta beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde i ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande, i syfte att genomföra skyddet enligt de program som avses i 15 §, de naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som avses i 144 § eller nätverket Natura 2000 eller annars för naturskyddsändamål.

Livskraftscentralen kan på ansökan av en markägare eller med markägarens samtycke fatta beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde i ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande, i syfte att genomföra skyddet enligt de åtgärdsprogram som avses i 14 § eller annat frivilligt skydd.

När det provas om ett i 1 eller 2 mom. avsett privat naturskyddsområde ska inrättas ska även andra synpunkter av allmänt intresse beaktas. Ett privat naturskyddsområde får inte inrättas, om inte markägaren och den behöriga myndigheten har kommit överens om de fridlysningsbestämmelser som meddelas för området och de ersättningar som gäller området.

Tillstånds- och tillsynsverket kan utan markägarens ansökan eller samtycke fatta beslut om att inrätta ett naturskyddsområde i ett privatägt område som ingår i ett naturskyddsprogram som statsrådet godkänt eller vars skydd enligt statsrådets principbeslut om genomförande av nätverket Natura 2000 ska genomföras på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om utmärkning av ett naturskyddsområde finns i 59 §. En uppgift om inrättande av ett naturskyddsområde ska även registreras i fastighetsdatasystemet.

48 §

Tidsbegränsad fridlysning av ett privatägt område

För att främja det artskydd som förutsätts i denna lag kan Tillstånds- och tillsynsverket och en privat markägare ingå ett avtal om att ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande blir fridlyst för viss tid, antingen helt och hållet eller i fråga om vissa åtgärder. Avtal får ingås för högst 20 år åt gången.

För att främja frivilligt skydd kan livskraftscentralen och en privat markägare ingå ett avtal om att ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande blir fridlyst för viss tid, antingen helt och hållet eller i fråga om vissa åtgärder. Avtal får ingås för högst 20 år åt gången.

Avtal som avses i 1 och 2 mom. förblir i kraft, även om området övergår till en ny ägare.

En uppgift om avtalet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

53 §

Fridlysningsbestämmelser som meddelas för privata naturskyddsområden

När ett privat naturskyddsområde inrättas utan markägarens samtycke på det sätt som avses i 47 § 4 mom. får de fridlysningsbestämmelser som meddelas i beslutet inte begränsa markanvändningen mer än vad som följer av det naturskyddsprogram som gäller området eller grunderna för skyddet av ett område som hör till nätverket Natura 2000, om inte markägaren har samtyckt till något annat. Förutom parterna ska också kommunen ges tillfälle att bli hörd innan beslutet meddelas.

Livskraftscentralen och Forststyrelsen får med markägarens samtycke utföra naturvårdsuppgifter inom ett privat naturskyddsområde.

54 §

Avvikelse från fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enskilda fall bevilja tillstånd att avvika från de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde, om avvikelsen inte äventyrar syftet med inrättandet av området och behövs för skötseln och användningen av området, för istandsättning av befintliga samhällstekniska konstruktioner och därtill hörande anordningar eller för forskning.

Om en rättighet som avses i 1 mom. överförs på någon annan, ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrättas om överföringen. Den tidigare innehavaren av tillståndet svarar för alla skyldigheter som hänför sig till tillståndet till dess att någon annan på ansökan har godkänts i dennes ställe.

57 §

Skötsel- och nyttjandeplaner för naturskyddsområden

Tillstånds- och tillsynsverket kan godkänna skötsel- och nyttjandeplanen för ett privat naturskyddsområde, om markägaren har gett sitt samtycke till planen.

Livskraftscentralen kan bereda en skötsel- och nyttjandeplan för ett privat naturskyddsområde.

61 §

Avveckling av ett privat naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan av områdets ägare eller den som har intresse i saken eller på framställning av miljöministeriet helt eller delvis avveckla skyddet av ett privatägt

Betänkande FvUB 15/2025 rd

område eller lindra de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant område, om områdets naturvärden har minskat väsentligt. Detsamma gäller i en situation där fridlysningsområdet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Miljöministeriets utlåtande ska inhämtas om ansökan.

Som villkor för ett beslut som avses i 1 mom. kan ställas att ägaren eller innehavaren av en särskild rättighet helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som denne fått med stöd av 47 § 1–3 mom. eller 111 §, om detta ska anses skäligt.

64 §

Skyddade naturtyper

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att skydda en sådan förekomst av följande naturtyper (*skyddad naturtyp*) i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd som är viktig för bevarandet av den skyddade naturtypen:

- 1) sandstränder,
 - 2) ädellövskogar,
 - 3) hasselskogar,
 - 4) klibbalsskogar,
 - 5) havsstrandängar,
 - 6) lövängar,
 - 7) torrängar,
 - 8) trädbevuxna kustdyner,
 - 9) svämskogar i inlandet,
 - 10) solexponerade sluttningar i åsskogar,
 - 11) ålgräsbottnar,
 - 12) skyddade kransalgsbottnar,
 - 13) kalkhällar.
-

Om en sådan förekomst av en skyddad naturtyp som fastställts genom ett beslut enligt 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för naturtypen, kan Tillstånds- och tillsynsverket upphäva skyddet av förekomsten.

66 §

Undantag från förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper

Tillstånds- och tillsynsverket kan i enskilda fall bevilja undantag från förbudet enligt 64 § 2 mom. eller 65 § 1 mom., om detta inte avsevärt äventyrar syftet med att naturtypen i fråga skyddas eller om skyddet av naturtypen står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

67 §

Vård av hotade naturtyper

Livskraftscentralen och Forststyrelsen kan dessutom med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och iståndsättningsåtgärder i en strikt skyddad naturtyp och i en skyddad naturtyp efter det att Tillstånds- och tillsynsverket har fattat ett i 64 § avsett beslut.

Livskraftscentralen och Forststyrelsen ska begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket innan de vård- och iståndsättningsåtgärder som avses i 2 mom. vidtas.

72 §

Fridlysta djur som påträffas döda

Om ett djur som avses i 1 mom. efter lämplig behandling har vetenskapligt värde eller undervisningsvärde, får det tas om hand och utan obefogat dröjsmål överlämnas till Naturhistoriska centralmuseet, något annat naturvetenskapligt museum eller motsvarande institut eller en högskola, som ska ansöka om Tillstånds- och tillsynsverkets tillstånd enligt 89 § för att inneha djuret.

77 §

Skydd av förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att skydda en förekomstplats som är viktig för fortlevnaden av en art som kräver särskilt skydd. I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Om den förekomstplats som avses i 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, kan Tillstånds- och tillsynsverket upphäva skyddet av förekomstplatsen.

79 §

Skydd av förekomstplatser för arter av unionsintresse

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att skydda en förekomstplats som är av betydelse för uppnående eller bibehållande av en gynnsam bevarandestatus för en art som avses i artikel 4.2 i

Betänkande FvUB 15/2025 rd

fågeldirektivet, en art som nämns i bilaga I till det direktivet eller en art som nämns i bilaga II till habitatdirektivet.

80 §

Vård av hotade arters livsmiljöer

Livskraftscentralen och Forststyrelsen kan med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och istandsättningsåtgärder på en i 78 § avsedd föröknings- eller rastplats, på en i 77 § avsedd förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd och på en i 79 § avsedd förekomstplats för en art av unionsintresse, efter det att ett beslut om skydd av förekomstplatsen har fattats.

Livskraftscentralen och Forststyrelsen ska begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket innan de vård- och istandsättningsåtgärder som avses i 2 mom. vidtas.

81 §

Skydd av nya arter som påträffas

Tillstånds- och tillsynsverket kan besluta att skydda förekomstplatsen för en för Finland ny art som upptäckts eller för en för vetenskapen tidigare okänd art, om det är nödvändigt för att undersöka och bevara arten.

83 §

Undantag från bestämmelserna om artskydd

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja tillstånd till undantag från bestämmelserna i 70, 73, 74 och 77–79 §, om detta inte försvårar bibehållandet eller uppnåendet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

85 §

Assisterad spridning av arter som kräver särskilt skydd

Med avvikelse från 83 § kan Tillstånds- och tillsynsverket bevilja ett i den paragrafen avsett tillstånd för att flytta individer eller delar av individer av arter som kräver särskilt skydd till en plats utanför artens naturliga utbredningsområde endast om det är nödvändigt för bevarande av arten eller för uppnående av en gynnsam bevarandestatus för den samt för dess anpassning till klimatförändringen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Ett beslut som avses i 1 mom. kan i fråga om något annat område än ett statsägt område fattas endast med markägarens samtycke. En förutsättning för beslutet är att markägaren och Tillstånds- och tillsynsverket har kommit överens om detaljerna för genomförandet av åtgärderna.

89 §

Undantag från förbudet mot innehav, handel, import och export av arter

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja undantag från de förbud som anges i 87 och 88 § för forsknings- och skyddsändamål eller utbildningsändamål som gäller en art.

92 §

Inrättande av landskapsvårdsområden

Beslut om inrättandet av och syftet med ett nationellt landskapsvårdsområde fattas av miljöministeriet på framställning av landskapsförbundet eller Tillstånds- och tillsynsverket.

Beslut om inrättandet av och syftet med ett regionalt landskapsvårdsområde fattas av Tillstånds- och tillsynsverket på framställning av en registrerad lokal eller regional förening, kommunen eller landskapsförbundet.

Livskraftscentralen kan göra upp en skötsel- och nyttjandeplan för ett landskapsvårdsområde. Miljöministeriets utlåtande ska i beredningsfasen begäras om skötsel- och nyttjandeplanen för ett nationellt landskapsvårdsområde.

93 §

Bestämmelser om landskapsvårdsområden

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja tillstånd till undantag från de bestämmelser som meddelats för ett landskapsvårdsområde.

94 §

Avveckling av ett landskapsvårdsområde

Miljöministeriet kan avveckla ett nationellt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området. Tillstånds- och tillsynsverket kan på framställning av kommunen eller landskapsförbundet avveckla ett regionalt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

96 §

Upphävande av fridlysningen av ett naturminnesmärke

I fråga om ett naturminnesmärke som finns på ett privatägt område kan kommunen på ansökan av ägaren eller på framställning av Tillstånds- och tillsynsverket helt eller delvis upphäva fridlysningen av naturminnesmärket, om det inte längre finns grund för fridlysningen eller om fridlysningen står i vägen för ett projekt eller en plan av betydande allmänt intresse.

Beträffande en ansökan som görs av ägaren till ett privatägt område ska det inhämtas ett utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket.

103 §

Produktion av naturvärden

Tillstånds- och tillsynsverket ger på ansökan av markägaren ett utlåtande om kompensationsplanen. Utlåtandet ska sändas för kännedom till den kommun och det landskapsförbund inom vars område det område som avses i planen finns.

Efter att de grundläggande åtgärderna enligt kompensationsplanen har genomförts ger Tillstånds- och tillsynsverket på ansökan av markägaren ett utlåtande om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna.

Tillstånds- och tillsynsverket för på ansökan av markägaren in uppgifter om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna i ett register som hör till data-systemet för naturvärden.

104 §

Beslut om huruvida kompensationen ersätter försämringen

Den som orsakar en försämring kan ansöka om att Tillstånds- och tillsynsverket ska besluta om huruvida kompensationen ersätter försämringen. Ansökan ska innehålla

1) uppgifter om det område som försämras, dess naturvärden och deras tillstånd före försämringen samt en uppskattning av den försämring som orsakas naturvärdena,

2) uppgifter om det naturvärde som producerats i enlighet med 103 § eller den skyddskompensation som avses i 100 § genom vilken försämringen av en naturtyp eller en arts livsmiljö kompenseras.

Om den kompensation som sökanden föreslår uppfyller förutsättningarna enligt 99–101 § ska Tillstånds- och tillsynsverket godkänna ansökan. Tillstånds- och tillsynsverket ska i beslutet förbjuda att naturvärdena i ett kompensationsområde förstörs eller försämras och fastställa gränserna för kompensationsområdet. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket för in uppgifter om kompensationen i ett register som hör till datsystemet för naturvården.

105 §

Undantag från skyddet av ett kompensationsområde

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja undantag från förbudet i 104 § 2 mom., om förbudet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

108 §

Förvärv av områden till staten

Uppgifter i anknytning till förvärv av områden för naturskyddsändamål sköts av

- 1) Tillstånds- och tillsynsverket för genomförande av skyddet enligt de program som avses i 15 §, de naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som avses i 144 § eller nätverket Natura 2000 eller annars för naturskyddsändamål,
- 2) livskraftscentralen för genomförande av skyddet enligt de åtgärdsprogram som avses i 14 § eller annat frivilligt skydd,
- 3) Forststyrelsen för kompletterande av det befintliga nätverket av naturskyddsområden.

Närmare bestämmelser om uppgifterna i anknytning till förvärv av områden utfärdas genom förordning av statsrådet.

111 §

Statens ersättningsskyldighet

Staten är skyldig att ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet för betydelsefull olägenhet till följd av

- 3) fridlysningsbestämmelserna för ett naturskyddsområde som inrättats med stöd av 47 § 4 mom.,

115 §

Periodisering av ersättningarna

Med avvikelse från 52 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter kan en ersättning som avses i 111 § om Tillstånds- och tillsynsverket så kräver periodiseras så att den betalas ut i högst fyra årliga poster.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

117 §

Datasystemet för naturvården

Datasystemet för naturvården omfattar uppgifter som registreras eller har registrerats i miljöministeriets, Tillstånds- och tillsynsverkets, livskraftscentralernas, Forststyrelsens, Finlands miljöcentrals och Naturhistoriska centralmuseets (*registerförare*) datasystem, register och ärendehanteringssystem. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 118 § i denna lag samt i 18 kap. 1 och 2 § i vattenlagen.

Miljöministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen, Forststyrelsen, Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet är alla personuppgiftsansvariga för datasystemet för naturvården i fråga om de uppgifter som de registrerar i systemet.

118 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för naturvården

Miljöministeriet ska i datasystemet för naturvården registrera

- 1) de beslut som ministeriet fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) de utlåtanden som avses i 57 § 2 mom., 61 § 1 mom. och 92 § 3 mom.,
- 3) de uppgifter och rapporter som hänför sig till ordnandet av uppföljningen av naturvården.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i datasystemet registrera

- 1) de beslut som verket fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) de utlåtanden och initiativ som avses i 35 § 2 mom. och 92 § samt de handlingar som gäller förvärv av områden enligt 108 §.

Livskraftscentralen ska i datasystemet registrera

- 1) de beslut som centralen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) de handlingar som gäller förvärv av områden enligt 108 §.

Forststyrelsen ska i datasystemet registrera

- 1) de beslut som Forststyrelsen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) utlåtanden enligt 35 § 2 mom. om Natura-bedömning, ansökningar enligt 60 § 1 mom. om införlivning av ett område i ett naturskyddsområde samt handlingar som gäller förvärv av områden enligt 108 §.

Miljöministeriet svarar dessutom för att de beslut av statsrådet som avses i 13—15, 33, 39 och 114 § och Europeiska kommissionens utlåtande enligt 39 § registreras i datasystemet för naturvården.

De myndigheter som följer upp den biologiska mångfaldens tillstånd samt Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet ska i datasystemet registrera de uppgifter om uppföljningen av naturvården som avses i 18 §. Uppföljningsuppgifter får också registreras av andra aktörer som myndigheterna i fråga har godkänt.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Kommuner och landskapsförbund ska i den mån det är möjligt lämna Tillstånds- och tillsynsverket de uppgifter som i samband med kommunal verksamhet uppkommer om den biologiska mångfalden och de verksamheter som inverkar på den för registrering i datasystemet för naturvården, om det inte är möjligt att registrera uppgifterna direkt i datasystemet.

120 §

Utlämnande av och rätt att få uppgifter

Registerförarna samt Finlands skogscentral, kommunerna och landskapsförbunden, Finlands viltcentral och Säkerhets- och kemikalieverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter ur datasystemet för naturvården som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivits för dem.

121 §

Delgivning av och information om beslut

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge beslut som avses i 64, 77, 79, 81 och 104 § och Forststyrelsen beslut som avses i 60 § genom offentlig kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen, och information om kungörelsen ska offentliggöras i kommunen i fråga i enlighet med 108 § i kommunallagen (410/2015). Besluten ska dessutom registreras i fastighetsdatasystemet.

Miljöministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralerna och Forststyrelsen ska offentliggöra de beslut som de har fattat med stöd av denna lag på sin webbplats. Beslut som offentliggörs på internet får trots 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehålla lägesuppgifter.

122 §

Ordnande av tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket ska utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag, de bestämmelser och beslut som har utfärdats med stöd av den och Europeiska unionens bestämmelser.

124 §

Tillfälligt åtgärdsförbud

Tillstånds- och tillsynsverket kan för högst två år förbjuda sådan användning av ett i 43 § 2 mom. avsett område som kan äventyra syftet med skyddet av området. Tillstånds- och tillsynsverkets beslut ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

126 §

Tvångsmedel

Om någon underlåter att följa denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av denna lag, eller vidtar åtgärder som strider mot dessa, kan Tillstånds- och tillsynsverket förbjuda den att fortsätta eller upprepa gärningen eller underlåtenheten och vid vite eller hot om avbrytande ålägga den att inom utsatt tid undanröja det rättsstridiga tillståndet eller avhjälpa underlåtenheten, eller förelägga den hot om att behövliga åtgärder vidtas på dennes bekostnad. Tillstånds- och tillsynsverkets beslut ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

127 §

Förebyggande och avhjälpande av naturskador

Om en fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesverksamhet eller som i praktiken beslutar om sådan verksamhet (*verksamhetsutövare*) uppsåtligt eller av oaktsamhet genom en åtgärd eller underlåtenhet som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den orsakar en naturskada som avses i 3 § 7 punkten eller ett överhängande hot för en sådan skada, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan och vidta behövliga åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

Efter att ha fått kännedom om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan skada ska Tillstånds- och tillsynsverket, utöver vad som föreskrivs i 126 §, ålägga den verksamhetsutövare som orsakat olägenheten att vid behov vidta åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt, samt ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). På rätten att inleda ett ärende tillämpas 128 § 1 mom. i denna lag.

128 §

Särskild rätt att inleda ärenden

En person som orsakats olägenhet har rätt att inleda ett ärende som avses i 126 § hos Tillstånds- och tillsynsverket, om syftet med inledandet av ärendet är att förhindra att naturen förstörs eller att naturvärden försämrats på ett sätt som inte är av ringa betydelse, eller att påbörja åtgärder för att avhjälpa en naturskada. Samma rätt har en registrerad sammanslutning som avses i 134 § 4 mom. inom sitt verksamhetsområde samt kommunen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

129 §

Åtgärder i samband med brottmål

Tillstånds- och tillsynsverket är målsägande i brottmål.

134 §

Ändringssökande

I livskraftscentralens beslut enligt 4 kap. får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ett beslut enligt denna lag får överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Med avvikelse från vad som anges i 10 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden anför besvär över ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har fattat med stöd av denna lag och som inte gäller en fastighet eller ett område hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den person eller den sammanslutning som beslutet i huvudsak gäller har sin hemkommun respektive hemort.

135 §

Besvär över beslut enligt någon annan lag

Utöver vad som särskilt föreskrivs om ändringssökande har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att anför besvär över ett sådant beslut enligt någon annan lag som gäller beviljande av tillstånd eller godkännande av en plan, när besvärsgunden är att beslutet strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den.

Om ett beslut som avses i 1 mom. har fattats av Tillstånds- och tillsynsverket, iakttas vad som föreskrivs i 191 § 2 mom. i miljöskyddslagen och 15 kap. 2 § 2 mom. i vattenlagen.

140 §

Skyddade naturtyper enligt den upphävda lagen

På de myndighetsbeslut om skyddade naturtyper som har fattats med stöd av 29 eller 30 § i den upphävda lagen tillämpas bestämmelserna i denna lag som följer:

1) på de naturtyper som avses i 29 § 1 mom. 1—5, 7 och 8 punkten i den upphävda lagen tillämpas 64, 66 och 67 § i denna lag,

2) på den i 29 § 1 mom. 6 punkten i den upphävda lagen avsedda naturtypen trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner tillämpas 65—67 § i denna lag.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

141 §

Förekomstplatser för arter enligt den upphävda lagen

På myndighetsbeslut som fattats med stöd av 47 § 2 och 3 mom. i den upphävda lagen och som gäller skydd av platser där det förekommer arter som kräver särskilt skydd tillämpas 77, 80 och 83 § i denna lag.

På de myndighetsbeslut som fattats med stöd av 47 § 5 mom. i den upphävda lagen och som gäller skydd av platser där arter förekommer tillämpas 79, 80 och 83 § i denna lag.

144 §

Tillämpning på naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som godkänts före ikraftträdandet av den upphävda lagen

Vad som i 47 § 4 mom., 53 § 2 mom. och 114 § föreskrivs om naturskyddsprogram tillämpas också på följande skyddsprogram och skyddsbeslut som statsrådet har godkänt före ikraftträdandet av den upphävda lagen:

- 1) det program för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet som godkändes den 24 februari 1978, samt senare kompletteringar,
- 2) det basprogram för myrskydd som godkändes den 19 april 1979 och den 26 mars 1981,
- 3) det program för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar som godkändes den 3 juni 1981,
- 4) det lundskyddsprogram som godkändes den 13 april 1989,
- 5) det skyddsbeslut för Mickelsörarna som godkändes den 24 augusti 1989,
- 6) det strandskyddsprogram som godkändes den 20 december 1990,
- 7) det skyddsprogram för gamla skogar som godkändes den 27 juni 1996.

Denna lag träder i kraft den

20 .

274.

Lag

om ändring av marktäktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i marktäktslagen (555/1981) 2 §, 4 b § 2 mom., 7 § 2 mom., 13 § 3 mom., 14 § 5 mom., 15 § 2 mom., 16 § 3 mom., 19 § 3 mom., 20 a §, 20 c § 2 mom., 23 § 3 mom., 23 a § 2 mom. och 23 b § 4 mom.,

sådana de lyder, 2 §, 7 § 2 mom., 15 § 2 mom., 16 § 3 mom., 19 § 3 mom. och 23 a § 2 mom. i lag 1577/2009, 4 b § 2 mom. och 14 § 5 mom. i lag 977/2017, 13 § 3 mom. och 20 c § 2 mom. i lag 1407/2019, 20 a § i lag 424/2015, 23 § 3 mom. i lag 764/2023 och 23 b § 4 mom. i lag 557/2021, som följer:

2 §

Undantag beträffande tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

- 1) täktverksamhet som baserar sig på gruvlagen (621/2011),
- 2) tagande och nyttjande av substanser som lösgjorts i samband med byggande, då åtgärden grundar sig på ett tillstånd av en myndighet eller en plan som godkänts av en myndighet,
- 3) sådant tagande av substanser på vattenområde för vilket det enligt vattenlagen (587/2011) krävs tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket.

4 b §

Styrning och tillsyn över täktverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar verksamheten enligt denna lag samt verksamhet med ett gemensamt tillstånd enligt 4 a § i de fall då behandlingen av det tillståndsärende som gäller verksamheten omfattas av den statliga miljötillståndsmyndighetens behörighet.

7 §

Tillståndsmyndighet och utlåtanden

Innan tillstånd beviljas ska tillståndsmyndigheten begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket, när

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 1) området är av riksomfattande eller annars av väsentlig betydelse med hänsyn till naturskyddet,
 - 2) området är av betydelse med hänsyn till vattenvården, eller
 - 3) täktverksamheten omedelbart påverkar ett område inom en annan kommun.
-

13 §

Delgivning av och information om tillståndsansökan

Om ansökan gäller ett projekt som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska Tillstånds- och tillsynsverket ges tillfälle att ge ett utlåtande om ansökan. Registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder kan framföra sin åsikt om ansökan.

14 §

Tillsynsmyndighet och förvaltningstvångsärenden

De rättigheter och skyldigheter som tillsynsmyndigheten har enligt 1 och 2 mom. gäller Tillstånds- och tillsynsverket när det övervakar verksamhet med ett gemensamt tillstånd enligt 4 a § i kommunen.

15 §

Avbrytande av täktverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket kan också på de grunder som föreskrivs i 1 mom. avbryta tagandet, om tagandet sker i ett område som är av riksomfattande eller annars av väsentlig betydelse med hänsyn till naturskyddet eller i ett område som är av betydelse med hänsyn till skyddet av ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde.

16 §

Ändring av tillståndsbestämmelser, avvikelser från tillståndsbeslut och återtagande av tillstånd

En i 2 mom. avsedd ändring ska antecknas i tillståndshandlingarna och meddelas Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

19 §

Delgivning av och information om tillståndsbeslut

Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrättas om tillstånd för täkt-
verksamhet.

20 a §

Besvärsrätt

Följande har rätt att anföra besvär över tillståndsbeslut enligt denna lag:

- 1) parterna,
- 2) kommunmedlemmar,
- 3) registrerade föreningar eller stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,
- 4) den kommun där verksamheten är placerad och kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,
- 5) Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,
- 6) andra myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet.

Tillstånds- och tillsynsverket har dessutom rätt att anföra besvär över sådana beslut där förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt ett tillståndsbeslut som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har fattat, om besvären anförs för att ta tillvara ett allmänt miljö- eller naturskyddsintresse eller av någon annan grundad anledning.

20 c §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Förvaltningsdomstolens beslut ska skickas till ändringssökanden och en kopia av beslutet till de parter som har begärt det, samt i ärenden som gäller tillstånd till verksamhetsutövaren, om det inte är verksamhetsutövaren som sökt ändring. En kopia av beslutet ska dessutom skickas till den kommunala tillsynsmyndigheten samt till Tillstånds- och tillsynsverket.

23 §

Tillsynsavgift och statsbidrag

När ett tillståndsärende enligt 4 a § avgörs av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska bestämmelserna i 79 § i bygglagen om avgifter till kommunen för tillsyn över byggnadsarbeten til-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

lämpas på indrivningen av kostnaderna för kontroll av tillståndsansökan och tillsyn över det gemensamma tillståndet. Om det är Tillstånds- och tillsynsverket som avgör ett tillståndsärende enligt 4 a § ska lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas på indrivningen av kostnaderna för kontrollen och tillsynen.

23 a §

Anmälningsskyldighet

Tillståndsmyndigheten ska årligen, på grundval av anmälningarna enligt 1 mom., meddela Tillstånds- och tillsynsverket mängden och arten av substans som tagits.

23 b §

Datasystem

Datasystemet förvaltas av Tillstånds- och tillsynsverket och Finlands miljöcentral, som är personuppgiftsansvariga enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Denna lag träder i kraft den

20 .

275.

Lag

om ändring av terrängtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 8 §, 9 § 1 och 2 mom., 10 §, 11 § 1 mom., 12 §, 25 § 4 punkten, 28 § och 32 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1586/2009, som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

8 §

Regionala förbud och begränsningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan för att förebygga men och olägenheter som avses i 1 § förbjuda eller begränsa användningen av motordrivna fordon inom ett visst markområde eller isbelagt vattenområde för annan trafik än sådan som nämns i 4 § 2 mom. 1 eller 2 punkten. Förbudet eller begränsningen gäller en viss tid eller tills vidare.

Förbud eller begränsningar, med undantag för hastighetsbegränsningar, gäller inte körning som avses i 4 § 2 mom. 3–6 punkten, om inte Tillstånds- och tillsynsverket av särskilt vägande skäl bestämmer något annat.

Tillstånds- och tillsynsverket kan i sitt beslut enligt 1 mom. bestämma att hastighetsbegränsningen i terräng ska vara lägre än den allmänna hastighetsbegränsning som bestäms med stöd av 29 §.

9 §

Behandling av förbuds- och begränsningsärenden

En framställan om att regionala förbud eller begränsningar ska utfärdas kan göras av kommunen eller en medlem i kommunen, av ett renbeteslag eller av en myndighet, ett samfund eller en markägare som berörs av saken. Utfärdandet av förbud eller begränsningar kan också anhängiggöras av Tillstånds- och tillsynsverket.

Tillstånds- och tillsynsverket ska innan ett förbud eller en begränsning utfärdas höra den kommun inom vars område förbudet eller begränsningen kommer att gälla samt ge de myndigheter, samfund, markägare och andra som berörs av saken tillfälle att bli hörda.

— — — — —

10 §

Ikraftträdande av förbud och begränsningar

Tillstånds- och tillsynsverket kan förordna att ett förbud eller en begränsning, trots att ändring har sökts, träder i kraft så som har bestämts i beslutet, efter det att beslutet har tillkännagivits. Besvärinstansen kan dock förbjuda verkställigheten av beslutet.

11 §

Utmärkning av förbud eller begränsningar

Regionala förbud eller begränsningar ska utmärkas på det område som de gäller eller i dess närhet. Tillstånds- och tillsynsverket ska i sitt beslut om förbud eller begränsning bestämma om utmärkningen. Om det i beslutet inte bestäms annat beträffande utmärkningen, är det Tillstånds- och tillsynsverket som ansvarar för utmärkningen av förbudet eller begränsningen. Skyldig att utmärka förbud eller begränsningar på statens markområden eller isbelagda vattenområden är dock

Betänkande FvUB 15/2025 rd

den myndighet i vars besittning området är. Om ett förbud eller en begränsning har utfärdats enbart för att skydda ett enskilt intresse, är det sökanden som ansvarar för utmärkningen.

— — — — —

12 §

Ändring av beslut

Tillstånds- och tillsynsverket kan ändra ett beslut som meddelats med stöd av 8 §, om de förhållanden som rådde när beslutet fattades väsentligt har förändrats eller om grunderna för beslutet senare konstateras ha avvikit väsentligt från vad som förutsattes när beslutet gavs. Då tillämpas vad som föreskrivs i 9–11 §.

25 §

Terrängtrafikförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

— — — — —

4) använder ett motordrivet fordon i terrängen i strid med statsrådets förbud eller begränsning enligt 7 § eller Tillstånds- och tillsynsverkets förbud eller begränsning enligt 8 §,

— — — — —

skall för *terrängtrafikförseelse* dömas till böter, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag eller om inte något annat följer av 26 §.

28 §

Specialtillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket kan på ansökan bevilja den vars rörelseförmåga på grund av ålder, skada eller sjukdom är begränsad, tillstånd att avvika från förbud eller begränsningar enligt 4 eller 8 §.

32 §

Tillsyn

Miljöministeriet svarar för verkställigheten av denna lag och för den högsta tillsynen över att den iakttas. Den allmänna tillsynen i fråga om denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den utövas av Tillstånds- och tillsynsverket och i kommunen av den kommunala miljövårdsmyndigheten.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

20 .

276.

Lag

om ändring av havsskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i havsskyddslagen (1415/1994) 9 § 5 mom., 10 § 2 och 3 mom. och 11 § 4 mom.,
sådana de lyder, 9 § 5 mom., 10 § 3 mom. och 11 § 4 mom. i lag 1585/2009 samt 10 § 2 mom. i
lag 221/1995, som följer:

9 §

Tillstånd till deponering av muddermassa

Om en i 1 mom. avsedd deponering av muddermassa utanför Finlands ekonomiska zon, eller
verkningarna av den, också sträcker sig till Finlands ekonomiska zon eller territorialvatten, är
Tillstånds- och tillsynsverket tillståndsmyndighet för hela projektet. På tillståndsförfarandet och
sökande av ändring tillämpas vad som föreskrivs i vattenlagen (587/2011).

10 §

Konstruktioner i havet

Ett i 1 mom. avsett tillstånd av Finlands miljöcentral utfärdas för bestämd tid eller tills vidare.
Ett gällande tillstånd kan på ansökan av en skadelidande eller på initiativ av en övervakningsmyn-
dighet på nytt tas till behandling, och tillståndet kan återkallas eller tillståndsvillkoren ändras, om
omständigheterna har förändrats väsentligt. Innan tillståndsärendet avgörs ska kommunikations-
ministeriet höras.

Om en i 1 mom. avsedd konstruktion också sträcker sig till Finlands ekonomiska zon eller ter-
ritorialvatten, är Tillstånds- och tillsynsverket tillståndsmyndighet för hela projektet. På till-
ståndsförfarandet och sökande av ändring tillämpas vad som föreskrivs i vattenlagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

11 §

Tillstånd till utforskning och nyttjande av havsbotten och dess inre

Om en i 1 mom. avsedd verksamhet utanför Finlands ekonomiska zon också sträcker sig till Finlands ekonomiska zon eller territorialvatten, är Tillstånds- och tillsynsverket tillståndsmyndighet för hela projektet. På tillståndsförfarandet och sökande av ändring tillämpas vad som föreskrivs i miljöskyddslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

277.

Lag

om ändring av lagen om stödjande av sanering av förorenade områden

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stödjande av sanering av förorenade områden (246/2019) 10 a §, sådan den lyder i lag 1451/2019,
ändras 4 §, 6 § 1 mom., 8 §, 10 § 1 och 2 mom. och 12 § 1—3 mom.,
av dem 12 § 1—3 mom. sådana de lyder i lag 179/2024, och
fogas till lagen en ny 1 a § som följer:

1 a §

Tillämpning på istandsättning av deponier för utvinningsavfall

Förfarandena enligt denna lag tillämpas också på stödjande av istandsättning och riskhantering av sådana deponier för utvinningsavfall som stängts eller övergivits och som medför allvarlig förorening av miljön eller risk för sådan. Istandsättningen av deponier för utvinningsavfall kan stödjas inom ramen för de anslag som i statsbudgeten beviljats för ändamålet.

Tillstånds- och tillsynsverket sköter uppgifter som gäller riskhantering i fråga om deponier för utvinningsavfall som stängts eller övergivits och som medför allvarlig förorening av miljön eller risk för sådan, konkurrensutsättning av utrednings- och istandsättningsprojekten i områdena, fattande av upphandlingsbeslut och uppgifter som gäller verksamheten både under och efter avtalsperioden samt uppgifter som gäller understöd för dessa områden.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

4 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen (688/2001). Bestämmelser om statsbidragsmyndighetens uppgifter finns dessutom i statsunderstödslagen.

Tillstånds- och tillsynsverket ska främja hållbar riskhantering i fråga om förorenade områden. Tillstånds- och tillsynsverket ska dessutom styra och främja verkställigheten och tillämpningen av denna lag genom rådgivning och vägledning.

Bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets sakkunnigtjänster finns i 8 § och bestämmelser om uppgifterna som anordnare av utredning av föroreningsgraden på ett område och sanering av området i 12 §.

Närmare bestämmelser om Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förutsättningar för beviljande av statsunderstöd

Tillstånds- och tillsynsverket kan bevilja understöd för ett i 2 § avsett syfte, om

1) det inte kan utredas vem som orsakat föroreningen eller om förorenaren inte kan anträffas eller inte förmår svara för kostnaderna för åtgärderna, och

2) det är uppenbart oskäligt för någon annan än den som orsakat föroreningen att utreda föroreningsgraden på ett område eller sanera området.

8 §

Sakkunnigtjänster

Tillstånds- och tillsynsverket kan på begäran av sökanden tillhandahålla sakkunnigtjänster för utredning av föroreningsgraden på och för sanering av ett område. Tjänsten är avgiftsbelagd. Bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndigheters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

10 §

Statsunderstödsbeslut

Tillstånds- och tillsynsverket fattar de statsunderstödsbeslut som avses i denna lag och som regleras i 11 § i statsunderstödslagen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om Tillstånds- och tillsynsverket tillhandahåller i 8 § avsedda sakkunnigtjänster för utredning av föroreningsgraden på eller för sanering av ett område, kan uppgift om detta inkluderas i statsunderstödsbeslutet.

12 §

Ordnande av utredning av föroreningsgraden på ett område och ordnande av sanering av området

Tillstånds- och tillsynsverket kan fatta beslut om ordnande av utredning av föroreningsgraden på ett område och ordnande av sanering av området, om förutsättningarna enligt 6 § för beviljande av statsunderstöd uppfylls.

Sökanden, ägaren eller innehavaren av fastigheten eller kommunen ska delta i kostnaderna för ordnandet av utredning av föroreningsgraden på området och ordnandet av sanering av området i enlighet med det beslut som Tillstånds- och tillsynsverket har meddelat. Kostnaderna ska fördelas i lämpligt förhållande med beaktande av hur allvarliga eller sannolika riskerna eller olägenheterna för hälsan eller miljön är, åtgärdernas brådskande natur, andra offentliga medel som erhållits för åtgärderna och andra därmed jämförbara omständigheter. Vid fördelningen av kostnaderna för ordnandet av sanering ska dessutom beaktas den ekonomiska nytta som sökanden, ägaren eller innehavaren av fastigheten eller kommunen får samt lämpligheten och hållbarheten av den metod som används vid saneringen.

Tillstånds- och tillsynsverket svarar för kostnaderna helt och hållet, om det på grund av ärendets brådskande natur, för systematisk utredning av föroreningsgraden i områden, i avsaknad av en ansvarig aktör, för tryggande av skyddsändamålet för ett område som skyddas med stöd av naturvårdslagstiftningen, för tryggande av tillgången till vatten i ett grundvattenområde som används för vattenförsörjning eller av någon annan därmed jämförbar orsak är nödvändigt med hänsyn till ett allmänt miljöintresse. Tillstånds- och tillsynsverket svarar också för kostnaderna helt och hållet, om föroreningen medför eller hotar att medföra synnerligen allvarliga risker eller olägenheter för hälsan eller individens boendemiljö.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De ärenden som gäller statens system för avfallshanteringsarbete enligt 35 § i avfallslagen (1072/1993) och som är anhängiga vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland när denna lag träder i kraft och de förbindelser och avtal som följer av dem överförs till Tillstånds- och tillsynsverket vid ikraftträdandet av denna lag.

278.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om datasystemet för den byggda miljön

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023) 10 §, sådan den lyder i lag 772/2024, som följer:

10 §

Myndigheternas rätt att få sekretessbelagda uppgifter

Följande myndigheter har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt ur datasystemet för den byggda miljön få sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av deras uppgifter:

- 1) Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata,
- 2) livskraftscentralerna,
- 3) Nödcentralsverket,
- 4) Tillstånds- och tillsynsverket,
- 5) Lantmäteriverket,
- 6) Museiverket,
- 7) museer med regionalt ansvar enligt museilagen (314/2019) när de sköter uppgifter som avses i 7 § 1 mom. 2 punkten i den lagen,
- 8) räddningsmyndigheter,
- 9) försvarsministeriet,
- 10) Försvarsmakten,
- 11) Livsmedelsverket,
- 12) Statistikcentralen,
- 13) Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,
- 14) Skatteförvaltningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

279.

Lag

om ändring av lagen om skyddande av byggnadsarvet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) 4 § 2 mom., 5 § 1 mom., 6 § 1, 2 och 4 mom., 7 § 1 och 2 mom., 9 § 1 och 3 mom., 10 a § 1 och 3 mom., 10 b § 1–3 mom., 11 och 12 §, 16 § 1 mom., 17 § 1 mom., 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 2 mom., 23 a och 23 b §, av dem 4 § 2 mom., 5 § 1 mom., 7 § 1 och 2 mom., 9 § 1 och 3 mom., 10 a § 1 och 3 mom., 10 b § 1–3 mom., 18 § 1 mom. samt 23 a och 23 b § sådana de lyder i lag 1085/2020 och 16 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1631/2015, som följer:

4 §

Myndigheter

Livskraftscentralerna och Museiverket främjar samt Tillstånds- och tillsynsverket och Museiverket utövar tillsyn över bevarandet av byggnadsarvet med stöd av denna lag.

5 §

Inledande av ett ärende

Ett ärende som gäller skyddande av en byggnad inleds vid Tillstånds- och tillsynsverket på framställning eller på verkets eget initiativ.

6 §

Förbud mot äventyrande av byggnadsarvet

Tillstånds- och tillsynsverket kan förbjuda sådana åtgärder som äventyrar en byggnads kulturhistoriska betydelse (*förbud mot äventyrande av byggnadsarvet*). Förbud mot äventyrande av byggnadsarvet ska dock alltid utfärdas när det är nödvändigt för att säkerställa skyddet. Tillstånds- och tillsynsverket kan även förplikta byggnadens ägare eller innehavare att vidta behövliga skyddsåtgärder för att säkerställa skyddandet av byggnaden.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Ett förbud mot äventyrande av byggnadsarvet kan utfärdas då ett ärende som gäller skyddande av en byggnad har inletts. Om förbudet inte tillräckligt väl tryggar byggnadens fortlevnad, kan Tillstånds- och tillsynsverket utfärda nödvändiga föreskrifter som kompletterar förbudet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska behandla ett skyddsärende inom två år från det att ett förbud mot äventyrande av byggnadsarvet har utfärdats.

7 §

Hörande av parterna samt utlåtanden

Tillstånds- och tillsynsverket ska, innan det fattar beslut om skyddet av en byggnad, ge byggnadens och fastighetens ägare och, om byggnaden eller fastigheten inte är i ägarens besittning, dess innehavare samt ägare och innehavare av intill eller mitt emot belägna fastigheter och andra områden tillfälle att bli hörda. Tillstånds- och tillsynsverket ska också begära ett utlåtande av den kommun inom vilken byggnaden är belägen och av Museiverket samt vid behov av andra sammanslutningar. Inom samernas hembygdsområde och i ärenden som gäller det samiska byggnadsarvet ska ett utlåtande begäras av sametinget och Samemuseet Siida. Inom skoltområdet och i ärenden som gäller det skoltsamiska byggnadsarvet ska ett utlåtande dessutom begäras av skoltarnas byastämma.

När ett skyddsärende har inletts kan Tillstånds- och tillsynsverket ordna en sammankomst där de som enligt 1 mom. ska höras samt andra vars förhållanden ärendet avsevärt kan inverka på har möjlighet att föra fram synpunkter på skyddsbehovet, skyddets ändamål och skyddsmetoderna. Kallelsen till sammankomsten sänds antingen per brev eller, om det inte på förhand är känt vilka som ska kallas till sammankomsten, genom att saken kungörs i minst en tidning med allmän spridning på den ort där byggnaden är belägen.

9 §

Beslut som gäller skydd av byggnad

Tillstånds- och tillsynsverket beslutar om skyddet av en byggnad.

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge miljöministeriet beslutet som gäller skydd.

10 a §

Avvikelse från skyddsbeslut

Tillstånds- och tillsynsverket får på ansökan av byggnadens eller fastighetens ägare eller innehavare och på villkor som verket fastställt bevilja tillstånd att avvika från skyddsbeslutet, om

1) en del av byggnaden är skadad och den skadade delen äventyrar användningen av byggnaden i enlighet med dess användningsändamål eller bevarandet av de värden som ligger till grund för skyddet,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2) det på grund av skyddet inte går att använda byggnaden för dess användningsändamål eller ändra byggnaden för ett nytt lämpligt användningsändamål, eller

3) det finns någon annan synnerligen vägande grund som främjar användningen eller vården av byggnadsarvet.

Om Tillstånds- och tillsynsverket beviljar tillstånd att avvika från skyddsbeslutet, ska verket bestämma en tid inom vilken ett tillstånd som förutsätts enligt någon annan lag och som behövs för att genomföra den åtgärd som ligger till grund för avvikelserna ska sökas eller inom vilken åtgärden ska fullföljas. Tidsfristen börjar från det att beslutet vinner laga kraft och får vara högst två år. På tillståndshavarens ansökan får Tillstånds- och tillsynsverket förlänga tidsfristen med högst två år.

10 b §

Förfarande vid ansökan om avvikelse från skyddsbeslut

Ansökan om tillstånd att avvika från skyddsbeslut ska lämnas skriftligen till Tillstånds- och tillsynsverket. Ansökan ska motiveras och det ska preciseras i ansökan i vilka avseenden det är meningen att avvika från skyddsbeslutet. Ansökan ska åtföljas av en plan över den åtgärd som kräver att avvikelse görs. Om ansökan görs av någon annan än byggnadens ägare, ska ägarens samtycke bifogas.

Innan Tillstånds- och tillsynsverket fattar beslut om avvikelse från skyddsbeslut ska det begäras ett utlåtande från Museiverket och den kommun i vilken byggnaden är belägen. Dessutom ska de andra aktörer som avses i 7 § 1 mom. vid behov beredas tillfälle att bli hörda. Inom samernas hembygdsområde och i ärenden som gäller det samiska byggnadsarvet ska ett utlåtande begäras av sametinget och Samemuseet Siida. Inom skoltområdet och i ärenden som gäller det skoltsamiska byggnadsarvet ska ett utlåtande dessutom begäras av skoltarnas byastämman.

Tillstånds- och tillsynsverket ska delge beslutet om avvikelse till byggnadstillsynsmyndigheten i den kommun i vilken byggnaden är belägen.

11 §

Överlåtelse av en byggnad som ägs av staten

Om en staten tillhörig byggnad som tidigare har skyddats med stöd av bestämmelserna om skydd för staten tillhöriga byggnader överläts till någon annan, ska Tillstånds- och tillsynsverket inleda skyddandet av byggnaden.

Överlåtaren ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om överlåtelsen av en sådan byggnad som avses i 1 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

12 §

Anmälan om skydd

När ett ärende som gäller skyddande av en byggnad har inletts vid Tillstånds- och tillsynsverket, ett skyddsbeslut har vunnit laga kraft eller skyddet har upphävts genom ett lagakraftvunnet beslut, ska verket anmäla detta till den behöriga registreringsmyndigheten, som ska göra en anteckning om saken i lagfarts- och inteckningsregistret. Den fastighet på vilken byggnaden är belägen ska nämnas i anmälan.

16 §

Beviljande och utbetalning av bidrag

Livskraftscentralen och Museiverket kan bevilja ägaren till en byggnad som förklarats skyddad bidrag för byggnadens skötsel och underhåll inom ramen för statsbudgeten. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter sådana i 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) nämnda uppgifter som gäller utbetalning, avbrytande av utbetalningen och återkrav av bidrag som livskraftscentralen beviljat. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter utöver livskraftscentralen även tillsynsuppgifter i enlighet med 15 § i statsunderstödslagen när det gäller bidrag som beviljats av livskraftscentralen.

17 §

Nödvändiga iståndsättningsarbeten

Om ägaren har försummat att underhålla eller iståndsätta byggnaden på ett sådant sätt som syftet med bevarandet eller skyddandet av byggnaden kräver, kan Tillstånds- och tillsynsverket vid vite eller med hot om att verket låter utföra arbetet på ägarens bekostnad, förplikta ägaren att inom en viss tid vidta behövliga åtgärder för att iståndsätta byggnaden eller återställa den i ursprungligt skick. De kostnader som föranleds av åtgärderna betalas i förskott av statens medel. Kostnaderna är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

18 §

Inspektionsrätt

Om det finns grundad anledning att misstänka att de föreskrifter som gäller skyddande av en byggnad eller som har utfärdats i anslutning till ett förbud mot äventyrande av byggnadsarvet eller villkoren i ett tillstånd att avvika från ett skyddsbeslut har överträtts, har Museiverket och Tillstånds- och tillsynsverket rätt att inspektera byggnaden eller rummen där. Utrymmen som används för boende av permanent natur får emellertid inspekteras endast om det finns en misstanke om sådant straffbart förfarande som kan medföra fängelsestraff och om det är nödvändigt för att

Betänkande FvUB 15/2025 rd

utreda detta straffbara förfarande. På inspektionerna tillämpas dessutom 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

19 §

Anmälan om skada

Om en byggnad som förklarats skyddad har skadats eller förstörts, ska byggnadens ägare eller innehavare utan dröjsmål anmäla detta till Tillstånds- och tillsynsverket. Verket ska omedelbart, efter att ha underhandlat om saken med Museiverket, fatta beslut om behövliga åtgärder.

20 §

Ordnande av uppföljning

Tillstånds- och tillsynsverket, landskapsförbunden och kommunerna svarar inom sina respektive områden för uppföljningen av den byggda kulturmiljöns skick och utveckling.

23 a §

Förfarande i brottmål

Tillstånds- och tillsynsverket ska göra en anmälan till polisen för förundersökning, om det finns anledning att misstänka en gärning eller försummelse som utgör brott enligt 48 kap. 6 § i strafflagen och som strider mot denna lag.

Tillstånds- och tillsynsverket ska också göra en anmälan till polisen för förundersökning, om det finns anledning att misstänka en sådan gärning eller försummelse som avses i 23 § i denna lag. Anmälan behöver emellertid inte göras, om gärningen eller försummelsen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa och allmänt intresse inte kräver att en anmälan görs.

Tillstånds- och tillsynsverket ska ges tillfälle att bli hört när en gärning eller försummelse som avses i 1 eller 2 mom. behandlas vid förundersökning och åtalsprövning. Vid handläggningen av ett sådant ärende vid domstol ska domstolen ge Tillstånds- och tillsynsverket tillfälle att bli hört.

23 b §

Rätt att få uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket, livskraftscentralen, Museiverket, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och Lantmäteriverket har, för att utföra de uppgifter som dessa har enligt denna lag, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt av Skatteförvaltningen få för behandlingen av ärendet nödvändiga uppgifter om en avliden persons och dödsbodelägarnas namn och hemvist, personbeteckning eller födelsedag samt dödsdag och uppgifter om boutredningsmannen, testamentsexekutorn eller skiftesmannen.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

280.

Lag

om ändring av bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bygglagen (751/2023) 4 §, 19 § 2 mom., 66 § 1 och 2 mom., 67 § 1 mom., 67 a §, 75 § 1 mom., 132 § 3 mom., 179 § 3 mom., 179 a § 1 mom., 182 § 2 mom., 185 § 2 mom. och 188 §, av dem 67 a §, 179 § 3 mom., 179 a § 1 mom. och 182 § 2 mom. sådana de lyder i lag 897/2024, som följer:

4 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket främjar ordnandet av byggnadsväsendet.
Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att ärenden som har verkningar som är riksomfattande och betydande på landskapsnivå beaktas vid byggandet.

19 §

Godkännande av, hörande om och offentliggörande av byggnadsordning

Kommunen ska hålla förslaget till byggnadsordning offentligt framlagt under minst 30 dagar. Bestämmelser om offentliggörande av kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015). Kommunmedlemmarna och intressenterna ska ges tillfälle att framställa en anmärkning mot förslaget. Anmärkningen ska ges in till kommunen före utgången av den tid under vilken förslaget är framlagt. Utlåtande om förslaget till byggnadsordning ska begäras av Tillstånds- och tillsynsverket, landskapsförbundet och den kommun vars område kan påverkas av byggnadsordningen när det gäller områdesanvändningen eller bebyggandet av området. De som framställt en anmärkning och som uppgett sina kontaktuppgifter ska underrättas om kommunens motiverade ställningstagande till den framförda åsikten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

66 §

Utlåtande om rivningslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om bygglov

Kommunen ska begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket om en ansökan om rivningslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om en sådan ansökan om bygglov eller placeringstillstånd på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering inte tillämpas, om tillstånd söks för ett område som hör till

- 1) ett naturskyddsprogram som statsrådet godkänt,
- 2) ett område som hör till en naturtyp som skyddats med stöd av naturvårdslagen (9/2023) eller en förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd och på vilken ett sådant beslut som avses i 66 § 1 mom. eller 77 § 2 mom. i den lagen gäller,
- 3) ett landskapsvårdsområde enligt naturvårdslagen, eller
- 4) ett rekreations- eller skyddsområde som angetts i en landskapsplan.

Utlåtande behöver inte begäras, om byggandet eller rivningen grundar sig på ett undantagslov som Tillstånds- och tillsynsverket har gett utlåtande om. Utlåtande behöver inte heller begäras med stöd av 1 mom. 4 punkten, om det för området finns en detaljplan eller generalplan eller en generalplan med rättsverkningar enligt tidigare lagstiftning som gäller byggande.

67 §

Utlåtande om undantagslov samt om bygglov på en byggplats på ett område i behov av planering

Kommunen ska begära utlåtande av livskraftscentralen om en ansökan om undantagslov och om en sådan ansökan om bygglov eller placeringstillstånd på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering tillämpas, om tillståndsansökan sannolikt gäller statens transportnät. Kommunen ska begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket om en ansökan om undantagslov och om en sådan ansökan om bygglov eller placeringstillstånd på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering tillämpas, om tillståndsansökan sannolikt gäller

- 1) ett med tanke på miljöskyddet eller naturvården betydande område,
 - 2) ett med tanke på skyddet av kulturarvet eller rekreationsbehoven betydande objekt eller område.
-

67 a §

Utlåtande om placeringstillstånd för omställning till ren energi

Kommunen ska begära utlåtande om en ansökan om placeringstillstånd för omställning till ren energi av Tillstånds- och tillsynsverket, landskapsförbundet samt andra statliga myndigheter, om tillståndsansökan i avsevärd mån gäller deras verksamhetsområde.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

75 §

Miljökonsekvensbedömning

Om en miljökonsekvensbedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska utarbetas för byggandet eller för en annan åtgärd som enligt denna lag förutsätter tillstånd eller myndigheternas godkännande ska det, utöver vad som anges i 63 §, informeras i det allmänna datanätet om att behandlingen av ansökan har inletts. Tillstånds- och tillsynsverket ska ges tillfälle att ge ett utlåtande om ansökan. Ett sammandrag av alla anmärkningar och utlåtanden som lämnats in i fråga om ansökan ska göras, och sammandraget ska vara allmänt tillgängligt samtidigt som beslutet meddelas.

132 §

Avledning av vatten samt dikning

Ett ärende som avses i 2 mom. avgörs dock i enlighet med 5 kap. i vattenlagen, om

- 1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde,
- 2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i en detaljplan,
- 3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområde,
- 4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man,
- 5) dikningen kräver tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket eller beslut vid en dikningsförrättning.

179 §

Besvärsrätt i fråga om bygglov

Om byggande enligt bygglovet innebär att en sådan byggnad av nationell betydelse eller betydelse för landskapet som det krävs rivningslov för rivs, har även Tillstånds- och tillsynsverket besvärsrätt i fråga om bygglovet.

179 a §

Besvärsrätt i fråga om placeringstillstånd för omställning till ren energi

Besvärsrätt i fråga om placeringstillstånd för omställning till ren energi har

- 1) ägaren och innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot,
- 2) ägaren och innehavaren av en sådan fastighet eller ett annat område vars bebyggande eller användning i annat syfte beslutet i väsentlig mån kan påverka,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 3) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
 - 4) kommunen,
 - 5) en grannkommun vars markanvändningsplanering beslutet påverkar,
 - 6) Tillstånds- och tillsynsverket,
 - 7) en annan än i 4–6 punkten avsedd myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.
- — — — —

182 §

Besvärsrätt i fråga om rivningslov

— — — — —

Om byggnaden är nationellt betydande eller betydande för landskapet, besvärsrätt i fråga om ett beslut om rivning av en byggnad har även Tillstånds- ja och tillsynsverket samt en museimyndighet.

185 §

Delgivning av och information om vissa beslut

— — — — —

Kommunen ska sända ett undantagslov enligt 57 § till sökanden. Kommunen ska se till att undantagslovet eller en kopia av det sänds även till dem som har framställt en anmärkning samt till dem som särskilt har begärt det. Står flera bakom samma anmärkning behöver undantagslovet eller en kopia av det sändas enbart till den som är första undertecknare i anmärkningen. Den första undertecknaren svarar för att informationen sänds till de övriga undertecknarna. Kommunen ska dessutom utan dröjsmål delge Tillstånds- och tillsynsverket undantagslovet.

— — — — —

188 §

Myndigheters rätt att få uppgifter

Miljöministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att av kommunerna, landskapsförbunden och andra myndigheter enligt denna lag avgiftsfritt få de uppgifter som behövs med tanke på styrningen, uppföljningen och utvecklingen enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den

20 .

— — — — —

281.

Lag

om ändring av lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (15/2022) 3 § 4 mom., 6, 7 och 10 §, 19 § 1 mom., 20 § 1 och 2 mom., 28 §, 30 § 1 mom., 31 § 3 och 4 mom., 36 § 1 mom., 37 § och 38 § 1 mom., av dem 3 § 4 mom. sådant det lyder i lag 669/2024, som följer:

3 §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Närmare bestämmelser om beviljande, förutsättningar för beviljande, utbetalning och användning av bidrag eller ersättning eller av stöd med anledning av fiskgjusars häckning samt om livskraftscentralens och bidragsmottagarens skyldigheter får utfärdas genom förordning av statsrådet med iakttagande av vad som föreskrivs i de riktlinjer som nämns i 2 mom. och i den förordning som nämns i 2 mom.

6 §

Livskraftscentralens uppgifter

Livskraftscentralen har till uppgift att

- 1) främja förebyggandet av skador som orsakas av fridlysta djur,
- 2) behandla och avgöra skadeanmälningar och ersättnings-, stöd- och bidragsansökningar samt begäranden om omprövning av dem,
- 3) verkställa bidrag, ersättning och stöd samt sköta den rådgivning, styrning, information och övervakning som anknyter till dem.

Behörig statlig myndighet är den livskraftscentral inom vars verksamhetsområde en skada inträffar. Livskraftscentralen i Lappland behandlar och avgör dock ansökningar om stöd med anledning av kungsörnars häckning, och Livskraftscentralen i Mellersta Finland behandlar och avgör ansökningar om stöd med anledning av fiskgjusars häckning.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

7 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

Sysselsättnings-, utveckling- och förvaltningscentret sköter de i 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) angivna uppgifter som hänför sig till utbetalning och återkrav av bidrag. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter jämsides med den behöriga livskraftscentralen också övervakningsuppgifter som avses i 15 § i den lagen.

10 §

Bidragets ändamål

Livskraftscentralen får bevilja bidrag för förebyggande av skador som avses i 15, 21 och 26 § samt för förebyggande av skador på byggnader inom ramen för de anslag som anvisats i statsbudgeten. Bidrag kan beviljas för anskaffning av varor och tjänster samt för forskning och utvecklingsarbete.

19 §

Anmälan om skada på odling och djur

Den som lidit skada ska utan dröjsmål efter att ha upptäckt skadan göra en skadeanmälan till livskraftscentralen. Anmälan anses ha lämnats in när den har anlänt till myndigheten. I anmälan ska ingå kontaktuppgifter till den skadelidande samt uppgifter om skadeplatsen, vad som orsakat skadan och tidpunkten för skadan samt uppgifter om skadeobjektet och skadans omfattning.

20 §

Konstaterande och värdering av skador på odling och djur

Skador på odling konstateras och värderas på den skadelidandes begäran av den behöriga kommunala myndigheten. Skador på djur konstateras och värderas av en oberoende sakkunnig som livskraftscentralen har godkänt. Värderingen ska göras utan dröjsmål efter det att livskraftscentralen tagit emot skadeanmälan och den som ska utföra värderingen har underrättats om skadan.

Livskraftscentralen får överföra uppgiften att värdera skador på djur på någon som har behövlig kompetens och de bästa förutsättningarna för att värdera skadan. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på en utomstående person som värderar en skada när han eller hon utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

28 §

Ansökan om bidrag

Bidrag söks hos den behöriga livskraftscentralen innan det projekt eller den åtgärd som bidraget avser påbörjas. Bestämmelser om ansökan om bidrag finns dessutom i 9 § i statsunderstöds-
lagen.

Livskraftscentralen kan fastställa en ansökningstid för bidraget.

30 §

Ansökan om ersättning och stöd

Ersättning och stöd söks hos den behöriga livskraftscentralen. Ersättning ska sökas utan obefogat dröjsmål efter det att skadan har konstaterats. Stöd enligt 5 kap. ska sökas årligen senast den 31 oktober.

31 §

Ersättningsansökan

Om skadans storlek kan konstateras först under den följande växtperioden, ska ansökan till denna del kompletteras med tilläggsutredning där skadans storlek verifieras. Tilläggsutredningen ska ges in till livskraftscentralen före utgången av maj året efter det år då skadan inträffade.

Sökanden ska i samband med behandlingen av ersättningsansökan lämna uppgifter på begäran även om andra omständigheter som den behöriga livskraftscentralen behöver för att kunna avgöra ansökan.

36 §

Återbetalning av bidrag, ersättning och stöd

Ersättnings- och stödmottagare ska utan dröjsmål betala tillbaka till livskraftscentralen ersättning eller stöd som erhållits på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund.

37 §

Avbrytande av utbetalningen samt återkrav av bidrag, ersättning och stöd

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska genom sitt beslut bestämma att utbetalningen av ersättning och stöd ska upphöra och att ersättning och stöd som redan betalats ut ska återkrävas, om

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 1) mottagaren har låtit bli att uppgi, eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter om, en sådan omständighet som väsentligt har kunnat inverka på erhållandet av ersättningen eller stödet eller på ersättnings- eller stödbeloppet,
- 2) mottagaren har underlåtit att återbetala en sådan ersättning eller ett sådant stöd som enligt 36 § ska betalas tillbaka,
- 3) ersättningen eller stödet av andra än i 1 och 2 punkten avsedda orsaker har beviljats eller betalats ut utan grund,
- 4) åtgärden förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

38 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras av beslut som livskraftscentralen eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har fattat enligt denna lag. Bestämmelser om omprövningsbegäran finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den

20 _____.

282.

Lag

om ändring av 1 § lagen om Finlands miljöcentral

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finlands miljöcentral (1069/2009) 1 § 2 mom. som följer:

1 §

Finlands miljöcentralns verksamhetsidé och uppgifter

Vid utförandet av de uppgifter som nämns i 1 mom. ska Finlands miljöcentral särskilt

- 1) undersöka och bedöma förändringar i miljön, områdesanvändningen och vattentillgångarna och orsakerna till dem och i samverkan med andra aktörer utveckla metoder för förebyggande och avhjälpande av skadliga förändringar i miljön,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 2) producera sakkunnigtjänster för miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket samt livskraftscentralerna,
 - 3) övervaka och bedöma miljöns tillstånd och belastning samt områdesanvändningen och vattentillgångarna, och fullfölja rapporteringsförpliktelser i anslutning till dessa,
 - 4) upprätthålla och utveckla datasystem, informationslager och informationstjänster inom verksamhetsområdet,
 - 5) delta i internationellt samarbete i anslutning till sina uppgifter,
 - 6) främja miljömedvetenhet och producera utbildningstjänster inom sitt verksamhetsområde.
-

Denna lag träder i kraft den

20 .

283.

Lag

om ändring av 1 c § i lagen om Ekenäs skärgårds nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Ekenäs skärgårds nationalpark (485/1989) 1 c §, sådan den lyder i lag 526/2023, som följer:

1 c §

Som stöd för Forststyrelsen i frågor som gäller skötseln och nyttjandet av Ekenäs skärgårds nationalpark kan en delegation tillsättas för nationalparken. Delegationen kan ha högst tio medlemmar som Forststyrelsen utnämner för fyra år i sänder, och detsamma gäller medlemmarnas personliga ersättare. I delegationen ska miljöministeriet, livskraftscentralen, berörda kommuner och lokala sammanslutningar som företräder naturvård, viltvård, invånare och näringar samt lokala friluftorganisationer vara representerade. Forststyrelsen ska vara sakkunnigledamot i delegationen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

284.

Lag

om ändring av lagen om friluftsliv

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om friluftsliv (606/1973) 4, 11, 12, 14 och 29 §, sådana de lyder, 4, 11, 12 och 14 § i lag 1572/2009 och 29 § i lag 1413/2019, som följer:

4 §

En plan för en friluftsled fastställs av Tillstånds- och tillsynsverket. Innan planen fastställs ska de vars rätt eller fördel planen berör beredas tillfälle att framställa anmärkningar mot planen.

Kommunen ska i det syfte som anges i 1 mom. hålla planen framlagd under 14 dagar. Anmärkningarna mot planen ska, ställda till Tillstånds- och tillsynsverket, inlämnas till respektive kommunala myndighet inom 30 dagar från utgången av den tid under vilken planen varit framlagd. Framläggandet av planen samt sättet för framställande av anmärkningar mot planen och tiden inom vilken detta ska ske ska på kommunens bekostnad kungöras i den ordning i vilken kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Dessutom ska, om detta kan ske utan olägenhet, ett särskilt meddelande om att planen framlagts ges till de markägare och de lokala renbeteslag inom renskötselområdet genom vilkas område leden skulle komma att gå.

De inlämnade anmärkningsskrifterna och kommunens eget utlåtande ska kommunen ge in till Tillstånds- och tillsynsverket.

11 §

I fråga om flyttning av friluftsled gäller vad som föreskrivs om anläggande av friluftsled. Markägare kan göra framställning om flyttning hos kommunen. Om kommunen motsätter sig flyttningen kan markägaren hänskjuta ärendet till Tillstånds- och tillsynsverket.

12 §

Är en friluftsled eller en del av den till följd av förändrade förhållanden inte längre behövlig för allmän friluftsverksamhet, kan Tillstånds- och tillsynsverket av detta eller av annat särskilt skäl på ansökan av kommunen eller markägaren dra in friluftsleden eller en del av den.

Har en friluftsled eller en del av den dragits in, övergår det område som hört till leden utan ersättning i ägarens besittning.

Tillstånds- och tillsynsverket ska göra en anmälan om indragningen av friluftsleden till fastighetsregisterföraren, som ska se till att det i fastighetsregistret görs behövliga anteckningar om att friluftsleden blivit indragen.

14 §

Tillstånds- och tillsynsverket kan förordna en kommun att se till att en plan för en friluftsled uppgörs för en annan kommuns område, att det anhålls om fastställelse av planen och ansöks om friluftsledsför rättning och att friluftsleden upprätthålls, om den andra kommunen samtyckt till

Betänkande FvUB 15/2025 rd

detta. Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer om hur kostnader och ersättningar som orsakas av friluftsleden ska fördelas mellan kommunerna, om inte kommunerna träffat överenskommelse i saken.

29 §

Tillstånds- och tillsynsverket ska genom offentlig kungörelse delge beslut om fastställande av en plan för en friluftsled eller om indragning av en friluftsled. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen (434/2003). Information om kungörelsen ska offentliggöras i den berörda kommunen. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015).

Denna lag träder i kraft den

20 .

285.

Lag

om ändring av 6 d § i lagen om Urho Kekkonens nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Urho Kekkonens nationalpark (228/1983) 6 d §, sådan den lyder i lag 525/2023, som följer:

6 d §

En delegation som tillsätts för Urho Kekkonens nationalpark ger Forststyrelsen stöd i frågor som gäller skötseln och nyttjandet av nationalparken. Delegationen kan ha högst fjorton medlemmar som Forststyrelsen utnämner för fyra år i sänder, och detsamma gäller medlemmarnas personliga ersättare. I delegationen ska miljöministeriet, livskraftscentralen, Sametinget, berörda kommuner och renbeteslag, Försvarmakten och lokala sammanslutningar som företräder naturvård, viltvård, fiskeriområden, invånare och näringar samt lokala friluftorganisationer vara representerade. Forststyrelsen ska vara sakkunnigledamot i delegationen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

286.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om frivilligt deltagande i miljölednings- och miljörevisionsordningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om frivilligt deltagande i miljölednings- och miljörevisionsordningen (121/2011) 7 § 1 mom. som följer:

7§

Tillsynsmyndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket, de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna, skogscentralerna, Energimarknadsverket och Säkerhets- och kemikalieverket är inom sina respektive verksamhetsområden sådana tillsynsmyndigheter som avses i 2 § 5 punkten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

287.

Lag

om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) 4 § 2–4 mom., 5 och 6 §, 6 b § 1 mom., 6 e § 1 mom., 6 f §, 6 g § 2 mom., 6 h § 1 mom., 6 i § 1 och 3 mom., 6 j och 6 k §, 6 l § 1 mom., 9 § 2 mom., 10 a § 1 mom., 10 b—10 d och 10 f §, 11 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 15 §, 16 § 2 mom., 17 § 2 och 3 mom., 26 a § 3 mom., 26 f § 1 mom., 26 j § 1 mom. och 26 l § 6 punkten,
sådana de lyder, 4 § 2 mom., 6 §, 9 § 2 mom., 11 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 och 2 mom. samt 16 § 2 mom. i lag 1593/2009, 4 § 3 mom., 26 a § 3 mom., 26 f § 1 mom. och 26 l § 6 punkten i lag 272/

Betänkande FvUB 15/2025 rd

2011, 4 § 4 mom. i lag 571/2014, 5 § i lagarna 1593/2009, 272/2011 och 507/2020, 6 b § 1 mom., 6 e § 1 mom., 6 f §, 6 g § 2 mom., 6 h § 1 mom., 6 i § 1 och 3 mom., 6 j och 6 k § samt 6 l § 1 mom. i lag 507/2020, 10 a § 1 mom., 10 b, 10 c och 10 f § i lag 1263/2014, 10 d § i lagarna 1263/2014 och 1410/2019, 15 § och 17 § 2 och 3 mom. i lag 1410/2019 samt 26 j § 1 mom. i lag 272/2020, och fogas till 3 §, sådan den lyder i lag 1833/2009, ett nytt 2 mom., till 4 §, sådan den lyder i lagarna 1593/2009, 272/2011 och 571/2014, ett nytt 6 mom. och till lagen en ny 6 m § som följer:

3 §

Vattenförvaltningsområde

Närmare bestämmelser om vattenförvaltningsområdena får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Myndigheter

Tillstånds- och tillsynsverket är den vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndighet som avses i denna lag. I denna lag avsedd verkställighets- och stödmyndighet för vattenvården och havsvården är livskraftscentralen, om vilken det föreskrivs i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) och med stöd av den.

Miljöministeriet ansvarar för samarbetet med andra stater i Östersjöns avrinningsområde vid planeringen av havsvården. Finlands miljöcentral, vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt andra behöriga myndigheter deltar i samarbetet inom det egna verksamhetsområdet.

Finlands miljöcentral, Meteorologiska institutet, Naturresursinstitutet, vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt Forststyrelsen ansvarar för övervakningsuppgifter och andra uppgifter i fråga om havsvården inom sina verksamhetsområden.

Närmare bestämmelser om uppgifterna för de myndigheter som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndighetens uppgifter

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har till uppgift att inom varje vattenförvaltningsområde

- 1) karakterisera vattnen,
- 2) utreda den mänskliga verksamhetens inverkan på vattnen,
- 3) göra ekonomiska analyser av vattenanvändningen,
- 4) samla in uppgifter om sådana områden som föreskrivs genom förordning av statsrådet och som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning ska skyddas,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

- 5) samla in behövliga uppgifter om områden avsedda för tagande av hushållsvatten,
- 6) bereda klassificeringen av vattnen enligt status,
- 7) ordna övervakningen av vattnen och utarbeta ett övervakningsprogram,
- 8) bereda förvaltningsplanen och åtgärdsprogrammet,
- 9) fullgöra andra än i 1—8 punkten avsedda uppgifter som ålagts av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet med avseende på vattenvårdsförvaltningen.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har till uppgift att inom havsvårdsförvaltningen

- 1) delta i uppgörandet av en inledande bedömning av den marina miljöns särdrag och den marina miljöns tillstånd som samordnas av Finlands miljöcentral,
- 2) göra sådana utredningar som behövs för att fastställa vad som avses med en god miljöstatus i den marina miljön samt ställa upp miljömål och därtill hörande deskriptorer,
- 3) delta i utarbetandet av ett program för övervakning av Östersjöns tillstånd som samordnas av Finlands miljöcentral och ordna övervakningen av kustvattnen,
- 4) bereda havsförvaltningsplanen och dess åtgärdsprogram,
- 5) fullgöra andra än i 1—4 punkten avsedda uppgifter som ålagts av miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet med avseende på havsvårdsförvaltningen.

Finlands miljöcentral ansvarar för beredningen av havsförvaltningsplanens övervakningsprogram och ger vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten sakkunnighjälp i de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. och för register över de uppgifter som avses i 1 mom. 4 punkten.

6§

Uppgifter för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska främja genomförandet av åtgärder inom sitt verksamhetsområde.

Bestämmelser om uppgiften att ordna stöd för vattenvården och havsvården finns i 1 a kap. Bestämmelser om fiskerimyndigheten finns i lagen om fiske (379/2015).

1 a kap.

Stöd för vattenvård och havsvård

6 b §

Ordnande av stöd

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ordnar upphandlingen av stödet och överlåtelsen av stödet till stödmottagaren. Till uppgifterna för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården hör att planera stödinsatser, förbereda upphandlingen av stödet, fatta upphandlingsbeslut och ingå upphandlingskontrakt, ordna upphandlingen och överlåtelsen av stödet på basis av stödbeslutet samt att sköta andra organiseringsuppgifter som krävs för stödinsatserna.

— — — — —

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 e §

Ansökan om stöd

Stöd ska sökas hos verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården innan den åtgärd som får stöd inleds. Stöd kan inte sökas förrän den tid har löpt ut under vilken ett stöd som beviljats för samma åtgärd ger effekter.

6 f §

Ansökningstid och information

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården kan fastställa en ansökningstid för stödet. Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska informera om möjligheten att ansöka om stöd, om det förfarande som ska iakttas vid ansökan samt om förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

6 g §

Förutsättningar för beviljande av stöd

Stödet kan täcka kostnaderna helt eller delvis. Grunden för beräkningen av det stöd som beviljas är det försäljningspris inklusive mervärdesskatt till vilket verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården upphandlar varan eller tjänsten.

6 h §

Återtagande av stödansökan

Den som ansöker om stöd kan återta ansökan helt eller delvis fram till delfäendet av stödbeslutet. Sökanden ska utan dröjsmål skriftligen underrätta verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården om återtagandet.

6 i §

Beslut och avtal

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården fattar ett skriftligt beslut om stödet. Beslut ska fattas även i ett ärende som avses i 6 h §.

Dessutom kan verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ingå avtal med stödmottagaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Avtalet ska innehålla behövliga bestämmelser om avtalsparternas uppgifter och ansvar i fråga om stödinsatserna, det förfarande som ska iakttas och andra detaljer som gäller det praktiska genomförandet av stödinsatsen.

6 j §

Avbrytande och återkrav av stöd

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska genom sitt beslut avbryta stödinsatserna, om

1) det är uppenbart att

a) stödmottagaren har låtit bli att uppges eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter om en sådan omständighet som väsentligt har kunnat inverka på erhållandet av stödet, stödbeloppet eller stödvillkoren,

b) stödmottagaren använder stödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för, eller

c) stödmottagaren i övrigt väsentligen bryter mot stödvillkoren, eller om

2) iakttagandet av EU-lagstiftning som gäller statligt stöd och som tillämpas på det berörda stödet förutsätter detta.

Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården ska genom sitt beslut bestämma att stöd som redan överlåtits eller dess värde helt eller delvis ska återkrävas. Verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården kan låta bli att återkräva stödet eller en del av det, om stödmottagaren har rättat sitt förfarande enligt 1 mom. 1 punkten och uppnåendet av målen för stödet inte har äventyrats.

6 k §

Ränta och dröjsmålsränta

I det belopp som återkrävs ska verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården, räknat från den dag då stödet beviljades, inkludera en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast den förfallodag som verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården har bestämt, ska det på det återkrävda beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

6 l §

Begäran om omprövning och sökande av ändring i beslut som gäller stöd

I fråga om beslut som verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården fattat enligt detta kapitel får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

6 m §

Bokföring

Stödmottagaren ska bokföra projektet enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller på något annat sätt så att användningen av stödet kan övervakas utan svårighet. Stödmottagaren ska bevara alla verifikationer som hänför sig till genomförandet av stödet i enlighet med bokföringslagen.

9 §

Övervakning

De program för vattenövervakning som vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten har utarbetat ska samordnas inom respektive vattenförvaltningsområde och bifogas förvaltningsplanen. Vid utarbetandet av övervakningsprogrammet ska sådan med avseende på en vattenförekomsts status representativ övervakning beaktas som hör till verksamhetsutövarna enligt någon annan lag.

10 a §

Avgränsning av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten bestämmer gränserna för områden där grundvatten bildas (*grundvattenbildningsområde*) och de yttersta gränserna för områden som inverkar på vattenkvaliteten eller grundvattenbildningen i en grundvattenförekomst (*grundvattenområde*). Om ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning eller ett område där grundvatten bildas inte utan avsevärda svårigheter kan avgränsas, kan grundvattenområdet också anges som en punkt med hjälp av koordinater.

10 b §

Klassificering av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten klassificerar utifrån grundvattenområdenas lämplighet för vattenförsörjning och skyddsbehov som

1) klass 1 sådana grundvattenområden som är viktiga för vattenförsörjning, där mer än i genomsnitt 10 kubikmeter vatten per dygn eller vatten för fler än 50 personers behov används eller är avsett att användas för samhällets vattenförsörjning eller som hushållsvatten,

2) klass 2 sådana övriga grundvattenområden som lämpar sig för vattenförsörjning, vilka har en så riklig grundvattenförekomst och sådana övriga karakteristika att de lämpar sig för användning som avses i punkt 1.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska dessutom i klass E klassificera sådana grundvattenområden av vars grundvatten ytvattenekosystem och terrestra ekosystem är direkt beroende.

Närmare bestämmelser om grunderna för klassificering av grundvattenområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 c §

Ändring av gränserna för och klassificeringen av grundvattenområden

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska ändra gränserna för eller klassificeringen av ett grundvattenområde, om information av väsentlig betydelse med avseende på områdets gränser eller klassificering kräver det.

10 d §

Beredning av avgränsning och klassificering av grundvattenområden

Vid delgivning av och hörande som gäller de beredningsunderlag som utarbetas vid beredningen av den avgränsning och den klassificering av grundvattenområden som görs i samband med upprättande av förvaltningsplaner ska bestämmelserna i 15 § iakttas. Om klassen för eller avgränsningen av ett grundvattenområde ändras genom ett förfarande separat från utarbetandet av förvaltningsplanen, ska vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten med avvikelse från 15 § hålla beredningsunderlagen tillgängliga i minst 30 dagar. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska begära utlåtande i ärendet av den kommun där grundvattenområdet finns, av de kommuner vars vattenförsörjning eller markanvändning avgränsningen och klassificeringen av grundvattenområdet kan inverka på och av det landskapsförbund inom vars område grundvattenområdet finns.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska i datasystemet för miljövärdsinformation registrera uppgifter om gränserna för och klassificeringen av grundvattenområden och grunderna för klassificeringen samt om grundvattenområdenas andra karakteristika.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i beredningen och om det förfarande som ska iakttas vid hörande samt om de uppgifter om grundvattenområden som ska registreras i datasystemet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 f §

Beredning av skyddsplaner för grundvattenområden

När en kommun utarbetar eller ändrar en skyddsplan för ett grundvattenområde ska kommunen ge alla möjlighet att ta del av förslaget och framföra sina åsikter om det. Utlåtanden om förslaget till en skyddsplan ska begäras från de kommuner som skyddsplanen kan gälla samt från vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten.

Kommunen ska offentliggöra skyddsplanen och informera om den samt överlämna skyddsplanen till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljövärdsinformation.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid information om skyddsplaner får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Förvaltningsplan

Myndigheterna och andra inrättningar som tillhandahåller offentliga tjänster ska avgiftsfritt lämna sådan annan behövlig information än personuppgifter som de förfogar över till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten samt verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården för utarbetande av förvaltningsplanen och för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Myndigheterna ska överlämna informationen utan hinder av sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

13 §

Beredningen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska för utarbetandet av förvaltningsplanen göra upp

- 1) en tidtabell och ett arbetsprogram för utarbetandet av förvaltningsplanen minst tre år innan planperioden börjar,
- 2) en översikt över väsentliga frågor om vården av avrinningsområdet minst två år före början av den period som förvaltningsplanen avser, samt
- 3) ett utkast till förvaltningsplan minst ett år innan planperioden börjar.

14 §

Samarbete vid beredningen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska under alla faser av förvaltningsplanens beredning i tillräcklig omfattning samarbeta och samråda med berörda myndigheter och intressenter inom vattenförvaltningsområdet. För detta ändamål ska det finnas minst en samarbetsgrupp. Samarbetsgrupper kan även inrättas per avrinningsområde.

För samordnandet av förvaltningsplanen ska vattenförvaltningsområdet ha en styrgrupp som består av representanter för vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten, för verkställighets- och stödmyndigheten för vattenvården och havsvården, för den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning och fiskerihushållning och för andra uppgiftshelheter som hänför sig till vattenvården och havsvården. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten svarar för styrgruppens verksamhet. Miljöministeriet beslutar om styrgruppens sammansättning. Bestämmelser om livskraftscentralens uppgifter och verksamhetsområden finns i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (/) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Deltagande och information

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska delge de beredningsunderlag som avses i 13 § genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska offentliggöra information om kungörelsen i vattenförvaltningsområdets kommuner. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015).

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska ge alla tillfälle att ta del av beredningsunderlagen och bakgrundshandlingarna till dem och framföra sina åsikter om dem skriftligen eller elektroniskt under sex månader från det att den kungörelse som avses i 1 mom. publicerades.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska dessutom begära behövliga utlåtanden. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska vid behov ordna informationsmöten, där åsikter kan framföras. Bestämmelser om beredningsunderlagen och tidtabellerna för förfarandet finns i 13 §. Bestämmelser om beredningsunderlags och bakgrundshandlingars offentlighet finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

16 §

Behandlingen av förvaltningsplanen

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska tillställa miljöministeriet utkastet till förvaltningsplan för vattenförvaltningsområdet efter att det har behandlats i styrgruppen.

17 §

Godkännande av förvaltningsplaner

Miljöministeriet publicerar de av statsrådet godkända förvaltningsplanerna i elektronisk form. Miljöministeriet sänder statsrådets beslut i elektronisk form till vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten.

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska delge statsrådets beslut genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska offentliggöra information om kungörelsen i vattenförvaltningsområdets kommuner. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska även sända beslutet till de myndigheter som har hörts tidigare under handläggningen av ärendet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

26 a §

Havsvårdsförvaltningen

För samordningen av havsvården och vattenvården ansvarar vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten i samarbete med miljöministeriet.

26 f §

Havsförvaltningsplanens åtgärdsprogram

Vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten ska upprätta ett åtgärdsprogram för uppnåendet av de miljömål som ställts upp i havsförvaltningsplanen, med beaktande av åtgärdernas kostnadseffektivitet och tekniska genomförbarhet. Åtgärdsprogrammet kan utarbetas så att det gäller en eller flera delar av havsvattnen. I åtgärdsprogrammet ska åtgärdernas verkningar granskas också i det havsområde som ligger utanför Finlands ekonomiska zon.

26 j §

Deltagande och information

Miljöministeriet ska i samarbete med vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten delge havsförvaltningsplanens beredningsunderlag genom en offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska publiceras i kommunerna. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Miljöministeriet ska i samarbete med vattenvårds- och havsvårdsförvaltningsmyndigheten

1) ge alla möjlighet att delta i beredningen av havsförvaltningsplanen, att bekanta sig med havsförvaltningsplanens beredningsunderlag och bakgrundshandlingarna till dem samt att framföra sina åsikter om dem skriftligt eller elektroniskt i minst 30 dygn från och med den tidpunkt då kungörelsen publicerades,

2) begära behövliga utlåtanden, och

3) vid behov ordna informationsmöten där det ges tillfälle att framföra åsikter.

26 l §

Statsrådets förordning om havsvårdsförvaltningen

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om

6) Finlands miljöcentrals uppgifter i fråga om planeringen och övervakningen av havsvården och om andra myndighetsuppgifter,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

288.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i miljöskyddslagen (527/2014) 23 § 2 mom. och 24 § 1 mom., av dem 24 § 1 mom. sådant det lyder i lag 916/2021,

ändras 15 § 2 mom., 21 §, 23 § 1 och 3 mom., 29 a § 2 mom., 34, 36 och 37 §, 38 § 1 mom., 39 a § 2 mom., 42 § 2 och 3 mom., 44 § 2 mom., 80 § 2—4 mom., 81 § 1 mom., 85 a §, 88 § 2 mom., 89 § 2 och 3 mom., 89 a och 92 §, 93 § 1 mom., 95 § 1 och 4 mom., 99 § 1, 3 och 4 mom., 104 § 2 mom., 105 § 1—3 mom., 106 c § 1 mom., 106 d § 1—3 mom., 106 e §, 115 a § 3 mom., 116 § 4 mom., 118 § 1 och 3 mom., 123 § 1 och 4 mom., 126, 129 och 130 §, 131 § 2—4 mom., 135 § 1 och 2 mom., 136 § 1 och 2 mom., 137 § 1 mom., 138 § 1 mom., 143 § 1 och 3 mom., 147 § 3, 4 och 6 mom., 148 § 2 och 3 mom., 152 § 2 mom., 153 §, 166 § 2 mom., 168 § 1, 2 och 4 mom., 169 § 2 mom., 170 § 5 mom., 171 § 1 mom., 175 § 2 mom., 176 och 178 §, 181 § 3 mom., 182 a § 1 mom., 186 §, 188 § 2 mom., 189 §, 190 § 4 mom., 191, 192 och 194 §, 197 § 3 mom., 203 §, 205 § 1 mom., 207 §, 212 § 1—3 mom., 214 § 1 mom., 221 a § 2 och 4 mom., 222 § 2 mom. samt 223 § 1, 2 och 6 mom.,

av dem 15 § 2 mom., 115 a § 3 mom., 123 § 1 och 4 mom., 168 § 1, 2 och 4 mom., 170 § 5 mom., 171 § 1 mom., 175 § 2 mom., 181 § 3 mom., 205 § 1 mom. och 223 § 1, 2 och 6 mom. sådana de lyder i lag 1166/2018, 21 § sådan den lyder i lagarna 916/2021 och 754/2024, 29 a § 2 mom., 85 a §, 116 § 4 mom. och 189 § sådana de lyder i lag 905/2020, 39 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 437/2017, 44 § 2 mom., 95 § 1 mom., 99 § 4 mom., 118 § 1 mom., 136 § 2 mom. och 192 § sådana de lyder i lag 504/2019, 88 § 2 mom. och 89 a § sådana de lyder i lag 423/2015, 89 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 490/2022, 106 c § 1 mom., 106 d § 1—3 mom. och 106 e § sådana de lyder i lag 1064/2017, 143 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 49/2019, 147 § 3, 4 och 6 mom. och 212 § 1—3 mom. sådana de lyder i lag 327/2016, 152 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1018/2018, 169 § 2 mom. och 221 a § 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1121/2024, 176 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 10/2023, 182 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 1077/2018, 190 § 4 mom. och 207 § sådana de lyder i lag 1420/2019 och 222 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1263/2022, samt

fogas till lagen nya 21 a och 23 a—23 c § samt till 42 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

Betänkande FvUB 15/2025 rd

15 §

Beredskapsskyldighet

I detta syfte ska en verksamhetsutövare vars miljötillstånd beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket, utifrån en riskbedömning utarbeta en beredskapsplan, reservera behövliga anordningar och annan utrustning, utarbeta instruktioner, testa anordningarna och utrustningen samt öva åtgärder inför eventuella olyckor och andra exceptionella situationer (*beredskapsskyldighet*). Verksamhetens karaktär är avgörande för vad planen ska innehålla och hur omfattande och detaljerad den ska vara. En beredskapsplan behöver dock inte utarbetas, om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamheten, dess konsekvenser och dess risker inte kräver att en sådan utarbetas. En beredskapsplan behöver inte heller utarbetas till den del en motsvarande plan har utarbetats med stöd av lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), räddningslagen (379/2011), gruvlagen (621/2011) eller någon annan lag och inte heller i fråga om djurstallars verksamhet.

21 §

Miljöministeriet

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

21 a §

Tillstånds- och tillsynsverket

Tillstånds- och tillsynsverket ska styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i denna lag och i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, övervaka att bestämmelserna iakttas, vara statlig miljötillståndsmyndighet och behandla ärenden som gäller anmälningspliktig verksamhet och som faller inom dess behörighet. Tillstånds- och tillsynsverket stöder i ärenden som hör till dess ansvarsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i sin verksamhet och sitt beslutsfattande se till att det allmänna miljöskyddsintresset tillgodoses samt för sin del föra talan för att tillvarata det allmänna miljöskyddsintresset vid sådant beslutsfattande som avses i denna lag.

23 §

Allmänna tillsynsmyndigheter

Allmänna tillsynsmyndigheter enligt denna lag är Tillstånds- och tillsynsverket som statlig tillsynsmyndighet samt de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om brister som verket upptäcker i samband med tillsynen, för eventuella åtgärder som ligger inom den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet. På motsvarande sätt ska den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om brister som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten upptäcker vid tillsynen.

23 a §

Finlands miljöcentral

Finlands miljöcentral är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och om upphävande av förordning (EG) nr 1005/2009, nedan *ozonförordningen*, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/573 om fluorerade växthusgaser, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om upphävande av förordning (EU) nr 517/2014, nedan *F-gasförordningen*, och övervakar att förordningarna iakttas, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i denna lag. Dessutom har Finlands miljöcentral hand om och utvecklar informationsutbytet om bästa tillgängliga teknik, följer utvecklingen inom bästa tillgängliga teknik och informerar om den. Finlands miljöcentral svarar också för uppföljning och sanering av vrak som medför risk för miljöskada, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, samt för ordnande av vård av djur som blivit nedsmutsade till följd av olje- eller annan kemikalieskada.

23 b §

Säkerhets- och kemikalieverket

Säkerhets- och kemikalieverket är behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/42/EG om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar förorsakade av användning av organiska lösningsmedel i vissa färger och lacker samt produkter för fordonsreparationslackering och om ändring av direktiv 1999/13/EG.

Säkerhets- och kemikalieverket övervakar efterlevnaden av en med stöd av 216 § 2 mom. utfärdad statsrådsförordning om produkter som innehåller organiska lösningsmedel.

23 c §

Livskraftscentralen

Livskraftscentralen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den till den del det är fråga om tillsyn över efterlevnaden av de föreskrivna verksamhetskrav som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) ~~nr~~ 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Livskraftscentralen övervakar såsom fiskerimyndighet enligt 64 § efterlevnaden av de fiskerihushållningsvillkor som avses i 57 §.

29 a §

Tillståndsplikt för anmälningspliktig verksamhet

Om miljötillstånd för verksamheten krävs med stöd av 1 mom. 2 eller 3 punkten, behandlas miljötillståndet av den myndighet till vars behörighet det enligt 115 a § hör att behandla anmälan om verksamheten. Om tillstånd krävs med stöd av 27 § 2 mom. 1 punkten, behandlas dock tillståndet av Tillstånds- och tillsynsverket. Om miljötillstånd för verksamheten krävs med stöd av 1 mom. 1 eller 4 punkten i denna paragraf, behandlas miljötillståndet av Tillstånds- och tillsynsverket.

34 §

Behörig tillståndsmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket ska avgöra en ansökan om miljötillstånd, om

- 1) verksamheten kan ha betydande miljökonsekvenser eller det annars, med hänsyn till verksamhetens art eller natur, är motiverat att Tillstånds- och tillsynsverket avgör ärendet,
- 2) miljökonsekvenserna av annan verksamhet än sådan som avses i 1 punkten i betydande omfattning kan komma att beröra ett större område än den kommun där verksamheten ska placeras,
- 3) verksamheten utöver miljötillstånd kräver tillstånd enligt 3 kap. i vattenlagen, upplåtande av annan nyttjanderätt enligt vattenlagen än nyttjanderätt för utloppsledning eller upplåtande av nyttjanderätt enligt 68 och 69 § i denna lag, och tillståndsansökningarna ska behandlas gemensamt i enlighet med 47 §,
- 4) tillståndet krävs med stöd av 27 § 2 mom. 1 punkten.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten avgör andra tillståndsansökningar än sådana som avses i 1 mom. Tillstånds- och tillsynsverket ska dock avgöra ansökan om miljötillstånd, om

- 1) verksamheten är belägen på flera kommunala miljöförvaltningsmyndigheters verksamhetsområde,
- 2) det är fråga om verksamhet som är avsedd för militära ändamål,
- 3) ett i 136 § avsett ärende som gäller sanering av mark eller grundvatten ska avgöras i samband med tillståndsärendet, och behörigheten i ärenden enligt den paragrafen inte har överförts till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten.

Om tillståndsärenden som gäller verksamheter som är placerade inom samma verksamhetsområde delvis ligger inom Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet och delvis inom den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet, och tillstånd för verksamheterna ska sökas enligt vad som föreskrivs i 41 §, ska tillståndsärendet avgöras av Tillstånds- och tillsynsverket.

Närmare bestämmelser om de verksamheter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

36 §

Överföring av tillståndsärenden

Om en tillståndsansökan har anhängiggjorts hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och det i samband med utredningen av ärendet framgår att verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag, ska ärendet överföras till Tillstånds- och tillsynsverket för avgörande.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan i enskilda fall överföra avgörandet av ett tillståndsärende i vilket den har beslutanderätt till Tillstånds- och tillsynsverket, om ärendet kräver sådan sakkunskap som inte kan fås i kommunen eller om det av särskilda skäl som gäller verksamhetens placering eller natur är ändamålsenligt att ärendet behandlas av Tillstånds- och tillsynsverket.

37 §

Den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens lokala behörighet i tillståndsärenden

En tillståndsansökan avgörs av den enligt 34 § 2 mom. behöriga kommunala miljöförvaltningsmyndighet inom vars verksamhetsområde verksamheten placeras.

38 §

Överföring av behörighet i tillståndsärenden från Tillstånds- och tillsynsverket till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket besluta att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska vara behörig myndighet i tillståndsärenden som gäller verksamheter enligt tabell 2 i bilaga 1. Beslutet kan begränsas till att gälla endast en del av de ovannämnda verksamheterna. Behörigheten får dock inte överföras i tillståndsärenden som gäller torvutvinning, gruvdrift, maskinell guldgrävning, anläggningar för anrikning av malmer eller mineraler, flygplatser, hamnar, kärnkraftverk, avfallsförbrännings- eller samförbränningsanläggningar eller verksamhet inom försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid Tillstånds- och tillsynsverket före beslutet om överföring av behörigheten slutförs vid Tillstånds- och tillsynsverket.

39 a §

Rådgivning till sökande

Tillståndsmyndigheten kan dessutom på den sökandes begäran eller på eget initiativ arrangera ett samråd mellan sökanden och myndigheten för att ordna rådgivningen i tillståndsärendet. Till samrådet kan också kallas företrädare för andra myndigheter som deltar i tillståndsförfarandet och andra berörda parter.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

42 §

Utlåtanden

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket begära utlåtande av den kommun där den i ansökan avsedda verksamheten är placerad och vid behov av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska Tillstånds- och tillsynsverket ge sin enhet för bevakning av allmänintresset tillfälle att bli hörd om samhälleligt viktiga projekt och projekt som kan ha avsevärda eller omfattande verkningar på miljön eller användningen av miljön.

Tillståndsmyndigheten kan även inhämta andra behövliga utredningar i saken. Dessutom kan tillståndsmyndigheten vid behov ordna en diskussion med de myndigheter som avses i 1 och 2 mom.

44 §

Delgivning av och information om tillståndsansökan

Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen (410/2015) också publiceras i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten. Dessutom ska information om offentliggörande av kungörelsen publiceras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller publicering annars är onödig. Kungörelsen ska delges separat de parter som saken särskilt berör. Tillstånds- och tillsynsverket ska på sin webbplats publicera ett för allmänheten avsett sammandrag av tillståndsansökan.

80 §

Översyn av tillstånd på grund av nya slutsatser

Verksamhetsutövaren ska till Tillstånds- och tillsynsverket lämna in en utredning med tillhörande motiveringar om behovet att se över tillståndet. Utredningen ska lämnas in inom sex månader från det att kommissionen har offentliggjort sitt beslut om slutsatserna. Tillstånds- och tillsynsverket kan på begäran förlänga tidsfristen för utredningen.

Tillstånds- och tillsynsverket bedömer om tillståndet ska ses över enligt 1 mom. Om tillståndet inte behöver ses över ska myndigheten meddela verksamhetsutövaren sin bedömning om detta och behandlingen av översynsärendet avslutas. Om tillståndet behöver ses över ska Tillstånds- och tillsynsverket ålägga verksamhetsutövaren att lämna in en ansökan om översyn till Tillstånds- och tillsynsverket. Ansökan ska lämnas in senast den dag som Tillstånds- och tillsynsverket bestämmer, som kan vara tidigast sex månader från åläggandet. Olika verksamhetsutövare kan åläggas att lämna in sina ansökningar samtidigt eller vid olika tidpunkter beroende på hur

Betänkande FvUB 15/2025 rd

myndigheten organiserar sitt arbete eller på grund av antalet anhängiga ärenden eller verksamhetsutövarnas olika situationer. Något åläggande behövs inte om ett tillståndsärende som gäller verksamheten i fråga redan är anhängigt där kraven enligt 1 mom. beaktas. Tillstånds- och tillsynsverket kan meddela åläggandet även om verksamhetsutövaren har försummat att göra den utredning som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i den utredning som ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket får utfärdas genom förordning av statsrådet.

81 §

Översynsförfarandet

Tillstånds- och tillsynsverket ska på verksamhetsutövarens begäran se över tillståndet på de grunder som anges i 80 § 1 mom. och vid behov ange lindrigare utsläppsgränsvärden enligt 78 §. Om ibruktagandet av bästa tillgängliga teknik kräver längre tid än de fyra år som avses i artikel 21 i industriutsläppsdirektivet, får tidsfristen för ibruktagandet av tekniken förlängas i tillståndsvillkoren enligt de grunder som anges i 78 §.

85 a §

Informationstjänst för miljötillståndsärenden

Tillstånds- och tillsynsverket ska på sin webbplats publicera information om ett anhängiggjort miljötillståndsärende, ett delgivet miljötillståndsärende och dess kungörelsehandlingar samt ett beslut i ett miljötillståndsärende (*informationstjänst för miljötillståndsärenden*) för att säkerställa tillgången till miljöinformationen. I informationstjänsten för miljötillståndsärenden där sådana uppgifter som avses i 222 § publiceras kan uppgifter sökas genom avgränsad sökning med ärendets identifikationsuppgifter, verksamhetsutövarens namn, projekttypen eller kommunen i fråga eller ett visst tidsintervall som sökkriterium.

88 §

När tillstånd upphör att gälla

Vid behandlingen av ärendet tillämpas 96 §. Ärendet kan inledas av Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten på eget initiativ eller av verksamhetsutövaren, kommunen eller den som orsakats olägenhet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

89 §

Ändring av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska dessutom på eget initiativ eller på initiativ av den myndighet som bevakar allmänt intresse, den som orsakats olägenhet eller en i 186 § avsedd registrerad förening eller stiftelse ändra tillståndet, om

1) den förorening eller risk för förorening som verksamheten medför väsentligen avviker från vad som bedömts på förhand,

2) verksamheten kan ha konsekvenser som är förbjudna enligt denna lag,

3) utsläppen kan minskas väsentligt utan oskäligen kostnader på grund av den bästa tillgängliga teknikens utveckling,

4) verksamhetens yttre förhållanden efter det att tillståndet beviljades väsentligt har förändrats och tillståndet därför behöver ändras,

5) det behövs för att tillgodose ett sådant efter beviljandet av tillståndet genom lag, statsrådsförfordning eller en rättsakt av Europeiska unionen infört specificerat krav som är bindande och gäller förebyggande eller hindrande av förorening av miljön.

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska dessutom, på eget initiativ eller på initiativ av den myndighet som bevakar allmänt intresse, i ett tillstånd ändra de tillståndsvillkor som gäller ställande av säkerhet, om tillståndsmyndigheten bedömer att den säkerhet som fastställts för avfallsbehandlingsverksamheten i tillståndet inte är tillräcklig för att sköta de åtgärder som avses i 59 § eller att säkerheten i övrigt inte uppfyller kraven enligt 59—61 §.

89 a §

Ändring av fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

När det gäller ändring av fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift gäller vad som föreskrivs i 3 kap. 22 § i vattenlagen. Om det vid ett sådant ersättningsförfarande som avses i 126 § i denna lag har framkommit ny utredning om grunderna för fiskevårdsskyldigheten eller fiskerihushållningsavgiften, kan Tillstånds- och tillsynsverket samtidigt på tjänstens vägnar ta upp ändringen av skyldigheten eller avgiften till behandling oberoende av vad som annars föreskrivs om ändring och översyn av villkor.

92 §

Förtydligande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan på eget initiativ eller på verksamhetsutövarens begäran uppdatera uppgifterna i miljötillståndet genom att avge en skriftlig utsaga. Utsaga får avges om utsagan är av förtydligande karaktär och tillståndets faktiska innehåll inte ändras på ett sätt som skulle kunna medföra förorening eller risk för förorening av miljön eller ändring i någons rätt eller fördel.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

93 §

Återkallande av tillstånd

Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten kan på eget initiativ återkalla tillståndet, om

1) sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligen har påverkat förutsättningarna för beviljandet av tillståndet,

2) tillståndsvillkoren trots en skriftlig anmärkning från tillsynsverket har överträtts upprepade gånger på ett sådant sätt att verksamheten kan orsaka följder som strider mot förutsättningarna för beviljande av tillståndet,

3) förutsättningarna för fortsatt verksamhet inte kan uppfyllas genom ändring av tillståndet.

95 §

Åtgärder som gäller mark och grundvattnet när verksamheten vid en direktivanläggning avslutas

Om en statusrapport om marken och grundvattnet enligt 82 § ska ha utarbetats i samband med verksamheten vid en direktivanläggning, ska verksamhetsutövaren när den verksamhet som avses i den paragrafen avslutas bedöma markens och grundvattnets tillstånd i förhållande till det ursprungliga tillståndet. Vid bedömningen ska de relevanta farliga ämnen som avses i 66 § särskilt granskas och till bedömningen ska fogas en utredning om eventuella åtgärder som behövs för att återställa marken eller grundvattnet till ursprungligt tillstånd. Bedömningen ska sändas till Tillstånds- och tillsynsverket eller, om behörigheten i de ärenden som gäller återställandet av tillståndet har överförs i enlighet med 4 mom., till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Myndigheten fattar utifrån bedömningen ett beslut som ska innehålla förelägganden om de åtgärder som behövs för återställande av tillståndet, om markens eller grundvattnets tillstånd till följd av verksamheten avviker avsevärt från det ursprungliga tillståndet. Åtgärdernas tekniska genomförbarhet får då beaktas. Föreläggandena kan avse till exempel att bortskaffa, minska, hindra spridningen av eller kontrollera förorenande ämnen och att ta vara på marksubstanser. Beslutet ska delges och information om det ska ges med iakttagande av 85 §.

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket besluta att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska vara behörig myndighet i ärenden som gäller återställande av tillståndet. Behörigheten kan överföras för viss tid eller tills vidare. Beslutet kan ändras om förutsättningarna för överföring av behörigheten inte längre finns. I fråga om förutsättningarna för överföring av behörigheten, det förfarande som ska iaktas vid överföring och behandlingen av ärenden under övergångsfasen ska bestämmelserna i 138 § iaktas.

99 §

Förfarande i exceptionella situationer

Verksamhetsutövaren vid en stor förbränningsanläggning ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om störningar i tillgång-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

en på bränsle samt om störningar och fel i rökgasreningsutrustningen vid en energiproducerande enhet.

Vid störningar i tillgången på bränsle får Tillstånds- och tillsynsverket för en begränsad tid bevilja verksamhetsutövaren rätt att vid en energiproducerande enhet som använder bränsle med låg svavelhalt avvika från de utsläppsgränsvärden som fastställts för enheten eller rätt att vid en energiproducerande enhet som använder gasformiga bränslen använda något annat än gasformigt bränsle.

Tillstånds- och tillsynsverket får meddela verksamhetsutövare som gjort en i 1 mom. avsedd anmälan förelägganden som gäller förbränningsanläggningens verksamhet i syfte att förebygga och hindra förorening av miljön, eller förbjuda eller avbryta verksamheten, om det behövs för fullgörandet av skyldigheterna enligt kapitel III i och bilaga V till industriutsläppsdirektivet. Det beslut av Tillstånds- och tillsynsverket som avses i detta moment ska delges och information om det ska ges med iakttagande av 85 §.

104 §

Beredningen av statsrådets beslut

Vid beredningen av statsrådets beslut ska sådana registrerade föreningar och stiftelser som avses i 186 § ges tillfälle att bli hörda. Utlåtande ska begäras av den kommun där verksamheten är placerad, av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten och av Tillstånds- och tillsynsverket.

105 §

Uppgifter som ska lämnas om verksamheten vid en anläggning som avses i statsrådets beslut och uppföljning av att beslutet följs

Verksamhetsutövaren vid en anläggning som avses i statsrådets beslut ska årligen före utgången av februari månad lämna den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och Tillstånds- och tillsynsverket de uppgifter om anläggningens verksamhet och utsläpp som anges i en statsrådsförfordning utfärdad med stöd av 9 §.

Verksamhetsutövaren ska dessutom omedelbart underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om sådana väsentliga ändringar i anläggningens verksamhet som kan påverka hur de utsläppstak som anges i beslutet iakttas.

Finlands miljöcentral ska årligen före utgången av november månad göra en sammanfattning av de uppgifter som avses i 1 mom. för miljöministeriet. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket utan dröjsmål underrätta miljöministeriet om sådana ändringar som avses i 2 mom.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

106 c §

Regler för sammanräkning av bränsleeffekten för nya medelstora energiproducerande enheter

Om rökgaserna från två eller flera nya medelstora energiproducerande enheter släpps ut genom en gemensam skorsten, eller om det med beaktande av tekniska och ekonomiska faktorer enligt den behöriga myndigheten skulle vara möjligt att släppa ut rökgaserna genom en gemensam skorsten, ska de betraktas som en kombination vars bränsleeffekt fastställs utifrån de ingående enheternas sammanlagda bränsleeffekt. Behörig myndighet är den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller, om verksamheten är tillståndspliktig och Tillstånds- och tillsynsverket är behörig tillståndspliktig myndighet, Tillstånds- och tillsynsverket.

106 d §

Exceptionella situationer i samband med störningar i tillgången på bränsle

Om en medelstor energiproducerande anläggning som normalt använder bränsle med låg svavelhalt inte kan uppfylla de utsläppsgränsvärden för svaveldioxid som anges i miljötillståndet eller som föreskrivs med stöd av 10 § därför att leveranserna av bränsle med låg svavelhalt har avbrutits till följd av allvarlig brist på bränsle, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller, om verksamheten är tillståndspliktig och Tillstånds- och tillsynsverket är behörig tillståndspliktig myndighet, Tillstånds- och tillsynsverket om detta. Utifrån underrättelsen kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller Tillstånds- och tillsynsverket för högst sex månader bevilja verksamhetsutövaren rätt till undantag från skyldigheten att iaktta de fastställda utsläppsgränsvärdena för svaveldioxid.

Om en medelstor energiproducerande anläggning som använder enbart gasformigt bränsle inte kan uppfylla de utsläppsgränsvärden som anges i miljötillståndet eller som föreskrivs med stöd av 10 § på grund av att leveranserna av bränsle plötsligt har avbrutits och anläggningen på grund av användning av något annat än gasformigt bränsle borde låta installera utrustning för rening av rökgaser, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller, om verksamheten är tillståndspliktig och Tillstånds- och tillsynsverket är behörig tillståndspliktig myndighet, Tillstånds- och tillsynsverket om detta. Utifrån underrättelsen kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller Tillstånds- och tillsynsverket för högst tio dagar bevilja verksamhetsutövaren rätt till undantag från skyldigheten att iaktta de fastställda utsläppsgränsvärdena.

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten och Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta miljöministeriet om de undantag som beviljats med stöd av 1 och 2 mom. utan dröjsmål, dock senast två veckor från beviljandet. Miljöministeriet ska se till att Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 6.10 andra stycket och artikel 6.11 andra stycket i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar, nedan *direktivet om medelstora förbränningsanläggningar*, underrättas om besluten om undantag senast en månad från beviljandet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

106 e §

Registrering och publicering av uppgifter

Den kommunala miljöförvaldsmyndigheten eller, om verksamheten är tillståndspliktig och Tillstånds- och tillsynsverket är behörig tillståndsmyndighet, Tillstånds- och tillsynsverket ska föra ett register över uppgifter om registreringspliktiga och tillståndspliktiga medelstora energiproducerande anläggningar. De uppgifter i registret som avses i artikel 9 i direktivet om medelstora förbränningsanläggningar och i bilaga 1 till det direktivet ska, med undantag för personuppgifter, publiceras i det allmänna datanätet. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter i registret som ska publiceras i det allmänna datanätet utfärdas genom förordning av statsrådet.

115 a §

Anmälningsplikt och behörig myndighet

Tillstånds- och tillsynsverket behandlar en anmälan om verksamheter som avses i 2 b eller 3 punkten i bilaga 4 samt om andra verksamheter som avses i bilaga 4 om det är fråga om verksamhet som är avsedd för militära ändamål.

116 §

Registreringsanmälan

En registreringsanmälan om sådan behandling av avfall som avses ovan i 32 § 2 mom. ska, för registrering i datasystemet för miljöförvaldsinformation, lämnas in till Tillstånds- och tillsynsverket i god tid innan verksamheten inleds. Om det finns miljötillstånd för en registreringspliktig verksamhet och tillståndet upphör att gälla enligt 32 § 2 mom. behöver någon registreringsanmälan dock inte göras, utan myndigheten registrerar verksamheten på eget initiativ och underrättar utan dröjsmål verksamhetsutövaren om detta.

118 §

Tillfällig verksamhet som orsakar buller och skakningar

Verksamhetsutövaren ska till den kommunala miljöförvaldsmyndigheten göra en elektronisk anmälan om byggande, offentliga tillställningar och andra åtgärder och händelser som orsakar tillfällig buller eller skakningar, om bullret eller skakningarna kan antas bli speciellt störande. Om en åtgärd genomförs eller en händelse organiseras på flera kommuners område, ska anmälan göras till Tillstånds- och tillsynsverket. Om verksamhetsutövaren är en fysisk person, kan anmälan lämnas in på papper.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Anmälan ska göras i god tid innan åtgärden vidtas eller verksamheten inleds, dock senast 30 dygn före denna tidpunkt, om inte en kortare tid bestäms i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna. I fråga om en i 1 mom. avsedd anmälan som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverkets behörighet är tidsfristen dock alltid 30 dygn.

— — — — —

123 §

Exceptionella situationer i tillståndspliktig, anmälningspliktig och registreringspliktig verksamhet

Om det i tillståndspliktig, anmälningspliktig eller registreringspliktig verksamhet, på grund av en olycka eller en oförutsedd produktionsstörning eller av någon annan därmed jämförbar oväntad exceptionell orsak som inte beror på verksamheten, eller vid rivning av en konstruktion eller anordning, uppstår utsläpp eller avfall på så sätt att det uppstår en situation på grund av vilken miljötillståndet, beslutet med anledning av anmälan eller kraven i en statsrådsförordning som gäller verksamheten inte kan iakttas, eller en situation som kan medföra direkt och uppenbar risk för förorening av miljön eller som på grund av avfallets mängd eller beskaffenhet föranleder avfallshanteringsåtgärder som avviker från det normala, ska den som ansvarar för verksamheten eller avfallsinnehavaren utan dröjsmål underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, eller Tillstånds- och tillsynsverket i fall där miljötillstånd för verksamheten beviljas eller beslut med anledning av anmälan meddelas av Tillstånds- och tillsynsverket eller en registreringsanmälan som avses i 116 § 2 mom. har lämnats in till Tillstånds- och tillsynsverket. Den som ansvarar för verksamheten eller avfallsinnehavaren ska utan dröjsmål efter att ha underrättat myndigheten om den exceptionella situationen lämna myndigheten en plan enligt vilken utsläpp och avfall från verksamheten och förorening av miljön på grund av dem kan begränsas under den exceptionella situationen.

— — — — —

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten eller Tillstånds- och tillsynsverket ska om en exceptionell situation så kräver på eget initiativ inleda det förfarande som avses i 89 § för att ändra tillståndsvillkoren eller det förfarande som avses i 93 § för att återkalla tillståndet.

126 §

Separata ersättningsbeslut

Om en detaljerad utredning av de skador som avses i 125 § skulle innebära att avgörandet av ett tillståndsärende fördröjs oskäligt, kan Tillstånds- och tillsynsverket avgöra frågan om beviljande av tillstånd och skjuta upp ersättningsärendet att avgöras vid en senare tidpunkt.

Tillstånds- och tillsynsverket kan också bestämma att frågan om ersättning för skador till någon del ska avgöras vid en senare tidpunkt, om det saknas behövlig utredning eller annars finns särskild anledning till det. Tillståndshavaren ska då åläggas att inhämta behövlig utredning och inom utsatt tid lämna in en ansökan för komplettering av ett ersättningsavgörande i ärendet.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

129 §

Ersättning för skada som orsakats före avgörandet av tillståndsärendet

Tillstånds- och tillsynsverket kan i samband med ett miljötillståndsärende också behandla ett yrkande som gäller ersättning för i 125 § avsedd skada som har orsakats av verksamhet som avses i ansökan före avgörandet av tillståndsärendet, om avgörandet inte på grund av detta fördröjs väsentligt. Om yrkandet inte behandlas i samband med tillståndsärendet, ska Tillstånds- och tillsynsverket behandla det som ett separat ärende.

130 §

Ersättning för oförutsedd skada

Ersättning för skada som inte hade förutsetts när miljötillståndet beviljades kan trots ett tidigare ersättningsavgörande yrkas i en ansökan till Tillstånds- och tillsynsverket. I samband med detta kan ett yrkande som gäller ersättning för skada som med avvikelse från tillståndet har orsakats genom samma åtgärd behandlas.

131 §

Behandling av ersättningsärenden vid tingsrätten

Tingsrätten avgör oberoende av 129 och 130 § ersättningsyrkanden baserade på brott som gäller förorening av vattendrag. Tillstånds- och tillsynsverket ska lämna ett ersättningsärende utan prövning om det brottmål som ersättningsyrkandet grundar sig på är anhängigt vid tingsrätten.

Tingsrätten ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om att ersättningsärendet har inletts.

Tingsrätten och fullföljdsdomstolen kan begära utlåtande av Tillstånds- och tillsynsverket, om avgörandet av ersättningsärendet förutsätter särskild sakkunskap om miljöskydd eller vattenärenden.

135 §

Utredningsskyldighet och bedömning av saneringsbehovet

Om det finns anledning att misstänka att mark eller grundvatten har förorenats ska den som enligt 133 § är ansvarig för saneringen utreda föroreningen och saneringsbehovet. Utredningen ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket.

Om den som är ansvarig för saneringen inte fullgör sin utredningsskyldighet enligt 1 mom. kan Tillstånds- och tillsynsverket förelägga denne att fullgöra sin skyldighet. Föreläggandet ska meddelas med iakttagande av 18 kap.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

136§

Beslut om sanering av mark och grundvatten

Sanering av mark och grundvatten på ett förorenat område och utnyttjande på täktområdet eller bortskaffande för behandling annanstans av marksubstanser som tagits i samband med sanering kan inledas genom en anmälan till Tillstånds- och tillsynsverket, om saneringen inte enligt 4 kap. kräver miljötillstånd. Anmälan ska göras i tillräckligt god tid, dock senast 45 dygn innan en för saneringen väsentlig arbetsfas inleds.

Tillstånds- och tillsynsverket granskar anmälan och fattar beslut med anledning av den. Beslutet ska förenas med behövliga villkor om saneringen av det förorenade området, om målen för saneringen, om utnyttjande av marksubstanser och om kontroll. Saneringen av det förorenade området ska omfatta åtgärder som behövs för att bortskaffa, minska eller hindra spridningen av förorenande ämnen eller hålla dem under kontroll. Beslutet ska delges och information om det ska ges med iakttagande av 85 §.

137§

Saneringsföreläggande

Tillstånds- och tillsynsverket ska meddela föreläggande om sanering av förorenad mark eller förorenat grundvatten, om inte den som enligt 133 § är ansvarig för saneringen gör någonting åt saken. Föreläggandet ska meddelas med iakttagande av 18 kap.

138§

Överföring av behörighet till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

Miljöministeriet kan på ansökan av kommunen och efter att ha hört Tillstånds- och tillsynsverket besluta att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska vara behörig myndighet i sådana ärenden enligt detta kapitel som gäller förorenad mark och förorenat grundvatten, med undantag för ärenden enligt 133 § 3 mom. En förutsättning för överföring av behörighet är att den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har tillräcklig sakkunskap för en ändamålsenlig skötsel av uppgiften och att man genom överföringen kan göra verksamheten effektivare eller åstadkomma en balanserad arbetsfördelning mellan olika myndigheter. Behandlingen av de ärenden som har inletts vid Tillstånds- och tillsynsverket före beslutet om överföring av behörigheten slutförs vid Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

143 §

Skyldighet att följa tillståndet i miljön

Kommunen ska med ändamålsenliga metoder inom sitt område i behövlig omfattning följa tillståndet i miljön, på det sätt som de lokala förhållandena kräver. Tillstånds- och tillsynsverket ska för sin del följa tillståndet i miljön på regional och nationell nivå.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i samarbete med Finlands miljöcentral, som en del av uppföljningen enligt 7 mom., sköta övervakningen enligt artikel 9 i direktivet om nationella utsläppstak av skadliga ekologiska förändringar i ytvatten orsakade av utsläpp till luften. Naturrekursinstitutet ska på skogsmarker sköta övervakningen enligt den artikeln och Meteorologiska institutet ska sköta belastningsövervakningen enligt den artikeln av ozon. Miljöministeriet ska på våtmarker låta utföra övervakningen enligt den artikeln. Övervakningen ska ordnas med iakttagande av bestämmelserna i artikel 9.1 och 9.2 i direktivet om nationella utsläppstak.

147 §

Tidsfrist för utarbetande av en luftvårdsplan och en handlingsplan på kort sikt och förfarandet för utarbetande av planer

När planerna utarbetas ska utlåtande om utkastet till planer begäras av Tillstånds- och tillsynsverket och av andra myndigheter vars ansvarsområde eller uppgifter planen anknyter till på ett väsentligt sätt. Alla andra ska i tillräckligt god tid ges tillfälle att bekanta sig med utkastet till plan och framföra sina åsikter om det. Tillfälle ges genom att information om ärendet lämnas i en tidning med allmän spridning på orten och i det allmänna datanätet. Minst 30 dagar ska reserveras för framförandet av åsikter.

Information om färdiga planer med tillhörande motivering samt om hur utlåtandena och åsikterna har blivit beaktade ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 3 mom. De färdiga planerna ska sändas för kännedom till Tillstånds- och tillsynsverket och till miljöministeriet.

Kommunen ska årligen senast den 15 maj till Tillstånds- och tillsynsverket och till miljöministeriet lämna upplysningar om de åtgärder enligt luftvårdsplanen som genomförts samt om en eventuell revidering av luftvårdsplanen eller av en handlingsplan på kort sikt.

148 §

Överskridning av gränsvärden orsakad av sandning och saltning

Utredningen ska göras inom sju månader från utgången av det kalenderår under vilket gränsvärdet överskridits första gången. Bestämmelserna i 147 § 3 mom. om hur allmänheten ska ges tillfälle att delta och om det utlåtande som ska begäras av Tillstånds- och tillsynsverket ska iakttas när utredningen görs.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Om gränsvärdet överskrids på nytt efter det att utredningen har gjorts ska kommunen lämna upplysningar till Tillstånds- och tillsynsverket och till miljöministeriet om de åtgärder som redan genomförts för att sänka halterna och en bedömning av effekterna samt om ytterligare åtgärder som eventuellt kommer att behövas. Förfarandet enligt 2 mom. ska dock tillämpas om de ytterligare åtgärder som behövs är så betydande att det krävs en helt ny utredning.

152 §

Hur bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning utarbetas

När handlingsplanen för bullerbekämpning utarbetas ska utlåtande om utkastet till plan begäras av kommunerna och Tillstånds- och tillsynsverket, Transport- och kommunikationsverket och flygplatsoperatören och av andra som anges genom förordning av statsrådet. Alla andra ska i tillräckligt god tid ges tillfälle att bekanta sig med utkastet till plan och framföra sina åsikter om det. Tillfälle ges genom att information om ärendet lämnas i en tidning med allmän spridning på orten och i det allmänna datanätet. Minst 30 dagar ska reserveras för framförandet av åsikter.

153 §

Lämnande av upplysningar om bullerutredningar och om handlingsplaner för bullerbekämpning

Bullerutredningen och handlingsplanen för bullerbekämpning ska offentliggöras och information om dem ska ges i behövlig utsträckning. De ska lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket. Dessutom ska de vid behov sändas till de övriga ansvariga parter som nämns i 152 § 1 mom.

166 §

Myndigheternas anmälningsskyldighet

Om en tillsynsmyndighet som avses i 24 § 2 mom. vid tillsynen konstaterar att en skyldighet enligt 163 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen har försummats, ska tillsynsmyndigheten underrätta Tillstånds- och tillsynsverket eller den kommunala miljö- och vårdmyndigheten om detta.

168 §

Regelbunden tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljö- och vårdmyndigheten ska för den regelbundna tillsynen enligt denna lag göra upp en plan för sitt område (*tillsynsplan*). Tillsynsplanen ska innehålla uppgifter om områdets miljöförhållanden, om verksamheter som medför risk för förorening och om tillgängliga resurser och metoder för tillsyn. Planen ska innehålla en beskrivning av grunderna för ordnandet av tillsynen och för riskbedömningen samt en beskrivning av

Betänkande FvUB 15/2025 rd

samarbetet mellan de myndigheter som svarar för tillsynen. Tillsynsplanen ska ses över regelbundet.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska genom periodiska inspektioner regelbundet övervaka miljötillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter. Kontrollobjekten ska väljas och kontrollfrekvensen bestämmas utifrån en bedömning av miljöriskerna.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska utarbeta ett program som gäller periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter (*tillsynsprogram*). Tillsynsprogrammet ska innehålla uppgifter om de objekt som tillsynen gäller och om de regelbundna tillsynsåtgärder som vidtas i fråga om dem. Tillsynsprogrammet ska hållas uppdaterat.

169§

Inspektion vid olyckor, olägenheter och överträdelser

Om det är fråga om en sådan inspektion av en fartygsåtervinningsanläggning som avses i artikel 9.4 eller artikel 10.1.2 i den i Hongkong den 15 maj 2009 ingångna internationella Hongkongkonventionen om säker och miljöriktig fartygsåtervinning, nedan *Hongkongkonventionen* , eller om överträdelse av skyldigheterna i den konventionen, ska Tillstånds- och tillsynsverket i enlighet med artiklarna 9, 10 och 12 i den konventionen till den konventionsslutande part som gjort anmälan och till Internationella sjöfartsorganisationen lämna uppgifter om överträdelser av miljöskydds- och arbetarskyddsskyldigheterna i fråga om fartygsåtervinningsanläggningar och om åtgärder som vidtagits med anledning av överträdelserna. Tillstånds- och tillsynsverket ska också i enlighet med artikel 21 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, nedan *fartygsåtervinningsförordningen* , anmäla överträdelser som gäller miljöskydd och arbetarskydd i fråga om fartygsåtervinningsanläggningar, och de åtgärder som vidtagits med anledning av överträdelserna, till Europeiska kommissionen i enlighet med den artikeln.

170§

Anmälan om inledande av verksamhet samt om ändringar i verksamheten och om byte av verksamhetsutövare

Anmälan om tillståndspliktig verksamhet ska göras till Tillstånds- och tillsynsverket, om miljötillståndet beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket och i övriga fall till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Anmälan enligt denna paragraf om anmälningspliktig verksamhet ska göras till Tillstånds- och tillsynsverket, om anmälan har behandlats av Tillstånds- och tillsynsverket, och i annat fall till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Anmälan om registreringspliktig verksamhet ska göras till den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, utom i fråga om sådan avfallsbehandling som avses i 32 § 2 mom., i vilket fall anmälan görs till Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

171 §

Kontroll på annans område

Tillstånds- och tillsynsverket, i samband med beviljande av tillstånd även den kommunala miljöförhållandenmyndigheten i sitt tillståndsbeslut, eller i fråga om anmälningspliktig verksamhet den behöriga myndigheten i sitt beslut med anledning av anmälan, kan bevilja en verksamhetsutövare rätt att på annans område kontrollera verksamhetens miljöpåverkan samt miljökvaliteten, om inte områdets ägare eller innehavare har lämnat sitt samtycke till detta. Rätten till kontroll gäller installation av mätinstrument, utförande av mätningar och annan liknande observation och uppföljning av verksamheten, samt även att röra sig och vistas på området i den utsträckning det är nödvändigt för detta syfte. Rätten till kontroll kan beviljas under förutsättning att kontrollen behövs för utredning av verksamhetens miljöpåverkan och att den inte orsakar nämnvärd olägenhet.

175 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

I fråga om tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet meddelas föreläggandet av Tillstånds- och tillsynsverket, om miljötillståndet beviljas eller beslutet med anledning av anmälan meddelas av Tillstånds- och tillsynsverket, och i annat fall av den kommunala miljöförhållandenmyndigheten.

176 §

Föreläggande att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador

Om en överträdelse eller försummelse enligt 175 § 1 mom. 1 punkten medför betydande förorening av vattendrag eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen, ska Tillstånds- och tillsynsverket, utöver vad som föreskrivs i 175 § i denna lag, förelägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

Om betydande förorening av vattendrag eller en naturskada har orsakats av en olycka eller av något annat oförutsett, ska Tillstånds- och tillsynsverket ålägga den verksamhetsutövare som orsakat skadan att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

178 §

Anmälan om betydande förorening av vattendrag och naturskador

Verksamhetsutövaren ska utan dröjsmål underrätta Tillstånds- och tillsynsverket om betydande förorening av vattendrag och naturskador som avses i 176 § och om ett överhängande hot om sådana.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

181 §

Avbrytande av verksamheten

Tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet avbryts av Tillstånds- och tillsynsverket, om miljötillståndet beviljas eller beslutet med anledning av anmälan meddelas av Tillstånds- och tillsynsverket, och av den kommunala miljövårdsmyndigheten om tillståndet beviljas eller beslutet meddelas av den.

182 a §

Myndighetens behörighet i vissa situationer

Om verksamhet som medför risk för förorening av miljön orsakar eller hotar att orsaka allvarlig risk eller allvarlig olägenhet för hälsan eller miljön, kan Tillstånds- och tillsynsverket vidta sådana åtgärder som är nödvändiga för att förebygga eller begränsa förorening av miljön som inte enligt 32 § i räddningslagen ingår i räddningsverksamheten. En förutsättning för vidtagande av åtgärder är dessutom att

- 1) genomförandet av åtgärderna inte kan säkerställas genom det förfarande som avses i 175 § i denna lag på grund av att den som svarar för verksamheten saknar faktisk handlingsförmåga, eller
 - 2) det inte utan dröjsmål kan utredas vem som svarar för verksamheten.
-

186 §

Rätt att inleda ärenden

Om inte ett ärende som avses i 135, 137, 175, 176, 180 eller 181 § har inletts på tillsynsmyndighetens eget initiativ, kan ärendet skriftligen inledas av

- 1) den som är part,
- 2) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad och kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,
- 4) Tillstånds- och tillsynsverket samt den kommunala miljövårdsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten,
- 5) myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet,
- 6) sametinget, om miljökonsekvenserna uppträder inom samernas hembygdsområde, och av skoltarnas byastämman, om miljökonsekvenserna uppträder på skoltområdet.

Tillstånds- och tillsynsverket kan inleda ett ärende som gäller utfärdande av sådana kommunala miljöskyddsföreskrifter som avses i 202 § 3 mom. 7 punkten, om kommunen inte har meddelat några föreskrifter om åtgärder som avses i den punkten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

188 §

Åtgärder i samband med brottmål

Tillstånds- och tillsynsverket är målsägande i brottmål, om allmänt intresse har kränkts.

189 §

Tillsynsmyndigheternas ansvarsfördelning vid tillsynen över tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter

För tillsynen enligt 168 och 169 § över tillståndspliktig och anmälningspliktig verksamhet ansvarar Tillstånds- och tillsynsverket, om miljötillstånd för verksamheten beviljas eller beslut med anledning av anmälan meddelas av Tillstånds- och tillsynsverket, och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, om miljötillstånd för verksamheten beviljas eller beslut med anledning av anmälan meddelas av den.

För tillsynen enligt 168 och 169 § över registreringspliktig verksamhet ansvarar den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Tillstånds- och tillsynsverket ansvarar dock för tillsynen över verksamhet som är registreringspliktig enligt 116 § 4 mom.

Tillsynen över registreringspliktig och anmälningspliktig verksamhet kan utövas som en del av tillsynen över tillståndspliktig verksamhet som finns på samma område, om det behövs för att tillsynen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Den som utövar tillståndspliktig, anmälningspliktig eller registreringspliktig verksamhet och den myndighet till vilken tillsynen överförs ska höras, om samordningen av tillsynen leder till ett byte av för tillsynen ansvarig myndighet.

190 §

Sökande av ändring

Bestämmelser om sökande av ändring genom besvär i beslut om godkännande av kommunala miljöskyddsföreskrifter och taxan för behandlingsavgifter finns i kommunallagen (410/2015). Tillstånds- och tillsynsverket har rätt att söka ändring i beslut som gäller kommunala miljöskyddsföreskrifter.

191 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt har

- 1) den som är part,
- 2) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,

Betänkande FvUB 15/2025 rd

3) den kommun där verksamheten är placerad och andra kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,

4) den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten samt Tillstånds- och tillsynsverket i fråga om beslut av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten,

5) myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet,

6) sametinget på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur,

7) skoltarnas byastämman på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet inom skoltområdet försämrar skoltarnas levnadsförhållanden och möjligheter att bedriva i skoltlagen avsedda naturnäringar.

Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset har rätt att anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, om det behövs för att trygga ett **vägande allmänt intresse inom miljöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över**, för att avgöra viktiga rättsfrågor **som anknyter** till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis för tillämpning av lagen.

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att bevaka det allmänna miljöskyddsintresset eller av annan grundad anledning anföra besvär över ett beslut genom vilket Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut.

192 §

Begäran om omprövning av beslut som gäller kontrollplaner och ändring av kontrollvillkor

Omprövning av beslut enligt 64 och 65 § som fattats av en myndighet som tillståndsmyndigheten utsett får begäras hos tillståndsmyndigheten inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Omprövning begärs hos Tillstånds- och tillsynsverket, om kontrollskyldigheten i fråga om någon verksamhet som omfattas av samordnad recipientkontroll har baserat sig på ett beslut som Tillstånds- och tillsynsverket meddelat. Genom begäran om omprövning kan också en sådan meningsskiljaktighet behandlas som gäller fördelningen av kostnaderna för den samordnade recipientkontrollen. Beslut med anledning av en begäran om omprövning ska delges och information om beslutet ska ges med iakttagande av 85 §. Ändring i beslut med anledning av en begäran om omprövning får sökas enligt vad som föreskrivs i 190 §. Ändring i en avgift som tas ut för ett kontrollbeslut får sökas på samma sätt som ändring i beslut. På behandlingen av en begäran om omprövning tillämpas i övrigt förvaltningslagen.

194 §

Begäran om omprövning av beslut som gäller skyldigheten att se över tillstånd för direktivanläggningar

En verksamhetsutövare får begära omprövning av beslut om översyn av tillståndet enligt 80 § 3 mom. hos Tillstånds- och tillsynsverket på det sätt som anges i förvaltningslagen. Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får inte överklagas separat.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

197 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Vasa förvaltningsdomstols beslut ska lämnas till ändringssökanden och en kopia av beslutet till de parter som har begärt det, samt i ärenden som gäller tillstånd till verksamhetsutövaren, om det inte är verksamhetsutövaren som sökt ändring. En kopia av beslutet ska dessutom lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket, den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten, de myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet samt Finlands miljöcentral.

203 §

Förfarande vid utfärdandet av kommunala miljöskyddsföreskrifter

Innan kommunala miljöskyddsföreskrifter utfärdas ska kommunen ge Tillstånds- och tillsynsverket och vid behov andra myndigheter tillfälle att ge utlåtande. Bestämmelser om att ge möjligheter till inflytande vid behandlingen av ärendet finns i 41 § i förvaltningslagen. Information om beredningen av ärendet ska också ges på kommunens webbplats.

Kommunen ska informera allmänt om miljöskyddsföreskrifterna så som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen. Föreskrifterna ska vara tillgängliga på kommunens webbplats. De ska dessutom sändas för kännedom till Tillstånds- och tillsynsverket.

205 §

Avgifter

Utöver vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för statliga myndigheters prestationer, får Tillstånds- och tillsynsverket ta ut avgift för

1) sådan periodisk inspektion av och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktig, anmälningspliktig och registreringspliktig verksamhet som baserar sig på ett tillsynsprogram som verket utarbetat,

2) inspektioner som avses i 169 §,

3) inspektioner som behövs för tillsynen över att ett förbud eller föreläggande som avses i 175 eller 176 § iakttas eller för tillsynen över sådant avbrytande av verksamheten som avses i 181 §,

4) tillsynsåtgärder som behövs för säkerställande av att ett beslut som avses i 136 § 2 mom. iakttas.

207 §

Hörande av vittnen

Tillstånds- och tillsynsverket kan, om det av särskilda skäl behövs, höra ett vittne muntligen under försäkran samt en part muntligen. Parterna ska ges tillfälle att närvara då ett vittne eller en

Betänkande FvUB 15/2025 rd

part hörs, och de har rätt att ställa frågor samt uttala sin åsikt om vittnets eller partens berättelse. I fråga om vittnesarvoden tillämpas lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

212 §

Förfarandet för att beakta gränsöverskridande konsekvenser i vissa fall

Om verksamheten vid en direktivanläggning eller vid en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka sannolikt medför betydande skadliga miljökonsekvenser i en annan av Europeiska unionens medlemsstater ska Tillstånds- och tillsynsverket för kännedom sända miljötillståndsansökan för verksamheten i fråga med tillhörande uppgifter enligt bilaga IV till industriutsläppsdirektivet till denna stat samtidigt som information om tillståndsansökan lämnas och hörande sker enligt 5 kap. Samma informationsförfarande ska också iakttas på begäran av en medlemsstat där verksamheten i fråga sannolikt medför betydande skadliga miljökonsekvenser. Miljöministeriet ska vid behov förhandla med den behöriga myndigheten i den andra staten innan tillståndsärendet avgörs i syfte att säkerställa att miljötillståndsansökan med tillhörande uppgifter enligt bilaga IV till industriutsläppsdirektivet hålls tillgängliga för allmänheten i den andra staten en lämplig tid för framförande av eventuella anmärkningar.

Tillstånds- och tillsynsverket ska när den avgör tillståndsärendet beakta de anmärkningar som baserar sig på hörande enligt 1 mom.

Tillstånds- och tillsynsverket ska underrätta den stat som hörts i enlighet med 1 mom. om miljötillståndsbeslutet och skicka de uppgifter som avses i artikel 24.2 i industriutsläppsdirektivet till staten i fråga.

214 §

Hörande samt information om gemensamt genomförande

Innan ett beslut som avses i 213 § fattas ska miljöministeriet begära utlåtanden om ansökan av den kommun där verksamheten är placerad samt av kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten, av Tillstånds- och tillsynsverket samt av andra som närmare anges genom förordning av statsrådet. Dessutom ska registrerade föreningar och stiftelser som avses i 186 § ges tillfälle att bli hörda med anledning av ansökan.

221 a §

Särskilda bestämmelser om nedmontering av fartyg

För auktorisering som avses i 1 mom. krävs det utöver vad som föreskrivs i denna lag att anläggningen uppfyller arbetarskyddskraven i fartygsåtervinningsförordningen och Hongkongkonventionen. Arbetarskyddsmyndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om arbetarskydd vid fartygsåtervinningsanläggningen med tillämpning av vad som föreskrivs i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Utöver vad som föreskrivs i 93 § i denna lag, ska en auktorisering att bedriva fartygsåtervinning återkallas, om kraven i fråga om arbetarskydd inte längre uppfylls.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i fråga om tillstånd som beviljats fartygsåtervinningsanläggningar och ändringar i sådana tillstånd informera Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 14 i fartygsåtervinningsförordningen och Internationella sjöfartsorganisationen i enlighet med artiklarna 7 och 12 i Hongkongkonventionen. Uppgifterna ska också lämnas till miljöministeriet.

222 §

Datasystemet för miljövärdsinformation

Datasystemet för miljövärdsinformation består av uppgifter som registreras i Tillstånds- och tillsynsverkets, livskraftscentralernas, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentrals och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen, miljöskyddslagen för sjöfarten, lagen om vattentjänster (119/2001), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och lagen om miljöskadefonden (1262/2022) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

223 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljövärdsinformation

Tillstånds- och tillsynsverket ska i datasystemet registrera de beslut som det fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem.

Tillstånds- och tillsynsverket ska registrera följande information i datasystemet:

- 1) de beslut som det fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) uppgifter baserade på registreringsanmälningar till Tillstånds- och tillsynsverket om registreringspliktiga verksamheter,
- 3) inspektionsberättelser om tillsynen enligt denna lag och andra uppgifter om tillsynsåtgärder,
- 4) uppgifter enligt 105 § 1 mom. om en anläggnings verksamhet och utsläpp,
- 5) bullerutredningar och handlingsplaner för bullerbekämpning enligt 151 § 1 mom. 2–4 punkten,
- 6) tillsynsplaner och tillsynsprogram enligt 168 § som utarbetats av Tillstånds- och tillsynsverket,
- 7) uppföljnings- och kontrolluppgifter och andra motsvarande uppgifter om tillståndspliktig, anmälningspliktig och registreringspliktig verksamhet som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverkets tillsynsansvar och som verksamhetsutövaren är skyldig att lämna tillsynsmyndigheten.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Kommunen och den kommunala miljöförvaldigheten får lämna den ovan föreskrivna informationen till Tillstånds- och tillsynsverket för registrering i datasystemet, om de inte själva har möjlighet att registrera informationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Tillstånds- och tillsynsverket ska göra upp den tillsynsplan som avses i 168 § inom två år från ikraftträdandet av denna lag. De tillsynsplaner som har utarbetats av närings-, trafik- och miljöcentralerna gäller tills Tillstånds- och tillsynsverket har gjort upp en tillsynsplan.

289.

Lag

om ändring av 10 och 21 § i lagen om miljöskadefonden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om miljöskadefonden (1262/2022) 10 § och 21 § 2 mom. som följer:

10 §

Avgiftsmyndighet

Den årliga miljöskadeavgiften och miljöskadeavgiften av engångsnatur påförs av Tillstånds- och tillsynsverket (*avgiftsmyndigheten*).

21 §

Synerämnd

Synerämnden består av åtminstone en ordförande och två andra medlemmar. Ordföranden ska vara från Tillstånds- och tillsynsverket. Nämnden ska ha den sakkunskap om miljö- och naturvetenskap samt om bedömning av skador och åtgärder för bekämpning och återställande som behövs med tanke på dess uppgift samt tillräcklig lokalkännedom om området.

Denna lag träder i kraft den 20 .

290.

Lag

om ändring av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 10, 11 och 32 §, 34 § 1 mom., 35 § och 37 § 1 mom., av dem 10 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 556/2021 och 37 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1428/2019, som följer:

10 §

Kontaktmyndighet

Tillstånds- och tillsynsverket är kontaktmyndighet. Arbets- och näringsministeriet är likväl kontaktmyndighet när ett projekt gäller en kärnanläggning enligt kärnenergilagen (990/1987) eller en annan sådan anläggning där kärnavfall hanteras eller lagras eller i vilken kärnavfall slutförvaras. Vid sådan gruvdrift och malmanrikningsverksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i kärnenergilagen vars syfte är att producera uran eller torium är kontaktmyndigheten dock Tillstånds- och tillsynsverket.

11 §

Behörig myndighet

Tillstånds- och tillsynsverket beslutar om tillämpningen av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning på projekt som avses i 3 § 2 mom.

Arbets- och näringsministeriet fattar beslut enligt 1 mom. om projekt som gäller en kärnanläggning enligt kärnenergilagen eller en annan sådan anläggning där kärnavfall hanteras eller lagras eller i vilken kärnavfall slutförvaras. Vid sådan gruvdrift och malmanrikningsverksamhet enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i kärnenergilagen vars syfte är att producera uran eller torium fattas beslutet dock av Tillstånds- och tillsynsverket.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

32 §

Styrning, övervakning och uppföljning

Den allmänna styrningen och uppföljningen av verkställigheten av lagen samt den allmänna utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen hör till miljöministeriets uppgifter. De övriga ministerierna sköter styrningen och uppföljningen av verkställigheten samt utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen inom sitt respektive ansvarsområde.

Tillstånds- och tillsynsverket styr och övervakar verkställigheten av denna lag.

34 §

Besvärsmätt med anledning av att miljökonsekvensbedömningen saknas eller är bristfällig

Utöver det som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att anföra besvär över ett tillståndsbeslut som gäller ett projekt enligt 3 § på den grunden att en miljökonsekvensbedömning enligt denna lag inte har företagits eller att den i det väsentliga har företagits på ett bristfälligt sätt.

35 §

Tvångsmedel

Om ett projekt som avses i 3 § inte kräver tillstånd och projektet inleds utan den miljökonsekvensbedömning som förutsätts i denna lag, kan Tillstånds- och tillsynsverket vid vite bestämma att genomförandet av projektet avbryts tills förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är slutfört. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

37 §

Sökande av ändring i beslut om tillämpning av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Den projektansvarige får söka ändring i beslut som avses i 13 § samt i beslut som fattats med stöd av 36 § om avslag på den projektansvariges framställning. Om besvär anförts över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, är den behöriga förvaltningsdomstolen den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av projektet i fråga är belägen. På sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den

20 ____.

Utskottets nya lagförslag

291.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av samhällets kritiska infrastruktur och om stärkande av samhällets motståndskraft (/) 19 § 2, 7 och 8 punkten som följer:

19 §

Tillsynsmyndigheter

Den behöriga tillsynsmyndigheten övervakar att de skyldigheter som föreskrivs och bestäms för kritiska aktörer med stöd av denna lag fullgörs. Tillsynsmyndigheter enligt denna lag är

2) **livskraftscentralen** i fråga om de kritiska aktörer som hör till kategorierna av aktörer inom sektorerna dricksvatten och avloppsvatten,

7) **Tillstånds- och tillsynsverket** i fråga om tjänsteanordnare och tjänsteproducenter som identifierats som kritiska och som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt 4 § i lagen om tillsynen över social- och hälsovården; den behöriga tillsynsmyndigheten bestäms i enlighet med 32 § 2 och 3 mom. i den nämnda lagen,

8) **Tillstånds- och tillsynsverket** i fråga om EU-referenslaboratorier som identifierats som kritiska och som avses i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2371 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 1082/2013/EU.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer hur de centrala målen för reformen av statens regionförvaltning uppnås, hur resurserna för genomförande av reformen räcker till och vilka effekter reformen har, i synnerhet dess effekter för hur snabba, smidiga och förutsägbara tillståndsprocesserna är, användningen av myndighetens besvärsmålsrätt när det gäller allmänintresset och tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna samt att regeringen före utgången av 2028 lämnar en utredning till riksdagens förvaltningsutskott om resultaten av uppföljningen och de utvecklingsbehov som framkommit.

Helsingfors 5.6.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Mari Kaunistola saml (delvis)
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Med tanke på regionutvecklingen är reformen av statens regionförvaltning betydande. Samlingspartiets och Sannfinländarnas regering har ställt som mål att stärka en enhetlig tillstånds- och tillsynspraxis och göra tillståndsprocesserna smidigare (modellen med ett enda serviceställe), som är regeringens största löfte i offentligheten. Reformen borde också förbättra tjänsternas resultat, genomslag och kostnadseffektivitet.

Vi anser att målen för reformen av regionförvaltningen är korrekta. Tyvärr består de ännu en gång bara av ord. Vi kan inte stödja den nu föreslagna reformen av statens regionförvaltning, eftersom den röda tråden för reformen i enlighet med Samlingspartiets ideologi är centraliseringspolitiken, och det största riksdagspartiet ute i landskapen i landet, Sannfinländarna, gång på gång ger sitt fulla stöd till detta. Tydligast syns detta i de i lagförslaget inskrivna placeringsorterna för de huvudsakliga verksamhetsställena och filialerna, där tyngdpunkten förskjuts till södra och västra Finland. Regeringens löften om att behålla det nuvarande nätverket av verksamhetsställen är inte trovärdiga. Med tiden kommer nätverket med säkerhet att gallras, vilket innebär att hela landskap blir utan verksamhetsställe.

Trots regeringens löften förtydligar och gör reformen inte statens regionförvaltning smidigare utan fördunklar den. Propositionen fäster till exempel knappt alls uppmärksamhet vid framtiden för de kommunbaserade landskapsförbund (sammanlagt 18) som angetts som regionutvecklingsmyndigheter i lagarna. I fortsättningen kommer det att finnas endast 10 livskraftscentraler, vilket innebär att den regionala differentieringen i förhållande till landskapsförbunden ökar. Det skulle locka regeringen att omorganisera t.ex. EU:s strukturfondsärenden. Namnet på Utvecklings- och förvaltningscentret som för närvarande producerar administrativa stödtjänster för närings-, trafik- och miljöcentralerna ändras till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Redan namnändringen tyder på att man i fortsättningen är beredd att stärka dess uppgifter och roll till exempel på bekostnad av de regionala landskapsförbunden. Om avsikten är att Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sist och slutligen ska bli ett eget ämbetsverk vid arbets- och näringsministeriet, kommer det att medföra allt fler svårigheter till följd av sådant stuprörstänkande som inte hör hemma i det verkliga livet.

Ett annat stort problem med propositionen är att ledningssystemet för både Tillstånds- och tillsynsverket och livskraftscentralerna fortsätter att stärka i strukturen för den stuprörmässiga förvaltningen, vilket oundvikligen kommer att synas för kunderna och intressentgrupperna som försämrad kvalitet, hastighet och konsekvens i tjänsterna. Regeringen saknar vilja att styra genomförandet av reformen av regionförvaltningen så att livskraftscentralerna har en reell roll som möjliggörare av företagets tillväxt och så att det nya Tillstånds- och tillsynsverket samtidigt har en starkare rådgivningsorganisation än den nuvarande. Däremot verkar de olika ministerierna vid beredningen av lagen ha velat säkerställa sin egen maktposition i reformen. Istället för att tillåta ett stuprörstänkande borde regeringen se till att livskraftscentralerna blir en genuin motor för tillväxt- och internationaliseringstjänsterna mellan den nationella nivån och kommunerna. Tyvärr

Betänkande FvUB 15/2025 rd Reservation 1

fokuserade regeringen endast på förvaltningsstrukturer i stället för smidigare processer som bättre betjänar företagen.

Det skapas också en helt ny typ av byråkrati inom den regionförvaltning som reformeras. Vi anser på de grunder som anges senare att det är helt obegripligt att den nya enhet för bevakning av allmänintresset som inrättas i anslutning till det nya Tillstånds- och tillsynsverket ska ges självständig besvärsmätt i fråga om verkets egna beslut.

Också tidpunkten för reformen och den alltför strama tidsplanen kan anses problematiska. En stor risk är att den grundliga reformen förlamar de nya livskraftscentralerna och det nya Tillstånds- och tillsynsverkets serviceförmåga för flera år framåt, i synnerhet när det samtidigt genomförs betydande sparåtgärder och organisationsreformer inom statsförvaltningen: sysselsättningsområdena, livskraftscentralerna och överföringen av Team Finlands utlandsfunktioner till utrikesministeriet. Typiskt för varje reform i Finland har varit att det uppkommit extra ändringskostnader. Enligt uppgift har regeringen inte på något sätt förberett sig på exempelvis en harmonisering av lönerna.

Regionerna bör utvecklas utifrån regionernas behov

På det hela taget handlar det inte om nya namn och verksamhetsställen och placeringsorter för statens regionförvaltning, utan om hur regionerna i Finland ska utvecklas i fortsättningen. Den uppfattning som Samlingspartiets och Sannfinländarnas regering har om detta kan betraktas som märklig och skadlig. Regeringspartierna har gjort centraliseringsideologin, stora områden och centralförvaltningens starka grepp om regionerna till en dygd, trots att till exempel Europeiska stadgan om lokal självstyrelse utgår från att prövnings- och beslutanderätten är lokal och att ingen annan myndighet i princip får försvaga eller begränsa den. Regeringen driver regionutvecklingen i Finland i en riktning där statens nuvarande regionförvaltning så småningom uppgår i riksomfattande myndigheter som saknar regional behörighet. Så är redan fallet i tillstånds- och tillsynsärenden som koncentreras till ett enda riksomfattande ämbetsverk med huvudsakligt verksamhetsställe i Tammerfors. Den nya enhet för bevakning av allmänintresset som inrättas vid den fastställer och drar upp riktlinjer för bland annat allmänintresset för hela Finland från Hangö till Nuorgam.

Till åtskillnad från regeringen är Finland för Centern de tusen möjligheternas land. Vi har inte råd att lämna en enda del av Finland som ett reservat eller åt sitt öde, men det gör regeringen genom denna proposition. Utnyttjandet av inhemska förnybara naturresurser och bioekonomin i vid bemärkelse, turismen, gruv- och utvinningsindustrin, ren mat och vatten, en trygg livsmiljö, välfärd och tillämpning av informationsteknik är de mest lovande branscherna när det gäller att skapa nya arbetsplatser i Finland. I dessa branscher, som baserar sig på Finlands naturliga styrkor och på spetskompetens och som har som mål att lösa världens stora problem, finns det möjligheter till bestående arbetsplatser som den internationella konkurrensen inte kan exportera från vårt land.

Centern vill också att den offentliga förvaltningen ska finnas till för att betjäna medborgarna. Vi måste sträva efter att besluten fattas demokratiskt så nära människorna som möjligt, särskilt när det är fråga om social- och hälsovårdstjänster som är viktiga för människorna, utveckling av regionerna, regionernas livskraft och säkerhet. Inte heller den nuvarande strukturen inom statens re-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Reservation 1

gionförvaltning beaktar i tillräcklig utsträckning skillnaderna mellan landskapen och deras styrkor. Ännu mindre kommer det att bli i fortsättningen, när de femton närings-, trafik- och miljöcentraler som läggs ned genom denna proposition blir endast 10 livskraftsområden och flera landskap degraderas till randområde utan huvudsakligt verksamhetsställe.

För att skapa livskraft och tillväxt i landskapen borde man identifiera styrkor och särdrag hos olika regioner, såsom de största stadsregionerna och glesbygden. Landskap måste utvecklas som helheter, inte genom att olika bygder och centralorter ställs mot varandra. En gynnsam utveckling förutsätter ett smidigt samarbete både på riksnivå och mellan landskapen och kommunerna.

För att landskapens möjligheter ska kunna förädlas till nya arbetsplatser och lönsam näringsverksamhet krävs det att man sörjer för utbildning, kompetens samt trafik- och datakommunikationsförbindelser. Sysselsättningen av arbetslösa måste främjas i nära samarbete mellan landskapen, näringslivet och kommunerna.

Internationellt sett är den centralförvaltningsstyrda kraftiga stuprörsstyrningen exceptionell när det gäller regionutveckling. Då den dessutom drivs av Samlingspartiets och Sannfinländarnas högerregering, som bekänner sig till marknadsliberalismen, är det till och med en stor överraskning.

I enlighet med det alleuropeiska exemplet lämpar sig en tydlig demokratisk trestegsförvaltning betydligt bättre för Finland: staten, kommunerna och landskapen/de särskilda ekonomiska zoner. På samma grund som blev på hälft valperioden 2015—2019. Då skulle det vara möjligt att fatta allt fler beslut med hänsyn till regionerna och kommunerna och de företag och människor som finns i regionerna och kommunerna, inte som beslut dikterade av statsmakten allt längre bort från objekten.

Regeringen gör hela landskap till randområden

Regeringen har inte ens försökt att bygga upp en stark roll för de livskraftscentraler som ska inrättas. Detta skulle hjälpa företagen att få tillgång till all offentlig företagsservice, inklusive exportfrämjande, innovationsfinansiering och andra tillväxttjänster.

Regionernas styrkor och särskilda utmaningar syns inte på något sätt är det gäller de sakkunnigas placeringsorter. I den modell som regeringen nu föreslår finns det en risk för att beslut om godkännande av ett projekt fattas på en helt annan ort av personer som inte känner till regionens utvecklingsobjekt och tillväxtpotential. Regionerna borde själva få bestämma sina naturliga samarbetsområden.

Vi är också oroade över huruvida denna reform av regionförvaltningen behandlar personalen jämlikt. Med tanke på en lika och rättvis behandling av regionerna och personalen är det viktigt att samma förfaranden som baserar sig på lagstiftning och proposition iakttas i alla situationer vid överföring av anställningsförhållanden och personval.

Risken för att den regionala och lokala kännedomen minskar är till exempel i fråga om Tavastland på väg att bli verklighet redan i inledningsfasen av reformen, eftersom inget huvudsakligt verksamhetsställe har anvisats för Tavastland. Enligt regeringens förslag läggs närings-, trafik-

Betänkande FvUB 15/2025 rd Reservation 1

och miljöcentralen i Tavastland ned och delas i två så att ärenden som gäller Egentliga Tavastland blir en del av livskraftscentralen i Inre Finland och ärenden som gäller Päijänne-Tavastland en del av livskraftscentralen i Sydöstra Finland. Enligt propositionen ska livskraftscentralen i Inre Finland ha sitt huvudsakliga verksamhetsställe i Tammerfors och livskraftscentralen i Sydöstra Finland i Kouvola. Dessutom fördelas uppgifterna vid närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland i Tavastland på åtta olika ansvarsområden.

I synnerhet reformen med livskraftscentralerna kommer att leda till att Tavastland blir ett randområde. Det väcker frågor och oro över hur man i samband med reformen säkerställer tillräcklig kännedom om näringslivet och företagen i regionen för att stödja företagens tillväxt och internationalisering, vilket är en av de viktigaste uppgifterna för livskraftscentralerna. En liknande situation råder också på andra håll i Finland.

Regeringen har under sin mandatperiod inte alls tagit hänsyn till östra Finlands särskilda behov. Cernern har föreslagit ett tioårigt försök med en särskild ekonomisk region i östra Finland. Geografiskt är östra Finland ett vidsträckt område. Nu koncentreras de tre landskapens angelägenheter till en enda livskraftscentral. Verksamhetsområdet blir större och avstånden längre. Kontakterna med intressegrupperna kommer oundvikligen att minska, särskilt när det gäller möten och evenemang där man möts ansikte mot ansikte.

Regeringens modell för regionutveckling hotar bevarandet av en genuint regional verksamhet. Med beaktande av de krav som ställs i statsförvaltningens produktivitetsprogram kommer verksamheten med tiden att koncentreras till livskraftscentralernas huvudsakliga verksamhetsställen, vilket för sin del försämrar de övriga landskapens ställning. Regeringen har inte gett några tillfredsställande svar på detta. Därför kan vi inte acceptera en lösning där det inte finns ett huvudsakligt verksamhetsställe i alla regioner.

Vi anser att det är obegripligt att regeringen på detta sätt förvandlar hela landskap till randområden när det gäller livskraftsfrågor och än en gång centraliserar tjänsterna. Utöver Tavastland och östra Finland håller regeringen också på att göra Satakunta till ett randområde.

Alla livskraftscentraler borde ha förmåga att hjälpa företagen att ta sig från landskapen till världen. För detta behövs också verktyg i och med att regeringen bland annat har avskaffat innovationssedlarna utan nya ersättande lösningar. Även om det nya ämbetsverket är verksamt på riksnivå, måste tillståndsmyndigheterna känna till näringslivets behov också lokalt.

I regeringens Finland överklagar ämbetsverken sina egna beslut

Regeringen har hittills sölat med sina insatser för att påskynda tillståndsförfarandena. Nu föreslår regeringen att det i samband med regionförvaltningsreformen och i anslutning till statens Tillstånds- och tillsynsverk inrättas en enhet för bevakning av allmänintresset. Som det konstateras i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 17/2025 rd) har regeringen inte haft någon skyldighet att göra det. Det handlar alltså om ett renodlat politiskt val.

Vi påpekar att miljöansvaret inte kan granskas isolerat från det övriga systemet med grundläggande fri- och rättigheter. Då måste man så som det framgår av grundlagsutskottets tidigare utlåt-

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Reservation 1

tandepaxis också beakta till exempel kraven på god förvaltning och rättssäkerhet. Dessutom är allmänintresset inte noggrant definierat och en sådan definition är inte ens möjlig. Med tanke på god förvaltning vore det ohållbart att det i tillståndsverkets beslut skapas en självständig besvärsmätt för en annan avdelning vid samma ämbetsverk. I praktiken kan en tjänsteinnehavares personliga åsikt avbryta redan långt framskridna projekt i flera år. Med tanke på näringsfriheten och skyddet för äganderätten i grundlagen vore detta ohållbart.

Inrättandet av en enhet för bevakning av allmänintresset har motiverats med kravet på likabehandling. Vid utfrågningen i utskottet kunde man inte motivera hur detta skulle säkerställas utan att tjänsteinnehavarens egen ideologi om exempelvis utvecklingen av regionerna i Finland skulle utgöra den faktiska besvärsgunden. Frågan är väsentlig med tanke på den tillståndssökandes rättsskydd.

När det gäller enheten för bevakning av allmänintresset är det alltså inte enbart frågan om en förvaltningsreform utan snarare om att det skapas helt ny byråkrati som inte på något sätt bidrar till att förtydliga eller förenkla det miljörättsliga tillståndssystemet. Enheten ska enligt propositionen vara självständig och oberoende. Vi understryker kraftigt att de krav på allmänintresset som redan nu följer av miljöansvaret har kunnat uppfyllas av tillståndsmyndigheterna i samband med normalt tjänstearbete.

Det föreslås att enheten för bevakning av allmänintresset ska kunna anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket om det behövs för att

- 1) trygga ett miljöskydds- eller naturvårdsintresse eller något annat därmed jämförbart vägande allmänt intresse,
- 2) avgöra viktiga rättsfrågor i anslutning till tillämpningsområdet för lagen eller
- 3) säkerställa en enhetlig praxis för tillämpningen av lagen.

Det är tillräckligt att ett av kriterierna uppfylls, eftersom kriterierna granskas oberoende av varandra.

Därför föreslår regeringen de facto ett arrangemang enligt vilket enheten för bevakning av allmänintresset vid Tillstånds- och tillsynsverkets miljöavdelning har rätt att utifrån de grunder som anges ovan överklaga ett beslut som miljöavdelningen har fattat om ett tillstånd enligt vattenlagen, miljöskyddslagen eller naturvårdslagen.

Den ena handen beviljar tillstånd medan den andra handen anför besvär över beslut av samma ämbetsverk, varefter ett redan givet positivt tillståndsbeslut begravs i fullföljdsdomstolarna i årtal. Detta är det tydligaste exemplet på att regeringens löfte om smidigare tillståndprocesser inte kommer att uppfyllas. Det är också ett exempel på hur skadligt det kan vara med en ministeriespecifik stuprörsspecifik ledning som inte ens försöker samordna synpunkterna.

Vi påpekar med eftertryck att många av de beslut som fattas inom ramen för begreppet ”allmänintresse” i praktiken inte är enbart rättsliga till sin natur utan de bygger också på politiska och an-

Betänkande FvUB 15/2025 rd Reservation 1

dra värderingar. Det förutsätts prövning för att avgöra hur olika intressen som är motiverade med tanke på det allmänna intresset ska bedömas sinsemellan. En fråga kan beroende på ur vilket perspektiv den granskas antingen främja eller försvaga allmänintresset. De ställningstaganden och andra lösningar som tas fram av den enhet för bevakning av allmänintresset som regeringen föreslår kommer därför alltid i viss mån att grunda sig på politiska värderingar. Det har var och en kunnat notera till exempel i diskussionerna om användningen av skogarna, där man i växande stadsregioner kan avverka områden med viktiga naturvärden längs betongförorterna (t.ex. Malms flygplatsområde), men på andra håll betraktas avverkning av ett träd för att inte tala om planmässig ekonomiskogsvård som nästan något brottsligt.

Politiska värderingsfrågor bör lösas av beslutsfattare som valts genom en öppen demokratisk process. De ska inte lösas genom att det inom en myndighet inrättas en egen besvärsmyndighet, och dessutom så att innebörden och definitionen av allmänintresset hålls på en alltför allmän nivå, liksom det nu gått i detta fall. Förhållandet mellan det allmänintresse som bevakas av den föreslagna enheten och de allmänna intressen som avses i sektorslagarna förblir också oklart.

Redan det faktum att den föreslagna enheten har möjlighet att anföra besvär kan inverka på förloppet av tillståndsförfarandet, eftersom den avdelning som beviljar tillstånd måste ta hänsyn till att enheten, som finns inom samma myndighet, kan anföra besvär över beslutet. Även om regeringen nu å andra sidan helt förnuftigt begränsar besvärprocesserna mellan olika statliga ämbetsverk, finns det nu en risk för besvärprocesser inom ett och samma ämbetsverk, vilket de facto innebär att tillståndsförfarandena inte påskyndas tillräckligt.

Centern anser att tillståndsförfarandena ska göras till en konkurrensfaktor genom att man ställer som mål att Finland ska ha den snabbaste tillståndprocessen i Europa före 2027. För att uppnå detta behövs det garantitider för tillstandsbehandlingen och att man verkligen övergår till en modell med ett enda serviceställe. I stället för regionförvaltningsreformen borde regeringen inleda en storstädning för att effektivisera förvaltningen och avveckla onödiga regler. Till exempel borde miljöskyddslagen ses över så att det fastställs en lagstadgad tidsfrist för både statens och kommunernas miljötillstånd. När det gäller planläggning och tillstånd behövs det lagstadgade tidsfrister för behandling och utbetalning. Samma tidsfrister behövs också för ärenden som gäller företagsstöd.

Slutsats

På de grunder som anges ovan konstaterar vi att propositionen leder regionutvecklingen och frågor som gäller tillståndssystem i helt fel riktning jämfört med nuläget. Vi beklagar att regeringen vid reformen av regionförvaltningen har koncentrerat sig på intern omorganisering av förvaltningen i stället för att fokusera på att förnya processerna så att de blir smidigare.

Vi kan inte stödja en regionförvaltningsreform som är centraliserad med tanke på regionutvecklingen, i flera fall oklar och som odemokratiskt stärker centralförvaltningens grepp om regionerna samtidigt som den ger det nya Tillstånds- och tillsynsverket besvärsmätt i fråga om dess egna beslut på tämligen vaga grunder. Också tidpunkten är felaktig på grund av de betydande nedskärningar som riktats till ämbetsverken och andra pågående reformer.

Betänkande FvUB 15/2025 rd
Reservation 1

Vi påminner regeringen om dess löfte i regeringsprogrammet om att göra regleringen och tillståndssystemet smidigare. Enbart regeringspartiernas påstående om modellen med ett enda serviceställe hjälper inte alls den som ansöker om tillstånd, eftersom regeringen inom tillståndssystemet håller på att inrätta en helt ny och ännu besvärligare intern byråkrati inom verket, en byråkrati som den inte ens är skyldig att inrätta.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 5.6.2025

Hanna Räsänen cent
Petri Honkonen cent

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Regeringen föreslår en reform av statens regionförvaltning. I propositionen föreslås det att regionförvaltningsverken, ansvarsområdet för miljöfrågor vid närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) samt de tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira sköter centraliseras till ett nytt riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverk (TTV). Dessutom föreslås det att det utifrån de nuvarande 15 närings-, trafik- och miljöcentralerna inrättas 10 regionala livskraftscentraler.

Propositionen och dess mål kan anses vara värda att understöda och fyller sitt syfte. Reformen förtydligar ämbetsverksstrukturen och uppgiftsfördelningen inom statsförvaltningen, minskar överlappande uppgifter och gör det möjligt att på ett effektivare och mer jämlikt sätt än i nuläget producera högklassiga tjänster.

När det gäller social- och hälsovårdssektorn förtydligas myndighetsstrukturen inom tillsynen över social- och hälsovården när sex regionförvaltningsverk och ett ämbetsverk (Valvira) ersätts med en riksomfattande myndighet. Den föreslagna regleringen kan bland annat förväntas förenhetliga och tillstånds- och tillsynspraxis, göra den smidigare och främja en snabbare och mer sakkunnig behandling av ärenden inom social- och hälsovården än för närvarande. Det att reformen träder i kraft snabbt eller att resurserna är otillräckliga kan dock äventyra ett ändamålsenligt genomförande av förändringarna och uppnåendet av de eftersträlvade fördelarna. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid tillgodoseendet av rättigheterna för patienter och klienter i utsatt ställning och det bör säkerställas att det finns tillräckliga resurser för denna tillsyn.

Också i fråga om sektorn småbarnspedagogik, utbildning och kultur kan centraliseringen av laglighetsövervakningen och laglighetsstyrningen främja en riksomfattande enhetlighet i tillståndsverksamheten och tillsynen, i behandlingsprocesserna samt i tolknings- och beslutspraxis. För att målen för reformen ska nås och tillsynen bli effektiv krävs det dock tillräckliga personalresurser särskilt i övergångsfasen, så att det inte uppstår avbrott som försvårar verksamheten.

Förändringarna inom regionförvaltningen är störst inom miljöförvaltningen. Till Tillstånds- och tillsynsverket samlas främst uppgifter från de nuvarande regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljön och naturresurserna. Av uppgifterna för närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljö och naturresurser överförs uppgifterna i anslutning till främjande av biologisk mångfald och understöd för vård av byggnadsarvet samt de främjande- och rådgivningsuppgifter som gäller områdesanvändningen, vattenvården och havsvården till livskraftscentralerna. Förändringarna förenhetligar miljöförvaltningens tillstånds- och tillsynsåtgärder. En koncentrerings av miljöförvaltningen till Tillstånds- och tillsynsverket gör det möjligt för tillståndssökandena att få miljötjänster enligt principen om ett enda serviceställe. Genom centraliseringen kan man också förbättra kvaliteten och enhetligheten i tillståndsbesluten samt främja ett övergripande beaktande av miljöfrågor. För att tillståndsförfarandet ska bli smidigare är det dock viktigt att säkerställa att det inte leder till att miljöskyddsnivån

Betänkande FvUB 15/2025 rd

Reservation 2

försämrar. Målet att göra tillståndprocesserna smidigare och påskynda handläggningen av tillstånd får inte köra över det allmänintresse som ligger i att bevara en god miljöstatus.

Enligt förslaget till lag om Tillstånds- och tillsynsverket att det vid verkets miljöavdelning finns en enhet som bevakar allmänintresset vid beslutsfattande och ändringssökande som gäller miljön. Tillgodoseendet av allmänintresset i beslut som gäller miljön har tidigare bevakats av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Vi ställer oss positivt till och välkomnar förslaget om att det vid Tillstånds- och tillsynsverket inrättas en ny enhet för bevakning av allmänintresset som gäller miljön. En oberoende enhet för bevakning av allmänintresset och dess rätt att söka ändring kan anses nödvändig med tanke på ett tillräckligt tillgodoseende av bevakningen av det allmänna intresset i fråga om det aktuella förslaget om ändringar i förvaltningsstrukturen. Det är således viktigt att besvärsrätten för Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset inte begränsas, eftersom det försvagar bevakningen av allmänintresset i fråga om de grundläggande miljörättigheterna jämfört med nuläget.

Det föreslås att enheten för bevakning av allmänintresset ska kunna anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, om det behövs för att trygga ett miljöskydds- eller naturvårdsintresse eller något annat därmed jämförbart vägande allmänt intresse, avgöra viktiga rättsfrågor i anslutning till tillämpningsområdet för lagen eller säkerställa en enhetlig praxis för tillämpningen av lagen. Detta begränsar myndighetens rätt att söka ändring, vilket kan försvaga tillgodoseendet av allmänintresset i miljöärenden. Termerna ”vägande allmänt intresse” och ”viktig rättsfråga” kan också anses problematiska på grund av att de lämnar rum för tolkning.

Som det framgår av propositionsmotiven utnyttjar myndigheterna den nuvarande obegränsade rätten att söka ändring med omdöme och på motiverade grunder. Begränsningen av besvärsrätten kan således inte på ett trovärdigt sätt motiveras med strävan att betona den speciella karaktären av besvärsrätten. Mellan 2019 och 2022 sökte närings-, trafik- och miljöcentralerna ändringar i endast något mer än en procent av de beslut som regionförvaltningsverken fattade i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen. För att trygga allmänintresset i miljöärenden bör besvärsrätten inte inskränkas jämfört med nuläget.

Effekterna av regionförvaltningsreformen måste följas upp också för uppnåendet av miljömålen. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid fördelningen av ett litet antal sakkunniga tjänsteinnehavare inom naturvården och vid möjligheten att miljöperspektivet vid livskraftscentralerna försvagas jämfört med nuläget.

Regionförvaltningsreformen inleds i ett läge där regionförvaltningen är föremål för betydande sparåtgärder. Även om det inte föreskrivs om resurserna i samband med regionförvaltningsreformen är det av avgörande betydelse att myndigheternas resurser åtminstone inte stramas åt till följd av reformen. I synnerhet de myndigheter som utövar tillsyn måste tillförsäkras resurser oberoende av bransch.

Förslag

Vi föreslår

Betänkande FvUB 15/2025 rd
Reservation 2

*att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 15 kap 2 § i lagförslag 43, 135 § i lagförslag 273 och 191 § i lagförslag 288 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och att riksdagen godkänner ett uttalande (**Reservationens förslag till uttalande**).*

Reservationens ändringsförslag

43.

15 kap.

Sökande av ändring och verkställande av beslut

2 §

Besvärsrätt

Ändring i beslut som meddelats med stöd av denna lag får sökas av

- 1) en part,
- 2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars stadgeenliga verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga uppträder,
- 3) den kommun där vattenhushållningsprojektet är placerat eller av en annan kommun inom vars område projektets miljökonsekvenser uppträder,
- 4) den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där projektet är placerat och kommunerna inom projektets influensområde,
- 5) den livskraftscentral som sköter uppgifter inom vattenhushållning eller fiskerihushållning, om det behövs för att sköta sådana uppgifter som hör till centralen, **Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset** eller någon annan i 11 kap. 9 § avsedd myndighet som bevakar allmänintresset,
- 6) sametinget, om ett vattenhushållningsprojekt genomförs inom samernas hembygdsområde eller dess verkningar utsträcker sig till det och om projektet kan påverka samernas rättigheter som urfolk.

~~Ändring i ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket får sökas också av verkets enhet för bevakning av allmänintresset, om det behövs för att trygga ett välgående allmänt intresse inom miljöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över, för att avgöra viktiga rättsfrågor som anknyter till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis i fråga om lagens tillämpning.~~

Betänkande FvUB 15/2025 rd
Reservation 2

273.

135 §

Besvär över beslut enligt någon annan lag

Utöver vad som särskilt föreskrivs om ändringssökande har Tillstånds- och tillsynsverket rätt att anföra besvär över ett sådant beslut enligt någon annan lag som gäller beviljande av tillstånd eller godkännande av en plan, när besvärsgrundern är att beslutet strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den.

~~Om ett beslut som avses i 1 mom. har fattats av Tillstånds- och tillsynsverket, iakttas vad som föreskrivs i 191 § 2 mom. i miljöskyddslagen och 15 kap. 2 § 2 mom. i vattenlagen.~~

288.

191 §

Besvärsrätt

Besvärsrätt har

- 1) den som är part,
- 2) registrerade föreningar och stiftelser vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars verksamhetsområde miljökonsekvenserna uppträder,
- 3) den kommun där verksamheten är placerad och andra kommuner inom vars område verksamhetens miljökonsekvenser uppträder,
- 4) den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där verksamheten är placerad och i kommunerna inom det område som påverkas av verksamheten samt Tillstånds- och tillsynsverket i fråga om beslut av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten,
- 5) **Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset och andra** myndigheter som bevakar allmänt intresse i ärendet,
- 6) sametinget på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur,
- 7) skoltarnas byastämman på den grunden att den verksamhet som avses i miljötillståndet inom skoltområdet försämrar skoltarnas levnadsförhållanden och möjligheter att bedriva i skollagen avsedda naturnäringsgårdar.

~~Tillstånds- och tillsynsverkets enhet för bevakning av allmänintresset har rätt att anföra besvär över ett beslut av Tillstånds- och tillsynsverket, om det behövs för att trygga ett väsentligt allmänt intresse inom miljöskydd, naturvård eller vattenskydd som Tillstånds- och tillsynsverket utövar tillsyn över, för att avgöra viktiga rättsfrågor som anknyter till tillämpningsområdet för lagen eller för att säkerställa en enhetlig praxis för tillämpning av lagen.~~

Tillstånds- och tillsynsverket och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har dessutom rätt att i syfte att beakta det allmänna miljöskyddsintresset eller av annan grundad anledning anföra besvär över ett beslut genom vilket Vasa förvaltningsdomstol har ändrat eller upphävt dess beslut.

Betänkande FvUB 15/2025 rd
Reservation 2

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet i stor utsträckning följer effekterna av regionförvaltningsreformen och måluppfyllelsen inom olika sektorer och vid behov vidtar åtgärder för att säkerställa tillräckliga resurser särskilt för att trygga en tillräcklig tillsyn, allmänintresset och tillgången till tjänster.

Helsingfors 5.6.2025

Tiina Elo gröna
Anna Kontula vänst